Postępowanie niesporne i formularze do niego.

Na podstawie księgi formularzy Dra Fryderyka Nemethego opracował i do potrzeb sądów galicyjskich przystosował

Edmund Piechnik
c. k. radca sądu krajowego.

Wydz. Bibl. Prawnicza
1806131178

KRAKÓW 1925
KSIĘGARNIA LEONA FROMMERA

Seminarium Historyczno - Prawne
Uniw. Jag.
Dział V-3731 Nr. 14541

Niniejszy zbiór formularzy do spraw niespornych oparty jest na takim samym zbiorze, wydanym w języku niemieckim przez Radcę dworu i Prezydenta sądu obwodowego Dra Fryderyka Nemethego, lecz nie jest wiernem tłomaczeniem tego zbioru.

Różnice są następujące:

1. Uwzględnione zostały ustawy, rozporządzenia i reskrypty min. spraw. wydane po wydrukowaniu zbioru Nemethego aż do 10 czerwca 1914.

2. Niektóre formularze, a zwłaszcza uwagi, zastosowane zostały do szczególnych potrzeb sądów galicyjskich; w uwagach są przytoczone ważniejsze reskrypty i okólniki min. spraw. wydane do sądów galicyjskich.

3. Uwagi są zamieszczone nietylko przy poszczególnych formularzach, lecz także po części zebrane w osobnych ustępach jako „uwagi ogólne“ przed formularzami, dotyczącymi pewnej kategoryi spraw (str. 27—40, 41—61, 81—85, 130—136, 176—196, 225—227, 260—262, 279—283, 293—296, 299—304, 308—314, 322—341, 342—347).

4. Zmiany, jakie wprowadza nowela o uproszczeniu czynności w sądach, są już w całości przeprowadzone w form. Nr. 174 i nast., oraz w uwagach do tych formularzy; również jest zamieszczona w dodatku do formularzy hipotecznych nowela o dzieleniu parcel. Należy to zaznaczyć przy uwadze 1. do form. Nr. 40.

Z wyjątkiem formularzy Nr. 44 i 45, (które były wydrukowane przed 1 czerwca 1914 i nie mogły już być zmienione), ustawa o uproszczeniu czynności w sądach nie wywoła żadnej zmiany form. Nr. 1—173. Natomiast form. Nr. 44 i 45 należy w przyszłości stylizować tak, jak form. Nr. 174 i nast. t. j. opuszczać

w uchwale wyliczenie stron, którym uchwała ma być doręczona a przenieść je do polecenia doręczenia. Druki tych formularzy, jakich sądy będą używały, będą odpowiednio zmienione.

5. Przy uwadze 2. do form. Nr. 114. należy zaznaczyć, że min. spraw. wewn. w porozumieniu z min. sprawiedl. zezwoliło reskr. z 25. kwietnia 1914. L. 47.457/13 na zmianę statutu normalnego kas oszczędności o tyle, iż kasy oszczędności mogą przyjmować w przechowanie gotówkę, papiery wartościowe, dokumenta i własne książeczki wkładkowe. (str. 281. dz. rozp. min. spraw. z r. 1914).

Oddając zbiór ten do użytku, korzystam ze sposobności, aby wyrazić gorące i serdeczne podziękowanie Panu Władysławowi Müllerowi, Radcy sekcyjnemu Ministerstwa sprawiedliwości, który od początku do końca mej pracy, nie szczędząc trudów i czasu, udzielał mi życzliwie rad i bardzo cennych wskazówek. Tym radom i wskazówkom zawdzięczam bardzo wiele przy pisaniu tej książki.

W Krakowie w lipcu 1914.

Edmund Piechnik.

Reskrypt Ministerstwa sprawiedliwości z 10. listopada 1912. Nr. 57 dz. rozp. **wprowadzający nowe formularze do spraw niespornych.**

Korzystne wyniki, osiągnięte przez wprowadzenie nowych formularzy procesowych i egzekucyjnych, skłoniły Ministerstwo sprawiedliwości do zmiany formularzy niespornych. (Nowe formularze niesporne w języku niemieckim są już na składzie w drukarni w Stein, formularze polskie będą wydrukowane do końca r. 1914).

Przy użyciu nowych formularzy należy postępować według następujących zasad:

1. Formularze można wypełniać pismem ręcznem, lub maszynowem; formularzy na uchwały można z reguły używać jako referatów i na wygotowania uchwały. Formularze, które nie nadają się do wygotowania uchwał, a możliwe do użycia w tym celu tylko wyjątkowo, (np. Nr. 37, 39, 41—43) oznaczone są w uwadze na dole jako „referat". Przy użyciu nowych formularzy należy stosować się do wskazówek zawartych w punkt. 1—4. rozp. min. spraw. z 4 stycznia 1911, Nr. 3 dz. rozp.

Części formularzy na uchwały, zwłaszcza dotyczące obrotu depozytowego, można użyć w ten sposób, że odrazu spisuje się przez powielenie tak ustny wniosek jak i wygotowania uchwały (np. złożenie lub wydanie z depozytu sąd. i t. p.). Egzemplarz przeznaczony do aktów po dopisaniu jak najzwięźlejszego napisu (nagłówka) i innych dodatków (uzasadnienia wniosku, podpisów) otrzymuje formę protokołu. W ten sposób można uprościć i przyspieszyć znacznie załatwienie pojedynczych wniosków ustnych i zaraz w sądzie wręczyć wygotowanie uchwały wnioskodawcy; na ten sposób postępowania zwraca się szczególniej

uwagę sądów powiatowych. Z tego też powodu zniesione zostały niektóre dotychczasowe formularze protokołów (Nr. 95, 96, 97, 102, 103).

2. Formularze stylizowane są zwięźle, jasno, w sposób dla każdego zrozumiały. Zaleca się sądom, aby w uchwałach, które nie są sporządzane na formularzach, używały takiego samego sposobu pisania (§ 191, ust. 1, instr. sąd).

3. Następujące formularze pozostają na razie nie zmienione: Nr. 1, spis wypadków śmierci; Nr. 28—32, wezwania o uiszczenie opłat na krajowy fundusz szkolny itp.; (Nr. 29—31 nie mają zastosowania w Galicyi), Nr. 50, 51, dekrety ustanowienia opiekunów; Nr. 133, prośba o nadesłanie aktów; Nr. 134, prośba do sądu węgierskiego o doręczenie; Nr. 137 prośba o przyspieszenie załatwienia. Trzy ostatnie formularze będą w przyszłości włączone do zbioru formularzy do procedury cywilnej.

4. Niektóre z dotychczasowych formularzy nie będą na razie więcej drukowane, bądź dlatego, że rzadko są używane, bądź też, że ustępy drukowane, odpowiednio skrócone, byłyby zbyt krótkie i nie przyczyniłyby się do zmniejszenia pracy pisarskiej.

Do tych formularzy należą: Nr. 8, zawiadomienie celem wstrzymania wypłaty poborów, zwrócenie odznaczeń i t. d., Nr. 18, zawiadomienie o ostatnim rozporządzeniu; Nr. 24, (nie ma zastosowania w Galicyi); Nr. 101 (122), załatwienie rachunku złożonego przez opiekuna lub kuratora; Nr. 153 (144), uznanie za zmarłego; Nr. 154 (145), orzeczenie o dowodzie śmierci; Nr. 167 (159), zezwolenie na zapłatę pożyczki spólnej kasie sierocej bez wypowiedzenia; Nr. 173 (160), pełnomocnictwo procesowe do ściągnięcia pożyczki kasy sierocej; Nr. 177 (163) intabulacya łącznego prawa zastawu w księgach gruntowych różnych sądów; Nr. 179 (176), 180 (177), wydzielenie ruchomości bez przeniesienia i z przeniesieniem ciężarów; Nr. 195 (184), 196 (184a), uchwała i sprawozdanie w postępowaniu celem uzupełnienia księgi gruntowej.

Formularze te nie zostały jednak wyłączone ze zbioru, a Ministerstwo sprawiedliwości zastrzega sobie zarządzenie wydruko-

wania ich w razie potrzeby. Wzory tych formularzy zawarte są w nowem wydaniu zbioru formularzy Nemethego (także w zbiorze niniejszym).

5. Włączenie formularzy dodanych z biegiem czasu i inne nowości spowodowały zmianę w porządku i w oznaczeniu formularzy numerami. W czasie przejściowym będą zamieszczone w nawiasie obok nowych liczb porządkowych także liczby dawne tak w spisach, jak w uwagach u dołu formularzy.

6. Ministerstwo sprawiedliwości kładzie na to wagę, aby w okręgach poszczególnych wyższych sądów krajowych bez rzeczywistej potrzeby nie wprowadzano zmian w obecnie ustalonej treści i zewnętrznym układzie formularzy.

Prezydya wyższych sądów krajowych uprasza się, aby postarały się wprzód o zatwierdzenie przez Ministerstwo sprawiedliwości zmian, któreby ze względu na odrębne stosunki w ich okręgu były konieczne. Nie wyklucza to jednak używania formularzy, które nie są ogólnie wprowadzone, a któremi tylko pewne sądy się posługują.

7. Nowe formularze należy zamówić i oddać do użytku dopiero po wyczerpaniu starych zapasów.[1]) Spostrzeżono, że sądy przy rocznem zamawianiu druków nie zawsze postępują przezornie i zamawiają często więcej druków niż rzeczywiście potrzeba. Wzywa się tedy sądy, aby zamawiając druki, uwzględniały zawsze przypuszczalne zapotrzebowanie i pozostały zapas.

---

[1]) Reskryptem z 23. czerwca 1914. L. 20033, zarządziło min. spraw, że należy używać zaraz edyktów (form. Nr. 19–22, 151 (142), 152 (143), 156, 157, 158, 159, 181, (188), 194 (183d), bez względu na istniejący zapas takich samych starych formularzy.

Sprostowanie pomyłek drukarskich.

Str. 280 wiersz 3 od dołu: zamiast „punkt 12“ ma być „art I. punkt 12“.
Str. 283 wiersz 5 od góry: zamiast „punkt 8“ ma być „art. I. punkt 8“.
Str. 283 wiersz 6 od góry: zamiast „§ 10 pow. rozp.“ ma być „art. I. punkt 10 pow. rozp.“.

Spis treści.

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
	Sprawy spadkowe.		
1 (1)	Spis wypadków śmierci	1	
2 (2)	Wezwanie o nadesłanie wykazu zmarłych	2	
3 (3)	Nie ma zastosowania w Galicyi	2	
4 (4, 5)	Akt zejścia	3	
5 (nowy)	Uchwała po przedłożeniu aktu zejścia przez notaryusza	8	
6 (6)	Zawiadomienie władzy skarbowej o zarządzeniu rozprawy spadkowej . . .	10	
7 (7)	Zawiadomienie zakładów publicznych o odstąpienie aktu zejścia lub o zaniechaniu rozprawy spadkowej	11	
8	Anzeige wegen Einstellung von Bezügen, Rückstellung von Auszeichnungen u. s. w.	11	nie będzie drukowany jako form.
8	Zawiadomienie w sprawie wstrzymania wypłaty poborów, zwrócenia odznaczeń i t. d.	12	nie będzie drukowany jako form.
9 (10)	Nie ma zastosowania w Galicyi	12	
10 (9)	Wezwanie do spisania inwentarza i do rozprawy spadkowej	13	
11 (11)	Wezwanie do rozprawy spadkowej w sądzie	14	
12 (12, 13)	Zakaz rozporządzania i upoważnienie do przejrzenia depozytu	14	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
13 (14)	Zapytanie celem ustalenia spadku . . .	16	
14 (16)	Zawiadomienie strony o złożeniu ostatniego rozporządzenia w archiwum notaryalnem	17	
15 (15)	Pismo do archiwum notaryalnego w sprawie ogłoszenia testamentu	17	
16 (17)	Ogłoszenie ostatniego rozporządzenia, sporządzonego u notaryusza	18	
17 (16)	Ogłoszenie ostatniego rozporządzenia . .	20	
18	Zawiadomienie o ostatniem rozporządzeniu	21	nie będzie drukowany jako form.
19 (19)	Edykt wzywający nieznanych dziedziców	21	
20 (20)	Edykt wzywający dziedziców, których pobyt nie jest wiadomy	22	
21 (21)	Edykt wzywający wierzycieli spadku . .	24	
22 (22)	Wezwanie dziedziców, zapisobierców i wierzycieli cudzoziemca	25	
23 (23)	Nie ma zastosowania w Galicyi	26	
24 (24)	Nie ma zastosowania w Galicyi	26	
25 (25)	Przekaz ruchomości spadkowych, w szpitalu pozostałych	26	
26 (26)	Przekaz niepodjętego zaopatrzenia . . .	27	nie będzie drukowany jako form.
27	Jest wolny	27	
28 (28)	Wezwanie o uiszczenie opłaty na krajowy fundusz szkolny	27	
29	Nie ma zastosowania w Galicyi	41	
30	Nie ma zastosowania w Galicyi	41	
31	Nie ma zastosowania w Galicyi	41	
32	Jest wolny	41	
33 (33) I	Rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz	61	
33 (33) II	Rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz	67	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
34 (34)	Rozprawa spadkowa	71	
35 (35)	Protokół, oddanie spadku w miejsce zapłaty	73	
36 (36)	Układ spadkowy	76	
37 (37)	Referat uchwały, załatwiającej akta spadkowe, spisane przez komisarza sądowego	79	
38 (nowy)	Przyjęcie inwentarza i ustalenie należytości	80	
39 (39) I	Referat dekretu przyznania spadku . . .	85	
39 (39) II	Referat dekretu przyznania spadku . . .	86	
40 (38)	Zawiadomienie o wpisie hipotecznym wyników rozprawy spadkowej	87	
41 (41)	Oddanie spadku w miejsce zapłaty . . .	91	
42 (42)	Dokument urzędowy do wpisu w księdze gruntowej	92	nie będą drukowane jako formu.
43 (43)	Dokument urzędowy do wykreślenia praw, które gasną po śmierci uprawnionego	92	
44 (44)	Intabulacya wyników rozprawy spadkowej po przedłożeniu dokumentów przez stronę	93	
45 (45)	Intabulacya z urzędu wyników rozprawy spadkowej	95	
	Opieki i kuratele.		
46 (46)	Wezwanie o udzielenie wyjaśnienia z metryk urodzin	97	
47 (nowy)	Wezwanie o wyjaśnienie w sprawie legitymacyi dziecka	98	
48 (47)	Wezwanie rady sierocej, zwierzchności gminy i t. p. o przedstawienie opiekuna .	98	
49 (48)	Nie ma zastosowania w Galicyi	100	
50 (50)	Dekret ustanowienia opiekunem . . .	100	
Do 50	Dekret ustanowienia opiekunem, dla opiekunów zbiorowych	101	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
51 (51)	Dekret ustanowienia spółopiekunem . .	102	
52 (49)	Dekret ustanowienia opiekunką	102	
53 (52)	Złożenie przyrzeczenia przez opiekuna lub kuratora	103	
54 (53)	Wezwanie o odebranie przyrzeczenia od opiekuna	104	
55 (59)	Zawiadomienie o ustanowieniu opiekuna (spółopiekuna)	104	
56 (54)	Ustanowienie opiekuna dla cudzoziemca	105	
57 (55)	Benachrichtigung der ausländischen Behörde von der vorläufigen Bestellung einer Vormundschaft	108	
58 (56)	Wezwanie o nadesłanie spisu dzieci nieślubnych	109	
59 (57)	Spis dzieci nieślubnych	109	
60 (58)	Wezwanie matki w sprawie opiekuńczej jej dziecka	110	
61 (60)	Zarządzenie opieki nad dzieckiem nieślubnem	110	
62 (60a)	Wezwanie o przesłuchanie nieślubnego ojca	115	
63 (61)	Ustanowienie opiekuna dla dziecka nieślubnego i wniosek o upoważnienie do wniesienia pozwu o ojcostwo . . .	115	
64 (62)	Upoważnienie do wytoczenia sporu o ojcostwo i świadectwo ubóstwa . . .	116	
65 (195)	Arkusz z pytaniami zastępcy z urzędu w sprawie o ojcostwo	118	
66 (63)	Świadectwo ubóstwa, wydane przez sąd sprawujący opiekę lub kuratelę . . .	119	
67 (64)	Udzielenie prawa ubogich w sprawach niespornych	119	
68 (66)	Ugoda co do ojcostwa dziecka nieślubnego	120	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
69 (65)	Wniosek ugodowy co do ojcostwa dziecka nieślubnego	122	
70 (nowy)	Wymiar datku, który płacić ma ojciec na utrzymanie dziecka nieślubnego . . .	124	
71 (67)	Zwolnienie opiekuna lub kuratora . . .	125	
72 (nowy)	Wniosek rodziców o sprostowanie metryki wskutek późniejszego zawarcia małżeństwa	126	
73 (68)	Sprawozdanie o wychowaniu pupila . .	136	
74 (69)	Sprawozdanie zwierzchności gminnej, rady opiekuńczej, rady sierocej lub męża zaufania o małoletnich lub osobach zostających pod opieką	140	
75 (69b)	Dochodzenie w sprawie utrzymania majątku zakładowego i osobistych stosunków pupilów	144	
76 (69c)	Dochodzenia w sprawie wychowania pupila	145	
77 (69a)	Prośba o objęcie opieki nad małoletnim przez towarzystwo opieki	146	
78 (59a)	Kartka korespondencyjna z odpowiedzią .	146	
79 (70, 72)	Wniosek zwolnienia z pod władzy ojcowskiej lub upełnoletnienia	147	
80 (76)	Wniosek upełnoletnienia i t. d. i odprawy	148	
81 (71)	Zwolnienie z pod władzy ojcowskiej . .	150	
82 (73)	Dekret pełnoletności	150	
83 (74)	Wniosek zezwolenia na zawarcie małżeństwa	150	
84 (75)	Zezwolenie na zawarcie małżeństwa . .	151	
85 (84)	Rozstrzygnienie trybunału w sprawie adopcyi osoby zostającej pod opieką . .	152	
86 (77)	Rozstrzygnienie trybunału w sprawie oddania pod kuratelę	154	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
87 (78)	Orzeczenie trybunału po myśli § 109 nor. jur. (referat)	156	
88 (79)	Oddanie pod kuratelę, uchwała i edykt .	158	
89 (82)	Dekret kuratora	159	
90 (83)	Założenie aktów z powodu ustanowienia kurateli	160	
91 (85)	Zawiadomienie sądu właściwego o przyjęciu osoby umysłowo chorej do zakładu obłąkanych	161	
92 (87)	Badanie stosunków osobistych i majątkowych osoby umysłowo chorej . . .	161	
93 (86)	Wyznaczenie audyencyi do zbadania osoby umysłowo chorej	163	
94 (88)	Protokół badania sądowo-lekarskiego osoby umysłowo chorej	164	
95 (89)	Oznaczenie należytości za badanie osoby umysłowo chorej	165	
96 (90)	Zawiadomienie sądu właściwego o zmianie w stosunkach osoby umysłowo chorej .	166	
97 (91)	Wezwanie dłużnika hipotecznego, aby złożył odsetki i przedłożył policę asekuracyjną	166	nie będą drukowane jako form.
98 (92)	Wezwanie zastępcy ustawowego, aby ściągnął odsetki i wykazał ubezpieczenie .	168	
99 (156a)	Wezwanie o zapłatę zaległej premii asekuracyjnej	169	
100 (93)	Wezwanie do złożenia rachunku . . .	169	
101 (122) I.	Załatwienie rachunku złożonego przez opiekuna lnb kuratora	170	nie będzie drukowany jako form.
101 (122) II.	Załatwienie rachunku złożonego przez opiekuna lub kuratora	172	
102 (95, 98)	Złożenie w urzędzie depozytowym . . .	197	
103 (100)	Złożenie w depozycie banku austryacko-węgierskiego	198	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
104 (101)	Przeniesienie do depozytu banku austryacko-węgierskiego	199	
105 (110)	Złożenie w kasie oszczędności	200	
106 (110a)	Złożenie w kasie oszczędności przez zamiejscowy urząd depozytowy	201	
107 (nowy)	Złożenie w papierach wartościowych . .	202	
108 (111)	Złożenie gotówki uzyskanej za kupony .	202	
109 (113)	Spieniężanie wylosowanego papieru wartościowego	203	
110 (104) I	Wydanie z urzędu depozytowego . . .	204	
110 (104) II	Wydanie z urzędu depozytowego . . .	207	
110 (104) III	Wydanie z urzędu depozytowego . . .	208	
111 (109)	Upoważnienie do stałego pobierania kuponów	209	
112 (106)	Wydanie z książeczki wkładkowej . . .	210	
113 (107)	Wydanie z książeczki wkładkowej . . .	212	
114 (nowy)	Zastrzeżenie i wydanie książeczki kasy oszczędności z przechowania sądowego	213	
115 (99) I	Złożenie w kasie sierocej	215	
115 (99) II	Złożenie w kasie sierocej	216	
116 (105)	Wydanie z kasy sierocej	218	
117 (108)	Upoważnienie do stałego pobierania odsetek z kasy sierocej	219	
118 (125)	Zastrzeżenie nowej wkładki w kasie oszczędności	220	
119 (127)	Wypłata z wkładki zastrzeżonej	221	
120 (128)	Przekazanie odsetek od wkładki zastrzeżonej	222	
121 (129)	Uchylenie zastrzeżenia co do książeczki wkładkowej	222	
122 (110b)	Złożenie gotówki na książeczkę pocztowej kasy oszczędności	223	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
123 (110c)	Wypowiedzenie wkładki w pocztowej kasie oszczędności	224	
124 (110f)	Złożenie gotówki i zakupno papierów wartościowych przez pocztową kasę oszczędności	227	
125 (110d)	Kupno papierów wartościowych przez pocztową kasę oszczędności, złożenie na książeczkę rentową	228	
126 (110e)	Sprzedaż papierów wartościowych przechowanych w pocztowej kasie oszczędności	229	
127 (110g)	Przeniesienie z depozytu sądowego do pocztowej kasy oszczędności	230	
128 (nowy)	Uchylenie zastrzeżenia co do książeczki rentowej	231	
129 (94)	Wezwanie do oświadczenia się w sprawie użycia dalszych odsetek	232	
130 (114)	Wezwanie do odebrania majątku . . .	233	
131 (116, 117)	Wniosek wydania majątku	234	
132 (121)	Anfrage an das Militärkommando wegen Ausfolgung des Mindelvermögen . .	236	nie będzie drukowany jako form.
133 (115)	Wezwanie do podjęcia dokumentu . .	236	
134 (120)	Oddanie dokumentu do registratury . .	237	
135 (123)	Pismo o zastrzeżenie sumy ubezpieczenia	237	
136 (124)	Oświadczenie zastrzeżenia sumy ubezpieczenia na rzecz małoletnich	238	
137	Nie ma zastosowania w Galicyi	239	
138	Nie ma zastosowania w Galicyi	239	
139	Jest wolny	239	
140	Jest wolny	239	
	Różne sprawy niesporne.		
141 (130)	Dozwolenie dobrowolnej licytacyi nieruchomości	240	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
142 (131)	Dobrowolna licytacya nieruchomości . .	244	
Do 141 i 142	Dekret własności	245	
143 (131a)	Ogłoszenie przez gminę	245	
144 (132)	Uwierzytelnienie podpisów	246	
145 (135)	Upomnienie i zagrożenie karą	248	
146 (136)	Orzeczenie kary porządkowej	249	
147 (138)	Wezwanie do prób pojednania	249	
148 (140)	Protokół prób pojednania	251	
149 (141)	Rozdział od stołu i łoża (referat) . . .	253	
150 (139)	Wręczenie listu rozwodowego, uchwała rozwiązująca małżeństwo	254	
151 (142)	Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego	256	
152 (143)	Zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci	258	
153 (144)	Uznanie za zmarłego	259	nie będą drukowane jako form.
154 (145)	Orzeczenie o dowodzie śmierci	260	
155 (146)	Pierwsze zapytanie w sprawie umorzenia	262	
156 (147)	Zarządzenie umorzenia	263	
157 (nowy)	Umorzenie weksla	263	
158 (148)	Nie ma zastosowania w Galicyi	264	
159 (149)	Zarządzenie umorzenia papierów podlegających losowaniu	264	
160 (150)	Drugie zapytanie w sprawie umorzenia .	265	
161 (151)	Nie ma zastosowania w Galicyi	266	
162 (152)	Orzeczenie umorzenia	266	
163 (153)	Zapewnienie pożyczki ze spólnej kasy sierocej	266	
164 (154)	Wpis prawa zastawu dla wierzytelności spólnej kasy sierocej	270	
165 (155)	Wypłata pożyczki z kasy sierocej . . .	271	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
166 (156)	Upomnienie o zapłatę spólnej kasie sierocej	271	
167 (159)	Zezwolenie na spłatę pożyczki spólnej kasie sierocej bez wypowiedzenia . .	272	nie będzie drukowany jako form.
168 (157a)	Pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o zbędnej gotówce	273	
169 (157b)	Pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o potrzebie pożyczki . . .	275	
170 (157)	Pożyczka między kasami sierocemi, udzielenie i wypłata	276	
171 (158)	Pożyczka między kasami sierocemi, odbiór pożyczki	277	
172 (nowy)	Pożyczka między kasami sierocemi, zwrot pożyczki	277	
173 (160)	Pełnomocnictwo procesowe do ściągnięcia pożyczki kasy sierocej	278	nie będzie drukowany jako form.
	Sprawy hipoteczne.		
174 (161)	Prenotacya prawa zastawu dla danin publicznych	283	
175 (166)	Wykreślenie prawa zastawu dla danin publicznych	284	
176 (162)	Intabulacya — prenotacya — prawa zastawu	284	nie będą drukowane jako form.
177 (163)	Intabulacya łącznego prawa zastawu w księgach gruntowych różnych sądów . .	286	
178 (164)	Adnotacya wykazu ubocznego	287	
179 (176)	Wydzielenie nieruchomości bez przeniesienia ciężarów	287	nie będą drukowane jako form.
180 (177)	Wydzielenie nieruchomości i przeniesienie ciężarów	289	
181 (178)	Wezwanie osób interesowanych w sprawie wydzielenia nieruchomości bez przeniesienia ciężarów	290	
Do Nr. 181	Wezwanie osób interesowanych w sprawie wydzielenia gruntów pod gościńce lub drogi publiczne, tudzież pod budowle wodne	291	nie będzie drukowany jako form.

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
182 (167)	Wykreślenie adnotacyi (referat)	292	
183 (165)	Adnotacya wybudowania domu	292	
184 (168)	Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego	296	
184 (168) I	Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego	297	
184 (168) II	Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego	298	
185 (170) III	Zarządzenie wskutek arkusza zgłoszeń, parcele gruntowe	305	
186 (172)	Zarządzenie wskutek arkusza zgłoszeń, parcele budowlane	306	
187 (174)	Uwidocznienie zmian uprawy w księdze gruntowej	306	
188 (175)	Polecenie uporządkowania stanu hipotecznego	307	
189 (179.180)	Zarządzenie dochodzeń w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej	314	
190 (181)	Wyłożenie projektu uzupełnienia księgi gruntowej	316	
191 (182)	Przesłanie gminie aktów uzupełnienia księgi gruntowej	317	
192 (183)	Przedłożenie projektu wykazu hipotecznego prezydyum trybunału I. instancyi .	317	
193 (188 c)	Rozstrzygnienie sądu wyższego w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej, wdrożenie postępowania celem ustalenia . .	318	
194 (188 d)	Pierwszy edykt w postępowaniu celem ustalenia	318	
195 (184)	Wpis nieruchomości w księdze gruntowej	320	
196 (184 a)	Sprawozdanie w postępowaniu celem ustalenia po upływie pierwszego terminu edyktalnego	320	nie będą drukowane jako form.
	Dodatek.		
	Księgi naftowe	322	
	Wzór wykazu księgi naftowej	325	

Numer formularza	Treść formularza	Strona	Uwaga
	Wzór uchwały zarządzającej przeniesienie prawa naftowego z księgi gruntowej do księgi naftowej	328	
	Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych	329	
	Ustawa o włościach rentowych	330	
	Czynności agrarne	331	
	Drogi konieczne	334	
	Ustanowienie drogi koniecznej	335	
	Wpis prawa drogi koniecznej	336	
	Prawo budowy	337	
	Nowela o dzieleniu parcel	339	
	Sprawy firmowe.		
197 (185)	Wezwanie do zgłoszenia firmy	347	
198 (186)	Zapytanie w sprawie rekursu przeciw wymiarowi podatku	348	
199 (187)	Zgłoszenie wpisu firmy pojedynczej, wykreślenia lub innych zmian	349	
200 (190)	Zgłoszenie firmy spółkowej	351	
201 (188)	Wpis firmy pojedynczej	352	
202 (nowy)	Wpis jawnej spółki handlowej	353	
203 (191)	Wpis firmy spółkowej	354	
204 (nowy)	Wpis spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	355	
205 (nowy)	Wpis stowarzyszenia	357	
206 (192)	Zmiany dotyczące wpisanej już firmy pojedynczej lub spółkowej	358	
207 (nowy)	Zmiany dotyczące już wpisanego stowarzyszenia	360	
208 (nowy)	Likwidacya stowarzyszenia	360	
209 (193)	Wezwanie o wykreślenie firmy	361	
210 (194)	Wykreślenie firmy	362	

Sprawy spadkowe.

Nr. 1. (1)

L..... Do Nc.....

c. k. Sądu powiatowego w.....

Spis wypadków śmierci[1])

które w miesiącu ..... 19.... doszły do wiadomości urzędu parafialnego (izraelickiego urzędu metrykalnego).

w.....

Do wiadomości: W myśl reskryptu c. k. ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 9 marca 1900 L. 3257 mają prowadzący metryki rubryki 1–5 w każdym razie wypełnić.

W rubryce 1 należy poszczególne wypadki śmierci oznaczyć liczbą bieżącą tak, jak do tego spisu są wciągane.

Ponieważ przyspieszenie i uproszczenie rozprawy spadkowej leży w interesie ludności, proszą sądy o możliwie jak najdokładniejsze wypełnianie rubryk 6–11, o ile te daty prowadzącym metryki są znane.

Liczba bieżąca	Imię, nazwisko i zawód (zatrudnienie) zmarłego	Miejsce zamieszkania i numer domu	Wiek	Dzień śmierci	Pozostały (a) małżonek (ka) imię i miejsce zamieszkania	Pozostałe dzieci: Imię i miejsce pobytu	Pozostałe dzieci: Data urodzenia	Zmarły pozostawił: majątek nieruchomy	Zmarły pozostawił: majątek ruchomy, który znajduje się w	Zmarły nie pozostawił żadnego majątku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Nr. 1. [1]) Form. Nr. 1 wprowadzony został reskryptem min. spraw. z 27 marca 1900, L. 5122, (Kraków) i reskryptem min. spraw. z 9 marca 1900, L. 3257, (Lwów). Sądy mają dostarczać bezpłatnie formularzy tych urzędom parafialnym

(prowadzącym metryki). Urzędy parafialne są obowiązane wypełniać dokładnie rubryki 1—5, równocześnie zaleciło min. spraw wewnętrznych urzędom parafialnym, aby w interesie rozprawy spadkowej wypełniały także, o ile możności rubryki 6—11.

W myśl § 34 pat. niesp. „sądy mają starać się o to, aby im natychmiast doniesiono o wszystkich wypadkach śmierci“, a w myśl reskryptu z 14 grudnia 1895, L. 25470 czuwać nad tem, aby regularnie przedkładano spisy wypadków śmierci.

Sądy mogą prowadzić zapisek służący do kontroli, czy urzędy parafialne (prowadzący metryki) donoszą regularnie o wypadkach śmierci, o ile zapisek taki prowadzono już przed wejściem w życie instrukcyi sądowej z r. 1897 (§ 406, L. 10 instr. sąd.)

Po wciągnięciu do rejestru Nc. nadesłanych spisów wypadków śmierci, mają sądy powiatowe wiejskie dla każdego wypadku śmierci założyć akt spadkowy i akt taki wciągnąć do rejestru A, zaopatrzywszy go osobną liczbą rejestru.

Należy tego zaniechać tylko w wypadkach śmierci małoletnich, którzy pozostawali pod władzą ojcowską i nie posiadali żadnego majątku (§ 51 pat. niesp.) reskr. min. spraw. z 26 października 1899, L. 21640, (Kraków), reskr. min. spraw. z 5 marca 1900, L. 2620, (Lwów).

Podania, w których strony proszą o zarządzenie rozprawy spadkowej lecz nie przedkładają metryki śmierci, należy wciągnąć na razie do rejestru Nc.

Nr. 2. (2)

Wezwanie o nadesłanie wykazu zmarłych.

Liczba czynności Nc. XI $\frac{36/13\ ^{1})}{23}$

Wielebny Urząd parafialny (Szanowny Urząd metrykalny)

w *Modlnicy*

uprasza się o nadesłanie pocztą odwrotną wykazu zmarłych za miesiąc *marzec*[2]).

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie* Oddz. *XI.* dnia *12 kwietnia 1913.*

S.

Nr. 2. [1]) Liczbę czynności utworzono tutaj, przyjmując, że wszystkie spisy wypadków śmierci, nadesłane przez urzędy parafialne (urzędy metrykalne) wraz z załącznikami, zbiera się pod jedną liczbą rejestru Nc.

[2]) Patrz uwaga 1 do form. Nr. 1.

Nr. 3. (3)

Wezwanie urzędu gminnego o spisanie aktu zejścia.

(Nie ma zastosowania w Galicyi).[1])

Nr. 3. [1]) Patrz uwaga 2 do form. Nr. 4.

Nr. 4. (4, 5)[1]

Akt zejścia.[2]

C. k. Notar. p.
do spisania — uzupełnienia
Akt należy przedłożyć
do
Spis dokumentów ·/.[3]

Liczba czynności A. XI. $\frac{371}{13/1}$
P. XI. $\frac{142^{4}}{13/1}$

Akt zejścia

spisany dnia *14 marca 1913, w Tomaszowicach.*

1. Imię i nazwisko zmarłego(ej) (co do kobiet zamężnych także nazwisko rodowe): *Piotr Janik.*

2. Zatrudnienie: *rolnik.*

3. Wiek: *lat 60.*

4. Wyznanie: *rzym. kat.*

5. Stan (wolny, żonaty, zamężna, wdowiec, wdowa, sądownie rozdzielony(a): *żonaty.*

6. Gmina przynależności, obywatelstwo: *Tomaszowice.*

7. Stałe miejsce zamieszkania, mieszkanie: (jeśli zmarły pozostawał pod opieką lub kuratelą, należy podać sąd, który sprawował opiekę (kuratelę) i dołączyć dekret opiekuna (kuratora): *Tomaszowice.*

8. Dzień i miejsce śmierci: *Tomaszowice 14 lutego 1913.*

9. Pozostały małżonek (małżonka): *Maryanna z Kłysiów Janikowa.*

10. Pełnoletnie dzieci i pełnoletnie potomstwo zmarłych dzieci (imię i nazwisko, stan, wiek, miejsce pobytu):

z 1 małżeństwa z Anną z Bielasów Janik:

1. Aniela Janik, zamężna Januszowa, lat 30 w Tomaszowicach,

z 2 małżeństwa z Maryanną z Kłysiów Janik:

2. Piotr Janik, lat 27, gospodarz w Tomaszowicach,

11. Małoletnie dzieci i małoletnie potomstwo zmarłych dzieci (imię i nazwisko, wiek, zatrudnienie i miejsce pobytu). Czy małoletni mają już zastępcę prawnego względnie kto nim ma być ustanowiony? Czy wdowa chce objąć opiekę i kto ma być spólopiekunem? Czy wdowa oczekuje rozwiązania?

3. Jan, wyrobnik, ur. 10/11 1891.

4. Anna, wyrobnica, ur. 28/3 1893,

5. Józef, wyrobnik, ur. 14/5 1898,

6. Katarzyna, uczenica II klasy szkoły ludowej, ur. 25/6 1902,

7. Franciszek, uczeń I klasy szkoły ludowej, ur. 2/3 1904.

Wdowa obejmuje opiekę, na spólopiekuna przedstawiono Łukasza Kłysia.

12. Imię i nazwisko, stan, wiek i miejsce pobytu innych najbliższych krewnych i dziedziców testamentowych. ·/.

13. Czy pozostały: testament, kodycyl, umowa dziedziczenia lub darowizny albo umowa małżeńska? gdzie znajdują się te dokumenta? (przy ustnych ostatnich rozporządzeniach wymienić imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania świadków):

Rozporządzenie ostatnie z daty Tomaszowice 26 maja 1912 [5]).

14. Czy zmarły był opiekunem lub kuratorem? Czyim, który sąd go ustanowił, gdzie jest odnośny dekret? ·/.

15. Czy zmarły prowadził rachunki pieniędzy urzędowych? Czy pobierał płacę z kasy publicznej albo z funduszu zostającego pod zarządem publicznym? ·/.

16. Czy są w spadku przedmioty, o których trzeba donieść odrębnie? Co w tym względzie zarządzono?

Wojskowy krzyż zasługi [6]).

17. Czy pozostał majątek i z czego się składa? W czyich rękach się znajduje? Czy i co zarządzono dla zabezpieczenia tego majątku? Czy zmarły był ubezpieczony na wypadek śmierci? W którym zakładzie i na czyją korzyść?

Realność l. w. h. 9 ks. gr. gm. kat. Tomaszowice, pod zarządem wdowy i Piotra Janika [7]).

Wdowa potrzebuje gotówki na dalsze prowadzenie gospodarstwa. [8])

Zmarły nie był ubezpieczony [9]).

Należytości mają pokrycie w majątku nieruchomym [10]).

18. Przypuszczalna wartość: a) nieruchomości *3.000 K*, b) ruchomości *150—200 K*, c) wierzytelności — d) papierów wartościowych i książeczek wkładkowych (zakład wystawiający i liczba).

Książeczka wkładkowa powiatowej kasy oszczędności w Krakowie Nr. 27.934 na 90 Koron.

Czy zostały znaczne długi? *Nie.*

Podpisy:

Stron:
Maryanna Janikowa.
Piotr Janik.
Aniela Januszowa.
Łukasz Kłyś.

Zastępcy sądu:
S.
Świadków:
Stanisław Kuciel.
Jan Szumiec.

Klauzula wejścia [11])

Uchwała.

[Ponieważ majątku brak, rozprawa spadkowa się nie odbędzie].

albo

Spisanie inwentarza na miejscu 30/3 1913 — 9 pp., Form nr. 10[12]*). Wezwać ocenicieli. Zapytanie do powiatowej kasy oszczędności w Krakowie, form. nr. 13. Zawiadomienie, form. nr. 6.*

Kraków, 18 marca 1913.

albo *S.*

C. k. notaryuszowi[13])

p. Mizińskiemu

iako komisarzowi sądowemu do spisania aktów spadkowych.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *XI.* dnia *18 marca 1913.*

S.

Należytość not. 6 K 30 h. ced. nal.[14])

Obowiązany do zapłaty: Maryanna Janikowa [15]).

Nr. 4. [1]) Są 2 nakłady form. Nr. 4, które tem tylko różnią się od siebie, że na jednym z nich niema na pierwszej stronie u góry polecenia do notaryusza, aby spisał akt zejścia.

[2]) W myśl § 34 pat. niesp. przełożeni gmin są obowiązani tylko donieść natychmiast sądowi o każdym wypadku śmierci, który wydarzył się w ich gminie, a § 31 pat. niesp. postanawia, że kwestya, o ile gminom i ich przełożonym przysługa spółdziałanie w sprawach spadkowych, ocenić należy według szczegółowych przepisów. Ponieważ przepisy te zawarte są w instrukcyi dla naczelników gmin (rozp. min. spraw. z 28 czerwca 1850, Nr. 256 dz. p. p.) instrukcya ta jednak nie obowiązuje w Galicyi, Bukowinie i Dalmacyi, przeto urzędy gminne nie są obowiązane do spisywania aktów zejścia.

W reskrypcie z 26 października 1899, L. 21640, (Kraków), i w reskrypcie z 5 marca 1900, L. 2620, (Lwów), zarządziło ministerstwo sprawiedliwości, że sądy galicyjskie mogą powierzać spisywanie aktów zejścia *a*) naczelnikom gmin lub przełożonym obszarów dworskich, o ile można liczyć na to, że zastosują się do wezwania sądu — *b)* urzędnikom sędziowskim lub kancelaryjnym wtedy, gdy mają do spełnienia jakąś inną czynność poza siedzibą sądu lub przy sposobności roków sądowych — *c*) posłańcom sądowym i woźnym sądowym w tych gminach, gdzie spełniają swoje czynności urzędowe — *d)* notaryuszom, o ile już naprzód można ocenić, że powierzy się im także spisanie aktów spadkowych — *e*) wreszcie spisanie aktu zejścia może odbyć się w sądzie.

Usiłowania sądów, aby urzędy gminne i przełożonych obszarów dworskich skłonić do spisywania aktów zejścia, nie odniosły dotychczas pożądanego skutku, wobec czego sądy obecnie nie liczą w tym względzie na pomoc urzędów gminnych i obszarów dworskich.

Równocześnie zarządziło ministerstwo sprawiedliwości, że należy odwołać przy wszystkich sądach powiatowych wiejskich delegacyę ogólną, udzieloną notaryuszom do spisywania wszystkich aktów spadkowych, i na przyszłość tylko w poszczególnych wypadkach poruczać notaryuszom spisywanie aktów spadkowych. W miejscowościach, będących siedzibą sądu kolegialnego, obowiązuje nadal § 1 rozp. min. spraw. z 7 maja 1860, Nr. 120 dz. p. p.

Akt zejścia należy spisać także wtedy, gdy zmarły nie pozostawił żadnego majątku, nie spisuje się go tylko po małoletnich, którzy w chwili śmierci pozostawali pod władzą ojcowską i nie posiadali żadnego majątku (§ 51 pat. niesp.).

Nad sporządzeniem aktu zejścia należy czuwać w sądach powiatowych wiejskich w ten sposób, że nie wypełnia się na razie rubryki 2 rejestru A, a wpis w tej rubryce uskutecznia się dopiero po przedłożeniu aktu zejścia. Nad dalszym tokiem postępowania spadkowego należy czuwać przy pomocy rejestru A i raptularza (patrz uwaga 1, do form. Nr. 1).

W sądach powiatowych w siedzibie trybunału I. instancyi należy prowadzić wykaz aktów zejścia, poruczonych notaryuszom, i przy jego pomocy czuwać, by akty zejścia przedkładano w należytym czasie. Natomiast w myśl § 236 instr. sąd. i nadal w tych sądach wciąga się do rejestru A tylko te wypadki śmierci, których nie odstępuje się innym sądom na podstawie samego aktu zejścia. Naczelnicy sądów są osobiście odpowiedzialni, gdyby aktu zejścia w wypadkach nagłych nie przedłożono sądowi natychmiast, w innych wypadkach w ciągu miesiąca po zawiadomieniu o śmierci.

[3]) Sądy mają się starać o to, aby spisy imienne do spisu dokumentów, zapomocą których w myśl § 285 instr. sąd. i art. II. rozp. min. spraw. z 27 marca 1900, Nr. 18 dz. rozp. utrzymuje się kontrolę ostatnich rozporządzeń, porównano z aktem zejścia. (Art. IV. tego rozp.) Nazwisk osób, których ostatnie rozporządzenie zawarte jest w umowie małżeńskiej, nie wciąga się do spisu. (Art. I. zdanie ostatnie powołanego rozp.).

[4]) W danym wypadku należy sprawę wpisać równocześnie do rejestru P (§ 235 ust. 1 instr. sąd.). Po prawomocnem ukończeniu rozprawy spadkowej należy sprawę tę prowadzić dalej jako sprawę opiekuńczą. (§ 235 ust. 2 instr. sąd.); aż do tego czasu nie umieszcza się liczby czynności rejestru P na każdym akcie, lecz należy ją wpisać tylko na grzbiecie aktów. Natomiast jest praktycznie, już w toku rozprawy spadkowej oznaczyć pewne akta n. p. dekret opieki i t. d. tylko liczbą czynności rejestru P mimo, że akta te są złożone w porządku chronologicznym w aktach spadkowych. Akta spadkowe po matce małoletnich dzieci wpisuje się do rejestru P wtedy, gdy nie ulega wątpliwości, że w interesie dzieci sąd będzie musiał nadzorować zarząd majątkiem. W takim razie należy sprawę prowadzić dalej jako sprawę opiekuńczą.

[5]) Otwarte ostatnie rozporządzenie ma delegat sądowy ogłosić natychmiast, zapieczętowane ostatnie rozporządzenie musi być przedłożone sądowi (§ 41 pat. niesp.).

Woźny lub posłaniec sądowy, który spisuje akt zejścia, nie ma prawa ogłaszać ostatniego rozporządzenia, lecz musi ostatnie rozporządzenie przedłożyć sądowi. Protokół ogłoszenia ostatniego rozporządzenia, form. Nr. 17. Delegat sądowy spisując akt zejścia, ma z urzędu zbadać, czy pozostało ostatnie rozporządzenie. (§ 40 pat. niesp.).

[6]) Patrz uwaga 3 do form. Nr. 8.

[7]) §§ 43, 49 pat. niesp. Jeśli spadek musi być opieczętowany, a to dla zabezpieczenia praw osób poruczonych szczególniejszej opiece sądowej, albo jeśli opieczętowanie jest konieczne dla zabezpieczenia należytości, wówczas delegat sądowy powinien zabrać i złożyć w sądzie te przedmioty, które łatwo można usunąć a zarazem potwierdzić odbiór dziedzicowi lub tymczasowemu zarządcy spadku (§§ 43–45, 48–50 pat. niesp.).

Sąd otrzymawszy akt zejścia powinien zbadać przedewszystkiem, czy i co należy jeszcze zarządzić w sprawie zabezpieczenia i zarządu majątku spadkowego. (§ 71 pat. niesp.).

Delegat sądowy ma z urzędu starać się o zabezpieczenie należytości i w tym celu nieraz będzie musiał zabrać i złożyć w sądzie odpowiednią część

majątku spadkowego (n. p. papiery wartościowe, gotówkę i t. p.). Jeśli do majątku spadkowego należy depozyt, nie potrzeba w sądzie składać papierów legitymacyjnych wtedy, gdy nie ma obawy sprzeniewierzenia depozytu lub sprzeniewierzenie prawnie jest niemożliwe. Zabezpieczyć należy także te należytości, które mają uiścić zapisobiercy, wobec czego już przy spisaniu aktu zejścia potrzeba zawsze w przybliżeniu obliczyć należytości.

Delegat sądowy musi dalej starać się o zabezpieczenie pretensyi „nieobecnych, całkiem nieznanych i do zarządu swoim majątkiem niezdolnych" zapisobierców, ponieważ do nich odnosi się analogicznie to samo, co ustawa postanawia względem małoletnich dziedziców (§ 43 pat. niesp.). Wobec tego należy poszczególne przedmioty, należące do spadku, które zapisano takiej osobie, bezzwłocznie zabezpieczyć.

Często strony pytają delegata sądowego, czy można wydać zaraz zapisobiercy rzecz, jemu zapisaną – zdaniem p. Nemethy'ego należy odpowiedzieć na to pytanie twierdząco, jeśli zapisobierca zabezpieczy należytość i nie ma obawy, że musi nastąpić redukcya zapisów, choćby temu dziedzice się sprzeciwili, jeżeli spadkodawca przejścia prawa własności tej ściśle oznaczonej rzeczy nie zrobił zawisłem od jakiegoś świadczenia dziedzica (porównaj n. p. § 437 ust. cyw.). Jeśli akt zejścia spisuje woźny sądowy lub posłaniec sądowy, nie może on opieczętować spadku, lecz powinien tylko zwrócić uwagę sądowi na konieczność wydania odpowiednich zarządzeń w sprawie zabezpieczenia spadku lub zabezpieczenia należytości.

[8]) Patrz §§ 46, 50, ust. 2 pat. niesp. Zaliczki na pokrycie wydatków koniecznych (dalsze prowadzenie gospodarstwa domowego i t. d.) można udzielić także osobom, które nie mają żadnych praw do spadku, n. p. gospodyni domu lub krewnym prowadzącym gospodarstwo, jeśli zmarł wdowiec i pozostawił dzieci małoletnie.

[9]) Suma ubezpieczona należy tylko wtedy do majątku spadkowego, jeśli polica asekuracyjna opiewa na okaziciela a nie na nazwisko osoby uprawnionej, i jeżeli osobie trzeciej, która tę policę posiada, oddano ją tylko w przechowanie.

[10]) Patrz § 43, 145 pat. niesp. Ponieważ w myśl § 68 ust. nal. każda część majątku spadkowego odpowiada za wszystkie należytości spadkowe, a ustawowe prawo zastawu dla tych należytości ma pierwszeństwo przed prawem zastawu dla wszystkich innych wierzytelności, jest rzeczą obojętną, czy i jak wysoko majątek spadkowy jest obciążony.

[11]) Nie potrzeba oznaczać nową liczbą porządkową aktu zejścia, przedłożonego przez notaryusza. Osobnemi liczbami porządkowemi oznacza się: każde pismo, które składa się do aktów, każdy osobny nowy wniosek, (protokół), choćby był napisany na akcie, oznaczonym już liczbą porządkową i każdą samoistną uchwałę, o ile ona nie jest tylko załatwieniem pewnego na piśmie podanego wniosku. (§§ 261, 262 ust. 2, 266 ust. 2 instr. sąd.) Reskr. min. spraw, z 16 kwietnia 1898, L. 8854, zawiera postanowienie, jak należy postąpić, jeśli akta przesłano notaryuszowi jako komisarzowi sądowemu, a tymczasem wpłynęły do sądu podania odnoszące się do tej sprawy.

[12]) Aby ułatwić należyte spełnienie zadania kancelaryi sądowej, która ma samoistnie przygotować wezwania (§ 315, ust. 2 instr. sąd.), jest wskazane podkreślać nazwiska tych osób, które należy wezwać (§ 127 instr. sąd.), a w razie potrzeby podać cel, w jakim się pewną osobę wzywa.

[13]) W myśl § 1 i 3 rozp. min. spraw. z 7 maja 1860, Nr. 120 dz. p. p. (utrzymanego w mocy art. 2 ord. not. z 25 lipca 1871, Nr. 55 dz. p. p.) musi się

SEMINARIUM PRAWNICZE Uniwersytet

przydzielić notaryuszom sprawy spadkowe (jak również dobrowolne oszacowania i licytacye) w tych miejscowościach, które są siedzibą trybunału I. instancyi — stronom przysługa jednak prawo sporządzić wykazy i podania, osobiście „lub za pośrednictwem pełnomocnika ustawowo do tego upoważnionego". Zresztą patrz uwaga 2, do form. Nr. 4.

[14]) Za spisanie aktu zejścia, jeżeli wartość spadku brutto przenosi 200 K. należy się 6 K 30 h, gdy czynność ta wymagała pół dnia pracy, a 10 K 50 h, gdy czynność ta wymagała cały dzień pracy (§ 27 tar. zawartej w ord. not. z 21 maja 1855, Nr. 94 dz. p. p. utrzymanej art. 2 ord. not. z 25 lipca 1871, Nr. 75 dz. p. p.).

[15]) W danym wypadku jest zbytecznie zawiadamiać notaryusza o wymierzeniu należytości przez doręczenie odpisu cedułki należytościowej, ponieważ otrzymuje on akt z zapiskiem.

Nr. 5. (nowy)

Uchwała po przedłożeniu aktu zejścia przez notaryusza.

Liczba czynności $\frac{\text{A X } 121/13}{1}$

Uchwała.

Sprawa spadkowa po *Maurycym Zaworskim — Grodzka 27.*

C. k. notaryusz p. *Ziemicki* przedłożył akt zejścia. Tytułem należytości za tę czynność urzędową przyznaje się kwotę *6 K 30 h*, którą należy ściągnąć na rachunek masy spadkowej od *p. Maryi Zaworskiej.*

Wzywa się[1]) *ustawowych dziedziców, a to wdowę Maryę Zaworską oraz dzieci zmarłego Zygmunta Zaworskiego i Zofię Piotrowską* aby oświadczyli do *dni 10,* czy spadek przyjmują i wykazali swe prawa do spadku, w razie potrzeby dokumentami rodowymi.

Gdyby spadek przyjęto bezwarunkowo, należy w terminie oznaczonym przedłożyć także zeznanie majątku w miejsce przysięgi i wykaz spadku [a nadto przedstawić wniosek co do zabezpieczenia należytości][2]).

Jeżeli osoba, uprawniona do dziedziczenia, mimo tego wezwania w terminie oznaczonym nie oświadczy, czy spadek przyjmuje, nie uwzględni się jej roszczenia do spadku w toku rozprawy spadkowej (§ 120 pat. niesp.).

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *X.* dnia *27 stycznia 1913.*

S.

Doręczyć

Uchwałę 1—*3* jak wyżej.
Cedułka należyt.
Odpis ced. nal. notaryuszowi.

Załatwienie aktu zejścia po kupcu protokołowanym.

(Przyjęto za podstawę co następuje: Zmarły Adam Piwoński był wyłącznym posiadaczem firmy Piwoński & Milecki w Krakowie, Grodzka 32. Pozostali dziedzice: wdowa Elżbieta Piwońska i troje małoletnich dzieci. Elżbieta Piwońska przystąpiła do przedsiębiorstwa handlowego jako spól-

niczka niejawna ze znaczną wkładką. Spadek obejmuje fabrykę i magazyn w Krakowie, papiery wartościowe, willę w Zakopanem i t. p. Spółopiekun Józef Piwoński złożył przyrzeczenie. Dekrety opiekuńcze doręczono. W akcie zejścia podano wniosek o tymczasowy wpis w rejestrze handlowym.

Uchwała.

Sprawa spadkowa *po Adamie Piwońskim (posiadaczu firmy Piwoński & Milecki).*

Należy spisać inwentarz spadku, gdyż dziedzice są małoletni.

Majątek przedsiębiorstwa handlowego ma być ustalony na podstawie ksiąg handlowych, które należy zamknąć według stanu w dniu śmierci spadkodawcy i to w razie potrzeby po przybraniu znawców[3]).

C. k. notaryuszowi p. Ziemickiemu powierza się spisanie inwentarza, który ma być przedłożony do dnia 1 kwietnia b. r.

P. Elżbiecie Piwońskiej poleca się, aby przedłożyła bezzwłocznie c. k. notaryuszowi bilans majątku firmy Piwoński & Milecki według stanu w dniu śmierci Adama Piwońskiego.

P. Elżbietę Piwońską upoważnia się, aby, jak długo rozprawa spadkowa nie zostanie ukończona, prowadziła dalej przedsiębiorstwo handlowe pod firmą Piwoński & Milecki i podpisywała firmę. Również poleca się jej, aby postarała się natychmiast w sądzie krajowym jako handlowym w Krakowie, o uwidocznienie w rejestrze handlowym śmierci posiadacza firmy i upoważnienia do podpisywania firmy.[4])

C. k. Sąd powiatowy *w Krakowie* Oddz. *X.* dnia *2 marca 1913.*

S.

Doręczyć

1. Uchwałę 1. Elżbieta Piwońska.
   2. Józef Piwoński.
   3. Not.

Rapt. 2/4 Przedłożenie inwentarza.

Wpis do rej. handl.

Nr. 5. [1]) Formularza tego należy użyć tylko wtedy, jeżeli dziedzice zawiadomili albo komisarza sądowego w czasie spisania aktu zejścia albo sędziego bezpośrednio, iż rozprawę spadkową przeprowadzą pisemnie przez pełnomocnika. Inaczej trzebaby w tym wypadku poruczyć spisanie aktów notaryuszowi.

[2]) Patrz form. Nr. 12 uwaga 1 przy końcu.

[3]) W myśl §. 106 pat. niesp. można przy spisaniu inwentarza majątku spadkowego, zaniechać obejrzenia i spisania każdej rzeczy z osobna, jak to postanawia §. 98 pat. niesp. i poprzestać jedynie na danych zawartych w księgach handlowych (art. 28 ust. handl.) W szczególności należy uwzględnić księgi magazynowe, ostatni bilans (kupiecki) (art. 29 i 30 ust. handl.), księgę kasową itp. Do inwentarza wpisuje się faktycznie, chociaż nie zawsze, tylko rzeczy znajdujące się w lokalu drobnej sprzedaży. Stosownie do okoliczności może komisarzowi, spisującemu inwentarz, wystarczyć bilans, sporządzony przez dziedziców, według

stanu w dniu śmierci spadkodawcy (art. 29 i 30 ust. handl.). W sprawie zbadania majątku spólnika jawnego postanawia § 106 ust. 2 pat. niesp., że z reguły wystarczy wykazanie tego majątku przez przedłożenie zamkniętego konta spólnika. Co do przepisów w sprawie oszacowania patrz uwagi ogólne do form. nr. 33.

4) Sąd prowadzący rejestr handlowy, powinien zarządzić na formularzu Nr. 206, kto ma w czasie rozprawy spadkowej prowadzić przedsiębiorstwo na rachunek masy spadkowej i kto ma podpisywać firmę. Aby uniknąć natychmiastowego wykreślenia firmy, musi nastąpić taki wpis prowizoryczny aż do czasu, dopóki zmiana posiadacza firmy nie zostanie wpisaną w rejestrze handlowym w myśl art. 22 ust. handl. Natomiast w myśl § 56 ust. przem. nie potrzeba ani nowego zawiadomienia władzy, ani koncesyi do dalszego prowadzenia przemysłu imieniem masy spadkowej. Jedynie należy ustanowić zdolnego zastępcę (zarządcę) jeśli tego wymaga natura przemysłu.

W sądach handlowych pisma, które zawierają wnioski o prowizoryczne sprostowanie rejestru handlowego i wydane wskutek tego uchwały, należy składać do aktów spraw firmowych a nie do aktów spadkowych. (§§ 274, 276 instr. sąd.).

Nr. 6. (6)

Zawiadomienie władzy skarbowej [1]) o zarządzeniu rozprawy spadkowej.

(§ 46 ust. nal. § 82 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{A X. } 46/13}{1}$

Do c. k. Urzędu podatkowego

w *Tarnowie.*

Po *Janie Orzechowskim kupcu w Tarnowie*
zmarłym dnia *4 lutego br.* zarządza się rozprawę spadkową [2]).

C. k. sąd powiatowy *w Tarnowie* Oddz. *X.* dnia *10 lutego 1913.*

S.

Nr. 6. [1]) Do doręczenia należy użyć osobnej księgi doręczeń aktów zejścia (rozp. min. spraw. z 26 grudnia 1897, Nr. 49 dz. rozp.) (Inne akta wymiarowe, jak np. arkusz wymiaru należytości, doręcza się przy użyciu księgi doręczeń aktów wymiarowych).

W księdze doręczeń aktów zejścia urzędnik sądowy wypełnia 3 pierwsze rubryki tj. liczbę porządkową, oznaczenie sądu, nazwisko zmarłego i przedmiot; dalsze 3 rubryki wypełnia władza skarbowa.

Sąd ma co kwartał zamknąć księgę doręczeń i do 15 następnego miesiąca przesłać władzy skarbowej I instancyi (§ 401 punkt 4 instr. sąd).

Zwrócone księgi należy przechowywać w registraturze a zniszczyć po latach 10.

[2]) Nie należy zawiadamiać władzy skarbowej wtedy, gdy z aktu zejścia wynika: *a*) że zmarły nie pozostawił żadnego majątku, *b*) że majątek spadkowy brutto wynosi najwyżej 100 K a dziedziczą krewni w linii wstępnej lub zstępnej albo pozostały przy życiu małżonek (rozp. min. spraw. z 26 grudnia 1897, Nr. 49 dz. rozp. punkt 1). W każdym wypadku, w którym zawiadamia się władzę skarbową o zarządzeniu rozprawy spadkowej, musi się później przesłać tej władzy

albo wykaz spadku albo **arkusz wymiaru należytości**. (rozp. min. sprawiedl. z 26 grudnia 1897, Nr. 49 dz. rozp. i z 7 października 1899, Nr. 38 dz. rozp.), gdyż dopiero na tej podstawie może władza skarbowa bądź-to sama wymierzyć należytość (jeśli do majątku spadkowego należą nieruchomości lub należytość spadkowa przenosi 50 K), bądź-to stwierdzić czy i jaką należytość sąd wymierzył albo wreszcie, że należy zaniechać wymiaru należytości.

Nr. 7. (7)

Zawiadomienie zakładów publicznych o odstąpieniu aktu zejścia lub o zaniechaniu rozprawy spadkowej.

Liczba czynności $\frac{\text{A I. } 37/13}{1}$

Do Zarządu *szpitala św. Łazarza w Krakowie*[1]).

do liczby *14.*

Akt zejścia po *Katarzynie Kaśnikowej z Olszy* zmarłym(ej) w tamtejszym zakładzie dnia *20 stycznia 1913*, odstąpiono c. k. sądowi powiatowemu w *Bochni* [załatwiono uchwałą, że rozprawa spadkowa nie odbędzie się ponieważ brak majątku].

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie* Oddz. *I.* dnia *24 lutego 1913.*

S.

Nr. 7. [1]) Okólnikiem z 16 stycznia 1913 praes. 897/13 wezwało prezydyum sądu krajowego wyższego w Krakowie sądy, aby zawiadamiały zarząd szpitala św. Łazarza w Krakowie o wyniku rozpraw spadkowych przeprowadzonych po osobach zmarłych w szpitalu i załatwiały bezzwłocznie pisma zarządu szpitala w sprawie zabezpieczenia kosztów leczenia na pozostałym majątku.

(Nr. 8.)

Anzeige wegen Einstellen von Bezügen, Rückstellung von Auszeichnungen u. s. w.[1]) [2]).

(§§ 85—90 Verl. P.).

Geschäftszahl $\frac{\text{A I. } 57/12}{1}$

An *die löbl. Ordenskanzlei des österr. kaiserl. Ordens der eisernen Krone.*

Herr (Frau) *Leonidas Ritter von Schlier, k. u. k. Hauptmann* a. D. *Ritter des Ordens der Eisernen Krone III. Klasse,* ist am *28. Jänner l. J* gestorben.

[Angeschlossen wird —] Mit besonderer Sendung folgt *die Ordensdekoration und das Statutenbuch*[3]).

K. k. Bezirksgericht *Leopoldstadt II.* Abth. *I.* am *10. Februar 1912.*

R.[4])

(Nr. 8). (tłómaczenie).

Zawiadomienie w sprawie wstrzymania wypłaty poborów, zwrócenia odznaczeń i t. d.

(§§ 85—90 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A. I. } 57/12}{1}$

Do *Świetnej kancelaryi cesarskiego orderu żelaznej korony.*

P. Zygmunt Pointner, em. c. i k. kapitan, kawaler orderu żelaznej korony III. klasy zmarł dnia *28 stycznia b. r.*

Przesyła się osobno odznaki orderowe i księgę statutów.

C. k. Sąd powiatowy *w Krakowie* Oddz. *I.* dnia *10 lutego 1912.*

S.

Nr. 8. [1]) Wzór ten jako formularz nie będzie drukowany. Ponieważ uchwały takie, jak podano we wzorze, zazwyczaj muszą być stylizowane w języku niemieckim, zamieszczono oprócz tekstu polskiego także tekst niemiecki. Pismem w podobny sposób ułożonem, należy się postarać o to, aby wstrzymano wypłatę zaopatrzenia, które zmarły pobierał.

[2]) W niniejszym wypadku należy także podobnem pismem zawiadomić intendanturę 2 korpusu, jako władzę asygnującą emeryturę spadkodawcy, o jego śmierci i wrócić jej arkusz pensyjny.

W myśl § 85 pat. niesp. nie zawiadamia się kasy wypłacającej o śmierci.

Zestawienie władz asygnujących zawarte jest w broszurce Vittorellego „Zusammenstellung der anweisenden Behörden und auszahlenden Kassen".

[3]) Ordery, krzyże honorowe, medale i t. p. odznaki należy zwrócić, o ile nie mają pozostać dziedzicom lub członkom familii zmarłego, lub o ile nie były własnością prywatną spadkodawcy.

Nie zwraca się: wojskowego krzyża zasługi, wojskowego medalu zasługi, medalu waleczności, jubileuszowego medalu pamiątkowego dla sił zbrojnych, wojskowego krzyża jubileuszowego i bośniackiego medalu pamiątkowego. O śmierci osoby, odznaczonej wojskowym krzyżem zasługi, należy jednak zawiadomić najwyższy urząd szambelański (rozp. min. spraw. z 17 maja 1911, Nr. 27 dz. rozp.).

Również nie zwraca się jubileuszowego medalu pamiątkowego (1898) i jubileuszowego krzyża pamiątkowego (1908) dla cywilnych funkcyonaryuszy państwowych.

[4]) Kancelarya ma samodzielnie przygotować to pismo, musi je jednakże przedłożyć sędziemu do podpisu (§ 315, L. 1 instr. sąd.).

Nr. 9. (10)

Pismo do urzędu gminnego o spisanie inwentarza.

(§§ 13, 14 rozp. min. z 28 czerwca 1850, nr. 256 Dz. p. p.).

Nie ma zastosowania w Galicyi.

Nr. 10. (9)

Wezwanie do spisania inwentarza i do rozprawy spadkowej.

(§§ 95, 116 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A XVI. } 27/13}{1}$

Sprawa spadkowa po *Katarzynie Kaśnikowej.*

Dnia *26 stycznia 1913* o godz. *2 popoł. w domu zmarłej w Olszanicy* będzie spisany inwentarz spadku. Zarazem odbędzie się, jeżeli to będzie możliwe[1]), także rozprawa spadkowa[2]). Do tego wzywa się adresata (kę) jako *przyszłego opiekuna mał. Zofii i Adama Kaśników.*

Wezwani mają przynieść: Spisy i dokumenta, które mogą służyć do ustalenia majątku i długów zmarłego, lub które w ogóle mogą być potrzebne w toku rozprawy spadkowej, jako to: arkusze posiadania, umowy kupna-sprzedaży, skrypta dłużne, police asekuracyjne[3]), książeczki podatkowe, książeczki spłaty długów hipotecznych i wogóle wszystkie poświadczenia dotyczące długów, dalej rachunki a zwłaszcza rachunki wydatków z powodu choroby i pogrzebu, wreszcie umowy małżeńskie, metryki chrztu, zaślubin i t. p.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *XVI.* dnia *8 stycznia 1913.*

U. k.[4]).

Do p. Piotra Janika w Olszanicy Nr. 6.

Nr. 10. [1]) W myśl § 151 pat. niesp. sądy powiatowe mają dążyć do tego, aby o ile możności wszystkie czynności spadkowe (akt zejścia, inwentarz, przyjęcie spadku) były zamieszczone w jednym protokole i dokonane na jednej audyencyi

[2]) Jeżeli akta spadkowe bywają spisywane na miejscu (np. w odległych gminach i t. p.) należy łączyć większą ilość spraw w tej samej lub sąsiednich gminach. Delegat sądowy winien przed audyencyą zbadać, czy i jakie nieruchomości albo wierzytelności hipotecznie zabezpieczone, należą do spadku i w tym celu przejrzeć księgę gruntową, oraz przekonać się w urzędzie podatkowym o zgodności księgi gruntowej z katastrem, zestawić potrzebne daty katastralne, odnoszące się do rozmiarów, rodzaju kultury, jakości gruntów i wysokości opłacanych podatków. Domniemanych dziedziców należy wezwać do stawienia się na miejscu w dniu audyencyi i to nawet wtedy, gdy nazwiska ich są sądowi nieznane, skoro tylko wiadome jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu w powiecie. W wypadkach takich ma organ dla doręczeń zasięgnąć potrzebnych wiadomości przed doręczeniem wezwania, opiewającego np. „do brata śp. N. N. zmarłego dnia . . . . . "

Kilkakrotne wysyłanie komisyi w jednej i tej samej sprawie jest z reguły niedopuszczalne. (reskrypt min. spraw. z 26 października 1899. L. 21640 — (Kraków) — i reskrypt min. spraw. z 5 marca 1900, l. 2620 — (Lwów).

„Jeśli sąd sam przeprowadza rozprawę spadkową, nie można powierzyć tej czynności urzędnikowi kancelaryjnemu. W myśl §. 56 ust. org. można urzędników kancelaryjnych używać jedynie do spisania aktu zejścia, inwentarza spadkowego oraz do opieczętowania spadku. Powierzenie tych czynności urzędnikowi

kancelaryjnemu byłoby jednak niewłaściwe, jeśli można przewidzieć, że przeprowadzenie całej rozprawy spadkowej da się połączyć ze spisaniem inwentarza na miejscu (§ 151 pat. niesp.) . . . . W ogóle jest niedopuszczalne po uskutecznieniu czynności na miejscu (bądź-to przez sędziego bądź-to, przez urzędnika kancelaryjnego) powierzyć notaryuszowi wykonanie dalszych czynności (reskr. min. spraw. z 16 czerwca 1900. L. 11.163).

3) Police ubezpieczeń od ognia składa się zaraz do aktów, aby postarać się o zastrzeżenie sumy ubezpieczonej.

4) Patrz § 315 ust. 1, L. 2 i ust. 2 instr. sąd. Urzędnicy kancelaryjni obok podpisu mają podać swój charakter służbowy.

Nr. 11. (11)

Wezwanie do rozprawy spadkowej w sądzie.

(§§ 116, 120, 151 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A X. 47/13}}{3}$

Sprawa spadkowa po *Piotrze Janiku z Tomaszowic.*

Dnia *24 września b. r.* o godz. *9 przedpoł.* odbędzie się w biurze Nr. *49* tego sądu rozprawa spadkowa. Do niej wzywa się adresata (kę) jako *dziedzica.* [1])

Jeżeli dziedzic wezwany na audyencyę ani osobiście się nie stawi, ani nie przyśle pełnomocnika, wówczas pominie się jego roszczenie a rozprawę spadkową przeprowadzi się tylko z tymi, którzy stawią się na audyencyi i zgłoszą się jako dziedzice. (§ 120 pat. niesp.).

Wezwani mają przynieść: S p i s y i d o k u m e n t a, które mogą służyć do ustalenia majątku i długów zmarłego, lub które w ogóle mogą być potrzebne w toku rozprawy spadkowej, jako to: arkusze posiadania, umowy kupna-sprzedaży, skrypta dłużne, książeczki podatkowe, książeczki spłaty długów hipotecznych i w ogóle wszystkie poświadczenia, dotyczące długów, dalej rachunki a zwłaszcza rachunki wydatków z powodu choroby i kosztów pogrzebu, wreszcie umowy małżeńskie, metryki chrztu, zaślubin i t. p.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *X.,* dnia *1 września 1913.*

U. k. [2])

Nr. 11. [1]) Patrz uwaga 1 i 2 do form. 10. [2]) Patrz uwaga 4 do form. 10.

Nr. 12. (12, 13)

Zakaz rozporządzania i upoważnienie do przejrzenia depozytu. [1])

(§§ 71, 145 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A XI 119/13}}{3}$

Do *Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu w Krakowie.*

Na rzecz *Zygmunta Kulickiego w Krakowie, Floryańska 7,* zmarłego(ej)

dnia *25 sierpnia 1913*, mają być tam złożone przedmioty majątkowe, jak świadczy [kwit depozytowy] *wyciąg z rachunku bieżącego, T. I. str. 167 z 26 lipca b. r., a mianowicie gotówka w kwocie 5798 K 46 h.*[2])

Uprasza się, aby nie dozwolono żadnego rozporządzenia tym majątkiem bez upoważnienia tego sądu. Również uprasza sąd, aby to zastrzeżenie zanotowano i o tem go zawiadomiono.

Pan *c. k. notaryusz Karol Ziemnicki* jest upoważniony do zbadania depozytu i do podjęcia wypisu z ksiąg.[3])

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XI.* dnia *30 sierpnia 1913.*

S.

Nr. 12. [1]) Zakaz rozporządzania należy do zarządzeń, które sąd, spełniając swe zadanie, musi wydać, aby zabezpieczyć należytości (§§ 43, 71, 145 pat. niesp.) i zachować spadek dla osoby uprawnionej. Sposób, w jaki sąd ma to zrobić (opieczętowanie) i czas, kiedy ma to zrobić, (załatwienie aktu zejścia), jest w ustawie unormowany (§§ 43 i 71 pat. niesp.). Zresztą prawo i obowiązek sądu do takiego zajmowania się spadkiem, można wywieść z następujących przepisów:

a) w myśl §§ 797, 798, 799, 818, 819 ust. cyw. ma sąd oddać w posiadanie spadek dziedzicom przez siebie uznanym,

b) w myśl §§ 174 ust. 1. 71, 129, 145 pat. niesp. aż do chwili przyznania spadku i zdjęcia pieczęci, sąd rozstrzyga wszystkie ważniejsze kwestye, odnoszące się do zarządu majątkiem spadkowym,

c) w myśl §§ 43, 44, 46, 47, 145 pat. niesp. i 810 ust. cyw. mogą dziedzice jedynie przechowywać spadek, starać się o niego i używać go, wobec czego tylko w niewielkim rozmiarze mogą samodzielnie rozporządzać rzeczami, należącemi do spadku lub zawierać co do niego umowy.

Zakaz rozporządzania potrzebny jest przedewszystkiem wtedy, gdy zachodzi obawa, że dziedzice rozporządzą spadkiem bez zezwolenia sądu. Jeżeli pozostała znaczniejsza ilość papierów wartościowych, które nadają się do zabezpieczenia należytości, części dziedzicznych lub zapisów, powinien notaryusz już przy spisaniu aktu zejścia wezwać dziedziców, aby podali, jakie papiery wartościowe przeznaczają na ten cel. Gdyby dopiero sędzia załatwiając akt zejścia, miał wezwać dziedziców, aby podali swe wnioski w sprawie zabezpieczenia należytości, mogłoby nieraz być już zapóźno.

[2]) Treść formularza Nr. 12 zastosowana jest przedewszystkiem do wypadków, gdy część majątku spadkowego złożoną jest w banku lub u innego przechowawcy. Kto ma depozyt, pozostaje zawsze równocześnie w stosunku rachunku bieżącego, gdyż z jednej strony należy mu się gotówka za sprzedane papiery wartościowe i spieniężone kupony, z drugiej strony ma on pokryć należytości i wydatki instytucyi bankowej. Z rachunku bieżącego może się okazać saldo na korzyść zmarłego, a chociaż o saldzie tym niema mowy w uchwale, nic to nie szkodzi, gdyż w uchwale jest ogólnie mowa o „złożonych przedmiotach majątkowych“, pod które podpada każda gotówka.

Formularz ten można zastosować także w wielu innych wypadkach, a więc, gdy sędzia, wydając zakaz rozporządzania albo nie zna dobrze stosunku, w jakim zmarły do instytucyi pozostawał, albo gdy nie potrzeba określać tego stosunku, o ile tylko można powołać się na saldo rachunku bieżącego, lub na wypis z ksiąg, stanowiący przedmiot lub dowód pretensyi. Choćby bowiem osoba trzecia (bank lub

zakład) załatwiała dla spadkodawcy czynności komisowe albo inne zlecenia, przyjmowała wkładki do oprocentowania lub pozostawała z nim w innych stosunkach, zawsze musi prowadzić dla swego klienta rachunek bieżący, a wystarczy zupełnie powołać się na niego. O ile jednak sędzia zna bliższe dane, powinien naturalnie określić ściśle majątek spadkowy, którego dotyczy zakaz rozporządzenia.

[3]) Banki i inne instytucye finansowe zezwalają na przejrzenie konta i wydają wyciągi z ksiąg jedynie składającemu lub właścicielowi konta (patrz np. art. 48 i 98 statutów banku austro-węgierskiego z 27 czerwca 1878, Nr. 66 dz. p. p. co do depozytów bankowych i § 27 ust. 3 rozp. min. z 21 czerwca 1893 Nr. 103 dz. p. p. co do depozytów sądowych).

Wobec tego także dziedzic lub zapisobierca musi być upoważniony do zbadania depozytu i podjęcia wypisu z ksiąg, np. jeśli ma złożyć zeznanie majątku w miejsce przysięgi itp.

Formularza Nr. 12 można więc użyć także w tym celu, należy jednak wtedy skreślić ustęp 2 formularza (zakaz rozporządzania).

Nr. 13. (14)

Zapytanie celem ustalenia spadku [1]).

Liczba czynności $\frac{\text{A II. } 27/13}{1}$

Do *Dyrekcyi Kasy Oszczędności* w *Tarnowie.*

Celem ustalenia spadku po *Janie Orzechowskim* zmarłym dnia *27 lutego 1913 w Tarnowie*, uprasza się donieść odwrotną pocztą, ile wynosiła w dniu śmierci [wierzytelność[2]) zakładu (kapitał, zaległe odsetki i koszta) z tytułu pożyczki w kwocie . . . . udzielonej według skryptu dłużnego z dnia . . . . . właścicielowi realności] — kwota złożona na książeczkę wkładkową Nr. *24.307* opiewającą na *Jana Orzechowskiego.*

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie* Oddz. *II.* dnia *4 marca 1913.*

S.

Do c. k. Sądu powiatowego w . . . . . .

Należytość oznaczona w zapytaniu wynosiła w dniu śmierci . . . .

. . . . . .

Do wiadomości:[3]) Wyjaśnienia tego rodzaju są wolne od należytości stemplowej i od opłaty pocztowej, — na przesyłce musi jednak być zamieszczony dopisek: „Na wezwanie sądu, wolne od opłaty pocztowej".

Jeżeli przesyłkę nadano w okręgu pocztowym siedziby sądu, należy uiścić należytość pocztową.

Nr. 13. [1]) Zapytania te należy rozesłać wczas, aby można przeprowadzić rozprawę spadkową równocześnie ze spisaniem inwentarza. Rozesłanie zapytań we właściwym czasie wtedy tylko będzie możliwe, jeśli akt zejścia zawiera odpowiednie dane w tym kierunku, o co sąd powinien się starać. (patrz pytanie 17. w akcie zejścia). Zaraz po przedłożeniu aktu zejścia należy zbadać długi hipoteczne w księdze gruntowej. Natomiast nie jest wskazane wzywać wierzycieli, aby zgłosili formalnie swoje pretensye, gdyż to naraziłoby ich na koszta, a dla wykazania

stanu biernego byłoby bez znaczenia (patrz uwaga 2. do form. 21). To samo znaczenie co zgłoszenia, mają przecież wypisy z ksiąg, rachunki i t. p.

[2]) Odsetki od stanu czynnego majątku spadkowego oblicza się dla wymiaru należytości, nie wliczając dnia śmierci spadkodawcy, co przy znaczniejszych spadkach może mieć znaczenie. (rozp. min. skarbu z 1 marca 1907, L. 92.444/6 dz. rozp. min. spraw. str. 91 z r. 1907).

[3]) Pisemne oświadczenia wierzycieli i dłużników w sprawach spadkowych i opiekuńczych podane do sądu jako władzy przeprowadzającej rozprawę spadkową, albo sprawującej opiekę lub kuratelę, i to podane na wyraźne wezwanie sądu, są wolne od należytości stemplowej (dz. rozp. min. spraw. str. 55 z r. 1903).

Nr. 14. (16)

Zawiadomienie strony o złożeniu ostatniego rozporządzenia w archiwum notaryalnem.

(rozp. min. spraw. z 27 marca 1900 nr. 18 dz. rozp.)

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 21/13\,^{1})}{17}$

Do Pana Józefa Krafta, kupca w Bochni.

W aktach c. k. notaryusza *Józefa Kranowskiego w Bochni*, które podpisany sąd wziął w przechowanie do archiwum notaryalnego, znajduje się ostatnie rozporządzenie przez Pana (Panią) sporządzone.

Przysługuje Panu (Pani) prawo żądać – zwrotu tego dokumentu[2]) — odpisu rozporządzenia za uiszczeniem należytości za odpis.

Żądanie to można zgłosić tylko osobiście lub przez pełnomocnika, który atoli musiałby się wykazać pełnomocnictwem uwierzytelnionem i upoważniającem go wyraźnie do tej czynności.

C. k. sąd krajowy *w Krakowie* Oddz. *I.* dnia *20 sierpnia 1913.*

S.

Nr. 14. [1]) W trybunałach I. instancyi wysyła te zawiadomienia oddział niesporny, wobec czego liczby czynności nie tworzy się według dziennika prezydyalnego.

[2]) Słowa te należy skreślić, jeśli chodzi o akt notaryalny.

Nr. 15. (15)

Pismo do archiwum notaryalnego w sprawie ogłoszenia testamentu.

(§§ 111, 151 ord. not.)

Liczba czynności $\frac{\text{A II. } 27/13}{1}$

Do c. k. *sądu obwodowego w Rzeszowie.*

Stanisław Piechocki kupiec w Nowym Sączu zmarł (a) dnia *20 sierpnia b. r.* Ostatnie rozporządzenie ma się znajdować w archiwum no-

taryalnem w aktach poprzedniego notaryusza w *Rzeszowie, Zygmunta Lipowskiego* i jest oznaczone . . . . . Odpis *jest potrzebny* [1] [2]).

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Sączu* Oddz. *II.* dnia *5 września 1913.*

S.

Nr. 15. [1]) Nie ogłasza się kontraktów małżeńskich, które nie zawierają ostatniego rozporządzenia.

[2]) Wypis aktu notaryalnego, który przedłożono z aktem zejścia, należy zachować w aktach spadkowych, nie żądając odpisu.

Nr. 16. (17)

Ogłoszenie ostatniego ozporządzenia, sporządzonego u nrotaryusza.

(§ 111, 151 ord. not.)

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 14/13}{2}$ [1])

C. k. Sąd *krajowy w Krakowie* Oddz. *I.* dnia *30 lipca 1913.*

Ogłoszenie [2])

ostatniego rozporządzenia *Piotra Koleckiego z Żabna* zmarłego (ej) dnia *20 lipca 1913.*

Obecni:

Sędzia: *radca sądu kraj. dr. Kuźmicki.*

Świadkowie: *ausk. sąd. Trznadel.*

st. ofic. sąd. Warzycki.

[C. k. notaryusz] Dyrektor archiwum notaryalnego, c. k. radca sądu krajowego *Molicki* przedkłada celem ogłoszenia następujące [u niego — w formie aktu notaryalnego – sporządzone] przechowane w archiwum między aktami c. k. notaryusza *Czajowskiego* ostatnie rozporządzenie wymienionego spadkodawcy.

Stwierdzono, co następuje:

1. Czy przedłożono dokument otwarty czy też opieczętowany? — stan pieczęci? — *otwarty.*

2. Ilość i data przedłożonych (wyjętych z koperty) ostatnich rozporządzeń.

Akt notaryalny z 2 sierpnia 1910. L. R. 106 [3]).

3. Czy nie dostrzeżono poprawek, skrobań lub innych usterek?

nie.

[4. Czy — o ile to można ocenić — spadkodawca napisał ostatnie rozporządzenie własnoręcznie?]

Ostatnie rozporządzenie odczytano.

Podpisy:

Dr. Kuźmicki *Trznadel*

Warzycki

Oryginał zaopatrzono potwierdzeniem ogłoszenia i zwrócono oddawcy. Wierzytelny odpis — dołącza się[4]) — dołączy się dodatkowo.

Uprasza się, aby ściągnięto od masy spadkowej należytość w kwocie *1 K 80 h.*[5])

Dr Kuźmicki. *Molicki.*

[Uchwała]

[należytość – notaryusza – archiwum – K h]

[Cedułka należytościowa, obowiązany do zapłaty:]

C. k. Sądowi *powiatowemu* w *Żabnie* jako władzy spadkowej przesyła się z prośbą o ściągnięcie należytości i przesłanie jej *archiwum notaryalnemu tego sądu.*

C. k. sąd krajowy w *Krakowie* Oddz. *I.* dnia *30 lipca 1913.*

Księga pieniężna. *S.*

Nr. 16. [1]) Ogłoszenie ostatniego rozporządzenia przez trybunał I. instancyi, przy którym znajduje się archiwum notaryalne, albo przez sąd powiatowy, w którego okręgu ma siedzibę notaryusz, który spisał ostatnie rozporządzenie spadkodawcy, nie jest aktem pomocy prawnej, lecz samoistną czynnością postępowania niespornego danego trybunału I. instancyi lub sądu powiatowego. Wynika to stąd, że do ogłoszenia ostatniego rozporządzenia nie potrzeba spółdziałania sądu, przeprowadzającego rozprawę spadkową.

Z tego też powodu sąd spadkowy nie prosi o ogłoszenie ostatniego rozporządzenia, lecz tylko zawiadamia o śmierci i o istnieniu ostatniego rozporządzenia (patrz form. Nr. 15).

Słuszność powyższego zapatrywania wynika także i z tego, że sąd powiatowy, w którego okręgu zmarł spadkodawca, spisując akt zejścia, ogłasza także ostatnie rozporządzenie, czego dotąd nigdy nie uważano za pomoc prawną. W trybunałach I. instancyi ogłasza ostatnie rozporządzenia jeden z członków senatu niespornego, do tego przeznaczony.

[2]) Wolne od stempla w myśl poz. tar. 80 a.

[3]) Należy ogłosić oryginał a nie odpis kontraktu małżeńskiego, który zawiera ostatnie rozporządzenie.

[4]) Przepisy wydane dla notaryuszy w sprawie wypisów, odpisów itp. obowiązują także archiwum notaryalne. Również należytości archiwum oblicza się według taryfy notaryalnej (§ 149 ord. not.).

Ministerstwo sprawiedliwości po porozumieniu się z ministerstwem skarbu oświadczyło, że archiwum notaryalne nie może, oprócz należytości za wierzytelny odpis, żądać także należytości za wyszukanie aktu, wydanie go sądowi i t. p., gdyż w myśl § 9. lit. 1. tar. not. tylko notaryuszom należy się wynagrodzenie za drogę do sądu i stratę czasu.

W tych wypadkach może archiwum notaryalne policzyć tylko albo należytość za wierzytelny odpis (§ 111. ust. 2. ord. not.), albo należytość w kwocie 1 K za wydanie dokumentu, jeśli dokument wydano w oryginale (§ 111 ust. 3 ord. not. § 8 lit. k. ust. 2 tar. not.).

W razie ogłoszenia ostatniego rozporządzenia na żądanie sądu, należytość archiwum nie musi być naprzód zapłacona. (§ 1 ust. 2 rozp. min. z 18 października 1859 Nr. 194 dz. p. p.).

*

Nad ściągnięciem tej należytości należy czuwać zapomocą raptularza i księgi pieniężnej (reskr. min. spraw. z 25 marca 191[illegible] nr. 14 dz. rozp.).

[5]) Należytość za przepisanie w myśl § 17, a za uwierzytelnienie w myśl § 9 ust. 1, lit. b) tar. not.

Nr. 17. (16)

Ogłoszenie ostatniego rozporządzenia.

(§ 63 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{A I. } 327/13}{1}$

C. k. Sąd *powiatowy w Krakowie*, Oddz. I. dnia *10 lutego 1913.*

Ogłoszenie

ostatniego rozporządzenia *Ignacego Kolicińskiego w Krakowie, ul. Pijarska 3,* zmarłego (ej) dnia *9 lutego 1913.*

Obecni:

Radca sądu kraj. Kajetanowicz [2]).

Świadkowie: *1. Wilhelm Koliciński, prokurzysta firmy Porębski i Królik w Krakowie, Grodzka 8. — 2. adw. dr. Roman Werner, pełnomocnik Ewy Kolicińskiej córki zmarłego.*

1. Ilość i data znalezionych ostatnich rozporządzeń:

1. Pismo zatytułowane „moja ostatnia wola" z daty Rymanów 20 sierpnia 1910.

2. Pismo zatytułowane „dodatkowa moja ostatnia wola" z daty Zakopane 4 stycznia 1912.

2. Kto przedłożył je sądowi?

Dr. Karol Werner.

3. Czy przedłożono je otwarte czy też opieczętowane?

Pismo nr. 1 w kopercie zapieczętowanej — pieczęcie nienaruszone — pismo nr. 2 otwarte.

4. Czy — o ile to można ocenić — spadkodawca napisał ostatnie rozporządzenie własnoręcznie? [3])

Obydwa pisma własnoręcznie napisane i podpisane.

5. Czy nie dostrzeżono naruszenia pieczęci, albo poprawek, skrobań lub innych usterek na samym dokumencie? *nie.*

Ostatnie rozporządzenie odczytano.

Podpisy:

Kajetanowicz. *Wilhelm Koliciński.*

Dr. Roman Werner.

Uchwała.

Wierzytelny odpis do aktów. Oryginał do spisu dokumentów. Zawiadomić według form. nr. 18 *Ekspozyt. Prok. Skarbu.*

Spis legatów pobożnych.

Nr. 17. [1]) Wolne od stempla w myśl tar. poz. 80 a.

[2]) Ustawa nie wymaga przybrania pisarza.

[3]) Sądy podają zwyczajnie w protokole ogłoszenia pierwsze i ostatnie słowa ostatniego rozporządzenia i nazwiska osób, które je podpisały. Jest to jednak zbyteczne wobec tego, że należy dołączyć odpis ostatniego rozporządzenia. W każdym razie można przy pytaniu 5 podać dalsze szczegóły, dotyczące formy zewnętrznej pisma, gdyż odpis nie daje wyjaśnienia w tym kierunku, a przy pytaniu 4 podać, czy podpis jest własnoręczny (o ile to naturalnie można ocenić).

(Nr. 18).

Zawiadomienie o ostatniem rozporządzeniu [1]).

Liczba czynności $\frac{\text{A I. 119/13 [2])}}{2}$

Do *Ekspozytury c. k. Prokuratoryi Skarbu w Krakowie.*

Ignacy Koliciński, zmarły dnia 9 lutego 1913 w Krakowie ul. Pijarska 3, w testamencie z daty Rymanów 20 sierpnia 1910, rozporządził co następuje:

„Kwotę 2.000 koron przeznaczam na rzecz kościoła parafialnego św. Floryana w Krakowie".

C. k. sąd *powiatowy w Krakowie* Oddz. *I. dnia 25 lutego 1913.*

S [3])

Nr. 18. [1]) W sprawie półrocznego wykazu zapisów pobożnych patrz § 401 L. 1 instr. sąd. i § 84 pat. niesp.

O zapisach i spadkach przypadających kościołom, prebendom i zakładom kościelnym, należy zawiadomić prokuratoryę skarbu, która zastępuje te osoby prawnicze.

Oświadczenie takich osób prawniczych, iż nie przyjmują spadku lub legatu, uważać należy za pozbycie majątku kościoła, prebendy lub zakładu kościelnego i dlatego oświadczenia te muszą być zatwierdzone przez przełożoną władzę kościelną lub państwową a to w myśl § 51 ust. z 7 maja 1874 Nr. 50 dz. p. p. i rozp. min. z 20 czerwca 1860 Nr. 162. dz. rozp.

Zrzeczenia się, które nie jest zatwierdzone przez właściwą władzę przełożoną, nie można uwzględnić w toku rozprawy spadkowej. (rozp. min. spraw. z 11 czerwca 1902, Nr. 27 dz. rozp. i okólnik w dzien. rozp. min. spraw. str. 42 i nast. z r. 1904).

[2]) Przyjęto, że wysłanie tego pisma zanotowano na akcie zejścia, który jest oznaczony numerem porządkowym 2.

[3]) Patrz § 315, L. 1 i ust. 2 instr. sąd.

Nr. 19. (19)

Edykt wzywający nieznanych dziedziców.

(§ 128 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A VII 239/13}}{3}$

Wezwanie nieznanych dziedziców [1]).

Karol Turban, majster stolarski w Krakowie, Szewska 2, zmarł (a) dnia *20 kwietnia 1913* nie pozostawiając ostatniego rozporządzenia.

SEMINARIUM PRAWN

Sądowi niewiadomo, czy pozostali dziedzice. Ustanawia się zatem *p. adw. dr. Edwarda Witka w Krakowie* kuratorem spadku[2]).

Kto zamierza zgłosić roszczenie do spadku, winien o tem donieść temu sądowi w ciągu jednego roku, licząc od dnia dzisiejszego i wykazać swe prawa do spadku.

Po upływie tego czasokresu wyda się spadek tym osobom, które wykażą swe prawa; o ileby zaś praw nie wykazano, spadek przypadnie skarbowi państwa[3]).

C. k. sąd *powiatowy* w *Krakowie* Oddz. *VII. dnia 2 maja 1912.*

Doręczyć. *S.*

Uchwała: adw. dr. Edward Witek,
Tablica sąd i 3 krotnie ogłosić[4]).
Należytość ściągnąć od kuratora.

Nr. 19. [1]) Porównaj wzór III. do pat. niesp.

[2]) Jeżeli edykt tak jest stylizowany, że zawiera równocześnie uchwałę, ustanawiającą kuratora, wówczas zwyczajnie będzie zbyteczne doręczać kuratorowi oprócz edyktu jeszcze inną legitymacyę (§§ 206 i 280 ust. cyw.); osoby nie znające przepisów prawnych, należy jednak w każdym razie pouczyć ustnie lub pisemnie o ich obowiązkach i o ich zakresie działania. § 128 pat. niesp. nie wymaga, aby kurator składał przyrzeczenie.

[3]) Spadkobiercom zastrzeżone są ich roszczenia tak długo, dopóki nie zgasną przez zadawnienie.

[4]) „Terminu przybicia" (§ 213 instr. sąd.) nie podano w zarządzeniu doręczenia, gdyż jest on wymieniony w tekście edyktu. Oddział dla doręczeń i egzekucyi ma zająć się wywieszeniem edyktu na tablicy sądowej oraz ogłoszeniem w dziennikach (§ 37 instr. sąd.), jak również cedułką należytościową podać urzędnikowi przynaglającemu koszta ogłoszenia edyktu (§ 105 ust. 2 instr. sąd.). Akta mają pozostać w oddziale kancelaryjnym sędziego.

Nr. 20. (20) [1])

Edykt wzywający dziedziców, których pobyt nie jest wiadomy.

(§ 131 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A I. 211/13}}{4}$

Wezwanie dziedziców, których pobyt nie jest wiadomy.

Stefan Kruszyński, prywatny, w Bochni zmarł(a) dnia *4 maja 1913* Ostatnie rozporządzenie . . . . . znaleziono.

W rozporządzeniu tym, córka zmarłego Anna Kruszyńska jest ustanowiona dziedziczką. Annę Kruszyńską, którego(ej, ych) miejsca pobytu sąd nie zna, wzywa się, aby w przeciągu jednego roku, licząc od dnia dzisiejszego, zgłosił(a, li) się w tym sądzie.

Po upływie tego czasokresu odbędzie się rozprawa spadkowa przy

udziale dziedziców, którzy się zgłosili i ustanowionego dla nieobecnego (ej, ych) kuratora p. *adw. dra Karola Oleckiego w Bochni*[2]).

C. k. sąd *powiatowy* w *Bochni* Oddz. *I. dnia 20 maja 1913.*

Doręczyć. *S.*

Uchwałę 1. adw. dr. Józef Olecki,
2. tablica sąd.[3]),
3. 3-krotnie ogłosić[3]),
(obowiązany do zapłaty Karol Olecki na rachunek spadku).

Nr. 20. [1]) Porównaj wzór IV. do pat. niesp.

[2]) Przyczyna zwłoki w ukończeniu rozpraw spadkowych leży często w tem, że sądy ogłaszają edykta w myśl § 131 pat. niesp. wtedy, gdy dziedzice przebywają za granicą a sąd nie zna ich adresu. W myśl ustawy ogłasza się edykt taki wówczas, gdy niema nadziei odszukania nieobecnego przez kuratora, lub gdy poczynione w tym kierunku usiłowania nie odniosły skutku. Wobec tego nie odpowiada przepisom ustawy, jeśli ogłasza się edykt, gdy miejsce pobytu nieobecnego dziedzica jest znane, lub w inny sposób można je prawdopodobnie zbadać. Takiego postępowania należy jednakże i z tego powodu unikać, że przez to przewleka się rozprawę spadkową i naraża się prawa współdziedziców na szkodę, pomijając zresztą koszta przez to spowodowane. Jeśli więc do spadku powołaną jest jako dziedzic osoba, której miejsca zamieszkania nie podano w akcie zejścia, powinien sąd uzupełniając akt zejścia w myśl § 40 pat. niesp., starać się przedewszystkiem o zbadanie miejsca pobytu nieobecnego dziedzica przez przesłuchanie krewnych spadkodawcy lub w ogóle za ich pośrednictwem. Dopiero wówczas, gdy w ten lub w inny odpowiedni sposób nie da się stwierdzić, gdzie nieobecny przebywa, można postąpić w myśl § 131 pat. niesp. Gdy natomiast w toku dochodzeń dla uzupełnienia aktu zejścia uda się zbadać miejsce zamieszkania nieobecnego, można dla uniknięcia przewłoki w myśl § 77 pat. niesp. przedsięwziąć pierwsze konieczne czynności a nawet przeprowadzić całą rozprawę spadkową z kuratorem, gdy nieobecny z powodu oddalenia nie może zastąpić praw swoich w należytym czasie. Wówczas jednak nie należy ogłaszać edyktem ustanowienia takiego kuratora, gdyż § 132 pat. niesp. zarządza ogłoszenie edyktu w innych oznaczonych tam wypadkach. Tem mniej byłoby usprawiedliwione, gdyby sąd po ustanowieniu kuratora dla nieobecnego, którego miejsce pobytu jest wiadome, odroczył rozprawę spadkową na czas w § 131 ust. 2 pat. niesp. podany, gdyż w takim wypadku niema wcale podstawy do ustanowienia kuratora w myśl § 131 pat. niesp. Po ustanowieniu kuratora dla nieobecnego, którego miejsce pobytu jest znane, sąd ma badać jako władza sprawująca kuratelę, czy kurator zastępuje należycie interesa nieobecnego w toku rozprawy spadkowej, czy o ile możności zawiadamia go o stanie sprawy i czy stosuje się do jego poleceń, a czynność tę sąd ma spełnić nietylko wtedy, gdy ustanie kuratela z powodu, że nieobecny sam się zgłosił lub ustanowił pełnomocnika (§ 79 pat. niesp.), ale także wtedy, gdy przeprowadzono z kuratorem całą rozprawę spadkową. Oceniając, czy zachodzą warunki ustanowienia kuratora dla nieobecnego, którego miejsce pobytu jest znane, (§ 77 ust. 2 pat. niesp.) sąd powinien zbadać wszystkie okoliczności stanowcze (n. p. jakość spadku, miejsce pobytu nieobecnego dziedzica i t. d.), przyczem należy przestrzegać przepisów § 79 ust. 1 pat. niesp. Naturalnie, służy także prawo sędziemu odnieść się do władzy zagranicznej (§ 75 pat. niesp.), aby nieobecnego dziedzica zawiadomiła o spadku, odebrała od niego oświadczenie przyjęcia spadku (§§ 116 i 117 pat. niesp.) lub

zażądała od niego ustanowienia pełnomocnika. Przytem nie należy zapominać, że ustanowienie kuratora leży nietylko w interesie nieobecnego dziedzica, lecz jest także ustawą nakazanym środkiem ochrony interesów spółdziedziców, gdyż w myśl § 276 ust. cyw. należy ustanowić kuratora także wtedy, gdy z powodu nieobecności jednego z uczestników, prawa drugiego byłyby w biegu powstrzymane. Wobec tego odroczenie rozprawy spadkowej w tym celu, aby ją przeprowadzić z nieobecnym dziedzicem daleko mieszkającym lub z jego pełnomocnikiem a uniknąć ustanowienia kuratora, powinno mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych. (Okólnik prezydyum sądu krajowego wyższego w Innsbrucku z 20 listopada 1903, L. 26612, dz. rozp. min. spraw. str. 286 z r. 1908).

Porównaj nadto uwaga 2 do form. 19.

[3]) Patrz uwaga 4 do form. poprzedniego.

Nr. 21. (21)[1])

Edykt wzywający wierzycieli spadku.

(§ 133 pat. niesp. §§ 813—815 ust. cyw.)

Liczba czynności $\frac{\text{A V. } 29/13}{4}$

Wezwanie wierzycieli spadku.

Antoni Rybecki właściciel dóbr w Bieńczycach, zamieszkały w Krakowie ul. Wiślna 8, zmarł(a) dnia *6 stycznia 1913.*

Wzywa się wszystkich, którzy jako wierzyciele mają roszczenia do spadku, aby je zgłosili i wykazali w tym sądzie d. *5 maja 1913* o godz. *9 przedpoł.*, biuro Nr. *42* ustnie, lub też do tego dnia pisemnie[2]). W przeciwnym razie wierzytelności, które nie są zabezpieczone prawem zastawu, nie otrzymają pokrycia z masy spadkowej, jeśli spadek zostanie wyczerpany przez zapłatę wierzytelności zgłoszonych[3]).

C. k. sąd krajowy w *Krakowie* Oddz. *V.* dnia *5 kwietnia 1913.*

S.

Doręczyć.

Uchwałę: 1. Dr. Leon Pointner
2. tablica sąd.[4])
3. ogłosić[4])
(należytość ściągnąć od dr. Pointnera).

Nr. 21. [1]) Porównaj wzór V. do pat. niesp.

[2]) Zależeć będzie od okoliczności, jak należy postąpić ze zgłoszeniami wierzytelności, które wpłynęły do sądu, chociaż nie zarządzono zwołania wierzycieli. W każdym razie nie można odmówić doręczenia egzemplarza zgłoszenia dziedzicom (lub ich zastępcom) mimo, że sąd z urzędu nie stara się o zaspokojenie wierzycieli (§ 811 ust. cyw.). Przyjęty często w praktyce zwyczaj, że poleca się dziedzicom, aby w pewnym oznaczonym terminie oświadczyli się lub uznali należność zgłoszonych pretensyj, bardzo rzadko prowadzi do celu. Ponieważ uznanie należności musi być zaopatrzone stemplem (tar. poz. 53) przysparza się przez to dziedzicom wydatków, które przeważnie są zbyteczne, gdyż o ile rozchodzi się o wymiar należytości spadkowej, uznanie długu przez spadkobierców tylko w ogra-

niczonej ilości wypadków może zastąpić wykazanie odnośnej pozycyi stanu biernego (rozp. min. skarb. z 25 lipca 1853, Nr. 148 dz. p. p. punkt 6). Z reguły natomiast „zgłoszenie wierzytelności lub uznanie długów spadkowych przez dziedziców, o ile nie przedłożono odpowiednich dokumentów, nie ma znaczenia wobec władzy skarbowej“ (orz. Tryb. adm. z 3 października 1891 Budw. 6151). O ile jednak dziedzice są małoletni, ma sąd podstawę, aby z urzędu zbadać należność zgłoszonych wierzytelności.

[3]) Wniosek na otwarcie konkursu mogą podać albo dziedzice albo kurator spadku, który może nawet otrzymać polecenie w tym kierunku (§ 74 pat. niesp. § 62, L. 2 ust. kon.)

[4]) Patrz uwaga 4. do form. Nr. 19.

Nr. 22. (22)

Wezwanie dziedziców, zapisobierców i wierzycieli cudzoziemca.

(§§ 137, 140 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A III. } 170/13}{3}$

Bela Takàcs zamieszkały w Krakowie ul. Szpitalna 9, przynależny do *Mattersdorf* (*Nagymárton*) *komitat Oedenburg*, obywatel *węgierski*, zmarł dnia *9 sierpnia 1913*. Ostatniego rozporządzenia *nie* znaleziono.

Wzywa się wszystkich dziedziców, zapisobierców i wierzycieli zmarłego (ej), którzy są obywatelami austryackimi, lub którzy jako cudzoziemcy tutaj przebywają, aby swe prawa do spadku zgłosili najpóźniej do *8 października 1913* w sądzie podpisanym, gdyż w razie przeciwnym bez względu na ich roszczenia wyda się spadek władzy zagranicznej lub osobie, przez nią wskazanej [1]).

Przebywający tutaj dziedzice proszą o przeprowadzenie rozprawy spadkowej przez sąd austryacki. Wzywa się dziedziców i zapisobierców obcokrajowych, aby w oznaczonym czasokresie zgłosili swe prawa i podali czy żądają odstąpienia sprawy władzy zagranicznej, gdyż w razie przeciwnym rozprawa spadkowa odbędzie się tutaj i to wyłącznie z udziałem dziedziców, którzy się zgłoszą, o ile władza zagraniczna sama odstąpienia nie zażąda.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie* Oddz. *III.* dnia *28 sierpnia 1913*.

Doręczyć. *S.*

Uchwałę 1. Pełnomocnikowi dziedziców. Pełnomocnikowi poleca się, aby postarał się o ogłoszenie edyktu w „Oedenburger-Zeitung“ i przedłożył odnośne egzemplarze dziennika[2]).

2. tablica sąd [3]).

3. 3-krotnie ogłosić. (Należytość ściągnąć od pełnomocnika[3])
4. Do „Oedenburger Zeitung“ (doręczyć pełnomocnikowi).

Nr. 22. [1]) Wezwanie objęte ustępem 2 musi zawsze mieć miejsce w razie śmierci cudzoziemca (§ 139 pat. niesp.). Ustęp ostatni zaś należy zostawić tylko wtedy, jeżeli przebywający tutaj dziedzice proszą o przeprowadzenie rozprawy spadkowej przez sąd austryacki.

[2]) Przepisy o zarządzeniach z urzędu co do ogłoszenia edyktu dotyczą naturalnie tylko ogłoszenia edyktu w kraju.

[3]) Patrz uwaga 3, 4 do form. Nr. 19.

Nr. 23. (23).

(Nie ma zastosowania w Galicyi).

Nr. 24. (24)

(Nie ma zastosowania w Galicyi).

Nr. 25. (25)

Przekaz ruchomości spadkowych, w szpitalu pozostałych [1]).

Liczba czynności $\frac{\text{A X. } 476/13}{2}$

P. Karola Cieślika, wyrobnika, mieszkającego (cą) w *Krakowie ul. Krzywa 7,* upoważnia się do podjęcia ruchomości złożonych w *szpitalu św. Łazarza w Krakowie,* pod Nr. dep. *382*[2]) pozostałych po *Franciszku Cieśliku,* zmarłym (ej) dnia *27 lipca 1913* a mianowicie: *pugilaresu, obrączki ślubnej i zegarka niklowego.* Uprawniony(a) może te przedmioty podjąć osobiście lub za pośrednictwem innej osoby, która wykaże się tą uchwałą.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie* Oddz. *X.* dnia *23 sierpnia 1913.*

S.

Nr. 25 [1]) Szpitalom nie przysługuje ustawowe prawo zastawu na rzeczach zmarłego dla zaspokojenia kosztów utrzymania i leczenia, wobec czego zakłady te nie mogą sprzeciwiać się zarządzeniu, aby wydały ruchomości zmarłego.

Sąd powinien z reguły wydać przekaz tym osobom, które wykażą, że z własnego majątku pokryły koszta pogrzebu zmarłego; jeżeli koszta te poniósł sam zakład, wtedy można wydać ruchomości pozostałe po osobach zupełnie ubogich także tym osobom, które poniosły jakiekolwiek wydatki za zmarłego, lub które mają pretensye z tytułu kosztów utrzymania.

Wydać można nietylko ruchomości zmarłego, lecz także „kosztowności“, o ile mają małą wartość.

Postępując w ten sposób wtedy, gdy spadek składa się z ruchomości, nie przedstawiających większej wartości, uniknie się spisywania aktów spadkowych i niepotrzebnej straty czasu, zwłaszcza, że patent niesporny nie wymaga ścisłego stosowania przepisów, jeżeli rozchodzi się o kwoty zbyt drobne. (np. § 2 1 pat. niesp postanawia, że przy sprawdzaniu rachunków należy „pominąć drobniejsze zarzuty, których wyjaśnienie byłoby połączone z kosztami lub niestosunkową stratą czasu, i nie żądać kosztownych dochodzeń pozycyi nieznacznych“.

2) Ruchomości przyniesione i pozostałe po osobach zmarłych w powszechnym szpitalu krajowym we Lwowie stają się własnością szpitala, jeżeli w ciągu 3 miesięcy ani sąd, ani dziedzice po nie się nie zgłosili. (reskr. kanc. nadw. z 21 kwietnia 1815).

(Nr. 26). (26)

Przekaz niepodjętego zaopatrzenia[1]).

Liczba czynności $\frac{\text{A II } 97/13}{2}$

Zaopatrzenie należne *Tadeuszowi Widuchowi* zmarłemu (ej) dnia *23 czerwca 1913,* a nie podjęte za czas od *1 czerwca do 22 czerwca 1913* w kwocie *17 K 20 h,* może podjąć *Teresa Niedzielska* lub inna osoba, która się wykaże tym przekazem.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie* Oddz. *II.* dnia *29 lipca 1913.*

S.

Nr. 26 1) Patrz uwaga 1 do form. Nr. 25. Co do majątku po zmarłym w zakładzie zaopatrzenia należy stwierdzić, czy zmarły posiadał go już przed przyjściem do zakładu, czy też nabył go w czasie pobytu w zakładzie, czy wreszcie zaoszczędził z kwot pobranych jako zaopatrzenie. W pierwszym wypadku należy się zakładowi wynagrodzenie za wszystkie poniesione koszta utrzymania, w drugim za czas od nabycia majątku, w trzecim zaś wypadku zakładowi nic się nie należy. (dekr. nadw. z 3 czerwca 1784 Nr. 298 i z 12 stycznia 1789 Nr. 957 zbiór ust. sąd.).

(Nr. 27 jest wolny).

Nr. 28. (28)

Wezwanie o uiszczenie opłaty na krajowy fundusz szkolny.

(*Pozostaje niezmieniony*).

Uwagi.

Sądy są obowiązane w toku rozprawy spadkowej uwzględnić należytości od spadku na rzecz skarbu i funduszów, oraz należytości od przeniesienia nieruchomości, przygotować podstawy do wymiaru tych należytości i wstrzymać przyznanie spadku, dopóki należytości te nie zostaną uiszczone, lub przynajmniej zabezpieczone. (§§ 82, 149, 154 pat. niesp.).

I. Należytości od spadków na rzecz skarbu.

A. W wypadkach, które podpadają pod postanowienia tar. poz. 106 B. f. mianowicie tam, gdzie stan czynny bez potrącenia długów nie przekracza 100 K a spadek przechodzi na osobę wymienioną w tar. poz. 103 B. a. tj. na dzieci ślubne lub nieślubne, dzieci przysposobione, pasierbów, zięcia, synową, lub ich potomków, dalej na rodziców ślubnych lub nieślubnych, wreszcie na małżonka nierozwiedzionego do chwili śmierci spadkodawcy, nie opłaca się żadnej należytości, przyczem uwolnienie to odnosi się zarówno do majątku ruchomego jak i nieruchomego. [Postanowienia tar. poz. 106 B. f. zostały utrzymane w mocy zarówno § 14 rozp. min. z 2 września 1899, Nr. 171 dz. p. p. jak i § 18 rozp. min. z 21 czerwca 1901, Nr. 75 dz. p. p.]

Jednakże sądy są obowiązane o tych spadkach wolnych od należytości, zawiadamiać władzę skarbową arkuszem wymiarowym po myśli rozp. min. spraw. z 26 grudnia 1897 Nr. 49 dz. rozp.

B. Jeżeli spadek składa się tylko z majątku ruchomego a należytość bez dodatku nie przewyższa 40 K, a z dodatkiem 50 K (§ 6 lit. C. c. ust. z 13 grudnia 1862, Nr. 89 dz. p. p.), należytość wymierza sąd, a należytość tę uiścić należy w znaczkach stemplowych. W reskryptach min. z 20 kwietnia 1864, L. 3269 i z 27 grudnia 1868, L. 19341, Nr. 51 dz. rozp. min. spraw. wyraźnie zaznaczono, że i w tych wypadkach nie można przyznać spadku przed uiszczeniem lub zabezpieczeniem należytości.

O tych wypadkach wymiaru należytości przez sąd, należy zawiadomić władze skarbowe arkuszem wymiarowym stosownie do rozp. min. spraw. z 26 grudnia 1897 Nr. 49 dz. rozp.

C. 1. Jeżeli spadek składa się z majątku ruchomego lecz należytość z dodatkiem wynosi więcej niż 50 K.

2. jeżeli wartość spadku obejmującego majątek ruchomy i nieruchomy, przewyższa 100 K, należytość na rzecz skarbu wymierzają wyłącznie władze skarbowe, powołane do tego § 2 rozp. min. z 2 września 1899, Nr. 171 dz. p. p. i § 16 rozp. min. z 21 czerwca 1901, Nr. 75 dz. p. p.

O tych spadkach zawiadamia się władze skarbowe celem wymiaru należytości w następujący sposób:

a) w wypadkach przeniesienia wskutek śmierci w myśl § 2, L. 1, lit. u, ces. rozp. z 16 sierpnia 1899, Nr. 158 dz. p. p., względnie według § 2 L. 1 lit. a ust. z 18 czerwca 1901, Nr. 74 dz. p. p. (tj. jeżeli wartość nieruchomości nie przekracza 1.000 K a zarazem cały wedle wspomnianych ustaw obliczyć się mający czysty spadek nie przekracza wartością 1.000 K) nie należy przesyłać wykazu spadku, lecz jedynie udzielić inwentarz spadku lub zeznanie majątku w miejsce przysięgi w oryginale lub wierzytelnym odpisie, wraz z udokumentowaniem stanu biernego (§ 57 ust. nal.) i wymienić osoby, powołane do spadku (§ 2 ust. 3 rozp min. z 2 września 1899, Nr. 171 dz. p. p. i § 16 ust. 3 rozp. min. z 21 czerwca 1901, Nr. 75 dz. p. p.)

Władza skarbowa jest obowiązaną po myśli końcowego ustępu § 2, względnie § 16 powołanych wyżej rozporządzeń, zwrócić sądowi akta bezzwłocznie po wynotowaniu dat potrzebnych.

b) we wszystkich innych wypadkach należy przesłać wykaz spadku.

Akta lub wykazy spadku dla wymiaru doręcza się władzy skarbowej przy użyciu osobnej księgi doręczeń aktów wymiarowych, stosownie do rozp. min. spraw. z 26 grudnia 1897, Nr. 49 dz. rozp.

Spadek można przyznać dopiero wtedy, gdy należytości zostały zapłacone lub zabezpieczone.

Jest niedopuszczalne, przyznać spadek a wstrzymać jedynie doręczenie dekretu dziedzictwa do chwili uiszczenia należytości spadkowej, ponieważ takie postępowanie nie jest zabezpieczeniem należytości (§ 149 pat. niesp.). Wniosek o zabezpieczenie należytości na majątku nieruchomym może podać albo władza skarbowa, albo dziedzice. – W myśl § 32 rozp. min. z 21 czerwca 1901, Nr. 75 dz. p. p. władze wymiarowe są obowiązane po upływie 30-dniowego terminu, podać o hipoteczne zabezpieczenie należytości.

Wskutek reskryptu ministerstwa skarbu z 10 kwietnia 1913 l. 84538/12 zarządziła galic. krajowa dyrekcya skarbu w okólniku z 18 czerwca 1913 L. 54700, wydanym do wszystkich dyrekcyi okręgów skarbowych, urzędów wymiaru należytości we Lwowie i w Krakowie oraz wszystkich urzędów podatkowych, co następuje:

Jeżeli należytości za przeniesienie nieruchomości (immobilarna, względnie także 1, 4 lub 8% przy przeniesieniu nieruchomości w drodze spadku lub darowizny) nie została zapłaconą w terminie 30-dniowym, w takim razie w myśl § 32 rozp. min. z 21 czerwca 1901 Nr. 75 dz. p. p. oraz § 65 instr. nal. z r. 1904 należy bezzwłocznie postarać się o hipoteczne zabezpieczenie należytości wraz z 5% odsetkami zwłoki od dnia płatności, a to przez prenotacyę w stanie biernym odnośnej nieruchomości.

Spostrzeżono, że wiele urzędów podatkowych nie przestrzega powyższych postanowień, lecz, że stara się o hipoteczne zabezpieczenie należytości z reguły dopiero w razie bezskuteczności egzekucyi mobilarnej, wcześniej zaś tylko wówczas, gdy chodzi o większe kwoty. Wzywa się więc urzędy podatkowe, aby odtąd przestrzegały ściśle podanych wyżej przepisów.

II. Wykaz spadku.

Wykaz spadku składa się z 4 części.

Część A ma obejmować stan czynny spadku tak, jak go podano w inwentarzu lub w zeznaniu w miejsce przysięgi i to najprzód realności wraz z przynależytościami (każdą realność z osobna), potem ruchomości.

Ruchomość podaje się każdą z osobna tylko wtedy, gdy wartość ich ustalono w różny sposób.

W osobnej rubryce należy oznaczyć wartość nieruchomości i ruchomości w dniu śmierci spadkodawcy i podać, w jaki sposób ustalono tę wartość.

Jeżeli ruchomości sprzedano, wymierza się należytość nie od ceny kupna, lecz od ceny szacunkowej.

Część B ma obejmować stan bierny; tutaj należą:

a) pozycye wstawione do stanu czynnego, które jak się później okazało albo nieistnieją albo są nieściągalne, oraz przedmioty, które mylnie wciągnięto do inwentarza;

b) koszta choroby i pogrzebu, które ani w chwili śmierci spadkodawcy, ani później z jakiego osobnego funduszu nie zostały pokryte (§ 57 ust. nal.).

Do tych kosztów należą kwoty, przeznaczone na msze zaduszne lub dla ubogich (rozp. min. sk. z 26 marca 1853 L. 1500).

Wydatki te powinny być wykazane dokumentami i odpowiadać stosunkom majątkowym i stanowisku społecznemu spadkodawcy, a sąd ma albo stwierdzić, iż wydatki te są odpowiednie, albo stosownie je zredukować (rozp. min. z 25 lipca 1853, Nr. 148 dz. p. p.)

c) długi ciążące na majątku spadkowym, jeśli są przez dziedzica wiary-

godnie wykazane (§ 57 ust. nal., rozp. min. sk. z 15 grudnia 1852 L. 40.332) a przez sąd jako „rzeczywiste i płynne“ uznane na podstawie przedłożonych dokumentów;

d) przedmioty spadkowe, które przypadły osobom uwolnionym od opłaty należytości.

Wszystkie pozycye pod *a b c d* należy wymienić z osobna i co do każdej z nich podać, czy jest hipotecznie zabezpieczona i na której realności.

Na końcu części B. należy podać czysty spadek podlegający opłacie należytości.

Część C. ma obejmować wyliczenie osób, które jako dziedzice lub legataryusze obejmują spadek, ich stosunek pokrewieństwa do spadkodawcy, prawny tytuł dziedziczenia (tj. testament, kodycyl, umowa dziedziczenia, darowizna lub dziedziczenie z ustawy), wysokość udziału każdego dziedzica, wreszcie stopę procentową, według której każdy uczestnik ma opłacić należytość.

Jeżeli jednak dziedzice tego nie żądają, aby każdemu z nich wymierzono należytość spadkową odrębnie, albo gdy stosunek wszystkich lub kilku z nich do spadkodawcy jest taki, że należy im wymierzyć należytość spadkową według tej samej stopy procentowej, natenczas można wymierzyć dla nich wspólnie należytość i ściągnąć ze spadku lub od jednego z dziedziców, któremu wtedy służy regres do innych dziedziców (§ 1 ces. rozp. z 19 marca 1853 Nr. 53 dz. p. p.) Od zapisów musi być wymierzona należytość dla każdego zapisobiorcy osobno, a to dlatego, ponieważ dziedzic wypłacając zapis ma prawo potrącić należytość, gdyż za nią odpowiada (§ 73, 2 ust. nal.).

Jeśli w spadku pozostały nieruchomości, należy dokładnie podać, na kogo przechodzą.

Część D. ma obejmować należytości szczególne od majątku nieruchomego, tudzież od przeniesienia majątku, jakie miało miejsce w toku rozprawy spadkowej, jednakże nie w drodze spadku; np. wskutek zrzeczenia się dziedzica na korzyść innej osoby (rozp. min sk. z 23 marca 1852 Nr. 84 dz. p. p.)

Jeśli dziedzic zrzeknie się spadku lub zapisu, nie wymieniając na czyją rzecz, albo zrzeknie się na rzecz osób, którymby spadek względnie zapis przypadł już z ustawy lub na mocy ostatniego rozporządzenia, natenczas nie należy się podwójna należytość.

Jeśli zaś zrzekł się na rzecz osób nie powołanych do dziedziczenia, natenczas opłaca się raz należytość spadkową według stosunku spadkodawcy do dziedzica, a drugi raz należytość od darowizny, według stosunku dziedzica do osoby obdarowanej. (tar. poz. 106 B uwaga 3)

Do wykazu spadku dołącza się tylko te załączniki w oryginale lub w wierzytelnym odpisie, których nie ma ani w oryginale ani w odpisie w aktach spadkowych.

W myśl § 46 ust. nal. mają dziedzice przedłożyć sądowi, który przeprowadza rozprawę spadkową, wykaz spadku potrzebny do wymiaru należytości, a jeśli rozprawa spadkowa odbywa się ustnie, powinien sąd pomóc stronom przy spisaniu wykazu spadku i spisać z niemi protokół.

Wykaz spadku mają strony sporządzić na formularzu zaprowadzonym w punkcie 1 rozp. min. sk. z 23 marca 1852 N. 84 dz. p. p. i wykaz ten podpisać.

Także i wtedy, gdy strony sporządziły wykaz spadku przy pomocy sądu, należy napisać go na podanym wyżej formularzu a dziedzice również mają go podpisać.

Urzędy powołane do wymiaru należytości spadkowej mają czuwać nad tem, aby wykazy spadku były podpisane, i zwracać sądom przeprowadzającym

rozprawę spadkową, wykazy spadku nie podpisane przez dziedziców. (rozp. min. spraw. z 24 grudnia 1910 Nr. 22 dz. rozp.)

Dodatkowo do rozp. z 24 grudnia 1910 Nr. 22 dz. rozp. wydało ministerstwo sprawiedliwości po porozumieniu się z ministerstwem skarbu następujące zarządzenie w sprawie podpisywania wykazu spadku przez dziedziców:

Aby uprościć postępowanie wtedy, gdy wykaz spadku sporządzono przy pomocy sądu, zarządza się co następuje:

1. W myśl § 46 ust. nal. należy wówczas, gdy przeprowadzono rozprawę spadkową ustnie, sporządzić wykaz spadku w sądzie i spisać w tym celu protokół. Z tych ostatnich słów wynika, że dziedzice powinni podpisać także wykaz spadku, sporządzony przez sąd, gdyż inaczej nie byłoby mowy o spisaniu protokołu.

2. Gdyby podpisanie wykazu spadku przez wszystkich dziedziców było utrudnione lub mogło przewlec rozprawę, może sąd przeprowadzający rozprawę spadkową poprzestać na tem, gdy tylko kilku dziedziców lub nawet jeden z nich podpisze wykaz spadku.

Zamiast dziedziców może podpisać ich pełnomocnik, przyczem zauważa się, że pełnomocnictwo, które może upoważniać jedynie do podpisania wykazu spadku, powinno być zaopatrzone znaczkiem stemplowym za 1 K.

3. Często nie można zaraz przy rozprawie spadkowej sporządzić wykazu spadku i dać go do podpisu dziedzicom, bądźto dlatego, że sędzia przeprowadzający rozprawę spadkową na miejscu nie ma dość czasu, aby sporządzić wykaz spadku, bądźto, że z powodu tej lub innej przeszkody nie można było zaraz sporządzić wykazu spadku nawet wtedy, gdy rozprawę spadkową przeprowadzono w sądzie, a dziedzice mieszkający poza siedzibą sądu, albo wogóle nie mogli zatrzymać się w siedzibie sądu do czasu, gdy wykaz spadku będzie gotów, albo nie chcieli czekać, aby nie narażać się na koszta, bądźto wreszcie dlatego, że dziedzice mieszkają w różnych okręgach sądowych, i musieliby być przesłuchani za pośrednictwem kilku sądów.

W tych i tym podobnych wypadkach jest wskazane, zamieścić w protokole rozprawy oświadczenie tych stron, które podpisują protokół rozprawy, że proszą, aby wykaz spadku sporządzono zgodnie z treścią inwentarza lub zeznania majątku i przesłano urzędowi wymiaru należytości, potwierdzając to oświadczenie i zgodność wykazu spadku z aktami (reskr. min. spr. z 23 czerwca 1911 Nr. 33 dz. rozp.).

W odezwie z 6 maja 1897 L. 2077 krajowa dyrekcya skarbu we Lwowie żaląc się, że bardzo wiele sądów nie przestrzega przepisów wydanych w sprawie sporządzania i sprawdzania wykazów spadku, przesyłanych do wymiaru należytości, zauważyła co następuje:

Przy sporządzeniu wykazu spadku należy przestrzegać postanowień § 46 ust. z 9 lutego 1850, Nr. 50 dz. p. p., oraz reskr. min. z 23 marca 1852, Nr. 82 i 84 dz. p. p., a w szczególności w wykazach spadku należy uwidocznić:

1. Co do wszystkich spadków, czy koszta pogrzebu, o ile nie byłyby udowodnione, odpowiadają stosunkom majątkowym spadkodawcy i jego stanowisku społecznemu, względnie stosunkom miejscowym i w jakiej wysokości.

2. Czy inne pozycye stanu biernego zostały udowodnione i w jaki sposób, a gdyby do spadku powołani byli małoletni, czy sąd po zbadaniu długów, uznaje je za słuszne i w jakiej wysokości.

3. Czy pozostało ostatnie rozporządzenie (ustne lub pisemne), czy uznano je za testament lub kodycyl i na podstawie jakiego tytułu prawnego rozprawa spadkowa będzie przeprowadzona.

4. W razie ustanowienia zapisów sądy mają podać nazwiska zapisobierców, ich stosunek pokrewieństwa do spadkodawcy, przedmiot i wartość zapisu.

5. W razie, gdy pozostało pisemne ostatnie rozporządzenie, należy równocześnie z wykazem spadku udzielić wierzytelny odpis rozporządzenia.

6. Wreszcie w wykazach spadku należy uwidocznić, czy który z dziedziców nie odstąpił swych praw do spadku, względnie jego części lub nieruchomości spadkowych, innemu dziedzicowi lub osobie trzeciej, a w danym razie, jakim dokumentem, czy dokument ten zgłoszono do wymiaru należytości i jak jest on ostemplowany.

W odezwie z 18 czerwca 1913 L. 70616 podała krajowa dyrekcya skarbu we Lwowie przyczyny, dla których tok wymiaru należytości spadkowych jest powolny, a ponieważ sądy do pewnego stopnia ponoszą w tem winę, prosiła o wydanie odpowiednich zarządzeń.

Przyczyny te są następujące:

a) Często sądy nie starają się o to, aby udzielać wykazy spadku urzędom podatkowym regularnie w krótszych odstępach czasu, lecz przesyłają wykazy spadku lub akta spadkowe rzadko lecz w bardzo znacznej ilości.

Szczególnie wiele wykazów spadku lub aktów spadkowych otrzymują urzędy podatkowe w miesiącu grudniu.

b) Bardzo często sądy nie przestrzegają przepisów, dotyczących treści wykazów spadku, wskutek czego władze skarbowe muszą zwracać te wykazy sądom do uzupełnienia.

Niektóre braki powtarzają się stale, jakoto: niepodpisanie wykazu spadku przez spadkobierców; podanie łącznej wartości papierów wartościowych zamiast rozdzielenia ich wedle gatunków; sumaryczne wykazanie zapisów i długów; podanie jako spadkobiercy osoby, która nabyła spadek nie w drodze dziedziczenia, lecz w drodze aktu prawnego, zawartego z dziedzicami, w którymto wypadku należy w części C. wykazu wymienić osoby powołane do spadku (dziedziców, zapisobierców) zaś w części D podać akt prawny, którym dziedzic lub zapisobierca w toku rozprawy spadkowej pozbył swe prawa do spadku, oraz wymienić nazwiska nabywców.

Wskutek tej odezwy wezwało prezydyum sądu krajowego wyższego w Krakowie wszystkie sądy, by uwzględniły uwagi wyżej podane (okólnik z 2 lipca 1913 Praes. 11219/13).

III. Należytość na rzecz skarbu od spadków obdłużonych ponad wartość.

Po wydaniu ustawy z 18 czerwca 1901 Nr. 74 dz. p. p. zmieniło ministerstwo skarbu po porozumieniu się z ministerstwem sprawiedliwości reskrypt z 21 marca 1894 L. 11481/93 w sprawie należytości spadkowej przypadającej od spadków obdłużonych, jak następuje:

Jeśli rozchodzi się o wymierzenie należytości od spadków, przy których długi przewyższają jego wartość, należy rozstrzygnąć przedewszystkiem pytanie, czy nabywający spadek miał na podstawie ostatniego rozporządzenia, umowy lub ustawy, prawo do tego, aby objąć spadek w całości lub w pewnej części oznaczonej w stosunku do całości, czy też nie.

1. Jeśli nabywającemu spadek obdłużony ponad wartość przysługiwało prawo dziedziczenia całego spadku, wtedy ma miejsce przejście praw na wypadek śmierci i wówczas, o ile do spadku nie należą nieruchomości, nie przypada żadna należytość, oprócz należytości stemplowej od ostatniego rozporządzenia . . . . . .

2. Jeśli nabywającemu spadek obdłużony ponad wartość nie przysługiwało

prawo dziedziczenia ani całego spadku, ani części w stosunku do całości oznaczonej i gdy oddano mu spadek w miejsce zapłaty (*iure crediti*), a nadto nikt nie oświadczył, że spadek przyjmuje, wówczas takie przejście własności należy uważać za odpłatny akt prawny między żyjącemi i wymierzyć należytość w myśl odpowiednich przepisów . . . . . .

3. Jeżeli wreszcie dziedzic przyjął spadek obdłużony ponad wartość, a następnie oddano go w miejsce zapłaty osobie, która nie miała żadnych praw do dziedziczenia, wtedy należy przyjąć, że nastąpiło podwójne przejście praw (chociaż spadku nie przyznano dziedzicowi), przyczem pierwsze przejście praw (ze spadkodawcy na dziedzica) traktować należy w myśl postanowień zawartych w ustępie 1 . . . . . .

4. W wypadku podanym w ustępie 1 nabywający spadek ma przedłożyć wykaz spadku, a w wypadku podanym w ustępie 3 dziedzic lub dziedzice, którzy przyjęli spadek.

W wypadku podanym w ustępie 2 nie można żądać przedłożenia wykazu spadku, gdyż nie ma osoby do tego obowiązanej, a jedynie sąd przeprowadzający rozprawę spadkową ma postarać się, by zapłacono należytość w znaczkach stemplowych lub zawiadomić o tem władzę powołaną do wymierzenia należytości, co może nastąpić w formie wykazu spadku. . . . . .

(Ustępy odnoszące się do należytości przypadających wtedy, gdy do spadku należą nieruchomości opuszczono) (rozp. min. spraw. z 20 września 1902 Nr. 43 dz. rozp.)

IV. Zawiadomienie sądu o wymierzeniu należytości na rzecz skarbu.

Ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości zarządziło reskryptem z 4 listopada 1902 L. 24886 co następuje:

1. O każdem wymierzeniu należytości spadkowej i o każdem uwolnieniu od zapłaty należytości spadkowej, bez względu na to, czy wymiar lub uwolnienie nastąpiło odrazu czy też w drodze instancyi, należy zawiadomić sąd przeprowadzający rozprawę spadkową. Zawiadomić ma sąd ta władza, która w danym wypadku powołaną jest do wymiaru należytości, i to na odpowiednim formularzu.

2. O zapłaceniu całej należytości ma ta władza, która zajmuje się ściągnięciem, zawiadomić sąd również na odpowiednim formularzu.

3. Jeżeli oprócz należytości państwowej należą się jeszcze inne opłaty, należy o nich wspomnieć w tych zawiadomieniach.

Zawiadomienia wymienione w punkcie 2 sąd tylko wtedy może uwzględnić, jeśli są podpisane w sposób przepisany i zaopatrzone pieczęcią urzędową (rozp. min. spraw. z 10 listopada 1902, Nr. 50 dz. rozp.).

Dodatkowo do powyższego reskryptu zarządziło ministerstwo skarbu reskryptem z 23 maja 1903, L. 7558 z r. 1902, że urząd, który zajmuje się ściągnięciem należytości spadkowej powinien natychmiast zawiadomić sąd, jeżeli należytość tę odpisano z powodu niemożności ściągnięcia i to używając w tym celu odpowiedniego formularza (rozp. min. spraw. z 29 maja 1903, Nr. 18 dz. rozp.).

V. Opłaty od spadku na rzecz krajowego funduszu szkolnego.

Ustawą krajową z 6 grudnia 1894 (dz. u. i rozp. kraj., Nr. 19 z r. 1896) zaprowadzono opłatę od spadków na rzecz krajowego funduszu szkolnego. Ustawa ta brzmi jak następuje:

§ 1. Od każdego spadku, w którym rozprawę spadkową ma przeprowadzić którykolwiek z sądów królestwa Galicyi, należy uiścić opłatę, jeżeli wartość czystego spadku przewyższa sumę 1.000 K.

§ 2. Opłata ta wynosi stałą kwotę 2 K, jeżeli czysty spadek nie przewyższa sumy 2.000 K.

§ 3. Jeżeli czysty spadek przewyższa sumę 2.000 K, opłata wynosi od każdych 200 K przy spadkach:

nad	2.000	do	10.000 K	po	—·30	h
„	10.000	„	20.000 „	„	—·40	„
„	20.000	„	40.000 „	„	—·50	„
„	40.000	„	80.000 „	„	—·60	„
nad	80.000	do	120.000 K	po	—·70	h
„	120.000	„	200.000 „	„	—·80	„
„	200.000	„	400.000 „	„	—·90	„
„	400.000	i	wyżej	„	„ K 1·—	„

§ 4. Według zasad podanych wyżej w §§ 2 i 3 wymierzyć należy opłatę wtedy, gdy spadek przechodzi na wdowę lub wdowca po spadkodawcy, albo na jego krewnych w linii zstępnej lub wstępnej.

Jeżeli spadek w całości lub w części przypada innym dziedzicom, opłatę od spadku względnie od części spadku wymierzyć należy w kwocie podwójnej. Ułamki poniżej 200 K mają wpływ na oznaczenie stopy, według której w myśl § 3 należy wymierzyć opłatę, przy oznaczeniu jednak wysokości samej opłaty nie powinno się ich uwzględniać.

§ 5. Wartość należącego do spadku majątku nieruchomego położonego poza granicami Królestwa Galicyi, jak niemniej długi, które na takim majątku nieruchomym w ten sposób są ubezpieczone, że reszta spadku za nie prawnie nie odpowiada, nie mogą być brane w rachubę przy obliczeniu czystego spadku. Długi natomiast, za które cały spadek odpowiada, powinny być przy tem obliczeniu potrącone, chociażby były ubezpieczone na owych nieruchomościach.

§ 6. Zapisy na cele szkolne, dla jakich krajowy fundusz szkolny jest przeznaczony, należy policzyć na poczet opłaty od spadku na rzecz krajowego funduszu szkolnego.

§ 7. Zapisy na cele dobroczynne, naukowe lub humanitarne, mogą być uwolnione od opłaty na rzecz krajowego funduszu szkolnego. O uwolnieniu orzeka Wydział krajowy.

§ 8. Te same władze, które są powołane do wymierzenia i ściągania rządowej należytości od przeniesienia własności na wypadek śmierci, będą wymierzać i ściągać opłatę na rzecz krajowego funduszu szkolnego.

W tych wypadkach, w których należytość spadkową uiszcza się w znaczkach stemplowych, mają strony wymierzoną przez sąd na rzecz krajowego funduszu szkolnego opłatę uiścić w urzędzie podatkowym i wykazać to sądowi przed przyznaniem spadku. Nieuiszczone opłaty ściągnie się w ten sam sposób jak zaległe podatki.

Sądy są obowiązane przesyłać Wydziałowi kraj. co pół roku wykazy spadków, przyznanych w ciągu ostatniego półrocza, których wartość przewyższa 1.000 K.

§ 9. Od opłat nieuiszczonych w przeciągu dni 30 po doręczeniu nakazu zapłaty, pobierać się będzie 5-procentowe odsetki zwłoki.

§ 10. Przy spadkach po osobach zmarłych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, ma zastosowanie dekret kanc. nadw. z 7 lipca 1808.

§ 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie dnia 30. po jej ogłoszeniu (tj. 25 maja 1896).

Dnia 1 czerwca 1905 weszło w życie nowe rozporządzenie wykonawcze ministerstw wyznań i oświaty, skarbu i sprawiedliwości z 13 listopada 1904, Nr. 54 dz. ust. i rozp. kr. z r. 1905, o poborze opłat od spadków na rzecz krajowego funduszu szkolnego, zamiast rozporządzenia wykonawczego z 4 grudnia 1895, L. 25.125. Rozporządzenie to postanawia:

§ 2. Władze powołane do wymiaru opłaty szkolnej, rozstrzygają o przewidzianym w § 6 ustawy wliczeniu w opłatę zapisów na cele szkolne . . . . O uwol-

nieniu zapisów wymienionych w § 7 ustawy, rozstrzyga Wydział krajowy na podanie stron, obowiązanych do uiszczenia opłaty.

§ 3. W wypadkach, w których sądy są obowiązane do wymierzenia rządowej należytości od przeniesienia własności, mają one zapomocą wezwania płatniczego, wedle wzoru *A* (form. 28 post. niesp.) zawiadomić o wymierzeniu opłaty stronę, obowiązaną do jej uiszczenia, a duplikat wezwania, na którym uwidocznić należy dzień doręczenia stronie, udzielić powołanemu do pobrania opłaty urzędowi podatkowemu, względnie urzędowi wymiaru należytości. Jeżeli rządową należytość przenośną wymierza władza skarbowa, ma ona wymierzyć opłatę równocześnie z należytością rządową, używając w tym celu formularza wezwania płatniczego według wzoru *B*.

§ 4. Przypis i ewidencyę wymierzonych opłat we Lwowie i w Krakowie uskutecznia urząd wymiaru należytości, poza Lwowem i Krakowem urzędy podatkowe, powołane do przyjmowania tych opłat . . . . .

§ 6. Opłatę na rzecz krajowego funduszu szkolnego uiszcza się w urzędzie podatkowym, powołanym do poboru należytości rządowej w związku z nią będącej. względnie w wypadkach, określonych w § 3 ust. 1 tego rozporządzenia w urzędzie podatkowym znajdującym się w siedzibie sądu . . . . .

§ 7. Opłatę należy uiścić w ciągu dni 30 po doręczeniu wezwania płatniczego, a po upływie tego terminu należy uiścić 5-procentowe odsetki zwłoki. Od opłat, nie przewyższających 2 K, następnie od ułamków poniżej 2 K nie liczy się odsetek zwłoki.

§ 8. Przymusowe ściągnięcie i ewentualne zabezpieczenie opłat uskutecznia się tak samo jak przy należytościach rządowych i należy ono do organów skarbowych bez względu na to, czy wymiar uskuteczniły organa sądowe czy skarbowe . . . .

Jak długo opłata nie będzie uiszczoną lub całkowicie zabezpieczoną, nie może w myśl obowiązujących przepisów nastąpić sądowe przyznanie spadku.

§ 9. Rekursy przeciw opłatom wymierzonym przez sądy, będą rozstrzygane w sądowym toku instancyi . . . . .

Tok instancyi przy środkach prawnych przeciw wymiarom opłat, dokonanym przez organa skarbowe, jest taki sam, jak przy środkach prawnych przeciw wymiarowi odnośnej należytości rządowej.

§ 10. Wykazy, (o których mowa w § 8 ustawy) należy sporządzać wedle wzoru *E*. i w ciągu dni 14 po upływie każdego półrocza odsyłać do Wydziału krajowego.

§ 11. Jeżeli rozprawę spadkową, do której przeprowadzenia wedle ogólnych zasad przynależności sądowej byłby powołanym sąd, położony w Galicyi (§ 1 ustawy), przeprowadza w drodze delegacyi sąd poza Galicyą, w takim razie opłatę na rzecz krajowego funduszu szkolnego wymierza urząd wymiaru należytości we Lwowie.

VI. Opłaty na rzecz innych funduszów.

Jeżeli wartość czystego spadku po zmarłym, który miał stałe miejsce zamieszkania we Lwowie, przekracza kwotę 1.000 K, należy tę wartość podać do wiadomości Wydziału krajowego we Lwowie, celem wymierzenia opłaty na rzecz powszechnego szpitala krajowego we Lwowie. Opłatę uiszcza się tylko od majątku pozostałego w Galicyi. Przed uiszczeniem opłaty nie należy przyznawać spadku. Opłatę uiszcza się w kasie szpitalnej lub kasie Wydziału krajowego. Przy spadkach po izraelitach przypada ta opłata nie szpitalowi powszechnemu lecz lwowskiemu szpitalowi izraelickiemu (dekr. nadw. z 4 września 1816 L. 1280 z u. s., okólnik gal. Gubernium z 14 września 1816, L. 41461 Pil. XLIV., dekr. kanc. nadw. z 19 lutego 1817, L. 1317 z. u. s.).

VII. Tabela wymiaru należytości spadkowych przez sądy.

Wartość czystego spadku od — do	Wysokość należytości spadkowej						Opłata na krajowy fundusz szkolny	
	1% z 25% dodatkiem		4% z 25% dodatkiem		8% z 25% dodatkiem			
	K	h	K	h	K	h	K	h
42 K — 81 K 98 h	1	—	4	—	8	—	—	—
82 „ — 121 „ 98 „	1	50	6	—	12	—	—	—
122 „ — 161 „ 98 „	2	—	8	—	16	—	—	—
162 „ — 201 „ 98 „	2	50	10	—	20	—	—	—
202 „ — 241 „ 98 „	3	—	12	—	24	—	—	—
242 „ — 281 „ 98 „	3	50	14	—	28	—	—	—
282 „ — 321 „ 98 „	4	—	16	—	32	—	—	—
322 „ — 361 „ 98 „	4	50	18	—	36	—	—	—
362 „ — 401 „ 98 „	5	—	20	—	40	—	—	—
402 „ — 441 „ 98 „	5	50	22	—	44	—	—	—
442 „ — 481 „ 98 „	6	—	24	—	48	—	—	—
482 „ — 521 „ 98 „	6	50	26	—	—	—	—	—
522 „ — 561 „ 98 „	7	—	28	—	—	—	—	—
562 „ — 601 „ 98 „	7	50	30	—	—	—	—	—
602 „ — 641 „ 98 „	8	—	32	—	—	—	—	—
642 „ — 681 „ 98 „	8	50	34	—	—	—	—	—
682 „ — 721 „ 98 „	9	—	36	—	—	—	—	—
722 „ — 761 „ 98 „	9	50	38	—	—	—	—	—
762 „ — 801 „ 98 „	10	—	40	—	—	—	—	—
802 „ — 841 „ 98 „	10	50	42	—	—	—	—	—
842 „ — 881 „ 98 „	11	—	44	—	—	—	—	—
882 „ — 921 „ 98 „	11	50	46	—	—	—	—	—
922 „ — 961 „ 98 „	12	—	48	—	—	—	—	—
962 „ — 1000 „ — „	12	50	50	—	—	—	—	—
1000 „ 02 1001 „ 98 „	12	50	50	—	—	—	2	—
1002 „ — 1041 „ 98 „	13	—	—	—	—	—	2	—
1042 „ — 1081 „ 98 „	13	50	—	—	—	—	2	—
1082 „ — 1121 „ 98 „	14	—	—	—	—	—	2	—
1122 „ — 1161 „ 98 „	14	50	—	—	—	—	2	—
1162 „ — 1201 „ 98 „	15	—	—	—	—	—	2	—
1202 „ — 1241 „ 98 „	15	50	—	—	—	—	2	—
1242 „ — 1281 „ 98 „	16	—	—	—	—	—	2	—
1282 „ — 1321 „ 98 „	16	50	—	—	—	—	2	—
1322 „ — 1361 „ 98 „	17	—	—	—	—	—	2	—
1362 „ — 1401 „ 98 „	17	50	—	—	—	—	2	—
1402 „ — 1441 „ 98 „	18	—	—	—	—	—	2	—
1442 „ — 1481 „ 98 „	18	50	—	—	—	—	2	—
1482 „ — 1521 „ 98 „	19	—	—	—	—	—	2	—
1522 „ — 1561 „ 98 „	19	50	—	—	—	—	2	—
1562 „ — 1601 „ 98 „	20	—	—	—	—	—	2	—
1602 „ — 1641 „ 98 „	20	50	—	—	—	—	2	—
1642 „ — 1681 „ 98 „	21	—	—	—	—	—	2	—
1682 „ — 1721 „ 98 „	21	50	—	—	—	—	2	—
1722 „ — 1761 „ 98 „	22	—	—	—	—	—	2	—
1762 „ — 1801 „ 98 „	22	50	—	—	—	—	2	—
1802 „ — 1841 „ 98 „	23	—	—	—	—	—	2	—
1842 „ — 1881 „ 98 „	23	50	—	—	—	—	2	—
1882 „ — 1921 „ 98 „	24	—	—	—	—	—	2	—
1922 „ — 1961 „ 98 „	24	50	—	—	—	—	2	—
1962 „ — 2000 „ — „	25	—	—	—	—	—	2	—
2000 „ 02 2001 „ 98 „	25	—	—	—	—	—	3	—
2002 „ — 2041 „ 98 „	25	50	—	—	—	—	3	—
2042 „ — 2081 „ 98 „	26	—	—	—	—	—	3	—
2082 „ — 2121 „ 98 „	26	50	—	—	—	—	3	—
2122 „ — 2161 „ 98 „	27	—	—	—	—	—	3	—

Wartość czystego spadku od — do	Wysokość należytości spadkowej						Opłata na krajowy fundusz szkolny	
	1% z 25% dodatkiem		4% z 25% dodatkiem		8% z 25% dodatkiem			
	K	h	K	h	K	h	K	h
2162 „ — 2199 „ 98 „	27	50	—	—	—	—	3	—
2200 „ — 2201 „ 98 „	27	50	—	—	—	—	3	30
2202 „ — 2241 „ 98 „	28	—	—	—	—	—	3	„
2242 „ — 2281 „ 98 „	28	50	—	—	—	—	3	„
2282 „ — 2321 „ 98 „	29	—	—	—	—	—	3	„
2322 „ — 2361 „ 98 „	29	50	—	—	—	—	3	„
2362 „ — 2399 „ 98 „	30	—	—	—	—	—	3	„
2400 „ — 2401 „ 98 „	30	—	—	—	—	—	3	60
2402 „ — 2441 „ 98 „	30	50	—	—	—	—	3	„
2442 „ — 2481 „ 98 „	31	—	—	—	—	—	3	„
2482 „ — 2521 „ 98 „	31	50	—	—	—	—	3	„
2522 „ — 2561 „ 98 „	32	—	—	—	—	—	3	„
2562 „ — 2599 „ 98 „	32	50	—	—	—	—	3	„
2600 „ — 2601 „ 98 „	32	50	—	—	—	—	3	90
2602 „ — 2641 „ 98 „	33	—	—	—	—	—	3	„
2642 „ — 2681 „ 98 „	33	50	—	—	—	—	3	„
2682 „ — 2721 „ 98 „	34	—	—	—	—	—	3	„
2722 „ — 2761 „ 98 „	34	50	—	—	—	—	3	„
2762 „ — 2799 „ 98 „	35	—	—	—	—	—	3	„
2800 „ — 2801 „ 98 „	35	—	—	—	—	—	4	20
2802 „ — 2841 „ 98 „	35	50	—	—	—	—	4	„
2842 „ — 2881 „ 98 „	36	—	—	—	—	—	4	„
2882 „ — 2921 „ 98 „	36	50	—	—	—	—	4	„
2922 „ — 2961 „ 98 „	37	—	—	—	—	—	4	„
2962 „ — 2999 „ 98 „	37	50	—	—	—	—	4	„
3000 „ — 3001 „ 98 „	37	50	—	—	—	—	4	50
3002 „ — 3041 „ 98 „	38	—	—	—	—	—	4	„
3042 „ — 3081 „ 98 „	38	50	—	—	—	—	4	„
3082 „ — 3121 „ 98 „	39	—	—	—	—	—	4	„
3122 „ — 3161 „ 98 „	39	50	—	—	—	—	4	„
3162 „ — 3199 „ 98 „	40	—	—	—	—	—	4	„
3200 „ — 3201 „ 98 „	40	—	—	—	—	—	4	80
3202 „ — 3241 „ 98 „	40	50	—	—	—	—	4	„
3242 „ — 3281 „ 98 „	41	—	—	—	—	—	4	„
3282 „ — 3321 „ 98 „	41	50	—	—	—	—	4	„
3322 „ — 3361 „ 98 „	42	—	—	—	—	—	4	„
3362 „ — 3399 „ 98 „	42	50	—	—	—	—	4	„
3400 „ — 3401 „ 98 „	42	50	—	—	—	—	5	10
3402 „ — 3441 „ 98 „	43	—	—	—	—	—	5	„
3442 „ — 3481 „ 98 „	43	50	—	—	—	—	5	„
3482 „ — 3521 „ 98 „	44	—	—	—	—	—	5	„
3522 „ — 3561 „ 98 „	44	50	—	—	—	—	5	„
3562 „ — 3599 „ 98 „	45	—	—	—	—	—	5	„
3600 „ — 3601 „ 98 „	45	—	—	—	—	—	5	40
3602 „ — 3641 „ 98 „	45	50	—	—	—	—	5	„
3642 „ — 3681 „ 98 „	46	—	—	—	—	—	5	„
3682 „ — 3721 „ 98 „	46	50	—	—	—	—	5	„
3722 „ — 3761 „ 98 „	47	—	—	—	—	—	5	„
3762 „ — 3799 „ 98 „	47	50	—	—	—	—	5	„
3800 „ — 3801 „ 98 „	47	50	—	—	—	—	5	70
3802 „ — 3841 „ 98 „	48	—	—	—	—	—	5	„
3842 „ — 3881 „ 98 „	48	50	—	—	—	—	5	„
3882 „ — 3921 „ 98 „	49	—	—	—	—	—	5	„
3922 „ — 3961 „ 98 „	49	50	—	—	—	—	5	„
3962 „ — 3999 „ 98 „	50	—	—	—	—	—	5	„
4000 „ — 4001 „ 98 „	50	—	—	—	—	—	6	—

Wykaz spadku

po Edwardzie Świątkiewiczu, zmarłym dnia 23 września 1913 r. w Krakowie.

A. Majątek spadkowy.

Liczba bieżąca	Przedmiot	Powiat sądowy	Podana wartość: Na podstawie	Rzeczy nieruchomych K	h	Papierów wartościowych K	h	Reszty majątku K	h	Razem K	h	Uznana wartość K	h	Uwagi obowiązanego do uiszczenia należytości lub odpowiadającego za nią	Uwagi Sądu
1.	Realność l. k. 179 Dz. V. l. w. h. 392, w Krakowie, obejmująca dwupiętrowy dom czynszowy.	Kraków	oszacowania sąd. z 28 lipca 1911, E. X. 269/13	92500											
2.	Realność l. k. 93 Dz. VIII. l. w. h. 471 w Krakowie, obejmująca jednopiętrowy dom z ogródkiem.	Kraków	kontraktu kupna sprzedaży z daty Kraków 13. lutego 1910, Rej. B. 321	32575											
3.	Realność l. w. h. 171 w Podgórzu ul. Kalwaryjska L. 12 obejmująca parterowy dom czynszowy.	Podgórze	opłacanego podatku domowo-czynszowego	21373											
4.	Realność l. w. h. 1293 w Radłowie obejmująca grunta orne obszaru 5 ha 15 ar. 82 m²	Radłów	przesłuchania stron	5800											
5.	Gotówka							1320							
6.	Trzy akcye austr. zakładu kredytowego		kursu w dniu śmierci spadkodawcy po 622 K.			1866									
7.	Dwa losy tureckie		dtto po 225 K			450									
8.	Inny majątek ruchomy: a) bydło, sprzęty gospodarcze, zboże i pasza (fundus instructus)		inwentarza i sądowego oszacowania z 29. października 1913					3900							
	b) inne ruchomości							370		160154					

B. Pozycye, które należy potrącić.

Liczba bieżąca	Przedmiot	Podanie: Na podstawie	Pretensyi niepłynnych i nieściągalnych K	h	Długów K	h	Wolnego spadku K	h	Razem K	h	Uznane pozycye do potrącenia K	h	Uwagi obowiązanego do uiszczenia należytości lub odpowiadającego za nią	Uwagi Sądu
1.	Realność l. w. h. 1293 w Radłowie	zeznania dziedziców	5800											ad 1. wykazane kontraktem kupna i sprzedaży z daty Kraków, 2 stycznia 1913 L. R. 2389, którym zmarły realność tę sprzedał Janowi Kołodziejowi z Radłowa za 6000 K. Nowonabywca dotąd nie prosił o wpis prawa własności na swoją rzecz. (Rej. B. 97/13 urzędu podat. w Radłowie).
2	Koszta pogrzebu	zeznania dziedziców			500									
3.	Koszta choroby	rachunków dra Nadla i apteki pod złotą głową w Krakowie			327									
4.	Dług banku krajowego we Lwowie zabezpieczony na realnościach pod 1 i 3.	zawiadomienia dyrekcyi banku z 26. października 1913			57362									
5	Dług do Zygmunta Korngolda w Krakowie	uznania dziedziców			390									
6.	Dług wekslowy zaciągnięty u Sabiny Melzer w Krakowie	okazanego oryginalnego weksla z podpisem spadkodawcy jako akceptanta			2300									ad 2. uznaje się za odpowiadające stanowisku społecznemu i stosunkom majątkowym spadkodawcy.
7.	Dług za towary pobrane w sklepie J. Jawornickiego w Krakowie	wyciągu z ksiąg handlowych notaryalnie uwierzytelnionego			720									ad 5. niewykazane.
8.	Niezapłacony podatek domowo-czynszowy	poświadczenia urzędu podatkowego.			2110				69509					Kraków, dnia 15. listopada 1913. *S.*

Stan czynny . .	160154
Stan bierny . .	69509
Czysty spadek .	90645

C. Komu i co przypada ze spadku.

Liczba bieżąca	Nazwisko osób powołanych do spadku, ich charakter i miejsce mieszkania	Stosunek ich do spadkodawcy	Tytuł prawny	Przedmiot	Podano do wymiaru należytości			Przyjęto do wymiaru należytości			Uwagi obowiązanego do uiszczenia należytości lub odpowiadającego za nią	Uwagi Sądu
					wedle procentu	od wartości K	h	wedle procentu	od wartości K	h		
1.	Emil Świątkiewicz kupiec	syn	testament	realność pod A. 2.	1%	32575						Realność pod 2. zapisał spadkodawca testamentem z daty Kraków 8/9 1913 synowi pod 1. a dzieci pod 2. 3. 4. ustanowił dziedzicami reszty majątku po 1/3 części.
2.	Stefan Świątkiewicz lekarz	syn		majątek pod A. 1. 3. 5. 6. 7. 8. wykazany, po strąceniu długów pod B.		58070						
3.	Karol Świątkiewicz	syn										
4.	Zofia Świątkiewicz ad 3. i 4. pod opieką wdowy Teresy Świątkiewicz, zamieszkali w Krakowie ul. Szpitalna 9.	córka										

D. Osobne należytości od nieruchomego spadku i przeniesień majątkowych zaszłych z powodu przyznania spadku.

Liczba bieżąca	Nazwisko, charakter i miejsce zamieszkania dotychczasowego posiadacza i nabywcy.	Tytuł prawny	Przedmiot	Podano do wymiaru należytości			Przyjęto do wymiaru należytości			Uwagi obowiązanego do uiszczenia należytości lub odpowiadającego za nią	Uwagi Sądu
				wedle procentu	od wartości K	h	wedle procentu	od wartości K	h		
1.	Emil Świątkiewicz	zapis w testamencie	realność pod A 2.	1½%	32575						
2.	Stefan, Karol i Zofia Świątkiewiczowie	testament	realności pod A 1. 3.	1½%	56511						
3.	Mał. Karol i Zofia Świątkiewiczowie	układ spadkowy z 15/10 1913 V. 123/13	realność pod A 2.	—	35000						

[Stwierdza się, że wykaz spadku sporządzono zgodnie z treścią inwentarza, oraz że strony prosiły o przesłanie wykazu spadku.]

Kraków, dnia 15 listopada 1913.

S.

Emil Świątkiewicz.
Stefan Świątkiewicz.
Teresa Świątkiewicz.

Nr. 29, 30, 31.

nie mają zastosowania w Galicyi.

(Nr. 32 jest wolny).

Nr. 33. (33)

Rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz.

(§ 151 pat. niesp.).

I. Uwagi ogólne.

Spadek obejmuje ogół praw i zobowiązań zmarłego, które nie opierają się na jego stosunkach ściśle osobistych (§ 531 ust. cyw.). Kwestya, kto po zmarłym ma objąć spadek jako jego dziedzic, unormowaną jest w ustawie cywilnej.

W Austryi już od wieków przejście spadku na dziedziców odbywa się przy spółudziale sądu, który zarządza spadkiem, a oddaje go w prawne posiadanie (przyznaje spadek) dziedzicom, dopiero po złożeniu przez nich odpowiednich ustawą przepisanych oświadczeń (oświadczenia przyjęcia spadku), przedłożeniu wymaganych wykazów, (o których mowa niżej), wreszcie po zapłaceniu należytości spadkowych.

To postępowanie sądowe od chwili śmierci spadkodawcy do wydania dekretu dziedzictwa nazywa się rozprawą spadkową [postępowaniem spadkowem].

Warunkiem zarządzenia rozprawy spadkowej jest śmierć danej osoby, co w sposób ustawą przepisany musi być wykazane; rozprawa spadkowa, której przedmiotem byłby majątek osoby żyjącej, nie może mieć nigdy miejsca.

W sprawach spadkowych sąd działa z urzędu, skoro się tylko dowie o śmierci pewnej osoby, nie czekając na wniosek stron interesowanych, i z tego powodu postępowanie w sprawach spadkowych (i wogóle w sprawach niespornych) nazywa się także postępowaniem oficyalnem (z urzędu).

Cechą austryackiego postępowania spadkowego jest to, że spadek z chwilą śmierci spadkodawcy przechodzi w ręce sądu, który z urzędu sporządza akt zejścia, ewentualnie inwentarz spadku, zarządza spadkiem (zwyczajnie za pośrednictwem dziedzica), odbiera oświadczenia przyjęcia spadku, bada stan pokrewieństwa dziedziców do zmarłego i wogóle tytuł dziedziczenia, czuwa, by zapisobierców zawiadomiono o przypadłych im zapisach, wydaje dekret dziedzictwa, przeprowadza dział spadku lub pośredniczy w jego przeprowadzeniu, wreszcie strzeże, aby spadek wydano dziedzicowi dopiero po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu zapisów na cele publiczne, tudzież należytości spadkowych.

O wierzycieli i innych zapisobierców a nawet o uprawnionych do zachowku sąd stara się tylko na ich wniosek, wyjąwszy, gdy rozchodzi się o osoby poruczone pieczy sądowej (małoletnich lub pozostających pod kuratelą), o osoby prawnicze, niewiadomych z miejsca pobytu, lub o dziedziców podstawionych.

II. Właściwość sądów w sprawach spadkowych.

Postanowienia o właściwości sądów w sprawach spadkowych zawarte są w §§ 105–108 nor. jur. W myśl tych przepisów do przeprowadzenia rozprawy

spadkowej po obywatelu austryackim, choćby on umarł zagranicą, właściwym jest w zasadzie sąd powiatowy, w którego okręgu zmarły miał swoją siedzibę.

Wyjątkowo powołane są do przeprowadzenia rozprawy spadkowej sądy handlowe w Wiedniu, Pradze i Tryeście po protokołowanych kupcach i fabrykantach, a sądy kolegialne, w których okręgu zmarły miał swoją siedzibę tylko wtedy, gdy do spadku należą dobra tabularne, lenna lub dobra wyłączone ze związku gminnego.

Jeśli poddany austryacki zmarły zagranicą nie miał w kraju stałej siedziby, właściwym do przeprowadzenia rozprawy spadkowej jest ten sąd (powiatowy lub kolegialny), w którego okręgu znajduje się w całości lub w znacznej części majątek ruchomy lub nieruchomy.

Kwestyę, czy sądy tutejsze uprawnione są do przeprowadzenia rozprawy spadkowej po obcokrajowcu – rozstrzygnąć należy według odnośnych umów państwowych. Jeśli jednak obcokrajowiec posiadał tutaj majątek nieruchomy, właściwym jest tutejszy sąd powiatowy, w którego okręgu znajduje się majątek nieruchomy (ewentualnie sąd kolegialny, o ile rozchodzi się o dobra tabularne). W sprawach niespornych sąd ma z urzędu badać swą właściwość (§ 41 nor. jur.).

III. Normy postępowania w sprawach spadkowych.

§ 2 pat. niesp. zawiera przepisy, jak sędzia ma postępować w sprawach spadkowych (i wogóle niespornych) a w szczególności podaje najpierw zasady ogólne a następnie w 11 ustępach normy specyalne, które sędzia powinien uwzględnić.

W szczególności pat. niesp. postanawia, że sąd powinien przestrzegać ściśle przepisów ogólnych o wymogach ważności rozpraw i zarządzeń.

Przepisy te zawarte są w procedurze cywilnej i w instrukcyi sądowej a dotyczą zdolności stron stawania w sądzie, działania przez pełnomocników, czasu, miejsca i sposobu znoszenia się sędziego ze stronami a wreszcie formy uchwał i zarządzeń sędziowskich.

Przestrzegać dalej należy przepisów o przyspieszeniu załatwień i o uwzględnieniu praktycznego celu działalności sądowej (§ 84 instr. sąd.), o uproszczeniu toku czynności urzędowych (§ 85 ust. 1 i 100 instr. sąd.), o ustnem znoszeniu się ze stronami i o uchyleniu usterek formalnych (§ 89 instr. sąd.).

W myśl § 86 instr. sąd. można przesłuchać strony bez równoczesnej obecności innych osób, które mają być również przesłuchane, tudzież bez spisywania protokołu; wystarczy krótka pisemna wzmianka w aktach o wyniku przesłuchania. Nie jest dalej wymagane, by każdej stronie, która ma być przesłuchana, dano sposobność oświadczenia się na zeznania złożone przez resztę stron.

Jeśli jednak ma być przeprowadzona rozprawa, wówczas należy w myśl § 124 instr. sąd. spisać protokół tak, jak w postępowaniu procesowem (§§ 207—216, 443 proc. cyw.) a mianowicie spisać w protokole podane przez strony okoliczności faktyczne i dowodowe, a przy przesłuchaniu świadków i znawców postępować w myśl § 343 proc. cyw.

W sprawach spadkowych nie należy polecać stronom wnoszenia pisemnych odpowiedzi tak, jak w procesie, lecz przeciwnie sędzia powinien sam dążyć do zbadania i wyjaśnienia kwestyi spornych i wyniki ustalić zazwyczaj w protokole. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1889 str. 213).

Co do przeprowadzenia dowodów w postępowaniu spadkowem nie ma żadnych reguł formalnych. Pat niesp. w § 254 wspomina o zastosowaniu dowodów z procedury cywilnej wogóle, w § 122 mówi o wykazaniu tytułu dziedziczenia, w §§ 8, 102, 123, 126 o wymogach dokumentów, w §§ 66 i 123 o dowodzie ze świadków a w § 103 o dowodzie ze znawców.

Ponieważ jednak, jakto wynika z §§ 2 ust. 5, 6, 7 i 65, 66 pat. niesp., w po-

stępowaniu spadkowem chodzi przeważnie nie o przeprowadzenie dowodu, w ścisłem pojęciu proc. cyw., lecz tylko o przekonanie sędziowskie, zależeć będzie od uznania sędziego, czy żądać ma dowodów według przepisów procedury cywilnej, czy też poprzestać tylko na uwiarogodnieniu (§ 274 proc. cyw.).

Sędzia może zmusić strony do stawienia się w sądzie, lecz jedynie środkami przymusowemi z § 19 pat. niesp. i § 87 ust. org. a nie pod rygorem zaoczności lub pod tym rygorem, że niestającego uważać się będzie za zgadzającego się z wnioskiem stających.

Zależy od uznania sędziego, czy ma odebrać od świadków przysięgę, czy też nie, (wyjąwszy wypadek z §§ 65—67 pat. niesp.) a w razie zaprzysiężenia świadków należy zastosować odnośne przepisy procedury cywilnej (§§ 339, 324, 337, 327). Celem utrzymania porządku przy rozprawach i audyencyach ma sędzia w myśl § 85 ust. org. stosować przepisy §§ 198—203 proc. cyw.

W myśl § 38 ust. org. może sędzia w sprawach spadkowych sam spisać protokół, wobec czego sądy są zdania, że § 66 pat. niesp., który postanawia, że przy przesłuchaniu świadków ostatniego rozporządzenia należy stosować przepisy procedury cywilnej, o tyle uległ zmianie, iż także przy przesłuchaniu tych świadków nie potrzeba przybierać pisarza do spisania protokołu.

Wreszcie pat. niesp. postanawia, że do pewnych czynności w toku rozprawy spadkowej należy przybrać świadków i zażądać od nich podpisów.

Ma to mieć miejsce przy spisaniu aktu zejścia, zbadaniu stosunków majątkowych zmarłego i opieczętowaniu spadku (§§ 38, 50 pat. niesp.) przy ogłoszeniu pisemnego ostatniego rozporządzenia (§§ 61, 63 pat. niesp.) i przy spisaniu inwentarza.

IV. Przebieg rozprawy spadkowej.

Patent niesporny rozróżnia właściwie dwa stadya w postępowaniu spadkowem, a mianowicie oddziela akt zejścia (spis wypadku śmierci) i inwentarz jako akta podstawowe od właściwej rozprawy spadkowej, przy której sąd ma spisać ze stronami t. zw. ogólny wykaz spadkowy (Abhandlungsausweisung, § 152 pat. niesp.) Wyrazu „wykaz“ nie należy tu rozumieć dosłownie, w znaczeniu dziś przyjętem. Nie określa on wcale zewnętrznej formy. Oznacza raczej, iż wszystkie szczegóły i stosunki prawne, które w danym wypadku są ważne, mają być przez sąd zbadane i wynik badania ustalony (wykazany) w aktach, ażeby zapobiec na przyszłość wątpliwościom i sporom i zabezpieczyć prawa, zwłaszcza małoletnich i innych osób oraz instytucyj pozostających pod szczególną opieką prawa.

Taki wykaz spadkowy obejmuje:

1. wykaz (udowodnienie), że dziedzic, który zgłasza się do spadku, jest rzeczywiście uprawniony do dziedziczenia;

2. wykaz zaspokojenia należytości spadkowych (§ 154 pat. niesp., patrz uwagi do form. nr. 28);

3. wykaz dopełnienia ostatniej woli zmarłego (§ 157 pat. niesp.) a mianowicie, że zabezpieczono majątek będący przedmiotem podstawienia powierniczego (§ 158 pat. niesp.), że zawiadomiono sądownie lub pozasądownie zapisobierców o przypadających im zapisach, wreszcie, że zapłacono lub zabezpieczono zapisy pobożne lub na cele publiczne oraz na rzecz małoletnich lub pozostających pod opieką (§§ 157—161 pat. niesp.);

4. wykaz zachowku dziedziców koniecznych, zostających pod opieką, w którym należy wykazać, że ci dziedzice konieczni nie zostali pokrzywdzeni w zachowku (wykaz taki potrzebny jednak tylko wtedy, gdy pod tym względem zachodzi wątpliwość § 162 pat. niesp.);

5. wykaz redukcyi zapisów, tj. wykaz stosunkowego zaspokojenia zapisobierców w razie niedostateczności spadku lecz tylko wtedy, gdy dziedzic przyjął spadek warunkowo. W razie sporu, kwestya ta musi być rozstrzygnięta w drodze procesu (§ 163 pat. niesp.);

6. wykaz działu spadku albo wykaz końcowy. Dział spadku ma być sporządzony z urzędu (przed lub po wydaniu dekretu dziedzictwa), jeśli między dziedzicami są małoletni lub pozostający pod kuratelą.

Wykaz końcowy zaś należy sporządzić wtedy, gdy spadek dziedziczy tylko jeden dziedzic, który jest małoletni, lub pozostaje pod kuratelą, a wykaz ten ma na celu stwierdzenie, jak wielki jest czysty spadek i z czego się składa.

Gdy idzie o lenna, powiernictwa lub podstawienie powiernicze, należy sporządzić tz. wykaz substytucyjny, który ma obejmować majątek powiernictwa (§§ 165—173 pat. niesp.).

Nadto może być przedmiotem rozprawy spadkowej: oznaczenie prawdziwej wartości papierów wartościowych (§ 99 pat. niesp.), ustalenie stanu długów (§ 105 pat. niesp.), zbadanie sprzecznych oświadczeń przyjęcia spadku (§ 125 pat. niesp. i wogóle różnic zachodzących między interesowanemi odnośnie do spadku, żądanie sądowego zarządu spadku (§ 127 pat. niesp.), wniosek o oddzielenie spadku od majątku dziedzica (§ 44 pat niesp.), wyjaśnienie ostatniego rozporządzenia, sprzedaż majątku spadkowego w całości lub części, zwołanie wierzycieli spadku, ustalenie kwot, które mają być policzone na zachowek i t. p.

Jeśli sam sąd przeprowadza rozprawę spadkową, powinien sędzia zebrać potrzebne wiadomości w sprawie ustanowienia opiekuna lub spółopiekuna, ustanowić opiekę i odebrać zaraz przyrzeczenie.

Gdyby opiekun lub kurator podał wniosek o zwolnienie go od składania rachunków z zarządu majątkiem pupila, a wniosek taki był uzasadniony, należy wniosek ten zaraz załatwić i uwidocznić w protokole, że uchwałę tę ogłoszono.

W myśl § 191 instr. sąd. należy także w postępowaniu niespornem unikać zbędnej formalistyki i pisaniny. Zdarza się tu wiele uchwał, które zwyczajnie wystarczy zaznaczyć w protokole i stronom obecnym ogłosić ustnie np. ustanowienie opieki, przyjęcie zgodnych oświadczeń dziedziców, przyjęcie inwentarza, zatwierdzenie działu lub układu zawartego wobec sądu, polecenia wydane opiekunom i t. d. W takich wypadkach należy doręczać uchwałę pisemną tylko wtedy, gdy jest potrzebna stronom do legitymacyi albo gdy należy zawiadomić strony nieobecne. Nie odnosi się to oczywiście do uchwał ważniejszych jak np. przyznanie spadku, rozstrzygnienie spornych wniosków i t. p., wogóle do wypadków, gdzie nie jest wykluczone, iż który z interesowanych zechce skorzystać ze środków prawnych. Pozatem jednak powinny sądy powiatowe zwłaszcza na prowincyi dążyć do tego, by postępowanie na zewnątrz, w stosunku do stron, odbywało się o ile możności ustnie.

V. Inwentarz spadku.

W myśl § 92 pat. niesp. należy spisać inwentarz spadku, gdy dziedzic przyjął spadek warunkowo (z dobrodziejstwem inwentarza), lub gdy tego zażąda ten, komu należy się zachowek, (dziedzic konieczny), dalej wierzyciel spadkowy, lub zapisobierca.

Z urzędu musi sąd spisać inwentarz spadku wtedy, gdy choćby tylko jeden z dziedziców jest małoletni, nieobecny lub pod kuratelą, gdy spadek w całości lub w części ma przypaść ubogim, fundacyi, gminie, kościołowi, zakładowi publicznemu lub państwu, gdy spadek obciążony jest podstawieniem powierniczem lub obejmuje powiernictwa i lenna lub gdy spadkodawca posiadał prebendę duchowną.

Inwentarz powinien obejmować dokładny i zupełny spis całego majątku ruchomego i nieruchomego, który zmarły w chwili śmierci posiadał, tudzież jasno podawać ówczesną wartość i ilość majątku oraz o ile możności wysokość długów spadkowych (§ 97 pat. niesp.)

Komisarz sądowy powinien zbadać dokładnie stan spadku przez przejrzenie znalezionych dokumentów, oględziny dóbr i ruchomości, przesłuchanie dziedziców, krewnych i domowników, wreszcie przez przeglądnięcie ksiąg gruntowych i aktów sądowych. (§ 98 pat. niesp.). Co do papierów wartościowych należy podać dokładnie ich gatunek, liczbę, dzień wystawienia i stopę procentową. Zarazem należy podać kwotę odsetek zaległych aż do dnia śmierci. Tego rodzaju papiery należy wyszczególnić w inwentarzu tymczasowo tylko według ich wartości nominalnej, oznaczenie zaś ich prawdziwej wartości pozostawić do rozprawy. (§ 99 pat. niesp.).

W myśl reskryptu min. sk. z 1 marca 1907 L. 92444/6 w zasadzie oblicza się wartość papierów wartościowych według kursu w dniu śmierci spadkodawcy. Gdyby w tym dniu nie notowano na giełdzie kursu tych papierów wartościowych, należy przyjąć kurs z dnia poprzedniego, jednakże nie dalej jak 3 miesiące wstecz (dz. rozp. min. spraw. str. 91 z r. 1907).

Co do innych wierzytelności należy podać nazwisko dłużnika, dzień wystawienia zapisu długu i innych dokumentów, stopę procentową, kwotę kapitału dłużnego i odsetek zapadłych do dnia śmierci, tudzież wymienić, czy i jak kapitał jest zabezpieczony. Jeśli co do pewnej pozycyi niema dokumentów, należy zaznaczyć w inwentarzu, na jakiej podstawie wierzytelność wpisano. Dokumenta, rachunki i pisma mogące mieć znaczenie dla stron interesowanych, lecz nie odnoszące się do pojedynczych pozycyj, należy w końcu inwentarza w krótkości podać. (§ 100 pat. niesp.) Ruchomości należy wyszczególnić albo według gatunku, liczby, miary i wagi, albo opisać pojedynczo. Wartość ich należy oznaczyć przez ocenienie sądowe. Co do większych zapasów lub zbioru rzeczy tego samego rodzaju, można sporządzić osobne spisy i załączyć je do inwentarza (§ 101 pat. niesp. Co do oszacowania nieruchomości patrz niżej ustęp VII.).

Rzeczy podane za cudze, które spadkodawca posiadał, należy wpisać do inwentarza, jednakże o ile prawa własności osób trzecich wydają się niewątpliwe, nie należy wciągać ich wartości w rubrykę i doliczać przy obliczeniu majątku. Przy tem należy zawsze uwidocznić, kto i z jakiego tytułu rości sobie prawo do tych rzeczy. Również należy wpisać do inwentarza rzeczy, należące do spadkodawcy, które jednak znajdują się w rękach osób trzecich, przyczem należy wyrazić powód, dla którego rzeczy te znajdują się u osoby trzeciej. (§ 104 pat. niesp.).

(Przepis ten stosuje się analogicznie do nieruchomości, albowiem często się zdarza, że stan posiadania spadkodawcy nie zgadza się z treścią księgi gruntowej. W takich wypadkach należy w inwentarzu wykazać stan istotny i różnice zachodzące w porównaniu z księgą gruntową i usilnie dążyć do uporządkowania księgi gruntowej. Jestto pierwszy konieczny krok przygotowawczy do uregulowania stosunków prawnych i należytego podziału spadku między dziedziców. Bliższe szczegóły w tym kierunku zawarte są poniżej w ustępie X.).

Jeżeli ilość i jakość długów spadkowych można zbadać bez rozwlekłych rozpraw i wielkiej straty czasu, należy je także zamieścić w inwentarzu i obliczyć zaległości w procentach, podatkach i innych bieżących wypłatach aż do dnia śmierci spadkodawcy. Przy tem należy wyrazić dokładnie, na czem oparto podania tyczące się każdej poszczególnej pozycyi długu. Szczególniej wówczas należy

przy spisaniu inwentarza badać stan długów z możliwą dokładnością, jeżeli spisanie inwentarza odbywa się już przy spisaniu aktu zejścia (§ 96 pat. niesp.), ażeby w ten sposób umożliwić sądowi zakończenie rozprawy spadkowej bez dalszych dochodzeń. Przy końcu inwentarza należy obliczyć ogólną sumę długów i czysty spadek pozostający po ich odciągnięciu. (§ 105 pat. niesp.).

Inwentarz spadku jest dokumentem publicznym i stanowi dowód zupełny na to, że przedmioty w nim opisane znaleziono na miejscu spisania inwentarza.

Nieraz okazuje się, iż inwentarz jest niedokładny, gdyż wciągnięto do niego takie przedmioty, których zmarły nie posiadał, albo bez podstawy nie wciągnięto pewnych przedmiotów należących do spadku. Takie sprostowanie inwentarza może przedewszystkiem zarządzić sąd z urzędu lub na wniosek; gdyby jednak strony interesowane nie mogły się porozumieć, należy je odesłać na drogę sporu. Przerwa postępowania spadkowego jednak z tego powodu tylko wyjątkowo może być wskazana. Jednym ze sposobów stwierdzenia majątku spadkowego jest skarga o wyjawienie majątku pod przysięgą (art. XLII. ust. wprow. do proc. cyw.).

Również w myśl § 12 ust. z 18 czerwca 1901 L. 74 dz. p. p. może władza skarbowa postawić w sądzie przeprowadzającym rozprawę spadkową wniosek, aby na obowiązanego do przedłożenia wykazu spadku nałożono przysięgę wyjawienia, a to wtedy, gdy z okoliczności można wnosić, że wykaz spadku jest niedokładny lub niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy, lub wreszcie, że obowiązany do przedłożenia wykazu spadku wie o tej niedokładności lub nieprawdziwości wykazu.

VI. Zeznanie majątku w miejsce przysięgi.

Min. spraw. zaleca, aby pouczać strony o skutkach warunkowego i bezwarunkowego przyjęcia spadku, a w szczególności zwracać im uwagę na to, że w razie bezwarunkowego przyjęcia spadku, przyjmie się za podstawę rozprawy spadkowej zeznanie majątku, złożone w miejsce przysięgi (§ 114 pat. niesp.) W ten sposób oszczędzi się im kosztów spisania inwentarza, gdyż wystarczy złożone przez dziedziców zeznanie majątku w miejsce przysięgi. Zeznanie majątku należy sporządzić w formie inwentarza, t. j. podać w nim przedmioty spadku, ich wartość, oraz ciążące długi. Dziedzice mają podpisać zeznanie majątku i potwierdzić zamiast przysięgi, iż zeznanie ich jest prawdziwe. Co do spadków włościańskich, sąd powinien spisać ze stronami zeznanie majątku (§ 152 pat. niesp.), nie żądając przedłożenia go na piśmie. Ponieważ dziedzic przyjmujący spadek bezwarunkowo, odpowiada wszystkim wierzycielom za ich wierzytelności i wszystkim zapisobiercom za ich zapisy, chociaż majątek spadkowy nie wystarcza, zaś dziedzic przyjmujący spadek warunkowo, odpowiada wierzycielom i zapisobiercom tylko o tyle, o ile majątek spadkowy wystarcza na ich i jego własne wierzytelności, można doradzać stronom, aby przyjęły spadek bezwarunkowo tylko wtedy, gdy długi spadkowe i zapisy nie wyczerpują całego spadku, w przeciwnym bowiem razie należy strony pouczyć o znaczeniu zwołania wierzycieli (§§ 801, 802, 813 ust. cyw.) (reskr. min. spraw. z 5 marca 1900, L. 2620).

VII. Ustalenie wartości nieruchomości spadkowych.

Ustalenie wartości nieruchomości spadkowych ma w myśl § 102 pat. niesp. i § 50, L. 2 lit. a, ust. nal. nastąpić w sposób następujący:

a) przez przyjęcie wartości według ostatniego oszacowania, o ile ważne przyczyny nie stoją temu na przeszkodzie,

b) przez przyjęcie ceny kupna przy ostatniej sprzedaży nieruchomości, jeśli od tego czasu nie upłynęło więcej niż 6 lat,

c) przez 70-krotne pomnożenie ilości opłacanego rocznie podatku gruntowego a 60-krotne pomnożenie podatku domowo-czynszowego (bez dodatków),

d) przez oszacowanie sądowe, jeśli w żaden z podanych wyżej sposobów nie można ustalić wartości, albo jeśli zażąda tego władza skarbowa lub dziedzice.

Oszacowanie zarządzić może również sąd dla obliczenia zachowku lub z innych szczególnych powodów.

Ponieważ przy budynkach podlegających podatkowi domowo-klasowemu, nie można ustalić ich wartości na podstawie ilości opłacanego podatku, postanawia rozp. min. spraw z 8 czerwca 1890, Nr. 27 dz. rozp., że w takim razie należy zastosować jeden ze sposobów pod *a) b*) wskazanych, a w braku tych danych zbadać wartość przez przesłuchanie osób obowiązanych do zapłaty należytości, naczelnika gminy, mężów zaufania, lub w inny odpowiedni sposób (reskr. min. spraw. z 24 stycznia 1900, L. 1610).

Oszacowanie sądowe powinno być ostatecznym i wyjątkowym środkiem ustalenia wartości nieruchomości, w każdym zaś wypadku wartość nieruchomości przyjęta w celu wymierzenia należytości nie może być niższą od wartości, jakaby wynikła przez 70-krotne pomnożenie ilości opłacanego rocznie podatku.

W ostatnich czasach władze skarbowe bardzo często przyjmują, iż wartość nieruchomości ustalona przez sąd na podstawie opłacanego podatku jest za niską i wzywają strony interesowane, aby je przesłuchać co do wartości nieruchomości („zawrzeć ugodę“ § 50 zdanie ostatnie ust. nal.).

Aby stronom oszczędzić tej straty czasu, powinien sędzia zapytać strony w myśl § 98 pat. niesp. o wartość nieruchomości spadkowych, a gdyby one podały wartość wyższą od tej, jaką sąd ustalił na podstawie opłacanego podatku, przyjąć tę wartość wyższą, jako wartość rzeczywistą i uwidocznić to w inwentarzu spadku.

Przy oszacowaniu nieruchomości należy przestrzegać przepisów § 103 pat. niesp.

W myśl § 33 ord. szac. (rozp. min. z 25 lipca 1897, Nr. 175 dz. p. p.) „przy innych oszacowaniach sądowych (tj. nie w sprawach egzekucyjnych) mają zastosowanie wydane w tym kierunku przepisy“.

Przepis ten jednak nietylko nie wyklucza analogicznego zastosowania tych wszystkich przepisów ordynacyi szacunkowej, które umożliwiają stwierdzenie rzeczywistej wartości także w postępowaniu spadkowem, lecz nawet wymaga ich zastosowania (reskr. min. spraw. z 30 czerwca 1900, L. 11767).

VIII. Przyjęcie spadku.

W myśl ustawy cywilnej ten, kto jest powołany do dziedziczenia (na mocy testamentu, umowy dziedziczenia lub ustawy), nie staje się jeszcze przez to samo i bez dalszych formalności dziedzicem z chwilą śmierci spadkodawcy, lecz musi wprzód oświadczyć wyraźnie przed sądem przeprowadzającym rozprawę spadkową, iż spadek przyjmuje (w sposób dorozumiany, milcząco, spadku przyjąć nie można).

Powołany do dziedzictwa może atoli nietylko nieprzyjąć spadku, lecz także zrzec się go naprzód (§ 551 ust. cyw.); w żadnym jednak wypadku nie może on odwołać sądowego przyjęcia spadku, ani też zmienić oświadczonego już bezwarunkowego przyjęcia i zastrzec sobie dodatkowo dobrodziejstwo inwentarza.

Oświadczenie przyjęcia spadku można złożyć pisemnie lub ustnie (w sądach powiatowych), albo osobiście albo przez pełnomocnika, który, jeśli rozchodzi się o bezwarunkowe przyjęcie lub zrzeczenie się spadku, w myśl § 1008 ust. cyw. specyalnie do tego musi być upoważniony. Jeśli dziedzic mieszka poza granicami

kraju koronnego, w którym sąd przeprowadzający rozprawę spadkową ma swoją siedzibę, podpis jego na oświadczeniu przyjęcia spadku musi być uwierzytelniony.

Dziedzic powołany do spadku, który nie oświadczy w sądzie ani w terminie oznaczonym, ani na audyencyi w tym celu wyznaczonej, czy spadek przyjmuje lub też nie, nie traci przez to praw do spadku, a jedynie sąd pomija jego roszczenie w toku rozprawy spadkowej i przyznaje spadek tylko tym dziedzicom, którzy się zgłosili.

Dziedzic taki może w ciągu całego czasu potrzebnego do zadawnienia, a więc w ciągu lat 30 wystąpić w drodze sporu przeciw innym dziedzicom i domagać się przypadającej mu części spadku.

Wobec tego nasze postępowanie spadkowe nie stwarza stosunków prawnych bezwzględnie stałych, gdyż w razie zachodzących okoliczności dziedzic, któremu sąd spadek przyznał, może być przez lat 30 w niepewności, czy spadek ostatecznie zatrzyma.

Za osoby pozostające pod opieką lub kuratelą mogą przyjąć spadek tylko ich ustawowi zastępcy, którzy muszą mieć upoważnienie sądu, jeśli chcą zrzec się spadku.

Sąd musi uwzględnić także spóźnione przyjęcie spadku, o ile tylko dekret przyznania spadku nie stał się prawomocnym. Dziedzic przyjmując spadek musi równocześnie wykazać tytuł dziedziczenia, tj. czy powołany jest do dziedziczenia na podstawie umowy dziedziczenia, testamentu lub ustawy, a zarazem oświadczyć, czy spadek przyjmuje bezwarunkowo lub warunkowo.

Różnica między bezwarunkowem a warunkowem przyjęciem spadku polega na tem, że dziedzic przyjmujący spadek bezwarunkowo odpowiada wszystkim wierzycielom spadkodawcy za ich wierzytelności i wszystkim zapisobiercom za ich zapisy, chociażby spadek nie wystarczył, także swoim majątkiem; natomiast zaś dziedzic przyjmujący spadek warunkowo odpowiada tylko o tyle, o ile spadek wystarcza na pokrycie. Sąd nie może uwzględnić oświadczenia przyjęcia spadku, w którym nie podano tytułu dziedziczenia, a rozprawa spadkowa byłaby nieważną, gdyby dziedzic nie podał, czy przyjmuje spadek bezwarunkowo lub też warunkowo.

W myśl orzeczeń sądu najwyższego sędzia ma odrzucić oświadczenie przyjęcia spadku, gdy odrazu jest widoczne, że osobie tej nie przysługuje wcale prawo dziedziczenia (np. rodzeństwo matki dziecka nieślubnego zgłasza się na mocy ustawy do spadku po dziecku nieślubnym, dziecko nieślubne zgłasza się na mocy ustawy do spadku po swoim rodzeństwie, ktoś zgłasza się do spadku na mocy testamentu, chociaż w tym testamencie nie jest ustanowiony dziedzicem i t. p.).

Natomiast sąd nie może odrzucić oświadczenia przyjęcia spadku wtedy, gdy zachodzi jedynie wątpliwość, czy zgłaszającemu się przysługuje prawo dziedziczenia (np. ktoś chce przyjąć spadek na podstawie testamentu, któremu brakuje wymaganych ustawą formalności, krewny dalszy chce przyjąć spadek, chociaż są krewni bliżsi it. p.) Wówczas kwestya, komu właściwie służy prawo dziedziczenia, musi być rozstrzygniętą w drodze sporu. Zdarzyć się może, że więcej osób oświadcza, iż przyjmuje ten sam spadek, a oświadczenia te stoją ze sobą w sprzeczności (np. do tego samego spadku zgłasza się wdowa na podstawie umowy dziedziczenia, a równocześnie inna osoba na podstawie testamentu jako dziedzic uniwersalny. Nadto zgłaszają się krewni spadkodawcy na podstawie ustawy, nie uznając ważności ani umowy dziedziczenia ani testamentu). W takim wypadku sędzia przeprowadzający rozprawę spadkową nie może ani odrzucić żadnego z tych sprzecznych oświadczeń przyjęcia spadku, ani orzec o tem, komu służy prawo dziedziczenia. Kwestya ta bowiem może być rozstrzygniętą jedynie w drodze pro-

cesu, a sędzia przeprowadzający rozprawę spadkową ma tylko postanowić, kto w przyszłym procesie ma być stroną powodową a kto stroną pozwaną. Przedtem powinien jednak sędzia wezwać te strony, które złożyły sprzeczne oświadczenia przyjęcia spadku i starać się doprowadzić między niemi do ugody. Jeśli się to nie uda, ma sędzia orzec, kto powinien wystąpić w drodze sporu, a równocześnie oznaczyć termin, w którym skarga ma być podaną wsądzie procesowym. Gdy osoba odesłana na drogę sporu, nie wniesie skargi w terminie oznaczonym, pomija się jej roszczenia w toku rozprawy spadkowej. § 126 pat. niesp. zawiera zasady, według których sędzia ma ustalić te role procesowe i postanawia, że ten kto powołuje się na tytuł dziedziczenia silniejszy, ma być stroną pozwaną, a kto powołuje się na tytuł słabszy, stroną powodową. (Pochodzi to stąd, że w procesie ciężar dowodu spada na stronę powodową, którą należy oddalić z żądaniem skargi, jeśli nie udowodni swych twierdzeń). W szczególności najsilniejszym tytułem jest formalna umowa dziedziczenia, której autentyczności nie zaprzeczono, potem testament sporządzony w należytej formie, którego autentyczności nie zaprzeczono, a ostatnie miejsce zajmuje powołanie do dziedziczenia z ustawy. Jeśli zaś kilku dziedziców testamentowych lub kilku dziedziców ustawowych złożyło sprzeczne oświadczenia przyjęcia spadku, wówczas należy odesłać na drogę sporu tego, „kto chcąc dochodzić swego prawa spadkowego, musi przedewszystkiem obalić silniejszy tytuł swego przeciwnika".

Według panującego powszechnie zapatrywania, prawo dziedzica koniecznego do zachowku nie jest właściwie prawem dziedziczenia, lecz roszczeniem pewnej kwoty pieniężnej, wobec czego dziedzic konieczny nie potrzebuje oświadczać, czy przyjmuje spadek, jeśli tylko żąda zachowku. Również prawo użytkowania przysługujące pozostałemu przy życiu małżonkowi w myśl § 757 ust. cyw. nie jest prawem dziedziczenia. Wreszcie skarb państwa nie składa oświadczenia przyjęcia spadku w zwykłem rozumieniu co do spadków bezdziedzicznych (patrz ustęp XV).

W myśl § 810 ust. cyw. i 122 pat. niesp. dziedzic musi wykazać dostatecznie prawo dziedziczenia przy przyjęciu spadku lub dodatkowo później.

Jeśli dziedzic przyjmuje spadek na zasadzie testamentu, wystarczy, jeśli się powoła na testament w sądzie złożony, a jedynie sąd, w razie wątpliwości, może zarządzić stwierdzenie tożsamości.

W razie dziedziczenia z ustawy powinien ten, kto zgłasza się jako dziedzic, w razie wątpliwości wykazać dokumentem publicznym (metryką chrztu lub urodzin, ślubu, śmierci i t. p.) że jest krewnym spadkodawcy. Gdyby dziedzic nie mógł dostarczyć tych dokumentów, może wykazać świadkami stosunek pokrewieństwa.

§ 123 pat. niesp. postanawia jednak, że kto według niepodejrzanych zeznań powinowatych, domowników lub innych wiarogodnych świadków, złożonych przy spisaniu aktu zejścia lub jego uzupełnieniu, okaże się jako najbliższy krewny powołany do dziedziczenia z ustawy, lub kto w ostatniem rozporządzeniu, nie mającem wad formalnych ustanowiony jest dziedzicem, tego należy uważać tak długo za prawnego dziedzica, jak długo nie zgłoszą się inni krewni lub ważność testamentu nie zostanie zaczepiona.

Jeśli w razie przeprowadzenia rozprawy na zasadzie ustawy, sąd ma wątpliwość, czy dziedzic, który przyjął spadek, jest najbliższym krewnym spadkodawcy, i czy niema innych bliższych lub równie bliskich krewnych, wówczas może osoby te przesłuchać, lub nawet wezwać je edyktem (§ 124 pat. niesp.).

W reskryptach z 26 grudnia 1891 L. 22685 i z 3 kwietnia 1897 L. 5201 zwróciło ministerstwo sprawiedliwości uwagę sądów na t. zw. rytualne małżeństwa izraelitów w Galicyi. Takie ze stanowiska prawa cywilnego nieważne małżeństwa

izraelici uważają często za zupełnie prawne, co ma wielką doniosłość w postępowaniu spadkowem.

Zdarza się bowiem, że wtedy, gdy nikt nie podnosi zarzutów, sądy nie wzywają zgłaszających się z mocy ustawy dziedziców do wykazania prawa dziedziczenia i uważają za osoby, pochodzące z prawnego małżeństwa te osoby, których za takie uważać nie można. Aby temu zapobiec, wezwało ministerstwo sprawiedliwości sądy, by w toku rozprawy spadkowej po izraelitach badały ściśle stosunki pokrewieństwa, a na wypadek, gdyby zgłaszający się dziedzice nie wykazali tytułu dziedziczenia, stosowały przepisy o spadkach, których dziedzice są nieznani, względnie o spadkach bezdziedzicznych.

IX. Ostatnie rozporządzenie.

Zarządzenie, w którem spadkodawca przeznacza swój majątek lub jego część na wypadek śmierci odwołalnie jednej lub więcej osobom, nazywa się ostatnią wolą. (ostatniem rozporządzeniem, § 552 ust. cyw.) Ostatnie rozporządzenie nazywa się testamentem, jeśli w niem ustanowiono dziedzica, tj. jeżeli pewnej osobie przeznaczono cały spadek lub też część oznaczoną w stosunku do całości ($^1/_2$, $^1/_3$ i t. d.); jeżeli zaś tylko inne zawiera rozporządzenia, nazywa się kodycylem. (§ 553 ust. cyw.).

Każde ostatnie rozporządzenie należy w postępowaniu spadkowem ogłosić. Sposób ogłoszenia pisemnych rozporządzeń przedstawiony jest we wzorach Nr. 16 i 17. Jeżeli natomiast zmarły rozporządził ustnie, w takim razie sąd ma z urzędu wezwać wszystkich świadków, przesłuchać każdego z nich zosobna i to na razie nie odbierając przysięgi, stwierdzić nazwisko, stan i wiek świadków, treść ostatniego rozporządzenia, czas i miejsce jego sporządzenia, oraz okoliczności, od których zawisła ważność tego rozporządzenia; spisany protokół należy ogłosić.

Zdarza się często, że jeden ze świadków lub inna osoba obecna spisuje treść ustnego rozporządzenia, czy to tylko dla pamięci świadków, (jak zaleca ustawa, § 585 ust. cyw.) czy też w tej myśli, iż w ten sposób przyjdzie do skutku rozporządzenie pisemne. Zwykle na piśmie takiem są też umieszczone podpisy lub znaki odręczne świadków i testatora. Najczęściej jednak takie pismo sporządzone przez laików nie odpowiada wszystkim wymogom ważności rozporządzenia pisemnego (§§ 579—581 ust. cyw.) i tylko jako rozporządzenie ustne może być utrzymane w mocy.

Jeżeli zapisek jest należycie sporządzony i przez wszystkich świadków własnoręcznie podpisany, ogłasza się go jak testament pisemny (§ 65 pat. niesp.). Jeżeli zapisek tym wymogom nie odpowiada, należy świadków przesłuchać jak powyżej z tą jedynie różnicą, iż nie trzeba spisywać całkowicie ich zeznań, o ile potwierdzają treść zapisku i o ile zapisek jest jasny i zrozumiały. Należy natomiast stwierdzić wszystkie okoliczności, od których zależy ważność rozporządzenia oraz ewentualne różnice między zeznaniami świadków a treścią zapisku. Następnie ogłasza się protokół i dołączony zapisek. Oryginały protokołu i pisemnych rozporządzeń należy po ogłoszeniu przechować w zbiorze dokumentów, w aktach zaś złożyć odpisy (§§ 68 pat. niesp. 285, 286 instr. sąd.).

Ostatnie rozporządzenia, jakie lud w Galicyi sporządza, są zwykle kodycylami, które jednak prawie zawsze wyczerpują cały spadek, gdyż znajduje się w nich wyliczenie wszystkich przedmiotów należących do spadku. Ponieważ zapisobiercy ci są przeważnie także dziedzicami ustawowymi względnie koniecznymi, zmarłego, przeto mają podwójny tytuł do spadku tj. są zapisobiercami na podstawie kodycylu, a zarazem dziedzicami na zasadzie ustawy.

Ściśle rzecz biorąc w wypadkach takich, gdy zapisy wyczerpują cały spadek,

a dziedzice ustawowi są właśnie zapisobiercami, nie mają oni potrzeby oświadczać, iż przyjmują spadek, gdyż w myśl § 684 ust. cyw. zapisobierca nabywa z reguły prawo do zapisu dla siebie i swoich spadkobierców zaraz po śmierci spadkodawcy i może zaraz objąć rzecz zapisaną.

Mimo to sądy w takich wypadkach odbierają oświadczenie przyjęcia spadku na podstawie ustawy i przyznają spadek w częściach przypadających według ustawowego porządku dziedziczenia. Postępując w ten sposób, należy w każdym razie określić równocześnie w dekrecie, co na podstawie ostatniego rozporządzenia każdemu „z dziedziców-zapisobierców“ ze spadku przypada. Gdyby tego, jak się to nieraz zdarza, zaniechano, dekret nietylko byłby niezgodny z wolą spadkodawcy i z rzeczywistym stanem rzeczy, ale ponadto wprowadza w błąd interesowanych i osoby trzecie (wierzycieli spadkowych) i może stać się przyczyną szkodliwych zawikłań i sporów.

Widocznie te wypadki mając na myśli, ministerstwo sprawiedliwości w reskrypcie z 9 lipca 1901 L. 13060 wyraziło zapatrywanie „że wtedy, gdy spadkodawca przeznaczając dziedzicom w formie zapisów poszczególne części spadku, rozporządził całym spadkiem, nie może być właściwie mowy o kodycylu, lecz o ustanowieniu dziedziców w takim stosunku, w jakim stosunku wartość zapisanych przedmiotów pozostaje do wartości całego spadku. Ponieważ tłómacząc ostatnie rozporządzenie spadkodawcy, należy uwzględnić jego wolę rzeczywistą, a nie trzymać się formalnego brzmienia słów, powinno się w tych wypadkach przyjąć, że ma miejsce dziedziczenie na podstawie testamentu a nie na podstawie ustawy. Wobec tego nie jest właściwe, jeśli odbiera się oświadczenia przyjęcia spadku na zasadzie ustawy i nie zwraca się uwagi w toku rozprawy spadkowej na t. zw. kodycyl.“

To zapatrywanie ministerstwa sprawiedliwości, udzielone sądom do wiadomości reskryptem prezydyum sądu krajowego wyższego w Krakowie z 18 lipca 1901. Praes. 358/1/1 dotąd się jednak w praktyce nie przyjęło.

Podobne zapatrywanie wyraża zresztą zgodnie nauka wychodząc z założenia, że przepis § 535 ust. cyw. w tych przypadkach, gdy spadkodawca rozdzielił wszystkie aktywa nie wspominając nic o długach, każe przypuszczać, iż osoby obdarzone chciał mieć dziedzicami i że wolą jego było rozdzielić między nich także odpowiedzialność za długi. (Zresztą co do ostatnich rozporządzeń patrz uwaga 5 do form. Nr. 4 i uwagi do form. 14 i 17).

X. Wyjaśnienie treści ostatnich rozporządzeń.

Przy spadkach wiejskich ma się z reguły do czynienia z ostatniem rozporządzeniem, w którem spadkodawca przeznacza dziedzicom swoje realności w całości lub częściami. Realności te zwykle nie są oznaczone liczbami katastralnemi lecz tylko opisane nieraz zupełnie pobieżnie lub niedokładnie, – czasem zdarzy się nawet, że zmarły rozporządził realnością, która nie była jego własnością. W tych wypadkach powinien komisarz sądowy w toku rozprawy spadkowej zbadać i ustalić dokładnie, jakich parcel lub jakich części parcel dotyczy ostatnie rozporządzenie, a zarazem stwierdzić, jakiemi liczbami katastralnemi są oznaczone parcele, przeznaczone dla dziedziców lub zapisobierców.

Prawie w każdej gminie można spotkać włościanina — zwyczajnie oceniciela — który bardzo dobrze jest obznajomiony z mapami hipotecznemi i potrafi wskazać parcele gruntowe, jakie spadkodawca posiadał. Wobec tego łatwo można stwierdzić, czy stan hipoteczny zgadza się ze stanem faktycznym, a mianowicie czy nie są zapisane na zmarłego w księdze gruntowej takie parcele, których on już nie posiadał lub czy zmarły nie posiadał takich parcel, które nie są na niego zapisane w księdze gruntowej. Jeśli zachodzą takie różnice między stanem fakty-

cznym a stanem hipotecznym, powinien komisarz sądowy natychmiast wezwać interesowanych — o ile są na miejscu — i spisać z nimi deklaracyę, mającą na celu uregulowanie stanu hipotecznego. Ze względu na oficyalny charakter postępowania spadkowego komisarz spadkowy nie powinien czekać w sprawie spisania takiej deklaracyi na wniosek stron, gdyż jego obowiązkiem jest przedsięwziąć wszystko, co jest potrzebne do osiągnięcia celu, ustawą wskazanego, tj. do wpisu wyników rozprawy spadkowej do ksiąg gruntowych. (rekrypt min. spraw. z 16 czerwca 1901 L. 1902.).

Sądy mogą w postępowaniu niespornem i gdy tego zajdzie potrzeba, z urzędu żądać sporządzenia i dostarczenia wyciągów z operatów katastralnych, w szczególności z arkuszy posiadłości, lecz nie mogą domagać się formalnych odpisów i kopij z planów katastralnych. Jednakże i wezwania o dostarczenie wyciągów z operatów katastralnych rzadko powinny mieć miejsce, gdyż w zasadzie mogą sądy postarać się o potrzebne daty w krótkiej drodze.(reskr. min. spraw. z 1 września 1903, L. 20462).

Jeżeli spadkodawca rozporządził częściami parcel, należy w akcie działu lub we wyjaśnieniu ostatniego rozporządzenia dokładnie opisać części przypadające poszczególnym osobom tak, aby później nie było żadnych wątpliwości. O podziale sąd powinien zawiadomić urząd ewidencyjny celem przeprowadzenia pomiaru przy najbliższej bytności geometry w gminie. Geometra nie może przeprowadzić pomiaru, jeśli strony się nie stawią, lub nie zgodzą się na linię podziału. Należy więc stronom zalecić, aby przed przybyciem geometry oznaczyły linię podziału znakami granicznymi i jawiły się przed geometrą, skoro przyjedzie do gminy.

XI. Zarząd spadkiem i majątkiem małoletnich.

Sąd przeprowadzający rozprawę spadkową jest obowiązany zarządzać spadkiem, a wykonuje ten zarząd zwyczajnie za pośrednictwem domniemanego dziedzica lub jego pełnomocnika (§§ 123 i 43 pat. niesp.).

Gdy dziedzic jest małoletni lub pod kuratelą, gdy wogóle jest nieznany albo miejsce jego pobytu niewiadome, gdy nie wniósł żadnego oświadczenia, wreszcie gdy prawny zastępca nie może występować w jego imieniu, wówczas sąd ma ustanowić kuratora. W tych wypadkach należy tymczasem „opieczętować“ tj. zabezpieczyć spadek (§§ 43–49 pat. niesp.). Dzieje się to w ten sposób, iż gotówkę, kosztowności, papiery wartościowe i t. p. składa się do depozytu sąd., inne zaś ruchomości, szczególnie cenniejsze, oddaje się po spisaniu ich albo pod dozór jednego z interesowanych, albo godnego zaufania przechowawcy, albo wreszcie składa się je pod zamknięciem, przykładając pieczęcie na drzwiach pokoju czy też schowku. Takie opieczętowanie w ścisłem słowa znaczeniu odbywa się jednak tylko wyjątkowo wtedy, gdy zachodzi obawa rozwleczenia majątku spadkowego, gdyż zwyczajnie pozostawia się spadek nieopieczętowany w rękach zarządcy, opiekuna lub kuratora. (§ 45, 46 pat. niesp.).

Spadek ma być opieczętowany także wtedy, gdy wierzyciel spadku, zapisobierca, lub dziedzic konieczny zażądał oddzielenia spadku od majątku dziedzica (§ 812 ust. cyw.); jeśli sąd dozwolił oddzielenia, musi także zarządzić opieczętowanie tj. zabezpieczenie.

Oddanie zarządu odbywa się zwykle kilku odrębnymi aktami, które mają różną doniosłość. Przedewszystkiem więc komisarz sądowy, który spisuje akt zejścia, oddaje spadek w przechowanie dziedzicowi, przezco należy rozumieć także dozór i tymczasowe prowadzenie gospodarstwa (§ 43 pat. niesp.), a jeśli dziedzic jest niezdolny do zarządu majątkiem, powierza domownikowi lub innej osobie tymczasowy dozór spadku i prowadzenie gospodarstwa domowego (§ 46 pat. niesp.).

Po przedłożeniu aktów przez komisarza sądowego, sąd albo zatwierdza zarządcę ustanowionego przez komisarza sądowego, albo oddaje zarząd komu innemu (§ 71 pat. niesp.), lub w razie potrzeby ustanawia kuratora (§ 78 pat. niesp.).

Wreszcie, gdy dziedzic wykaże swe prawo dziedziczenia, należy mu zostawić zarząd i używanie spadku (§ 810 ust. cyw.). Dziedzicowi takiemu przysługują te same prawa, jak kuratorowi spadku t. j. ma on zarządzać spadkiem tak, jak rzeczą obcą i nie może bez zezwolenia sądu ani nic sprzedać ani nic obciążyć. Jeśli wkońcu dziedzic wykazał, że przysługuje mu nieograniczone i wyłączne prawo dziedziczenia, wtedy sąd oddaje mu nietylko zarząd spadku, lecz także może pozwolić mu na objęcie w prawne posiadanie pojedynczych przedmiotów należących do spadku, oraz na ich sądową lub pozasądową sprzedaż, tak jak gdyby przyznano mu już tę część spadku (§§ 145 pat. niesp., 329 ust. cyw.).

Zarządca spadku działa imieniem sądu (choćby był dziedzicem), jest wobec sądu odpowiedzialny i może być każdej chwili usunięty. Sprawuje on zarząd na rzecz wszystkich dziedziców (§ 786 ust. cyw.) i może za to żądać wynagrodzenia z majątku spadkowego.

Bardzo często musi sędzia jeszcze przed przyznaniem spadku załatwić kwestyę zarządu majątkiem, który przypadł w spadku małoletnim i kwestyę składania rachunków z tego zarządu. W szczególności ma to miejsce wtedy, gdy sporządzono dział spadku, lub gdy małoletni jako zapisobierca otrzymał pewne oznaczone przedmioty ze spadku.

Z dochodów majątku, o ile wystarczają, należy pokryć koszta wychowania małoletniego. Gdy się przytem okaże nadwyżka, trzeba ją ulokować i składać z tego roczny rachunek. Tylko wtedy, jeżeliby ta nadwyżka była nieznaczna, można ojca zwolnić od składania rachunków i pozostawić mu nadwyżkę do swobodnego użycia. (§ 150 ust. cyw.). Z reguły zaś każdy opiekun i każdy kurator jest obowiązany składać rachunek z powierzonego mu zarządu. Od składania rachunków może sąd sprawujący opiekę, zwolnić opiekuna, jeżeli dochód nie przenosi prawdopodobnie wydatków na utrzymanie i wychowanie małoletniego, jednak opiekun musi w każdym razie wykazać co pewien czas, czy inwentarzem objęty majątek zakładowy i kapitał nie został naruszony (§ 238 ust. cyw.); pod pojęcie opiekuna podpada także matka jako opiekunka. (§ 211, 254, 255 ust. cyw.) Jeżeli postawiono wniosek, by opiekę zwolniono od składania rachunków, należy rozstrzygnąć: *a*) czy małoletni nie może jeszcze sam się utrzymywać. *b*) czy dochody z jego majątku przenoszą koszta utrzymania i wychowania (§ 219 ust. cyw.), *c*) jaki sposób zarządu będzie najkorzystniejszy zwłaszcza wtedy, gdy dochody przenoszą widocznie koszta utrzymania i wychowania małoletniego. *Ad a*) Wytworzył się zwyczaj, że sędziowie przyjmują ukończony 14 rok życia jako granicę wieku, do którego małoletni sami nie mogą się utrzymywać. — W szczególności wychodzą z założenia, że małoletni do 14 roku życia muszą uczęszczać do szkoły, potem zaś są już w stanie pomagać w gospodarstwie. Praca ta ma taką wartość, że małoletni, którzy ukończyli 14 rok życia, powinni oprócz utrzymania i odzieży otrzymywać nawet pewną zapłatę. Inaczej rzecz się przedstawia, gdy małoletni uczęszcza do szkół wyższych. *Ad b*) Ocenienie, ile kosztuje utrzymanie i wychowanie dziecka na wsi, jest dosyć trudne, zwykle jednak przyjmują sędziowie, że dochody z jednego morga gruntu, który zresztą utrzymujący małoletniego sam musi obrobić, wystarczą na utrzymanie dziecka do ukończonego 14 roku życia, przyczem biorą w rachubę, że dziecko na wsi już w 6 roku życia jest użyteczne, pasąc najpierw gęsi i trzodę, potem bydło, do czego w braku dzieci należałoby przyjąć służbę, którą musi się utrzymywać. Jeśli więc dziecko nie ma jeszcze lat 14, a grunt jego nie ma wiele

więcej jak 1 mórg obszaru, można ojca lub opiekę zwolnić od składania rachunków z zarządu majątkiem małoletniego. *Ad c*) Jeżeli dziecko ukończyło już 14 rok życia, albo jeśli grunt jego ma znacznie więcej jak 1 mórg obszaru, powinien sędzia oznaczyć sposób zarządu majątkiem małoletniego. Sposoby te są dwojakie: albo upoważnienie opieki do prowadzenia gospodarstwa na rachunek małoletniego, albo wydzierżawienie. Jak doświadczenia wykazały, prowadzenie gospodarstwa przez opiekę na rachunek małoletniego, jest niepraktyczne. Zwykle bowiem podaje opieka w rachunku rocznym, że z powodu nieurodzaju niewiele było dochodu, natomiast w wydatkach tyle jest pozycyj na uprawę gruntu, zakupienie zboża na zasiew, na opłatę i wyżywienie sług i najemników, na opłatę podatków itd., że okazuje się niedobór i należy jeszcze dopłacić opiece, która prócz tego żąda wynagrodzenia za całoroczne trudy. Nadto sąd sprawdzając i załatwiając takie rachunki, mimo usiłowania nie może często dojść, które pozycye są przesadzone lub nieprawdziwe. Natomiast o wiele korzystniejsze jest wydzierżawienie gruntu małoletnich, gdyż można uzyskać czynsz nieraz bardzo wysoki a równocześnie zmusza się sieroty do pójścia na służbę do innych gospodarzy i w ten sposób uczy się je pracy i oszczędności. O ile tego wymaga racyonalna gospodarka, można wydzierżawić taki grunt także pozostałemu przy życiu rodzicowi małoletniego (np. jeżeli ten posiada resztę gospodarstwa), a wtedy w razie potrzeby można nawet oznaczyć czynsz dzierżawny niższy od normalnego. Jeśli część gruntu pozostawia się na utrzymanie małoletniego, a resztę wydzierżawia się, należy pozostawić ojcu względnie matce taki kawałek gruntu, który jest im najpotrzebniejszy (np. łąka, pole orne, pastwisko i t. p.).

XII. Dział spadku.

Komisarze sądowi powinni z całą gorliwością starać się o to, aby rozprawa spadkowa doprowadziła do możliwie zupełnego wyrównania wszystkich różnic między stronami interesowanemi i do takiego uporządkowania stosunków prawnych co do nieruchomości spadkowych, aby wyniki rozprawy spadkowej bez żadnych przeszkód mogły być podstawą wpisu do ksiąg gruntowych oraz, aby można było natychmiast zlikwidować zgłoszone wierzytelności.

Szczególniejszy nacisk należy położyć na to, aby przeprowadzono dział spadku, któryby odpowiadał interesom dziedziców i wymogom racyonalnie prowadzonego gospodarstwa tudzież, aby zamierzony przez strony dział fizyczny nieruchomości nastąpił jeszcze przed przyznaniem spadku.

Komisarz sądowy wpływem swoim powinien zapobiec tak często powtarzającemu się złemu, iż kilku dziedziców zapisanych jest w księdze gruntowej za spółwłaścicieli w idealnych częściach, chociaż w rzeczywistości nieruchomość spadkową podzielili fizycznie między sobą. Również należy się starać o to, aby przy fizycznym dziale, o ile możności, unikano podziału istniejących parcel gruntowych.

Jeżeli realność należąca do spadku jest zbyt małą, należy usilnie dążyć do tego, aby jej strony nie dzieliły fizycznie dalej, gdyż przez to uniemożliwia się prawidłową gospodarkę, lecz aby zgodziły się na objęcie realności przez pozostałego przy życiu małżonka, lub przez jednego z dziedziców, za odpowiednie spłaty. Tylko w ten sposób można skutecznie przeciwdziałać tak szkodliwemu a tak często w Galicyi powtarzającemu się rozdrobnieniu posiadłości włościańskich.

Gdyby strony nie chciały zawrzeć układu spadkowego, należy im zwrócić uwagę na przepis § 1 (ustęp końcowy) i § 7 ust. z 18 czerwca 1901, Nr. 74 dz. p. p., dalej § 1 (ustęp końcowy) i § 6 rozp. z 16 sierpnia 1899, Nr. 158 dz. p. p., według których nie należy uważać za nowy interes prawny przeniesienia rzeczy

należącej do spadku na rzecz jednego z uczestników w całości lub w części pod tytułem nieprzysługującym mu już z mocy prawa spadkowego, jeżeli przeniesienie nastąpiło przed przyznaniem spadku, a zatem takie nabycie jest wolne od należytości.

Nadto w razie przeniesienia majątku spadkowego aktem między żyjącymi, (a więc i na podstawie działu spadkowego), jeśli następuje w ciągu 2 lat po otwarciu spadku, należy wliczyć należytość spadkową do należytości przypadających od przeniesienia.

Układ, który strony chcą zawrzeć, należy spisać w protokole rozprawy spadkowej, a zarazem w myśl § 189 pat. niesp. dla ułatwienia opiekunom, którzy nie znają przepisów prawnych, należytego spełnienia ich zadania, spisać potrzebne skrypta dłużne lub inne umowy. (reskr. min. spraw. z 26 października 1899, L. 21.640 (Kraków) i z 5 marca 1900, L. 2.620 (Lwów).

Sejm galicyjski uchwałą z 19 października 1903 wezwał rząd, aby w drodze ustawodawczej unormował postępowanie sądowe w sprawach niespornych. Wskutek tej uchwały sejmowej, ministerstwo sprawiedliwości przypomniało reskrypta, wydane w sprawach spadkowych, a nadto przedstawiło swoje zapatrywania w tym kierunku, jak następuje:

Najważniejszą częścią rozprawy spadkowej jest dla ludności wiejskiej uregulowanie spadku i zależnie od okoliczności dział spadku. Chociaż dział spadku musi mieć miejsce tylko wtedy, gdy dziedzicami są małoletni lub pozostający pod opieką, to jednak sąd przeprowadzający rozprawę spadkową może w każdym wypadku pośredniczyć w przeprowadzeniu działu spadku, przez co sąd ma sposobność działać nietylko w interesie osób potrzebujących pomocy prawnej, lecz także w interesie dobra ogólnego, a to łagodząc różnice między interesowanymi, porządkując odpowiednio stosunki prawne i spisując potrzebne w tym celu umowy.

Wielka ilość sporów cywilnych w Galicyi pochodzi przeważnie stąd, iż dawniej jedynie formalnie traktowano sprawy spadkowe. Wielkim błędem takiego postępowania było to, iż sądy poprzestawały na zaintabulowaniu dziedziców jako spółwłaścicieli realności spadkowej, mimo tego, iż oni fizycznie się podzielili i przeznaczyli poszczególne parcele dla zapisobierców.

Ta praktyka musi się stanowczo zmienić i już w dekrecie dziedzictwa musi być uwzględniony wynik działu spadkowego. Wprawdzie ustawa nie podaje sposobu, w jaki możnaby zmusić interesowanych do uregulowania spadku, gdy oni nie chcą brać w tem udziału, nie ulega jednakże wątpliwości, że często wystarczy odpowiednia rada lub pouczenie, aby strony skłonić do porozumienia, które przyniesie korzyść tak wszystkim interesowanym jak i całemu społeczeństwu.

Korzystne wyniki, jakie osiągnęły niektóre sądy pracując gorliwie i wytrwale, wskazują, że bardzo wiele można osiągnąć, stosując obowiązujące dotąd przepisy, jeśli tylko zmieni się sposób postępowania. Sądy nie mogą jednakże na początku zrażać się niepowodzeniem, które zresztą łatwo da się wytłómaczyć, lecz powinny w każdym wypadku wytrwale i chętnie dążyć do takiego uregulowania spadku, aby było wiadomo, co otrzymał każdy dziedzic i każdy zapisobierca. Przy tej sposobności należy interesowanym zwrócić uwagę na niekorzyści ekonomiczne zbyt wielkiego rozdrobnienia gruntów i przedstawić im praktykowany stale w innych krajach koronnych zwyczaj objęcia całego spadku przez pozostałego przy życiu małżonka lub przez jednego z dziedziców za takie spłaty, któreby mu pozwoliły utrzymać się przy gospodarstwie.

Tak postępując, sądy wybitnie się zasłużą, jeśli się uwzględni korzyści, jakie przyniesie dla stanu włościańskiego i dla całego kraju, konsolidacya posiadłości

włościańskich i powstrzymanie dalszego rozdrobnienia gruntów. Jeśli interesowani nie mogą się zdecydować na objęcie spadku lecz chcą podzielić realność spadkową fizycznie, sąd powinien dążyć do tego, aby dokładnie określono, jaki grunt i wogóle jakie przedmioty ze spadku ma otrzymać każdy z dziedziców. Układ stron należy spisać w protokole, a następnie dążyć do tego, aby go wpisano do ksiąg gruntowych. Jeśli podział uskuteczniono całemi parcelami, zaczem zresztą przemawiają względy ekonomiczne, nie potrzeba do wpisu w księdze gruntowej żadnych planów podziału.

Może jednakże zdarzyć się, że dziedzice będą uważać podział fizyczny za niekorzystny i będą obstawać przy tem, aby ich wpisano za współwłaścicieli realności spadkowych w idealnych częściach; będzie to miało miejsce wtedy, gdy albo strony ułożyły się, że gospodarzyć będą kolejno na gruncie i w ten lub w inny sposób dzielić się dochodami, albo liczą, że przez odkupienie udziałów przez jednego z dziedziców realność spadkowa przejdzie znowu w jedne ręce. (Dział byłby również nie na miejscu, jeżeli w spadku uczestniczą tylko dzieci małoletnie, z których żadne nie jest jeszcze gospodarczo samodzielne, które zatem muszą pozostać w spólności gospodarczej. W takim wypadku należy dział odłożyć do czasu właściwego).

W takich wypadkach należy na tem poprzestać, jednakże z całą stanowczością należy występować przeciw temu, aby do ksiąg gruntowych nie wpisywano tego, co nie zgadza się z faktycznym stanem posiadania. Jeżeli więc dziedzice mają zamiar podzielić realność fizycznie, powinni to zrobić przed przyznaniem spadku, aby wpis do ksiąg gruntowych mógł nastąpić zgodnie z faktycznym stanem posiadania.

Niezawodnie dodatnie wyniki dotychczasowej akcyi usprawiedliwiają żądanie, aby sądy nadal postępowały na tej drodze, gdyż korzyści takiego postępowania ludność wiejska już uznaje (reskr. min. spraw. z 23 grudnia 1903, L. 27257/3).

Kwestyą działu spadku zajmuje się także ustawa z 11 grudnia 1906, Nr. 246 dz. p. p. (ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych) a w szczególności postanawia w § 38: „Po wejściu w życie tej ustawy należy w sprawie spadków, w skład których wchodzą nieruchomości, nawet wtedy, gdy nie chodzi o przypadki w §§ 165 i 166 pat. niesp. przewidziane, zarządzać rozprawę celem dokonania działu spadku, jeśli choćby tylko jedna ze stron interesowanych tego zażądała. Wskutek takiego wniosku winien sąd zawezwać wszystkich interesowanych na audyencyę i starać się o doprowadzenie do ugody“. § 30 rozp. wyk. z 11 października 1907, Nr. 243 dz. p. p., zarządza zaś, „że gdyby postępowanie spadkowe nie było jeszcze w toku, natenczas winien komisarz dla sprostowania ksiąg postarać się o jego zarządzenie. Jeżeli okaże się, że nieruchomości należące do spadku uległy fizycznemu podziałowi, albo jeżeli uprawnieni do spadku zamierzają przedsięwziąć taki podział nieruchomości, wówczas należy akt działu sporządzić protokolarnie przy spółudziale organu ewidencyjnego i uwzględnić go w odpowiedni sposób przy sprostowaniu księgi gruntowej, albo też udzielić sądowi przeprowadzającemu rozprawę spadkową celem uwzględnienia przy przyznaniu spadku.

XIII. Zachowek.

Spadkodawca może wprawdzie dowolnie rozporządzić majątkiem w ostatniem rozporządzeniu, jednakże ustawa cyw. postanawia, że pewnych osób nie może on bez przyczyny pominąć, lecz przeciwnie musi im przeznaczyć pewną część spadku, bądźto jako dziedzicom, bądźto jako zapisobiercom.

Osoby takie nazywają się dziedzicami koniecznymi, jednak przypuszczenie, iż osoby takie muszą być ustanowione dziedzicami, nie byłoby trafne. Mogą one być wydziedziczone lub pominięte, atoli tylko z ważnych przyczyn wyliczonych

w ustawie (§§ 768—773 ust. cyw.) Dziedzic konieczny pominięty albo wydziedziczony bez takiej słusznej przyczyny, ma prawo do części schedy, któraby zresztą na niego przypadła. To roszczenie dziedzica koniecznego nazywa się zachowkiem (częścią obowiązkową), a jest ono tylko prawem żądania wypłaty sumy pieniężnej, równającej się wartości pewnej części spadku.

Wierzytelność ta, która powstaje dopiero z chwilą śmierci spadkodawcy, ma pierwszeństwo przed zapisami, jednak nie przed wierzycielami spadku.

Dziedzicami koniecznymi są dzieci spadkodawcy, przez których rozumie się także wnuków i prawnuków, a gdy dzieci niema, rodzice, przez których rozumie się także wszystkich dziadków. W konkretnym wypadku mogą się domagać zachowku tylko te osoby, któreby przyszły do dziedziczenia jako dziedzice ustawowi, gdyby nie było testamentu.

Jako zachowek wyznacza ustawa dla każdego dziedzica w linii zstępnej połowę, a w linii wstępnej trzecią część tego, coby dostał według ustawowego porządku dziedziczenia.

Sąd musi z urzędu strzec praw dziedziców koniecznych pozostających pod opieką lub kuratelą, a gdyby miał wątpliwość, czy ci dziedzice nie są pokrzywdzeni w zachowku, powinien przed przyznaniem spadku rzecz zbadać. W tym celu może sąd albo zażądać przedłożenia wykazu zachowku, albo też przesłuchać interesowanych i wykaz sporządzić (patrz ustęp IV i § 152 pat niesp.). W wykazie takim należy obliczyć wartość zachowku pupila i wykazać, że pupil w zachowku testamentem nie został pokrzywdzony. Także, gdyby nie wchodziły w grę interesa pupilów, powinien sąd starać się w takich wypadkach o ugodowe wyrównanie różnic, i dopiero, gdyby to nie odniosło skutku, odesłać interesowanych na drogę sporu. Skargą można dochodzić zachowku przez lat 3 od dnia ogłoszenia ostatniego rozporządzenia.

§. 774 ust. cyw. postanawia, że zachowek musi pozostać dziedzicowi koniecznemu zupełnie wolny, a każdy ograniczający go warunek lub obciążenie jest nieważne. Sądy postępują jednak bardzo często wbrew tej zasadzie i wtedy, gdy jeden ze spółdziedziców lub pozostały przy życiu małżonek obejmuje całe gospodarstwo za spłaty w gotówce, które mają być zabezpieczone na realnościach spadkowych, zezwalają na zamieszczenie w akcie działu względnie w protokole rozprawy, w którym spisano akt działu, zastrzeżenia, że dziedzicom otrzymującym spłaty, nie służy wcale prawo wypowiedzenia i prawo żądania odsetek, lub tylko pod pewnymi warunkami albo z ograniczeniami co do czasu. W szczególności co do oprocentowania spłat weszło w zwyczaj, że obejmujący spadek z powodu, iż obowiązał się utrzymywać i wychowywać małoletnich spółdziedziców, nie jest wcale obowiązany do płacenia odsetek lub dopiero od pewnego późniejszego czasu (np. od 14 lub 15 roku życia, po dojściu do pełnoletności, po wejściu w związki małżeńskie lub w razie potrzeby). Jako ograniczenie prawa wypowiedzenia uważać należy zastrzeżenie, że spłaty małoletni może zażądać wtedy, gdy nie będzie otrzymywał utrzymania w naturze, albo gdy dojdzie do pełnoletności albo wreszcie, gdy zawrze związek małżeński. Nierzadko dalej prawo wypowiedzenia ograniczone jest przez to, że kapitał płatny jest w pewnych oznaczonych ratach tudzież, że spółdziedzice nie mogą wypowiedzieć spłat równocześnie, lecz w pewnych oznaczonych odstępach czasu. Ponieważ wobec takich ograniczeń nie można uważać zachowku za zupełnie wolny, nie ulega żadnej wątpliwości, że sądy sprawujące opiekę lub kuratelę, nie powinny zatwierdzać takich układów, które obejmują zastrzeżenia tego rodzaju. Niekorzyści wynikające z takich układów dają się szczególniej odczuć wtedy, gdy realność spadkowa przejdzie w inne ręce i nastąpi

zmiana osoby obowiązanej do świadczenia utrzymania w naturze. Zmienia się posiadacz realności spadkowej w razie sprzedaży dobrowolnej, dalej w razie sprzedaży przymusowej, wreszcie gdy pozostały przy życiu małżonek, który objął realność spadkową, wejdzie powtórnie w związki małżeńskie, a we wszystkich tych przypadkach podane wyżej ograniczenia są powodem nieustających nieporozumień i sporów, które przynoszą tylko szkodę małoletnim.

Wobec tego jest wprost obowiązkiem wynikającym z przepisów ustawy, zastrzec małoletnim otrzymującym spłaty, że służy im prawo przynajmniej półrocznego lub ćwierćrocznego wypowiedzenia oraz prawo żądania odsetek, licząc od dnia śmierci spadkodawcy, a te zobowiązania uboczne zarówno jak i kapitał powinny być hipotecznie zabezpieczone. Co do wypowiedzenia należy zgodnie z treścią § 195 pat. niesp. zamieścić zawsze w skrypcie lub w układzie odpowiednie zastrzeżenie na wypadek, gdyby dłużnik nie dopełnił swych zobowiązań w należytym czasie. Co do wysokości odsetek, trudno jest ustanowić zasady ogólne, ministerstwo sprawiedliwości oświadczyło jednak, że zgadza się z zapatrywaniem prezydyum sądu krajowego wyższego w Wiedniu (okólnik z 8 maja 1894, L. 4119 dz. rozp. min. spraw. str. 95 z r. 1894), które uważa za odpowiednie odsetki tylko po 3% lub 4% wobec rodzeństwa lub rodziców, obejmujących gospodarstwo, a przytem zaleca możliwe dla nich ulgi, aby mogli się utrzymać przy gospodarstwie.

W związku z omówioną kwestyą nie pozostaje jednak wcale pytanie, czy i o ile sąd sprawujący opiekę może pozostawić obejmującemu realność spadkową, odsetki od spłat i to bez obowiązku składania rachunków, na utrzymanie i wychowanie małoletniego spółdziedzica. Zarządzenie takie jest w myśl §§. 150 i 228 ust. cyw. prawnie uzasadnione wtedy, gdy odsetki nie przenoszą wydatków na utrzymanie i wychowanie, nie może ono jednak być objęte układem lub skryptem dłużnym, gdyż jest wypływem czynności i uprawnienia sądu jako władzy sprawującej opiekę. Skoro bowiem opieka i sąd sprawujący opiekę, ma mieć pieczę nad osobą pupila (§ 188 ust. cyw), w szczególności zaś starać się o jego wychowanie (§. 216 ust. cyw.), a więc dbać o jego życie i zdrowie (§. 139 ust. cyw.), o jego przyzwoite utrzymanie, o siły fizyczne i duchowe i o odpowiednią naukę, nie może sąd wiązać sobie rąk i wobec tego musi mieć możność odwołania każdej chwili prawa zatrzymania odsetek, bez obowiązku składania rachunków. Dlatego też jest wskazane, aby dla uregulowania tej kwestyi nie zawierano w ogóle formalnej umowy z obejmującym spadek.

Gdyby jednak w danym wypadku z jakich ważnych powodów należało zawrzeć umowę z obejmującym spadek co do utrzymania małoletniego za zwolnieniem czasowem od płacenia odsetek, to i tak umowy takiej nie można połączyć z umową o objęcie spadku i umowa taka nie może być wpisaną do ksiąg gruntowych. Umowę tę można zawrzeć z obejmującym spadek tylko odnośnie do jego osoby, a sąd sprawujący opiekę powinien bezwarunkowo zastrzec, że może w razie potrzeby umowę rozwiązać, zwłaszcza wtedy, gdy obejmujący spadek nie spełni swych zobowiązań lub gdy gospodarstwo w całości lub w części przejdzie na kogo innego. Zezwolenie na zatrzymanie odsetek od spłat bez obowiązku składania rachunków, — a jest obojętne, czy nastąpiło to w drodze umowy czy przez jednostronne zarządzenie sądu — zawiera w sobie pośrednio zrzeczenie się czasowo możności ulokowania spłaty gdzieindziej, a więc także zrzeczenie się prawa wypowiedzenia. Jeśliby więc z powodu udzielenia zezwolenia na zatrzymanie odsetek bez obowiązku składania rachunków, zawarto umowę co do wypowiedzenia, to należy w tym kierunku przyjąć te same ograniczenia, które powinny mieć miejsce w razie zawarcia umowy co do zatrzymania odsetek, bez obowiązku składania

rachunków. W tym wypadku można naśladować sposób postępowania przyjęty w okręgu sądu krajowego wyższego w Gracu, gdzie mimo, że w umowie ograniczono możność wypowiedzenia spłat, są one płatne, oprócz wypadków w umowie wyszczególnionych, także i wtedy, gdy sąd sprawujący opiekę w ogóle zarządzi, że spłaty mają być zapłacone.

Naturalnie wskazany wyżej sposób postępowania nie wyklucza, iż można w tym kierunku zawrzeć inną umowę, o ile to w danym wypadku jest wskazane i o ile umowa taka nie sprzeciwia się postanowieniom ustawy.

Wypadki, w których przy lokacyi kapitału małoletnich można zrzec się prawa wypowiedzenia przez czas trwania opieki, a nawet i dłużej, zawarte są w § 188 pat. niesp. Jeśli więc spłaty mają bezpieczeństwo pupilarne, nie ulega wątpliwości, że można zrzec się wypowiedzenia przez pewien czas, który należy oznaczyć stosownie do interesów pupila. Gdyby natomiast spłaty nie były odpowiednio do ustawy zabezpieczone, jednakże zapłaty ich nie można było uzyskać bez sprzedaży realności ze szkodą wszystkich interesowanych, powinien sąd rozważywszy wszystkie okoliczności, zgodnie z postanowieniami § 236 ust. cyw. zbadać, czy i jakie czasowe ograniczenie wypowiedzenia należy przyznać bądź-to samemu obejmującemu spadek, bądź-to nawet jego prawonabywcom. Może się przytem okazać, że leży w interesie małoletnich, aby przez ograniczenie prawa wypowiedzenia uchronić obejmującego spadek od ruiny majątkowej a małoletnich od zupełnej lub częściowej utraty wierzytelności.

§ 220 ust. cyw. zezwala naruszyć także majątek zakładowy, jeśli dochody nie wystarczają na opędzenie kosztów utrzymania małoletniego; wobec tego można zawrzeć z obejmującym spadek odpowiednią umowę, w której zapewnia mu się nawet świadczenia z kapitału, przez niego dłużnego. Do umów takich należy zapewnienie i hipoteczne zabezpieczenie renty dożywotniej dla pupila niezdolnego do pracy przez czas niezdolności, dalej zapewnienie prawa pobytu u obejmującego na wypadek choroby lub braku zajęcia, a wreszcie oddanie całej schedy o ile jest nieznaczną, na wychowanie małoletniego (rozp. min. spraw. z 12 grudnia 1896 L. 10090, Nr. 42 dz. rozp.).

XIV. Zakończenie rozprawy spadkowej.

Rozprawa spadkowa kończy się normalnie wydaniem dekretu przyznania spadku. Częstym sposobem ukończenia sprawy, jednak bez właściwej rozprawy spadkowej, jest oddanie pozostałych przedmiotów w miejsce zapłaty (t. zw. przyznanie *iure crediti*).

Bliższe objaśnienia w tym kierunku zawarte są w uwagach do form. 39 i 41.

XV. Wydanie spadków bezdziedzicznych skarbowi państwa.

Jeśli nikt nie zgłosił się do spadku, albo jeśli osoby zgłaszające się nie wykazały swych praw do spadku, wreszcie, jeżeli z góry jest widoczne, iż nikt nie może być powołany do dziedzictwa, wówczas spadek jako bezdziedziczny przypada skarbowi państwa.

W takich wypadkach z powodu braku dziedziców nie przeprowadza się rozprawy spadkowej, ani też nie odbiera się od skarbu państwa oświadczenia, czy spadek jako dziedzic przyjmuje, należy jednak spisać inwentarz.

Do zastępowania skarbu państwa jest uprawniona prokuratorya skarbu, która w każdym razie musi oświadczyć, czy skarb państwa chce objąć spadek, a może wprzód żądać zwołania wierzycieli lub zrzec się objęcia spadku.

Skarb państwa obejmuje spadek bezdziedziczny ze wszystkimi prawami i ciężarami, a więc musi wypłacić — z dobrodziejstwem inwentarza — długi i legaty.

Od spadków takich nie opłaca się należytości na rzecz skarbu państwa, natomiast muszą być zapłacone należytości na rzecz funduszów.

O wydaniu spadku skarbowi państwa należy zawiadomić namiestnictwo, które ma wskazać kasę, jakiej należy przesłać majątek z urzędu depozytowego.

Dziedzice, jakkolwiek nie zgłosili się w terminie zakreślonym w edykcie, mogą w drodze skargi wystąpić przeciw skarbowi państwa o wydanie spadku, jak długo nie nastąpi zadawnienie.

XVI. Postępowanie w razie późniejszego odnalezienia majątku spadkowego, lub ostatniego rozporządzenia.

Jeśli po wydaniu dekretu przyznania spadku odnajdzie się dalszy majątek spadkowy, wówczas czynność sądu ogranicza się jedynie do dodatkowego wymierzenia należytości.

W szczególności należy uzupełnić sporządzony poprzednio inwentarz spadku, lub zeznanie majątku w miejsce przysięgi, przez wpisanie nowo odnalezionego majątku, i przesłać nowy wykaz spadku władzy skarbowej celem wymierzenia należytości. Należytości już zapłacone potrąca się od należytości później wymierzonych, tak, że strony mają zapłacić tylko nadwyżkę. Po uiszczeniu tej należytości dziedzice mogą objąć odnaleziony majątek, gdyż nie wydaje się nowego dekretu przyznania spadku.

Jeżeli natomiast poprzednio nie przeprowadzono rozprawy spadkowej (np. nie było żadnego majątku, spadek oddano wierzycielom w miejsce zapłaty), wówczas po odnalezieniu majątku spadkowego należy dodatkowo przeprowadzić rozprawę spadkową i wydać dekret przyznania spadku.

Jeśli po przyznaniu spadku odnajdzie się ostatnie rozporządzenie, powinien sąd który przeprowadził rozprawę spadkową, rozporządzenie to ogłosić i przechować w aktach, a stronom interesowanym, jeśli tego zażądają, wydać odpis ostatniego rozporządzenia. Osoby, które nie były obecne przy ogłoszeniu odnalezionego ostatniego rozporządzenia, należy zawiadomić o prawach, jakie im z tego rozporządzenia przysługują. Nie przeprowadza się bowiem ponownej rozprawy spadkowej, nawet wtedy, gdyby testament, na podstawie którego przeprowadzono rozprawę spadkową, okazał się nieważny, a strony interesowane mogą dochodzić swych praw jedynie w drodze procesu.

XVII. Najważniejsze formularze w toku rozprawy spadkowej.

Zwyczajnie w toku rozprawy spadkowej będą mieć zastosowanie następujące formularze:

a) Nr. 4, akt zejścia,

b) Nr. 6, zawiadomienie władzy skarbowej o zarządzeniu rozprawy spadkowej,

c) Nr. 10, wezwanie do spisania inwentarza i do rozprawy spadkowej poza sądem lub Nr. 11, wezwanie do rozprawy spadkowej w sądzie,

d) Nr. 16 lub 17, ogłoszenie ostatniego rozporządzenia,

e) Nr. 33, rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz lub Nr. 34, rozprawa spadkowa w sprawach mniejszych bez udziału małoletnich,

f) Nr. 36, układ spadkowy (objęcie spadku), wreszcie

g) Nr. 39, dekret przyznania spadku.

Dotychczas było kilka rozmaitych formularzy na protokół rozprawy (Nr. 33, 33a, 33b, 34). Skutek tego był taki, że sądy nie używały wcale niektórych formularzy, albo też używały ich niechętnie, uważając ich układ i stylizacyę za nie-

praktyczne. Obecnie ograniczono liczbę tych formularzy do dwóch (Nr. 33 i 34). Dotychczasowy form. Nr. 33a, był tylko mechanicznem połączeniem form. Nr. 4 (akt zejścia) i Nr. 33 (protokół rozprawy spadkowej) i zawierał za mało miejsca wolnego. Form. Nr. 33b, (osobny inwentarz spadku) okazał się również zbyteczny, ponieważ inwentarz spisuje się z reguły w toku rozprawy spadkowej. Jeżeli wyjątkowo zdarzy się inaczej, można go spisać na rubrykowanych arkuszach wkładkowych do Nr. 33.

Natomiast form. Nr. 33 (ogólny formularz na protokół rozprawy spadkowej) został cokolwiek zmieniony w porównaniu z formularzem przeznaczonym dla sądów w innych krajach koronnych i przystosowany do zwykłego u nas przebiegu postępowania.

Ponieważ objęcie spadku i spłaty nie stanowią u nas reguły, układ ten w form. Nr. 33 został opuszczony, a na spisanie protokołu objęcia spadku można użyć osobnego form. Nr. 36.

Jeżeli strona trzecia w form. Nr. 33 nie wystarcza na spisanie inwentarza, należy użyć jednego lub kilku arkuszy wkładkowych. Po zakończeniu inwentarza można na nich i na dalszej części form. Nr. 33 (str. 3 i 4) wpisać wyjaśnienie treści ostatniego rozporządzenia, układ spadkowy, wnioski stron i t. d.

Zdarzenia poprzedzające zakończenie rozprawy są wydrukowane na 4 stronie form. Nr. 33.

Nr. 33. (33)

Wzór I.

Rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz.

(§ 151 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A. XI. 371/13}}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *XI*, dnia *14 marca 1913.*
Miejsce czynności: Tomaszowice, nr. domu 9.[1])

Rozprawa spadkowa
po *Piotrze Janiku, rolniku w Tomaszowicach, Nr. domu 9,* zmarłym dnia *14 lutego 1913.*

Obecni:[2])

Sędzia: *S. p. Dr. Czarnek.*
Protokolant: *Wyrwicz.*
Oceniciele:
Stanisław Kuciel, Tomaszowice, Nr. domu 11.
Jan Szumiec, Tomaszowice, Nr. domu 24.

1. Maryanna z Kłysiów Janikowa.
2. Aniela z Janików Januszowa.
3. Piotr Janik.
4. Łukasz Kłyś.

Zmarły pozostawił *7* dzieci (adresy w akcie zejścia).

1. *Aniela Janik, zamężna Januszowa,*
2. *Piotr Janik,* } *pełnoletni.*
3. *Jan,*
4. *Anna,*
5. *Józef,* } *małoletni — daty urodzenia w akcie zejścia.*
6. *Katarzyna,*
7. *Franciszek,*

Wdowa po spadkodawcy przyjmuje opiekę nad dziećmi wymienionemi pod L. *3—7* i potwierdza odbiór dekretu.

P. *Łukasz Kłyś* przyjmuje — [opiekę nad dziećmi wymienionemi pod L.] — spółopiekę nad dziećmi wymienionemi pod L. 3—7, składa przyrzeczenie i potwierdza odbiór dekretu — przyjmuje zastępstwo dzieci wymienionych pod L. *3 i 4 zaś Stanisław Kuciel przyjmuje zastępstwo dzieci wymienionych pod L. 5 — 7* w tych wypadkach, w których pozostały przy życiu rodzic nie mógłby ich zastępować; ustanowiono go kuratorem.[3])

(Oświadczenie co do przyjęcia spadku będzie złożone po spisaniu inwentarza).[4]) Po pouczeniu o warunkowem i bezwarunkowem przyjęciu spadku oraz o zwołaniu wierzycieli spadku, oświadczają *wymienione wyżej dzieci spadkodawcy* a to małoletni przez swego zastępcę prawnego, iż spadek przyjmują warunkowo na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia.*

Wdowiec (wdowa) korzysta z ustawowego prawa użytkowania.

Uchwała: Przyjmuje się oświadczenie przyjęcia spadku — prawa do spadku są wykazane *wyjaśnieniem urzędu parafialnego w Modlnicy i urzędu gminnego w Tomaszowicach.*[5])

Ocenicielom przypomniano złożoną przysięgę i przedstawiono wymiar podatku i daty katastralne. Stan budynków oraz położenie i uprawa gruntów są znane ocenicielom. Stwierdza się, że spadkodawca sam z rodziną gospodarzył na realnościach, w spadku pozostałych i z nich pobierał pożytki. Dziedzice będą tych realności tak samo używać.[6])

Inwentarz.

L. p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	I. Stan czynny.		
	A. Majątek nieruchomy.[7])		
1	*Spadkodawca jest wpisany zgodnie ze stanem posiadania za właściciela realności lwh. 9 gm. kat. Tomaszowice, składającej się z parc. bud. 19 i parc. grunt. 226, 228, 229, 279, 298, 305, 382, 383, 384, 385 i 386 obszaru 2 Ha 90 ar. 27m²*		

L. p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	Oceniciele oceniają:		
	Parc. bud. l. k. 19 i parc. grunt. l. k. 226, 228, 229 obszaru 12 ar. 57 m²	*50*	—
	parc. grunt. l. k. 279 obszaru 63 ar. 17 m²	*1000*	—
	parc. grunt. l. k. 298 obszaru 67 ar. 92 m²	*800*	—
	parc. grunt. l. k. 305 obszaru 18 ar. 12 m²	*100*	—
	parc. grunt. l. k. 382 obszaru 7 ar. 59 m²	*20*	—
	parc. grunt. l. k. 383, 384 obszaru 64 ar. 66 m²	*850*	—
	parc. grunt. l. k. 385 obszaru 29 ar. 33 m²	*350*	—
	parc. grunt. l. k. 386 obszaru 26 ar. 91 m²	*500*	—
	dom stojący na parc. bud. 19 drewniany, słomą kryty, obejmujący 2 izby, sień i stajnię	*350*	—
	stodołę, stojącą na parc. bud. l. k. 19	*160*	—
	Razem	*4180*	—
	B. Majątek ruchomy.		
2	*Koń*	*50*	—
3	*Krowa*	*80*	—
4	*Cielę*	*25*	—
5	*Wóz*	*40*	—
6	*Inne narzędzia rolnicze*	*35*	—
7	*Urządzenie domu*	*70*	—
8	*Odzież zmarłego*	*30*	—
	Razem	*330*	—
	Suma stanu czynnego	*4510*	—
	II. Stan bierny.[8])		
7	*Koszta pogrzebu*[9])	*200*	—
	Zestawienie.		
	Stan czynny	*4510*	—
	Stan bierny	*200*	—
	Czysty spadek	*4310*	—

W rozporządzeniu ostatniem z daty Tomaszowice 26 maja 1912, zmarły przeznaczył: a) Anieli Januszowej, „niwę za wsią“, „rolę za ogrodami“, „łąkę na bystrem“, — b) Piotrowi dom ze stodołą i obejściem pod nrem 9, oraz cały ogród, — c) Janowi i Annie resztę gruntu, — d) Józej Katarzyna i Franciszek mają otrzymać spłaty po 400 K i to od Anieli Januszowej po 200 K a od Jana i Anny po 100 K. Po przejrzeniu księgi gruntowej i map hipotecznych w obecności stron, stwierdzono co następuje:

1. Przeznaczona Anieli Januszowej „niwa za wsią“ odpowiada całej parc. grunt. l. k. 386, „rola za ogrodami“ wschodniej podłużnej połowie parc. grunt. l. k. 279, wreszcie „łąka na bystrem“ całej parc. grunt. l. k. 385.

2. Przeznaczony Piotrowi dom ze stodołą i obejściem pod nrem 9 oraz

ogród odpowiada parc. bud. l. k. 19 i parc. grunt. l. k. 226, 228, 229,— oraz zachodniej połowie parc. grunt. l. k. 279.

3. Przeznaczona Janowi i Annie reszta gruntu odpowiada całym parc. grunt. l. k. 298, 305, 382, 383, 384.

Polecono Anieli Januszowej i Piotrowi Janikowi, aby do dni 30 przedłożyli plan podziału parc. grunt. l. k. 279.[10])

Wdowa oświadcza, że podział parcel grunt. l. k. 298, 305, 382, 383, 384 między Jana i Annę nie jest wskazany, gdyż jest bardzo prawdopodobne, że po dojściu do pełnoletności jedno z tych dzieci obejmie cały ten grunt.

Interesowani nie podają w wątpliwość ważności ostatniego rozporządzenia i godzą się na podział majątku ustanowiony przez spadkodawcę.

Stwierdza się, że małoletni nie są pokrzywdzeni w części obowiązkowej, wobec tego, że czysty spadek wynosi 4310 koron a część obowiązkowa 307 kor. 85 hal.

Kwoty należne tytułem spłaty mał. Józefowi, Katarzynie i Franciszkowi mają być płatne za ćwierćrocznem wypowiedzeniem, tymczasem zaś mają być zabezpieczone hipotecznie i oprocentowane po 4% od dnia śmierci spadkodawcy. Odsetki płatne będą rocznie z dołu dnia 30 października.

Uchwała: *Sąd zatwierdza wnioski i zezwala na razie, aby spłaty należne tym małoletnim były zapłacone dopiero wtedy, gdy uprawnieni dojdą do pełnoletności, lub gdy wcześniej zawrą małżeństwo.*

Zezwolenie to może jednak sąd odwołać, gdy tego będzie wymagać interes małoletnich, a nie dotyczy ono prawonabywców osób obowiązanych do zapłaty.

Aniela Januszowa i Łukasz Kłyś jako kurator mał. Jana i Anny Janików zezwalają, aby na nieruchomościach, przypadających im ze spadku, zaintabulowano prawo zastawu na rzecz mał. Józefa, Katarzyny i Franciszka Janików a mianowicie:

a) na części Anieli Januszowej dla kwot po 200 kor.,

b) na części Jana Janika dla kwot po 100 kor.,

c) na części Anny Janikównej dla kwot po 100 kor. z 4% odsetkami od dnia 15 lutego 1913 i z tem zastrzeżeniem, że obu stronom przysługuje ćwierćroczne wypowiedzenie.

Stanisław Kuciel jako kurator mał. Józefa, Katarzyny i Franciszka Janików przyjmuje te oświadczenia. [11])

Wdowa prosi o powierzenie jej zarządu majątkiem małoletnich Jana i Anny, o zwolnienie jej od składania rachunków, oraz o pozostawienie jej odsetek od spłat, przypadających mał. Józefowi, Katarzynie i Franciszkowi.

Uchwała: *Zarząd powierza się wdowie; zezwala się jej używać odsetek przypadających mał. Katarzynie i Franciszkowi na utrzymanie*

i wychowanie tych małoletnich, bez składania rachunków. Natomiast ma wdowa składać rachunki z zarządu majątkiem mał. Jana i Anny, których grunt będzie wydzierżawiony. Odsetki przypadające mał. Józefowi mają dłużnicy uiszczać do kasy sierocej.[12])

[Budynki są ubezpieczone w na K. Premię asekuracyjną zapłacono do . podpisuje(ą) prośbę o zanotowanie zastrzeżenia co do wypłaty kwoty ubezpieczenia. Sąd porozumie się z zakładem ubezpieczeń, aby ten zawiadomił sąd o przerwie ubezpieczenia.]

Po pouczeniu strony zgadzają się, aby wpisy hipoteczne zarządzono przed upływem 6 tygodni i użyto odbitki dekretu przyznania spadku przeznaczonej dla jednego z interesowanych[13]), [oraz składają K w znaczkach stemplowych za odpis układu do zbioru dokumentów.] Strony zrzekają się doręczenia ogłoszonych uchwał i ustanawiają *Piotra Janika* wspólnym odbiorcą pism, zgadzając się, by mu doręczano tylko jeden egzemplarz uchwały. Strony proszą, aby wykaz spadku sporządzono zgodnie z treścią inwentarza i przesłano urzędowi wymiaru należytości, potwierdzając to oświadczenie i zgodność z inwentarzem (rozp. min. spraw. z 23 czerwca 1911, Nr. 33 dz. rozp.)[14])

Dr. Czarnek.
Wyrwicz.

Maryanna Janikowa.
Aniela Januszowa.
Piotr Janik.
Łukasz Kłyś.
Stanisław Kuciel.
Jan Szumiec.

---

[1]) Do spisywania protokołu w sprawach niespornych należy stosować analogicznie przepisy wydane w procedurze cywilnej (§ 124 instr. sąd.).

[2]) Jeśli kto z interesowanych nie stawi się na miejscu, nie należy z tego powodu odraczać wykonania takich czynności, które można przeprowadzić w obecności tych, którzy się stawili. Bardzo często bowiem będzie można, nie wzywając ponownie tych interesowanych, którzy się poprzednio stawili, albo zakończyć rozprawę spadkową z tymi, których wówczas nie było, albo przesłać akta sądowi, w którego okręgu osoby te mieszkają lub przebywają, z prośbą o przesłuchanie (rozp. min. spraw. z 16 czerwca 1900, L. 11163).

Jeśli w poprzednich pismach podano już miejsce zamieszkania i zawód stających, nie należy tego powtarzać w tym protokole, chyba, że chodzi o sprostowanie tych danych lub o usunięcie zachodzących wątpliwości.

[3]) W sprawach, zachodzących pomiędzy rodzicami a małoletniem dzieckiem, albo pomiędzy opiekunem a małoletnim, trzeba udać się do sądu o zamianowanie szczególnego kuratora dla małoletniego (§ 271 ust. cyw.).

W sprawach prawnych, zachodzących pomiędzy dwoma lub kilku małoletnimi, którzy mają spólnego opiekuna, nie może ten opiekun żadnego z nich zastępować, lecz musi udać się do sądu o zamianowanie kuratora dla każdego zosobna (§ 272 ust. cyw.).

Ponieważ zaś nie jest obowiązkiem spółopiekuna, aby zastępował mało-

letnich w razie kolizyi między ich interesami a interesami matki-opiekunki, należało w danym wypadku spółopiekunowi poruczyć wyraźnie ten obowiązek w charakterze kuratora (§ 271 ust. cyw.).

4) Praktycznie jest odroczyć oświadczenie przyjęcia spadku wtedy, gdy zachodzi obawa, że spadek jest obdłużony ponad wartość.

5) Metryki chrztu i zaślubin służą jako dowód pochodzenia ślubnego, — nie wynika z nich jednakże, że niema innych dziedziców, mających takie same prawa do spadku, co interesowani często rozmyślnie zatajają. Wobec tego w razie wątpliwości należy wezwać do spisania aktu zejścia osoby, które znają stosunki rodzinne, lub zażądać wyjaśnienia z urzędu parafialnego.

Przy tej sposobności może się okazać z metryki chrztu, że nieprzeprowadzono legitymacyi przez późniejsze zawarcie małżeństwa.

6) Jeżeli przedmiotem przeniesienia własności jest budynek używany przez właściciela w całości lub części, lub też grunt orny uprawiany przez właściciela względnie jego rodzinę z pomocą lub bez pomocy sług i wyrobników dziennych a własność przechodzi na dzieci (ślubne, nieślubne, przysposobione, pasierbów), rodziców (dzieci ślubnych i nieślubnych) i małżonka, wówczas, jeśli wartość nieruchomości nie przenosi 5000 K nie uiszcza się żadnej należytości, jeśli zaś wartość wynosi 5—10.000 K należy się tylko ½% od tej wartości (§ 2 ust. z 18. czerwca 1901 Nr. 74 dz. p. p.).

7) W myśl reskr. min. skar. z 30 lipca 1901, L. 58126 z r. 1900, nie należy w aktach wymiarowych podawać dat z księgi gruntowej, które mają służyć jedynie do stwierdzenia czasu posiadania nieruchomości przez spadkodawcę, gdyż § 10 ust. z 18 czerwca 1901, Nr. 74 dz. p. p. zniesione zostały ustawy, według których przy wymierzeniu należytości od przeniesienia nieruchomości uwzględnić należało czas posiadania przez poprzednika (rozp. min. spraw. z 10 października 1901, Nr. 35 dz. rozp.).

8) Wystawione dla wykazania stanu biernego oświadczenia w sprawie wierzytelności, należącej się od spadkodawcy, są wolne od należytości stemplowej w myśl tar. poz. 102 lit. d. ust. nal., o ile w oświadczeniu takiem wymieniono cel, do którego pismo to ma służyć i osobę, której pismo to wydano. (Okólnik min. spraw. dz. rozp. str. 163 z r. 1907).

9) Koszta pogrzebu, o ile nie są udowodnione, przyjmuje się w takiej wysokości, jaka odpowiada stosunkom majątkowym spadkodawcy i jego stanowisku społecznemu, względnie stosunkom miejscowym (§ 549 ust. cyw.). Tutaj należą także koszta postawienia nagrobka i wybudowania grobowca oraz stypy pogrzebowej, o ile to jest zwyczajem miejscowym. Koszta choroby również muszą być udowodnione. Kwartał pośmiertny nie należy jednak do masy spadkowej.

10) Jeśli z góry można przewidzieć, że strony nie będą mogły przedłożyć planu podziału, wówczas należy o podziale zawiadomić ewidencyę z prośbą, aby urzędnik ewidencyjny przy najbliższej bytności w gminie uskutecznił pomiar i przesłał arkusz zgłoszeń sądowi.

Strony przed przybyciem geometry mają oznaczyć linię podziału znakami granicznymi.

11) W razie zawarcia układu należy oprócz stempla do protokołu za 1 K nalepić na ostatniej stronicy stempel za 1 K jako stałą należytość od dokumentu spisanego w protokole i stempel ten odpowiednio zużyć. (poz. tar. 101 I. A. i.) Od skryptu dłużnego objętego układem i od ustanowienia prawa zastawu nie uiszcza się skalowej należytości stemplowej, tak że należy uiścić tylko należytość od

przeniesienia własności. (rozp. min. skarb. z 1 lipca 1896, L. 29098 dz. rozp. min. spraw. z r. 1896 strona 171).

12) Miejsce wolne, jakie pozostanie, należy przekreślić tak, aby nie można było w tem miejscu nic później wpisać.

13) W zasadzie należy się każdemu interesowanemu egzemplarz dekretu przyznania spadku. Jeżeli strony zgodzą się na spólnego odbiorcę pism, należy jedną z oszczędzonych przez to odbitek zatrzymać w aktach dla zbioru dokumentów. Jest to praktyczniej, niż żądać przedłożenia od strony zwłaszcza, gdy wpisy mają nastąpić zaraz po prawomocności dekretu. Z drugiej strony dobrze jest, by także interesowani mieli w ręku wygotowanie dekretu. (Zresztą patrz uwagi ogólne do form. Nr. 39).

14) Co do kwestyi, kiedy należy przesłać wykaz spadku władzy wymiarowej, patrz uwagi ogólne ustęp I. do form. nr. 28. W myśl § 9 ust. z 18 czerwca 1901. Nr. 74 dz. p. p. jedynie władze skarbowe mogą orzec o uwolnieniu od należytości przy przeniesieniu nieruchomości.

Nr. 33. (33)

Wzór II.

Rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz.

(§ 151 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{A. XI. 120}}{13/6}$

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz *XI.* dnia *10. kwietnia 1913.*

Miejsce czynności: Bibice Nr. domu 111.

Rozprawa spadkowa

po *Janie Orzechowskim, gospodarzu w Bibicach,* zmarłym *dnia 27 lutego 1913.*

Obecni:

Sędzia: *Dr. Oberski*

Oceniciele:

Franciszek Kwiecień, Bibice, Nr. domu 27.

Franciszek Sierant, Bibice, Nr. domu 113.

1. *Anna z Orzechowskich Cieślikowa, w Górnej wsi, gub. Kielecka, poczta Michałowice.*
2. *Anastazya z Orzechowskich Kaletowa.*
3. *Józef Orzechowski.*
4. *Stanisław Orzechowski.*

Zmarły pozostawił *4* dzieci (adresy w akcie zejścia).

1.
2.
3.
4.
} *jak wyżej*

[Wdowa po spadkodawcy przyjmuje opiekę nad dziećmi wymienionemi pod L. i potwierdza odbiór dekretu.

Pan

przyjmuje — opiekę nad dziećmi wymienionemi pod L.

— spółopiekę nad dziećmi wymienionemi pod L. — składa przyrzeczenie i potwierdza odbiór dekretu

— przyjmuje zastępstwo dzieci wymienionych pod L. w tych wypadkach, w których pozostały przy życiu rodzic nie mógłby ich zastępować, — ustanowiono go kuratorem].

(Oświadczenie co do przyjęcia spadku będzie złożone po spisaniu inwentarza). Po pouczeniu o warunkowem i bezwarunkowem przyjęciu spadku oraz o zwołaniu wierzycieli spadku, oświadczają *Anna Cieślikowa, Anastazya Kaletowa, Józef Orzechowski i Stanisław Orzechowski,* [a to małoletni przez swego zastępcę prawnego], iż spadek przyjmują warunkowo na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia.*

[Wdowiec (wdowa) korzysta z ustawowego prawa użytkowania.]

Uchwała:

Przyjmuje się oświadczenie przyjęcia spadku — prawa do spadku są wykazane *wyjaśnieniem urzędu parafialnego w Kościelnikach i urzędu gminnego w Bibicach.*

Ocenicielom przypomniano złożoną przysięgę i przedstawiono wymiar podatku i daty katastralne. Stan budynków oraz położenie i uprawa gruntów są znane ocenicielom. Stwierdza się, że spadkodawca sam z rodziną gospodarzył na realnościach, w spadku pozostałych i z nich pobierał pożytki. Dziedzice będą tych realności tak samo używać.

Inwentarz.

L. p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	I. Stan czynny.		
	A. Majątek nieruchomy.		
	Spadkodawca zgodnie ze stanem posiadania jest wpisany za właściciela następujących nieruchomości w gm. kat. Bibice:		
1.	*Całej realności l. w. h. 22, składającej się z parc. bud. l. k. 1/1 i 120 oraz z parc. grunt. l. k. 31/1, 31/7, 813/3, 816/1, 817/4 obszaru 95 ar. 90 m²,*		
2.	*całej realności l. w. h. 131, składającej się z parc. grunt. l. k. 337/1, obszaru 49 ar. 4 m²,*		
3.	*całej realności l. w. h. 59, składającej się z parc. grunt. 512, 513 i 514/2 obszaru 13 ar,*		
4.	*całej realności l. w. h. 257, składającej się z parc. grunt. 763/2, 373, 337/2 762/2 i 164/1, obszaru 35 ar. 44 m².*		
	Wartość realności pod 1 i 4 przyjmuje się na podstawie		

L. p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	kontraktu kupna sprzedaży, a to ad 4 na podstawie kontraktu z 10 grudnia 1909, L. R. 1486, na	*630*	
	ad 1 na podstawie kontraktu z 24 marca 1911, L. R. 3400, na	*2390*	
	Wartość realności ad 2 i 3 ustala się na podstawie ocenienia przez ocenicieli gminnych		
	ad 2 na	*850*	
	ad 3 na	*450*	
	Budynki stojące na parc. bud. l. k. 1/1 i 120 oceniają oceniciele jak następuje:		
	Chałupę drewnianą, strzechą krytą, o dwóch izbach, komorze i stajni pod jednym dachem na	*600*	
	Stodołę o dwóch sąsiekach na	*400*	
	Razem	*5320*	
	B. Majątek ruchomy.		
5.	*Krowa . . . . . .*	*100*	
6.	*Koń . . . . . .*	*100*	
7.	*Narzędzia gospodarcze . . . . . .*	*70*	
8.	*Urządzenie domowe . . . . . .*	*100*	
9.	*Odzież . . . . . .*	*30*	
10.	*Wierzytelność do Jana Zbroji . . . . . .*	*70*	
	Razem	*470*	
	Suma stanu czynnego	*5790*	
	II. Stan bierny.		
11.	*Koszta pogrzebu . . . . . .*	*200*	
12.	*W pozycyi C. 29 l. w. h. 22 ks. gr. gm. kat. Bibice wpisane jest na rzecz powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie prawo zastawu dla kwoty 1.000 K z pn., z której w chwili śmierci spadkodawcy pozostała wedle okazanego planu umorzenia niespłacona reszta w kwocie . . . .*	*250*	
	Razem	*450*	
	Zestawienie.		
	Stan czynny	*5790*	
	Stan bierny	*450*	
	Czysty spadek	*5340*	
	Stwierdzono, że ostatnie rozporządzenie śp. Jana Orzechowskiego zeznane zostało jedynie wobec dwóch świadków i dlatego jest nieważne.		
	Interesowani godzą się na pominięcie tego ostatniego rozporządzenia w toku rozprawy spadkowej, a celem uregulowania stosunków majątkowych zawierają następujący		

Akt działu.

1. Dziedzice śp. Jana Orzechowskiego stwierdzają zgodnie, że spadkodawca za życia swego wypłacił Annie Cieślikowej tytułem posagu kwotę 500 K, a za pełnoletnią Anastazyę Kaletową zapłacił długi wynoszące 600 K, wobec czego kwoty te mają być policzone na schedę.

2. Tytułem schedy po śp. Janie Orzechowskim otrzymują na własność:

a. Stanisław Orzechowski parc. bud. l. k. 1/1 i 120 oraz parc. grunt. 31/1, 31/7, 813/3, 816/1, 817/4, 763/2, 762/2, tudzież cały inwentarz żywy i martwy,

b. Józef Orzechowski parc. grunt. l. k. 337/1, 337/2, 373, 512, 513, 514/2, urządzenie domowe, odzież i wierzytelność do Jana Zbroji,

c. Anastazya z Orzechowskich Kaletowa parc. grunt. l. k. 164/1, a nadto tytułem uzupełnienia jej schedy zapłaci jej Stanisław Orzechowski kwotę 200 K do dwóch lat tj. do 10 kwietnia 1915 z procentem 4% od dnia 27 lutego 1913, płatnym z dołu w ratach rocznych,

d. Anna z Orzechowskich Cieślikowa otrzymuje do poprzednio odebranej kwoty dalszą kwotę 1.000 K, którą po połowie mają jej zapłacić Stanisław Orzechowski i Józef Orzechowski do dnia 10. kwietnia 1914 z procentem 4% od dnia 27 lutego 1913, płatnym z dołu w ratach roeznych.

3. Długi spadkowe spłaci Stanisław Orzechowski, zaś należytości spadkowe uiszczą wszyscy dziedzice w równych częściach.

4. Interesowani zezwalają sobie nawzajem na wpisy hipoteczne w myśl postanowień zawartych w ustępie 2 aktu działu z tem, że Anastazya Kaletowa i Anna Cieślikowa nie żądają na razie hipotecznego zabezpieczenia swych spłat.

5. Strony zrzekają się zaczepienia aktu działu z jakiejkolwiek przyczyny, a w szczególności z powodu pokrzywdzenia ponad połowę wartości.

Po pouczeniu strony zgadzają się, aby wpisy hipoteczne zarządzono przed upływem 6 tygodni i użyto odbitki dekretu przyznania spadku przeznaczonej dla jednego z interesowanych oraz składają K w znaczkach stemplowych za odpis układu do zbioru dokumentów.

Strony zrzekają się doręczenia ogłoszonych uchwał i ustanawiają *Józefa Orzechowskiego* wspólnym odbiorcą pism, zgadzając się, by mu doręczano tylko jeden egzemplarz uchwały. Strony proszą, aby wykaz spadku sporządzono zgodnie z treścią inwentarza i przesłano urzędowi wymiaru należytości potwierdzając to oświadczenie i zgodność z inwentarzem (rozp. min. spraw. z 23 czerwca 1911, Nr. 33 Dz. rozp.).

Dr. Oberski.

Anna Cieślikowa.
Anastazya Kaletowa.
Józef Orzechowski.
Stanisław Orzechowski.
Franciszek Kwiecień.
Franciszek Sierant.

Nr. 34. (34)[1]

Rozprawa spadkowa.

(§ 151 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{A.\ XI.\ 257}{13/4}$

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XI.* dnia *27 czerwca 1913.*

Rozprawa spadkowa

po *Janie Attesländerze*, zmarłym *dnia 4 kwietnia 1913 w Prądniku czerwonym.*

Obecni:[2])

Sędzia: *R. s. kr. Dr. Kostecki.*
Protokolant: *Gawełek.*

1. *Stanisław Attesländer.*
2. *Stefan Attesländer.*
3. *Marya Attesländer.*

Spadkodawca *nie* pozostawił ostatnie(go) rozporządzenie(a).

Jako dziedzice są powołani:

1. *Stanisław Attesländer*, 2. *Stefan Attesländer*, 3. *Marya Attesländer — wszyscy pełnoletni.*

Po pouczeniu o sposobie i o skutkach przyjęcia spadku oraz o zwołaniu wierzycieli spadku, oświadczają *Stanisław Attesländer, Stefan Attesländer i Marya Attesländer*, że spadek przyjmują *bez*warunkowo na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia.* Sąd przyjmuje to oświadczenie. Prawa do spadku wykazano *metrykami urodzin i wyjaśnieniem urzędu gminnego.*[3])

[Wdowiec (wdowa) korzysta z ustawowego prawa użytkowania].

[Ocenicielom przypomniano złożoną przysięgę i oznajmiono daty katastralne. Stwierdza się, że spadkodawca sam z rodziną gospodarzył na realnościach pozostałych w spadku i z nich pobierał pożytki. Dziedzice będą realności tych tak samo używać].

[Inwentarz]. — Zeznanie majątku w miejsce przysięgi.

L. p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	A. Stan czynny.		
	I. Majątek nieruchomy.		
	—		
	II. Majątek ruchomy.		
1	*Na rzecz spadkodawcy wpisane jest prawo własności realności lwh. 280 ks. gr. gm. kat. Prądnik czerwony, składającej się z parceli grunt. 730 (rola) obszaru 46 ar. 92 m².* *Jak wynika z aktów sporu Maryanny Gajoszkowej przeciw*		

L.p.	Przedmiot	Wartość K	Wartość h
	masie spadkowej o własność tej realności, przeprowadzonego w sądzie powiatowym w Krakowie, l. cz. C. II. 665/13, sprzedał spadkodawca całą tę realność Maryannie Gajoszkowej za cenę dotychczas nieuiszczoną w kwocie	*940*	—
	Wyrok jest prawomocny.		
2	*Na karcie ciężarów realności lwh. 27 ks. gr. gm. kat. Prądnik czerwony Stanisława Orłowskiego własnej, wpisane jest na rzecz spadkodawcy na zasadzie skryptu dłużnego z daty Kraków 10 marca 1910, prawo zastawu dla sumy pożyczkowej w kwocie . . . . . .*	*1000*	—
	Na poczet tego długu Stanisław Orłowski dotąd nic nie upłacił, a odsetki są zapłacone z góry do 10 marca 1914.		
3	*Zegarek srebrny ze złotym łańcuszkiem . . . . . .*	*130*	—
4	*Garnitur mebli krytych zielonym pluszem . . . . . .*	*580*	—
5	*Urządzenie jadalni i sypialni . . . . . .*	*820*	—
6	*Dwa ubrania i bielizna . . . . . .*	*100*	—
		3570	—
	B. Stan bierny.		
7	*Koszta pogrzebu . . . . . .*	*460*	—
8	*Wedle okazanego wyciągu z ksiąg firmy Zarzycki i Ska w Prądniku czerwonym, spadkodawca był dłużny z tytułu ceny kupna za pobrane towary kwotę . . . . .*	*240*	—
		700	—
	Zestawienie.		
	Stan czynny	*3570*	—
	Stan bierny	*700*	—
	Czysty spadek	*2870*	—

Strony potwierdzają zamiast przysięgi, że zeznanie ich jest prawdziwe. Czysty spadek wynosi *2870 K.*

Sąd wymierza należytość państwową — [razem z należytością stemplową od testamentu] —w kwocie *36 K*, opłatę na fundusz szkolny w kwocie *4 K 20 h.*

Należytość państwową — [i stempel do testamentu — uiszczono w znaczkach stemplowych] — należy uiścić w dniach 8. Strony pouczono, że opłaty na rzecz funduszów można zaraz uiścić w urzędzie podatkowym. [Ponieważ w spadku pozostały nieruchomości, władza skarbowa wymierzy należytość].

Dział spadku. — [Układ. — Wnioski w sprawie wykonania testamentu.]

Tytułem schedy otrzymują:

A. 1. *Stanisław Attesländer wierzytelność w kwocie 940 K należącą się od Maryanny Gajoszkowej w Prądniku czerwonym, na podstawie wy-*

roku sądu powiatowego w Krakowie, l. cz. C. II. $\frac{665}{13/4}$, *zegarek srebrny ze złotym łańcuszkiem wartości 130 K i ubranie oraz bieliznę wartości 100 K.*

2. Stefan Attesländer wierzytelność w kwocie 1.000 K należącą się od Stanisława Orłowskiego w Prądniku czerwonym.

3. Marya Attesländer garnitur mebli krytych zielonym pluszem wartości 580 K i urządzenie jadalni i sypialni wartości 820 K.

B. Natomiast mają zapłacić: Stanisław Attesländer wierzytelność firmy Zarzycki i Ska w Prądniku czerwonym w kwocie 240 K, Stefan Attesländer należytość państwową i opłatę na rzecz krajowego funduszu szkolnego w łącznej kwocie 40 K 20 h, wreszcie Marya Attesländer koszta pogrzebu w kwocie 460 K.

Strony zrzekają się doręczenia ogłoszonych uchwał, a po pouczeniu zgadzają się, aby wpisy w księdze gruntowej zarządzono przed upływem 6 tygodni, oraz *przeznaczają jeden egzemplarz dekretu przyznaniu spadku do zbioru dokumentów.*

Odbiorcą pism ustanawiają *Stefana Attesländera*, któremu zawsze tylko jeden egzemplarz uchwały ma być doręczony. [Strony proszą, aby wykaz spadku sporządzono zgodnie z treścią inwentarza — zeznania majątku — i przesłano urzędowi wymiaru należytości, potwierdzając to oświadczenie i zgodność z aktami (rozp. min. spraw. z 23 czerwca 1911, Nr. 31 dz. rozp.).]

Dr. Kostecki. *Stanisław Attesländer.*
Gawełek. *Stefan Attesländer.*
Marya Attesländer.

Nr. 34. [1]) Formularz ten ma zastosowanie w sprawach mniejszych, szczególnie gdy nie trzeba zarazem ustanowić opieki.

[2]) Patrz uwaga 2 do form. nr. 33.

[3]) Patrz uwagi ogólne ust. VIII. i uwaga 5 do form. nr. 33.

Nr. 35. (35)

Protokół, oddanie spadku w miejsce zapłaty [1]).

(§§ 52, 73 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A I. } 57/13}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Bochni*, Oddz. *I*, dnia *3 maja 1913.*

Sprawa spadkowa

po *Zygmuncie Wronickim, em. c. k. majorze, zamieszkałym w Bochni* zmarłym dnia *17 kwietnia 1913.*

Obecni:

Sędzia: *r. s. k. Borzęcki.*

1. *Ewa Cholewińska, siostra zmarłego (karta 1).*
2. *Teodor Wronicki, brat zmarłego (karta 1).*
3. *Zygmunt Leiher, kupiec w Bochni, ul. Krakowska 3* [2]).

Strony przesłuchano co do jakości i wartości przedmiotów pozostałych w spadku, oraz co do wysokości długów, kosztów choroby i pogrzebu. Strony podają, uzupełniając zapiski w akcie zejścia, co następuje:

Stan czynny:

Przedmiot	Wartość:
gotówka	*84 K 70 h*
złota szpilka do krawatki	*20 „ — „*
zegarek srebrny	*10 „ — „*
2 ubrania i bielizna	*100 „ — „*
stara strzelba Lefaucheux i przybory myśliwskie	*20 „ — „*
6 obrazów ściennych (oleodruki)	*24 „ — „*
nowa kuchenka gazowa	*14 „ — „*
przybory do pisania (platerowane)	*20 „ — „*
razem	*292 K 70 h*

Inne ruchomości, zupełnie zużyte, nie przedstawiają żadnej wartości.

Stan bierny.

(*Przedmiot, wierzyciele, załączniki, kwota*).

1. A.	*Honoraryum dr. Emila Hackla za opiekę lekarską przez czas od 29/12 1912 do 16/4 1913, według pokwitowanego rachunku z 24/4 br. zał. A.*	*60 K — h*
2. B.	*wynagrodzenie pielęgniarki Rozalii Owsińskiej za miesiąc luty br. według kwitu z 24/4 br. zał. B.*	*54 „ — „*
3. C.	*koszta pogrzebu według pokwitowanego rachunku zakładu pogrzebowego I. Wolnego zał. C.*	*98 „ — „*
4. D.	*należytość gminy m. Bochni za własny grób według pokwitowanego rachunku zał. D.*	*105 „ — „*
	zaległa zasługa służącego Kaspra Satrapy (niewykazana)	*40 „ — „*
5.	*uznana wierzytelność Zygmunta Leihera*	*40 „ — „*
	razem	*397 K — „*
	ponieważ stan czynny wynosi	*292 „ 70 „*
	okazuje się niedobór	*104 K 30 h*

Strony oświadczają, że o ile im wiadomo, nie ma więcej długów.

P. Ewa Cholewińska poniósł(a) koszta choroby i koszta pogrzebu [i przyjmuje na siebie także zapłatę reszty długów spadkowych jako dług osobisty], *wobec czego jest wierzycielką masy spadkowej.*

Celem częściowego zaspokojenia długów spadkowych – [zaproponowano] — przyjęto zgodnie — następujący podział:

P. Ewa Cholewińska zapłaci Kasprowi Satrapie zaległą zasługę w kwocie 40 K i obejmie cały spadek z wyjątkiem zegarka srebrnego wartości 10 K, który otrzyma Zygmunt Leiher na zupełne pokrycie swej pretensyi w kwocie 40 K. Zygmunt Leiher zgadza się na to, zwłaszcza, że jego pretensyi nie przysłuża żadne pierwszeństwo przed innemi wierzytelnościami.

P. Ewa Cholewińska i p. Zygmunt Leiher prosi(szą) o oddanie spadku w miejsce zapłaty[3]) i oświadcza(ją),[4]) że spadek obejmuje(ą) tylko za kwotę podaną jako wartość stanu czynnego. (Rozp. min. spraw. z 20 września 1902. Nr. 43 i z 17 kwietnia 1894, Nr. 15 dz. rozp.)

Należytość wymierza się jak następuje:

od *292* K *70* h według tar. poz. 65 Aa ust. nal. (skala III) *1* K *88* h.

[od K h (wierzytelności spadkowe) według tar. poz. 32, 2 f. ust. nal. (skala II) . . . . . K h]

razem . . *1* K *88* h

Kwotę tę uiszczono znaczkami stemplowymi.[5])

Borzęcki.

Ewa Cholewińska.
Teodor Wronicki.
Zygmunt Leiher.
Kasper Satrapa.

Nr. 35. [1]) Pat. niesp. zawiera w §§ 52, 73, 74, 133, 134, postanowienia na wypadek, gdy masa spadkowa jest obciążona długami. Ustawa rozróżnia mianowicie te spadki, które są nieznaczne, a z okoliczności można się domyśleć, iż tylko najpilniejsze długi mogą być zaspokojone, od spadków większych, w których niewiadomo, czy długi są większe od stanu czynnego.

W pierwszym wypadku sąd zajmuje się z urzędu zaspokojeniem długów najpilniejszych, nie oglądając się na interwencyę dziedziców i nie pytając ich o zgodę oddaje przedmioty pozostałe w spuściźnie iure crediti po myśli §§ 52 i 73 pat. niesp. wierzycielom lub komuś trzeciemu, który zobowiązuje się zaspokoić wierzycieli, a przynajmniej uprzywilejowane wierzytelności. Nie odbiera się wtedy od osób powołanych do dziedziczenia oświadczenia przyjęcia spadku, gdyż takie oświadczenie powoduje sukcesyę uniwersalną i nie możnaby już wtedy oddać pozostałych przedmiotów w miejsce zapłaty. W drugim wypadku natomiast na wniosek dziedzica, który przyjął spadek lub kuratora spadku, wzywa sąd edyktem w myśl §§ 813 do 815 ust. cyw. i § 133 pat. niesp. wierzycieli spadku pod tym rygorem, że jeśli nie zgłoszą się w wyznaczonym terminie, nie uwzględni się ich wierzytelności, gdyby spadek został wyczerpany przez wypłatę wierzytelności zgłoszonych. To postępowanie ma na celu stwierdzić stan bierny masy i ochronić dziedziców przed

dalszą odpowiedzialnością na wypadek, gdyby spadek nie wystarczał na zupełne zaspokojenie wszystkich długów.

Tak w pierwszym, jak i w drugim wypadku następuje zaspokojenie wierzycieli według zasad ustawy konkursowej.

Wolno jednak – jeśli na to wystarczą fundusze (§ 66 ord. konk.) — zażądać otwarcia konkursu przez sąd konkursowy (§. 74. pat. niesp.). Praktyczna różnica między powyższymi dwoma sposobami załatwienia a postępowaniem konkursowem jest ta, że zarządzenie rozprawy przez sąd spadkowy wstrzymuje wprawdzie dobrowolną zapłatę, lecz nie odbiera wierzycielom prawa prowadzenia egzekucyi, jak to ma miejsce w postępowaniu konkursowem.

Po urzędnikach rządowych lub autonomicznych, którzy byli obowiązani do składania rachunków, nie można oddać spadku iure crediti bez poprzedniego zezwolenia władzy skarbowej lub autonomicznej. (Dekr. nadw. z 3 grudnia 1824, Nr. 2053 i z 2 września 1831, Nr. 2526 Zb. u. s.)

[2]) Nie jest konieczne, aby sąd przed oddaniem spadku w miejsce zapłaty jednemu z wierzycieli, który zobowiązał się pokryć długi spadkowe, przesłuchał innych wierzycieli, czy się na to zgadzają. (§ 52 pat. niesp.). Byłoby to potrzebne wtedy, gdyby spadek nie był „nieznaczny".

[3]) Co do należytości na rzecz skarbu od spadków obdłużonych ponad wartość patrz uwagi ogólne ustęp III. do form. Nr. 28.

Gdyby obejmujący spadek w miejsce zapłaty był równocześnie dziedzicem, będzie dla niego korzystniej, jeśli oświadczy, iż przyjmuje spadek i prosi o wydanie dekretu przyznania, gdyż wówczas z powodu braku czystego spadku, nie będzie musiał uiścić należytości od przeniesienia majątku. Uwolnienie to nie dotyczy jednak obowiązku dostarczenia znaczka stemplowego do protokołu, gdyż według tar. poz. 80 a. wolne są od należytości stemplowej protokoły rozprawy spadkowej tylko wtedy, gdy spadek brutto nie przenosi 50 K.

[4]) Jeśli strony nie złożą takiego oświadczenia, wymierza się należytość od kwoty, jaką wynoszą długi spadkowe.

[5]) Znaczki stemplowe należy przylepić na protokole rozprawy i odpowiednio zużyć.

Nr. 36. (36)

Układ spadkowy.

Stan sprawy: Katarzyna Zemełkowa, zmarła bez pozostawienia ostatniego rozporządzenia, zostawiła dwoje dzieci, córkę Zofię, ur. 16 kwietnia 1909, i córkę Stanisławę, ur. 31 grudnia 1910. Majątek składa się: z połowy realności l. w. h. 333 gm. kat. Rząska, (druga połowa należy do wdowca) wartości 1.000 K i z 8 sznurków korali. Stan bierny: Koszta pogrzebu i choroby 150 K, dług zaciągnięty w powiatowej Kasie oszczędności w Krakowie 195 K, dług w Spółce oszczędnościowej w Mydlnikach 75 K.

Liczba czynności $\frac{\text{A. VII. 319}}{13/4}$

C. k. sąd powiatowy w Krakowie, Oddz. VII dnia 8 marca 1913.

Sprawa spadkowa [1].

po Katarzynie Zemełkowej, gospodyni w Rząsce, zmarłej dnia 25 stycznia 1913.

Obecni:

Sędzia r. s. k. Kościński. *Józef Zemełko.*
Władysław Stachnik.

Strony zawierają następujący

Układ.

Wdowiec Józef Zemełko obejmuje od [reszty] dziedziców zmarłego(ej) dnia *25 stycznia 1913 w Rząsce, Katarzyny Zemełkowej, a to od małoletnich Zofii i Stanisławy Zemełkównych, zastąpionych przez kuratora Władysława Stachnika*, cały spadek ruchomy i nieruchomy w inwentarzu wykazany [2], z ciężarami i prawami, z wyłączeniem *ośmiu sznurków korali*, a w zamian za to zobowiązuje się:

1. zapłacić wszystkie długi spadkodawcy i należytości od spadku na rzecz skarbu i funduszów, oraz należytość od przeniesienia nieruchomości, jak również ponieść koszta rozprawy spadkowej tak, aby dziedziców nie pociągano do zapłaty tych należytości i długów spadkowych.

2. wypłacić schedy ustalone na podstawie inwentarza, a mianowicie: *Zofii Zemełkównej kwotę 350 K (trzysta piećdziesiąt K), Stanisławie Zemełkównej kwotę 350 K (trzysta pięćdziesiąt K)*. Kapitał ma być płatny za kwartalnem wypowiedzeniem, przysługującem obu stronom, oprocentowany po 4% licząc od dnia śmierci spadkodawcy [3]. Odsetki mają być płacone z dołu dnia *25 listopada* każdego roku. Od zaległych odsetek należy uiszczać 5% zwłoki. Gdyby zwłoka trwała ponad 6 tygodni, kwota dłużna będzie natychmiast płatna.

3. Celem zabezpieczenia sched należnych *małoletnim Zofii i Stanisławie Zemełkównym, w kwocie po 350 K* wraz z 4% odsetkami, 5% odsetkami zwłoki i kaucyą po *50 K* za wszystkie wydatki, jakieby urosły z powodu ściągnięcia tych wierzytelności, o ile tym wydatkom nie przysługuje równe prawo zastawu z kapitałem, ustanawia obejmujący prawo zastawu na realności *l. w. h. 333 ks. gr. gm. kat. Rząska* i zezwala na wpis tego prawa zastawu w księdze gruntowej. To prawo zastawu i prawo własności realności spadkowych na rzecz obejmującego, muszą być wpisane równocześnie.

4. Każdoczesny właściciel obciążonej realności jest obowiązany przez czas trwania pożyczki ubezpieczać budynki od ognia na kwotę *300 K*. Wypłata odszkodowania ma być zastrzeżona na rzecz wierzycieli. Premie asekuracyjne zapłacone przez wierzycieli w zastępstwie obowiązanego mogą być pokryte z kaucyi.

Uchwała: Zatwierdza się układ [4], o ile zawarty został imieniem

małoletnich. Odsetki należne małoletnim *Zofii i Stanisławie Zemełkównym*, w rocznej kwocie po *14 K* pozostawia się zgodnie z wnioskiem, *Józefowi Zemełce* do rozporządzenia na utrzymanie i wychowanie małoletnich aż do czasu, gdy każde z nich ukończy 14 rok życia. Sąd może jednak także wcześniej zażądać zapłaty odsetek lub złożenia rachunków [5]). [Współopiekun] — kurator — ma donieść sądowi, gdyby które dziecko nie otrzymywało od *Józefa Zemełki* zaopatrzenia odpowiadającego wysokości odsetek.

Józef Zemełko.

Kościński. *Władysław Stachnik.*

Nr. 36. [1]) Formularza tego można użyć na spisanie protokołu zawierającego układ (jak w powyższym przykładzie), jak i na wygotowanie odpisów układu (do zbioru dokumentów i t. p.). Zależnie od tego należy wypełnić wolną część pierwszej stronicy albo tak, jak podano powyżej, albo też w razie sporządzenia odpisu w sposób następujący: „Wierzytelny odpis. W sprawie (stempel za 2 K) spadkowej po . . . . zawarły strony dnia . . . . następujący układ".

[2]) Słowa „spadek w inwentarzu wykazany" i „schedy ustalone na podstawie inwentarza" oznaczają, że układ obejmuje tylko przedmioty, które znaleziono przy spisaniu inwentarza i gdyby odnaleziono dalszy majątek spadkowy, to byłby on własnością dziedziców a nie obejmującego spadek, który może go jednak nabyć na podstawie n o w e g o układu za odpowiednią dopłatą do ugodzonych poprzednio sched.

[3]) Sądy wychodzą z założenia, że pieczа nad małoletnimi nakłada na nich obowiązek starania się, aby kapitały małoletnich przynosiły jak największy procent. Chociaż zapatrywanie to zasadniczo jest słuszne, to jednak nie należy zapominać o tem, że procent, który nie stoi w odpowiednim stosunku do dochodów z gruntu, może zrujnować ekonomicznie obejmującego spadek, a w następstwie przynieść szkodę pupilowi. Oceniając, czy stopa procentowa jest odpowiednia, należy przeto uwzględnić stopę procentową kasy sierocej lub najbliższej instytucyi udzielającej kredytu hipotecznego.

[4]) Uchwała nie zawiera zatwierdzenia przez sąd jako władzę przeprowadzającą spadek (§ 145 pat. niesp.), albowiem prawo własności realności spadkowych nie przechodzi zaraz po zawarciu układu na obejmującego; skutek ten, jak to od dawna przyjęto, ma miejsce dopiero równocześnie z przyznaniem spadku, wobec czego nie potrzeba zatwierdzenia sądowego.

Wyrazy sąd „jako władza przeprowadzająca spadek", można opuścić wówczas, gdy niema wątpliwości, w jakim charakterze sąd zatwierdza uchwałę.

Rozumie się samo przez się, że po spisaniu układu w sądzie i po zatwierdzeniu go przez sąd jako władzę sprawującą opiekę, należy oddać obejmującemu spadek zarząd i używanie spadku, wobec czego jest zbyteczne wspominać wyraźnie o tem. Obejmującemu spadek nie można polecić dodatkowo, aby złożył rachunek z dochodów, pobranych do dnia zawarcia układu, gdyż z jednej strony wypłaca on te dochody w formie procentu od spłat a procent biegnie od dnia śmierci spadkodawcy, z drugiej zaś strony wynika to już z natury interesu, że obejmujący nabywa takie same prawa do spadku, jakie dekret przyznaje dziedzicom i to ze skutkiem wstecz działającym.

[5]) Patrz uwagi ogólne ustęp XIII do form. Nr. 33.

Nr. 37. (37)

Referat uchwały, załatwiającej akta spadkowe, spisane przez komisarza sądowego. [1])

Liczba czynności A V. 297/12 7

Uchwała.

Sąd przyjmuje do wiadomości oświadczenie złożone przez *Wojciecha Kozickiego, Barbarę Kmietowiczową i małoletnich Wojciecha, Stanisława i Wiktora Kliszewskich, dzieci śp. Zofii Kliszewskiej,* iż spadek po *Bartłomieju Kozickim, właścicielu realności w Olszanicy nr. 23.* zmarłym (ej) dnia *30 października 1912.* przyjmują – warunkowo na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia.*

Prawa do spadku są wykazane *wyjaśnieniem urzędu gminnego w Olszanicy.*

[Wymierza się należytość przenośną z 25% dodatkiem od zaokrąglonej sumy w kwocie *K – h* opłatę na]

[Należytość przenośną uiszczono – należy uiścić w sądzie w znaczkach stemplowych w dniach 8, opłatę na]

Należytość c. k. notaryusza jako komisarza sądowego ustala się w kwocie *22 K 40 h.* Kwota ta będzie pobrana na rachunek masy spadkowej od *Wojciecha Kozickiego.* [2])

C. k. sąd powiatowy w Bochni uprasza się, aby odebrał oświadczenie przyjęcia spadku od Adamu Borowicza, zamieszkałego w Bochni, imieniem jego małoletnich dzieci Anny i Stanisława Borowiczów; dołącza się odpis ostatniego rezporządzenia.

[*Ostatnie rozporządzenie pomija się, gdyż brak mu przepisanych ustawą formalności.*]

Zarząd majątkiem spadkowym powierzono Wojciechowi Kozickiemu.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie,* Oddz. *V.* dnia *29 grudnia 1912.*

S.

Dor.

Uchwałę *Wojciechowi Kozickiemu* (Odbiorca pism)
Adamowi Borowiczowi w Bochni
sąd powiatowy w Bochni.

Sporządzić: [1. Wykaz spadku z albo] arkusz wymiaru należytości [oraz wezwanie o uiszczenie opłaty na fundusz szkolny] *dla urzędu wymiaru należyt.*
2. Cedułka należyt. na należytość notaryusza [oraz rzeczoznawców]
Odpisy ced. nal. osobom uprawnionym

Księga pieniężna
Księga sieroca
Raptularz *8 dni*
Uiszczenie należytości.

Nr. 37. [1]) Formularz ten ma zastosowanie przedewszystkiem wówczas, gdy rozprawę spadkową przeprowadził sędzia pomocniczy lub notaryusz jako komisarz sądowy. Wtedy bowiem niektóre kwestye (zwyczajnie jednak tylko te, o których mowa we formularzu) mogą być załatwione jedynie uchwałą sądową. W takim wypadku należy skreślić w protokole rozprawy ustępy, obejmujące uchwały ogłoszone przez sędziego na miejscu. Jeśli rozprawę spadkową na miejscu przeprowadza sędzia samoistny, upoważniony do wykonywania sądownictwa w sprawach niespornych, to może on ogłosić samoistnie potrzebne uchwały nawet wtedy, gdy działa jako sędzia pomocniczy przełożonego sądu (§. 14. ust. 2. instr. sąd.). Formularza tego można użyć także wówczas, gdy który z dziedziców nie mieszka w okręgu sądu przeprowadzającego rozprawę. Wtedy bowiem należy odebrać od niego oświadczenie przyjęcia spadku za pośrednictwem sądu miejsca zamieszkania, a nadto zawiadomić go o zarządzeniach, które także do niego się odnoszą. Tutaj należą kwestye, czy sąd uznał ostatnie rozporządzenie za ważne, jaką ono ma treść, komu powierzono zarząd majątku spadkowego, ile wynosi należytość notaryusza, kto złożył już oświadczenie przyjęcia spadku itp.

Uchwałą tą można także objąć wezwanie, by wykazano prawa do spadku.

W innych wypadkach zwyczajnie nie potrzeba wydawać takiej uchwały na piśmie, ponieważ wszystkie te kwestye powinny być załatwione w toku rozprawy ustnie, a odnośne uchwały należy stronom ogłosić. (Patrz uwagi ogólne ust. IV. do form. Nr. 33. zdanie ostatnie).

Gdyby dziedzic wezwany do rozprawy form. nr. 10. (który nie zawiera zagrożenia po myśli §. 120. pat. niesp.) się nie stawił, wystarczy wtedy, gdy mieszka w okręgu sądu przeprowadzającego rozprawę, wezwać go ponownie form. nr. 11. (pod rygorem §. 120 pat. niesp.).

Jeśli dziedzic się stawi i przyjmie spadek, należy zawiadomić go ustnie o uchwałach poprzednio ogłoszonych i uwidocznić to w protokole.

Gdyby dopiero na rozprawie przedstawiono opiekuna lub spółopiekuna a ten nie był obecny, wystarczy wezwać go do złożenia przyrzeczenia form. nr. 14. do proc. cyw.

[2]) Sąd musi w każdym wypadku bez wyjątku ustalić i ściągnąć (w myśl przepisów instrukcyi sąd.) należytość notaryusza, jako komisarza sądowego, nie uwzględniając zawartej w tym kierunku pozasądowej umowy notaryusza ze stronami. Notaryusz nie może żądać ogólnie, raz na zawsze, aby sąd ściągał przypadające mu należytości tylko na jego prośbę; jeśli o to jednak prosi w pewnym poszczególnym wypadku, można zanotować w księdze termin, przed którym nie należy zarządzać przymusowego ściągnięcia. (Dz. rozp. min. spraw. str. 308 z r. 1902.).

Nr. 38. (nowy)

Przyjęcie inwentarza i ustalenie należytości.

(Dla sądów miejskich).[1])

Liczba czynności A

Uchwała.

Sprawa spadkowa po

Przyjmuje się inwentarz przedłożony przez komisarza sądowego c. k. notaryusza p.
Ustala się należytość:
komisarza sądowego na K h
znawcy sądowego p.
na K h
znawcy sądowego p.
na K h
Należytości te będą pobrane na rachunek masy spadkowej od

Wzywa się dziedziców, aby przedłożyli wykaz spadku [2]) do

Nr. 38. [1]) Formularz ten ma zastosowanie wówczas, gdy dziedzice, korzystając z przysługującego im prawa, sami lub przez pełnomocnika sporządzają wykazy i podania (§ 3 ust. 2 rozp. min. spraw. z 7 maja 1860 Nr. 120 dz. p. p.), wskutek czego czynność notaryusza ogranicza się do spisania aktu zejścia i inwentarza (patrz uwaga 1 do form. Nr. 5).

[2]) Co do wykazu spadku patrz uwagi ogólne ustęp. II. do form. Nr. 28.

Nr. 39. (39)

Referat dekretu przyznania spadku.

(§§ 174, 178 pat. niesp.).

Uwagi ogólne.

Rozprawę spadkową kończy zwyczajnie przyznanie spadku, tj. uchwała sądowa, uznająca pewną osobę za dziedzica, lub większą ilość osób za spółdziedziców. Uchwała ta nazywa się dekretem przyznania spadku (dekretem dziedzictwa).

Wydając dekret przyznania spadku, sąd nie ustanawia dziedziców, lecz uznaje jedynie, że na podstawie wyników rozprawy spadkowej należy pewne osoby uważać za dziedziców, przynajmniej tak długo, dopóki ktoś inny nie wykaże, iż prawo dziedziczenia przysługuje jemu, a nie osobom wymienionym w dekrecie przyznania. Wolno zatem każdemu, kto twierdzi, iż ma równe lub lepsze prawa do dziedziczenia, wystąpić ze skargą o spadek (§ 823 ust. cyw.) i tą drogą uzyskać orzeczenie, iż ten, komu spadek przyznano, nie powinien być uznany za dziedzica.

Przyznanie spadku nie ma znaczenia wyroku sądowego i nie stanowi tytułu egzekucyjnego. Jeżeli więc np. rzecz, należąca do spadku, znajduje się w obcych rękach, dziedzic może dochodzić zwrotu tylko na drodze sporu, tak samo, jakby to był mógł uczynić spadkodawca. Dekret dziedzictwa stwierdza tylko, kto wstąpił w miejsce zmarłego, kto objął po nim wszystkie prawa i obowiązki (sukcesya ogólna).

W myśl § 174 pat. niesp. przyznanie spadku może nastąpić dopiero, gdy dziedzic wykaże swoje prawo dziedziczenia i wypełni pewne obowiązki nałożone przez ustawy (p. uwagi ogólne do form. Nr. 33). Sąd przeprowadzający rozprawę spadkową, rozstrzyga o tem, czy wymogom tym stało się zadość.

Dekret przyznania spadku musi zawierać (§ 174 pat. niesp.):

1. Imię i nazwisko spadkodawcy i dzień jego śmierci;

2. imię i nazwisko dziedzica, tytuł prawny do dziedziczenia, sposób przyjęcia spadku (z dobrodziejstwem lub bez dobrodziejstwa inwentarza), a jeśli występuje więcej dziedziców, stosunek, według którego dziedziczą, oraz powołanie się na dział spadku, jeśli został dokonany przed przyznaniem spadku;

3. uwidocznienie, czy spadek przypadł dziedzicowi na własność nieograniczoną, lub o ile dziedzic jest ograniczony w użytkowaniu lub rozporządzaniu majątkiem spadkowym przez powiernictwo, lenna lub podstawienia . . . . . ;

4. jeśli dziedzic jest małoletni lub pieczy poruczony, należy o tem uczynić wzmiankę.

§ 174 pat. niesp. podaje tylko, co „dekret w szczególności powinien zawierać", z czego wynika, że treść dekretu przyznania spadku nie została tam wyczerpująco podaną.

Mimo tego sądy galicyjskie przez szereg lat ograniczały się na tem, iż wymieniały w dekrecie przyznania spadku tylko dziedziców i części przypadające im w stosunku do całości, pomijając wszystkie inne kwestye, ważne tak dla dziedziców samych jak i dla osób trzecich, mianowicie kwestyę, czy i w jaki sposób dziedzice podzielili spadek między sobą.

Takie dekrety nie dawały żadnego obrazu wyników rozprawy spadkowej, a tem samem nie spełniały właściwego zadania, powodując jedynie nieporozumienia i spory. Spadkobiercy bowiem, zwłaszcza włościanie, mając zamiast przedmiotów konkretnych, przyznane tylko nieuchwytne, t. zw. „idealne" części w stosunku do całości, nie wiedząc, co właściwie każdemu z nich się należy, starali się nieraz samowolnie, bez porozumienia się ze spółdziedzicami, zagarnąć jak najwięcej ze spadku. Najgorzej wychodzili na tem zwykle małoletni lub nieobecni, którzy nie mogli sami strzedz swych praw.

Na podstawie takich dekretów zarządzono potem wpisy spółwłasności w księgach gruntowych, nieodpowiadające zgoła rzeczywistym stosunkom posiadania. Niekiedy tylko wydawał sąd na wniosek interesowanych na podstawie ostatniego rozporządzenia poświadczenie po myśli § 178 pat. niesp. (p. form. Nr. 42). Tymczasem istotne, zgodne z rzeczywistością, a nie fikcyjne tylko wyniki rozprawy spadkowej powinny być wyliczone, o ile możności, w jednym spólnym dokumencie.

Na tem stanowisku stoi stale ministerstwo sprawiedliwości, udzielając sądom wskazówek, jak należy postępować w toku rozprawy spadkowej, aby doprowadzić do zupełnego uregulowania stosunków prawnych między dziedzicami.

I tak w reskrypcie z 5 marca 1900 L. 2620 zwrócono sądom uwagę, że należy dążyć do tego, aby wynik rozprawy spadkowej mógł być bez przeszkód wpisany w księdze gruntowej, co może mieć miejsce tylko wtedy, gdy sąd już w toku rozprawy stwierdzi, jak oznaczone są hipotecznie realności spadkowe i grunta, którymi zmarły rozporządził w swem ostatniem rozporządzeniu, tudzież gdy w dziale spadku grunta, przypadające poszczególnym dziedzicom będą w ten sposób oznaczone. Celem przeprowadzenia § 2 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82, dz. p. p. jest jednak bardzo wskazane, aby już w dekrecie przyznania spadku podano, jakie realności lub części realności spadkowych otrzymuje każdy z dziedziców lub zapisobierców. Wobec tego podniesiono w podanym wyżej reskrypcie ministerstwa sprawiedliwości, że należy starać się o to, aby dział spadku przeprowadzono przed przyznaniem spadku, gdyż tylko wtedy można uwzględnić go należycie w dekrecie.

Natomiast należy, o ile możności, unikać wydawania poświadczeń z § 178 pat. niesp., które zresztą w myśl tego §-fu wydać można tylko zapisobiercom. Tak postępując, sądy ułatwią sobie spełnienie swego zadania, a stronom oszczędzą straty czasu i pieniędzy. W szczególności, dla uniknięcia poświadczenia z § 178 pat. niesp., należy uwzględniać w dekrecie przyznania spadku realności, przeznaczone zapisobiercom, gdyż nic nie stoi temu na przeszkodzie, a sąd powinien z urzędu starać się o wpis praw rzeczowych opartych na dekrecie (reskr. min. spraw. z 16 czerwca 1901, L. 1902).

Z treści okólników i reskryptów ministerstwa sprawiedliwości mogłoby się zdawać, że ministerstwo uważa tylko fizyczny dział nieruchomości jako jedyny sposób uregulowania stosunków między dziedzicami, oraz, że sędzia, przeprowadzając dział spadku, nie ma obowiązku uwzględniać innych przedmiotów spadku oprócz nieruchomości (n. p. ruchomości, wierzytelności, długów i t. p.).

Tak jednak oczywiście nie jest; ministerstwo sprawiedliwości zwraca tylko dlatego uwagę sądów głównie na działy fizyczne, ponieważ ludność włościańska w ostatnich rozporządzeniach prawie zawsze dzieli fizycznie gospodarstwo spadkowe między dziedziców, a jeśli strony interesowane godzą się na taki dział, sędzia musi starać się o to, aby dział ten mógł być wpisany do ksiąg gruntowych.

Gdyby jednak sędzia był zdania, że dział ustanowiony przez spadkodawcę lub proponowany przez strony interesowane, nie jest korzystny pod względem gospodarczym, wówczas powinien odpowiednio wpłynąć na interesowanych, aby albo zgodzili się na objęcie nieruchomości przez jednego z dziedziców, albo przynajmniej zawarli taki dział, któryby w danych warunkach był gospodarczo korzystny, zatem ile możności między jak najmniejszą ilość spółwłaścicieli albo przynajmniej całemi parcelami lub kompleksami.

Ponieważ dalsze rozdrobnienie i tak już drobnych gospodarstw włościańskich utrudnia racyonalną gospodarkę i sprzeciwia się zasadom polityki agrarnej, sędzia, oprócz dążenia do zgodności stanu hipotecznego ze stanem faktycznym, powinien uwzględniać także stosunki gospodarcze.

Z czasem niezawodnie uda się sądom wpoić w ludność przekonanie, że często objęcie spadku jest korzystniejsze od działu fizycznego.

Dział spadku musi nietylko obejmować nieruchomości, ale całą spuściznę (ruchomości, wierzytelności i t. p.), oraz długi spadkowe, gdyż inaczej krzywdziłby niektóre z osób interesowanych. Po zawarciu działu spadku, każdy z interesowanych powinien wiedzieć dokładnie, co otrzymuje ze spadku i jakie z tem obejmuje ciężary.

Zdarza się bardzo często, że interesowani nie podają do inwentarza ruchomości lub wierzytelności, jakie w spadku pozostały, zwykle w tym celu, ażeby uzyskać niższy wymiar należytości spadkowej, albo też ukryć część majątku wobec spółdziedziców. Powoduje to potem zatargi i spory sądowe.

Sędziowie powinni więc i w tym kierunku wpływać na zmianę zapatrywań dziedziców, wykazując im szkody, jakie wynikają z zatajenia majątku ruchomego w toku rozprawy spadkowej.

Jeśli w toku rozprawy spadkowej interesowani zgodzili się na objęcie spadku przez jednego z dziedziców (p. form. Nr. 36) lub zawarli inny układ spadkowy, należy zamieścić w dekrecie przyznania spadku, oprócz szczegółów w § 174 pat. niesp. wyliczonych, także istotne postanowienia działu spadku lub umowy objęcia i to w ten sposób, aby ile możności sam dekret przyznania spadku mógł być podstawą wpisu hipotecznego.

To wyliczenie zamieszczone na końcu uchwały przyznania (po formułce:

„Według wyników rozprawy spadkowej, należy wykonać następujące wpisy w księdze gruntowej“) musi atoli zawierać wszystkie te szczegóły, które mają obowiązywać także każdego późniejszego nabywcę nieruchomości obciążonych, a które dlatego muszą być uwidocznione w dokumencie złożonym w zbiorze dokumentów (§ 5, 6 ust. hip.), zatem przy spłatach także stopę odsetek, termina płatności, prawo wypowiedzenia, płatność długu w razie zwłoki w opłacie odsetek, umówioną kaucyę i t. p. Dział i poświadczenie w dekrecie przyznania mogą obejmować także nieruchomości, nie należące do spuścizny, jeżeli n. p. jeden z dziedziców lub obejmujący spadek wnosi do masy podziałowej swój grunt, ustanawia na nim prawo zastawu dla spłat i t. p. Jeżeli majątek jest znaczny i dział zbyt obszerny, tak, że nie można zamieścić wszystkich szczegółów istotnych w dekrecie, można tego zaniechać i poprzestać na odesłaniu do aktu działu.

W takim razie przy intabulacyi nietylko dekret ale także i odpis aktu działu czy też objęcia spadku musi być złożony w zbiorze dokumentów.

Przed zapłaceniem lub zabezpieczeniem należytości spadkowych sąd nie może przyznać spadku.

Ministerstwo sprawiedliwości zgodziło się jednak, aby co do ułożenia referatu dekretu przyznania spadku sądy galicyjskie postępowały tak samo, jak postępują oddawna sądy w innych okręgach. W szczególności wtedy, gdy rozprawa spadkowa jest ukończona, i jedynie niezapłacono należytości spadkowej, może sędzia, badając lub załatwiając protokół rozprawy, przygotować równocześnie referat dekretu przyznania spadku, jeśli przez to ułatwi sobie pracę. Referat taki należy zaopatrzyć napisem „projekt“ i złożyć w aktach bez daty i podpisu. Dopiero gdy sąd zostanie zawiadomiony o zapłaceniu należytości spadkowych, (rozp. min. spraw. z 10 listopada 1902. Nr. 50 dz. rozp.), lub gdy strony wykażą w należyty sposób, że należytości zapłaciły i gdy nadto spełnią się inne ustawowe wymogi przyznania spadku (§§ 149 i nast. 174 pat. niesp.), należy ponownie porównać projekt dekretu z aktami, wedle potrzeby sprostować go lub uzupełnić, zaopatrzyć datą a następnie oddać kancelaryi. Od tej chwili dopiero uważa się sprawę za załatwioną przez przyznanie i można ją, jako taką, wykreślić z rejestru A. Taki sposób postępowania ma tę korzyść, że sędziemu, który prowadził rozprawę spadkową i cały jej przebieg ma świeżo w pamięci, przychodzi łatwo napisać referat dekretu zaraz po spisaniu protokołu rozprawy lub gdy załatwia akta spadkowe. Pisząc natomiast dekret przyznania spadku po upływie pewnego czasu, sędzia musi ponownie badać całe akta, gdyż wiele zatarło się już w jego pamięci.

Naturalnie, nie miałoby żadnego celu przygotowywać przedwcześnie referat dekretu tj. wtedy, gdy rozprawa spadkowa nie jest jeszcze ukończona a więc gdy nie przeprowadzono działu spadku, gdy nie stwierdzono oznaczenia hipotecznego zapisanego gruntu, lub gdy wreszcie nie ustalono części obowiązkowej małoletniego lub pozostającego pod kuratelą. Jednakże i w tych wypadkach jest bardzo praktycznie, jeśli sędzia na osobnym arkuszu zanotuje w krótkości istotne wyniki dotychczasowej rozprawy (reskr. min. spraw. z 24 kwietnia 1903, L. 4881).

Reskryptem z 9 lipca 1901, L. 13060 upoważniło min. spraw. prezydyum sądu kraj. wyższego w Krakowie do oświadczenia sądom, że dekret przyznania spadku należy doręczyć wszystkim dziedzicom, o ile nie zrzekną się doręczenia lub też nie żądają doręczenia tylko do rąk jednego dziedzica.

Z tego mogą interesowani korzystać także w sposób przedstawiony we wzorach form. Nr. 33 (przy końcu). Mogą mianowinie postawić wniosek, by jedno wygotowanie dekretu doręczono ich spólnemu pełnomocnikowi do doręczeń, drugie

zaś przeznaczone dla jednego z interesowanych, zatrzymano na razie w aktach, celem złożenia w zbiorze dokumentów. Wynikające stąd uproszczenie manipulacyi i ułatwienie dla stron jest oczywiste. W takim wypadku pouczenie stron przez doręczenie form. Nr. 40 jest zbędne.

Nr. 39. (39)

Referat dekretu przyznania spadku.

(§§. 174, 178 pat. niesp.)

Wzór I.

Liczba czynności $\frac{A.\ XI.\ 371/13}{4}$

Dekret przyznania spadku.

Spadek po *Piotrze Janiku, gospodarzu w Tomaszowicach,* który (a) zmarł (a) dnia *14 lutego 1913,* [nie] pozostawiwszy ostatnie (go) rozporządzenie (a) *z daty Tomaszowice 26 maja 1912,* przyznaje się na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia* — następującym dziedzicom, którzy przyjęli spadek z [bez] dobrodziejstwem (a) inwentarza a mianowicie: *pełnoletnim Anieli z Janików Januszowej i Piotrowi Janikowi oraz małoletnim: Janowi, Annie, Józefowi, Katarzynie i Franciszkowi Janikom po jednej siódmej części,* [uwzględniając dokonany dział spadku], jednak z ograniczeniem, *że wdowie Maryannie z Kłysiów Janikowej przysługa prawo dożywotniego użytkowania 1/8 części całego spadku.*

Według wyników rozprawy spadkowej, należy wykonać następujące wpisy w księdze gruntowej *gminy kat. Tomaszowice w. h. l. 9.:*

1. Intabulacyę prawa własności parcel grunt. l. k. 386, 279/1, i 385 na rzecz Anieli z Janików Januszowej,

2. Intabulacyę prawa własności parceli bud. l. k. 19 i parcel grunt. l. k. 226, 228, 229 i 279/2, na rzecz Piotra Janika,

3. Intabulacyę prawa własności parcel grunt. l. k. 298, 305, 382, 383, 384, po połowie na rzecz małoletnich Jana i Anny Janików.

4. Intabulacyę prawa zastawu dla kwot po 200 K na karcie C. realności, która będzie utworzona z parcel pod 1., a dla kwot po 100 K na karcie C. jednej połowy i po 100 K na karcie C. drugiej połowy realności, która będzie utworzona z parcel pod 3. na rzecz Józefa, Katarzyny i Franciszka Janików, oraz dla odsetek po 4% od 14 lutego 1913, płatnych z dołu w ratach rocznych z tem zastrzeżeniem, że obu stronom przysługuje wypowiedzenie kwartalne.

5. wpis prawa dożywotniego użytkowania 1/8 części nieruchomości

pod 1. 2. 3. wymienionych, na rzecz Maryanny z Kłysiów Janikowej. Prawa wymienione pod 1, 2, 3, 4 muszą być równocześnie wpisane.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *XI.* dnia *4 kwietnia 1913.*

S.

Dor.
Uchwałę
1. Piotr Janik
dla aktów (do zbioru dokumentów).
Księga sieroca
Zapisek ewid. I.

Wzór II.

Liczba czynności $\frac{\text{A. XI. 120}}{13/8}$

Dekret przyznania spadku.

Spadek po *Janie Orzechowskim, gospodarzu w Bibicach,* który zmarł (a) *dnia 27. lutego 1913* nie pozostawiwszy ostatnie (go) rozporządzenie (a), przyznaje się na podstawie *ustawowego porządku dziedziczenia następującym dziedzicom,* którzy przyjęli spadek z (bez) dobrodziejstwem (a) inwentarza, a mianowicie: *pełnoletnim Annie z Orzechowskich Cieślikowej, Anastazyi z Orzechowskich Kaletowej, Józefowi Orzechowskiemu i Stanisławowi Orzechowskiemu po jednej czwartej części,* uwzględniając dokonany dział spadku [jednak z ograniczeniem, że]

Według wyników rozprawy spadkowej, należy wykonać następujące wpisy w księdze gruntowej *gm. kat. Bibice w. h. l. 22 131, 59, 257*:

1. Intabulacyę prawa własności parcel bud. l. k. 1/1 i 120 oraz parcel grunt. 31/1, 31/7, 813/3, 816/1 817/4, 763/2, 762/2, na rzecz Stanisława Orzechowskiego.

2. Intabulacyę prawa własności parcel grunt. l. k. 337/1, 337/2, 373, 512, 513, 514/2, na rzecz Józefa Orzechowskiego.

3. Intabulacyę prawa własności parceli grunt. l. k. 164/1, na rzecz Anastazyi z Orzechowskich Kaletowej.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XI.* dnia *4 lipca 1913.*

S.

Dor.
Uchwałę.
1. Józefowi Orzechowskiemu.
2. Dla aktów (do zbioru dokumentów).
Księga sieroca.
Zapisek ewid. I.

Nr. 40. (38)

Zawiadomienie o wpisie hipotecznym wyników rozprawy spadkowej.[1] [2]

(§ 2 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p.)

Do wiadomości.

W myśl § 2 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p. wszelkie wpisy w księgach gruntowych (wpis prawa własności lub prawa zastawu, przeniesienie lub wykreślenie wierzytelności hipotecznych i innych praw hipotecznych), których podstawę ustalono w toku rozprawy spadkowej, zarządza sąd z urzędu, jeżeli potrzebne dokumenta albo zostaną przedłożone sądowi, albo też znajdują się w aktach sądu (jak np. dekret przyznania spadku, poświadczenie urzędowe, protokół ugody spadkowej i t. p.). W tym wypadku mają strony przedłożyć jedynie odpisy odnośnych uchwał lub protokołów urzędnikowi prowadzącemu księgi gruntowe. Dekret przyznania spadku, poświadczenie urzędowe i t. p. można przedłożyć w oryginale bez odpisów.

Osobnego podania o wpis w księdze gruntowej wnosić nie potrzeba.

Gdyby jednak nie przedłożono sądowi ani odpisów, ani oryginalnych dokumentów, może sąd zarządzić z urzędu wpis hipoteczny dopiero po upływie sześciu tygodni od dnia prawomocności dekretu przyznania spadku; w tym wypadku pobiera się za sporządzenie potrzebnych odpisów podwójną należytość (tj. po 4 K od arkusza).

Nr. 40. [1]) Zawiadomienie to doręcza się wraz z dekretem przyznania, jeżeli pozostały w spadku nieruchomości lub jakiekolwiek prawa (wierzytelności) wpisane w księgach gruntowych. Zawiadomienia doręczać nie trzeba, jeżeli sąd na wniosek zatrzyma jeden egzemplarz dekretu w aktach. (patrz uwaga 13 do form. Nr. 33 i uwagi ogólne do form. Nr. 39).

[2]) Ustawa z d. 23 maja 1883 r. Nr. 82 dz. u. p. o częściowej zmianie §§. 64 i 76 u. h.

§ 1. Podział hipoteczny parceli katastralnej może nastąpić tylko na podstawie planu geometrycznego (planu sytuacyjnego), sporządzonego i uwierzytelnionego przez pomiarowego urzędnika katastru lub przez autoryzowanego prywatnego technika, chyba, że rozchodzi się o parcelę, której linie graniczne tworzą kwadrat lub prostokąt o szerokości najwyżej 20 m., a podział ma być dokonany wedle wielokrotnych części parceli.

W przypadkach, w których nie potrzeba planu, należy podział dokładnie opisać w dokumencie, który ma być podstawą intabulacyi.

Opis ten, jak również i plan, musi odpowiadać przepisom o utrzymywaniu katastru w ewidencyi, których ogłoszenie nastąpi w drodze rozporządzenia.

Oprócz oryginału planu strona powinna przedłożyć dwie uwierzytelnione, nieostemplowane kopie, z których—w razie, jeżeli na żądany podział zezwolono,—jedną należy zachować w zbiorze dokumentów, drugą zaś należy dołączyć do uchwały przeznaczonej dla urzędu wymiaru należytości. Kopię przeznaczoną do zbioru dokumentów można zastąpić oryginałem.

Jeżeli sąd hipoteczny otrzymał szkic podziału parceli katastralnej od urzędu katastralnego, strona może się powołać na ten szkic, wnosząc prośbę o przeprowadzenie podziału hipotecznego, a wtedy odpada obowiązek dostarczenia planu i kopii.

§ 2. Jeżeli sąd spadkowy posiada dokumenta potrzebne do zezwolenia na wpis, — o ile one nie są wygotowaniem orzeczeń sądu spadkowego, — natenczas winien po prawomocności przyznania spadku w braku prośby interesowanych, odpowiadającej obowiązującym przepisom, zarządzić z urzędu dokonanie hipotecznych wpisów, których podstawę ustalono w czasie rozprawy spadkowej w formie posiadającej wymogi potrzebne do intabulacyi.

Zarządzenia te, które sąd wydaje z urzędu, należy wstrzymać aż do upływu sześciu tygodni od prawomocności przyznania spadku, chyba, że interesowani wniosą przeciwne oświadczenie.

Strona powinna dostarczyć na czas sądowi spadkowemu potrzebnych do zbioru dokumentów i dla urzędu wymiaru należytości odpisów dokumentów, inaczej sporządzi się je z urzędu za pobraniem podwójnej należytości opłacanej od odpisów uwierzytelnionych urzędowo.

Stronie, która przedkłada dokumenta i odpisy dokumentów celem wykonania powyższych postanowień, należy na żądanie wydać potwierdzenie odbioru. Dokumenta te można przedłożyć i bez podania.

Jeżeli sąd spadkowy nie prowadzi księgi gruntowej, w której wpis ma nastąpić, winien wezwać sąd właściwy o dokonanie wpisu.

§ 3. Jeżeli sąd prowadzący księgi gruntowe, powziąwszy z okazyi rozprawy spadkowej urzędową wiadomość, że zaniechano wpisu prawa rzeczowego będącego przedmiotem opłaty podatku gruntowego, lub jeżeli go wezwie władza katastralna o przeprowadzenie wpisu takiego prawa, — natenczas (sąd ten) powinien po przesłuchaniu opieszałej strony wyznaczyć jej termin do uporządkowania stanu hipotecznego lub — w razie przeszkód — do wykazania, że przedsięwzięła kroki mające na celu usunięcie tych przeszkód.

Przekroczenie tego terminu, nad którego dotrzymaniem czuwać należy z urzędu, — karanem będzie karą pieniężną od 1 do 50 złr. (2 do 100 K), którą należy z góry zagrozić, a w razie powtórzenia podwyższyć.

Postępowanie stosować się winno do postępowania w sprawach niespornych.

Podania, protokoły, załączniki, rubra, o ile odnoszą się tylko do zastosowania powyższych przepisów, a nie zawierają prośby strony o dozwolenie wpisu hipotecznego, są wolne od stempla.

Bardzo dobre objaśnienie §§ 2 i 3 ust. z 23 maja 1883 Nr. 82 dz. pp. zawiera rozp. min. spraw. z 25 kwietnia 1884 L. 4407, przytoczone poniżej w całości:

Nietylko w interesie zgodności ksiąg gruntowych z katastrem, lecz także w interesie bezpieczeństwa publicznego i dobra publicznego postawiono w ustawie z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p. tę nową zasadę, że ze względu, iż w postępowaniu spadkowem działa się z urzędu, w przyszłości należy z urzędu wpisać do ksiąg gruntowych wyniki rozprawy spadkowej; naturalnie, o ile to jest potrzebne i możliwe.

Ustawa nie robi w tym względzie różnicy między prawem własności a innemi prawami rzeczowemi na nieruchomościach.

Także zniesienie praw rzeczowych, które następuje przez wpis wykreślenia, nie jest wyłączone od wpisu z urzędu.

Można zatem na podstawie dekretu przyznania lub innych faktów stwierdzonych urzędowo w toku rozprawy spadkowej, na podstawie wydanych zarzą-

dzeń i uchwał sądu przeprowadzającego spadek, np. poświadczeń z § 178 pat. niesp., dalej na podstawie dokumentów zatwierdzonych przez sąd przed wydaniem dekretu przyznania (działów spadku, kontraktów kupna i zamiany, aktów licytacyjnych), wpisać intabulacyę lub wykreślenie: prawa własności, prawa zastawu, służebności, wymów, tudzież ciężarów gruntowych, jeżeli zachodzą potrzebne warunki do wpisu nabycia, ograniczenia, przeniesienia lub wykreślenia tych praw.

Zgadza się to z postanowieniami ustawy, jeśli w tym kierunku pójdzie się tak daleko, jak tylko można bez wywołania zawikłań.

Jakiem ograniczeniom podlega wobec tego zasada postawiona w § 2 ustawy, nie da się dokładnie określić, a rozstrzygnienie w każdym poszczególnym wypadku zależeć będzie od swobodnego uznania sędziego, który musi rozważyć wszystkie okoliczności stanowcze.

Po upływie terminu w § 2 oznaczonego, nad którym należy czuwać z urzędu, ma sędzia zbadać, uwzględniając § 94 ust. hip., czy i pod jakimi warunkami może dozwolić interesowanym, gdy o to proszą, wpisów hipotecznych, potrzebnych wskutek przekształcenia praw rzeczowych w drodze spadku; ma on dalej przekonać się, czy warunki te się spełniły, w szczególności, czy strona dostarczyła wszystkich potrzebnych dokumentów, lub czy w aktach znajdują się potrzebne referaty.

Pod względem formalnym nie jest wymagane, aby spisywano ze stronami protokół dla stwierdzenia, że wymienione warunki się ziściły. Sąd przeprowadzający rozprawę spadkową ma tylko uwidocznić w aktach wynik swego badania, i wysłać rekwizycyę do sądu hipotecznego, a jeśli sam jest sądem hipotecznym, wydać uchwałę hipoteczną. W tym ostatnim wypadku należy wynik badania spisany w formie przypomnienia urzędowego wnieść do biura podawczego, aby w myśl § 93 ust. hip. ustalić pierwszeństwo hipoteczne i zadośćuczynić § 8 instr. hip. co do praesentatum.

Sędzia przeprowadzający rozprawę spadkową powinien już w toku rozprawy spadkowej uwzględnić to swoje zadanie, i pamiętać o tem, iż przepisy § 76 ust. hip. § § 177, 178 pat. niesp. tudzież reskr. min. spraw. z 24 października 1858, L. 18636 o tyle zostały zmienione, że odnośne postępowanie należy przeprowadzić z urzędu, aby zapobiec niezgodności ksiąg gruntowych ze stanem faktycznym.

Przy przejściu praw własności realności spadkowych i wogóle innych praw rzeczowych na małoletnich i pozostających pod kuratelą uprościła się więc działalność sędziego niespornego wskutek § 2 powołanej ustawy.

Względem własnowolnych, którzy w terminie zakreślonym tą ustawą nie podali o wpis hipoteczny nowo powstałego stanu prawnego, powinien sąd, ze względu na dobro publiczne postępować, z pewnemi ograniczeniami, z taką samą troskliwością, jak co do osób pieczy sądu poruczonych.

Jeśli po upływie terminu zakreślonego w § 2 powołanej ustawy, nie ma warunków do zarządzenia wpisu z urzędu, wtedy odpada obowiązek sędziego przeprowadzającego rozprawę spadkową jako takiego, aby działał z urzędu, zastępując w ten sposób strony własnowolne.

Od tej chwili działa sąd wobec stron własnowolnych z urzędu tylko o tyle, o ile to jest wskazane w interesie zgodności ksiąg gruntowych z katastrem podatku gruntowego. Przytem odpada intabulacya i wykreślenie hipotecznych i innych rzeczowych ciężarów, tudzież praw pierwokupu, odkupu, dzierżawy i ograniczeń rozporządzania i pozostaje jedynie intabulacya zmian posiadania, które w celach opodatkowania gruntu władza katastralna ma utrzymywać w ewidencyi stosownie

do ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p. i rozp. min. z 11 czerwca 1883, Nr. 91 dz. p. p. tj. pozostaje intabulacya nieograniczonego prawa własności lub innych pod względem opodatkowania na równi traktowanych praw, jak powiernictw, podstawień powierniczych, lub praw wynikłych z układów małżeńskich, działu spadku lub kontraktów.

Czuwanie, aby wpisów takich, których nie uskutecznia się z urzędu, nie odraczano dłużej, jak to jest niezbędnie konieczne, nie jest już wtedy rzeczą sądu przeprowadzającego rozprawę spadkową lecz sądu hipotecznego.

Czynność sądowa według § 3 omawianej ustawy polega na tem, aby wpłynąć na stronę, która może postarać się o wpis prowadzący do zgodności księgi hipotecznej z katastrem, jednak o to bez dostatecznej przyczyny się nie stara, a zatem spowodować pośrednio, aby stosunki posiadania stanowcze dla opodatkowania, nie usuwały się od ewidencyi hipotecznej i od ewidencyi katastralnej, która z urzędu musi iść w ślad za zmianami faktycznemi.

Pierwszym obowiązkiem sądu w tym kierunku jest przesłuchać stronę interesowaną, a bardzo często przyjdzie do tego, że strona odpowiednio pouczona przez sędziego, ureguluje stan hipoteczny.

Jak należy postąpić w każdym poszczególnym wypadku, zależeć będzie od uznania sędziego, a dotyczy to przedewszystkiem kwestyi, jaki termin powinno się oznaczyć stronie, gdyż w tym kierunku, jak również co do rozstrzygnienia pytania, czy strona się zaniedbuje, ustawa pozostawia sędziemu zupełną swobodę.

Jeśli sąd hipoteczny zawiadomiony zostanie przez organa powołane do utrzymania w ewidencyi katastru podatku gruntowego, tudzież do peryodycznych rewizyi w gminach (za pośrednictwem urzędu podatkowego), o potrzebie sprostowania ksiąg gruntowych, powinien rozwinąć odpowiednią działalność bez względu na to, czy zmiana posiadania nastąpiła wskutek śmierci, czy też wskutek układów między żyjącymi.

Ciągła styczność sądu hipotecznego z organami ewidencyi katastru przyczyni się niezawodnie do zmniejszenia się różnic między stanem hipotecznym i prawnym stanem faktycznym, a w szczególności do usunięcia błędów, które się wkradły do ksiąg hipotecznych.

Sposobność do tego dają peryodyczne rewizye przeprowadzane według gmin przez urzędników ewidencyi katastru.

Jeżeli sąd na podstawie doniesienia ewidencyi katastru (arkusza zgłoszeń) przeprowadzi dochodzenia w myśl § 43 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p. i przekona się, że nie postarano się o wpis hipoteczny, wtedy ma postąpić tak samo, jak w wypadku wyżej omówionym, gdzie z powodu niemożności zastosowania § 2 ma się zastosować § 3 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p.

Gdyby po przeprowadzeniu dochodzeń okazało się, iż § 3. nie można zastosować, ma sąd zawiadomić o tem urząd podatkowy, i zarazem podać mu, kto jest wpisany w księgach hipotecznych za posiadacza (właściciela), aby jego nazwisko można było uwidocznić w operatach katastralnych obok nazwiska posiadacza faktycznego, który opłaca podatek.

Wogóle należy zawsze uważać na związek w jakim stoi ustawa Nr. 82 dz. p. p. z równoczesną ustawą Nr. 83 dz. p. p.

Łączność obu polega na tem, że sądy hipoteczne występują ze swej biernej roli, uznają, iż należy do ich zakresu działania utrzymywać ciągle księgi hipoteczne w zgodności z katastrem i wspierają ewidencyą katastru według możności, aby następnie zużytkować dla ksiąg hipotecznych daty operatów katastralnych.

Sądom wolno dalej posługiwać się współdziałaniem ustawowych zastępców stron, gdyż często zdarzyć się może potrzeba ustanowienia kuratorów.

O ile notaryusze występują jako komisarze spadkowi, będą mogli nieraz ułatwić zadanie sądom hipotecznym; nawet jednak wtedy, gdy nie działają jako komisarze spadkowi nie braknie im sposobności, aby podać do wiadomości powołanym organom urzędowym swoje spostrzeżenia co do ksiąg hipotecznych i katastru, i w ten sposób pośredniczyć między obydwoma instytucyami i popierać zgodność wyników ich działalności.

Nr. 41. (41)

Oddanie spadku w miejsce zapłaty.

(§§ 52, 73, pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{A IV } 47/12}{4}$

Spadek po *Zofii Bielskiej, wdowie po oficyale pocztowym, zamieszkałej w Krakowie, Rynek główny 37*, zmarłym(ej) dnia *25 stycznia 1912*, składający się ze spisanych przedmiotów wartości *406 K*,[1]) oddaje się w miejsce zapłaty *Anieli z Bielskich Morbitzerowej, żonie urzędnika bankowego w Krakowie*, na — częściowe — pokrycie jego (jej) wierzytelności z tytułu poniesionych kosztów pogrzebu i choroby, a mianowicie:

a) kosztów pogrzebu policzonych przez zakład pogrzebowy J. Wolnego w Krakowie w kwocie 270 K,

b) należytości Dra Zygmunta Bętkowskiego w Krakowie, za opiekę lekarską w kwocie 80 K,

c) należytości za lekarstwa pobrane w aptece pod „Złotą głową“ w Krakowie, Rynek główny 23, w kwocie 70 K.

[W zamian za to ma obejmujący(a) pokryć następujące długi i wydatki:]

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *IV.* dnia *24 marca 1912.*

S.

Dor.

Uchwała:

Aniela Morbitzerowa

Arkusz wymiaru należytości

Nr. 41. [1]) Powołanie się na zestawienie przedmiotów spadkowych w aktach potrzebne jest dlatego, aby wyraźnie zaznaczyć, że nie ma tutaj miejsca sukcesya uniwersalna. Jeśli spadek oddano w miejsce zapłaty kilku wierzycielom nie w stosunku do wysokości ich wierzytelności, wówczas należy szczegółowo wymienić przedmioty oddane każdemu z wierzycieli (patrz form. Nr. 35); jestto możliwe, gdyż ustawa nie postanawia nigdzie, że spadek można oddać w miejsce zapłaty tylko jednemu wierzycielowi. W razie postawienia sprzecznych wniosków, sąd powinien dążyć do zawarcia ugody między wierzycielami; sąd jednak nie ma obowiązku starać się o doprowadzenie do porozumienia, jeśli spadek wystarcza, aby otworzyć konkurs. (Zresztą patrz uwagi do form. nr. 35.)

(Nr. 42. (42))

Dokument urzędowy do wpisu w księdze gruntowej [1]

(§ 178 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{A IV } 37/13}{12}$

Podpisany sąd, przeprowadzający rozprawę spadkową po *Henryku Dolnickim, prywatnym, zamieszkałym w Jaśle*, zmarłym dnia *7 września 1912* potwierdza, że na podstawie *zapisu zawartego w testamencie z 5 stycznia 1906* prawo własności należącej(ych) do spadku realności *lwh: 13 ks. gr. gm. kat. Jasło* może być zaintabulowane na rzecz p. *Anny Lewińskiej zamieszkałej w Krakowie ul. Szpitalna Nr. 13.*

C. k. sąd powiatowy w *Jaśle*, Oddz. *IV.* dnia *29 grudnia 1912.*

S.

Zapisek ewid. I. [2]

Nr. 42. [1]) Wydanie osobnego poświadczenia z § 178 pat. niesp. zamiast zamieszczenia go w dekrecie przyznania spadku tylko wyjątkowo powinno mieć miejsce np. gdy zapisobierca sprzedał zapisaną mu realność a nowonabywca chce uzyskać wpis prawa własności wprost na swoje nazwisko (§ 22 ust. hip.), gdy zapisobierca prosił, aby mu wystawić takie poświadczenie i t. p.

[2]) W sprawie uskutecznienia z urzędu wpisów hipotecznych na podstawie poświadczenia z §. 178 pat. niesp. patrz uwaga 2, do form. nr. 40.

(Nr. 43. (43))

Dokument urzędowy do wykreślenia praw, które gasną ze śmiercią uprawnionego. [1]

Liczba czynności $\frac{\text{A. I. } 243/13}{8}$

Na podstawie dochodzeń urzędowych, przeprowadzonych przy spisaniu aktu zejścia [w toku rozprawy spadkowej] po *Michale Niżyńskim, prywatnym w Korbielowie Nr. d. 110*, zmarłym(ej) dnia *26 czerwca 1913* potwierdza sąd, że można wykreślić wpisane na rzecz zmarłego(ej) na podstawie *dekretu przyznania spadku z 3 marca 1902* $\frac{\text{A I } 39/2}{6}$ *prawo dożywotniego użytkowania* $^1/_8$ *części realności lwh. 110 ks. gr. gm. kat. Korbielów.*

C. k. sąd powiatowy w *Żywcu*, Oddz. *I*, dnia *9 sierpnia 1913.*

S.

Zapisek ewid. I.

Nr. 43 [1]) W myśl § 34 ust. hip. można na podstawie metryki śmierci wykreślić prawa, których przedmiotem były świadczenia powrotne, lub które były wpisane na czas życia pewnej osoby. Jeśli jednak rozchodzi się o świadczenia powrotne, wykre-

ślenie na podstawie metryki śmierci może nastąpić dopiero po upływie 3 lat od śmierci osoby uprawnionej. W tym czasie mogą dziedzice podać jeszcze skargę o zapłatę zaległości. Gdyby jednak dziedzice oświadczyli przed tym terminem, że nie ma zaległości, można zarządzić natychmiast wykreślenie.

Wtedy sąd, który byłby powołany do przeprowadzenia rozprawy spadkowej, gdyby pozostał majątek obejmujący zaległe kwoty, ma na podstawie oświadczenia złożonego przez interesowanych w sądzie lub przy spisaniu aktu zejścia, stwierdzić w formie, wymaganej dla dokumentów hipotecznych, iż wykreślenie może nastąpić.

Oświadczenie dziedziców w sprawie wykreślenia jest wolne od należytości.

Nr. 44. (44)

Intabulacya wyników rozprawy spadkowej po przedłożeniu dokumentów przez stronę.

(§ 2 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p.)

Liczba hip. 2872/13 [1])
lwh. 9 ks. gr. gm. kat. Tomaszowice

Dekret przyznania z *4 kwietnia 1913.*

Dzień prawomocności: *(Strony przeznaczyły jedną odbitkę do zbioru dokumentów).*

Zapisek urzędowy.[2])

Dzisiaj dnia *18 kwietnia 1913* o godz. *9 m. 25 przed poł.*[3]) przedłożył (ono) do wpisu w księdze gruntowej: Dekret przyznania spadku — [poświadczenie urzędowe — oryginał — odpis — układu spadkowego] w sprawie spadkowej po *Piotrze Janiku, z Tomaszowic Nr. d. 9.*

Należytość od wpisu według tar. poz. 45 B. a (od praw zastawu i t. p. $^1/_2$% z 25% dodatkiem) od 800 K t. j. 5 K — h nie — uiszczono w znaczkach stemplowych.[4]).

Uwaga hipoteczna: *Zgodnie*[5]).

Uchwała.

Na podstawie dekretu przyznania spadku *z dnia 4 kwietnia 1913,* L. cz. $\frac{\text{A. XI. } 371}{13/4}$ po *Piotrze Janiku z Tomaszowic* [układu spadkowego z] *i planu podziału z 30 marca 1913 l. ks. zam. 32/13* zarządza się w myśl § 2 ustawy z 23. maja 1883, Nr. 82. dz. p. p. następujące wpisy w księdze gruntowej *gm. kat. Tomaszowice wyk. hip. l. 9.:*

1. *a) podział parceli grunt. 279 na parc. grunt. 279/1 i 279/2.*

b) wydzielenie parc. grunt. l. k. 386, 279/1 i 385, utworzenie z nich nowego ciała hip. lwh. 328 i intabulacyę prawa własności na rzecz Anieli z Janików Januszowej,

c) wydzielenie parcel gr. 298, 305, 382, 383, 384, utworzenie z nich nowego ciała hip. lwh. 329 i intabulacyę prawa własności na rzecz małoletnich Jana Janika i Anny Janikównej po połowie,

d) intabulacyę prawa własności reszty ciała hip. lwh. 9 na rzecz Piotra Janika,

2. *intabulacyę* [*łącznego*] *prawa zastawu na — całych — realnościach pod 1. b. c. wymienionych,* [*a to na realności pierwszej jako wykazie głównym, a na realnościach dalszych jako wykazanych ubocznych*], *dla wierzytelności z tytułu schedy małoletnich, a to na realności pod 1. b dla dwóch kwot po 200 K, dalej na jednej połowie realności pod 1. c. dla dwóch kwot po 100 K i na drugiej połowie realności pod 1. c. dla dwóch kwot po 100 K na rzecz małoletnich Józefa, Katarzyny i Franciszka Janików, z procentem po 4% od 14 lutego 1913, płatnym z dołu w ratach rocznych, z tem zastrzeżeniem, że obu stronom przysługuje wypowiedzenie kwartalne,*

3. *intabulacyę dożywotniego prawa użytkowania* $^1/_8$ *części realności wymienionych w ustępie 1. b. c. d. dla Maryanny z Kłysiów Janikowej.*

O tej uchwale otrzymują zawiadomienie:

1. *Aniela z Janików Januszowa,*
2. *Piotr Janik,*
3. *Maryanna z Kłysiów Janikowa, imieniem własnem i swych małoletnich dzieci.*
4. *Łukasz Kłyś, jako kurator małol. Jana i Anny Janików.*
5. *Stanisław Kuciel, jako kurator małol. Józefa, Katarzyny i Franciszką Janików.*
6. C. k. Ewidencya katastru podatkowego *w Krakowie.*
7. Urząd powołanych do wymiaru należytości do rej. B. poz.

Należytość od wpisu [w kwocie . . .] — nie — uiszczono.

[Oryginał złożono w zbiorze dokumentów.]

[O wykonanie wpisów w uprasza się c. k. sąd powiatowy]

[Wartość [6]) tej nieruchomości]

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *XI.* dnia *19 kwietnia 1913.*

S.

1. Daty statystyczne (wartość).
4180 K.
Dor.
1—7 jak wyżej.
do aktów *A. XI. 371/13*
Administracya podatków — Starostwo.
[Wygotowanie z dokumentami sądowi hipotecznemu].
Zapisek ewid. I.

Nr. 44. [1]) Według zapatrywania min. spraw. wezwanie stron, aby podały wniosek o zarządzenie wpisu hipotecznego należy złożyć do aktów spadkowych, natomiast sam wniosek stron lub akt, którym zarządzono z urzędu wpis hipoteczny z powodu upływu 6 tygodni, należy złożyć do aktów hipotecznych. (reskr. min. spraw z 16 kwietnia 1898, L. 8854 ust. 4).

[2]) Sądy mają wywiesić ogłoszenie, zawiadamiające strony, gdzie mogą przedkładać oryginały lub odpisy dokumentów, gdy chodzi o zarządzenie z urzędu wpisu wyników rozprawy spadkowej.

W tym wzorze przyjęto jednak, że strony zgodziły się, aby użyto od bitki dekretu przyznania spadku, przeznaczonej dla jednego z interesowanych, do zbioru dokumentów (patrz. form. Nr. 33 wzór I), wobec czego urzędnik oddziału kancelaryjnego XI. oddał zapisek urzędowy z dekretem oddziałowi ksiąg gruntowych.

[3]) Daty te są potrzebne dla ustalenia pierwszeństwa hipotecznego.

[4]) Wprawdzie od wpisu prawa zastawu dla zabezpieczenia reszty ceny kupna nie przypada żadna należytość, gdy jednak wpisuje się wprost dziedziców jako wierzycieli, a nie masę spadkową, uwolnienie od należytości nie ma miejsca (tar. poz. 45 D i nast., reskr. min. skarbu z 19 grudnia 1891, L. 39.861).

W razie postępowania w myśl § 2 ust. z 23 maja 1883. nr. 82 dz. p. p. może władza skarbowa ściągnąć należytość od wpisu nawet w tych wypadkach, gdy należytość ta nie przenosi 10 kor., wyjątkowo nie ma więc miejsca nocya. (Reskr. min. spraw. z 25 kwietnia 1884, L. 4407).

[5]) Uwaga hipoteczna ma tylko wtedy zawierać daty z księgi gruntowej, gdy te nie zgadzają się z treścią podania.

[6]) Wartość nieruchomości należy podać w uchwale hipotecznej, jeśli jej nie podano w dekrecie przyznania spadku (rozp. min. spraw. z 17 grudnia 1894, Nr. 42 dz. rozp.).

Nr. 45. (45)

Intabulacya z urzędu wyników rozprawy spadkowej.[1])

(§ 2 ust. z 23 maja 1883 n. 82 dz. p. p.)

Liczba czynności_____

Dekret przyznanie spadku z
Dzień prawomocności
6 tygodni upływa

Zapisek urzędowy.

Zapisek ewid. I. poz. . . . . Dotychczas nie żądano wykonania wpisów hipotecznych wynikłych z rozprawy spadkowej po
Oddano oddziałowi ksiąg grunt. dnia o godz.
Uwaga hipoteczna:

Uchwała.

Na podstawie dekretu dziedzictwa z
po
— układu spadkowego — z

zarządza się w myśl § 2 ust. z 23 maja 1883 Nr. 82 dz. p. p. następujące wpisy w księdze gruntowej
1. intabulacyę prawa własności

2. intabulacyę — łącznego — prawa zastawu na — całych — realnościach wymienionych pod 1., a to na realności pierwszej jako wykazie głównym, a na dalszych jako wykazach ubocznych, dla wierzytelności z tytułu schedy małoletnich

3. intabulacyę dożywotniego prawa użytkowania części realności wymienionych w ustępie 1. dla

Odpisy dekretu przyznania spadku i układu spadkowego—do zbioru dokumentów sporządza się z urzędu.

O tej uchwale otrzymują zawiadomienie:

1.

. C. k. Ewidencya katastru podatku gruntowego

. Urząd powołany do wymiaru należytości do Rej. B. poz.

Odpisy dokumentów sporządzono — każdy — na jednym arkuszu. Za sporządzenie odpisów należy ściągnąć podwójną należytość.[2])

Należytości od wpisu nie uiszczono.

[O wykonanie wpisu — w

uprasza się c. k. sąd powiatowy w]

Wartość tej nieruchomości

C. k. sąd powiatowy w Oddz. dnia

Daty statystyczne (wartość).

Dor.

1 – jak wyżej

do aktów A

Administracya podatków — Starostwo

Wygotowania z dokumentami sądowi hipotecznemu

Zapisek ewid. I.

Nr. 45. [1]) Formularz ten ma zastosowanie wtedy, gdy ani nie podano o intabulacyę wyników rozprawy, ani też strony naprzód nie zgodziły się na wykonanie wpisów z urzędu i nic nie postanowiły w sprawie potrzebnych odpisów, tak że odpisy te musi sąd sporządzić z urzędu.

[2]) Patrz form. 40.

Opieki i kuratele.

Nr. 46. (46)

Wezwanie o udzielenie wyjaśnienia z metryk urodzin.

(§. 189 ust. cyw.)

Liczba czynności P. XI 142/13 2

Wielebny[1]) Urząd parafialny
(Szanowny Urząd metrykalny)

w *Modlnicy*

uprasza się o urzędowe wyjaśnienie z metryk co do potomstwa osób niżej wymienionych. Formularz ten przeznaczony jest na odpowiedź.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddział *XI* dnia *8 lutego 1913.*

S.

Nazwiska (pisownię należy sprostować zgodnie z metryką)[2])				rok	miesiąc	dzień	Uwaga (w szczególności data legitymacyi przez zawarcie małżeństwa).
rodziców		wszystkich w metrykach wpisanych dzieci		urodzenia			
ojciec	matka	ślubnych (legitymowanych)	nieślubnych[3])				
Piotr Janik	*Maryanna z Kłysiów*	*Jan Anna Józef*					

. . . . . dnia . . . . . .

Pieczęć: Podpis:

Nr. 46. [1]) W korespondencyi z władzami kościelnemi należy używać przyjętego powszechnie sposobu tytułowania (patrz rozp. min. spraw. z 18 maja 1899, Nr. 21 dz. rozp.).

[2]) Żądanie zwrócone do urzędu metrykalnego. Sąd powinien wypełnić, o ile to możliwe, pierwsze 4 rubryki tak, aby urząd parafialny (metrykalny) wpisał tylko daty urodzin i uwagi w rubryce ostatniej. Jeżeli sąd nie wymieni wszystkich dzieci spisanych w metryce, powinien urząd parafialny (metrykalny) to uzupełnić.

[3]) Przy spisaniu aktu zejścia bywają pomijane często dzieci nieślubne kobiet, które później zaślubiły innego mężczyznę, a nie ojca tych dzieci.

Nr. 47. (nowy)

Wezwanie o wyjaśnienie w sprawie legitymacyi dziecka.[1])

Liczba czynności $\frac{P.\ I\ 7/13}{6}$

Wielebny Urząd parafialny
(Szanowny Urząd metrykalny)
w *Modlnicy*

uprasza się o wyjaśnienie, czy *Maciej Dura* urodzony (a) dnia *24 grudnia 1912*, jako nieślubne dziecko *Józefy Durównej, ślubnej córki Tomasza Dury w Modlnicy*, został (a) wpisany (a) w metrykach jako dziecko ślubne wskutek poślubienia matki przez *Kaspra Sikorę*.

Odpowiedź należy umieścić poniżej.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *17 marca 1913.*

S.

Do c. k. Sądu powiatowego w *Krakowie.*

Legitymacya *nie jest dotychczas uwidoczniona.*

Urząd parafialny w Modlnicy, dnia 23 marca 1913. *P.*

Nr. 47. [1]) Pismo to prowadzi nieraz prędzej do celu, aniżeli polecenie rodzicom dziecka, by przedłożyli metrykę urodzin, stwierdzającą uprawnienie dziecka przez następne małżeństwo.

Co do uprawnienia nieślubnych dzieci patrz uwagi do form. Nr. 72.

Nr. 48. (47)

Wezwanie rady sierocej, zwierzchności gminy i t. p. o przedstawienie opiekuna.[1])

Liczba czynności $\frac{P\ I\ 7/13}{1}$

Zwierzchność gminy w Modlnicy

uprasza się, aby przedstawił (a) odpowiedniego opiekuna [współopiekuna] dla *Macieja Dury*, nieślubnego dziecka [dzieci pozostałych po] *Józefy Durównej, ur. dnia 24 grudnia 1912.*

Poprzednio należy w tej sprawie zapytać matkę [najbliższych krewnych.]

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I*, dnia *10 stycznia 1913.*

S.

Do c. k. Sądu powiatowego w . . . . . .

Na — współ — opiekuna dla $\frac{\text{wymienionego dziecka}}{\text{wymienionych dzieci}}$ proponuje się p.[2])

Do wiadomości: Nie mogą być opiekunami osoby, po których nie można się spodziewać, aby przyzwoicie wychowywali sierotę lub korzystnie zarządzali jej majątkiem (§. 191 ust. cyw.).

Ojciec nieślubny w zasadzie nie powinien być ustanowiony opiekunem.

Wbrew woli nie można zmusić do przyjęcia opieki: duchownych świeckich, wojskowych pozostających w czynnej służbie, urzędników publicznych, tego, kto ma lat 60, lub kto ma pieczę nad pięciorgiem dzieci lub wnuków, wreszcie tego, kto ma już powierzoną jednę uciążliwą lub trzy mniejsze opieki (§. 195 ust. cyw.).

Nr. 48. [1]) Tą drogą należy starać się o opiekuna tylko wtedy, jeśli krewni pupila nie mogą przedstawić odpowiedniego opiekuna, któryby chciał objąć opiekę, lub jeśli chce się im oszczędzić drogi do sądu.

Co do organizacyi pieczy nad małoletnimi patrz uwagi do form. Nr. 73.

Reskrypt min. spraw. z 16 stycznia 1902, L. 15.212, zaleca, by w większych miastach sądy sporządzały już naprzód spisy osób, którymby można powierzyć opiekę (t. zw. Vormünderliste). Najskuteczniej mogą w tem dopomóc sądowi rady opiekuńcze i inne stowarzyszenia opiekujące się młodzieżą.

Ze względu na trudności, które trzeba często pokonać przy ustanowieniu opiekunów, udzieliło ministerstwo sprawiedliwości rozporządzeniem z 16 stycznia 1902 Nr. 4 dz. rozp. następujących (poniżej w streszczeniu podanych) rad:

Sądy powinny wpoić w ludność przekonanie, że opiekun sprawuje „urząd“ (§ 204 ust. cyw.), którego przyjęcie i spełnianie zgodne z ustawą jest obowiązkiem wobec społeczeństwa i bliźniego. Gdyby próbowano bez uzasadnionej przyczyny uchylić się od objęcia opieki, należy wprawdzie badać ściśle ustawowe przyczyny uwolnienia (§ 193—195 ust. cyw.), jednak należy o ile możności unikać ustanowienia opiekunów wbrew ich woli. Opiekunami należy ustanawiać w pierwszej linii te osoby, które są wolne od trosk materyalnych; w szczególności należy jednak baczyć na to, by o ile możności wybrać osobę, pozostającą w bliższych stosunkach z krewnymi pupila lub też osobę związaną z pupilem wyznaniem i interesami stanu lub zawodu. W razie sądowego ustanowienia opiekuna w myśl § 199 ust. cyw., należy analogicznie do przepisu § 211 ust. cyw. wezwać wprzód do przedstawienia wniosku interesowanych a przy dzieciach nieślubnych matkę.

Przeszkody w należytem spełnianiu obowiązków opiekuńczych, wynikające stąd, że pupil przebywa daleko od sądu sprawującego opiekę i od miejsca zamieszkania opiekuna, należy usuwać przez delegacyę po myśli § 31 nor. jur. albo przynajmniej przenosząc nadzór nad osobą pupila (§ 111 nor. jur.) i ustanawiając innego opiekuna (§§ 194. 254 ust. cyw.)

[2]) Rozp. min. spraw. z 9 marca 1906, Nr. 7 dz. rozp. poleca, by opiekunów nie wzywać na pewien oznaczony dzień i oznaczoną godzinę, lecz by im pozostawić wybór dnia i godziny, w których mogą się stawić w sądzie.

Ten sposób wezwania można wskazać kancelaryi przez dodanie słowa: „godziny urzędowe“.

Nr. 49. (48)

(Nie ma zastosowania w Galicyi).

Nr. 50. (50)

Dekret ustanowienia opiekunem. [1]).

Liczba czynności $\frac{P.179/12}{3}$

Do Pana *Józefa Mikuły, kupca w Krakowie, ul. Szewska 8.*

C. k. sąd *powiatowy w Krakowie* ustanawia Pana opiekunem małoletn*iego* [po zmarł . . . dnia . . . w . . . zamieszkał . . . pozostał . . .] dziec*ka* a mianowicie *Józefa Kratochwila* urodzon*ego* dnia *15 lutego 1912.*

W myśl § 205 ust. cyw. jest obowiązkiem Pana wpajać pupil*owi* zasady uczciwości, bojaźni bożej i cnoty, wychowywać *go* odpowiednio do stanu na użyteczn*ego* obywate*la*, zastępować tak w sądzie jak poza sądem, zarządzać majątkiem uczciwie i starannie i we wszystkiem postępować w myśl ustawy.

Z c. k. sądu *powiatowego w Krakowie*, dnia *24 marca 1912.*

S.

Pan *Józef Mikuła* złożył dziś przyrzeczenie jako opiekun.

Kraków dnia *24 marca 1912.*

S.

Nr. 50 [1]) Dekrety opiekuńcze mają formę książeczki. Na okładce jest zamieszczone widocznym drukiem wezwanie, by zawiadomiono sąd o każdej zmianie mieszkania. Książeczka zawiera obszerne pouczenie o obowiązkach opiekuna, postanowienia ustaw o ubogich, o egzekucyi przeciwko nieślubnemu ojcu i t. d. Zamieszcza się tutaj tylko krótkie streszczenie tego pouczenia:

Pouczenie co do utrzymania pupila.

Jeżeli pupil jest pochodzenia nieślubnego, wówczas przedewszystkiem ojciec jest obowiązany ponosić koszta jego utrzymania i wychowania.

Zauważa się, że przy ściąganiu takich kosztów utrzymania z płacy osób pozostających w stałym stosunku robotniczym lub służbowym, albo też z płac emerytalnych wszelkiego rodzaju, istnieją wyjątki od ustawowych ograniczeń egzekucyi o tyle, że obowiązanemu ma pozostać wolna tylko połowa wyłączonej z pod egzekucyi płacy rocznej (art. IX l. 8 i 10 ust. z 27 maja 1896, Nr. 78 dz. p. p.; ust. z 29 kwietnia 1873, Nr. 68 dz. p. p.; ust. z 26 maja 1888, Nr. 75 dz. p. p.; ust. z 21 kwietnia 1882 Nr. 123 dz. p. p.; ust. z 17 maja 1912 Nr. 104 dz. p. p.)

Jeżeli rodzice (ślubni lub nieślubni) lub też jedno z rodziców pupila poniosło śmierć w przedsiębiorstwie, podlegającem obowiązkowi ubezpieczenia, opiekun powinien wystarać się dla pupila o należną dlań rentę (§ 7 ust. z 28 grudnia 1887. Nr. 1 dz. p. p. z r. 1888, rozszerzonej ustawą z 20 lipca 1894, Nr. 168 dz. p. p.).

Opiekun powinien także pamiętać o tem, że istnieją kasy zapomogowe dla górników, pomocników handlowych, sług i t. d., od których może domagać się pomocy; w końcu można starać się o pomoc w utworzonych w tym celu zakładach dobroczynnych, towarzystwach, fundacyach i t. d.

Wskazówki co do wychowania pupila.

Opiekun jest obowiązany zawiadomić sąd, jeżeli nie może przeszkodzić niemoralnemu lub prawnie wzbronionemu postępowaniu pupila. W takich wypadkach można nawet zarządzić oddanie pupila, który jeszcze nie ukończył lat 18, do zakładu poprawczego dla małoletnich (§§ 6, 13, 14 i 16 ust. z 24 maja 1885, Nr. 90 dz. p. p.).

Każdy opiekun bez względu na to, czy sam wychowuje pupila, czy też tylko czuwa nad jego wychowaniem, jest obowiązany ściśle przestrzegać tego, by pupila będącego w wieku szkolnym, zgłoszono na czas do publicznej szkoły ludowej, następnie zaś, by pupil regularnie uczęszczał do szkoły. Obowiązkiem opiekuna jest także zastanowić się, czy jest wskazane, by pupil uczęszczał do wyższych szkół przemysłowych lub gospodarczych, albo też na kursa zawodowe.

W razie wstąpienia pupila do przedsiębiorstwa przemysłowego w charakterze ucznia, należy czuwać nad tem, by ściśle przestrzegano przepisów ustawy przemysłowej (patrz uw. 5 do form 73).

W dekretach opiekuńczych są obecnie zwyczajnie wymienione publiczne i prywatne zakłady oraz stowarzyszenia, które zajmują się żywieniem i wychowaniem biednych dzieci bezpłatnie lub przynajmniej bardzo tanio.

W myśl rozp. min. spraw. z 11 maja 1901, Nr. 13 dz. rozp. powinno być w każdym sądzie dostępne dla każdego zestawienie krajowych zakładów, fundacyj i stowarzyszeń zajmujących się opieką nad dziećmi i młodzieżą.

Spis dokładny wszelkich stowarzyszeń i urządzeń poświęconych opiece i dobru młodzieży wydaje c. k. centralna komisya statystyczna we Wiedniu. Zeszyt obejmujący Galicyę pojawi się jednak dopiero za parę lat.

Do nr. 50.

Dekret ustanowienia opiekunem dla opiekunów zbiorowych [1]).

(Reskr. min. spraw. z 24 marca 1911, Nr. 21 dz. rozp.).

W tych wypadkach dekret ma zawierać wyżej podaną treść form. nr. 50, bez pouczenia; wobec tego nie doręcza się dekretu w formie książeczki. Opiekun może złożyć przyrzeczenie raz na zawsze, aby go nie składać po każdem ustanowieniu opiekunem. Protokół takiego przyrzeczenia należy złożyć w aktach prezydyalnych. Klauzula, stwierdzająca złożenie przyrzeczenia na poszczególnym dekrecie, winna brzmieć jak następuje:

Według protokołu . . . . . pan . . . . . przyrzekł pełnić obowiązki opiekuna.

Do Nr. 50 [1]) Istota zbiorowej (zawodowej) opieki polega, jak to nazwa wskazuje, na tem, że jednemu opiekunowi powierza się większą liczbę pupilów z rozmaitych rodzin. W dzienniku rozp. min. spraw. z r. 1912 str. 271 przedstawiono, jak bardzo rozszerzyła się instytucya opieki zawodowej. Do największych tego rodzaju instytucyi należą: „miejski urząd opieki nad dziećmi w Morawskiej Ostrawie“, „miejski urząd opieki nad dziećmi w Bernie“, „Urząd miejski zawodowej opieki w Wiedniu“ i w wielu innych miastach (także w Krakowie).

Gminy działają we własnym interesie, jeżeli za pośrednictwem instytucyi tego rodzaju starają się o należyte spełnianie zadań opiekuńczych; pomijając bowiem, że w ten sposób uwalnia się członków gminy od ciężaru szczególnie przykrych opiek nad dziećmi ubogiemi, nieślubnemi i potrzebującemi pomocy, zmniejszają się nadto w dwojakim kierunku świadczenia, które z tytułu opieki nad ubogimi ciążą na gminie: po pierwsze przez to, że energiczniej dochodzi się roszczeń dzieci do osób, na których cięży obowiązek utrzymania ich, a powtóre przez to, że zabezpieczając dzieciom utrzymanie i wychowanie, chroni się je od zaniedbania, chorób i zmarnienia, zaczem dzieci takie dorósłszy nie stają się ciężarem dla gminy. Obok gmin pomagają głównie do utworzenia opieki zbiorowej towarzystwa ochrony młodzieży, one bowiem przedstawiają na ten urząd osobę zaufaną i w razie potrzeby odpowiednio ją wynagradzają. Pomijając wypadki, w których czynności opiekuna spełnia zawodowo organ gminy z tytułu swego urzędu, zamienia się opieka zbiorowa w licznych wypadkach z powodu wielkiej ilości czynności w czynność zawodową (opieka zawodowa — Berufsvormundschaft). Opiekun zbiorowy posiada bowiem zwyczajnie potrzebne doświadczenie i dlatego jest więcej zdolnym do trudniejszych zadań aniżeli osoby, wykonujące jedną opiekę.

Opiekę można według dzisiejszej ustawy — pomijając opiekę sprawowaną przez zarządy zakładów dla podrzutków — powierzyć tylko osobom fizycznym i dlatego nawet tam, gdzie opiekę zbiorową wykonuje urząd gminny, sąd może ustanawiać w poszczególnych wypadkach tylko odnośnego urzędnika opiekunem.

Wprowadzenie opieki zbiorowej poleca jak najgoręcej min. spraw. w reskr. z 15 lipca 1910, L. 19711.

Co do projektów ustawodawczych mających na celu stworzenie urzędu opieki we formie rady opiekuńczej patrz uwagi ogólne do form. Nr. 73.

Nr. 51. (51)

Dekret ustanowienia spółopiekunem.

(Formularz ten jest podobny do poprzedniego z tą jednak zmianą, że w pouczeniu uwzględniono stosunek spółopiekuna do opiekunki, oraz opuszczono ustępy dotyczące dzieci nieślubnych).

Nr. 52. (49).

Dekret ustanowienia opiekunką.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{P. 11/12}}{2}$

Panią *Zofię Niziecką wdowę po urzędniku kolejowym w Niepołomicach* ustanawia się opiekunką Jej dziecka (ci) *Franciszka i Karola Nizieckich.*

Jest obowiązkiem Pani, wpajać pupilowi (lom) zasady uczciwości, bojaźni bożej i cnoty, wychowywać go (ich) odpowiednio do stanu na użytecznego (nych) obywatela (li), zastępować tak w sądzie jak poza sądem, zarządzać majątkiem uczciwie i starannie i we wszystkiem postępować w myśl ustawy.

Jako spółopiekuna dodaje się Pani p. *Zygmunta Malika.*

Gdyby Pani ponownie wyszła za mąż, należy o tem donieść sądowi.

C. k. sąd powiatowy *w Niepołomicach*, Oddz. *I.* dnia *3 marca 1912.*

S.

O każdej zmianie mieszkania opiekunki lub pupila należy bezzwłocznie donieść sądowi.

Nr. 52 [1]) Prawa matki ślubnej, które pozwala jej żądać, aby ustanowiono ją opiekunką własnych dzieci, nie można pomijać ze względu „na uproszczenie sprawy".

Nr. 53. (52)

Złożenie przyrzeczenia przez opiekuna lub kuratora.

(§§. 205, 280 ust. cyw.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. II } 37/12}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu*, Oddz. *II.* dnia *14 kwietnia 1912.*

Złożenie przyrzeczenia [1])

w sprawie opieki — kurateli

Adama, Anny i Karola Molińskich.

Sędzia: *Dr. Filas.*

Pan *Tomasz Zawora, kupiec w Podgórzu ul. Kalwaryjska 3,* oświadcza, iż przyjmuje urząd *opiekuna* [2]) osób (by) wyżej wymienionych (ej), przyrzeka podaniem ręki, iż spełniać będzie te obowiązki i potwierdza odbiór dekretu.

Dr. Filas. *Tomasz Zawora.*

Nr. 53 [1]) Ces. rozp. z 26 grudnia 1897, Nr. 305 dz. p. p. postanawia: „Protokoły w postępowaniu sądowem w sprawach spornych i niespornych podlegają opłacie stemplowej po 1 k. od arkusza. (§ 1). Wolne od należytości są protokoły, sporządzone w kancelaryi sądowej, a nie zawierające żadnego takiego wniosku, który wymaga rozstrzygnięcia sądowego" (§ 2 b).

Reskr. min. skarbu z 16 maja 1901, L. 17135 utrzymano jednak postanowienie poz. tar. 80a, że wolne od należytości są te protokoły w postępowaniu niespornem, które sędzia sporządza z urzędu, bez wniosku strony, chociaż przytem interes stron gra pewną rolę.

[2]) Kurator, ustanowiony tylko do załatwienia pewnej oznaczonej czynności nie składa przyrzenia takiego w formie uroczystej. Ogólne przyrzeczenie pełnienia obowiązków ma składać tylko kurator osób bezwłasnowolnych, którego zakres działania zbliża się do zakresu działania opiekuna. Por. § 280 ust. cyw. „w zasadzie"

Matki, babki i dziadkowie zwolnieni są od składania przyrzeczenia opiekuńczego (§ 205 ust. cyw.).

Nr. 54. (53)

Wezwanie o odebranie przyrzeczenia od opiekuna.

Liczba czynności $\frac{\text{P. I } 11/13}{3}$

C. k. Sąd powiatowy [1])

w *Bochni*

uprasza się, aby w myśl przygotowanego poniżej protokołu odebrał od p. *Pawła Zaremby urzędnika kolejowego w Bochni* jako [—spół—] opiekuna przyrzeczenie pełnienia obowiązków, złożenie tego przyrzeczenia potwierdził na załączonym dekrecie, dekret wręczył [—spół—]opiekunowi a protokół tutaj nadesłał.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *7 lutego 1913.*

S.

Złożenie przyrzeczenia

spisane dnia *23 lutego 1913.*

Pan *Paweł Zaremba* oświadcza, iż przyjmuje urząd [—spół—] opiekuna nad *Anną, Zygmuntem i Józefem Staszkiewiczami* [nieślubnem dzieckiem] – dziećmi – *Piotra Staszkiewicza*, przyrzeka, iż spełniać będzie swe obowiązki i odbiera dekret, w którym potwierdzono złożenie przyrzeczenia.

Podpisy:

Dr. Kuźmicki *Paweł Zaremba.*

Zwraca się c. k. Sądowi powiatowemu w *Krakowie.*

C. k. sąd powiatowy *w Bochni*, Oddz. *I.* dnia *23 lutego 1913.*

S.

Nr. 54. [1]) Zwierzchności gminne w Galicyi nie są obowiązane wykonywać tę czynność na wezwanie sądu (jak w innych krajach koronych), ponieważ rozp. min. spraw. z 28 czerwca 1850 Nr. 256 dz. p. p. w Galicyi nie obowiązuje. Jeżeli atoli zwierzchność gminy, spółdziałająca dziś już często w sprawach opieki, podejmie się tego zadania, można z tego korzystać wówczas, gdy w ten sposób oszczędzi się opiekunowi dalekiej drogi do sądu, a obecność jego w sądzie celem przesłuchania, pouczenia i t. p. na razie nie jest potrzebna.

Nr. 55. (59)

Liczba czynności $\frac{\text{P I. } 79/12}{3}$

Zawiadomienie o ustanowieniu opiekuna (spółopiekuna). [1]) [2])

Do *Pani Maryi Kratochwil wyrobnicy w Krakowie, Krowoderska 49.*

Pana *Józefa Mikułę, kupca w Krakowie, Szewska 8*, ustanowiono [—spół—] opiekunem *Jej dziecka Józefa Kratochwila.*

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *24 marca 1912.*

S.

Nr. 55 [1]) Pisemne zawiadomienie matki tylko wtedy będzie wskazane, gdy nie można tego uczynić ustnie. Formularza tego można atoli użyć także wtedy, gdy trzeba o ustanowieniu opiekuna zawiadomić jakąś władzę, np. sąd, w którym toczy się spór lub inna sprawa małoletniego, gminę przynależności i t. p.

[2]) Jeśli doręczenie takiego zawiadomienia ma nastąpić przez gminę lub przez posłańca sądowego, wówczas należy zastosować się do przepisu § 362 instr. sąd. Przepis ten postanawia, że pisma sądowe, dotyczące spraw osobistych lub familijnych adresata, należy doręczać w zamkniętej kopercie wtedy, gdyby rozgłoszenie treści aktu przyniosło ujmę czci odbiorcy przesyłki lub osobom trzecim a nawet wtedy, gdyby w ten sposób naruszono tylko należne tej osobie względy. Tego rodzaju doręczenie zarządza sędzia zamieszczając uwagę „w zamkniętej kopercie".

Nr. 56. (54)

Ustanowienie opiekuna dla cudzoziemca.

(§. 183 pat. niesp.)

Liczba czynności $\frac{\text{P II. } 69/12}{2}$

Pana *Antoniego Cholewickiego, właściciela realności w Krakowie, Floryańska 13*, ustanawia się [–spół–] opiekunem dla *Aladara Takács* urodzonego (ych) dnia *14 czerwca 1910* (nie) ślubnego (ych) dziecka (ci) *Beli Takács*, zmarłego (ej) dnia *10 kwietnia 1912 w Krakowie*, przynależnego (ej) do *Mattersdorf, komitat Ödenburg na Węgrzech*[1]), a to na tak długo, dopóki władza zagraniczna nie wyda innego zarządzenia[2]). [–Spół–] opiekun w myśl §. 205 ust. cyw. ma wpajać pupilowi zasady uczciwości, bojaźni bożej i cnoty, wychowywać go odpowiednio do jego stanu na użytecznego obywatela, zastępować go tak w sądzie jak poza sądem, zarządzać majątkiem uczciwie i starannie i we wszystkiem postępować w myśl ustawy.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *II.* dnia *18 kwietnia 1912.*

S.

O każdej zmianie mieszkania opiekuna lub pupila należy bezzwłocznie donieść sądowi.

Nr. 56 [1]) Przepisy prawne, dotyczące opieki na Węgrzech unormowane są art. XX. ust. z r. 1877, art. VI. ust. z r. 1885 i rozp. min. spraw. z 1 listopada 1881 wydanem na zasadzie art. LIX. ust. z r. 1881.

Niektóre postanowienia pozostające w związku z treścią tego formularza są następujące:

§ 1. Pełnoletność osiąga się z chwilą skończenia 24 roku życia. Niewiasty wychodzące za mąż, osiągają pełnoletność przez zamążpójście nawet przed skończonym 24 rokiem życia.

§ 4. Prawną pełnoletność osiąga się po ukończeniu 18 roku życia przez upełnoletnienie ze strony władzy sprawującej opiekę.

§ 15. Ojciec wykonuje władzę rodzicielską nad dziećmi ślubnemi i legitymowanemi.

§ 27. Wszyscy małoletni, nie będący pod władzą ojcowską, mają być pod opieką.

§ 34. Opieka przypada w pierwszej linii temu, kogo ojciec wykonujący władzę ojcowską, zamianuje opiekunem w ostatniem rozporządzeniu.

§ 35. Jeśli opiekuna nie mianowano, jest powołaną do opieki matka, jako naturalna i ustawowa opiekunka.

§ 39. Po matce należy się opieka dziadkowi ojczystemu; po nim dziadkowi macierzystemu a potem krewnym płci męskiej aż do siostrzeńców włącznie.

Opieka nad dzieckiem nieślubnem należy się wedle ustawy matce pełnoletniej. W razie małoletności matki, ustanawia władza sprawująca opiekę opiekuna dla jej nieślubnego dziecka, gdy jednak matka osiągnie pełnoletność, należy się jej ustawowa i naturalna opieka.

§ 30. Ustanowienie kuratora ma nastąpić wtedy, gdy interesy małoletniego kolidują z interesami jego ojca.

Właściwość urzędu opiekuńczego oznacza się według przynależności dziecka, względnie matki dziecka (§ 198). W nagłych wypadkach właściwym jest ten urząd sierocy, w którego okręgu małoletni mieszka, a ta właściwość trwa tak długo, dopóki sprawy nie obejmie właściwy urząd opiekuńczy.

Co do procesów o ojcostwo, które na Węgrzech należy prowadzić, patrz uw. 2 do form. Nr. 64.

Zawarte w artykule XX ustawy z r. 1877 międzynarodowe przepisy prawne, dotyczące opieki są następujące:

§ 60. Opiekunem lub kuratorem można w zasadzie ustanowić tylko tego, kto w granicach państwa węgierskiego ma stałe miejsce zamieszkania. Wyjątki dopuszczalne są tylko za zezwoleniem ministra spraw wewnętrznych.

§ 61. Do zarządu na Węgrzech znajdującego się majątku tych małoletnich węgierskich poddanych, którzy za granicą pozostają pod opieką lub kuratelą, ma tutejsza władza sprawująca opiekę ustanowić osobnego kuratora.

§ 62. Ustanowiona przez węgierskie władze opiekuńcze dla węgierskich poddanych opieka lub kuratela rozciąga się — o ile międzynarodowe układy lub inne powody nie stoją temu na przeszkodzie — także na majątek pupila znajdujący się zagranicą.

§ 63. Dla ruchomego i nieruchomego na Węgrzech znajdującego się majątku tych obcokrajowców, którzy zagranicą pozostają pod opieką lub kuratelą, ustanawia tutejsza władza opiekuńcza — o ile układy międzynarodowe nie stanowią przeszkody — osobnego kuratora.

§ 64. Jeżeli obcokrajowiec zostawi na Węgrzech nieletnie dzieci, wówczas należy dla nich ustanowić prowizorycznego opiekuna na czas, dopóki właściwa władza nie wyda innego zarządzenia.

Z ustawodawstwa austryackiego należy uwzględnić postanowienia §§ 4, 34, 225 i 300 ust. cyw., §§ 183 i 219 pat. niesp. i reskr. min. spraw. z 10 października 1860 l. 14939; § 225 ust. cyw. i § 63 art. XX. ust. z r. 1877 zawierają podobne postanowienia; co do nieruchomości § 183 pat. niesp. i § 64 art. XX ust. z roku 1877 są zupełnie identyczne. Na zasadzie materyalnej wzajemności mogą w danym razie sądy austryackie postępować wedle postanowień, zawartych w §§ 61 i 62 art. XX ust. z r. 1877.

2) W tych wypadkach, w których własny interes państwa tego wymaga i w których należy wydać nie cierpiące zwłoki zarządzenie co do osoby pu-

pila, właściwy sąd austryacki ma prawo wkroczyć, chociażby zagraniczny sąd objął opiekę nad swym poddanym. Tylko w kwestyach, dotyczących czynności prawnych, dalej w kwestyi upełnoletnienia, przedłużenia władzy opiekuńczej i t. p. sąd tutejszy zasadniczo nie powinien się mieszać do działalności władzy zagranicznej, sprawującej opiekę.

Czasem może powstać wątpliwość, czy sądy austryackie nie mogą i nie powinny zapewnić sobie w całości władzy opiekuńczej, polecając zastępcom dzieci obcokrajowców, by postarali się dla nich o przynależność w jednej z tutejszych gmin, a następnie by prosili o nadanie im obywatelstwa austryackiego. Wówczas należy jednak baczyć na to, że ze względu na interes państwa jest pożądane przyjęcie tylko takich obcokrajowców, którzy są nieskazitelni i mogą sami się utrzymać (co z natury rzeczy u nieletnich dzieci nie ma miejsca), lub którzy mają odpowiedni majątek (§ 30 ust. cyw.)

Dz. rozp. min. spraw. z r. 1900 zawiera na str. 254 pod napisem: „Dalsze sprawowanie przez sądy tutejsze opieki, sprawowanej dotąd przez sądy zagraniczne“ następujące objaśnienie: „§ 111 nor. jur. daje sądom możność przeniesienia w całości lub w części na sądy zagraniczne nadzoru i opieki nad osobą pieczy poruczoną lub też nadzoru nad sprawami majątkowemi tych osób. Ponieważ podobne postanowienie zawarte jest w ustawodawstwach zagranicznych, w szczególności w ustawodawstwie niemieckiem, zdarza się czasem, że opieka, prowadzona dotychczas nad obcokrajowcem zagranicą, ma być nadal prowadzona przez sądy tutejsze. W kwestyi, na jakich prawnych podstawach może nastąpić przyjęcie opieki przez sądy tutejsze, wyraził sąd najwyższy w pewnym wypadku następujące zapatrywanie:

Jeżeli zagraniczna władza opiekuńcza oświadczy co do przebywającego w Austryi obcokrajowca, pieczy poruczonego, że nie zamierza spełniać nadal czynności opiekuńczych i jeśli brak podstawy do zniewolenia jej, by nadal czynności te sprawowała, wówczas sąd tutejszy, właściwy w myśl przepisów normy jurysdykcyjnej, jest nietylko uprawniony lecz także obowiązany, spełniać funkcye władzy opiekuńczej nad tą osobą pieczy poruczoną, ponieważ ona znajduje się w temsamem położeniu, jak w przypadku objętym § 183 pat. niesp. i potrzebuje opieki tutejszych władz opiekuńczych. W wypadku takim jest przeto sąd tutejszy powołany do działania w myśl §§ 183 i 219 pat. niesp., przyczem można pominąć badanie kwestyi, czy sąd zagraniczny był uprawniony przenieść opiekę. Do objęcia opieki nie potrzeba zresztą w tym wypadku żadnej delegacyi zwłaszcza, że postanowienia § 31 ust. 2 nor. jur., jak to już z samej jego treści wynika, nie mogą mieć zastosowania do wypadku przeniesienia opieki z władzy zagranicznej na władzę tutejszą“.

Do uwag tych można się zastosować także wtedy, gdy władza zagraniczna chce napowrót objąć opiekę, przejętą przez władze tutejsze.

Co do wzajemnego zastosowania zasady prawnej, zawartej w § 183 pat. niesp., oświadczył sąd najwyższy co następuje:

„Patent cesarski z 9 sierpnia 1854 Nr. 208 dz. p. p. postanawia w § 183, że w przypadku, jeśli obcokrajowiec pozostawi nieletnie dziecko, przebywające w państwie austryackiem, sąd tutejszy obowiązany jest ustanowić dlań opiekuna na czas, dopóki właściwa zagraniczna władza nie wyda innego zarządzenia. — W tym przepisie ustawowym, utrzymanym art. VIII. l. 3 ust. wprow. do nor. jur., wyrażoną jest zasada, że wogóle każde państwo ma czuwać nad swymi poddanymi, pieczy poruczonymi także i wtedy, jeśli przebywają za granicą, że zatem władze obcego państwa, spełniając czynności opiekuńcze co do tych osób, działają tylko prowizorycznie“.

Nr. 57. (55)[1])

Benachrichtigung der ausländischen Behörde[2]) von der vorläufigen Bestellung einer Vormundschaft.

(§ 183 AbhP).

Geschäftszahl $\frac{\text{P II. } 69/12}{2}$

An *den löblichen Waisenstuhl des Komitates Ödenburg* (oder jede andere in der Angelegenheit zuständige Behörde).

Mit Beschluss vom *18. April l. J.* $\frac{\text{P II. } 69/12}{2}$ wurde für *Béla, Aladár und Imre Takács,* geboren am *14. Juni 1900, 19. Dezember 1901, 11. November 1903,* eheliche Kinder des am *10. April l. J.* in *Wien,* im Alter von *59* Jahren verstorbenen, nach *Mattersdorf, Komitat Ödenburg* zuständigen, *verwitweten Béla Takács, Borstenviehhändler, Wien, II., Blumauergasse 14,* gemäss dem inländischen Gesetze *Herr Rudolf Jenne, Fürstl. Schaumburgscher Rat, Wien, II., Praterstrasse 14,* als . . . Vormund für solange bestellt, bis von der auswärtigen Behörde eine andere Verfügung getroffen sein wird.

Hievon wird Nachricht gegeben und ersucht, eine in dieser Vormundschaftssache etwa getroffene Verfügung, sowie die Abtretung dieses Schreibens an eine andere Behörde dem gefertigten Gerichte mitzuteilen.

K. k. Bezirksgericht *Leopoldstadt II.,* Abteilung *II,* am *18. April 1912.*

R.

Nr. 57. [1]) Ponieważ uchwały takie, jak podano we wzorze, muszą być zawsze stylizowane w języku niemieckim, zamieszczono tylko tekst niemiecki.

[2]) Czynności opieki i kurateli spełniają na Węgrzech organa władz autonomicznych.

Po jednym urzędzie opiekuńczym (Waisenstuhl, Arvaszék) mają okręgi autonomiczne najwyższego stopnia t. j. „municipia", do których zalicza się: 63 komitatów (Komitate, Vármegye) i 25 król. wolnych miast (köngl. Freistädte, Szabad királyi város). Prócz tego istnieją urzędy opiekuńcze w obrębie komitatów w 103 miastach mających magistraty (Rendezett tanácsu város) i w kilku gminach, którym powierzono władzę opiekuńczą (Közseg).

Wszystkie wątpliwe i ważniejsze sprawy rozstrzygają sądy powiatowe (járosbiroság) względnie trybunały I. instancyi (királyi törvényszék) tak n. p. odebranie władzy ojcowskiej (jeśli ojciec nie zadowolni się rozstrzygnięciem władzy nadopiekuńczej § 22 art. XX. 1877), przedłużenie władzy opiekuńczej, oddanie pod kuratelę z powodu choroby umysłowej, niedołęstwa i marnotrawstwa i t. d.

O dochodzeniu roszczeń prawnych na Węgrzech patrz uwaga **2** do form. Nr. 64.

W Kroacyi i Slawonii sądy powiatowe są urzędami sierocińskimi. Kwestye dotyczące majątku nieruchomego należą do trybunałów.

Postępowanie w sprawie tłómaczenia pism, przychodzących od władz zagranicznych w języku węgierskim lub kroackim unormowane jest następującemi rozporządzeniami: rozp. min. spraw. z 1 marca 1897. Nr. 8 dz. rozp., okólnikiem

min. spraw. str. 187 dz. rozp. z r. 1897, rozp. min. spraw. z 14 stycznia 1899, Nr. 4 dz. rozp., z 16 sierpnia 1898, Nr. 26 dz. rozp., z 15 maja 1903 Nr. 17 dz. rozp. Jeśli z pisma, zanim go przetłómaczono, nie da się stwierdzić, któremu sędziemu ma być przydzielone, należy analogicznie do wydanego w sprawach karnych reskr. min. spraw. z 31 sierpnia 1900 l. 11762, wciągnąć je do rejestru Nc. lub Hc.

Nr. 58. (56)

Wezwanie o nadesłanie spisu dzieci nieślubnych.[1])

(§ 189 ust. cyw.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. V. } 37/12}{23}$

Wielebny Urząd parafialny
(Szanowny Urząd metrykalny)
w *Zielonkach*

uprasza się o bezzwłoczne przysłanie spisu dzieci nieślubnych, urodzonych w Jego okręgu za miesiąc *marzec 1912.*

C. k. Sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *15 kwietnia 1912.*

S.

Nr. 58. [1]) Prowadzącym metryki należy dostarczyć form. Nr. 59.

Nr. 59. (57)[1])

Spis dzieci nieślubnych.

(§ 189 ust. cyw.)

Liczba czynności $\frac{\text{Nc I. } 49/12}{1}$

Spis

dzieci nieślubnych, urodzonych w okręgu parafii (metrykalnym) w miesiącu *lutym 1912.*

L. b.	Imię dziecka	1912 urodzin: miesiąc	1912 urodzin: dzień	Imię i nazwisko, zatrudnienie oraz miejsce zamieszkania matki dziecka	Miejsce przynależności matki dziecka	Wiek matki dziecka	Jeżeli matka jest małoletnia, nazwisko i miejsce zamieszkania jej ślubnego ojca albo jej nieślubnej matki	UWAGI
1	*Józef*	*II*	*15*	*Marya Kratochwil, wyrobnica ul. Krowoderska 49.*	*Świątniki*	*25*		

Urząd parafialny (metrykalny) *kościoła św. Floryana w Krakowie*, dnia *1 marca 1912.*

P.

Do c. k. Sądu powiatowego w *Krakowie.*

Do wiadomości. Jeśli ojciec nieślubny jest znany, należy w uwadze wpisać jego imię, nazwisko, zatrudnienie i miejsce zamieszkania. Gdyby w którym miesiącu nie było wypadku nieślubnych urodzin, należy o tem donieść.

Nr. 59. [1]) Z wykazu tego należy sporządzić co do każdego pupila osobny zapisek urzędowy na form. Nr. 61 (60).

Nr. 60. (58

Wezwanie matki w sprawie opiekuńczej jej dziecka.

Liczba czynności P. I. 79/12 / 1

Wezwanie.[1])

Panią *Maryę Kratochwil* wzywa się, aby celem przesłuchania w sprawie opiekuńczej swego dziecka *Józefa* stawiła się w tym sądzie dnia *10 marca 1912* o godz. *9 przed* połud. biuro Nr. *14.* i przyniosła swoje papiery (n. p. metrykę chrztu, świadectwo przynależności, książkę robotniczą lub służbową).

Równocześnie powinien, o ile to jest możliwe, stawić się także mężczyzna, którego pani przedstawia na opiekuna.

Wezwanie to należy przynieść.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *I.* dnia *2 marca 1912.*

S.

Nr. 60. [1]) Wezwania takie należy posyłać w kopercie także wtedy, gdy mają być doręczane przez sługę sądowego lub gminę. Patrz uwaga 2 do form. nr. 55.

Nr. 61. (60)

Zarządzenie opieki nad dzieckiem nieślubnem.[1])

Liczba czynności P. I. 79/12 / 1

Zapisek urzędowy.[2])

Według wykazu urzędu paraf. [–metryk–] *kościoła św. Floryana w Krakowie* z dnia *1 marca 1912* należy ustanowić opiekuna [3]) dla:

1. Nazwisko dziecka: *Józef Kratochwil*
   Dzień i miejsce urodzenia: *15 lutego 1912 w Krakowie*
   Miejsce pobytu (wychowania): *Zielonki u Magdaleny Wójcikowej*

2. Nazwisko matki dziecka: *Marya Kratochwil*
jej wiek: *lat 25*
zawód: *wyrobnica w fabryce cygar*
miejsce zamieszkania: *Kraków, Krowoderska 49.*
gmina przynależności: *Świątniki*
obywatelstwo: —

3. Pytania, mające na celu stwierdzenie sądu właściwego, jeśli matka dziecka nie ma jeszcze lat 24.

[a) czy jest uznana sądownie za pełnoletnią (własnowolną)?
b) nazwisko, miejsce zamieszkania (ewentualnie ostatnie miejsce zamieszkania i dzień śmierci) jej ślubnego ojca lub nieślubnej matki:
c) nazwisko jej opiekuna i sąd sprawujący opiekę:]

4. Czy należy się spodziewać, iż rodzice dziecka wnet się poślubią?[4]) (Pouczenie w razie odpowiedzi twierdzącej). Rodzice dziecka mają się postarać, by zawarcie małżeństwa uwidoczniono w metryce dziecka[5]) w tym celu, aby ono uzyskało prawa dziecka ślubnego i wykazać to sądowi do

nie

5. Czy matka ma jeszcze inne nieślubne dzieci? Imię, wiek, miejsce urodzenia i miejsce pobytu tych dzieci, nazwisko ojca, opiekuna i sąd sprawujący opiekę:

nie

6. Pytania w kwestyi ustanowienia opiekuna:

a) jacy są najbliżsi męscy krewni matki?
Ojciec umarł. Brat Wiktor Kratochwil, robotnik kolejowy w Skawinie
b) który z nich objąłby opiekę? Jeśli żaden z nich, jaka tego przyczyna?
Wiktor Kratochwil jest żonaty, ma 4 dzieci i nie posiada żadnego majątku; ponieważ nie mieszka w Krakowie, nie może objąć opieki
c) Kogo w takim razie matka przedstawia na opiekuna?
Nie zna nikogo. Oznajmiono matce, iż opieka będzie poruczona opiekunowi zbiorowemu, do którego ma się zgłosić celem wniesienia pozwu o ojcowstwo i alimenta.

[Jeśli osoba ta jest obecna:
przyjmuje opiekę, składa przyrzeczenie i potwierdza odbiór dekretu].

7. Pytania w kwestyi ojcostwa:

a) Nazwisko, obywatelstwo, zawód, wiek, miejsce zamieszkania ojca dziecka, jego majątek lub dochody:

Filip Kozak, czeladnik szewski, lat 26, wolny, mieszka w Krakowie, ul. Czysta 8 i zarabia tygodniowo 30—40 K.
[Gdyby nieślubny ojciec był małoletni, nazwisko i miejsce zamieszkania jego ojca lub opiekuna i sąd sprawujący opiekę?]

b) czy nieślubny ojciec łoży na utrzymanie dziecka? czy ma obowiązek utrzymywać także inne osoby?
nie łoży nic, innych obowiązków nie ma.

c) czy można spodziewać się zawarcia odpowiedniej ugody bez wniesienia pozwu? czy też należy upoważnić opiekę do wniesienia pozwu?
należy wnieść pozew.

Kraków, dnia 10. marca 1912.

Marya Kratochwil.

Uchwała.
Form. Nr. 60, wezwać matkę dziecka na *10 marca 9 p. p.*
Kraków, 2 marca 1912.
S.

[Form. Nr. 14 instr. sąd. wezwać ojca dziecka]

Opiekun: *zbiorowy.*
[Form. Nr. 62 przesłać ten akt sądowi powiatowemu w]
Kraków, 10 marca 1912.
S.

Księga sieroca.

Nr. 61. [1]) W reskrypcie z 13 maja 1901, L. 9478 wyraziło ministerstwo sprawiedliwości następujące zapatrywanie co do pieczy nad dziećmi nieślubnemi:

W myśl § 216 ust. cyw., opiekun ma na równi z ojcem obowiązek i prawo starać się o wychowanie małoletniego i powinien zastępować go w sądzie i poza sądem (§ 205 ust. cyw.). W myśl § 217 ust. cyw. służy każdemu prawo donieść sądowi, że opiekun zaniedbuje obowiązki potrzebnej staranności i pieczołowitości, zaś w myśl § 254 ust. cyw. ma sąd z urzędu usunąć opiekuna, który sprawuje opiekę wbrew obowiązkom; wreszcie w myśl § 265 ust. cyw. sąd obowiązany jest zwrócić szkodę, którą z jego winy poniósł małoletni.

Z tego wynika niewątpliwie, że sąd sprawujący opiekę powinien starać się o zabezpieczenie praw dziecka nieślubnego do utrzymania, wychowania i zaopatrzenia (§§ 166, 167 ust. cyw.) i w tym celu z urzędu zarządzić co potrzeba a w razie, gdyby w tym kierunku wniosek opiekuna był konieczny, powinien sąd w myśl § 19 ust. 2 pat. niesp. wezwać opiekuna do podania takiego wniosku.

Wniosku takiego nie potrzeba chyba jednak wtedy, gdy chodzi o zabezpieczenie najważniejszych praw dziecka nieślubnego, jakie mu przysługują przeciw jego ojcu.

Wobec tego sąd ma przedewszystkiem przesłuchać opiekuna lub matkę dziecka i zbadać, kto jest ojcem dziecka, nie wywierając jednak żadnego przymusu na matce.

Następnie należy wezwać tego, kogo podano za ojca i zapytać go, czy uznaje się ojcem i czy gotów jest dawać dziecku stosowne do swego majątku utrzymanie (§ 166 ust. cyw.).

Jeśli wezwany uzna się ojcem i uzna obowiązek do dawania utrzymania, a również wysokość tego utrzymania nie jest sporna, należy bezwarunkowo spisać ugodę w sądzie, aby zapewnić możność prowadzenia egzekucyi w razie potrzeby.

Dalej należy z reguły dążyć do ustalenia ojcowstwa, gdyż może to mieć w przyszłości ważne znaczenie, w szczególności wówczas, gdy rodzice zawrą związek małżeński, lub gdy powstanie kwestya co do zaopatrzenia dziecka nieślubnego, ustalenie zaś ojcowstwa później może często napotkać na trudności.

Natomiast można na razie nie ustalać obowiązku ojca nieślubnego do dawania utrzymania, o ile to w danym wypadku nie jest konieczne, a mianowicie wówczas, gdy albo jest całkiem pewne, że ojciec nigdy nie będzie w stanie utrzymywać dziecka, albo też, gdy dobrowolnie łoży na utrzymanie dziecka stosownie do swego majątku.

W razie uznania ojcostwa i obowiązku utrzymania i gdy nie ma sporu co do majątku lub dochodów ojca,[1] albo gdy można zbadać stosunki majątkowe ojca, nie przeprowadzając formalnego postępowania dowodowego (§ 2, l. 7 pat. niesp.), wówczas wiele sądów wymierza datek na utrzymanie w postępowaniu niespornem.

Za tą praktyką, oprócz interesu publicznego, przemawia i ta okoliczność, że właściwie nie ma różnicy między prawem dzieci ślubnych a nieślubnych do utrzymania, że prawem takiem dziecka nieślubnego rodzice nie mogą swobodnie rozporządzać (§ 170 ust. cyw.), dalej, że wysokość datku na utrzymanie, czyto w postępowaniu spornem, czyto w postępowaniu niespornem, sąd ustala według swobodnego ocenienia, wreszcie, że także o roszczeniu dzieci ślubnych do utrzymania należy orzec w postępowaniu niespornem.

Zresztą nie ulega wątpliwości, że uchwała ustalająca wysokość datku na utrzymanie, a wydana w postępowaniu niespornem, stanowi tytuł egzekucyjny w myśl § 1, l. 6 ord. egz. Jeśli należy wytoczyć proces, gdyż sąd sprawujący opiekę nie chce z powodu sporu oznaczyć kwoty, którą ojciec nieślubny ma płacić na utrzymanie, albo gdy zaprzeczono ojcowstwa, lub gdy powstał spór co do stosunków majątkowych, wówczas sąd sprawujący opiekę, powinien polecić opiekunowi, aby wniósł pozew. W takim razie należy ułatwić opiekunowi spełnienie jego zadania, spisując pozew do protokołu (§ 64, l. 4 proc. cyw.) i wydając świadectwo ubóstwa (§ 65 ustęp ostatni proc. cyw.)

Opiekun ma donieść sądowi o wyniku sporu, o ile spór nie toczy się w sądzie sprawującym opiekę, a sąd ma mu oznaczyć do tego odpowiedni termin i czuwać przy pomocy raptularza, by terminu tego dotrzymano.

Sąd sprawujący opiekę powinien także czuwać z urzędu, aby opiekun korzystał z postanowienia § 372 ord. egz. i w razie potrzeby polecić mu, by podał wniosek o dozwolenie egzekucyi na zabezpieczenie przeciw ojcu nieślubnemu.

Wreszcie sąd sprawujący opiekę, powinien starać się o stwierdzenie przynależności dziecka nieślubnego, gdyby przypuszczał, że ze względu na stosunki nieślubnego ojca i nieślubnej matki, będzie ono musiało korzystać z zaopatrzenia publicznego.

[1]) Formularza tego można użyć do przesłuchania matki dziecka w sądzie,

jak również przesłać go gminie z prośbą o przeprowadzenie dochodzeń. – Na pytania, na które doniesienie urzędu parafialnego lub metrykalnego nie daje odpowiedzi, należy odpowiedzieć na podstawie później otrzymanych wyjaśnień. Sądy powinny dążyć do tego, by urzędy metrykalne, wypełniały formularze nr. 59 w taki sposób, aby przynajmniej dawały wyjaśnienie w sprawie przynależności sądu. Zapisek urzędowy jest pierwszem pismem w aktach pupilarnych.

Dziennik rozporządzeń min. spraw. z r. 1902 zawiera na str. 113 następujące objaśnienia odnośnie do obowiązku stemplowania zapisków urzędowych, wedle §§ 86 i 88 instr. sąd. sporządzanych:

Powstało pytanie, czy i jak należy stemplować zapiski urzędowe sporządzone w postępowaniu niespornem; przy tem zwrócono w szczególności uwagę na takie zapiski, których przedmiotem jest wynik przesłuchania n. p. matki dziecka, opiekuna, ojca nieślubnego na okoliczności, dotyczące opieki, ojcostwa wzgl. utrzymania dzieci nieślubnych.

W tym względzie oświadczyło ministerstwo skarbu, że w ogólności takie zapiski urzędowe nie stanowią przedmiotu opłaty. Jeśli jednak takie zapiski urzędowe zastępują sądowe protokoły, co w szczególności wtedy ma miejsce, gdy strony je podpisują, lub gdy zawierają wnioski stron albo wiążące strony oświadczenia, wówczas podlegają one — o ile nie są wolne od opłaty w myśl poz. tar. 80, lit. a ust. nal. – obowiązkowi opłaty w myśl postanowień poz. tar. 79 lit. a i b ust. z 13 grudnia 1862, Nr. 89 dz. p. p. względnie § 1 ces. rozp. z 26 grudnia 1897, Nr. 305 dz. p. p.

[3]) Dzieci, utrzymywane kosztem publicznego zakładu podrzutków (dekr. kanc. nadw. z 17 sierpnia 1822, Nr. 1888 zb. u. s. dotyczący opieki nad podrzutkami, przytoczony w wydaniu Manza przy § 268 ust. cyw.) podlegają po myśli § 72 nor. jur. przez czas trwania tego zaopatrzenia sądowi powszechnemu tego zakładu. Mimo tego zaopatrzenia ojciec nieślubny nie jest zwolniony od ustawowego obowiązku utrzymywania dziecka. (Reskr. min. spraw. z 6 czerwca 1906, L. 11687). W niektórych zakładach osobne oddziały ochrony prawnej dochodzą praw dziecka wobec ojca. (Patrz uwagi do form. Nr. 64, 68, 70).

W myśl reskr. min. spraw. z 21 sierpnia 1856, Nr. 150 dz. p. p., utrzymanego w mocy art. VI. l. 6 ust. wprow. do nor. jur. trwa właściwość sądu w siedzibie zakładu tak długo, dopóki dziecko nieślubne lub podrzutek otrzymuje zaopatrzenie w zakładzie. Z chwilą opuszczenia zakładu należy ustanowić opiekuna, a powołany do tego jest sąd właściwy matki . . . . . i to nie w czasie urodzenia się dziecka, lecz w czasie wystąpienia jego z zakładu . . . . . Jeśli zaś miejsce pobytu matki jest w tym czasie nieznane, powołany jest sąd tego okręgu, w którym dziecko przebywa. Tylko dla dzieci, oddanych na wychowanie osobom, mieszkającym poza granicą, pozostaje wedle powołanego art. VI. l. 6. właściwym sąd, w którego okręgu znajduje się zakład podrzutków.

W myśl § 44 nor. jur. obowiązany jest sąd, który z powodu wystąpienia dziecka z zakładu przestaje być właściwym do pełnienia władzy opiekuńczej, odstąpić sprawę właściwemu sądowi, o ile stwierdzenie sądu właściwego jest możliwe. (Okólnik min. spraw. dz. rozp. z r. 1901, str. 212).

[4]) Sądy mają wprawdzie obowiązek pomagać rodzicom, którzy chcą zawrzeć małżeństwo, do usunięcia trudności przy przeprowadzeniu uprawnienia nieślubnego dziecka, (patrz form. Nr. 72) nie mogą jednak żądać bezwzględnie, by zaniechano konkubinatu, gdyż to nie należy do ich zakresu działania.

[5]) Patrz uw. do form. 72.

Nr. 62. (60a)

Wezwanie o przesłuchanie nieślubnego ojca.

Liczba czynności P. I. 7/13 2

C. k. Sądowi powiatowemu w *Żabnie* przesyła się akt z prośbą o przesłuchanie *Kaspra Sikory*, pozostającego w służbie u *Marcina Kani w Żabnie*, jako domniemanego ojca na okoliczność: czy zawarte w zapisku szczegóły o jego wieku, przynależności, stosunkach rodzinnych i majątkowych, wreszcie o jego zarobku są prawdziwe (ewentualnie należy te dane sprostować i uzupełnić); następnie, czy uznaje się ojcem *Macieja Dury*, nieślubnego dziecka *Józefy Durównej*, urodzonego dnia *24 grudnia 1912*, czy i jak zamierza wypełnić obowiązki ciążące na nim z mocy ustawy wreszcie, czy ma zamiar poślubić matkę dziecka i kiedy to nastąpi.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *I. dnia 30 stycznia 1913.*

S.

Klauzula wejścia. *Hc 25/13*

Wezwać na 19 lutego 1913. 10 p. p.

S.

C. k. sąd powiatowy *Żabno.* *19 lutego 1913.*

Kasper Sikora oświadcza, iż nie uznaje się ojcem nieślubnego dziecka Macieja Dury, gdyż w czasie krytycznym nie obcował cieleśnie z Józefą Durówną.

S. *Kasper Sikora.*

Zwraca się c. k. Sądowi powiatowemu *w Krakowie.*

C. k. sąd powiatowy *w Żabnie*, dnia *19 lutego 1913.*

S.

Nr. 63. (61)

Ustanowienie opiekuna dla dziecka nieślubnego i wniosek o upoważnienie do wniesienia pozwu o ojcostwo.[1])

(§ 233 ust. cyw. § 4 proc. cyw.).

Liczba czynności P. I. 7/13 3

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie, Oddz. I, dnia 26 lutego 1913.*

Obecni:

Sędzia *r. s. k. Gorzycki.*

Floryan Poręba, gospodarz w Modlnicy.

Józefa Durówna, wyrobnica w Modlnicy.

Floryan Poręba oświadcza, iż obejmuje opiekę[2]) nad *Macieiem Durą*, składa przyrzeczenie i potwierdza odbiór dekretu.

Następnie opiekun — w porozumieniu z matką dziecka — wnosi, aby go upoważnić do wniesienia pozwu[3]) i prowadzenia egzekucyi przeciw ojcu dziecka, by uznał ojcostwo i wypełnił obowiązki, ciążące na nim jako ojcu.

Wreszcie opiekun prosi o wydanie świadectwa ubóstwa[4]) w tej sprawie, uzasadniając to jak następuje:

Pupil nie posiada żadnego majątku, a dochód matki stanowi *zarobek około 1 kor. dziennie.*

Gorzycki. *Floryan Poręba.*
Józefa Durówna.

Dozwala się, form. 64.[5])
Wręczyć opiekunowi.
Potwierdzam odbiór.
Floryan Poręba.

Rapt. Dowiedzieć się o wyniku procesu.[6])
1 maja.
26. II. 13.

Nr. 63. [1]) Protokół złożenia przyrzeczenia jest wolny od należytości stemplowej w myśl poz. tar. 80 a. – natomiast protokół zawierający żądanie o upoważnienie do prowadzenia procesu, podlega opłacie stemplowej (1 k.). W niniejszym wypadku odpada obowiązek stemplowania z powodu udzielenia prawa ubogich.

[2]) O względach i ułatwieniach, należnych opiekunom i innym osobom, od których żąda się wyjaśnień w sprawach opieki, patrz uw. 2 do form. 48.

[3]) Co do ustalenia wysokości alimentów w postępowaniu niespornem patrz form. Nr. 70.

[4]) Co do prawa ubogich w postępowaniu niespornem patrz form. Nr. 64.

[5]) Jeśli sąd opiekuńczy jest zarazem sądem procesowym, wówczas należy zawsze starać się, by z opiekunem zaraz spisano pozew. Wtedy nie potrzeba doręczać opiekunowi wygotowania uchwały (form. Nr. 64), wystarczy udzielić akta sędziemu procesowemu (rozp. min. spraw. z 9 marca 1906, Nr. 7. dz. rozp.)

[6]) Zamiast wzywać opiekuna, by doniósł o stanie procesu, należy zapytać bezpośrednio sąd procesowy (rozp. min. spraw. z 9 marca 1906, Nr. 7. dz. rozp.).

Nr. 64. (62)

Upoważnienie do wytoczenia sporu o ojcostwo i świadectwo ubóstwa.[1])

(§ 65 ust. 4 proc. cyw. § 9, ust. 3, rozp. min. z 28 grudnia 1897, Nr. 306 dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{P. I. } 7/13}{3}$

Upoważnia się Pana *Floryana Porębę, gospodarza w Modlnicy* jako

opiekuna *Macieja Dury*, nieślubnego dziecka *Józefy Durównej*, urodzonego dnia *24 grudnia 1912*, aby przeciw *Kasprowi Sikorze, służącemu w Żabnie* wniósł pozew o uznanie ojcostwa i o wypełnienie obowiązków ojcowskich, a w razie potrzeby przeprowadził egzekucyę.[2])

Zarazem potwierdza się, że ani pupil, który nie posiada żadnego majątku, ani jego krewni, którzy obecnie są obowiązani mieć o nim pieczę i utrzymywać go, nie mogą ponieść kosztów procesu bez uszczuplenia niezbędnych środków utrzymania.

C. k. Sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *26 lutego 1913.* S.

Nr. 64. [1]) Świadectwo ubóstwa dla osób pieczy poruczonych, potrzebne do uzyskania prawa ubogich w sporze, może wystawić sędzia opiekuńczy na podstawie spostrzeżeń poczynionych z urzędu co do stosunków majątkowych (§ 65 ust. 4. proc. cyw. i § 9 rozp. min. z 28 grudnia 1897, Nr. 306 dz. p. p.) (Patrz także uw. 1. do form. Nr. 67).

[2]) Jeżeli chodzi o przeprowadzenie sporu o alimenta na Węgrzech a strona skarżąca pragnie, by jej ustanowiono zastępcę ubogich, trzeba przedłożyć świadectwo ubóstwa sądowi właściwemu do prowadzenia sporu, którym jest sąd miejsca zamieszkania ojca nieślubnego (§ 1 ust. 5 b. art. XVIII. ust. z r. 1893). Sąd ten zwróci się do właściwej Izby adwokackiej o ustanowienie zastępcy z urzędu. Łatwiej i szybciej dojdzie się jednak do celu korzystając z pomocy instytucyi stworzonej przez Dra Zygmunta Engla, adwokata w Budapeszcie, która ma na celu dochodzić roszczeń biednych dzieci na Węgrzech i w Kroacyi. (Dzien. rozp. min. spraw. z r. 1911, str. 368). Z adwokatem można korespondować w języku niemieckim, podczas gdy władze węgierskie przyjmują tylko podania w języku węgierskim lub żądają tłómaczenia na język węgierski.

Co do prawa materyalnego, to ustawodawstwo węgierskie przejęło przepis § 163 ust. cyw., jednak wyrok nie ustala ojcostwa, lecz orzeka tylko o obowiązku płacenia alimentów i to aż do czasu, gdy dziecko będzie mogło zarobkować tj. z reguły u dziewcząt do ukończonego 12 roku, a u chłopców do ukończonego 14 roku życia — w ostatnich jednak czasach dla dzieci obojga płci do ukończonego 16 roku życia. Środkami dowodowymi są: przyznanie, dokumenta, świadkowie i przesłuchanie strony pod przysięgą, to ostatnie w braku innych dowodów lub jako ich uzupełnienie. Jeżeli ojciec zdoła udowodnić, że matka prowadziła się niemoralnie w czasie krytycznym, sądy węgierskie uwalniają zwykle ojca od obowiązku płacenia alimentów zwłaszcza, jeśli matka trudni się nierządem lub przynajmniej obcowała cieleśnie z bardzo wielu mężczyznami. (Orzecz. król. węg. kuryi I. G. 323/1896, l. G. 163/1897, I. G. 106/1897, l. G.423/1897, i t. d.).

Co do roszczeń matki o zwrot wydatków poniesionych przez nią na utrzymanie nieślubnego dziecka, wyraziła król. węg. kurya w orzeczeniach I. G. 47/1896 i I. G. 36/1897 następujące zapatrywanie prawne:

„Roszczenie matki o zwrot kosztów utrzymania dziecka po dzień wniesienia skargi nie gaśnie, jeśli matka nie mogła wnieść skargi z powodu niezależnej od niej przeszkody, albo gdy zaniedbanie to spowodował ojciec nieślubny swem postępowaniem. Natomiast nie może matka domagać się później od ojca nieślubnego zwrotu kosztów utrzymania nieślubnego dziecka, jeśli między urodzeniem się dziecka a skargą upłynął znaczny okres czasu a matka nie podaje słusznego powodu dla uzasadnienia zaniedbania“. (Dzien. rozp. min. spraw. z roku 1902 str. 236 i 237).

Nr. 65. (195) [1] [2]

Arkusz z pytaniami zastępcy z urzędu w sprawie o ojcostwo.

(Reskr. min. spraw. z 29 marca 1907, L. 7942).

Do Pana Floryana Poręby [3] *gospodarza w Modlnicy.*

Sąd ustanowił mnie zastępcą z urzędu nieślubnego dziecka *Macieja Dury w Modlnicy* w sporze przeciw *Kasprowi Sikorze, służącemu w Żabnie* o uznanie ojcostwa i płacenie alimentów. Chcąc należycie bronić praw dziecka, proszę, aby Pan (Pani) odpowiedział(a) na podane niżej pytania, a wypełniony arkusz jak najrychlej odesłał(a) do sądu powiatowego w *Żabnie*. Arkusz powinien najpóźniej dnia *5 kwietnia b. r.* nadejść do sądu.

Jeżeli Pan (Pani) nie potrafi wypełnić arkusza, może zgłosić się w sądzie powiatowym swego miejsca zamieszkania i prosić, aby wypełniono arkusz według jego (jej) wskazówek.[4])

Franciszek Góra, c. k. kancelista
jako zastępca z urzędu.

1. Kiedy i wśród jakich okoliczności matka dziecka po raz pierwszy obcowała cieleśnie z pozwanym?

*

2. Czy obcowano cieleśnie tylko ten jeden raz, czy też stosunek trwał czas dłuższy?

Czy pozwany obcował cieleśnie z matką dziecka w czasie od . . . . . do . . . . . (w czasie krytycznym)?

*

3. Czy stosunek trwa jeszcze? Jeśli został zerwany, w takim razie kiedy i z jakiego powodu?

Kiedy obcowano cieleśnie po raz ostatni?

*

4. Co Panu (i) wiadomo o stosunkach majątkowych i dochodach pozwanego?

*

5. Na jakich świadków lub na jakie inne dowody powołuje się Pan(i) celem wykazania słuszności swych twierdzeń?

*

6. Pod jakimi warunkami zawarłby Pan (Pani) ugodę z pozwanym?

*

7. (Miejsce na ewentualne dalsze pytania).

Nr. 65. [1]) Patrz uwaga 1 do form. Nr. 61.

[2]) W tym wypadku przyjęto, że skargę sporządzono w sądzie powiatowym miejsca zamieszkania opiekuna, poczem przesłano ją sądowi procesowemu, oraz

że sąd procesowy ustanowił jednego ze swych urzędników kancelaryjnych zastępcą strony powodowej, (§ 64 l. 4 pr. cyw.). Zapomocą tego formularza zastępca może zebrać potrzebne informacye.

[3]) Arkusz pytań należy wysłać nietylko do opiekuna lecz także do matki, jeżeli ta występuje jako powódka (reskr. min. spraw. z 27 marca 1907, Nr. 7942).

[4]) Wskutek takiego żądania nie spisuje się protokołu, lecz wypełnia się tylko rubryki w arkuszu pytań, a wypełniony arkusz, po wciągnięciu go do rejestru Nc., przesyła się sądowi procesowemu z prośbą o wydanie go zastępcy z urzędu. Sąd procesowy nie składa wypełnionego arkusza do aktów procesowych, ani nie wciąga go do żadnego rejestru, gdyż jest to list strony ubogiej, który ma służyć do informacyi zastępcy z urzędu.

Nr. 66. (63)

Świadectwo ubóstwa, wydane przez sąd sprawujący opiekę lub kuratelę.

(§ 65 ust. 4 proc. cyw., § 9 ust. 3 rozp. min. z 28 grudnia 1897, Nr. 306 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. II. 6/13}}{5}$

Świadectwo ubóstwa i upoważnienie do prowadzenia sporu.[1])

Sąd podpisany potwierdza, że w sporze pozostającego (ej, ych) pod opieką *Franciszka i Karola Rojeckich, małoletnich dzieci śp. Piotra Rojeckiego, wyrobnika w Grzegórzkach,* przeciw *Aleksandrowi Komańskiemu, właścicielowi dóbr w Tarnowie,* o *odszkodowanie,* ani pupil (le), który (rzy) nie posiada (ją) żadnego majątku, ani jego krewni, którzy obecnie są obowiązani mieć o nim pieczę i utrzymywać go, nie mogą ponieść kosztów procesu bez uszczuplenia niezbędnych środków utrzymania.

Opiekunkę p. Barbarę Rojecką upoważnia się, aby przeciw Aleksandrowi Komańskiemu wniosła pozew o zapłatę odszkodowania w kwocie 6000 koron.

C. k. sąd powiatowy *w Tarnowie,* Oddz. *II.* dnia *7 czerwca 1913.*

S.

Nr. 66. [1]) Co do potwierdzenia ubóstwa przez sędziego sprawującego opiekę patrz form. 64. Formularz ten nadaje się także wtedy, gdy pupil występuje jako pozwany. Jeśli pupil ma występować jako powód, zamieszcza się w tym formularzu równocześnie upoważnienie do prowadzenia sporu.

Nr. 67. (64)

Udzielenie prawa ubogich w sprawach niespornych.[1])

(§ 65 ust. 4 proc. cyw. i § 13 ces. rozp. z 28. grudnia 1897, Nr. 306 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{L. 8/13}}{4}$

Według spostrzeżeń poczynionych przez sąd z urzędu przy sprawowaniu kurateli [–opieki–] nad *Zofią Klichową, żoną wyrobnika*

w Bochni, ani pupil ani jego krewni, którzy obecnie są obowiązani mieć nad nim pieczę i utrzymywać go, nie mogą ponieść kosztów postępowania w tej sprawie bez uszczuplenia niezbędnych środków utrzymania.

Wobec tego udziela sąd pupilowi prawa ubogich w tej sprawie— do której należy także postępowanie celem zbadania stanu umysłowego.

C. k. sąd powiatowy w *Bochni*, Oddz. *V.* dnia *2 sierpnia 1913.*

S.

Doręczyć:

1. *Tomasz Stypuła.*
2. *Sąd powiatowy w Krakowie*[2]) *do Hc. 99/13.*

Nr. 67. [1]) Prawa ubogich można udzielić we wszystkich rodzajach postępowania niespornego. Co do warunków, rozmiaru, odebrania prawa ubogich, kary za nadużycie i t. d. mają analogiczne zastosowanie postanowienia §§ 63 do 73 proc. cyw. Świadectwo ubóstwa dla osób pieczy poruczonych a potrzebujących prawa ubogich, może wydać sąd opiekuńczy. Do udzielenia jednak prawa ubogich powołany jest sędzia załatwiający sprawę, dla której żąda się prawa ubogich (§ 13 ces. rozp. z 26 grudnia 1897, Nr. 305 dz. p. p., § 9 rozp. min. z 28 grudnia 1897, Nr. 306 dz. p. p. i § 65 l. 4 proc. cyw.) W tym formularzu przyjęto, że ten sam sąd powołany jest do stwierdzenia ubóstwa i do udzielenia prawa ubogich, kompetencya ta może być jednak rozdzielona, tak n. p. jeśli postawiono żądanie o nadanie pupilowi prawa ubogich w postępowaniu amortyzacyjnem (w celu zaoszczędzenia wydatków na stemple i na inseraty § 65 l. 1 i 5 pr. cyw.).

[2]) Sąd powiatowy, który żądał zwrotu kosztów.

Nr. 68. (66)

Ugoda co do ojcowstwa dziecka nieślubnego.

(§§. 163 i nast. ust. cyw. okólnik min. spraw. str. 181 i nast. dz. rozp. z r. 1907).

Liczba czynności $\frac{\text{P } 73/12}{2}$

C. k. sąd powiatowy *w Podgórzu*, Oddz. *I.* dnia *4 lipca 1912.*

Ugoda

w sprawie ojcowstwa małoletniego (ej) *Maryi Niedzielskiej.*

Obecni:

Sędzia: *Dr. Kowicki.*

*

1. Matka dziecka *Zofia Niedzielska* (*karta 3*).
2. Opiekun *Jan Musiał* (*karta 2*).
3. *Nieślubny ojciec dziecka Antoni Chrobak.*

O stosunkach majątkowych ojca nieślubnego podali interesowani następujące szczegóły:

Antoni Chrobak jest majstrem szewskim i zatrudnia stale 3 czeladników a czysty dochód jego wynosi 2–2500 K. rocznie. Jest żonaty i ma 3 dzieci w wieku 9, 11, i 14 lat.[1]) *Ani on, ani jego żona nie posiada zresztą majątku.*

Strony zawierają następującą

Ugodę:

1. *Antoni Chrobak majster szewski w Podgórzu ul. Kalwaryjska 9.* przyznaje, że obcował cieleśnie z matką dziecka w takim okresie czasu przed urodzeniem *Maryi Niedzielskiej*, urodzonego (ej) dnia *19 maja 1912*, iż w myśl ustawy należy go uważać za ojca tego dziecka; uznaje się też jego ojcem.

2. Obowiązuje się płacić na utrzymanie i wychowanie dziecka w dniu *15* każdego miesiąca z góry, do rąk *matki Zofii Niedzielskiej* począwszy od *15 lipca 1912* aż do czasu, gdy dziecko ukończy 8 rok życia *po 12 K.*, odtąd zaś aż do czasu, kiedy dziecko będzie mogło samo się utrzymywać *po 16 K.*[2])

[albo 2. Wypełniając swoje obowiązki ojcowskie, obowiązuje się złożyć do dnia . . . . . w . . . . . kwotę . . . . . jako jednorazowy datek na przyszłe utrzymanie dziecka. Gdyby dziecko umarło przed ukończeniem . . . . . roku życia, przypadnie . . . . . tego datku ojcu lub jego dziedzicom.]

Ugoda ta (ustęp 2.) może być zmieniona, gdyby albo potrzeby dziecka albo stosunki ojca zmieniły się znacznie a nieprzewidzianie.[3])

3. Zobowiązuje się zwrócić matce dziecka koszta utrzymania dotychczas przez nią poniesione w ten sposób, że *do 3 miesięcy wypłaci jej kwotę 40 K.*

4. Uiszcza należytość od tej ugody[4]) według skali II. i §. 16 ust. o nal. w kwocie *7* K. *50* h. w markach stemplowych.[5])

[Strony zawierające ugodę proszą, aby je zwolniono od zapłaty należytości stemplowej od ugody i w tym celu udzielono im prawa ubogich. Opiekun dziecka powołuje się na to, co sądowi wiadomo o stosunkach majątkowych jego pupila, a mianowicie, że ani pupil, ani jego krewni, którzy są obowiązani utrzymywać go, nie mogą ponieść kosztów postępowania bez uszczuplenia niezbędnych środków do życia. Ojciec dziecka przedkłada świadectwo ubóstwa.]

Uchwała: Zatwierdza się ugodę imieniem pupila.

[Pupilowi i . . . . udziela się prawo ubogich.]

Dr. Kowicki.

Zofia Niedzielska.
Jan Musiał.
Antoni Chrobak.

Księga sieroca.

Nr. 68. *) Co do należytości stemplowej patrz uwaga 4; nadto patrz uwaga 1 do form. Nr. 61.

[1]) Należy odpowiednio baczyć także na prawa dzieci ślubnych.

[2]) Nie jest wskazane ograniczać obowiązek płacenia alimentów do pewnego wieku dziecka. Zatwierdzone formularze sądu powiatowego dzielnicy Währing we Wiedniu na ugody zawierane przez oddział ochrony prawnej dolno-austryackiego zakładu podrzutków we Wiedniu rozróżniają 3 stopnie wieku: *a*) do ukończonego 6 roku; *b*) do ukończonego 10 roku; *c*) do chwili osiągnięcia zdolności do zarobkowania (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1907, str. 181 i n.).

[3]) Zastrzeżenie na wypadek zmiany stosunków jest przedewszystkiem potrzebne w razie złożenia jednorazowego datku na dalsze utrzymanie; należy je jednak uczynić także ustalając wyrokiem obowiązek płacenia alimentów. (Patrz dz. rozp. min. spraw. z r. 1907 str. 181).

[4]) Protokoły, sporządzane z urzędu przez sądy w postępowaniu niespornem w sprawach dotyczących ojcostwa i utrzymania nieślubnych dzieci są wolne od należytości stemplowych w myśl poz. tar. 80 a. ust. nal. Jeżeli jednak protokół taki zawiera uznanie się ojcem nieślubnym, albo zobowiązanie do świadczenia utrzymania lub obydwa te oświadczenia, natenczas protokół taki należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 1 K. a. to po myśli poz. tar. 101 lit. b. ust. nal. -- Wreszcie jeśli protokół zawiera zgodne ustalenie wysokości alimentów, należy protokół ten ostemplować wedle kwoty, odpowiadającej pomnożonemu świadczeniu rocznemu w myśl § 16 ust. nal., wówczas jednak odpada już stała należytość stemplowa. Samo przez się rozumie, że ta strona, której przysługa uwolnienie od opłaty z powodu udzielonego prawa ubogich, nie ma obowiązku płacenia tych należytości. (Dz. rozp. min. spraw z r. 1902 str. 236 i 237).

Ponieważ po myśli §. 6 B ust. z 13 grudnia 1862 Nr. 89 dz. p. p. opłata stemplowa ma być uiszczona zaraz przy sporządzeniu dokumentu, nie można aktu takiego przesyłać władzy skarbowej do wymiaru należytości.

[5]) Znaczki stemplowe należy nalepić na początku lub na końcu protokołu. — Czasokres do dostarczenia stempli wynosi dni 8. (Rozp. min. spraw. z 21 czerwca 1909 dzien. rozp. Nr. 11 I. b.).

Nr. 69. (65)[1])

Wniosek ugodowy co do ojcowstwa dziecka nieślubnego.

(§§. 163 i nast. ust. cyw. okólnik min. spraw. str. 181 i nast. dz. rozp. z r. 1907).

Liczba czynności $\frac{\text{P V. } 49/13}{12}$

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *6 lipca 1913.*

Wniosek ugodowy

w sprawie ojcowstwa małoletniego (ej) *Adama Kobierskiego.*

Obecni:

Sędzia: *r. s. k. Lutyński.*

1. Matka dziecka *Wanda Kobierska* (*karta* 1)
2. Opiekun *Stanisław Cieślar* (*karta 3*).

Interesowani oświadczają, że *Ignacy Dudzicki, urzędnik podatkowy w Żabnie*, jest ojcem dziecka i podają następujące szczegóły o jego stosunkach majątkowych:

Jest on kontrolorem podatkowym, a w ostatnich czasach ożenił się z Zofią Staszkiewiczówną, która ma mieć znaczniejszy majątek.

Obecni proponują ojcu dziecka, który ma być przesłuchany przez sąd zawezwany, następującą ugodę:

1. *Ignacy Dudzicki* przyznaje, że obcował cieleśnie z matką dziecka w takim okresie czasu przed urodzeniem *Adama Kobierskiego*, urodzonego dnia *4 kwietnia 1913*, iż w myśl ustawy należy go uważać za ojca tego dziecka; uznaje się też jego ojcem.

2. Obowiązuje się płacić na utrzymanie i wychowanie dziecka w dniu *pierwszym* każdego miesiąca z góry, do rąk *każdorazowego opiekuna* począwszy od *1 sierpnia 1913* aż do czasu, gdy dziecko ukończy *14* rok życia *po 20 K.*, odtąd zaś aż do czasu, kiedy dziecko będzie mogło samo się utrzymywać, *co najmniej jednak do 18 roku życia, po 30 K.*

Strony zgodzą się, jeśli Ignacy Dudzicki zamiast rat alimentacyjnych

[albo: 2. Wypełniając swoje obowiązki ojcowskie, obowiązuje się] złoży[ć] [do dnia . . . . . w . . . .] kwotę *4000* K. jako jednorazowy datek na przyszłe utrzymanie dziecka.

Gdyby dziecko umarło przed *14* rokiem życia, przypada *połowa* tego datku ojcu lub jego spadkobiercom.

Ugoda ta (ustęp 2) może być zmieniona, gdyby albo potrzeby dziecka albo stosunki ojca zmieniły się znacznie i nieprzewidzianie.

[3. Zobowiązuje się zwrócić matce dziecka koszta utrzymania dotychczas przez nią poniesione w ten sposób, że]

Ignacy Dudzicki poniósł w całości dotychczasowe koszta utrzymania dziecka.

4. Uiszcza należytość przypadającą od tej ugody według skali II. i §. 16 ust. o nal. [w kwocie . . . . K. . . . h. w markach stemplowych.]

Opiekun prosi, aby jego pupilowi udzielono prawa ubogich, gdyż według znanych sądowi stosunków majątkowych, ani pupil sam ani jego krewni, którzy są obowiązani utrzymywać go, nie mogą ponieść kosztów postępowania bez uszczuplenia niezbędnych środków do życia.

Uchwała: Zgodnie z wnioskiem udziela się pupilowi prawa ubogich.

Lutyński. *Wanda Kobierska.*
Stanisław Cieślar.

Klauzula wejścia.

Wezwać na 26 lipca 9 pp. S.

C. k. Sądowi powiatowemu

w *Żabnie*

przesyła się akta z prośbą o przesłuchanie *Ignacego Dudzickiego* (*karta 14*) na okoliczność, czy zgadza się na powyższy wniosek ugodowy i czy prosi ewentualnie o udzielenie mu prawa ubogich. Równocześnie należy go pouczyć, że sąd sprawujący opiekę jedynie z ważnych powodów mógłby zatwierdzić taki układ, w którymby ojciec obowiązał się do mniejszych świadczeń na rzecz dziecka.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *6 lipca 1913.*

S.

C. k. sąd powiatowy w *Żabnie*, Oddz. *I.* dnia *26 lipca* 1913.

Sędzia: *s. Trocki.* Hc. $\frac{142/13}{1}$

Ignacy Dudzicki kontrolor podatkowy w Żabnie oświadcza, co następuje: *Zgadzam się na powyższy wniosek ugodowy i będę opłacał wymienione w ustępie 2 raty miesięczne, jednakże w dniu 4 każdego miesiąca.*

Trocki. *Ignacy Dudzicki.*

Nr. 69. [1]) Patrz uwagi do form. Nr. 68. i uwaga 1 do form. nr. 61.

Nr. 70. (nowy)

Wymiar datku, który płacić ma ojciec na utrzymanie dziecka nieślubnego.

Liczba czynności P. $\frac{I. 79/12}{4}$

Wymiar datku na utrzymanie.[1])

Filip Kozak, czeladnik szewski w Krakowie, ul. Czysta 8, jako ojciec urodzonego dnia *15 lutego 1912* przez *Maryę Kratochwil* nieślubnego dziecka *Józefa Kratochwila,* jest obowiązany aż do dalszego zarządzenia[2]) płacić pod rygorem egzekucyi[3]) na utrzymanie dziecka do rąk *opiekuna Józefa Mikuły kupca w Krakowie, ul. Szewska 8.*

Począwszy od *1 kwietnia 1913 do 15 lutego 1920* (*tj. aż do czasu, gdy dziecko ukończy 8 rok życia*) miesięcznie po *20 kor.,* odtąd zaś aż do czasu, kiedy dziecko będzie mogło samo się utrzymywać[4]), miesięcznie po *25 kor.*

Raty zapadłe aż do prawomocności tej uchwały należy zapłacić do dni 14, dalsze raty miesięczne z góry dnia 1 każdego miesiąca.

Uzasadnienie.

Filip Kozak uznał się wobec sądu ojcem dziecka, jest zatem w myśl §§ 166, 167 ust. cyw. obowiązany łożyć na utrzymanie dziecka. Co do

stosunków majątkowych i dochodów stwierdzono, nie przeprowadzając formalnego postępowania dowodowego (§ 2 l. 7 ces. pat. z 9 sierpnia 1854, Nr. 208 dz. p. p.), co następuje:

Filip Kozak zarabia jako czeladnik szewski u firmy G. Werner w Krakowie, ul. Sławkowska 9, tygodniowo 30—40 kor., co firma ta pisemnie[5]) *stwierdziła. Temu wynagrodzeniu odpowiada więc wymierzony datek, który Marya Kratochwil obowiązała się uzupełnić do potrzebnej wysokości.*

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *19 marca 1913.*

S.

Nr. 70. [1]) W krajach alpejskich wytworzyła się praktyka godna polecenia, że sądy opiekuńcze polecają uchwałą, jak przedstawiono w tym formularzu, aby ojciec nieślubny łożył na utrzymanie (patrz reskr. min. spraw. z 13 maja 1901, L. 9478 podany w uwadze 1 do form. Nr. 61).

Taka uchwała władzy opiekuńczej nie podlega opłacie, ustanowionej w §. 3 ces. rozp. z 27 grudnia 1897, Nr. 305 dz. p. p. (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1907, str. 236).

[2]) W ten sposób zastrzeżono uwzględnienie zmiany stosunków. (patrz uw. 3 do form. Nr. 68.).

[3]) §. 19 pat. niesp. albo §. 1, l. 6 o. e.

[4]) Patrz uw. 2 do form. Nr. 68.

[5]) Po myśli §. 87 ust. o org. sąd. można w postępowaniu niespornem wzywać strony, które mogą udzielić wyjaśnień, tem więcej przeto można im polecić, by zamiast osobiście udzieliły wyjaśnień pisemnie.

Nr. 71. (67)

Zwolnienie opiekuna lub kuratora.

(§ 161 ust. cyw.).

Liczba czynności P. $\frac{105/10}{8}$

Zwolnienie od opieki.

Z powodu *zawarcia małżeństwa przez rodziców*, zwalnia się Pana *Edwarda Richtera, wyrobnika w Bochni*, od pełnienia obowiązków *opiekuna nieślubnego dziecka Filipa Krupy* i wzywa się Go, aby zwrócił dekret do dni 8.

Panu opiekunowi wyraża się podziękowanie i uznanie za jego wydatną a pełną trudu działalność[1]).

C. k. sąd powiatowy w *Bochni*, Oddz. *I.* dnia *9 maja 1911.*

S.

Doręczyć:

Uchwałę: 1. *Edward Richter.*

2. *Jan Rybak*[2]).

Księga sieroca.

Rapt. *1 VII.*

Nr. 71. [1]) W myśl ustępu 4 rozp. min. spraw. z 9 marca 1906, nr. 7 dz. rozp. mogą sądy zwalniając opiekuna wyrazić mu pisemnie w odpowiedniej formie podziękowanie i uznanie, jeśli opiekun sprawował opiekę z bezinteresownem poświęceniem.

[2]) O zwolnieniu od opieki należy w tym wypadku zawiadomić także ojca, któremu odtąd służy władza ojcowska.

Nr. 72. (nowy)

Wniosek rodziców o sprostowanie metryki wskutek późniejszego zawarcia małżeństwa.

(Dzien. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 44, 45)[1]).

Liczba czynności P. $\frac{110/10}{6}$

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu*, Oddz. *I.* dnia *2 lutego 1911.*

Wolne od należytości.
w myśl tar. poz. 79, 44 g
102 ust. o nal.

Wniosek

rodziców, aby sprostowano metrykę ich dziecka nieślubnego.

Obecni:

Sędzia: *s. p. Drzewiński.*

Małżonkowie:

1. małżonek (imię i nazwisko, wiek, zatrudnienie, miejsce zamieszkania, religia, gmina przynależności i obywatelstwo) *Mikołaj Woroński, lat 47, rzym. kat., właściciel realności, w Podgórzu zamieszkały i tam przynależny.*

2. małżonka (daty, jak wyżej) *Anna Siwek zam. Worońska, lat 27, rzym. kat., służąca, zamieszkała w Podgórzu, przynależna do Bochni.*

[Małżonkowie są sądowi osobiście znani].

3. świadkowie *Józef Malik, woźny sądowy i Paweł Troczek, strażnik skarbowy,* którzy potwierdzają tożsamość osoby małżonków.

Małżonek oświadcza wyraźnie, że uznaje się ojcem małoletniego dziecka *Józefa Siwka,* urodzonego przez jego żonę według metryki chrztu, [urodzin] dnia *2 sierpnia 1910* w *Podgórzu* a wpisanego do metryki w *Podgórzu* i żąda, aby jego nazwisko wpisano w metryce.

Małżonka oświadcza, że obecny jej małżonek jest ojcem dziecka.

Według metryki ślubu urzędu *parafialnego* w *Podgórzu* z *2 października 1910* małżonkowie zawarli związek małżeński dnia *29 września 1910.*

Wskutek tego nastąpiła legitymacya dziecka, która jednak w metryce nie jest jeszcze uwidoczniona. Małżonkowie proszą więc:

c. k. Namiestnictwo

we Lwowie

zechce zarządzić sprostowanie metryki wymienionego dziecka.

Odczytano, zarzutów nie podniesiono.

Podpisy:

Liczba czynności $\frac{P. 110/10}{6}$

Przesyła się

c. k. Namiestnictwu

we Lwowie

z prośbą o zawiadomienie podpisanego sądu o zarządzeniu, jakie będzie wydane.

Metrykę chrztu [—urodzin—] i ślubu dołącza się.

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu*, Oddz. *I.* dnia *3 lutego 1911.*

S.

Nr. 72. [1]) Jeżeli nazwisko ojca nieślubnego jest już wpisane w metryce urodzin i jeśli przedłożono sądowi metrykę ślubu, należy ją przesłać politycznej władzy krajowej do dalszego zarządzenia. W innych wypadkach potrzeba oświadczenia rodziców.

Jeżeli rodzice dziecka (z dwoma świadkami tożsamości) stawią się osobiście przed prowadzącym metryki, może on na ich prośbę sam — bez interwencyi władzy politycznej — wpisać w metrykach uprawnienie dziecka przez następne małżeństwo (reskr. min. spraw. wewn. z 12 września 1868, L. 3649), gdyby rodzice nie mogli osobiście złożyć potrzebnych oświadczeń przed duszpasterzem, mają się zwrócić z tem żądaniem do władzy politycznej I. instancyi, która tak jak duszpasterz przyjmie tę prośbę z zastosowaniem tychsamych ostrożności. (Reskr. min. spraw wewn. z 7 listopada 1884, L. 12350). Mogą oni także przedstawić to żądanie temu prowadzącemu metryki, który jest właściwy ze względu na ich miejsce zamieszkania i wyznanie. Możliwą jest i ta ewentualność, że sąd spisze protokolarnie potrzebne podanie do politycznej władzy krajowej. (Rozp. min. spraw. z 22 kwietnia 1892, nr. 14 dz. rozp.). Jakie okoliczności należy przedewszystkiem zamieścić w protokole (patrz form. Nr. 72) podają objaśnienia, zestawione w dz. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 44. — W rozporządzeniu z 29 listopada 1907 orzekło ministerstwo skarbu, że protokoły spisane przez sądy opiekuńcze w myśl rozp. min. spraw. z 22 kwietnia 1892, nr. 14. dz. rozp. z ojcem dziecka, jego matką i świadkami tożsamości dla przygotowania wpisu uprawnienia dziecka przez następne małżeństwo, są — chociaż spisuje się je na wniosek stron — wolne od należytości stemplowej, o ile zawierają tylko oświadczenia, przewidziane w przepisach metrykalnych. (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1907, str. 379).

„Ojcostwo dziecka nieślubnego w celu uprawnienia go przez następne małżeństwo ustala się po śmierci domniemanego ojca w myśl postanowień ces. pat. z 9 sierpnia 1854 (art. XVI. ust wprow. do nor. jur)". Sądy nie przekraczają swego zakresu działania i nie wchodzą w kompetencyę urzędów metrykal-

nych, jeśli równocześnie z ustaleniem ojcostwa stwierdzają, że nastąpiła legitymacya przez następne małżeństwo“ (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1908, str. 6.).

Prócz złożonego w przepisanej formie oświadczenia ojca nie jest niezbędnie potrzebne także oświadczenie nieślubnej matki w celu przeprowadzenia legitymacyi, dokonanej przez następne małżeństwo, tak, że i bez tego oświadczenia można dokonać w drodze administracyjnej wpisu, o który proszono. (Reskr. min. spraw. z 25 stycznia 1897, L. 31989). Wpisanie uprawnienia może przeto nastąpić także po śmierci matki na wniosek ojca, jeśli istnieją odpowiednie podstawy do przyjęcia ojcostwa wnioskodawcy.

W reskrypcie z 21 lutego 1913, L. 5776 podaje ministerstwo sprawiedliwości następujące wskazówki, jak należy załatwiać prośby o uprawnienie z łaski panującego (*legitimatio per rescriptum principis*):

Przedewszystkiem należy uwzględnić, czy chodzi o uprawnienie małoletniej, czy też pełnoletniej osoby pochodzenia nieślubnego.

Jeśli chodzi o uprawnienie osoby pełnoletniej, należy zawsze po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przedłożyć podanie ministerstwu sprawiedliwości, które rozstrzyga, czy prośba ma być przedłożona Monarsze.

Jeśli natomiast rodzice proszą o uprawnienie dziecka nieślubnego, albo jeśli prosi o to dziecko, gdyż są dowody na to, że zmarły ojciec życzył sobie uprawnienia, wówczas należy przedłożyć prośbę ministerstwu sprawiedliwości tylko wtedy, gdy sąd zezwolił prawomocnie na podanie prośby o uprawnienie.

Wobec tego w ostatnim wypadku dzieli się postępowanie na 2 stadya, pierwsze dotyczy rozstrzygnięcia pytania, czy należy zezwolić na podanie prośby o uprawnienie, drugie zaś pytania, czy należy poprzeć to podanie.

W pierwszem stadyum należy tylko zbadać, czy uprawnienie będzie dla dziecka korzystne, gdyż od tego zależy, czy sąd opiekuńczy ma udzielić, czy też odmówić swego zezwolenia.

Uchwałę taką należy wydać odrębnie i przedłożyć do zatwierdzenia trybunałowi I instancyi w myśl § 109 nor. jur. (Co do osób pełnoletnich trybunał I instancyi nie współdziała w ten sposób).

Jeśli udzielono prawomocnie zezwolenia, wówczas dopiero należy przeprowadzić dalsze dochodzenia, stwierdzić potrzebne daty i stosunki osobiste, zbadać, czy godzą się na uprawnienie osoby, których prawa mogłyby być przezto uszczuplone tudzież, czy interesowani zasługują na łaskę Monarszą.

Jak w tym wypadku należy postąpić, podaje się poniżej, wskazówki te jednak zebrane są tylko przykładowo, gdyż zawsze należy uwzględnić odrębne właściwości danego przypadku, wobec czego nieraz będzie można pominąć odpowiedź na pewne pytanie lub zaniechać pewnych dochodzeń i w ten sposób uniknąć trudności, które często się trafiają, a które usuwać należy.

W szczególności należy stwierdzić:

1. co do dziecka: dzień i miejsce urodzenia i chrztu (metryka chrztu, urodzin).

Dzieci w wieku powyżej lat 18 należy przesłuchać, czy przystępują do prośby.

Należy dalej ustalić, czy dziecko ma majątek i jak się prowadzi, a to co do dzieci uczęszczających do szkoły pytając zarządu szkolnego, zaś co do dzieci starszych odnosząc się do władz, które są uprawnione do udzielania takich wyjaśnień (gmina przynależności lub pobytu, urząd parafialny, władza polityczna, ewentualnie służbodawca, a gdyby osoba, którą się ma uprawnić, służyła przy wojsku, także władza wojskowa).

Jeśli dziecko urodziło się z małżeństwa i wpisane zostało jako dziecko

ślubne, może być uprawnione dopiero po zaprzeczeniu ślubności (odnośne akta należy dołączyć).

2. co do ojca dziecka: czy uznał się ojcem (gdzie i kiedy? należy dołączyć akta opiekuńcze i akta sporu), w jaki sposób łożył dotąd na dziecko, dlaczego nie zaślubił matki dziecka, czy podana przyczyna niezaślubienia jest uzasadniona, oraz czy nie ma żadnych więcej dzieci nieślubnych i dlaczego nie prosi także o ich uprawnienie; czy jest żonaty, (metryka ślubu), lub czy jest wdowcem (metryka śmierci żony), ile ma lat, czy służył przy wojsku, czem się trudni, jaką ma płacę, jaki ma majątek, czy dobrze się prowadzi i czy zasługuje na łaskę Monarszą (poświadczenie gminy, duszpasterza, ewentualnie służbodawcy, władzy politycznej, policyi, władzy wojskowej, jeśli służył przy wojsku).

Należy dalej wyjaśnić, czy prosi o uprawnienie tylko w myśl § 162 ust. cyw. (brak przywilejów stanu nie stoi temu na przeszkodzie), czy także w myśl § 753 ust. cyw. nie stanowi przeszkody, jeśli nie posiada żadnego majątku).

Jeśli ojciec jest szlachcicem, należy zbadać, czy szlachectwo ma przejść na dziecko. W takim razie ojciec ma wykazać swe pochodzenie szlacheckie, przedkładając potrzebne metryki chrztu i zaślubin (należy przedłożyć dyplom szlachecki). Jeśli wykazano, że nie można przedłożyć którego z tych dokumentów, wówczas dokument taki można zastąpić innym dokumentem, zasługującym na wiarę, a zawierającym potrzebne daty np. umową małżeńską, testamentem, umową kupna, sprzedaży i t. p. Również należy zbadać, czy oprócz ojca dziecka, żyją jeszcze inni członkowie tej rodziny szlacheckiej i gdzie mieszkają, poczem należy ich przesłuchać, czy zgadzają się na przeniesienie szlachectwa. Zauważa się, że uprawnienie może mieć miejsce bez przeniesienia szlachectwa, lub z ograniczeniem szlachectwa do niższego stopnia.

Gdyby ojciec był żonaty, należy przesłuchać jego żonę, czy zgadza się na uprawnienie, a gdyby miała w przyszłości sprawować pieczę nad dzieckiem, należy zbadać, jaką ma opinię pod względem moralnym; gdyby zaś dziecko, które ma być uprawnione, pozostawało już pod jej pieczą, jak dba o nie i jak z niem się obchodzi.

Jeśli ojciec dziecka ma także dzieci ślubne, należy je przesłuchać, a gdyby były małoletnie, należy ustanowić dla nich zastępcę i przesłuchać go, zaś sąd sprawujący opiekę ma zbadać i zatwierdzić oświadczenie zastępcy.

Dla potomstwa jeszcze nie urodzonego nie należy ustanawiać zastępcy.

Jeśli ojciec nie ma dzieci ślubnych, należy przesłuchać innych dziedziców koniecznych, którzy jeszcze żyją.

Rodzeństwo i innych krewnych należy przesłuchać tylko wówczas, gdy mogą udzielić stanowczych wyjaśnień np. w kwestyi, jak z dzieckiem się obchodzono, czy uprawnienie przyniesie mu korzyść i t. p.

W tym kierunku można przesłuchać także gminę przynależności, nie należy jednak żądać, aby zgodziła się na uprawnienie.

Jeśli małżonkowie są rozdzieleni, należy dołączyć akta dotyczące rozdziału, a gdyby nie byli rozdzieleni, lecz faktycznie nie żyli w spólności małżeńskiej, o ile można, zbadać oględnie, jaka tego przyczyna.

3. co do matki dziecka: należy zbadać jej wiek i stan, a gdyby już nie żyła, dołączyć jej metrykę śmierci.

W przeciwnym razie należy ją przesłuchać w kwestyi uprawnienia, a w razie potrzeby przedstawić jej oświadczenie ojca dziecka i podane przez niego powody, dlaczego nie zawarto małżeństwa, wreszcie zapytać ją, jak się ojciec dziecka i jego żona z dzieckiem obchodzą.

Zawsze należy zbadać, czy nie żyje ona z ojcem dziecka w konkubinacie

i czy stosunek ten nie wywołuje zgorszenia, a w razie, gdyby ojciec dziecka był żonaty, jednakże z żoną sądownie lub faktycznie rozdzielony, czy stosunek, z którego dziecko pochodzi, rozpoczął się przed czy po zniesieniu spółności małżeńskiej.

Również należy zbadać, czy nie ma się do czynienia z żydowskiem małżeństwem rytualnem i jakie są przeszkody, dla których nie można zawrzeć ustawowo ważnego małżeństwa.

Jeśli przeszkoda polega na tem, że jeden z rodziców zawarł małżeństwo z kim innym, należy stwierdzić, czy małżeństwo to zawarto według przepisów ustawy; to samo należy stwierdzić, jeśli osoba, która ma być uprawniona, zawarła związek małżeński (metryka ślubu).

4. Wreszcie należy zawsze przesłuchać opiekuna. Gdyby ojciec dziecka był opiekunem, należy przesłuchać zastępcę, który w tym celu ma być ustanowiony, a sąd sprawujący opiekę ma zbadać i zatwierdzić jego oświadczenie.

O wszystkie daty, potrzebne do stwierdzenia stosunków osobistych, jakoto o datę chrztu, ślubu, śmierci, dalej o świadectwo majątku i moralności należy, o ile możności, postarać się z urzędu, aby stronom oszczędzić kosztów i straty czasu.

Akta należy przedłożyć ministerstwu sprawiedliwości zawsze drogą służbową, a sprawozdanie sądu powiatowego ma zawierać przedstawienie sprawy i wyraźne oświadczenie, czy sąd popiera lub nie popiera prośby i z jakiego powodu.

Właściwe trybunały I instancyi mają zbadać, czy postępowanie przeprowadzono dokładnie, w razie potrzeby zarządzić jego uzupełnienie, oraz oświadczyć, czy i z jakiego powodu godzą się lub nie z opinią sądu powiatowego.

Ochrona młodzieży.

Uwagi ogólne do form. Nr. 73—78.

Rozwojowi i poprawie opieki pod znanem obecnie powszechnie hasłem „ochrona dzieci i młodzieży“ dało początek rozp. min. spraw. z 13 listopada 1893, Nr. 31 dz. rozp., które w ogólnych zarysach zawiera prawie wszystko, co później na tem polu zdziałano. Od tego czasu wydano następujące okólniki i rozporządzenia dotyczące opieki nad młodzieżą:

Rozp. min. spraw. z 3 grudnia 1899, Nr. 49 dz. rozp. (Umieszczanie katowanych dzieci u innych rodzin; odebranie władzy ojcowskiej a równocześnie zniewolenie ojca, by łożył na utrzymanie; udzielanie aktów karnych sądom opiekuńczym; z odebraniem władzy ojcowskiej lub opiekuńczej połączona jest obecnie utrata prawa wyborczego, wobec czego o takiem zarządzeniu należy zawiadomić władzę utrzymującą ewidencyę wyborców (dz. rozp. min. spraw. z r. 1907 str. 56). Rozp. min. spraw. z 11 maja 1901, Nr. 13 dz. rozp. (Przypomnienie poprzednich zarządzeń a nadto: Ojców i wychowawców, którym na razie wytknięto ich postępowanie, należy nadzorować przy pomocy władz bezpieczeństwa i towarzystw opiekuńczych; Prezydya sądów krajowych wyższych mają sądom swojego okręgu udzielić wykazy zakładów dobroczynnych). Reskr. min. spraw. z 6 października 1901, L. 20267. (Sądy są obowiązane na konferencyach urządzanych w myśl § 16 instr. sąd. nakłaniać organa gminne, aby popierały sądy w sprawach opiekuńczych i donosiły o zdarzających się wypadkach znęcania się i zaniedbania albo o zagrożeniu majątku pupilarnego).

Reskr. min. spraw. z 10 kwietnia 1902 str. 95 i nast. dz. rozp. poleca sądom, by w wypadkach katowania dzieci, nadużywania władzy ojcowskiej lub opiekuńczej, albo w razie zawinionego zaniedbania obowiązków opiekuńczych, jeszcze przed ostatecznem powzięciem uchwały, po sumarycznem

ustaleniu stanu rzeczy, wydawały w myśl § 178 ust. cyw. tymczasowe zarządzenia mające na celu zabezpieczenie dziecka (tymczasowe odebranie i umieszczenie u innej rodziny, lub w stowarzyszeniu opieki nad dziećmi). Odebranie władzy ojcowskiej można zarządzić nawet wówczas, gdyby postępowanie karne, wdrożone o przekroczenia z §§ 414 i 415 u. k. nie doprowadziło do zasądzenia. Gdyby odebranie władzy ojcowskiej nie prowadziło do celu, można zarządzić odebranie nadzoru nad dzieckiem lub jego majątkiem, odebranie dziecka i umieszczenie go u innej rodziny albo w zakładzie lub stowarzyszeniu. Zarządzenia te pod tymi samymi warunkami są dopuszczalne także wobec matki nieślubnej (§ 169 ust. cyw.) lub ślubnej (§ 218 ust. cyw.), jeżeli dobro dziecka wskutek nieodpowiedniego wychowania przez matkę jest zagrożone i takie zarządzenie konieczne.

Odebranie dziecka i umieszczenie go w innem miejscu należy zarządzić formalną uchwałą, wydaną w myśl § 178 ust. cyw. Cofnięcie takiego zarządzenia po myśli §§ 169, 178 i 218 ust. cyw. nie powinno się opierać tylko na gołosłownych przyrzeczeniach rodziców, lecz może nastąpić dopiero po przesłuchaniu organów towarzystw dobroczynnych, które w tej sprawie występowały.

Odebranie dziecka ma sąd przeprowadzić własnymi organami, albo przy pomocy władzy bezpieczeństwa i w tym celu ma się porozumieć ze stowarzyszeniem lub z zakładem, któremu dziecko ma być oddane. Sąd ma się także wystarać o dostarczenie potrzebnych ewentualnie dokumentów. W wielu wypadkach nieludzkiego obchodzenia się z dziećmi może przynieść korzyść, jeśli sądy porozumią się z towarzystwem opieki nad dziećmi przesłuchując jednego z funkcyonaryuszy.

Rozp. min. spraw. z 7 maja 1903, Nr. 14 dz. rozp. uzupełnione reskr. min. spraw. z 31 października 1903, L. 21.076 dz. rozp. str. 256, przypomina przepisy, które mają zastosowanie przy oddawaniu osób młodocianych do zakładów poprawczych. Osoby, które nie przekroczyły 18 roku życia, można oddać do publicznych zakładów poprawczych: 1) na podstawie orzeczenia sądu karnego (§§ 7 i 8 ust. z 24 maja 1885, Nr. 89 dz. p. p., § 14, ust. z 24 maja 1885, Nr. 90 dz. p. p.) i opierającej się na niem uchwały politycznej komisyi krajowej, 2) na podstawie zarządzenia władzy bezpieczeństwa (i powziętej na tej podstawie uchwały politycznej komisyi krajowej) w wypadkach § 273 u. k. (§ 8 pow. ust.), 3) na wniosek prawnego zastępcy dziecka, zatwierdzony przez sąd opiekuńczy, jako środek wychowawczy (§ 16 ust. 2, ust. z 24 maja 1885, Nr. 90 dz. p. p.). Najpraktyczniej jest, jeżeli sąd opiekuńczy przedłoży wniosek taki bezpośrednio Wydziałowi krajowemu. Ten środek wychowawczy zastosować można także do dzieci poniżej lat 10, o ile wedle statutów krajowego lub prywatnego zakładu poprawczego dzieci w tym wieku mogą tam być przyjęte.

Koszta takiego umieszczenia należy pokrywać w pierwszej linii z majątku małoletniego (§ 150 ust. cyw.), względnie ma je ponosić zastępca prawny małoletniego lub osoba obowiązana do jego utrzymania (§§ 141, 143 ust. cyw), ewentualnie mają być ściągnięte od władz powołanych do zaopatrzenia ubogich (§ 24 ust. 2, ust. z 3 grudnia 1863, Nr. 105 dz. p. p.). Czas zatrzymania może w wypadkach wymienionych pod 3) oznaczyć władza opiekuńcza w granicach zakreślonych statutami zakładu; zazwyczaj jednak trudno oznaczyć naprzód ten czasokres i lepiej tego zaniechać; czas pobytu w zakładzie powinien zależeć od poprawy i postępów wychowanka.

Władze bezpieczeństwa (punkt 2 pow. rozp.) są obowiązane przed oddaniem nieletniego do zakładu poprawczego porozumieć się z właściwą władzą opiekuńczą, chociaż zgoda władzy opiekuńczej nie jest w tym wypadku konieczna do zatrzymania w zakładzie poprawczym.

Rozp. min. spraw. z 10 czerwca 1903, Nr. 22 dz. rozp. oraz rozp. min. spraw. z 23 maja 1905, Nr. 9 dz. rozp. omawiają ochronę prawną nieletnich i młodocianych w postępowaniu karnem.

W związku z tem pozostaje rozp. min. spraw. z 21 października 1908, Nr. 13 dz. rozp. o postępowaniu karnem przeciwko młodocianym (osobne senaty i sędziowie karni dla młodocianych, sędziowie opiekuńczy jako sędziowie karni w sprawach młodocianych), okólnik min. spraw. z 30 marca 1909, L. 7811 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909 str. 115) (Osądy przeciw młodocianym nie są wskazane) i rozp. min. obr. kraj. z 10 października 1910 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1910, str. 433) wprowadzające formularz na doniesienia karne żandarmeryi przeciwko młodocianym.

Rozp. min. spraw. z 23 lipca 1904, Nr. 13 dz. rozp. polecono władzom bezpieczeństwa, by działając jako władza karząca po myśli § 273 u. k., przeprowadzały dokładne dochodzenia co do osobistych stosunków dziecka i stwierdzały, czy przyczyna czynu karygodnego, w szczególności przy żebraniu, włóczęgostwie i kradzieży nie leży w zachowaniu się rodziców lub wychowawcy dziecka, o czem mają zawiadomić sąd opiekuńczy. Trybunały karne i zakłady karne obowiązane są najpóźniej na miesiąc przed ukończeniem kary zawiadomić sąd opiekuńczy o dniu uwolnienia małoletniego, skazanego za zbrodnię lub występek, a to w tym celu, by sąd opiekuńczy mógł przesłuchać ustawowego zastępcę małoletniego na okoliczność, co należy przedsięwziąć, aby małoletniemu pomóc w pierwszych, trudnych chwilach, w szczególności zaś, aby znaleźć dla niego odpowiednie umieszczenie. Tego rodzaju zawiadomienia obowiązane są wysyłać także zakłady poprawcze. Wedle reskr. min. spraw. z 13 października 1904, dz. rozp. str. 286 należy przed uwolnieniem małoletniego obcokrajowca zawiadomić o tem ten sąd, który w myśl § 183 pat. niesp. występował jako władza opiekuńcza. Jeśli jeszcze żaden sąd nie występował jako władza opiekuńcza, zawiadomienie takie należy wysłać do tego sądu, powołanego w myśl § 109 nor. jur. do prowadzenia spraw opiekuńczych lub kuratelnych, w którego okręgu małoletni lub osoba pieczy poruczona ma swój sąd powszechny w sprawach spornych, ewentualnie do tego sądu powiatowego, w którego okręgu obcokrajowiec po odbyciu kary stale będzie przebywał. Sąd zawiadomiony o uwolnieniu małoletniego ma porozumieć się z właściwą zagraniczną władzą opiekuńczą.

Chcąc przyjść z pomocą sądom przy spełnianiu ciążącego na nich zadania opieki nad młodocianymi, zarządziło min. obr. kraj. rozp. z 10 sierpnia 1904, L. 32.587, aby krajowe komendy żandarmeryi poleciły posterunkom żandarmeryi donosić właściwemu sądowi o wypadkach nadużycia władzy ojcowskiej, albo o karceniu, które przedstawia się jako katowanie, jak również o zaniedbaniu żywienia i wychowania dziecka.

Rozp. min. wyznań i oświaty z 29 września 1905, Nr. 159 dz. p. p. o współdziałaniu sądów i władz szkolnych w ochronie dzieci i opiece nad młodzieżą (Schul und Unterrichtsordnung) nie obowiązuje w Galicyi; aby ten brak uzupełnić, zwróciły się w roku 1906 prezydya sądów krajowych wyższych we Lwowie i Krakowie z prośbą do rady szkolnej krajowej we Lwowie, aby zachęciła nauczycielstwo ludowe do popierania zakładanych przez sądy rad sierocych. Wskutek tego rada szkolna krajowa okólnikiem z 29 stycznia 1907, L. 4387 (nr. 3 dzien. urzęd. rady szkol. kraj.) zaleciła nauczycielstwu jak najgorętszy współudział w zakładaniu gminnych rad sierocych i gorliwe zajmowanie się sprawami należącemi do ich zakresu działania.

Rozp. min. z 7 maja 1908, Nr. 97 dz. p. p. postanawia w § 3, że

wolno pośredniczyć w wyszukaniu służby zagranicą dla osób niżej lat 18 tylko za zgodą władzy opiekuńczej.

Reskr min. spraw. z 31 sierpnia 1908, L. 8969, zamieszczony w dz. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 261 zawiera przepisy w sprawie porozumiewania się z władzą opiekuńczą przy wydawaniu małoletnim paszportów zagranicznych i pozwolenia na jazdę morską, a rozp. min. spraw. z 17 czerwca 1911, Nr. 32 dz. rozp. wskazuje, jakie ostrożności należy stosować przy udzielaniu przez władzę opiekuńczą młodym dziewczętom zezwolenia na wyjazd zagranicę.

Ostatnim etapem tej akcyi zarządu sprawiedliwości jest projekt noweli do ustawy cywilnej, zawierający przepisy, mające na celu rozwinięcie i zmodernizowanie prawa opiekuńczego, oraz przyjęte już obecnie w Izbie panów projekty ustawy o ochronnem wychowaniu i o prawie karnem dla młodocianych przestępców.

Organy opiekuńcze (Towarzystwa opieki, rady opiekuńcze, towarzystwa ochrony dzieci i młodzieży, gminne rady sieroce).

W ostatnich latach powstały pod powyższemi nazwami w licznych miejscowościach stowarzyszenia, mające za zadanie, popierać sądy w spełnianiu czynności opiekuńczych. Wewnętrzny ustrój tych stowarzyszeń bywa zwykle następujący:

Na czele stoi przewodniczący (z reguły przełożony sądu powiatowego), który przewodniczy w wydziale. Powzięcie pewnych uchwał zastrzeżone jest walnemu zebraniu, bieżące zaś sprawy przydzielone są wydziałowi. Działalność stowarzyszenia rozciąga się zwyczajnie na okręg sądowy. Często takie stowarzyszenie pozostaje w styczności z zarządem gminy lub powiatu i urzędami opiekującymi się ubogimi a to za pośrednictwem delegatów tych władz.

Organami stowarzyszenia, które wchodzą w bezpośrednią styczność z publicznością są radcy opiekuńczy; na ich czele stoi niekiedy dyrektor rady opiekuńczej.

„Instrukcya“, którą otrzymują radcy opiekuńczy i do której powinni się stosować, brzmi zazwyczaj jak następuje:

Rada sieroca jest obowiązana przedstawiać sądowi opiekuńczemu na żądanie osoby, które w poszczególnych wypadkach nadają się na opiekuna lub kuratora. Nadto ma ona w wypadkach, w których nie chodzi o indywidualność opiekuna, przedstawić sądowi opiekuńczemu w pewnych okresach już naprzód spis osób, które są gotowe przyjąć opiekę i kuratelę.

Rada sieroca ma czuwać nad tem, by w jej okręgu nie zaniedbywano troskliwości o wychowanie i fizyczny rozwój osób pieczy poruczonych. Ma ona donosić o brakach i naruszeniu obowiązków i udzielać sądowi na żądanie wyjaśnień o osobistem powodzeniu i zachowaniu się osób pieczy poruczonych. Aby obowiązkom tym zadość uczynić, radcy opiekuńczy mają prawo i obowiązek odwiedzać pupilów i żądać wyjaśnień o ich osobistych stosunkach od opiekunów lub kuratorów, oraz od tych osób, które mają nadzór nad pupilem.

W wypadkach nagłych przesyłają członkowie rady sierocej doniesienia i inne wyjaśnienia bezpośrednio właściwemu sądowi opiekuńczemu; pozatem przedkładają je radzie sierocej na posiedzeniu, która przesyła sądowi opiekuńczemu swojego okręgu ogólne sprawozdanie o wszystkich ważniejszych zajściach w odpowiednich odstępach czasu, przynajmniej raz na rok.

Obowiązek donoszenia rozciąga się nietylko na wypadki nadużycia władzy ojcowskiej lub opiekuńczej, lecz owszem donosić należy o wszystkich zmianach stosunków osobistych, których znajomość może być potrzebna sądowi jak n. p. zmiana mieszkania, zamążpójście matki, zmiana zawodu, wypadki śmierci itd.

W szczególności należy donieść, jeżeli okaże się, że nie ustanowiono opiekuna dla małoletniego lub kuratora dla umysłowo chorego, albo, że ustanowiony opiekun lub kurator jest niezdolny.

Dozór nad wykonywaniem władzy ojcowskiej nie przysługuje radzie sierocej, obowiązaną jest jednak donieść, jeśli się dowie, iż ojciec stale lub przez dłuższy czas nie może spełniać władzy ojcowskiej, albo, że moralne lub fizyczne dobro dziecka narażone jest na szwank wskutek nadużycia lub zaniedbania władzy ojcowskiej.

Radcy opiekuńczy (obu płci) mają zaznajomić się z odnośnymi przepisami ustawowymi i zwracać uwagę na następujące okoliczności:

Radca opiekuńczy ma być łącznikiem między ludnością a władzą opiekuńczą, ma przeto dbać o to, aby w jak najszerszych kołach ludności poznano ważność uporządkowanej i przepisom ustawowym odpowiadającej pieczy nad sierotami. Ma on więc służyć radą i pomocą, a taktem i uprzejmem obchodzeniem się ma budzić przekonanie, że działa w interesie ludności. Ma dalej w razie potrzeby zwrócić uwagę na publiczne i prywatne instytucye, mające na celu ulżenie nędzy, ma pomagać do uzyskania należących się stronom udogodnień i ma zawsze pamiętać o tem, że rada sieroca jest ważnem urządzeniem społecznem a miarą wartości jej jest uznanie ludności.

Członkowie rady sierocej mają więc obowiązek, wykonywać nadzór w ten sposób, żeby nie uważano go jako niemiłą przykrość i dlatego winni w zasadzie, jeżeli nie zachodzi jakaś ważna przyczyna, odwiedzać oddane im pod nadzór sieroty w dłuższych czasokresach np. co 4 miesiące. Gdzie jednak spostrzeżono nadużycia, tam stanowczo należy dbać o to, by nie zaniedbano niczego, co nakazuje ustawa w interesie osoby pieczy poruczonej, która sama bronić się nie może.

Spostrzeżenia, poczynione przy sposobności takich odwiedzin, należy pokrótce zamieścić w karcie sierocej, do czego przeznaczone są 2 i 3 stronica.

Szczególnie ważne będzie dla sądu, jeśli w wypadkach, gdy pupil nieregularnie uczęszcza do szkoły, radca opiekuńczy zwróci uwagę wychowawcy dziecka na ważność wykształcenia szkolnego, jeśli wobec nieślubnych rodziców dziecka zaznaczy ich moralny obowiązek zawarcia małżeństwa, a ich ewentualne oświadczenie, że zawrą małżeństwo i postarają się o uprawnienie dziecka, zamieści w karcie sierocej, w ten bowiem sposób ułatwi sądowi czuwanie nad ważnemi dla pupila sprawami.

Wydawane radcom opiekuńczym karty sieroce są zestawione w sposób następujący:

Karta sieroca.

Imię i nazwisko sieroty . . . . . .
Data urodzenia . . . . . .
Imię i nazwisko oraz zatrudnienie ojca i data jego śmierci . . . .
Imię i nazwisko matki i opiekunki, miejsce jej zamieszkania . . . .
Imię i nazwisko opiekuna, miejsce jego zamieszkania . . . . . .
Imię i nazwisko spółopiekuna, miejsce jego zamieszkania . . . . .
Zatrudnienie sieroty . . . . . .
Sąd opiekuńczy . . . . . .
Oznaczenie aktów sądowych . . . . . .
Oznaczenie aktów rady sierocej . . . . . .
Miejsce zamieszkania sieroty . . . . . .

Zmiany mieszkania . . . . . .

Na ostatniej stronie wydrukowana jest legitymacya udzielona przez sąd radcy opiekuńczemu:

C. k. sąd powiatowy w . . . . . jako władza sprawująca opiekę upoważnia p. N. N., by informował się o stosunkach osobistych tego pupila.

. . . . . dnia . . . . . Przełożony sądu

(Podpis).

Urzędowe pisma sądu do organizacyj opiekuńczych w sprawach opieki, jak również pisma tych organizacyi do sądów albo władz na ogólne lub szczegółowe wezwania, są wolne od opłaty pocztowej w myśl art. III. p. 3 i 4 ust. z 2 października 1865 nr. 108 dz. p. p. Adres musi jednak zawierać nazwisko wysyłającego i dodatek: „sprawa służbowa wolna od opłaty“ albo „na wezwanie sądu“. (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 115).

Przedstawiona organizacya nadzoru nadaje się dla wielkich i średnich miast. Należy przytem ściśle rozróżniać i oddawać pod dozór tylko takich pupilów, którzy tego potrzebują z powodu przywar osobistych, ubóstwa albo niepewnej opieki, należy także uwzględniać siły, jakiemi rozporządza dana organizacya. Oddawanie wszystkich pupilów bez wyboru pod dozór, powoduje szablon, zniechęca radców sierocych, którzy nie mogą podołać zadaniu i wypacza całą instytucyę.

Po wsiach i miasteczkach zorganizowana jest dobrowolna piecza ludności nad młodzieżą, w formie tzw. wiejskich rad sierocych, które po raz pierwszy wprowadził radca sądowy Janisch w okręgu sądowym Friedland w Czechach. Wiejskie rady sieroce wybiera rada gminna. Składają się one z kilku dzielnych, dbałych o dobro ogólne członków gminy. Po największej części w skład tych rad sierocych wchodzą członkowie rady gminnej, duszpasterz i nauczyciel. Przewodniczącym jest zwyczajnie naczelnik gminy; może nim być także inna osoba. Zadania i sposób działania takich gminnych rad sierocych są w zasadzie takie same, jak je powyżej przedstawiono.

Działalność wiejskich rad sierocych może być jednak urządzona w sposób więcej prosty. Karty sieroce można zastąpić wykazem pupilów przebywających w gminie, a pisaninę należy o ile możności ograniczyć. Szczególnie ważnem jest bezpośrednie obcowanie sędziego z członkami rad sierocych (np. roczne posiedzenie gminnej rady sierocej pod przewodnictwem sędziego opiekuńczego, na którem należy omówić wszystkie sprawy sieroce gminy). Tam, gdzie wyjątkowo zarząd gminy nie dał się nakłonić do utworzenia rady sierocej, niektóre sądy pomagały sobie ustanawiając mężów zaufania.

W nowszych czasach założono w wielu wiejskich okręgach sądowych oprócz wiejskich rad sierocych, powiatowe stowarzyszenia ochrony dzieci i opieki nad młodzieżą, jako jednostki wyższego rzędu. Towarzystwa te starają się głównie o zebranie potrzebnych funduszów, budowę zakładów, umieszczanie dzieci, potrzebujących pomocy, zakładanie ochronek i t. d. podczas gdy nadzór osobisty spełniają wiejskie rady sieroce.

Wiejskie rady sieroce są zawiązkiem rad opiekuńczych, które mają być wprowadzone w myśl projektu noweli do ustawy cywilnej.

Przepisy administracyjne, które pozostają w związku z kwestyą omawianą. Jako takie należy między innymi wymienić: Przymus szkolny (§§ 20 i n. ust. z 14 maja 1869 nr. 62 dz. p. p.) konskrypcya wszystkich dzieci w wieku szkolnym (unormowana ustawami krajowemi), obowiązek władz szkolnych do opiekowania się dziatwą (rozp. min. z 29 września 1905 nr. 195 dz. p. p.), opieka nad terminatorami (§§ 100, 101 ust. 2, 102 a, 103 a, 114 lit. b i f ust. przem.) opieka policyi gminnej nad obłąkanymi (ust. z 5 marca 1862 nr. 18 dz. p. p.art. V. l. 5; ust. z 30 kwietnia

1870 nr. 68 dz. p. p. § 3 lit. c; rozp. min. z 14 maja 1874 nr. 71 dz. p. p § 23). Opieka nad ubogimi należy po myśli art. V. l. 8 ust. z 5 marca 1862 nr. 18 dz. p. p. do samoistnego zakresu działania gmin a w szczególności gmina przynależności po myśli § 22 ust. z 3 grudnia 1863 l. 105 dz. p. p. ma obowiązek udzielania wsparć ubogim; u dzieci zaopatrzenie to obejmuje także koszta wychowania (§ 24, ust. 2 cyt. ust.)

Nr. 73. (68)

Sprawozdanie o wychowaniu pupila[1]).

(§§ 216, 217, ust. cyw.).

Liczba czynności P. I 79/12 [2]) / 16/IV

P. *Józefa Mikułę, kupca*

w *Krakowie, Szewska 8*

wzywa się, aby odpowiedział (a) na niżej wymienione pytania i do dni 8 zdał(a) sprawę o *swym pupilu Józefie Kratochwilu, urodzonym dnia 15 lutego 1912.*

Na czwartej stronicy tego arkusza umieszczony jest adres sądu.

Przesyłka zwrotna adresowana do sądu jest wolna od opłaty pocztowej[3]). Gdyby jednak pismo to nadano na pocztę w tym okręgu pocztowym, w którym ten sąd ma siedzibę, należy uiścić opłatę pocztową.[4])

Zamiast przesłać odpowiedź pisemną, może Pan (i) stawić się osobiście w sądzie w najbliższych *2* tygodniach każdego *wtorku lub piątku* i zdać sprawę ustnie.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *15 kwietnia 1925.*

S.

Pytanie	Odpowiedź
I. Pytania ogólne.	
1. U kogo pupil ma mieszkanie i pożywienie? [5])	
2. Czy mieszkanie oraz miejsce, gdzie pupil sypia, jest odpowiednie?	
3. Czy pupil otrzymuje odpowiednie pożywienie i ubranie i czy ma należytą opiekę? Kto wykonuje bezpośredni nadzór nad nim i zajmuje się jego wychowaniem? (Tu należy wymienić ujemne spostrzeżenia: n. p. znęcanie się nad pupilem, błędy w wychowaniu, choroby w otoczeniu, zatrudnienie szkodliwe dla zdrowia, niebezpieczeństwo grożące pod względem moralnym itp.) [6])	

Pytanie	Odpowiedź
4. Czy pupil jest zdrów fizycznie i umysłowo? Czy ze względu na zdrowie pupila nie potrzeba czego zarządzić? (np. z powodu skrofułów, cierpienia płuc, kalectwa lub z powodu zboczeń umysłowych itp.)	
5. Czy żyje matka pupila? jej adres? czy jest zamężna? (z kim?) Czy oprócz matki i pupila mieszka kto w tem samem mieszkaniu? Jak się z pupilem obchodzą: matka, jej rodzina i domownicy? (Następne pytanie dotyczy tylko dzieci nieślubnych). Jeżeli matka dziecka po jego urodzeniu poślubiła ojca dziecka, czy uwidoczniono legitymacyę w metryce urodzin? Gdzie i kiedy zawarto ślub?	
6. Kto ponosi koszta utrzymania dziecka? (Przy dzieciach nieślubnych) Czy ojciec płaci regularnie alimenta tak, jak jest obowiązany?	
7. Czy miejsce przynależności pupila jest wiadome?	
8. Co zresztą należy zauważyć na korzyść lub niekorzyść pupila?	
II. Pytania, odnoszące się do dzieci w wieku szkolnym.	
9. Czy pupil uczęszcza do szkoły? jakie robi postępy w nauce? Jeżeli nie chodzi do szkoły: z jakiej przyczyny?	
10. Czy pupil pozostaje pod nadzorem w czasie wolnym od nauki szkolnej?	

Pytanie	Odpowiedź
III. Pytania, odnoszące się do dzieci uczęszczających ostatni rok do szkoły.	
11. Jakiemu zawodowi pupil zamierza się poświęcić? Czy są potrzebne jakie zarządzenia w tym kierunku?	
IV. Pytania, odnoszące się do dzieci, które już nie uczęszczają do szkoły.	
12. Czy pupil uczęszcza na naukę uzupełniającą lub do innego zakładu naukowego? Jakie robi postępy w nauce?	
13. Czy pupil uczy się rzemiosła? u którego majstra (adres jego)? Czy uczęszcza do szkoły przemysłowej lub rękodzielniczej? Czy został wpisany do cechu jako terminator? [7])	
14. Czy pupil otrzymuje inne wykształcenie zawodowe?	
15. Czy pupil sam już zarabia? jako służący, jako robotnik dzienny, fabryczny lub w innym zawodzie? Gdzie i u kogo? (adres).	
16. Czy umieszczenie lub zatrudnienie pupila nie jest szkodliwe dla zdrowia lub połączone z niebezpieczeństwem pod względem moralnym?	

. . . . . .

. . . . . .

Podpis sprawozdawcy:

Wysyłający: .....

W sprawie opiekuńczej

Do c. k. Sądu powiatowego

Na wezwanie sądu wolne od opłaty pocztowej.

W .....

Nr. 73. [1]) Sprawozdania te (form. 73 do 76) ułatwiają sądom czuwanie nad osobistymi stosunkami osób pieczy poruczonych (patrz uwagi ogólne do Nr. 73 do 78). O ile chodzi o pupilów, którzy posiadają majątek, wywiady powinny być przedsiębrane przy sposobności badania zarządu majątkiem. Stosunki osobiste biednych pupilów powinny być badane przy peryodycznym przeglądzie księgi sierocej.

Przy wyborze sposobu postępowania należy sprawy traktować indywidualnie i pamiętać o tem, **że najpraktyczniej jest bezpośrednio stykać się z opiekunem choćby za pośrednictwem mężów zaufania.** Tylko wtedy należy opiekuna wezwać, by złożył pisemne sprawozdanie z opieki, jeżeli ze względu na jego zajęcie i stanowisko można się spodziewać, że sprawozdanie będzie należyte i jeżeli wogóle taki sposób badania w danym wypadku uważać należy za więcej celowy. Z tego powodu form. 73 powinny używać przeważnie sądy miejskie. W sądach wiejskich należy spełniać nadzór zasadniczo przez ustne porozumiewanie się z opiekunem lub mężami zaufania, co może mieć miejsce na rokach sądowych. Wskazanem jest dalej zarządzać te badania kolejno według gmin tak, by co 2—3 lat stosunki osobiste pupilów były zbadane. Trafne rady co do sposobu postępowania zwłaszcza przy pomocy gmin, zawiera wydrukowany w dzien. rozp. min. spraw. z r. 1903 str. 83 i nast. okólnik prezydyum sądu krajowego w Celowcu z 21 lutego 1903 L. 3680.

[2]) Liczba czynności wskazuje, że sprawa, która pierwej należała do oddziału I., obecnie należy do oddziału IV.

[3]) Patrz art. II. ust. 4 ust. z 2 października 1865 nr. 108 dz. p. p.

[4]) Patrz art. IV. pow. ust. i dz. rozp. min. spraw. z r. 1886 str. 199.

[5]) Jest konieczne, by sędzia opiekuńczy zapoznał się dokładnie z ustawą przemysłową i z późniejszemi ustawami o pomocnikach przemysłowych i terminatorach (§§ 72 do 105 ust. przem.).

[6]) Uczeń małoletni podlega władzy ojcowskiej majstra, pod którego opieką i nadzorem pozostaje (§ 99 b, ust. 2 ust. przem.). Majster obowiązany jest czuwać nad obyczajami i zachowaniem się małoletniego ucznia w pracowni i poza nią; winien nakłaniać go do pracowitości, do dobrych obyczajów i spełniania obowiązków religijnych; nie powinien się z nim srogo obchodzić, ma go bronić przed innymi robotnikami i domownikami i czuwać nad tem, żeby ucznia nie używano do robót np. noszenia ciężarów i t. p., w taki sposób i przez taki czas, iżby to przechodziło jego siły fizyczne (§ 100 ust. 2 ust. przem.).

[7]) Co do umowy o naukę, która w każdym wypadku musi być zawarta, patrz § 99 b, ust. przem.

Nr. 74. (69) [1]

Sprawozdanie zwierzchności gminnej [2]), rady opiekuńczej, rady sierocej lub męża zaufania o małoletnich lub osobach zostających pod opieką.

(§§ 217, 178 ust. cyw.).

Liczba czynności P 73/12 / 3

Do *Rady sierocej*

w *Podgórzu.*

Podpisany sąd jako władza opiekuńcza uprasza o odpowiedź na wymienione niżej pytania dotyczące *Maryi Niedzielskiej, nieślubnej córki Zofii Niedzielskiej, wyrobnicy w Podgórzu* i o zwrot wypełnionego arkusza do dni 14.

W toku rozprawy karnej przeciw Zofii Niedzielskiej o obrazę czci twierdzili świadkowie, że Zofia Niedzielska źle obchodzi się z małoletnią.

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu*, Oddz. *I.* dnia *25 lutego 1920.* S.

Pytanie	Odpowiedź
I. Pytania ogólne.	
1. U kogo pupil ma mieszkanie i pożywienie? (Adres)	
2. Czy pupil otrzymuje odpowiednie pożywienie i ubranie i czy ma należytą opiekę? Kto wykonuje nadzór nad nim i zajmuje się jego wychowaniem? (Tu należy wymienić ujemne spostrzeżenia, np. czy kto nie znęca się nad pupilem, czy domownicy nie oddają się pijaństwu, czy nie prowadzą życia niemoralnego lub nie są dotknięci chorobą, czy wychowawcy utrzymują i kształcą odpowiednio pupila itp. Również należy przedstawić odpowiednie wnioski celem usunięcia tych usterek, np. czy należałoby starać się o pomoc pieniężną, o umieszczenie pupila u innej rodziny albo w innym zakładzie, w razie potrzeby w zakładzie poprawczym itp. Szczególniej należy zwrócić uwagę na stan mieszkania i miejsce, gdzie pupil sypia. Również należy czuwać nad tem, aby młodzież dorastająca nie była narażona na zepsucie przez zły przykład otoczenia lub przez obcowanie z osobami złych obyczajów).	
3. Czy pupil jest zdrów fizycznie i umysłowo? Czy ze względu na zdrowie pupila niepotrzeba czego zarządzić? np. z powodu skro-	

Pytanie	Odpowiedź
fułów, choroby płucnej, z powodu kalectwa lub zboczeń umysłowych itp. Czy pupil nie bywa używany do pracy, która może szkodzić jego zdrowiu lub grozi niebezpieczeństwem pod względem moralnym?	
4. Czy żyje matka pupila? Jej adres? Czy jest zamężna (z kim?) Czy oprócz matki i pupila mieszka kto w tem samem mieszkaniu? Jak się z pupilem obchodzą: matka, jej rodzina i domownicy? (Następne pytanie odnosi się tylko do dzieci nieślubnych). Jeżeli matka dziecka po jego urodzeniu poślubiła ojca dziecka, czy uwidoczniono legitymacyę w metryce urodzin? Kiedy i gdzie odbył się ślub?	
5. Kto ponosi koszta utrzymania? Czy i co zarządzono, aby zmusić ojca (ślubnego, nieślubnego) do ponoszenia kosztów utrzymania? Czy ustalono, do której gminy małoletni przynależy?	
6. Czy opiekun czuwa należycie nad utrzymaniem i wychowaniem pupila?	
II. Pytania, odnoszące się do dzieci w wieku szkolnym.	
7. Czy pupil uczęszcza do szkoły? Jakie robi postępy w nauce? Jeżeli nie chodzi do szkoły: z jakiej przyczyny?	
8. Czy pupil pozostaje pod nadzorem w czasie wolnym od nauki szkolnej?	

Pytanie	Odpowiedź
III. Pytania, odnoszące się do pupilów, uczęszczających ostatni rok do szkoły.	
9. Jakiemu zawodowi pupil zamierza się poświęcić? Czy potrzeba już teraz jakich zarządzeń w tym kierunku?	
IV. Pytania, odnoszące się do pupilów, którzy już nie uczęszczają do szkoły.	
10. Czy pupil uczęszcza na naukę uzupełniającą lub do innego zakładu naukowego? Jakie robi postępy w nauce?	
11. Czy pupil uczy się rzemiosła i u którego majstra? Czy został wpisany do cechu jako terminator? Czy kształci się w szkole przemysłowej itp.?	
12. Czy pupil sam już zarabia? jako służący, robotnik dzienny lub fabryczny? Gdzie i u kogo? (adres).	
13. Czy umieszczenie lub zatrudnienie pupila nie jest szkodliwe dla zdrowia? Czy kto nie znęca się nad pupilem? Jak się w ogóle z nim obchodzą?	
14. Czy pupil pozostaje pod nadzorem w czasie wolnym od pracy?	

C. k. Sądowi powiatowemu

w *Podgórzu*

przesyła się po wpisaniu odpowiedzi, a zarazem zauważa się, że *rada sieroca popiera wniosek opiekuna, aby mał. Maryę Niedzielską odebrać matce i oddać do zakładu dla dziewcząt w Łagiewnikach.*

Podgórze, dnia 9 marca 1920.

Karol Paszycki.

Klauzula wejścia.

Uchwała.[3])

Według sprawozdania rady sierocej w Podgórzu, Zofia Niedzielska znęca się nad swoją nieślubną córką Maryą, a również Karol Misioł, z którym Zofia Niedzielska żyje w konkubinacie, bardzo źle obchodzi się z małoletnią.

Ponieważ opiekun nie może nakłonić matki, by zerwała stosunki z Karolem Misiołem, wobec czego małoletnia jest narażona na zepsucie przez zły przykład i wogóle grozi niebezpieczeństwo jej zdrowiu z powodu znęcania się nad nią, podał on wniosek, aby małoletnią odebrać matce i oddać do zakładu dla dziewcząt w Łagiewnikach.

Wobec takiego stanu rzeczy, potwierdzonego przez radę sierocą, sąd jako władza sprawująca opiekę zarządza:

Maryę Niedzielską należy odebrać matce i oddać do zakładu dla dziewcząt w Łagiewnikach.

Opiekunowi panu Janowi Musiałowi poleca się, aby zarządzenie to natychmiast[4]) *wykonał*[5]) *i o tem zdał sprawę.*

C. k. sąd powiatowy *w Podgórzu*, Oddz. *I*, dnia *22 marca 1920.*

S.

Doręczyć.

Uchwałę: 1. *matce.*
2. *opiekunowi.*
3. *zakładowi dla dziewcząt w Łagiewnikach.*
4. *radzie sierocej w Podgórzu.*

Nr. 74.[1]) Patrz uwagi ogólne do form. Nr. 73 do 78 i uwagę 1 do form. Nr. 73. Nie powinno się używać tego formularza (jak również form. Nr. 75 i 76), szablonowo, lecz należy go wysyłać tylko z ważnych powodów (np. do gmin odległych). Jak często należy powtarzać takie wywiady, nie można określić ogólnie. Jeżeli już raz spostrzeżono usterki, wywiady powinno się powtarzać częściej. W wypadkach należytego sprawowania opieki, szczególnie jeżeli matka jest opiekunką, można ograniczyć się do przygodnego zetknięcia się z opieką a zaniechać specyalnych wywiadów.

[2]) Spółdziałanie w sądowej pieczy nad młodzieżą, w szczególności składanie sprawozdań związane jest tak ściśle z zadaniami gminy sprawowania policyi nad obyczajami i opieki nad ubogimi (ust. z 5 marca 1862 nr. 18 dz. p. p. art. V. l. 7 i 8) i policyi nad mieszkańcami, że gminy, jak doświadczenie poucza, chętnie odpowiadają na takie wezwania, a nawet tworzą osobny organ do spełniania tych zadań tj. gminne rady sieroce.

[3]) Taka forma uchwały odpowiada przepisowi § 193 instr. sąd.

[4]) Patrz § 12 ust. 1 pat. niesp.

[5]) Celem przymusowego wykonania tej uchwały komisarz egzekucyjny powinien zarządzić analogicznie do przepisu § 346 o. e. z pominięciem innych środków przymusowych z § 19 pat. niesp., odebranie dziecka przez organ wykonawczy. Egzekucyę można zarządzić z urzędu także wówczas, jeżeli przeprowadza się ją według przepisów ordynacyi egzekucyjnej (§ 19 ust. 3 pat. niesp.).

Nr. 75. (69 b).

Dochodzenia w sprawie utrzymania majątku zakładowego i osobistych stosunków pupilów.

Liczba czynności P. 107/13 5

[C. k. sąd powiatowy] [1])

Gminną Radę sierocą

[Zwierzchność gminy]

w *Borzęcinie*

uprasza się, aby wezwała [ojca] — opiekuna — [matkę] małoletnich *Anny i Józefa Mikułów p. Kaspra Siwka,* zadała mu (jej) następujące pytania, odpowiedzi poniżej spisała i pismo to zwróciła.

C. k. sąd powiatowy *w Żabnie,* Oddz. *I.* dnia *10 listopada 1915.*

S.

Zapisek.

z dnia 191

Obecni:

odpowiada na zamieszczone obok pytania, jak następuje:

1. Czy gospodarstwo małoletnich Nr. domu jest dobrze prowadzone i przez kogo?
2. Czy budynki i inwentarz gospodarczy są w dobrym stanie?
3. Czy grunta są dobrze uprawiane, pola nawożone?
4. Czy podatki i roczne spłaty od długów hipotecznych są należycie uiszczane?
5. Czy budynki są ubezpieczone od ognia? Czy zapłacono premię za rok bieżący?
6. Czy w majątku małoletnich zdarzyły się zmiany (strata, przyrost, podział i t. d.)?
7. Kto utrzymuje i wychowuje małoletnich?
8. Czy małoletni są dobrze chowani i nadzorowani?
9. Czy sprawują się dobrze?
10. Czy chodzą do szkoły?
11. Czy są w służbie lub w terminie i u kogo? Jak używają zarobionych pieniędzy?
12. Czy matka (ojciec) zawarł(a) powtórne małżeństwo?

Podpis opiekuna (ojca, matki).

Czy według spostrzeżeń gminnej rady sierocej (zwierzchności gminy), odpowiedzi te są prawdziwe? Czy rzeczywiście opiekun (ojciec, matka) stara się należycie o dzieci? Czy nie potrzeba jeszcze czegoś zauważyć, lub o czem donieść sądowi?

Zwraca się

c. k. Sądowi powiatowemu

w

po wpisaniu odpowiedzi.

(Data i podpis)

(Klauzula wejścia).

Rapt. 15 luty 1916.

Ponowne dochodzenia na pytanie 9.

Nr. 75. [1]) Formularza tego używa się głównie w tych krajach, gdzie niema zwyczaju objęcia gospodarstwa przez pozostającego przy życiu rodzica. Formularz ten może być użyty jako protokół audyencyi w sądzie, albo można go także przesłać gminnej radzie sierocej lub zwierzchności gminnej do dochodzeń. Wybierając między bezpośredniem badaniem przez sąd a badaniem przez organ wezwany, należy mieć na względzie stan sprawy opiekuńczej (więcej lub mniej uporządkowane osobiste i majątkowe stosunki pupila, osobę ustawowego zastępcy i i.) i sprawność organu, który się wzywa o zbadanie. (rozp. min. spraw. z 10 stycznia 1911 Nr. 5 dzien. rozp.). Stan majątku zakładowego (w wypadkach zwolnienia od składania rachunków) powinien być w warunkach normalnych, jeżeli stosunki majątkowe są uporządkowane, badany co 2–3 lata.

Patrz zresztą uwagi ogólne do form. Nr. 73 do 78 oraz uwagę 1 do form. Nr. 73 i Nr. 74.

Nr. 76. (69 c). [1])

Dochodzenia w sprawie wychowania pupila.

Liczba czynności $\frac{P}{\quad}$ —

Gminną Radę sierocą

[Zwierzchność gminy]

w

uprasza się, aby doniosła w dniach 8, czy małoletni

jest — są — jeszcze na wychowaniu u

Jeżeli dziecko (ci) z tej opieki wychowawczej wyszło (ły), należy donieść, od kiedy, gdzie i u kogo przebywa (ją) i czy koszta utrzymania (odzież, pożywienie i t. d.) ponosi

---

C. k. Sądowi powiatowemu

w

przesyła się z następującem wyjaśnieniem:

Wymienione dziecko (ci) przebywa

Nr. 76 [1]) Formularz ten wprowadzony został rozp. min. spraw. z 10 stycznia 1911. Nr. 5. dz. rozp. przedewszystkiem „dla stwierdzenia, czy pupil jest na wychowaniu u obejmującego spadek"; gdyby bowiem pupil z tej opieki wychowawczej wyszedł, obejmujący spadek ma płacić odsetki od schedy pupila. Formularza tego można jednak użyć także wtedy, gdy wogóle chodzi o stwierdzenie, gdzie pupil przebywa i kto ponosi koszta utrzymania.

Nr. 77. (69 a)

Prośba o objęcie opieki nad małoletnim przez towarzystwo opieki. [1])

(Reskr. min. spraw. z 10. listopada 1907 L. 28683).

Liczba czynności P. IV 27/13 / 8

Do

c. k. Sądu powiatowego

w *Zakliczynie.*

Kartę sierocą — wyciąg z aktów pupilarnych — dotyczącą(cy) *małoletniego Pawła Dobosza, nieślubnego dziecka Elżbiety Dobosz, handlarki owoców, obecnie zamieszkałej w Krakowie, ul. Krzywa 1,* przesyła się prosząc o pośrednictwo, aby towarzystwo opieki, istniejące w tamtejszym okręgu, zaopiekowało się małoletnim.

Gdyby zachodziła przeszkoda, uprasza się wymienić ją i zwrócić załącznik.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie,* Oddz. *IV.* dnia *7 listopada 1913.*

S.

Nr. 77. [1]) Tego sposobu można używać zwłaszcza w wypadkach przemijającego pobytu pupila w innym okręgu sądowym (z powodu uczęszczania do szkoły, terminu lub służby), jeżeli delegacya odnośnego sądu (§ 31 nor. jur.) lub przeniesienia nadzoru i opieki po myśli § 111. nor. jur. nie jest wskazane.

Nr. 78. (59 a) [1])

Kartka korespondencyjna z odpowiedzią.

(Rozp. min. spraw. z 9 marca 1906, Nr. 7 dz. rozp.)

(Pozostaje niezmieniony).

Nr. 78. [1]) „Jeśli uwzględniając przedmiot przesłuchania i stopień wykształcenia strony wystarczy wezwać ją, by oświadczyła się pisemnie, wówczas należy zawsze wybrać tę formę przesłuchania. W tym celu wprowadza się nowy formularz nr. 59 a (kartka korespondencyjna z odpowiedzią), z którego należy korzystać jak najczęściej, o ile chodzi o zasięgnięcie krótkich informacyj.

Na kartce, przeznaczonej na odpowiedź, należy napisać adres sądu i liczbę czynności, a jeżeli to możliwe i potrzebne — także treść odpowiedzi w ten sposób, by strona mogła ograniczyć się jedynie do wpisania odpowiednich słów.

Kartka korespondencyjna wolna jest od opłaty pocztowej, jeśli ma być doręczona poza okręgiem nadawczego urzędu pocztowego, a kartka z odpowiedzią wtedy, jeśli ją nadano poza okręgiem pocztowym siedziby sądu.

Jeśli pupil nie posiada majątku, a uiszczenie opłaty pocztowej byłoby dla niego wydatkiem uciążliwym, mogą sądy pokryć z funduszu kancelaryjnego opłatę pocztową od przesyłek w sprawach opiekuńczych do opiekuna i to tak od kartki korespondencyjnej, jak również od kartki przeznaczonej na odpowiedź; ma to miejsce wtedy, gdy przesyłka nie jest wolna od opłaty pocztowej, ponieważ doręczenie ma nastąpić w tym okręgu pocztowym, w którym sąd ma siedzibę" (punkt 1. ustęp 2. rozp. min. spraw z 9. marca 1906, Nr. 7. dz. rozp).

Nr. 79. (70, 72)

Wniosek zwolnienia z pod władzy ojcowskiej lub upełnoletnienia.[1])

(§§ 174, 252 ust. cyw., § 266 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. VII 27/12}}{1}$

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *VII.* dnia *7 września 1912.*

Wniosek

[a)] aby zatwierdzono zwolnienie z pod władzy ojcowskiej

[b) aby upełnoletniono] *Janiny Cieślakównej, modniarki, zamieszkałej w Krakowie, ul. Szewska 5.*

Obecni:

Sędzia: *R. s. k. Szklarski,*

Antoni Cieślak, urzędnik kolejowy, Szewska 5.
Janina Cieślakówna (adres jak wyżej).

Interesowani wnoszą zgodnie:

[a)] aby zatwierdzono oświadczenie złożone przez *Antoniego Cieślaka,* że swego(swoją) *córkę Janinę Cieślak,* urodzonego(ą) dnia *19 grudnia 1890,* jak świadczy metryka chrztu [urodzin], zwalnia z pod władzy ojcowskiej.

[b) aby upełnoletniono . . . . . urodzonego(ą) dnia . . . . . .]

Na uzasadnienie wniosku przytoczono co następuje:

Jak wynika z poświadczenia Amalii Szewczykównej, małoletnia wyuczyła się u niej należycie modniarstwa, tak że może samodzielnie trudnić się tym przemysłem. Małoletnia jest bardzo pilna i gospodarna, od lat kilku sama zarabia na utrzymanie i zamierza otworzyć pracownię modniarską.

Sędzia stwierdza, co następuje: Przesłuchanie osobiste małoletniego (niej) nie nasuwa wątpliwości o tem, że małoletni(a) jest umysłowo i fizycznie dostatecznie dojrzałym(ą) do samodzielnego zawiadywania swemi sprawami.

Szklarski. *Antoni Cieślak.*
Janina Cieślakówna.

Uchwała
Dozwala się, form. 81 [82].

[Księga sieroca].
[Spis pupilów].

Potwierdzam odbiór uchwały.
7 września 1912.
Janina Cieślakówna.

Nr. 79. [1]) W formularzu tym złączono dawne formularze Nr. 70 (wniosek protokolarny o zwolnienie z pod władzy ojcowskiej) i Nr. 72 (wniosek protokolarny o upełnoletnienie osoby, pozostającej pod opieką).

Nr. 80. (76) [1])

Wniosek upełnoletnienia i t. d. i odprawy.

(§§ 174, 252, 262, 263 ust. cyw. §§ 266, 217, 218 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{IV } 304/95\ ^{2})}{31/1}$

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *27 maja 1913.*

Wniosek

aby [– zatwierdzono zwolnienie z pod władzy ojcowskiej –] upełnoletniono i odprawiono *Karolinę Żychowską, córkę gospodarza z Bieńczyc.*

Obecni:

Sędzia: *Dr. Kucharski.*

1. *Anna Żychowska, właścicielka realności w Bieńczycach 24.*
2. *Karolina Żychowska, jej małoletnia córka.*
3. *Maciej Kowalik, organista w Bieńczycach, spółopiekun.*

Interesowani wnoszą zgodnie:

[a) aby zatwierdzono oświadczenie złożone przez . . . . . że swego(swoją) . . . . . urodzonego(ą) dnia . . . . . jak świadczy metryka chrztu — urodzin — zwalnia z pod władzy ojcowskiej.]

[b)] aby upełnoletniono urodzonego(ą) dnia *28 października 1890* *Annę Żychowską.*

Na uzasadnienie wniosku przytoczono, co następuje:

Karolina Żychowska ma wyjść za mąż, pragnie jednak, aby ją przedtem upełnoletniono i oddano jej zarząd majątkiem. Opieka popiera tę prośbę, gdyż Karolina Żychowska jest energiczna, samodzielna i rozumie się na prowadzeniu gospodarstwa wiejskiego.

Nadto interesowani proszą, aby oddano pupilowi do rozporządzenia jego mienie nieruchome (wykreślenie adnotacyi małoletności) i wydano majątek znajdujący się w przechowaniu sądu, a w szczególności: *wkładkę w spólnej kasie sierocej, która wynosi 462 kor. z narosłemi odsetkami.*

Anna Żychowska wręcza biorącemu(ej) odprawę książeczkę wkładkową *powiatowej kasy oszczędności w Krakowie nr. 26.769 na 227 kor.* i wnosi, aby uchylono zastrzeżenie.

Małoletni(a) oświadcza, że zrzeka się złożenia końcowego rachunku, jeżeli będzie upełnoletniony(a).

Anna Żychowska.
Maciej Kowalik.
Karolina Żychowska.

Sędzia stwierdza, co następuje: Przesłuchanie osobiste nie nasuwa wątpliwości o tem, że małoletni(a) jest umysłowo i fizycznie dostatecznie dojrzałym(ą) do samodzielnego zawiadywania swemi sprawami.

Dr. Kucharski.

Uchwała

Dozwala się.

I. Dekret pełnoletności form. 82.
[Zwolnienie z pod władzy ojcowskiej form. 81.]
II. Udzielenie odprawy form. [110]—116.
III. Uchylenie zastrzeżenia form. 121 [—128].

Doręczyć.

1. I, II i III biorącemu odprawę
2. II [Urząd depozytowy] – Kasa sieroca
3. III [Pocztowa] kasa oszczędności *powiatowa w Krakowie.*

Księga sieroca – Spis pupilów.
Księga grunt.
Wykreślić adnotacyę małoletności w wyk. hip. 23 ks. gr. gm. Bieńczyce.

Nr. 80. [1]) Patrz uwagi do form. Nr. 131 (wniosek odprawy).

[2]) Liczbę czynności utworzono z dawnego oznaczenia aktów, które powstały przed 1 stycznia 1898, a które jeszcze obecnie się prowadzi. (Rozp. min. spraw. z dnia 5 maja 1897 nr. 113 dz. p. p.) Dawne oznaczenie aktów zamieszczone jest ponad kreską. Pod kreską zamieszcza się naprzód liczbę porządkową (31), którą po 1 stycznia 1898 rozpoczyna się od 1, a pod tą liczbą w postaci ułamka oznaczenie oddziału sądowego, do którego sprawa teraz należy.

Nr. 81. (71)

Zwolnienie z pod władzy ojcowskiej.

(§ 174 ust. cyw., § 266 pat. niesp.).

Liczba czynności Nc. VII. 27/12 / 1

Podpisany sąd jako władza sprawująca opiekę zatwierdza oświadczenie *Antoniego Cieślaka, urzędnika kolejowego, w Krakowie, Szewska 5,* że zwalnia z pod władzy ojcowskiej *swoją córkę Janinę Cieślakównę, modniarkę w Krakowie,* urodzoną dnia *19 grudnia 1890.*

Janina Cieślakówna uzyskuje z chwilą doręczenia tego dokumentu prawa osoby pełnoletniej.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *VII.* dnia *7 września 1912.*

S.

Nr. 82. (73)

Dekret pełnoletności.

(§ 252 ust. cyw.).

Liczba czynności P. III 401/13 / 3

Panią Agatę z Dziewińskich Matuszkową, nauczycielkę w Tarnowie, urodzonego(ą) dnia *6 marca 1893,* uznaje sąd na wniosek opieki pełnoletnim(ą), pomijając czas brakujący do fizycznej pełnoletności.

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie,* Oddz. *III.* dnia *4 kwietnia 1913.*

S.

Nr. 83. (74)

Wniosek zezwolenia na zawarcie małżeństwa.

(§§ 49, 50 ust. cyw., § 190 i nast. pat. niesp.).

Liczba czynności P. II 15/13 / 9

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie,* Oddz. *II.* dnia *26 kwietnia 1913.*

Wniosek zezwolenia na zawarcie małżeństwa

przez *małoletnią Teresę Janik, córkę gospodarza ze Strusiny nr. 2.*

Obecni:

Sędzia: *s. p. Pohorski.*

1. *Barbara Janik, gospodyni w Strusinie nr. 2, matka i opiekunka,*
2. *Teresa Janik,*
3. *Wawrzyniec Klich, gospodarz w Strusinie nr. 29.*

Interesowani podają zgodnie, że *Teresa Janik* urodzona(y) dnia *4 sierpnia 1893* licząca(y) lat *19*, zamierza *poślubić Wawrzyńca Klicha.*

Co do stosunków majątkowych — dochodów — wyjaśnia się, że narzeczona posiada *gotówkę w kwocie 4000 kor., jako schedę po swym ojcu Tomaszu Janiku,* narzeczony *zaś posiada gospodarstwo wartości około 5000 kor., na którem ciąży dług w kwocie 1950 kor.*

Co do stosunków osobistych i przymiotów narzeczonego przytoczono: *Wawrzyniec Klich jest stanu wolnego, pracowity, pilny i wstrzemięźliwy. Dochody z jego gospodarstwa wystarczą na utrzymanie rodziny i spłatę długu, tak że niema obawy, aby naruszył majątek narzeczonej.*

Uprasza się zatem o zezwolenie na zawarcie małżeństwa.

Małoletnia(i) przesłuchana(y) w nieobecności opieki oświadcza, że dobrowolnie i po należytej rozwadze, postanowiła *poślubić Wawrzyńca Klicha, gdyż spodziewa się, że małżeństwo to będzie dla niej szczęśliwe.*

Sędzia stwierdza, co następuje: Przy przesłuchaniu osobistem małoletniej nie spostrzeżono niczego, coby nasuwało wątpliwość, czy narzeczona jest należycie rozwinięta fizycznie i umysłowo, albo też czy narzeczonemu nie brak pożądanych zalet moralnych.

Pohorski.

Barbara Janik.
Teresa Janik.
Wawrzyniec Klich.

[Uchwała]
[Dozwala się, form. 84]
[Księga sieroca].
[Potwierdzam odbiór uchwały.]

Uchwała.

I. *Wezwać spółopiekuna (karta 2) na 5 maja 9 p. p.*
II. *Od urzędu gminnego w Strusinie*
zażądać wyjaśnienia co do moralności, stosunków majątkowych i t. p. Wawrzyńca Klicha.

Tarnów, dnia 26 kwietnia 1913.

S.

Nr. 84. (75)

Zezwolenie na zawarcie małżeństwa.

(§§ 49, 50 ust. cyw., §§ 190 i nast. pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. II } 15/12}{14}$

Teresie Janik, córce ś. p. Tomasza i Barbary Janików w Strusinie

nr. 2, urodzonej dnia *4 sierpnia 1893*, zezwala się za zgodą[1]) *opieki* na zawarcie małżeństwa z *Wawrzyńcem Klichem, gospodarzem w Strusinie nr. 29*.

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie*, Oddz. *II*, dnia *5 maja 1913*.

S.

Nr. 84. [1]) **Jeżeli zezwolenia na zawarcie małżeństwa udziela się wbrew oświadczeniu opiekuna, wówczas należy w uchwale zamieścić dodatek, że małżeństwo może być dopiero wtedy zawarte, gdy sąd stwierdzi prawomocność tej uchwały (§ 191 pat. niesp.).**

Uwaga ta jest przeznaczona dla duszpasterza (urzędu), przed którym mają nastąpić zaślubiny.

Nr. 85. (84)

Rozstrzygnienie trybunału w sprawie adopcyi osoby zostającej pod opieką.

(§ 109 nor. jur.)

Liczba czynności $\frac{P\ V\ 14/12}{9.}$

C. k. Sądowi *krajowemu w Krakowie* przedkłada się akta do rozstrzygnienia w myśl § 109 nor. jur. Sąd podpisany jest zdania, że należy zezwolić na adopcyę.[1])

Adopcya jest korzystną dla małoletniej, która jest dzieckiem nieślubnem, a nadto zabezpieczy jej utrzymanie, wychowanie i odpowiednie zaopatrzenie.[2])[3])

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *16 października 1913*.

S.

Spis brakujących aktów.

Klauzula wejścia

Liczba czynności Nc $\frac{IV\ 206/13}{10.}$

Zezwala się na powzięcie uchwały w myśl powyższego[4]) wniosku.

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *IV.* dnia *27 października 1913*.

S.

Klauzula wejścia

Liczba czynności $\frac{P\ V\ 14/12}{11.}$

Zezwolenie na adopcyę.[5])

Na podstawie upoważnienia udzielonego przez c. k. sąd *krajowy w Krakowie* uchwałą z dnia *27 października 1913*, Nc *IV 206/13*, sąd

podpisany zezwala, *by Magdalena Szafraniec, córka Maryi Szafraniec z Toń, urodzona w Toniach dnia 20 czerwca 1893,* była adoptowana *przez Zygmunta Starskiego, właściciela realności w Krakowie ul. Lubicz 3,* i zatwierdza umowę adopcyjną w myśl [§ 181 ust. cyw. Adoptowana ma odtąd dodawać do swego nazwiska rodzinnego nazwisko adoptującego(ej), a zatem używać nazwiska *Magdalena Szafraniec-Starska.*[6])

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie,* Oddz. *V.* dnia *2 listopada 1913.*

S.

Doręczyć.

1 Polityczna władza krajowa (w celu uzupełnienia metryki)[7])
2 *Zygmunt Starski*
3 *Tomasz Kozłowski* (*karta 2*)

Umieścić klauzulę na umowie adopcyjnej i przechować ją w zbiorze dokumentów.

Księga sieroca.

Nr. 85. [1]) Należy zamieścić takie krótkie sprawozdanie, przedkładając akta trybunałowi I. instancyi w myśl § 109 nor. jur. Tylko adopcya małoletniej osoby musi być zatwierdzona w myśl § 109 nor. jur.

Rzeczową i miejscową właściwość sądów w sprawach adopcyjnych reguluje wyczerpująco § 113 nor. jur., który też uchylił przepis § 259 pat. niesp. Do zatwierdzenia umowy adopcyjnej między osobami pełnoletniemi powołany jest więc nie trybunał pierwszej instancyi, lecz sąd powiatowy. (Objaśnienia w dz. rozp. min. spraw. z r. 1904 str. 285).

[2]) Można zezwolić na adopcyę wtedy, gdy jest w ogólności korzystna dla pupila. Wywiady o stosunkach majątkowych przysposobicieli należy zasięgać u władz gminnych, o ich opinii u władz policyjnych.

[3]) W myśl obecnych obrad nad nową ustawą cywilną ma być zniesiony dekret nadworny z 28 stycznia 1816 nr. 1206 zb. u. s., który nie dozwala adopcyi dzieci nieślubnych przez rodziców (§ 29 noweli, str. 28 i 324 sprawozdania komisyi izby panów, alegat 78, XXI sesyi 1912).

[4]) Uchwała, którą sąd powiatowy ma powziąć, nie potrzebuje z reguły w myśl § 428 pr. cyw., który ma tu także zastosowanie (patrz § 2 l. 8 pat. niesp.) żadnego uzasadnienia, a stylizować ją należy tak, jak na formularzu podano. Jeśli uchwała wymaga uzasadnienia np. gdy sąd opiekuńczy odmawia zezwolenia, albo w razie sprzecznych wniosków, praktyczniej jest przedłożyć trybunałowi już referat uchwały na osobnym arkuszu.

[5]) Jeżeli przysposobiciel jest obcokrajowcem, sądy austryackie mają udzielić jedynie zezwolenia na adopcyę należącego do austryackiego państwa małoletniego przysposobieńca, natomiast zatwierdzenie umowy należy pozostawić władzy zagranicznej w kraju ojczystym przysposobiciela. (Na Węgrzech należy ostateczna decyzya do ministerstwa sprawiedliwości. Patrz objaśnienia w dzienniku rozp. min. spraw. z r. 1895 str. 203). Fakt adopcyi i prawo noszenia nazwiska przez przysposobieńca można w takich wypadkach (w myśl okólnika minister-

stwa spraw wewnętrznych dz. rozp. min. spraw. z r. 1906 str. 111), tylko pod tym warunkiem wpisać do metryki, jeśli skutki adopcyi nie stoją w sprzeczności z przepisem § 182 ust. cyw.

Jeżeli przysposobiciel jest poddanym austryackim, a przysposobieniec jest obcopoddanym, mają sądy tutejsze zatwierdzić jedynie umowę. Przed zatwierdzeniem należy jednak, jeżeli przysposobieniec jest małoletnim, postarać się o zezwolenie zagranicznej władzy nadopiekuńczej na adopcyę. (§ 4 ust. cyw.).

[6]) Takie następstwo nazwisk polega na orzeczeniu sądu najwyższego z 10 października 1905, ks. jud. Nr. 171. Według prawa niemieckiego porządek nazwisk jest odwrotny.

[7]) Patrz reskr. min. spraw. z 16 grudnia 1859 l. 19317.

Nr. 86. (77)[1]

Rozstrzygnienie trybunału w sprawie oddania pod kuratelę.

(§ 109 nor. jur.)

Liczba czynności L. I 14/12 9.

C. k. Sądowi *obwodowemu w Tarnowie* przesyła się akta sprawy *Gábora Nagy'ego, kupca w Tarnowie, ul. Wałowa 7,* o oddanie pod kuratelę, do rozstrzygnienia w myśl § 109 nor. jur. Sąd podpisany jest zdania, że osobę wymienioną należy oddać pod kuratelę z powodu *niedołęstwa umysłowego.*[2])

C. k. sąd powiatowy *w Tarnowie,* Oddz. *I.* dnia *3 sierpnia 1912.*

S.

Spis brakujących aktów.

Klauzula wejścia

Liczba czynności Nc. VI 290/12 10.

Uchwała.

Zezwala się na powzięcie uchwały w myśl powyższego wniosku.

Zarządzenie to jest tymczasowem po myśli § 183 pat. niesp., gdyż wprawdzie Gábor Nagy mieszka stale w Tarnowie, lecz jest obywatelem węgierskim, jak wynika ze świadectwa karta 16. [3])

C. k. sąd obwodowy w *Tarnowie,* Oddz. *VI.* dnia *7 sierpnia 1912.*

S.

Klauzula wejścia.

Uchwała. Liczba czynności L I 14/12 11

Oddanie pod kuratelę f. 88. kurator

Dr. Józef Polak, dodać: Zarządzenie to

wydaje się na czas, dopóki właściwa władza zagraniczna nie wyda innego zarządzenia.

12 sierpnia 1912.

Doręczyć. *S.*

Wygotowanie:

1. Kuratorowi[4]) z dekretem form. 89
2. Ogłoszenie:
   a) Na tablicy sądowej b) umieścić raz [– ogłosić wspólnie][5])

[3) Zwierzchność gminy – spisy wyborców][6])

[4. Dyrekcya zakładu]

Kgl. ung. Waisenstuhl in Debrecin, Form. 57.

Zapisek urzędowy form. 90.

*

Księga sieroca.

Nr. 86 [1]) Właściwość trybunału I instancyi jest wyłączną w myśl § 109 nor. jur. W sprawach kurateli i przedłużenia opieki nastąpi prawdopodobnie niebawem zmiana co do udziału trybunału I instancyi. Według projektu nowej ustawy (Entmündigungsgesetz) ma trybunał orzekać tylko wtedy, gdy przeciwko uchwale sądu powiatowego wniesiono sprzeciw. W takim razie ma odbyć się ustna rozprawa, podobnie jak w procesie cywilnym.

[2]) Co do podania powodów patrz uwaga 4 do form. Nr. 85.

[3]) Co do kurateli nad obcokrajowcami obowiązują na ogół tesame przepisy, według których unormowaną jest opieka nad obcymi (§§ 183, 219 pat. niesp.). Wystarczy więc powołać się na uwagi, zamieszczone przy form. Nr. 56. Należy jednak wspomnieć tu o orzeczeniu sądu najwyższego z 12 lipca 1898, praes. Nr. 228 (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1898 str. 194) „o sposobie postępowania sądów, jeżeli obcokrajowcy, którzy tylko chwilowo przebywają w kraju tutejszym, popadną w chorobę umysłową i staną się niezdolnymi do działania". W orzeczeniu tem wyrażono opinię, że w tych wypadkach należy bez spółdziałania trybunału pierwszej instancyi (po myśli § 109 nor. jur.) ustanowić kuratora w myśl §§ 21 i 269 ust. cyw., któryby zastępował chorego przy poszczególnych czynnościach prawnych, nie należy natomiast ustanawiać nad nim kurateli. Takie ustanowienie kuratora nie czyni pupila niezdolnym do działań prawnych, to też nie należy je określać jako zawieszenie kurateli lub choćby tylko jako tymczasowe zawieszenie kurateli. Co do obcokrajowców, którzy w krajach tutejszych stale mieszkają, praktyka sądów jest chwiejna; należy jednak wskazać na orzeczenie z 31 lipca 1878 zbiór Gl. U. Nr. 7099, według którego nad takimi obcokrajowcami należy zawiesić kuratelę, jako tymczasowy środek zaradczy, dalsze zaś postępowanie pozostawić władzy zagranicznej.

Jeżeli chodzi o osobę umysłowo chorą, to różnica pomiędzy ustanowieniem kuratora a formalnem zawieszeniem kurateli polegać będzie głównie w tem, że unieważnienie pewnej czynności prawnej kuranda nie będzie następstwem formalnego zawieszenia kurateli, lecz jego niedołęstwa umysłowego (§§ 865, 866, 48 ust. cyw.), które każdym razem musi być udowodnione. Ta różnica ma małą praktyczną

doniosłość, jeśli ustanowienie kuratora opiera się na takim samym stanie rzeczy, który odnośnie do tutejszego obywatela byłby podstawą do formalnego zawieszenia kurateli—a to będzie regułą.

Jeżeli natomiast chodzi o marnotrawcę, ustanowienie takiego zastępcy miałoby niewątpliwie małe znaczenie, ponieważ czynności prawne marnotrawców właśnie tylko przez zawieszenie nad nimi kurateli można pozbawić skutków, Zresztą zawieszenie kurateli z powodu marnotrawstwa nad przejezdnym nie ma praktycznego znaczenia. Natomiast słusznem jest orzeczenie z 31 lipca 1878, odnoszące się do kurateli z powodu marnotrawstwa tej treści, że zarządzenie takie da się zastosować tylko jako tymczasowy środek zaradczy odnośnie do obcokrajowca, mieszkającego w krajach tutejszych. Tylko takie zarządzenie odpowiada intencyom §§ 183 i 219 pat. niesp., ponieważ myślą przewodnią tych przepisów jest, by sądy austryackie przed interwencyą władz zagranicznych udzieliły obcokrajowcowi, względnie jego rodzinie, zastępczo tej pomocy, z jakiej korzystałby w równych warunkach obywatel tutejszy, względnie jego rodzina; pomoc ta bez tymczasowego zawieszenia kurateli byłaby przeważnie bez skutku. Z uzasadnienia tego wynika z drugiej strony, że ochrony tej nie należy narzucać, jeżeli wszyscy interesowani ją odrzucają. Tak samo winny się sądy austryackie wstrzymać od ingerencyi w sprawach, które z niewielkim trudem mogą być przedłożone tej władzy zagranicznej, której w myśl § 34 ust. cyw. przysługuje rozstrzygnienie o zdolności do działania takich osób. (Zasadę tą należy zastosować w szczególności do Węgier. Co do urządzeń na Węgrzech należy wspomnieć, że do zawieszenia kurateli nad pełnoletnim powołane są wyłącznie trybunały pierwszej instancyi, które na doniesienie publicznych zakładów dla obłąkanych lub na skargę interesowanych orzekają po przeprowadzeniu rozprawy (§§ 28, 29, 30 rozp. min. spraw. z 1 listopada 1881).

Od prowizorycznej kurateli nad obcokrajowcem różni się ustanowienie tymczasowego kuratora albo zastępcy (Sachwalter) dla osoby, nad którą ma być zawieszona kuratela, na czas tego postępowania. (Patrz uwaga 4 do form. Nr. 92).

[4]) Można doręczyć tę uchwałę także oddanemu pod kuratelę lub jego pełnomocnikowi (mężowi zaufania), który w toku postępowania w tym charakterze występował. Patrz także uwagi do form. Nr. 88. Jeżeli kurand posiada nieruchomości, należy sporządzić jeszcze jedno wygotowanie uchwały, które ma służyć za podstawę adnotacyi zawieszenia kurateli w księdze gruntowej.

[5]) Zobacz § 214 instr. sąd. a co do uiszczenia kosztów ogłoszenia z funduszu kancelaryjnego uwagi do form. Nr. 94.

[6]) Rozp. min. spraw. z 4 września 1908, Nr. 192 dz. p. p.

Nr. 87. (78)

Orzeczenie trybunału po myśli § 109 nor. jur., referat.

Liczba czynności Nc. $\frac{\text{VI } 136/12}{12.}$

Zapisek urzędowy.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie* przedkłada akta sprawy *Dra Edwarda Satkowskiego* (*L. 13/12*) do wydania orzeczenia *o oddaniu pod kuratelę z powodu marnotrawstwa* i oświadcza, że jego zdaniem *nie* należałoby *ustanawiać kurateli.*

Zapiski potrzebne do sprawozdania (§ 182 instr. sąd.):

Daty osobiste: lat 31, rzym.-kat., wolny, Kraków, Basztowa 8 (przy matce), ukończony prawnik, po 3 miesiącach wystąpił z praktyki sądowej, od czerwca 1895 bez zajęcia. Rodzice: Dr. Zygmunt S., starszy lekarz pułkowy, zmarł 14 stycznia 1895, nie pozostawił majątku. Wanda, posiada dom i utrzymuje pensyonat ul. Basztowa 8, nie ma więcej dzieci. Zapis po Janie Winterze 12.000 K wypłacony przez sąd tutejszy 13 marca 1895. Reszta 2700 kor. Sposób życia: karty 4, 6, 7. Interesowany sprzeciwił się, karta 5.

[*Powody podane przez sąd powiatowy: . . . ponieważ nie może być mowy o nierozważnem trwonieniu majątku i narażeniu siebie na niedostatek w przyszłości, jeżeli mężczyzna 20-letni, ukończony prawnik, zużył — wprawdzie w sposób niepraktyczny — sumę około 12.000 K, która mu niespodziewanie jako zapis przypadła*].[1])

Uchwała

(pisać na aktach sądu powiatowego)

[Zezwala się na powzięcie uchwały w myśl wniosku powyższego.]

Orzeka się: Dra Edwarda Satkowskiego należy oddać pod kuratelę z powodu marnotrawstwa.

Powody.

Zostało stwierdzone, że Dr. Edward Satkowski porzucił zawód prawniczy i mimo tego, że matka w zupełności go utrzymywała, w ciągu kilku lat zużył około 10.000 K urządzając przyjęcia dla tych, którzy mu schlebiali, grając w karty i robiąc podarunki kobietom lekkich obyczajów.

Okazuje się zatem, że Dr. Edward Satkowski trwoni majątek, a wobec jego skłonności zachodzi uzasadniona obawa, że roztrwoni w taki sam sposób i inny majątek, jakiby mu przypadł, jeśli nadal będzie własnowolny.

Zarzut, „że nie zaciągał długów lekkomyślnie lub pod zgubnymi warunkami", że zatem brak ustawowych wymogów do uznania go marnotrawcą, jest bez znaczenia, gdyż ten sposób trwonienia majątku tylko przykładowo w ustawie jest wymieniony.

Kraków, 14 września 1912.

S.

Doręczyć.

Sądowi powiatowemu w Krakowie z aktami.

Nr. 87. [1]) Uzasadnienie sądu powiatowego zamieszcza się tu tylko dla lepszego zrozumienia. Referent trybunału odczytuje bowiem senatowi wniosek sądu powia-

towego z aktów, nie potrzebuje przeto dla siebie takiej notatki, a nie jest ona potrzebna także do aktów trybunału pierwszej instancyi.

W sprawach prostych, w szczególności jeśli uchwała jest wydana zgodnie z opinią sądu powiatowego, wyciąg z aktów jest zbyteczny (§ 182 instr. sąd.).

Nr. 88. (79)[1]

Oddanie pod kuratelę, uchwała i edykt.

(§ 273 ust. cyw.).

Liczba czynności $\frac{\text{L. I. } 14/12}{11}$

We wszystkich podaniach należy odtąd stale powoływać się na następującą liczbę czynności:

P I. 220/12

Oddanie pod kuratelę.

Na podstawie upoważnienia[2]) udzielonego przez c. k. sąd *obwodowy w Tarnowie* uchwałą z dnia *7 sierpnia 1912*, Nc. *VI.* $\frac{290/12}{10}$, oddaje sąd p. *Gabora Nagy'ego, kupca w Tarnowie, ul. Wałowa 7*, pod kuratelę z powodu *niedołęstwa umysłowego*, a kuratorem[3]) ustanawia p. *Dra Józefa Polaka, lekarza w Tarnowie, ul. Krakowska 13.*

Zarządzenie to wydaje się na czas, dopóki właściwa władza zagraniczna nie wyda innego zarządzenia.

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie*, Oddz. *I.* dnia *15 sierpnia 1912.*

S.

Do wiadomości: Przedstawienie lub zażalenie przeciw tej uchwale należy wnieść do sądu powiatowego, lecz wystosować je przeciw orzeczeniu wydanemu przez trybunał w myśl § 109 nor. jur.[4])

Nr. 88. [1]) Równocześnie z wygotowaniem tej uchwały, która służy zarazem za edykt, należy założyć akta sprawy kuratelarnej (patrz form. Nr. 90).

[2]) Jeśli uchwała trybunału różni się od wniosku sądu powiatowego, należy słowa „upoważnienia udzielonego“ zastąpić słowami „zarządzenia wydanego“, a nadto dodać uzasadnienie, które trybunał podał w swej uchwale. W wypadku przyjętym w przykładzie Nr. 87 uchwała brzmiałaby jak następuje:

Oddanie pod kuratelę.

Na podstawie zarządzenia wydanego przez c. k. sąd . . . . . i t. d. a kuratorem ustanawia . . . .

Uzasadnienie.

(Tutaj należy przytoczyć dosłownie uzasadnienie uchwały trybunału).

C. k. sąd powiatowy w . . . . .

. . . . . .

W wygotowaniach, przeznaczonych tylko do ogłoszenia, (edykt), należy uzasadnienie opuścić.

3) By kurand nie pozostawał bez ustawowego zastępcy, ustanawia się dla niego kuratora równocześnie z oddaniem pod kuratelę. Wprawdzie ustawa nie zabrania odroczyć ustanowienie kuratora, jednakże równoczesne zarządzenie wskazane jest dlatego, ponieważ z reguły wygotowanie i ogłoszenie uchwały, oddającej pod kuratelę, powinno nastąpić równocześnie, (rozp. min. spraw. z 25 maja 1896, Nr. 15 dz. rozp.), a edykt winien zawierać nazwisko kuratora (rozp. min. spraw. z 14 grudnia 1885, Nr. 83, dz. rozp.). Z tych przyczyn ułożono formularz w ten sposób, że może służyć równocześnie jako uchwała i jako edykt. Jeżeli więc nie ustanowiono tymczasowego kuratora, należy już w toku dochodzeń ustalić, kto w danym przypadku będzie mógł być ustanowiony kuratorem. Jeżeli w chwili nadejścia rozstrzygnięcia trybunału nie można zaraz powziąć postanowienia co do osoby kuratora, wówczas można wstrzymać na krótki czas wygotowanie uchwały i edyktu. Gdyby jednak w krótkim czasie nie można było znaleźć osoby odpowiedniej na kuratora, wówczas należałoby orzec tylko oddanie pod kuratelę, a równoczesne ogłoszenie tej uchwały powinno nastąpić tylko wówczas, gdyby dalsza zwłoka była niemożliwą. (Rozp. min. spraw. z 15 grudnia 1896, Nr. 43 dz. rozp.). Jako zasadę można przytem przyjąć, że publiczne ogłoszenie nie jest istotnym wymogiem do osiągnięcia skutków oddania pod kuratelę, lecz ma na celu tylko zawiadomienie szerszej publiczności. Jest jednak wątpliwe, czy zasada ta ma zastosowanie także przy kurateli z powodu marnotrawstwa, a jeśli tak jest, z którą chwilą zaczynają się skutki oddania pod kuratelę. W braku jakiegokolwiek ustawowego postanowienia, trzebaby i tu, podobnie jak przy kurateli z powodu choroby umysłowej (chociaż w tym ostatnim wypadku pytanie to ma mniejsze znaczenie praktyczne §§ 865, 566, 48 ust. cyw.), przyjąć jako rozstrzygającą, chwilę doręczenia uchwały kurandowi lub jego zastępcy. W ten sposób ma być ta kwestya rozstrzygniętą w projekcie ustawy o kurateli.

4) Reskr. min. spraw. z 17 marca 1899, L. 6146.

Nr. 89. (82)

Dekret kuratora.

Liczba czynności L. $\frac{13/12}{13}$

We wszystkich podaniach należy odtąd stale powoływać się na następującą liczbę czynności:

P *123/12*

Uchwałą z dnia *20 września 1912* został(a) *Dr. Edward Satkowski, ukończony prawnik, mieszkający* w ostatnim czasie w *Krakowie, ul. Basztowa 8,* z powodu *marnotrawstwa* oddany(a) pod kuratelę.

Pana *Jana Prochowskiego, urzędnika banku austro-węgierskiego w Krakowie, ul. Karmelicka 31,* ustanawia się kuratorem.

Kurator ma obowiązek starać się o osobę pupila(ki), zarządzać jego (jej) majątkiem uczciwie i starannie i wogóle we wszystkiem stosować się do przepisów ustawy.

Celem złożenia przyrzeczenia winien p. kurator stawić się w tym sądzie dnia *25 września* o godz. *9 przed* poł. biuro Nr. *32* i przynieść ten dekret.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *20 września 1912.*

S.

Pan Jan Prochowski złożył przyrzeczenie.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *25 września 1912.*

S.

Nr. 90. (83)

Założenie aktów z powodu ustanowienia kurateli. [1])

(§ 274. ust. 4 instr. sąd.).

Liczba czynności P. $\frac{13/12}{1}$

Zapisek urzędowy z aktów L. 13/12

Imię i nazwisko pupila: *Dr. Edward Satkowski.*

Wiek, zatrudnienie, stosunki rodzinne: *lat 31, rzym. kat., ukończony prawnik, wolny.*

Miejsce zamieszkania: *Kraków, Basztowa 8.*

Inne stosunki lub przymioty pupila, ważne dla opieki: *gra namiętnie w karty, daje się wyzyskiwać.*

Majątek: *2500 K złożone w depozycie sądowym. Emilia Zasadzka, zmarła dnia 17 lutego 1908, ustanowiła go dziedzicem swego męża Stanisława Zasadzkiego. Spadek wynosił 120.000 K a Stanisław Zasadzki ma lat 73 (A 210/98).*

Akta tutaj dołączone, z aktów L wyjęte: *Doniesienie urzędu podatkowego o złożeniu gotówki 2500 K z 4 września br.*

Oddano pod kuratelę uchwałą z *20 września 1912* L. $\frac{13/12}{13}$ z powodu *marnotrawstwa.*

Kurator: *Jan Prochowski, urzędnik banku austro-węgierskiego w Krakowie, Karmelicka 31.*

Kraków, dnia 20 września 1912. *K.*

Przyrzeczenie złożono 25 września 1912.

Kurator ma czuwać nad tem, by pupil wstąpił do praktyki adwokackiej.

Sprawozdanie do 15 listopada. *S.*

Nr. 90. [1]) **Jeżeli równocześnie z oddaniem pod kuratelę należy ustanowić opiekuna dla małoletnich dzieci kuranda, wówczas dla sprawy opieki należy założyć osobne akta i wpisać do rejestru P jako sprawę odrębną.**

Nr. 91. (85)

Zawiadomienie sądu właściwego o przyjęciu osoby umysłowo chorej do zakładu obłąkanych. [1])

(§ 9. rozp. min. z 14 maja 1874, nr. 71 dz. p. p.).

Liczba czynności Nc $\frac{V. 114/13}{1}$

C. k. Sąd powiatowy

w Bochni

jako przypuszczalnie właściwy do sprawowania kurateli zawiadamia się, że według doniesienia dyrekcyi *szpitala św. Łazarza w Krakowie z dnia 6 czerwca 1913, L. 207, p. Zofię Klichową, żonę wyrobnika z Bochni, dnia 5 czerwca 1913* przyjęto do zakładu jako umysłowo chorego(ą).

Dyrekcyi zakładu potwierdza się odbiór doniesienia. [2])

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *8 czerwca 1913.*

S.

Nr. 91. [1]) Zakłady obłąkanych obowiązane są zawiadamiać o przyjęciu chorego, nie pozostającego pod władzą ojcowską, ten trybunał pierwszej instancyi, w którego okręgu mają swoją siedzibę. (Reskr. min. spraw. z 5 października 1900, L. 22.268). Zawiadomienie to ma na celu umożliwić sądom bezzwłoczne zbadanie, czy zatrzymanie w zakładzie jest uzasadnione. Uprawniony do tego jest sąd kuratelarny internowanego, jemu więc należy bezwłocznie odstąpić doniesienie. Postanowienie, że pierwsze doniesienie ma być podane do trybunału, ma prawdopodobnie na celu, by zakładom uprościć ich czynność i zapewnić pośpiech w doniesieniu.

W przyszłości, wedle wspomnianego wyżej projektu ustawy o postępowaniu w sprawach o oddanie pod kuratelę, (form. Nr. 86 uwaga 1) powołany będzie sąd powiatowy, w którego okręgu zakład się znajduje, zbadać z urzędu i ustalić na podstawie przeprowadzonych dochodzeń, czy zatrzymanie w zakładzie jest dopuszczalne i to odrębnie od postępowania celem oddania pod kuratelę.

[2]) § 9 pow. rozp. min.

Nr. 92. (87)

Badanie stosunków osobistych i majątkowych osoby umysłowo chorej. [1])

Liczba czynności L. $\frac{8/13}{2}$

*

uprasza się o wypełnienie kwestyonaryusza i rychłe odesłanie go sądowi.

Badanie stosunków osobistych i majątkowych osoby umysłowo chorej.

Imię i nazwisko: *Zofia Klichowa* przyjęty(a) do *szpitala św. Łazarza w Krakowie* dnia *5 czerwca 1913,* według *doniesienia dyrekcyi z 6 czerwca 1913 L. 207.*

Stan albo zatrudnienie: *żona wyrobnika.*
(jeśli kupiec, czy zarejestrowany):
Wiek: *lat 59.*
Religia: *rzym. kat.*
Przynależność do gminy i państwa: *Bochnia.*
Wolny(a), żonaty (zamężna), wdowiec (wdowa): *zamężna.*
Stałe miejsce zamieszkania: *Bochnia, Rynek 2.*
Imię i nazwisko małżonka (i): *Maciej Klich (nie nadaje się na kuratora).*
Imię i nazwisko i daty urodzenia dzieci małoletnich; kogo przedstawia się na opiekuna[2]) dla nich?

Imię i nazwisko, stan, wiek i miejsce pobytu innych najbliższych krewnych:
1. *córka Katarzyna zam. Guzikowska, żona woźnego sądowego w Tarnobrzegu*, 2. *syn Antoni Klich, listonosz w Rzeszowie.*
Czy umysłowo chory był opiekunem lub kuratorem? Gdzie są odnośne dekrety?

Czy umysłowo chory pobiera płacę z kasy publicznej lub z funduszu, zostającego pod nadzorem publicznym?

Czy jest jaki majątek? [3]) Z czego składa się w przybliżeniu i w czyich rękach się znajduje? Czy poczyniono kroki dla zabezpieczenia tego majątku? (Co do majątku nieruchomego daty z księgi gruntowej):
nie posiada majątku.
Kto ma być ustanowiony kuratorem umysłowo chorego? Nazwisko i miejsce zamieszkania (adres):
Tomasz Stypuła, górnik w Bochni.
Czy jest pożądane ustanowienie kuratora prowizorycznego[4]) w myśl §§ 21 i 269 ust. cyw.? z jakiego powodu?
Tomasz Stypuła oddając Klichową do szpitala, objął jej zastępstwo wobec zakładu; innych zarządzeń nie potrzeba.
Kto może udzielić pewnych i bezstronnych wyjaśnień o stanie umysłowym pupila? Nazwisko i miejsce zamieszkania (adres) tych osób:
Maciej Klich, Tomasz Stypuła, Jan Kasprzyk w Bochni.

Bochnia, 12 czerwca 1913.

Grzegorz Zięba
woźny sądowy.

Maciej Klich.
Tomasz Stypuła.
Jan Kasprzyk.

Nr. 92. *) Zamiast zwierzchności gminnej może być wezwana także gminna rada sieroca (patrz uw. 1 do form. Nr. 73).

[1]) Formularza tego można użyć do spisania protokołu w sądzie lub jako sprawozdania złożonego przez kancelaryę sądową, przez notaryusza jako komisarza sądowego i przez gminę. Dochodzenia takie zarządza się albo na podstawie doniesienia zakładu obłąkanych o przyjęciu osoby umysłowo chorej, albo wtedy, gdy gmina po myśli § 23 rozp. min. z 14 maja 1874, Nr. 71 dz. p. p. wymieniła nazwiska tych osób, umysłowo chorych, które nie pozostają pod władzą ojca lub opiekuna. Zarządzenie dochodzeń, w szczególności badanie sądowo lekarskie stanu umysłowego małoletnich ma miejsce tylko wówczas, jeśli istnieją dostateczne do tego przyczyny, np. podejrzenie złośliwego ograniczenia wolności osobistej. O przyjęciu małoletnich umysłowo chorych, obowiązane są zakłady obłąkanych donosić dopiero wówczas, gdy ci chorzy ukończą 24 rok życia. Nadesłane wcześniej doniesienia należy wykreślić zaraz w rejestrze L jako załatwione. W razie podania doniesienia ponownie, nad czem należy czuwać, ma być sprawa jako nowa wpisana do rejestru.

[2]) W razie oddania pod kuratelę umysłowo chorego ojca, trzeba ustanowić opiekuna dla jego dzieci (§ 176 ust. cyw), do tej zaś chwili można ustanowić w razie potrzeby kuratora (§ 270 ust. cyw.). O tworzeniu aktów patrz uw. 1 do form. 90.

[3]) O zwrocie kosztów utrzymania umysłowo chorych ubogich w krajowych zakładach obłąkanych z funduszów kraju przynależności, patrz ustawę z 17 lutego 1864, Nr. 22 dz. p. p.

[4]) Wypadek taki będzie miał miejsce, jeśli dla opieki nad osobą, lub dla zabezpieczenia majątku, potrzebne są zarządzenia, których bez kuratora nie można przedsięwziąć. Zbadanie, czy zatrzymanie pewnej osoby w prywatnym zakładzie obłąkanych jest uzasadnione, należy do politycznej władzy w tym wypadku, jeśli przyjęcie nie nastąpiło na podstawie odpowiednio wystawionego świadectwa lekarskiego (§ 8 rozp. min. z 14 maja 1874).

Nr. 93. (86)

Wyznaczenie audyencyi do zbadania osoby umysłowo chorej. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{Hc. } 99/13}{1}$

Audyencya do zbadania osoby umysłowo chorej.

Sprawa kurateli *Zofii Klichowej.*

Odezwa c. k. sądu *powiatowego w Bochni z 14 czerwca 1913.*

Do zbadania stanu umysłowego osoby wymienionej przez lekarzy sądowych pp. *Dr. Gajewskiego i Brylskiego* wyznacza się audyencyę [w tym sądzie] w *szpitalu św. Łazarza w Krakowie* na *29 czerwca 1913* o godz *3 po* poł. [biuro Nr.]

[P. powinien się postarać aby chory(a) niezawodnie się stawił(a).]

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie,* Oddz. *I,* dnia *15 czerwca 1913.*

S.

Nr. 93. [1]) Formularza tego używa się przeważnie do sporządzenia czystopisu uchwały, ponieważ w aktach wystarczy, jeśli sędzia poda dzień i godzinę audyencyi oraz nazwiska osób, które należy wezwać lub zawiadomić.

Nr. 94. (88)

Protokół badania sądowo-lekarskiego osoby umysłowo chorej. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{Hc. } 99/13}{2}$

C. k. sąd *powiatowy w Krakowie*, Oddz. *I*, dnia *29 czerwca 1913.*

Badanie sądowo-lekarskie

umysłowo chorego(ej) *Zofii Klichowej w szpitalu św. Łazarza w Krakowie*

Obecni:

Sędzia: *s. p. Drzewicki.* Rzeczoznawcy: *Dr. Gajewski.*
Protokolant: *Smagło.* *Dr. Brylski.*

Chorego(ą), który(a) ma być badany(a), przedstawia Sądowi — kierownik [– lekarz –] zakładu Dr. *Antoni Pietrzycki* i oświadcza, że zna chorego — wskutek przyjęcia go do zakładu — osobiście.

Sądowi przedłożono historyę choroby [—udzielono następującego wyjaśnienia—] co do spostrzeżeń poczynionych nad pacyentem:

Od chwili spisania historyi choroby stan tam przedstawiony znacznie się pogorszył.

Znawcy, którym przypomniano złożoną przysięgę, zbadali chorego, przyczem sędzia brał udział w zadawaniu pytań.

Na podstawie dat przedłożonych, oraz danych dostarczonych przez osoby obecne, spisano następujący

Wynik oględzin:

[*Pozostawia się niewypełnione, gdyż wynik oględzin i orzeczenie spisać należy według oświadczeń lekarzy.*]

Dr. Gajewski.
Zgadzam się *Dr. Brylski.*
Drzewicki.

Uchwała
Oznaczenie należytości
1. Kom. sąd. . . . . [2])
2. Dr. *Gajewski 10 kor.*
3. Dr. *Brylski 10 kor.*

[Obowiązany do zapłaty.] [3])
[Cedułka należyt.] [3])
[Uchwała form. Nr. 95, należyt.
— zażądać od sądu powiat. w [3])
— pokryć z ryczałtu sąd.]

Przesyła się

c. k. Sądowi powiatowemu

w *Bochni*

prosząc o ściągnięcie i nadesłanie należytości. [4])

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz *I.* dnia *29. czerwca 1913.*

S.

Nr. 94. [1]) Patrz § 14 rozp. min. z 14 maja 1874, Nr. 71 dz. p. p.

[2]) Należytości komisarza sądowego ustala przełożony sądu (rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1902, Nr. 3 dz. rozp.).

[3]) Należytości znawców ściąga się cedułką należytościową.

[4]) W tym przykładzie przyjęto, że sąd wezwany o zbadanie nie został zawiadomiony o tem, iż należytość znawców jest nieściągalna. Jeśli później stwierdzi się tę okoliczność, lub zostanie udzielone prawo ubogich, wypłata tych należytości ma nastąpić z ryczałtu sąd., a wydatek ten ma pokryć sąd wezwany. (Rozp. min. spraw. z 29 maja 1896, Nr. 17 dz. rozp.)

Nr. 95. (89)

Oznaczenie należytości za badanie osoby umysłowo chorej.

Liczba czynności $\frac{\text{Hc. } 840/13}{2}$

Uchwała.

Za badanie sądowo-lekarskie stanu umysłowego *Jana Czmoły* przyznaje się następujące należytości:

1. Komisyi sądowej *11 kor. 62 hal.*
2. Panu *Dr. Batorskiemu 30 kor.*
   Dr. Siewierskiemu 30 kor.

[I. Kwoty te należy wypłacić z ryczałtu sądowego[1]), albowiem uchwałą z . . . . . udzielono badanemu(ej) prawa ubogich.]

II. C. k. Sąd powiatowy w *Żabnie* uprasza się o ściągnięcie i nadesłanie tych należytości.

Znawcom zakreślono termin *3 miesięczny* — do obserwacyi — do wydania orzeczenia.

C. k. sąd powiatowy *w Tarnowie*, Oddz. *IV.* dnia *20 grudnia 1913.*

S.

Nr. 95. [1]) Patrz uwagę 4 do form. Nr. 94.

Nr. 96. (90).

Zawiadomienie sądu właściwego o zmianie w stosunkach osoby umysłowo chorej.[1])

Liczba czynności Nc XII 17/13 / 4

Do c. k. Sądu powiatowego w *Bochni.*

Dyrekcya *szpitala św. Łazarza w Krakowie* donosi, że *Anna Małkowa,* który (a) według pisma z *13 stycznia 1913* Nc *XII 17/13* / *1* był (a) umieszczony (a) w zakładzie, dnia *5 grudnia br. zmarła.*

C. k. sąd krajowy w *Krakowie,* Oddz. *XII.* dnia *15 grudnia 1913.*

S.

Nr. 96. [1]) Zawiadomienie takie powinien sąd otrzymać wtedy, gdy kurand umrze, wyzdrowieje, zostanie wypuszczony za rewersem, lub umieszczony w innym zakładzie.

Nr. 97. (91)

Wezwanie dłużnika hipotecznego, aby złożył odsetki i przedłożył policę asekuracyjną.[1]) [2])

Liczba czynności P. X 14/6 / 23

Wezwanie o zapłatę odsetek i wykazanie ubezpieczenia.

Dnia *1 kwietnia br.* miały być zapłacone odsetki od wierzytelności małoletniego (ej, ich) *Józefa Grządziela z Olszanicy* za czas *od 1 października 1912 do 31 marca 1913.*

Wzywa się Pana (Panią), abyś kwotę *26 K 40 h* złożył (a) bezzwłocznie w kasie sierocej **[**—kasie oszczędności – na książeczkę wkładkową[3]) małoletniego (ej, ich)**]**, a zarazem wykazał (a), że realność, na której cięży prawo zastawu dla tej wierzytelności, jest ubezpieczona od ognia.

W tym celu należy się stawić w sądzie w jeden z najbliższych dni sądowych **[**dnia**]** i przedłożyć policę asekuracyjną, oraz książeczkę wkładkową.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *X.* dnia *15 kwietnia 1913.*

S.

Do wiadomości: Gotówki, która ma być przechowana w kasie sierocej, nie wolno składać do rąk urzędnika sądowego. Gotówkę można także przesłać urzędowi podatkowemu jako kasie sierocej przekazem pocztowym[4]) albo czekiem pocztowym,[5]) jednakże na odcinku przekazu pocztowego (na odwrotnej stronie czeku) należy wymienić adres wysyłającego, nazwisko małoletniego i powołaną u góry liczbę czynności.

Nr. 97. [1]) Form. Nr. 97 i 98. nie wydrukowano narazie w języku polskim, ponieważ w Galicyi powszechna jest lokata w spólnych kasach sierocych, a bardzo rzadko zdarza się, iżby ulokowano kapitał małoletniego wprost na hipotece; zaczem druki Nr. 97 i 98 tylko wyjątkowo mogłyby być używane.

[2]) Sąd opiekuńczy, spełniając nadzór nad zarządem majątku, musi prowadzić ewidencyę pewnych terminów i czasokresów. Najważniejsze z nich są:

1. osiągnięcie pełnoletności i wydanie majątku;
2. opłata odsetek od wypożyczonego kapitału, należnego pupilowi;
3. stwierdzenie, czy budynki, na których ciąży wierzytelność pupila, są stale ubezpieczone od ognia (bliższe szczegóły poniżej);
4. złożenie rachunku przez opiekuna lub kuratora;
5. wykazanie, że majątek zakładowy nie został uszczuplony (tu należy szczególnie regularne uiszczenie odsetek, podatków i premij asekuracyjnych);
6. wylosowanie papierów wartościowych;
7. upływ czasu, do którego wydano zarządzenia w sprawie lokowania gotówki, uzyskanej ze sprzedaży kuponów i t. p.
8. opłata premii ubezpieczenia na życie, czynszów najmu i dzierżawy, albo rat ceny kupna, bądź na rzecz pupila, bądź też w jego imieniu;

Do wezwania stron w powyższych wypadkach służą formularze Nr. 97, 98, 99, 100, 129, 130, 133, tego zbioru.

Tych czasokresów i czynności powrotnych pilnuje sąd w sposób następujący:

Rozp. min. spraw. z 28 czerwca 1898. Nr. 20. dz. rozp. (patrz §. 406. l. 13. instr. sąd.) zostały wprowadzone trzy zapiski:

a) Nr. 1. zapisek peryodycznych rachunków i sprawozdań o utrzymaniu majątku zakładowego;

b) Nr. 2. zapisek opłaty odsetek od kapitałów osób niewłasnowolnych, oraz ubezpieczenia budynków od ognia, wreszcie

c) zapisek Nr. 3. który należy prowadzić tylko w sądach o bardzo wielkiej agendzie pupilarnej, dla czuwania nad zabezpieczeniem majątku osób niewłasnowolnych (patrz rubryka 8. rej. P. i uwagi do §. 238. instr. sąd.)

Kontroli ubezpieczenia od ognia przy pomocy zapisku Nr. 2. można jednak zaniechać: a) jeżeli dana nieruchomość obciążona jest wierzytelnością zakładu kredyt. (banku, kasy oszczędności, spólnej kasy sierocej) gdyż zakłady te czuwają same nad tem, by ubezpieczenia nie przerwano; b) jeżeli wypłatę ubezpieczenia zawinkulowano na żądanie sądu (patrz form. Nr. 33. przy końcu, Nr. 135, 136), gdyż w tym wypadku zakład ubezpieczenia obowiązuje się donosić sądowi o każdej przerwie w opłacie premii. Z tego ułatwienia czynności kontrolnych powinny sądy korzystać w jak najszerszej mierze.

Rozp. z 28 czerwca 1898. Nr. 20. dz. rozp. zawiera także przepisy co do nadzoru nad wylosowaniem papierów wartościowych podlegających losowaniu (losy, obligacye, listy zastawne.)

Do dopilnowania odprawy (wydania majątku) służy sporządzany corocznie na form. Nr. 99. instr. sąd. zapisek, do którego wpisuje się pupilów posiadających jakikolwiek majątek, którzy w następnym roku mają osiągnąć pełnoletność (patrz form. Nr. 130, 131).

[3]) W sprawie dopisywania dalszych wkładek w zastrzeżonej i w rękach opiekuna znajdującej się książeczce kasy oszczędności, lub pocztowej kasy oszczędności patrz form. Nr. 114, 118 i 122.

[4]) Patrz rozp. min. z 15 marca 1898. Nr. 55. dz. p. p. w uwagach ogólnych do form. Nr. 102. i nast.

[5]) Rozp. min. z 1 maja 1903 Nr. 106. dz. p. p.: patrz także form. Nr. 115. wzór II.

Nr. 98. (92)

Wezwanie zastępcy ustawowego, aby ściągnął odsetki i wykazał ubezpieczenie.[1])

Liczba czynności $\frac{P\ 36/8}{17}$

Wezwanie o ściągnięcie odsetek i wykazanie ubezpieczenia.

Barbara Zuberowa, gospodyni z Leszczyn nr. 46, powinien (na) był (a) dnia *12 listopada br.* zapłacić odsetki od wierzytelności małoletniego (ej, ich) *Antoniego, Pawła i Jana Paciorków* za czas *od 12 listopada 1912 do 12 listopada 1913.*

Wzywa się Pana (nią), abyś kwotę *po 80 K* ściągnął (ęła) od dłużnika (czki) i złożył (a) na książeczkę wkładkową kasy oszczędności, znajdującą się w jego (jej) rękach.

Dnia *25 listopada b. r.* albo w jeden z najbliższych dni sądowych ma Pan (i) przedłożyć w sądzie biuro nr. *12* książeczkę kasy oszczędności i w ten sposób wykazać, że polecenie zostało wykonane.

Równocześnie ma Pan (i) przedłożyć policę asekuracyjną i ostatni kwit na zapłaconą premię; dokumentów tych należy zażądać od dłużnika hipotecznego.

[Równocześnie ma Pan (i) donieść, czy realność, na której cięży prawo zastawu dla tej wierzytelności, jest ubezpieczona od ognia. W tym celu należy przejrzeć przedtem u dłużnika hipotecznego policę asekuracyjną i kwit na zapłaconą premię].[2])

C. k. sąd powiatowy w *Białej,* Oddział *I,* dnia *15 listopada 1913.*

S.

Do Pana Tomasza Paciorka w Leszczynach.

Nr. 98. [1]) Formularz ten różni się od poprzedniego tem, że wezwanie nie jest skierowane bezpośrednio do dłużnika hipotecznego, lecz pośrednio do ustawowego zastępcy osoby pieczy poruczonej. Opiekun jest obowiązany pobrać odsetki od dłużnika i złożyć na znajdującą się w jego rękach zastrzeżoną książeczkę wkładkową, a książeczkę sądowi okazać.

Zapłatę odsetek należy uwidaczniać w aktach na przeznaczonym do tego arkuszu; spisywanie protokołu przy każdorazowem okazaniu książeczki wkładkowej i wykazaniu ubezpieczenia jest zbyteczne.

[2]) Wybór jednego z dwu sposobów (przedłożenie policy i kwitu sądowi albo przejrzenie ich u dłużnika) zależy od inteligencyi i sumienności opiekuna.

Zapisek urzędowy co do dat, które opiekun stosownie do tego polecenia ma podać do wiadomości sądu, nie podlega opłacie stemplowej.

Nr. 99. (156a)

Wezwanie o zapłatę zaległej premii asekuracyjnej. [1])

Liczba czynności $\frac{P\ 119/6}{32}$

Wzywa się Pana (nią), abyś bezzwłocznie zapłacił (a) premię asekuracyjną [2]) za ubezpieczenie domu od ognia, zaległą od *1 października br.* i wykazał (a) to do *15 stycznia 1914*, w sądzie biuro Nr. *3*, gdyż w razie przeciwnym zażąda się od Pana (ni) natychmiast zapłaty całego długu należnego *spólnej kasie sierocej.* W tym celu wniesionoby pozew bez dalszego wypowiedzenia lub upomnienia [3]).

C. k. sąd powiatowy *w Niepołomicach,* Oddz. *I.* dnia *28 grudnia 1913.*

S.

Do Pani Anny Zielińskiej w Niepołomicach nr. 7.

Nr. 99. [1]) Formularza tego można użyć w sprawach opiekuńczych a przedewszystkiem w sprawach kasy sierocej.

[2]) Bliższe oznaczenie zaległości jest zbyteczne, gdyż obowiązany do zapłaty wie już z upomnień towarzystwa asekuracyjnego, jaką kwotę jest dłużny. Nie potrzeba również wymieniać w upomnieniu numeru policy.

[3]) Por. form. Nr. 136. Jeżeli ubezpieczenie według umowy asekuracyjnej istnieje nadal mimo zwłoki w zapłacie premii, albo jeśli roszczenie to nie gaśnie w myśl oświadczenia form. 136, wówczas zagrożenie końcowe byłoby zbędne.

Nr. 100. (93)

Wezwanie do złożenia rachunku.

Liczba czynności $\frac{P.\ I.\ 126/8}{29}$

Wzywa się Pana *Antoniego Rybeckiego, majstra ciesielskiego w Jaśle,* jako opiekuna *małoletniej Anny Wrońskiej,* aby złożył rachunek z zarządu majątkiem za czas *od 1 kwietnia 1912 do 31 marca 1913* i wykazał, czy majątek zakładowy nie został naruszony.

Sprawozdanie może Pan złożyć pisemnie lub też ustnie w sądzie biuro Nr. *16.*

Równocześnie należy przedłożyć wszystkie odnośne dokumenta, jakie Pan posiada (rachunki, kwity, książeczki podatkowe, policę i kwity na zapłaconą premię asekuracyjną, książeczki płatnicze długów hipotecznych itp.)

C. k. sąd powiatowy *w Jaśle,* Oddz. *I.* dnia *15 kwietnia 1913.*

S.

Nr. 100. [1]) Pojedyncze i niezbyt obszerne rachunki opiekuńcze ma spisywać kancelarya sądowa. (§ 321, l. 2 instr. sąd.). Protokół taki podlega opłacie stemplowej.

Natomiast protokoły, które spisuje się z kuratorem względnie opiekunem dla zbadania przedłożonych rachunków, są wolne od opłaty stemplowej. (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1900, str. 231).

Nie jest wskazane, by okresy rachunkowe we wszystkich sprawach opiekuńczych kończyły się z upływem roku kalendarzowego; przeciwnie należy uwzględnić właściwości każdej sprawy i odpowiedni rozdział agend sądowych. (Dz. rozp. min. spraw. z r. 1903 str. 95).

Nr. 101. (122)

(Wzór I.)

Załatwienie rachunku złożonego przez opiekuna lub kuratora.

Przyjęto za podstawę co następuje: Marya z Wąsików Guzikowa, wdowa po Janie Guziku, pod kuratelą z powodu marnotrawstwa, jest właścicielką połowy, jej dzieci peł. Antonina z Guzików Walczakiewiczowa i mał. Eugeniusz i Roman są właścicielami drugiej połowy realności lwh. 2574. ks. gr. gm. kat. Kraków. Kuratorem Maryi Guzikowej oraz opiekunem mał. Eugeniusza i Romana Guzików ustanowiono Kazimierza Ratyńskiego.

Kazimierz Ratyński jako kurator i opiekun złożył następujący rachunek:

I. Majątek zakładowy, wykazany w inwentarzu pod poz. 1, 2, 3, nie uległ zmianie. Ruchomości poz. 4. inwentarza sprzedano za zezwoleniem sądu za 150 koron (własność Antoniny W. i małol. Eugeniusza i Romana).

II. Dochody wspólne.

Dochód z realności (wykaz lokatorów i opłacanego czynszu najmu karta 27) . .		*9198·– K*

III. Wydatki wspólne.

Podatki rządowe	*1904·68 K*	
Podatki gminny i wodociągowy	*555·24 „*	
Bank krajowy – rata	*993·76 „*	
Powiat. kasa oszczędn. – rata	*640·– „*	
Asekuracya	*11·24 „*	
Należytość kominiarza	*57·08 „*	
Oświetlenie schodów	*60·– „*	
Wywóz śniegu	*72·– „*	
Wydatki na odnowienie mieszkań, naprawy i t. p. wykazane rachunkami 1–27 . . .	*1151·97 „*	*5445·97 K*
	pozostaje	*3752·03 K*

IV. Wydatki Eugeniusza G.

Odzież	*40·– K*	
Koszta leczenia i inne drobne	*54·– „*	
Zwrot pożyczki z r. 1912	*187·26 „*	
	281·26 K	

V. Wydatki Romana G.

Odzież, lekarstwa, książki i przybory szkolne	*176·44 K*	
Koszta utrzymania w zakładzie Ks. Siemaszki po 65 K miesięcznie	*780·– „*	
	956·44 K	

VI. Wydatki Maryi G.

Podatek dochodowy	*15·32 K*	
Utrzymanie	*996·— „*	
Mieszkanie	*528·— „*	
Odzież i t. p.	*38·— „*	
Obsługa	*36.— „*	
Zwrot pożyczki z r. 1912	*440·— „*	
	2053·32 K	

VII. Zestawienie dochodów i wydatków.

a. Eugeniusza G.

Dochód.		
z domu (1/6 z 3752·03)	*625·34 K*	
za sprzedane ruchomości (1/3)	*50·— „*	*675·34 K*
Wydatki		*281·26 „*
	pozostaje	*394·08 K*

b. Romana G.

Dochód.		
z domu (1/6 z 3752·03)	*625·34 K*	
za sprzedane ruchomości (1/3)	*50·— „*	
datek na utrzymanie	*76·80 „*	*752·14 K*
Wydatki		*956·44 „*
	niedobór	*204·30 K*

c. Maryi G.

Dochód		
z domu (1/2 z 3752·03)	*1876·02 K*	
pensya wdowia	*522·80 „*	*2398·82 K*
Wydatki		
jak wyżej pod VI	*2053·32 „*	
pokrycie niedoboru Romana G.	*204·30 „*	*2257.62 „*
	pozostaje	*141·20 K*

Opiekun prosił o przyznanie mu wynagrodzenia w wysokości 5 % czystego dochodu.

Maryę Guzikową i mał. Eugeniusza G. przesłuchano, Roman G. oświadczył pisemnie, że uznaje rachunek, który mu opiekun przedstawił, za rzetelny.

Załatwienie rachunku.

Pan Kazimierz Ratyński jako kurator Maryi z Wąsików Guzikowej i opiekun małol. Eugeniusza i Romana Guzików złożył rachunek z zarządu majątku za czas *od 1 stycznia do 31 grudnia 1913.*

Rachunek ten przyjmuje się — ze zmianami niżej podanemi:

[Prostuje się następujące pomyłki rachunkowe].

W wydatkach Maryi Guzikowej wstawiono niewłaściwie kwotę 440 K jako zwrot całej pożyczki zaciągniętej w r. 1912 u Teofila Wąsika, gdyż część tej pożyczki w kwocie 187 K 26 h zwrócono z dochodów Eugeniusza Guzika, a tylko resztę tj. 252 K 74 h z dochodów Maryi Guzikowej.

Dochód Maryi Guzikowej wynosił 2398 K 82 h., wydatki (po sprostowaniu) 2070 K 36 h, pozostała w rękach kuratora nadwyżka *328 K*

46 h., którą należy wliczyć do dochodu w roku następnym. *Dochód Eugeniusza Guzika wynosił 675 K 34 h, wydatki 281 K 26 h, pozostała nadwyżka 394 K 08 h, z której kwotę 300 K należy ulokować w pocztowej kasie oszczędności, a 94 K 08 h. wliczyć do dochodu w roku następnym. Dochód Romana Guzika wynosił 752 K 14 h, wydatki 956 K 44 h, niedobór 204 K 30 h pokryto z dochodu matki. Majątek zakładowy Romana Guzika zmniejszył się o 50 K (wartość ruchomości poz. 4. inwentarza), natomiast nie zmieniła się wartość majątku zakładowego Eugeniusza Guzika, gdyż kwota uzyskana za sprzedane ruchomości pozostała nadal w majątku małoletniego.*

P. Kazimierzowi Ratyńskiemu poleca się:

1. aby podwyższył Joachimowi Rosenblumowi czynsz najmu sklepu o 1200 K rocznie, lub rozwiązał z nim umowę najmu, gdyż czynsz obecnie przez Rosenbluma płacony jest za nizki w stosunku do czynszów opłacanych ze sklepów w tej samej ulicy.

2. aby wynajmując mieszkania nie obowiązywał się do ich odnawiania, gdyż wobec częstej zmiany lokatorów wydatki te wynoszą prawie 20% dochodu brutto i z roku na rok się zwiększają. W konieczności praktyczniej będzie obniżyć dotychczasowe czynsze najmu mieszkań o 5–8%.

Odmawia się wnioskowi p. Kazimierza Ratyńskiego, aby mu przyznac wynagrodzenie w wysokości 5% czystego dochodu, gdyż majątek zakładowy jest szczupły a dochody małe (§§ 266, 267. ust. cyw.); natomiast przy końcu opieki i kurateli będzie przyznane jednorazowo ryczałtowe wynagrodzenie.

C. k. Sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz *X.* dnia *15 lutego 1914.*

S.

Doręczyć:

Uchwała: 1) *Kazimierz Ratyński*
2) *Marya Guzikowa*
Na rachunku zamieścić klauzulę i datę tej uchwały.

Nr. 101. (122)

(Wzór II)

Załatwienie rachunku złożonego przez opiekuna lub kuratora.

C. k. sąd powiatowy w *Zakliczynie*, Oddz. *I.* dnia *15 grudnia 1915.*

Protokół.

C. k. sędzia Alpiński. *Katarzyna Kołodziej, matka i opiekunka mał. Jana Kołodzieja, Tomasz Ćwierz, spółopiekun, Jan Kołodziej (liczy lat 17).*

Katarzyna Kołodziej składa rachunek z zarządu majątkiem za czas od 1 grudnia 1914 do 31 listopada 1915.

Majątek zakładowy wykazany w inwentarzu nie uległ zmianie.

I. Dochody:

1. czynsz dzierżawny za p. gr. 31/1, 813, 816 817/4	*101·— K*
2. czynsz najmu szopy	*12·30 „*
3. za sprzedane ciele, (przychowek)	*28·— „*
4. za sprzedane 3 prosięta (przychowek)	*49·— „*
razem gotówką	*190·30 K*

5. nadto zebrano z gruntu uprawianego przez opiekunkę około 900 kg. żyta, 300 kg. pszenicy, 300 kg. owsa i 5 fur siana.

II. Wydatki:

1. podatki	*36·72 K*
2. pokrycie dachu na stodole	*27·30 „*
3. buty i kożuch dla małoletniego	*30·60 „*
4. oranie i bronowanie	*12·— „*
5. zasiew i zawłóczenie	*6·— „*
6. zwiezienie siana	*2·— „*
razem	*114·62 K*

Resztę robót polnych wykonał małoletni wraz ze mną.

Wydatek pod 1 wykazuję książeczką podatkową, pod 3 kwitem, wydatki pod 2, 4, 5, 6 potwierdzą spółopiekun i małoletni.

Zestawienie.

a. w gotówce: przychód	*190·30 K*
wydatki	*114·62 „*
nadwyżka	*75·68 K*

b. w naturze: jak pod I. 5.

Gotówkę 75 K 68 h złożyłam już w powiat. kasie oszczędności na książeczkę małoletniego, którą przedkładam.

Proszę o pozostawienie mi dochodu w naturze na utrzymanie małoletniego i moje własne (z tytułu dożywocia i prowadzenia gospodarstwa), dalej na utrzymanie inwentarza i zasiew gruntu niewydzierżawionego; proszę zwolnić mnie od złożenia rachunków ze sposobu użycia tych dochodów.

Tomasz Ćwierz i mał. Jan Kołodziej stwierdzają, że pozycye I. 5, II. 2, 4, 5, 6 są zgodne z prawdą i że dochody w naturze potrzebne są w całości na cele wymienione.

Uchwała. (ogłoszono).

Rachunek z zarządu majątkiem małol. Jana Kołodzieja za czas od 1 grudnia 1914 do 31 listopada 1915 przyjmuje się.

Majątek zakładowy nie uległ zmianie.

Nadwyżkę dochodów 75 K 68 h złożono w powiat. kasie oszczędności.

Dochód z gospodarstwa w naturze pozostawia się matce i opiekunce Katarzynie Kołodziej na utrzymanie małoletniego i jej własne i na dalsze prowadzenie gospodarstwa, zwalniając ją od wykazania sposobu użycia.

Opiekunce poleca się, aby z dochodów w roku następnym zakupiła konia, który do należytego gospodarstwa jest koniecznie potrzebny; w razie potrzeby zezwoli sąd na użycie części gotówki złożonej na książeczce. Parobka przyjmować nie trzeba, gdyż małoletni liczy już lat 17.

Katarzyna Kołodziej zrzeka się doręczenia tej uchwały i potwierdza odbiór przedłożonych dokumentów.

Alpiński.

Katarzyna Kołodziej.
Tomasz Ćwierz.
Jan Kołodziej.

Nr. 101. [1]) Pat. niesp. zawiera w §§ 203—216 przepisy o składaniu rachunków; sposób postępowania jest następujący:

Jeśli sądem opiekuńczym jest trybunał I instancyi, opiekun ma przedłożyć rachunek pisemnie i dołączyć do niego wszystkie potrzebne kwity i dokumenta. Natomiast sądy powiatowe powinny wyznaczać audyencye do ustnego złożenia rachunków, zwłaszcza mniejszych i spisać z opiekunem protokół. Na audyencyę tę należy wezwać także najbliższych krewnych małoletniego jak również samego małoletniego, jeżeli ma już własny sąd o swych sprawach (wiek od 17—18 lat w górę) i może udzielić pewnych wyjaśnień; w ten sposób może sędzia bez dalszych dochodzeń, w obecności opiekuna stwierdzić prawdziwość rachunku (§ 203 pat. niesp.).

Pojedyncze i niewielkie rachunki może spisywać urzędnik kancelaryjny (§ 321, l. 2 instr. sąd.), natomiast badanie rachunku jest zawsze obowiązkiem sędziego. W rachunku należy przedewszystkim wykazać majątek, jaki pupil posiadał z początkiem roku rachunkowego, t. j. tak jak był wykazany w inwentarzu, lub w ostatnim rachunku, oraz zmiany majątku zakładowego; jeśli zmian nie było, wystarczy zamieścić uwagę: „Majątek zakładowy wykazany w inwentarzu (w rachunku z dnia . . . .) nie uległ zmianie“. Następnie należy podać przychody i rozchody w czasie, za który składa się rachunek, oraz obliczyć majątek pozostały z końcem roku i wymienić z czego majątek ten się składa, gdzie jest przechowany i jak zabezpieczony. Pierwszą pozycyę rachunku stanowi nadwyżka lub niedobór z poprzedniego roku rachunkowego.

Ocenienie, czy poszczególne pozycye przychodów i rozchodów mają być wykazane rachunkami lub innemi poświadczeniami, zależy od wysokości kwoty i od rodzaju danej pozycyi (§ 204 pat. niesp.).

Jeśli jest więcej pupilów, należy spisać co do każdego z nich osobny rachunek tylko wtedy, gdy przychody i rozchody nie dotyczą wszystkich jednakowo (§ 205 pat. niesp.).

Rachunek należy zamknąć corocznie z końcem tego miesiąca, w którym opieka się zaczęła, lub czasokresu, który sąd wyznaczył. Rachunek musi być złożony najpóźniej w ciągu 2 miesięcy po upływie roku rachunkowego, choćby nawet rozprawa spadkowa nie była jeszcze ukończona. (§ 207 pat. niesp., § 239 ust. cyw.).

Sędzia powinien sprawdzić przedłożony rachunek a w szczególności stwierdzić:

1. czy majątek zakładowy wstawiono w rubryce przychodów, tak jak jest wykazany w inwentarzu, lub w ostatnim rachunku;

2. czy pozycye rachunku zgadzają się z załącznikami;

3. czy pozycye przychodu i rozchodu, które powinny być wykazane rachunkami lub innymi dokumentami, są rzeczywiście tak usprawiedliwione;

4. czy uiszczono należycie opłaty powrotne (podatki, raty długów itp.)

5. czy przed zawarciem interesów lub przed uskutecznieniem wypłat, do których w myśl ustawy cyw. potrzebne jest zezwolenie sądu, postarano się o takie zezwolenie, lub czy można dodatkowo udzielić tego zezwolenia;

6. czy majątek zakładowy jest należycie przechowany i ubezpieczony, a gotówka odpowiednio ulokowana;

7. czy zarząd był odpowiedni i pożyteczny. (§ 208 pat. niesp.).

Sprawdzenie rachunków obszernych lub takich, których zbadanie wymaga wiedzy fachowej, można powierzyć wyjątkowo urzędnikom rachunkowym lub znawcom. W pierwszym rzędzie należy jednak to poruczyć krewnym pupila, o ile są odpowiednio uzdolnieni.

Znawcy mogą badać rachunki tylko co do kwestyi wymienionych pod 1—6, ocenienie zaś, czy zarząd był właściwy i czy uwagi badającego są słuszne, jest zawsze rzeczą sędziego, który nie może przyjąć od znawców projektu uchwały załatwiającej rachunki. (§ 209, 210 pat. niesp.).

Sprawdzając rachunki sędzia powinien uwzględnić sposób wychowania i przymioty osobiste pupila, jego stan, rodzaj majątku i inne miarodajne okoliczności; należy przytem pominąć drobne zarzuty, których wyjaśnienie wymagałoby niestosunkowej straty czasu lub kosztownych dochodzeń.

Jeśli rachunek nie zawiera błędów, lub tylko takie, które przy następnym rachunku mogą być sprostowane, lub wreszcie tylko pomyłki rachunkowe, które można natychmiast usunąć, należy rachunek zaraz załatwić stanowczo.

Jeśli natomiast rachunek jest źle zestawiony, lub jeśli pewne pozycye muszą być bliżej wyjaśnione, należy zakreślić opiece krótki termin do sprostowania lub uzupełnienia rachunku. Wówczas można załatwić rachunek dopiero po usunięciu tych usterek.

W myśl § 214 pat. niesp. każdy rachunek musi być załatwiony uchwałą pisemną, która powinna zawierać: nazwisko opiekuna, pupila i czas, za jaki złożono rachunek, dalej, czy sąd rachunek ten zatwierdził, wreszcie, ile wynosiły z upływem roku rachunkowego dochody pupila, majątek zakładowy i reszta kasowa. Na rachunku należy wpisać datę i liczbę czynności tej uchwały. Nie jest natomiast konieczne wygotowanie i doręczenie tej uchwały interesowanym. Należy tego zwłaszcza w sprawach mniejszych zaniechać, jeżeli po przesłuchaniu osób interesowanych nie było wątpliwości i sprzecznych wniosków, wreszcie jeżeli uchwała pisemna nie jest opiekunowi potrzebna do dalszego zarządu lub do ułożenia rachunku następnego. W tych wypadkach należy wynik badania ogłosić interesowanym ustnie i treść uchwały ustalić jedynie w aktach. (p. wzór II).

Prócz rachunków rocznych opiekun ma złożyć rachunek końcowy najpóźniej do 2 miesięcy po ustaniu opieki, a rachunek ten należy zbadać tak samo, jak rachunki roczne; pupil może jednak po dojściu do pełnoletności lub po upełnoletnieniu zwolnić opiekę od składania sądowi rachunku końcowego.

Obowiązek do składania rachunków przechodzi po śmierci opiekuna na jego dziedziców; rachunki mają być składane sądowi nie pupilowi.

Jeśli w rachunku zaszła usterka, lub coś opuszczono, nie może stąd wyniknąć szkoda ani dla opiekuna, ani dla pupila, mimo że sąd rachunek ten zatwierdził; sąd może także zarządzić z urzędu ponowne badanie rachunku, jeśli się dowie, że zaszły w nim niedokładności.

Uwagi do formularzy Nr. 102—131, dotyczących obrotu depozytowego i spólnych kas sierocych.

I. Uwagi ogólne.

W myśl § 229 ust. cyw. sądy są obowiązane wziąć w przechowanie kosztowności, papiery wartościowe, skrypta dłużne i inne ważne dokumenta pupilów, a w myśl § 230 ust. cyw. należy g o t ó w k ę pupilów, która na razie nie jest potrzebna, korzystnie ulokować.

Sposób, w jaki ma nastąpić lokacya kapitałów pupilów, podają §§ 193—202 pat. niesp.; w szczególności § 194 pat. niesp. i przepisy późniejsze zezwalają:

1. na zakupno dóbr nieruchomych;
2. udzielanie pożyczek, zabezpieczonych ustawowo na dobrach nieruchomych;
3. zakupno austryackich obligacyj państwowych lub obligacyj publicznych na równi z niemi postawionych;
4. zakupno listów zastawnych galicyjskiego zakładu kredytowego ziemskiego, lub innych papierów wartościowych, którym przyznano bezpieczeństwo pupilarne;
5. składanie w austryackich kasach oszczędności, istniejących za zezwoleniem władzy;
6. umieszczanie w spólnych kasach sierocych (wprowadzonych ces. rozp. z 9 listopada 1858, Nr. 205 dz. p. p.).

P a p i e r y w a r t o ś c i o w e należące do małoletnich mogą być złożone:

1. w banku austryacko-węgierskim (rozp. min. z 21 czerwca 1893, Nr. 103 dz. p. p., z 12 lipca 1911, Nr. 139 dz. p. p. i z 13 października 1912, Nr. 203 dz. p. p.)
2. w pocztowej kasie oszczędności (ust. z 15 września 1909, Nr. 198 dz. p. p. rozp. z 2 grudnia 1909, Nr. 199 dz. p. p., rozp. min. spraw. z 9 czerwca 1911, Nr. 30 dz. rozp. i z 6 sierpnia 1912, Nr. 41 dz. rozp. i okólnik w dz. rozp. min. spraw. z r. 1914 str. 24) albo
3. w urzędach depozytowych. Postępowanie przy zakupnie, sprzedaży papierów, spieniężeniu kuponów i t. d. przez urzędy depozytowe, uregulowane jest rozp. min. z 12 listopada 1913, Nr. 236 dz. p. p.

K s i ą ż e c z k i k a s o s z c z ę d n o ś c i mogą być przechowane:

1. w rękach opiekunów po wpisaniu zastrzeżenia, że wypłaty mogą nastąpić tylko za zezwoleniem sądu (rozp. min. spraw. z 16 czerwca 1895, Nr. 15 dz. rozp.).
2. w kasach oszczędności, które je wydały, jeżeli kasa według statutu do przechowania swych książeczek jest uprawniona i zobowiąże się o wszystkich wpłatach i wypłatach zawiadamiać sąd opiekuńczy i opiekuna (okólniki w dz. rozp. min. spraw. z r. 1913 str. 124, 362 i z r. 1914 str. 25) albo
3. w urzędach depozytowych.

Instrukcya dla urzędów depozytowych jest zawarta w rozporządzeniu min. z 28 lipca 1856, Nr. 137 dz. p. p. Instrukcya ta doznała, zwłaszcza w ostatnich czasach, bardzo wielu zmian i uzupełnień.

Form. Nr. 102—131 dotyczące obrotu depozytowego, uwzględniają wszystkie ustawy i rozporządzenia w tym kierunku obecnie obowiązujące. Ze względu na

ważność tego działu sądownictwa niespornego, podaje się poniżej najważniejsze przepisy, odnoszące się do urzędów depozytowych, banku austryacko-węgierskiego i pocztowej kasy oszczędności.

II. Przepisy dotyczące urzędów depozytowych.

I. Rozporządzenie min. spraw. skar. i hand. z 15 marca 1898, Nr. 55 dz. p. p. o składaniu depozytów cywilno-sądowych i o wpłatach do spólnych kas sierocych.

I. Sposób postępowania przy składaniu depozytów cywilno-sądowych i przy wpłatach do spólnych kas sierocych.

§ 1. Złożenie depozytów cywilno-sądowych odbywa się w sposób następujący:

1. przez oddanie depozytu w urzędzie podatkowym i równoczesne wniesienie do tego urzędu podania o przyjęcie. Podanie, które ma być ułożone w myśl przepisów instrukcyi dla urzędów depozytowych, należy adresować do sądu;

2. przez oddanie depozytu w urzędzie podatkowym i powołanie się na akt sądowy, dotyczący złożenia (protokół sądowy, sprawozdanie urzędowe, przypomnienie urzędowe), który to akt urząd podatkowy równocześnie otrzymuje;

3. przez przesłanie pocztą depozytu do sądu. O przesyłkach takich jest mowa w rozdziale II.

Urząd podatkowy jest obowiązany przyjąć każdy przedmiot, oddany mu jako depozyt cywilno-sądowy, który w myśl obowiązujących przepisów nadaje się wogóle do przechowania w urzędzie depozytowym, z zastrzeżeniem, że sądowi przysługuje prawo rozstrzygnięcia, czy złożenie jest dopuszczalne.

Jeśli sąd przyjął dodatkowo złożenie depozytu, uważa się, że nastąpiło ono w chwili nadejścia do urzędu podatkowego.

§ 2. W wypadku podanym w § 1, l. 1, strona ma przedłożyć podanie naczelnikowi urzędu podatkowego, który bada, czy przedmiot nadaje się do złożenia.

Jeżeli przy tem badaniu nie nasuną się żadne wątpliwości, naczelnik urzędu podatkowego umieszcza na zewnętrznej stronie podania dzień złożenia, swój podpis [. . . . . .] i przedmiot atramentem czarnym [. . . . . .] (ustępy opuszczone, dotyczące protokołu czynności, wskutek zniesienia tego protokołu są bezprzedmiotowe; dz. rozp. min. spraw. z r. 1913 str. 226).

§ 3. Następnie mają obaj starsi urzędnicy porównać dokładnie, czy depozyt odpowiada treści podania. Jeśli okaże się niezgodność, należy sprostować odpowiednio podanie przez zamieszczenie dodatku na końcu podania, a strona ma podpisać ten dodatek.

Gdyby w podaniu znajdowały się istotne poprawki, ma strona stwierdzić to w dodatku na końcu podania.

Potem oddaje się depozyt zarządcy podatkowemu w obecności urzędnika kontrolującego, który wpisuje złożenie do dziennika depozytowego.

§ 4. Odebranie depozytu należy uwidocznić na oryginalnem podaniu o przyjęcie, a to przez zamieszczenie artykułu dziennika depozytowego, daty i podpisu obydwóch urzędników odbierających (dz. rozp. min. spraw z r. 1909, str. 396).

Nadto przy złożeniu na rzecz masy nowej, należy podać numer masy (konta, rozp. z 2 grudnia 1913, Nr. 39 dz. rozp. min. spraw.), natomiast nie potrzeba wyciskać pieczęci urzędowej.

Składający otrzymuje nieostemplowane potwierdzenie odbioru, podpisane przez obydwóch urzędników; potwierdzenie takie wydaje się na formularzu, a ma ono zawierać nazwisko, zatrudnienie i miejsce zamieszkania składającego, datę złożenia, artykuł dziennika i krótkie oznaczenie depozytu; gdyby oddawca nie był

składającym, należy wymienić także adres oddawcy; na potwierdzeniu należy wycisnąć pieczęć urzędową.

Strona może żądać dodatkowo, zwracając to potwierdzenie odbioru, aby jej poświadczono odbiór na uchwale sądowej.

§ 5. (wobec zniesienia protokołu czynności bezprzedmiotowy, dz. rozp. min. spraw. z r. 1913, str. 226).

§ 6. Podanie o przyjęcie należy spiesznie, najdalej jednak dnia następnego, przesłać w krótkiej drodze do sądowego biura podawczego, a sąd wydaje dodatkowo polecenie przyjęcia lub inne zarządzenie i zawiadamia o tem składającego.

Jeśli sąd jest zdania, że nie należy zezwolić na złożenie w depozycie, ma polecić składającemu, aby odebrał złożony przedmiot z urzędu podatkowego w terminie, który stosownie do okoliczności należy oznaczyć, z tem, że potem prześle się ten przedmiot składającemu pocztą na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Sąd ma doręczyć uchwałę urzędowi podatkowemu najpóźniej w ciągu dni 3 po otrzymaniu podania o przyjęcie.

Uchwała, którą z powodu nieprzyjęcia depozytu, zakreślono termin do odebrania złożonego przedmiotu, ma dla urzędu podatkowego znaczenie polecenia wydania; jednakże do przesłania tego przedmiotu pocztą potrzeba osobnego polecenia sądowego, (dalszy ustęp wobec zniesienia protokołu czynności bezprzedmiotowy; dz. rozp. min. spraw. z r. 1913 str. 226). Sąd zatrzymuje podanie o przyjęcie a urząd podatkowy ma wydaną przez sąd uchwałę dołączyć do dziennika depozytowego jako załącznik.

§ 7. Gdyby naczelnik urzędu podatkowego po zbadaniu podania o przyjęcie (§ 2 ust. 1) uznał, że przedmiot nie nadaje się do przyjęcia, wówczas ma oznajmić to stronie pisemnie, zamieszczając odnośną notatkę na grzbiecie podania i podając w krótkości przyczynę nieprzyjęcia.

Strona może zaraz żalić się ustnie u naczelnika sądu, który po odpowiedniem zbadaniu, albo zamieści na podaniu polecenie przyjęcia, albo zatwierdzi odmówienie przyjęcia.

Takie tymczasowe polecenie przyjęcia wydane przez naczelnika sądu, nie przesądza stanowczego załatwienia podania o przyjęcie.

§ 8. W wypadkach podanych w § 1, l. 2, urząd podatkowy ma przy przyjęciu depozytu postąpić tak samo, jak podano w paragrafach poprzednich, z tą jednak zmianą, że naczelnik urzędu podatkowego nie bada przedmiotu złożenia w myśl § 2 ust. 1.

§ 9. W lokalu urzędowym sądu i urzędu podatkowego należy w miejscu widocznem wywiesić ogłoszenie, w którem należy zwrócić stronom uwagę, że złożenie przedmiotów, które mają być przechowane w depozycie sądowym, nie może mieć nigdy miejsca do rąk urzędnika sądowego, dalej podać nazwisko urzędnika kasy, uprawnionego do odbioru, oraz urzędnika kontrolującego, który przy odbiorze powinien być obecny, wreszcie wymienić godziny urzędowe przeznaczone dla stron, w których urząd podatkowy przyjmuje depozyta. (W myśl okólnika min. spraw., str. 275, dz. rozp. z r. 1903, ogłoszenie takie należy wywiesić nietylko w sieni, na korytarzach i w ubikacyach przeznaczonych dla stron, lecz także w biurach. Ogłoszenie takie może być drukowane i ma być jak najzwięźlej stylizowane, np. „Pieniędzy przeznaczonych dla urzędu depozytowego nie można nigdy składać do rąk urzędnika sądowego, lecz tylko w urzędzie podatkowym".

§ 10. (dotyczy wyłącznie urzędów podatkowych).

§ 11. Powyższe przepisy o złożeniu depozytów cywilno-sądowych mają także zastosowanie przy wpłatach na rzecz spólnej kasy sierocej, jednakże tylko o tyle,

o ile nie rozchodzi się o peryodyczną spłatę odsetek od pożyczek hipotecznych i spłatę kapitału, gdyż wówczas obowiązują przepisy dotychczasowe.

(Ustępy 2 i 3 dotyczą wyłącznie urzędów podatkowych).

II. Postępowanie z przesyłkami wartościowemi, które nadeszły dla sądu zamknięte lub za przekazem.

§§ 12 i 13 zostały uzupełnione rozp. min. z 19 grudnia 1907, Nr. 271 dz. p. p., które brzmi jak następuje:

§ 1. O ile z powodu znacznego oddalenia sądu od urzędu pocztowego nie zarządzono, aby w pewnej miejscowości doręczał urząd pocztowy w myśl ogólnych przepisów pocztowych, mają organa sądowe odbierać przesyłki wartościowe i zawiadomienia o przesyłkach wartościowych oznaczone napisem „Księga pieniężna", „W sprawach karnych", „Nie przeznaczone do przechowania w urzędzie depozytowym lub w kasie sierocej", jak również nadeszłe dla sądu przekazy pocztowe i płatnicze. (ustępy 2 i 3, które podają sposób postępowania przy odbiorze, a które zostały częściowo zmienione p. 6 rozp. z 11 stycznia 1914, Nr. 4 dz. p. p. opuszcza się).

§ 2. O ile z powodu znacznego oddalenia urzędu depozytowego od urzędu pocztowego nie zarządzono, aby w pewnej miejscowości doręczał urząd pocztowy w myśl ogólnych przepisów pocztowych, mają organa urzędu depozytowego odbierać nadeszłe pocztą dla sądu przesyłki wartościowe i zawiadomienia o przesyłkach wartościowych a przeznaczone do złożenia w urzędzie depozytowym lub w spólnej kasie sierocej.

(ustępy 2 i 3, które podają sposób postępowania przy odbiorze, a które zostały częściowo zmienione p. 7 rozp. z 11 stycznia 1914, Nr. 4 dz. p. p. opuszcza się).

(§§ 14, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, które określają sposób postępowania urzędu depozytowego, zmienione w znacznej części rozp. z 11 stycznia 1914 Nr. 4 dz. p. p., opuszcza się).

§ 17. Gdyby do przesyłki nie dołączono odpowiedniego pisemnego podania, należy przy odbiorze sporządzić krótkie przypomnienie urzędowe, (na przypomnienie można użyć odcinka „des Erlagscheines"; dz. rozp. min. spraw. z r. 1913, str. 141), dołączyć do niego zapisek lub pismo znajdujące się przy przesyłce, a następnie postąpić z tem przypomnieniem urzędowem tak, jak się postępuje z podaniem pisemnem, przyczem w przypadkach wątpliwych należy postarać się o natychmiastowe dalsze zarządzenie naczelnika sądu.

§ 18. Z odebranemi przez urząd podatkowy przesyłkami wartościowemi nadającemi się do przechowania w depozycie lub kasie sierocej ma dalej urząd podatkowy postąpić w myśl przepisów rozdziału I.

Jeżeli natomiast po otwarciu przesyłki doręczonej urzędowi podatkowemu okaże się, że nie nadaje się ona do przechowania w urzędzie depozytowym lub w kasie sierocej, należy tę rzecz wartościową wpisać w urzędzie podatkowym jedynie do przepisanego rozp. min. skar. z 11 stycznia 1876, L. 452 (nr. 2 dz. rozp. min. skar.) osobnego dziennika „dla należytości, grzywien i dokumentów prawnych", a następnie razem z należącem do niej podaniem i z kopertą posłać bezzwłocznie, najpóźniej jednak dnia następnego, do sądu, który ma potwierdzić odbiór w podanym wyżej dzienniku i to stosownie do okoliczności, albo prowadzący księgę pieniężną, albo urzędnik przeznaczony do przechowywania i prowadzenia rachunków ryczałtu kancelaryjnego i kosztów karnych.

§ 21. Gdy przesyłka wartościowa, dla sądu przeznaczona, której zawartość podano na kopercie, nadejdzie opieczętowana nie pocztą, lecz inną drogą, np. gdy ją przyniesie prywatny posłaniec, wówczas należy postąpić z nią w myśl posta-

nowień wyżej podanych, dotyczących przesyłek wartościowych opieczętowanych, pocztą nadeszłych.

Oddawcę należy wezwać, aby był obecny przy otwarciu przesyłki i zbadaniu zawartości, względnie aby w tym celu udał się do urzędu podatkowego; gdyby oddawca tego odmówił, należy to uwidocznić na odnośnym akcie.

§ 28. Jeśli w akcie, który nadszedł do sądu opieczętowany, znaleziono po otwarciu przedmiot wartościowy, który na kopercie nie był podany, ma urzędnik biura podawczego przedewszystkiem zaopatrzyć podanie klauzulą wejścia.

Jeśli znaleziona rzecz wartościowa nie należy do urzędu depozytowego lub kasy sierocej, ma urzędnik biura podawczego oddać ją bezzwłocznie, stosownie do jej przeznaczenia, prowadzącemu księgę pieniężną albo też innemu urzędnikowi powołanemu do przechowywania takich rzeczy wartościowych, po potwierdzeniu odbioru na odnośnym akcie. W przeciwnym razie należy odesłać rzecz wartościową urzędowi podatkowemu.

W razie wątpliwości powinien urzędnik biura podawczego zasięgnąć wskazówki naczelnika sądu.

Postanowienie końcowe.

§ 29. Dla wszystkich podań o przyjęcie do depozytu, które urząd podatkowy przesyła sądowi, tudzież dla wszystkich aktów zawierających pieniądze lub wartości pieniężne, które sąd przesyła urzędowi podatkowemu i dla wszystkich przesłanych tam przekazów pocztowych, przekazów płatniczych pocztowej kasy oszczędności i przekazów pocztowych telegraficznych, ma sąd prowadzić księgę wpływu depozytowego (według formularza B).

W księdze tej ma urząd podatkowy potwierdzać odbiór doręczonych mu aktów i depozytów a to podpisem obu urzędników kasowych, przyczem nie potrzeba wyciskać pieczęci urzędowej.

Gdy z urzędu podatkowego nadejdą prośby o przyjęcie depozytów, sąd ma wypełnić rubryki 1 do 6. Gdy zaś urzędowi podatkowemu przesyła się przedmioty wartościowe lub przekazy, sąd wypełnia rubryki 1 do 4, a urząd podatkowy rubryki 7 do 9; co do przekazów należy dopisać przy najbliższej sposobności w rubryce 7. artykuł dziennika, a względnie artykuł dziennika kasy sierocej.

W rubryce 3. należy podać sądową liczbę czynności, o ile w chwili wpisywania jest znana.

Razem z dziennikiem depozytowym, który w myśl przepisów przesyła się co miesiąc oddziałowi rachunkowemu sądu krajowego wyższego ze wszystkimi załącznikami, należy przesłać bezpośrednio księgę wpływu depozytowego (w myśl rozp. min. spraw. z 15 kwietnia 1912, nr. 21 dz. rozp. w oryginale).

§ 30. Naczelnik sądu ma najmniej 2 razy w każdym miesiącu, w stosownych odstępach czasu, zbadać w lokalu urzędowym urzędu podatkowego dziennik depozytowy i dziennik kasy sierocej, porównać go z księgą wpływów depozytowych i stwierdzić, czy wszystkie podania o przyjęcie depozytu, które nadeszły do sądu od dnia poprzedniej rewizyi, a względnie od dnia 1 bieżącego miesiąca i wszystkie depozyta sądowe i kasy sierocej przez sąd do urzędu podatkowego przesłane, są w dzienniku zapisane. (Przed odesłaniem księgi wpływu należy stwierdzić, czy w dzienniku depozytowym wpisano i ten wpływ, który po ostatniem porównaniu księgi z dziennikiem, został do księgi wpisany; rozp. min. spraw. z 15 lutego 1913, nr. 7. dz. rozp.) Gdyby przy tem badaniu okazała się jakaś niezgodność, winien naczelnik sądu zarządzić odpowiednie sprostowanie, w razie potrzeby po porównaniu z przedmiotem złożonym, co należy uskutecznić w obecności obydwóch urzędników urzędu podatkowego.

Przekonawszy się o zgodności, winien naczelnik sądu poświadczyć to w dzienniku i księdze wpływu depozytowego. (Szczegółowe objaśnienia co do wypełniania rubryk w księdze wpływu depozytowego zawarte są w reskr. min. spraw. z 12 marca 1900, L. 2042, dzien. rozp. str. 86 z r. 1900).

2. Urządzenie ksiąg depozytowych.

Urząd depozytowy prowadzi odrębnie dziennik depozytów sądowych i dziennik spólnej kasy sierocej; dziennik (żurnal) depozytów sądowych obejmuje pod bieżącemi liczbami (artykułami) wszystkie codzienne przychody i rozchody. Formularz tego dziennika wprowadzony został rozp. min. z 27 maja 1902 Nr. 24 dz. rozp. min. spraw. a zmieniony okólnikami w dz. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 46, 136 i 246. Dokumenta, które nie są papierami wartościowymi, do publicznego obrotu przeznaczonymi, wpisuje się według ilości sztuk (n. p. książeczki rentowe pocztowej kasy oszczędności, dziennik rozp. min. spraw. z r. 1912 str. 151). — Dziennik należy zamknąć w przedostatni a w grudniu w ostatni dzień miesiąca (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909 str. 396) i przesłać go oddziałowi rachunkowemu sądu krajowego wyższego za pośrednictwem sądu pierwszej instancyi, który ma dołączyć oryginalną księgę wpływu depozytowego. Pozostałość kasową, jaka się okaże we wszystkich kolumnach po zamknięciu dziennika depozytów sądowych, należy przenieść do dziennika na następny miesiąc. Treść załączników, którymi zarządzono peryodyczną wypłatę, należy wpisać w głównej księdze depozytowej (w koncie), aby się można na nie powołać przy następnych wypłatach. Załączniki takie przechowuje oddział rachunkowy.

Dla każdej masy tworzyło się dotychczas w głównej księdze depozytowej konto (formularz i sposób prowadzenia tej księgi podany w rozp. min. z 27 maja 1902, Nr. 24 dz. rozp. min. spraw. i okólnikach min. spraw. str. 46, 136, 246 dz. rozp z r. 1908).

Dotychczasowy system książkowy zmieniony został rozp. min. z 2 grudnia 1913, Nr. 39 dz. rozp. min. spraw., którem wprowadzone zostały depozytowe karty kontowe. Karty takie będą przechowywane luźnie, obejmują te same rubryki, jakie obejmowały karty (folia) księgi i mają być prowadzone w myśl rozp. min. z 27 maja 1902, Nr. 24 dz. rozp. min. spraw.

Depozytowe karty kontowe mają być według mas znaczone numerami porządkowymi od 1 bieżącymi; numer karty zastępuje dotychczasową stronę księgi głównej, a masy nie będą w przyszłości oznaczane osobnymi jeszcze numerami (obecnie „numer masy“).

Dla mas, w których prawdopodobnie będzie więcej wpisów, należy użyć kart podwójnych, a gdyby i taka karta nie wystarczyła, należy użyć karty dalszej która w odpowiedni sposób powinna być złączona z kartą pierwszą.

Depozytowe karty kontowe mają być wprowadzone najpóźniej 1 kwietnia 1914.

Obecne główne księgi depozytowe mają być zamknięte najdalej do końca roku 1918, a wszystkie masy powinny być do tego czasu przeniesione na karty kontowe.

Depozytowe karty kontowe jeszcze nie użyte mają być przechowywane pod zamknięciem; karty te oznacza się bieżącemi liczbami i notuje się w osobnym zapisku, na jaką masę każda karta została użyta.

Jeżeli ten sam urząd depozytowy załatwia czynności depozytowe dla kilku sądów, wówczas powinien osobno dla każdego sądu prowadzić i oznaczać numerami depozytowe karty kontowe. Dla odróżnienia należy przy numerach konta dodać krótkie oznaczenie sądu (np. K. Nr. 37/K, konto Nr. 37 sądu krajowego).

Tak jak dotychczas ma być prowadzony spis (indeks) mas i to albo systemem kartkowym albo systemem książkowym.

Gdyby w rubrykach karty kontowej „Uchwała sądowa“, „Uwagi i zanotowania“, „Wykreślenia“ nie można było zmieścić treści uchwał, wówczas można na te wpisy użyć osobnej „karty uwag“ („Anmerkungsblatt“), którą w odpowiedni sposób należy złączyć z kartą kontową.

W razie zamknięcia masy, należy kartę kontową wyłączyć z mas niezamkniętych i osobno przechować.

Oprócz podanego wyżej dziennika depozytów sądowych prowadziły urzędy depozytowe do czerwca 1913 także protokół czynności, w którym wpisywały w porządku chronologicznym wszystkie pisma, jakie wpłynęły w sprawach depozytowych i spólnej kasy sierocej.

Rozp. min. sk. z 16 czerwca 1913, L. 29.248 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1913, str. 226) protokół czynności został zniesiony, tak, że pisma takie mają być wpisywane jedynie w dzienniku dopozytowym i w koncie, zaś pisma, które nie wymagają żadnej czynności kasowej i nie nadają się do wpisu w koncie należy wpisywać w ogólnym protokole czynności.

3. Rozporządzenie min. spraw. i skar. z dnia 12 listopada 1913. Nr. 236 dz. p. p. o czynnościach obrotowych sądowych urzędów depozytowych i spólnych kas sierocych.

§ 1. Wszystkie sądowe urzędy depozytowe (cywilno-sądowe urzędy depozytowe, skarbowe i sądowe kasy depozytowe oraz podatkowe i sądowe urzędy depozytowe) winny:

1. uskuteczniać w siedzibie swej w kasach oszczędności i innych zakładach kredytowych tak dla sądów przełożonych jak i innych wkładanie pieniędzy, przypisywanie odsetek, podejmowanie pieniędzy i połączone z tem wypowiedzenia, tudzież winkulacye i dewinkulacye;

2. kupować i sprzedawać dla przełożonych sądów za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności obligacye długu państwa;

3. odnawiać zapomocą bezpośredniego znoszenia się z kasą długów państwowych arkusze kuponowe, uskuteczniać winkulacye, uwolnienia itd. co do obligacyi długu państwa, znajdujących się w ich przechowaniu.

Oprócz tego winny skarbowe i sądowe kasy depozytowe oraz podatkowe i sądowe urzędy depozytowe same spieniężać w myśl odnośnych postanowień kupony przechowanych u nich obligacyi długu państwa.

§ 2. (1) Ponadto mogą prezydya sądów krajowych wyższych postanowić w porozumieniu z krajowemi władzami skarbowemi, że sądowe urzędy depozytowe mają w siedzibie swej za pośrednictwem kantorów wymiany załatwiać tak dla sądów przełożonych jak i innych następujące czynności, a mianowicie: zakupno i sprzedaż, wykupno i wymianę papierów wartościowych, dewiz i walut; wykupno kuponów odsetkowych i dywidendowych oraz dostarczanie nowych arkuszy kuponowych; wpłaty na poczet nie całkiem zapłaconych papierów wartościowych, wykonywanie przywiązanego do papierów wartościowych prawa poboru nowych papierów i przedkładanie papierów wartościowych do ostemplowania.

(2) Sądowe urzędy depozytowe, (w Galicyi — Kraków, Lwów, Kołomya, Przemyśl i Tarnopol), które już obecnie powołane są do wykonywania w siedzibie swej czynności tego rodzaju zapomocą bezpośredniego znoszenia się z kantorami wymiany, winny czynności te załatwiać także w przyszłości.

(3) Prezydya sądów krajowych wyższych mają nadto wskazać powołany do

załatwiania czynności tego rodzaju sądowy urząd depozytowy tym sądom, w których siedzibie niema takiego urzędu depozytowego.

§ 3. (1) Prezydya sądów krajowych wyższych mają prawo zawierać z kantorami wymiany osobne układy co do wykonywania czynności obrotowych.

(2) O ile nie zawarto takich układów, ma uchodzić za regułę, że urząd depozytowy ma oddać cenę kupna albo przedmiot sprzedaży lub zamiany dopiero po otrzymaniu wartości wzajemnej lub innego pokrycia. Jeżeli niema do natychmiastowego rozporządzenia papierów wartościowych, których potrzebuje urząd depozytowy, należy wydać tylko zlecenie kupna a czynność obrotową wykonać dopiero po nadejściu zamówionych papierów wartościowych.

§ 4. (1) Czynności obrotowe, załatwiane dla przełożonego sądu, należy przeprowadzić w dzienniku depozytowym (dzienniku kasy sierocej), na karcie kontowej (w księdze głównej) a w urzędach, w których należy prowadzić wykazy szczegółowe, także w tych wykazach.

(2) Przedmiot wartościowy, wręczony organowi wykonawczemu lub zastępcy kantoru wymiany, wstawia się w dzienniku w rozchód. Dla uwidocznienia, iż oczekuje się wartości wzajemnej, należy kolorowym ołówkiem zakreślić dookoła kwoty, zapisane w dzienniku w kolumnach kwot. Po nadejściu wartości wzajemnej należy znak ten przekreślić i zanotować artykuł, pod którym przedmiot w zamian otrzymany wstawiono w przychód.

(3) Uchwały sądowe, odnoszące się do czynności obrotowych, których wykonanie zajmuje więcej czasu niż jeden dzień, należy przechowywać osobno, dopokąd polecenie sądowe nie zostanie wykonane w całości.

(4) Przed oddaniem dziennika departamentowi rachunkowemu sądu krajowego wyższego należy wykazać na stronie tytułowej artykuły dziennika, obejmujące nie przeprowadzone jeszcze w całości czynności obrotowe. Takie przypadki, w których wartości wzajemnych jeszcze nie otrzymano, należy w nowym dzienniku zapisać na pierwszem miejscu tylko w kolumnie dla przedmiotów z powołaniem się na artykuł rozchodów w dzienniku i przenosić tak długo do dzienników dla miesięcy następnych, dopóki nie zarachuje się stanowczo odbioru wartości wzajemnej.

(5) W podatkowych i sądowych urzędach depozytowych oraz w skarbowych i sądowych kasach depozytowych nie należy prowadzić innych zapisków co do czynności obrotowych dla przełożonych sądów.

(6) Przełożone prezydyum sądu krajowego może pozwolić cywilno-sądowym urzędom depozytowym na odstąpienie od powyższych postanowień oraz na stosowanie się do praktyki dotychczasowej, o ile to jest koniecznie potrzebne ze względu na wielką ilość czynności obrotowych.

§ 5. (1) Jeżeli urząd depozytowy, wykonując polecenie sądu, ma przesłać przedmioty wartościowe celem przeprowadzenia czynności obrotowych zamiejscowemu urzędowi (urzędowi depozytowemu, pocztowej kasie oszczędności, kasie długów państwowych itd.), natenczas należy przesłany przedmiot wartościowy wstawić w dzienniku w rozchód i wydatek ten pokryć pocztowym recepisem nadawczym. Nadejścia wartości wzajemnej należy dopilnować według postanowień § 4.

(2) Czynności obrotowe dla sądów zamiejscowych należy przeprowadzać w wykonawczym urzędzie depozytowym tylko w księdze zapisków wedle dołączonego wzoru, zaś wydania dla sądów zamiejscowych w tejże księdze zapisków i w dzienniku.

§ 6. (1) Sądowe urzędy depozytowe winny na prośbę stron, albo, w razie dostrzeżenia opieszałości stron, z urzędu odnawiać arkusze kuponowe przechowywanych u siebie papierów wartościowych, i to bez polecenia sądu w tym względzie.

(2) Uzyskania nowych arkuszy kuponowych nie potrzeba zapisywać ani w dzienniku ani na karcie kontowej (w księdze głównej).

(3) Odnośnie do obligacyi długu państwa należy przestrzegać przepisów, wydawanych każdorazowo przez dyrekcyę długu państwa. Urząd depozytowy winien czynić sobie zapiski co do tego, z jakich mas pobrano poszczególne talony. Do tego celu można używać także sporządzonego w drodze odbicia odpisu konsygnacyi talonów, przesłanych do kasy długów państwowych. Jeżeli organa likwidujące sporządzają przekazy kasowe, można wspomniane zapiski zastąpić zbiorem tych przekazów.

(4) Arkusze kuponowe papierów wartościowych, nie będących obligacyami długu państwa, należy z reguły odnawiać za pośrednictwem kantorów wymiany (§ 2). Wtedy jedynie można zwracać się w tym celu do urzędu depozytowego w siedzibie zakładu emisyjnego, jeżeli to wydaje się być odpowiedniejsze. Co do odnawiania arkuszy kuponowych papierów wartościowych tego rodzaju, należy czynić zapiski w podobny sposób, jak co do odnawiania arkuszy kuponowych obligacyi długu państwa.

§ 7. (1) Jeżeli sąd zarządzi winkulacyę złożonej w sądzie obligacyi długu państwa, lub przepisanie, złączenie, rozdział albo zwolnienie winkulowanej obligacyi długu państwa z zastrzeżenia, winien dostarczyć urzędowi depozytowemu dwa wygotowania uchwały, w której należy dokładnie określić zarządzoną czynność urzędową, osobę, uprawnioną do poboru odsetek, i organ, wypłacający odsetki. Jedno wygotowanie pozostaje w dzienniku, drugie należy przesłać wraz z obligacyą długu państwa kasie długów państwowych. Przesłane obligacye długu państwa należy spisać w sposób przepisany (zob. § 3. obwieszczenia z dnia 6. marca 1869, Nr. 29. dz. p. p.).

(2) Jeżeli zajdzie tylko zmiana co do osoby, uprawnionej do poboru odsetek, a niema żadnej innej zmiany co do już winkulowanej obligacyi długu państwa, winien sąd zapomocą doręczenia wygotowania uchwały zawiadomić o nowej osobie, uprawnionej do poboru odsetek, likwidaturę długu państwa (Fachowy departament rachunkowy I. c. k. Ministerstwa skarbu w Wiedniu I. Singerstrasse).

(3) Nie potrzeba w przyszłości zawiadamiać kasy długów państwowych o złożeniu w sądzie obligacyi, opiewającej na nazwisko.

§ 8. (1) Jeżeli czynności obrotowych nie mogą załatwiać funkcyonaryusze zakładów kredytowych w urzędowym lokalu urzędu depozytowego, należy używać do przenoszenia przedmiotów obrotu do zakładu kredytowego i do przynoszenia przedmiotów świadczeń wzajemnych funkcyonaryusza urzędu depozytowego, którego mają wyznaczyć obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego (naczelnik urzędu depozytowego) i oznajmić jego nazwisko zakładom kredytowym.

(2) Odnoszenie i przynoszenie w siedzibie urzędu pieniędzy i rzeczy wartościowych aż do kwoty pięciu tysięcy (5000) koron mogą naczelnik urzędu depozytowego lub obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego zlecić godnemu zaufania woźnemu.

(3) Wyższe wartości winien doręczać i odbierać urzędnik, któremu ma towarzyszyć woźny. Naczelnicy urzędu mogą zarządzić także przy przenoszeniu mniejszych kwot dodanie towarzysza organowi wykonawczemu, jeżeli to jest wskazane przez wzgląd na stosunki bezpieczeństwa w danem miejscu lub w danym czasie, na odbyć się mającą drogę lub na inne okoliczności.

(4) Naczelnicy urzędów są odpowiedzialni za ciężkie przewinienie przy wyborze funkcyonaryuszy, którymi się posługują, oraz przy nadzorze nad nimi.

§ 9. (1) Funkcyonaryuszowi, któremu poruczono przeprowadzenie czynności

obrotowej, należy oddać przedmiot wartościowy w obecności dwóch urzędników kasowych a w urzędach, w których zatrudnionych jest tylko dwóch urzędników, w obecności drugiego urzędnika kasowego.

(2) Pozostawia się uznaniu starszych urzędników urzędu podatkowego (urzędników kasowych cywilno-sądowego urzędu depozytowego), czy i w jaki sposób mają dać sobie potwierdzić odbiór przedmiotu wartościowego. Odbiór można potwierdzić w dzienniku lub w księdze zapisków (§ 5., ustęp drugi).

(3) Organ wykonawczy winien załatwić czynność bezzwłocznie i oddać do kasy urzędu depozytowego podjęte pieniądze i inne przedmioty wartościowe jeszcze w dniu podjęcia. Przy tem ma on się wykazać rachunkami i innymi dokumentami, odnoszącymi się do użycia wydanych mu rzeczy wartościowych. Urzędnicy kasowi winni zbadać cyfry i wartości, podane w rachunkach i dokumentach.

(4) Wpływów tych nie należy wpisywać do księgi złożeń (wpływu) cywilno-sądowych urzędów depozytowych.

(5) Jeżeli czynności obrotowych, poruczonych organowi wykonawczemu, nie można wykonać w całości w jednym dniu, winien organ wykonawczy poświadczenie (poświadczenie tymczasowe, rewers zwrotny, recepis, numer wywoławczy itp.), otrzymane za złożony przedmiot obrotu od odnośnej likwidatury kasowej, złożyć jeszcze w tym samym dniu w kasie urzędu depozytowego.

(6) Jeżeli to nie jest możliwe, należy odnieść przedmiot obrotu do kasy urzędu depozytowego, przekreślić zapisek w dzienniku w rubryce rozchodów (§ 4. ustęp drugi) i uwidocznić zwrot w dzienniku albo, jeżeli chodzi o czynności obrotowe dla sądu zamiejscowego, w kolumnie uwag księgi zapisków (§ 5., ustęp drugi).

§ 10. Naczelnik cywilno-sądowego urzędu depozytowego i obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego (kasy skarbowej) winni pod własną odpowiedzialnością czuwać dokładnie nad wykonywaniem na czas czynności obrotowych, zleconych urzędowi, oraz nad uzyskiwaniem przezeń arkuszy kuponowych tudzież składanie napowrót depozytów, pochodzących z czynności obrotowych.

§ 11. Urząd depozytowy winien złożyć sprawozdanie o wykonaniu każdej czynności obrotowej sądowi, który zwrócił się do niego z prośbą o jej przeprowadzenie, dołączając rachunki i inne dokumenty, a to bez osobnego polecenia sądu w tym celu.

§ 12. (1) W poleceniach sądowych należy dokładnie określić czynności obrotowe, które należy przedsiębrać, i ewentualne szczególne warunki dla ich przeprowadzenia, oraz dokładnie oznaczyć odnośne przedmioty wartościowe.

(2) Z poleceniem w celu dokonania czynności obrotowych może sąd połączyć tylko polecenia złożenia w sądzie lub natychmiastowego wydania przedmiotów obrotu lub uzyskanych w zamian przedmiotów.

(3) Jeżeli wysokości wartości przedmiotu w zamian uzyskiwanego nie można w sądowem poleceniu określić liczbami, nie potrzeba nawet w tym wypadku, gdy przedmiot w zamian uzyskany składa się z gotówki, dalszej uchwały sądowej w celu podania liczb (uchwały co do pokrycia), jeżeli tylko do dziennika załączy się wygotowanie rachunku lub poświadczenia kasy oszczędności.

(4) Nie potrzeba osobnego polecenia w celu odbioru także wówczas, jeżeli złożona napowrót książeczka wkładkowa wskutek dopisania odsetek opiewa na wyższą kwotę niż kwota, uwidoczniona w uchwale sądowej. Dopisanie odsetek należy jednak uwidocznić także w kolumnie dziennika, przeznaczonej dla przedmiotów.

(5) Urzędy podatkowe (kasy skarbowej) winny wykonywać polecenia w celu peryodycznego dokonywania pewnych oznaczonych czynności obrotowych dopiero

za każdorazowem zgłoszeniem się strony interesowanej, a jeżeli warunkiem wykonania jest złożenie przedtem przedmiotu wartościowego, dopiero po jego złożeniu.

(6) Przepisy o wydawaniu poleceń cywilno-sądowym urzędom depozytowym w sprawie peryodycznego dokonywania czynności obrotowych pozostają w mocy (§ 35. rozporządzenia z dnia 1 maja 1903, Nr. 104 dz. p. p.. i § 123. rozporządzenia z dnia 1 maja 1903, Nr. 105, dz. p. p. i z dnia 8. maja 1905, Nr. 75. dz. p. p.).

§ 13. (1) Jeżeli depozyt ma być wydany przez urząd depozytowy, nie podlegający sądowi właściwemu do rozporządzania depozytem, winien sąd uchwałę co do wydania skierować podobnie jak przy czynności obrotowej bezpośrednio do sądowego urzędu depozytowego, nie używając pośrednictwa sądu, któremu ten urząd podlega. Równocześnie winien sąd zawiadomić stronę o zarządzeniu przesłania depozytu w celu wydania.

(2) Jeżeli wyjątkowo nie przesyła się stronie depozytu w gotówce pocztą (przez pocztową kasę oszczędności), lecz strona ma go podjąć w innym urzędzie, nie zaś w urzędzie przechowującym, wówczas należy przypadającą należytość za przechowanie potrącić przy przesłaniu gotówki do urzędu, który się prosi o wydanie.

(3) Przy komisyjnem wydawaniu innych depozytów winien pobrać należytość za przechowanie urząd wydający i zarachować ją ostatecznie jak od własnych depozytów. O szczegółach tego obrachunku należy donieść zapomocą awiza urzędowi, który przechowywał wydany przedmiot, a urząd ten ma uwidocznić te szczegóły przy odnośnej pozycyi rozchodów, dołączając awizo (zob. rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 16 listopada 1894, Nr. 46, dz. rozp. min. sk. i z dnia 16. sierpnia 1904. Nr. 124. dz. rozp. min. sk.).

§ 14. (1) Obowiązek nadzoru, ciążący na naczelniku sądu po myśli § 30. rozporządzenia z dnia 15. marca 1898, Nr. 55, dz. p. p. odnosi się także do czynności obrotowych.

(2) Naczelnik sądu winien conajmniej dwa razy w miesiącu porównywać dziennik, księgę główną i wykazy szczegółowe zapomocą próby na wyrywki tak co do zgodności wzajemnej, jak i co do zgodności z zapasami kasowymi, wglądać w księgę zapisków i badać ją po myśli § 5., ustęp 2., oraz przekonywać się zapomocą próby na wyrywki, czy arkusze kuponowe odnawia się w należytym czasie. Jeżeli wydano polecenie w celu peryodycznego spieniężania kuponów i składania uzyskanej za nie gotówki, winien on także badać zapomocą próby na wyrywki, czy polecenia te zostały wykonane.

(3) Przy skontrowaniu urzędów podatkowych należy zawsze starannie badać także wykonywanie przez nie czynności obrotowych, należących do urzędów depozytowych, i prowadzenie ksiąg z zapiskami.

§ 15. Sądy, przechowujące same swe depozyta, winny przy przeprowadzaniu czynności obrotowych stosować analogicznie postanowienia, obowiązujące podatkowe i sądowe urzędy depozytowe. Kupony obligacyi długu państwa winny one spieniężać za pośrednictwem urzędu, określonego w § 2., ustęp ostatni.

§ 16. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1 stycznia 1914.

III. Przepisy dotyczące banku austryacko-węgierskiego.

W banku austryacko-węgierskim należy składać depozyta wielkie, o skomplikowanych stosunkach prawnych, wymagających wiele zapisków; takie masy znajdują się przeważnie tylko w trybunałach i niektórych większych miastach. Natomiast mniejsze depozyta, zwłaszcza składające się z papierów wartościowych państwowych, nadają się więcej do przeniesienia do pocztowej kasy oszczędności.

Postanowienia tyczące się składania papierów wartościowych w banku

austryacko-węgierskim, objęte są rozporządzeniem min. z 21 czerwca 1893, Nr. 103, dz. p. p., które zostało częściowo zmienione rozp. min. z 12 lipca 1911, Nr. 139, dz. p. p. i z 13 października 1912, Nr. 203 dz. p. p.

Dla wyjaśnienia form. Nr. 103 i 104 zamieszcza się te paragrafy tego rozporządzenia, które określają sposób postępowania sądu i stron.

§ 1. Papiery wartościowe, które według powszechnych postanowień ustawy należałoby złożyć w sądzie, a względnie w urzędzie sądowo-depozytowym, mogą być złożone zamiast tam, w banku austryacko-węgierskim a to w „oddziale depozytowym banku austryacko-węgierskiego“ w Wiedniu.

Papiery wartościowe oddawać można osobiście lub przesyłać pocztą. Nadto wszystkie filie banku upoważnione są pośredniczyć na żądanie, bez poboru prowizyi, w złożeniu depozytów papierowych „w oddziale depozytowym“ w Wiedniu. W przypadku takim filia banku posyła papiery do oddziału depozytowego na koszt i niebezpieczeństwo składającego.

Od postanowień rozporządzenia niniejszego są wyłączone:

a) depozyta sądowo-karne,

b) wszelkie depozyta, należące do zakresu jurysdykcyi spornej, a także takie, które składa się w celu zabezpieczenia lub dopełnienia zobowiązania,

c) kaucye i wadya.

Od złożenia w banku austryacko-węgierskim wyłączone są także własne depozyta banku, — gdy więc bank sam ma złożyć sądownie papiery wartościowe, winien zawsze składać je w sądzie.

§ 2. Oddział depozytowy banku austryacko-węgierskiego przyjmuje w przechowanie, z wyłączeniem kwitów depozytowych, przez siebie samego wystawionych, papiery wartościowe wszelkiego rodzaju, o ile od prawnego obrotu nie są wyłączone.

Oddział depozytowy banku austryacko-węgierskiego trudni się także zarządem papierów wartościowych, krajowych i zagranicznych, do obrotu publicznego dopuszczonych, w przechowanie przyjętych (obligacyj długu państwa, listów zastawnych, obligacyj pierwszeństwa, akcyj itd.), asygnat kasowych, książeczek kas oszczędności i innych książeczek wkładkowych.

Depozyta, oddane bankowi w przechowanie, mogą być każdego czasu za zezwoleniem właściwego sądu powierzone bankowi w zarząd, o ile się do tego nadają.

§ 3. Bank przechowuje złożone papiery wartościowe jako oddzielne depozyta i jako oddzielną własność składających, względnie tych osób, dla których zostały złożone.

Austryackie papiery państwowe, nie podlegające losowaniu, może bank przechowywać spólnie, wymieniać na inne równorzędne lub wymieniać na papiery imienne, jest jednak obowiązany zwrócić po ukończeniu przechowywania papiery wartościowe tego samego rodzaju i taką samą ilość sztuk, jaką złożono.

§ 4. Depozyta oddawać należy na czas oznaczony. Termin przechowania, który przy pierwszem złożeniu liczy się na przeciąg najmniej jednego roku a najwięcej lat trzech, może być przedłużony na żądanie, z tem samem ograniczeniem co do czasu.

W zarządzie depozytów, jeżeli czego innego nie postanowiono, bank sam, chociażby tego składający nie żądał, uskutecznia prolongatę zawsze na rok jeden, obciążając równocześnie odnośne konto przypadającą należytością.

Za zezwoleniem właściwego sądu, depozyt może być cofnięty każdego czasu, a więc także przed upływem ustanowionego terminu przechowania lub zarządu.

W przypadku takim strona traci należytość za okres czasu, który jeszcze nie upłynął.

§ 5. Odpowiedzialność banku za depozyta u niego złożone (art. 72 statutu bankowego) rozciąga się także na wszelkie szkody, jakieby strona poniosła wskutek przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcyonaryuszy bankowych.

Odpowiedzialność za przechowanie ustaje z upływem terminu przechowania, jeżeli bank złożył depozyt w sądzie na koszt i niebezpieczeństwo właściciela.

§. 6. Przyjmując depozyt w zarząd, bierze bank na siebie obowiązek załatwiania z pieczołowitością porządnego kupca następujących czynności:

a) realizowania w terminach płatności kuponów należących do papierów wartościowych w banku złożonych. jeżeli one są płatne na placach banku lub spłacane są w walucie austryackiej, w walucie koronowej lub złotych w złocie, w markach niemieckich, frankach lub lirach włoskich, w innym razie jak najkorzystniejszej sprzedaży takowych na giełdzie lub gdzieindziej, tudzież ściągania odsetek od asygnat kasowych, od książeczek kas oszczędności i innych wkładkowych.

Razem z papierami wartościowymi w zarząd oddanymi nie przyjmuje się kuponów, które są już lub będą w najbliższych 14 dniach płatne, trzeba je więc wprzód oddzielić.

b) przeglądania list ciągnień i losowań wydawanych w przeciągu czasu przechowania, jakoteż przeglądania ogłoszeń co do wypowiedzenia lub konwersyi papierów.

c) przedstawiania w ustanowionych terminach do wypłaty tych sztuk, które wypłacane są w walucie austryackiej, w walucie koronowej lub w złotych złotem, w markach niemieckich, frankach lub lirach włoskich, względnie załatwiania konwersyi, a według okoliczności jak najkorzystniejszej sprzedaży na giełdzie lub gdzieindziej sztuk wyciągniętych, wylosowanych lub w inny sposób do wypłaty przypadających, jeżeli nie są wypłacane na żadnym placu bankowym, lub są wypłacane w innej, niżeli wyżej wspomniano, walucie.

Sprzedaż na giełdzie (ad *a* i *c*) uskutecznia się 8 dni przed upływem terminu płatności kuponów lub papierów w Europie płatnych, a 14 dni przedtem, jeżeli są płatne na placach zaeuropejskich.

d) kontrolowania, czy nie nastąpiła w okresie depozytowym amortyzacya tych papierów, które podlegają losowaniu,

e) oddania do dyspozycyi uprawnionemu kwot, według *a* i *c* na placu wiedeńskim wpływających, najpóźniej w 3 dni po terminie płatności, kwot na placu zakładu bankowego poza obrębem Wiednia wpływających, w 8 dni po inkasowaniu w oddziale depozytowym w Wiedniu, lub wszystkich tych kwot w 8 dni po inkasowaniu, w zakładzie bankowym, przez uprawnionego wskazanym,

f) wystarania się w czasie właściwym o nowe arkusze kuponowe,

g) wymieniania kwitów tymczasowych na właściwe papiery,

h) wykonywania łączącego się ze złożonymi papierami wartościowymi prawa pobierania nowych papierów na rachunek składającego,

i) uiszczania za składającego z jego gotówki dalszych sum na papiery nie całkowicie spłacone.

Zobowiązania pod *b*), *c*), *d*), *h*) i *i*) ustanowione, przyjmuje jednak bank tylko co do takich papierów, co do których i o ile listy ciągnienia i losowania, jakoteż wszelkie inne ogłoszenia, bywają umieszczane w Gazecie wiedeńskiej, w piśmie „Budapesti Közlöny“, w piśmie „Deutscher Reichs- und königlich preussischer Staatsanzeiger“, lub oddziałowi depozytowemu banku są bezpośrednio przez zakład emisyjny udzielane. Nadto czynności pod *h*) i *i*) wzmiankowane załatwiać będzie bank tylko w tym razie, jeżeli strona otrzymawszy poprzednio uwiadomienie

od oddziału depozytowego, zażąda tego pisemnie najpóźniej na ośm dni przed upływem terminu do wykonania prawa pobierania lub do zapłacenia sum ustanowionego i jednocześnie pieniądze do tego potrzebne łącznie z odpowiednią prowizyą nadeśle lub ze swojej gotowizny przekaże.

Gdy papier wartościowy, bankowi w zarząd oddany, ma być wskutek wylosowania (wyciągnięcia) lub z innej przyczyny spłacony (*c*) lub gdy co do złożonego papieru zachodzi przypadek amortyzacyi (*d*), oddział depozytowy winien niezwłocznie donieść uprawnionemu o tych okolicznościach, w pierwszym przypadku z podaniem sumy gotówki, która ma być wypłacona, i terminu wypłaty a zarazem uwiadomić o tem także sąd, którego kompetencyi depozyt podlega.

Podobnież o czynnościach według *h*) i *i*) załatwionych winien oddział depozytowy donieść niezwłocznie stronie i zarazem uwiadomić sąd właściwy.

§ 7. Nadto na wyraźne żądanie jest bank obowiązany:

a) załatwiać sprzedaż komisową papierów wartościowych w banku złożonych, jakoteż częściową lub zupełną realizacyę złożonych książeczek kasy oszczędności lub innych wkładkowych,

b) za pieniądze, w zarządzie depozytu wpływające, kupować po kursie dziennym papiery państwa lub inne wartościowe, które według postanowień ustawowych kwalifikują się do lokowania pieniędzy sierocych a następnie obejmować takowe w zachowanie i zarząd.

Po wykonaniu czynności powyżej wzmiankowanych, winien oddział depozytowy banku wydać niezwłocznie stronie rachunek szczegółowy, a zarazem uwiadomić o tem sąd właściwy.

§ 8. Do złożenia depozytu w banku austryacko-węgierskim zamiast w sądzie potrzebne jest zezwolenie tego sądu, który według ogólnych postanowień ustawy jest właściwy do przyjęcia odnośnego depozytu.

Załatwiając podanie o zezwolenie na złożenie w banku, należy rozważyć, czy złożenie takie w porównaniu ze złożeniem w sądzie, stosownie do jakości danego wypadku, jest korzystne dla stron i czy odpowiada celowi.

Oddział depozytowy banku może odmówić przyjęcia depozytu, jeżeli z okoliczności, wśród których złożenie ma nastąpić, można się obawiać trudności w manipulacyi albo zawikłań lub niebezpieczeństw przy zwrocie papierów.

Aby zapobiec późniejszemu odmówieniu przyjęcia depozytu, na którego złożenie sąd zezwolił, wolno w przypadkach wątpliwych postarać się naprzód o zgodę oddziału depozytowego co do projektowanych warunków złożenia, a to bądź przez uzyskanie podpisu na podaniu, bądź przez zapytanie, wystosowane przez sąd do oddziału tego przed załatwieniem podania.

Do złożenia papierów wartościowych na rzecz istniejącego już depozytu sądowego nie potrzeba poprzedniego zezwolenia sądu. O takiem złożeniu dodatkowem winien oddział depozytowy uwiadamiać właściwy sąd w każdym wypadku z osobna. Sąd ma zbadać, czy złożenie jest dopuszczalne i czy odpowiada celowi. Jeżeli sąd nie zatwierdzi złożenia, winien zawiadomić o tem oddział depozytowy i składającego i polecić mu, aby złożony przedmiot podjął w ciągu terminu 14-dniowego, gdyż w przeciwnym razie przedmiot ten będzie mu zwrócony pocztą na jego koszt i niebezpieczeństwo.

§. 9. W podaniu do sądu o pozwolenie złożenia depozytu w banku należy wymienić powód zamierzonego złożenia i oprócz wymienienia nazwiska, stanu i zamieszkania tej osoby, dla której depozyt ma być złożony, oznaczyć dokładnie papiery wartościowe złożyć się mające, wymieniając ilość sztuk, rodzaj, stopę procentową, numer (seryę) i wartość imienną, tudzież kupony w najbliższym czasie

płatne, — nadto trzeba oznajmić, czy papiery mają być złożone tylko celem przechowania czy celem przechowania i zarządu i pod jakimi szczególnymi warunkami (klauzulami). Adnotacyę, że osobie trzeciej służy prawo dożywotniego poboru kuponów a względnie procentów i dywidend, przyjmuje się tylko z dodatkiem „dopóki śmierć uprawnionego do poboru nie będzie udowodniona“. Bank nie przyjmuje nigdy obowiązku przekonywania się w każdym wypadku o życiu uprawnionego do poboru.

§. 10. O udzieleniu pozwolenia do złożenia papierów wartościowych w banku winien sąd uwiadomić z urzędu „oddział depozytowy banku austryacko-węgierskiego w Wiedniu“.

Jeżeli w pozwoleniu złożenia depozytu termin przechowania nie jest podany, przyjmuje się, że składający jest upoważniony umówić się w myśl §. 4-go z oddziałem depozytowym co do ustanowienia a według okoliczności i prolongaty terminu.

Papiery wartościowe znajdujące się w przechowaniu sądowem, mogą być oddane bankowi tylko po opłaceniu lub zabezpieczeniu należytości za przechowanie (taksy depozytowej).

W przypadku złożenia takiego depozytu nadesłać należy oddziałowi depozytowemu banku z urzędu także sumaryczny wyciąg z księgi depozytowej, tyczący się odnośnej masy.

Pozwolenie sądowe do złożenia papierów wartościowych w banku staje się nieważne, jeżeli depozyt nie został złożony w przeciągu sześciu miesięcy od daty pozwolenia.

§. 11. Uskuteczniając złożenie depozytu, winna strona okazać odnośną rezolucyę sądową a papiery wartościowe do depozytu przeznaczone oddać z deklaracyą depozytową.

Deklaracyę depozytową wygotować należy, gdy chodzi o przechowanie, według wzoru A., gdy chodzi o przechowanie i zarząd, według wzoru B.; papiery wartościowe, które mają być oddane, wyszczególnić trzeba w sposób w §. 9 wskazany, papiery jednak nie podlegające losowaniu bez przytaczania numerów (seryi) i podać nazwisko, stan i miejsce zamieszkania osoby, dla której depozyt ma być złożony. Deklaracye dopozytowe, w których numera (serye) papierów nie podlegających losowaniu byłyby wyrażone, nie będą przyjęte. Deklaracya depozytowa musi być opatrzona podpisem własnoręcznym składającego, podającym jego nazwisko, stan, miejsce zamieszkania a jeżeli składający działa w zastępstwie innej osoby, wyrażony być ma nadto stosunek tego zastępstwa i podane nazwisko, stan i miejsce zamieszkania osoby zastępowanej.

Blankiety do deklaracyj depozytowych wydawane będą na każde żądanie bezpłatnie w oddziale depozytowym banku austryacko-węgierskiego w Wiedniu i we wszystkich filiach bankowych.

Oddział depozytowy banku ma wręczyć składającemu kwit depozytowy na papiery złożone.

Na wszystkie papiery wartościowe do depozytu składane, chociażby były różnorakie, wydaje się jeden spólny kwit depozytowy; kwit ten ma zawierać oprócz napisu: „kwit depozytowy na depozyt sądowy“ z powołaniem się na odnośne pozwolenie sądowe, te szczegóły, któreby umożliwiły sądowi rozpoznanie, czy depozyt złożony został zgodnie z pozwoleniem sądowem. Numerów (seryj) złożonych papierów wartościowych nie zapisuje się w kwicie depozytowym, — składający jest jednak obowiązany dołączyć do deklaracyi depozytowej wykaz numerów złożonych papierów wartościowych, podlegających losowaniu, który od-

dział depozytowy opatrzy pieczęcią i odeśle do sądu (§. 12.) Kwit depozytowy opatrzony ma być podpisem firmy oddziału depozytowego banku austryacko-węgierskiego.

Strona obowiązana jest kwit depozytowy troskliwie przechowywać a gdyby go zgubiła, winna pod własną odpowiedzialnością, jak tylko stratę spostrzeże, uwiadomić oddział depozytowy banku, w celu zapobieżenia wydaniu depozytu osobom nieuprawnionym.

Jeżeli depozyt złożono za pośrednictwem filii banku, składający otrzyma najprzód potwierdzenie tymczasowe filii banku na odebrane papiery, a po nadejściu kwitu depozytowego wiedeńskiego oddziału depozytowego, wymienia się potwierdzenie tymczasowe na kwit depozytowy.

§. 12. O przyjęciu każdego depozytu winien oddział depozytowy banku uwiadomić sąd przesyłając kwit depozytowy, opatrzony napisem „kopia“ i pieczęcią oddziału depozytowego, tudzież dołączając podany w §. 11 ust. 5. wykaz numerów złożonych papierów wartościowych losowaniu podlegających.

Sąd winien zbadać, czy depozyt złożono zgodnie z udzielonem pozwoleniem; gdyby dostrzeżono uchybienia, postarać się należy o ich uchylenie.

O ile sąd ma uwiadomić strony interesowane o złożeniu depozytu sądowego, powołać się należy w tem uwiadomieniu na podanie przez składającego wniesione i na udzielone pozwolenie do złożenia depozytu.

§. 13. Sądy są upoważnione na prośbę składającego przesyłać pocztą do „oddziału depozytowego banku austryacko-węgierskiego w Wiedniu“ papiery wartościowe, które mają tam być złożone, razem z deklaracyą depozytową.

§. 14. Nadesłane sądowi przez bank odpisy kwitów depozytowych, tudzież spisy numerów zdeponowanych papierów wartościowych, podlegających wylosowaniu, oraz uwiadomienia banku o zmianach, zachodzących w składzie depozytu, należy przechowywać w odnośnych aktach w osobnym zeszycie.

Pierwszy przysłany odpis kwitu depozytowego i zeszyt w aktach należy zaopatrzyć bieżącą liczbą porządkową. O założeniu tego zeszytu należy uczynić wzmiankę na okładce aktów („Odpisy kwitów depozytowych i spisy numerów przy liczbie porządkowej . . . . . .“). Przesyłane dalsze odpisy i uwiadomienia banku należy również zaopatrywać przypadającemi na nie liczbami porządkowemi i wkładać podobnie jak spisy numerów w osobny zeszyt, na którego okładce należy uwidocznić liczby porządkowe znajdujących się w nim aktów.

§ 15. W zawiadywaniu depozytami trzymać się należy ile możności tej zasady, że papiery wartościowe, do tej samej masy depozytowej należące, zachowywane być mają niepodzielnie albo w sądzie, albo w banku austryacko-węgierskim.

§. 16. Oddział depozytowy banku austryacko-węgierskiego może rozporządzać depozytami, przyjętymi w zastępstwie sądu, tudzież pieniądzmi, wpływającym przy ich zarządzie, jedynie stosownie do zarządzenia sądowego.

Interesa, połączone z odpowiedniem zawiadywaniem depozytu, może oddział depozytowy przeprowadzać w porozumieniu ze stroną bez osobnego zezwolenia sądowego, jeżeli nie powstaje przez to zmniejszenie zasobu kapitałowego. Przytem należy uwzględniać przepisy ustawowe, istniejące co do korzystnego lokowania pieniędzy pupilów.

O uchwałach sądowych, obejmujących rozporządzenie depozytem, winien sąd uwiadamiać oddział depozytowy bezpośrednio.

Uchwały zawierające takie zawiadomienie, ma sąd oznaczyć poniżej liczby czynności osobnymi numerami, biegnącymi w porządku arytmetycznym bez ro-

zróżniania mas depozytowych i zaczynającymi się corocznie od 1. z dodaniem liter B. D. (Bankdeposit—Depozyt bankowy); uchwały te muszą być zawsze zaopatrzone prócz podpisu przełożonego sądu, przewodniczącego senatu lub sędziego samoistnego nadto pieczęcią urzędową sądu.

Dla ewidencyi wspomnianych zawiadomień ma sąd prowadzić zapisek według wzoru E.

O uskutecznieniu takich czynności, połączonych z zarządem, które podjęto bez poprzedniego zezwolenia sądowego, a które powodują zmianę w składzie depozytu, lub przez które zasób kapitałowy ulega zmniejszeniu, tudzież o zupełnem zamknięciu pewnego konta depozytowego będzie oddział depozytowy przesyłał sądowi uwiadomienia w każdym wypadku z osobna.

§. 17. Kwitów depozytowych przez bank wydanych na papiery wartościowe u niego zamiast w sądzie złożone, nie wolno przenosić na inne osoby bez sądowego zezwolenia. Sąd dając na to zezwolenie, winien zarazem oświadczyć, czy depozyt także po przeniesieniu uważany być ma za depozyt sądowy i czy ma takiemu samemu postępowaniu podlegać.

Udzielanie przez bank bez wyraźnego zarządzenia sądu pożyczek na papiery wartościowe w banku zamiast w sądzie złożone, jest również wykluczone.

§ 18. Podania o zezwolenie na złożenie depozytu w banku austryacko-węgierskim, jakoteż o zezwolenie na rozrządzenie depozytem w banku złożonym, a w szczególności także podania o wydanie depozytu, wnosić należy w jednem wygotowaniu, ale z dołączeniem dwóch napisów. Podanie zostaje w sądzie, jeden zaś napis dołącza się do rezolucyi sądowej dla podającego, a drugi przeznaczony jest dla „oddziału depozytowego banku austryacko-węgierskiego w Wiedniu".

§ 19. Każde wydanie papierów złożonych, wliczając tu także kupony, winien odbiorca pokwitować bankowi na przedłożonym kwicie depozytowym, pieniądze, wpływające przy zarządzie depozytu, będą jednak wydawane bez przedstawiania kwitu depozytowego, a to stosownie do polecenia sądu za czekiem, który ma opiewać na nazwisko odbiorcy z dodatkiem „albo okazicielowi", albo za pokwitowaniem albo przez przekazanie na konto żyrowe, istniejące w banku austryacko-węgierskim, albo konto w pocztowej kasy oszczędności, albo przez przekaz płatniczy w obrocie przekazowym pocztowej kasy oszczędności.

Składający, a względnie uprawniony do odbioru otrzyma w miarę potrzeby na każdorazowe żądanie za złożeniem należytości stemplowej w kwocie 40 halerzy książeczkę czekową z 10 blankietami czekowymi. Tylko czeki, wygotowane na takich blankietach, będą po sprawdzeniu wypłacane. Odbiorca blankietów jest obowiązany przechowywać je starannie, a gdyby je utracił, donieść natychmiast oddziałowi depozytowemu banku o dostrzeżonej stracie pod własną odpowiedzialnością, w celu zapobieżenia wypłatom do rąk osób nieuprawnionych.

Po zupełnem wydaniu depozytu odbiera bank kwit depozytowy; blankiety czekowe, niezużyte aż do zamknięcia konta depozytowego, należy zwrócić oddziałowi depozytowemu za ewentualnem wynagrodzeniem stempli.

§. 20. Oddział depozytowy banku winien adnotacye lub prenotacye, tudzież wykreślenia zarządzone przez sąd co do pewnej masy depozytowej, zapisać niezwłocznie, dokładnie i dosłownie w koncie odnośnej masy i o dokonaniu tego zdać sądowi za każdym razem krótką relacyę.

Skoro sąd co do pewnej masy zarządzi adnotacyę, prenotacyę lub wykreślenie, należy uwidocznić to na okładce zeszytu, znajdującego się w aktach (§ 14), w którym przechowuje się odpisy kwitów depozytowych.

(§§ 21, 22, 23, 24 opuszcza się).

§ 25. Za przechowywanie, jakoteż za zarząd depozytów i za wszelkie inne trudy z tem się łączące, opłacać mają strony bankowi należytości pod jakąkolwiek nazwą istniejące, które wyszczególnione są w taryfie należytości do niniejszego rozporządzenia, załącznik F, dołączonej.

§ 26. Pisma, które bank austryacko-węgierski lub zakłady tego banku w sprawach depozytów sądowych będą wystosowywały do sądów i innych władz, nie podlegają w myśl ustawy z dnia 9 lutego 1850, Nr. 50, dz. p. p. jako korespondencye urzędowe, opłacie należytości.

Korespondencyom pomiędzy sądami a bankiem i zakładami bankowymi (tudzież urzędami depozytowymi, dz. rozp. min. spraw. z r. 1912 str. 335), służy uwolnienie od portoryum, przepisane w artykule II, l. 1 ustawy z dnia 2 października 1865, Nr. 108, dz. p. p.; korespondencye te opatrzone być powinny na stronie adresowej dopiskiem: „W sprawach sądowo-depozytowych".

(§ 27 opuszcza się).

IV. Przepisy dotyczące pocztowej kasy oszczędności.

1. Ustawa z dnia 15 września 1909, Nr. 198 dz. p. p., dotycząca umieszczania pieniędzy pupilów i kurandów w kasach oszczędności i w c. k. pocztowej kasie oszczędności.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1. Maksymalną kwotę, do której można umieszczać pieniądze pupilów i kurandów w austryackich kasach oszczędności, istniejących za zatwierdzeniem publicznem, ustanawia się na 3.000 koron dla jednego pupila lub kuranda.

§ 2. Do umieszczania pieniędzy pupilów i kurandów w urzędzie pocztowej kasy oszczędności mają zastosowanie ogólne przepisy, obowiązujące w obrocie oszczędnościowym tego urzędu, z następującemi uzupełnieniami i zmianami (§§ 3 do 9).

§ 3. Na nazwisko każdego poszczególnego pupila lub kuranda należy wydać osobną książeczkę wkładkową.

§ 4. Poszczególne wkładki, które przekraczają 1 koronę, nie muszą wynosić równo pewnej wielokrotnej 1 korony.

§ 5. Sąd opiekuńczy względnie kuratelarny winien wystosować do urzędu pocztowej kasy oszczędności zarządzenie, iż wypowiadanie, zwrot lub inne użycie należności albo pewnej jej części może mieć miejsce jedynie za zezwoleniem władzy opiekuńczej względnie kuratelarnej. Zastrzeżenie takie należy zanotować na książeczce wkładkowej.

§ 6. Zarządzenie powyższe obowiązuje pocztową kasę oszczędności od chwili, w której nadejdzie wraz z książeczką wkładkową do urzędu pocztowej kasy oszczędności w Wiedniu i rozciąga się, o ile sąd nie zarządzi wyraźnie czego innego, także na ewentualne późniejsze wkładki, złożone na odnośną książeczkę wkładkową, oraz na zakupione papiery państwowe.

§ 7. Wkładka może być złożona także za pośrednictwem sądu opiekuńczego względnie kuratelarnego. W tym wypadku nie potrzeba podpisu sądu w książeczce wkładkowej.

§ 8. Urząd pocztowej kasy oszczędności winien na żądanie sądu opiekuńczego względnie kuratelarnego wydawać mu wyciągi z rachunku.

§ 9. Wolno składać wkładki dla pupila lub kuranda na osobną książeczkę wkładkową, podlegającą jego swobodnemu rozporządzeniu.

Równoczesne istnienie takiej książeczki, oraz książeczki wkładkowej, podlegającej ograniczeniu w myśl § 5, nie pociąga za sobą niekorzyści częściowej

utraty odsetek względnie kapitału, która zresztą spada na wkładającego w razie wystawienia kilku książeczek wkładkowych dla jednej i tej samej osoby.

Również co do oznaczonej ustawą maksymalnej kwoty należności oszczędnościowej, podlegającej oprocentowaniu, nie dolicza się wkładek w wolnej książeczce wkładkowej do wkładki, którą wykazuje książeczka wkładkowa, wspomniana w § 5.

§ 10. Przepisy co do umieszczania pieniędzy pupilów i kurandów w urzędzie pocztowej kasy oszczędności mają analogiczne zastosowanie w tych wypadkach, w których za zezwoleniem sądu opiekuńczego względnie kuratelarnego ma się pozostawić w przechowaniu wspomnianego urzędu papiery wartościowe za książeczką rentową pupila lub kuranda.

§ 11. Sądowe złożenie książeczki wkładkowej i książeczki rentowej pocztowej kasy oszczędności należy pominąć, jeżeli wydano zarządzenie, przewidziane w § 5, wyjąwszy, gdy sąd opiekuńczy względnie kuratelarny uznał złożenie to za wskazane ze względu na zachodzące szczególne stosunki.

§ 12. Wykonanie ustawy niniejszej, która wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom sprawiedliwości, handlu i skarbu.

2. Rozporządzenie min. spraw., hand. i skar. z dnia 2 grudnia 1909, Nr. 199, dz. p. p. dotyczące umieszczania pieniędzy pupilów i kurandów w pocztowej kasie oszczędności.

Na zasadzie § 12 ustawy z dnia 15 września 1909, Nr. 198 dz. p. p. rozporządza się, co następuje:

§ 1. Jeżeli złożono pieniądze pupilów lub kurandów w pocztowej kasie oszczędności, wówczas winien zastępca pupila lub kuranda, przedłożyć książeczkę wkładkową sądowi opiekuńczemu względnie kuratelarnemu celem zarządzenia zastrzeżenia wkładki, przepisanego w § 5 ustawy z dnia 15 września 1909, Nr. 198. dz. p. p.

Zarządzając zastrzeżenie, winien sąd przesłać równocześnie książeczkę wkładkową urzędowi pocztowej kasy oszczędności w Wiedniu i uwiadomić urząd ten przy podaniu dokładnego adresu, komu należy wydać książeczkę po przeprowadzeniu zastrzeżenia.

Urząd pocztowej kasy oszczędności ma uwiadomić sąd o przeprowadzeniu zastrzeżenia i stosownie do otrzymanego zlecenia, albo przesłać książeczkę wkładkową sądowi albo też potwierdzić mu przesłanie książeczki tej innemu adresatowi.

Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do własnych książeczek wkładkowych pupila lub kuranda, podlegających swobodnemu rozrządzaniu.

§ 2. Pieniądze pupilów i kurandów można składać w urzędzie pocztowej kasy oszczędności także w ten sposób, iż wpłaca się kwotę pieniężną w jednej ze składnic urzędu pocztowej kasy oszczędności przy równoczesnem przedłożeniu uchwały sądowej, obejmującej zarządzenie zastrzeżenia wkładki.

Do wygotowania uchwały tej należy użyć formularza, wydrukowanego w dodatku.

Wkładka może być złożona przez kogokolwiek.

Także sąd opiekuńczy względnie kuratelarny może złożyć wkładkę przez swoje organa lub przez organa urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego, jeżeli kwota, która ma być wpłacona, znajduje się w sądzie (urzędzie depozytowym).

Urzędnik składnicy winien postąpić z wkładką według przepisów ogólnych, nie może jednak wydać składającemu wystawionej książeczki wkładkowej wraz z przynależnym zeszytem wypowiedzeń, lecz ma wystawić mu osobne wolne od

stempla poświadczenie co do odbioru pieniędzy i zatrzymania książeczki wkładkowej wraz z zeszytem wypowiedzeń.

Składnica prześle urzędowi pocztowej kasy oszczędności uchwałę sądową, obejmującą zarządzenie zastrzeżenia, z dołączeniem książeczki wkładkowej i zeszytu wypowiedzeń.

Urząd pocztowej kasy oszczędności winien następnie wydać dalsze zarządzenie w myśl §. 1. ustępu 3.

§. 3. Sąd opiekuńczy względnie kuratelarny zaznaczy numer książeczki wkładkowej pocztowej kasy oszczędności i urząd, który ją wydał, w rejestrze P. w rubryce, przeznaczonej na uwagi.

§. 4. Dalsze wkładki pieniędzy pupilów i kurandów na zastrzeżoną książeczkę wkładkową mogą być uskuteczniane przez kogokolwiek przy przedłożeniu tej książeczki i bez wykazywania się sądowem poleceniem złożenia.

§. 5. Zawiadomienie urzędu pocztowej kasy oszczędności o zezwoleniu władzy opiekuńczej względnie kuratelarnej na wypowiedzenie, spłacenie lub inne użycie należytości albo pewnej jej części, należy wystosować w formie zwięzłej, oddzielnie od innych zarządzeń, których udzielanie urzędowi pocztowej kasy oszczędności jest zbyteczne; w szczególności należy umieścić zezwolenie na wypowiedzenie i spłacenie należności albo pewnej jej części na odwrotnej stronie kartki, obejmującej wypowiedzenie, a zezwolenie na użycie należności lub pewnej jej części celem zakupna papierów państwowych, tudzież zezwolenie na sprzedaż albo na wydanie papierów państwowych, na odwrotnej stronie odnośnego formularza urzędowego.

Przytem należy używać następujących formułek:

Przy wypowiedzeniu: „L. cz. . . . Władza opiekuńcza względnie kuratelarna zezwala na wypłacenie kwoty . . . . K . . . . h do rąk . . . . . “

Przy zleceniach kupna papierów państwowych: „L. cz. . . . . Władza opiekuńcza względnie kuratelarna zezwala na kupno . . . . . za złożeniem na książeczkę rentową (Nr. . . . .). Kwoty uzyskane za kupony należy zapisać w książeczce wkładkowej na poczet należności (w razie płatności przekazać w gotówce . . . . . w . . . . .)“ — albo „Władza opiekuńcza względnie kuratelarna zezwala na kupno . . . . . i przesłanie kupionych papierów wartościowych . . . . . “.

Przy zleceniach sprzedaży papierów państwowych: „L. cz. . . . . Władza, opiekuńcza względnie kuratelarna zezwala na sprzedaż . . . . . Kwotę uzyskaną ze sprzedaży należy zapisać w książeczce wkładkowej na poczet należności (przekazać w gotówce . . . . . w . . . . .)“.

Przy wydaniach depozytów rentowych in natura: „L. cz. . . . . Władza opiekuńcza względnie kuratelarna zezwala na wydanie . . . . . do rąk . . . . . w . . . . . “.

Można wydać zezwolenie na peryodyczne podejmowanie pewnych kwot częściowych albo odsetek od wkładki albo każdorazowo zapadających kuponów od papierów państwowych, przechowywanych na rzecz pupila lub kuranda.

Na każdem wygotowaniu uchwały, przeznaczonem dla urzędu pocztowej kasy oszczędności, a obejmującem zezwolenie na użycie należności lub pewnej jej części, oraz przy klauzulach zezwolenia, umieszczonych na odwrotnej stronie formularza urzędowego, należy wycisnąć osobną pieczęć sądową, przepisaną w §. 216, ustępie 2, instrukcyi sądowej z dnia 5. maja 1897, Nr. 112 dz. p. p. dla sądowych poleceń wydania.

§. 6. Gdy pupil lub kurand uzyska prawo do samodzielnego zarządu ma-

jątkiem, wówczas winien sąd opiekuńczy względnie kuratelarny uwiadomić o tem urząd pocztowej kasy oszczędności i zarządzić uchylenie zastrzeżenia wkładki. Składającemu wolno wówczas wypowiedzieć swoją należność albo uzyskać wymianę książeczki wkładkowej na książeczkę wkładkową niezastrzeżoną.

§. 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Oprócz powyższych postanowień stosować należy ogólne postanowienia o obrocie pocztowej kasy oszczędności.

Postanowienia te, dotyczące wkładek oszczędnościowych, obrotu czekowego i kliringowego, zakupna, sprzedaży, przechowywania papierów państwowych i zawiadywania nimi i t. d. podane są szczegółowo w broszurze wydanej nakładem pocztowej kasy oszczędności pod tytułem: „Postanowienia dla obrotu pocztowej kasy oszczędności". Broszura ta została rozesłana sądom przez prezydyum sądu krajowego wyższego reskr. z 7 września 1911 praes. 12 898.

V. Treść, układ i sposób użycia formularzy obejmujących zarządzenia, wydane urzędowi depozytowemu lub spólnej kasie sierocej.

W formularzach zawierających zarządzenia wydane urzędowi depozytowemu lub spólnej kasie sierocej zamieszczone są techniczne szczegóły kasowe poza tekstem ujętym w zdania. Oznaczeń tych, jak również czynności manipulacyjnych, które urząd depozytowy, wykonując polecenie, w myśl instrukcyi musi uskutecznić (np. wstawić na rozchód i t. p.), nie należy wymieniać w tekście właściwego polecenia chyba, gdyby wydrukowana treść formularza tego wymagała. Urzędowa nazwa urzędu depozytowego („urząd podatkowy i depozytowy, (rozp. z 1 sierpnia 1907, Nr. 191 dz. p. p.) urząd depozytów sądowych i t. p.") została w formularzach opuszczona; jeśli bowiem uchwała nie zawiera dalszych szczegółów, rozumie się samo przez się, że sąd wydał polecenie własnemu urzędowi depozytowemu. Jeśli zaś polecenie ma wykonać częściowo także urząd depozytowy poza siedzibą sądu, wówczas czynności, które każdy z tych dwóch urzędów depozytowych ma wykonać, określone są osobno w tekście formularza. (np. form. 106).

Przeważna część omawianych formularzy jest tak ułożona, że można ich użyć nietylko do sporządzenia uchwały lecz równocześnie także jako protokołu, co widoczne jest ze sposobu wypełnienia tych formularzy w niniejszym zbiorze.

W wypadkach takich postąpić należy jak następuje:

Jeśli sędzia, wysłuchawszy ustnego wniosku, ma zamiar do wniosku tego się przychylić, a sprawa wogóle jest prosta, można przez powielenie równocześnie spisać protokół i sporządzić potrzebną ilość egzemplarzy uchwały.

Powielenie może nastąpić albo na maszynie do pisania, przy użyciu papieru karbonowego (kalki), albo pismem ręcznem, a wówczas używa się papieru indygo i ołówka atramentowego. W jednym i drugim wypadku wypełnia się najpierw w całości tekst formularza (uchwały), poczem należy odłożyć egzemplarze przeznaczone na uchwały i na pierwszym egzemplarzu jako protokole, wpisać u góry napis protokołu, zaś pod tekstem formularza uzasadnienie wniosku, podpisy i notatkę dozwalającą. Napis (nagłówek) protokołu należy stylizować jak najzwięźlej (tak, jak podano we wzorze).

Nazwa sądu nie jest na formularzach wydrukowana; należy ją wycisnąć pieczątką (stampilią) pod tekstem uchwały.

Nr. 102. (95, 98)[1]

Złożenie w urzędzie depozytowym.

Liczba czynności P. 27/12 4

C. k. sąd powiatowy *w Brzesku*, Oddz. *I.* dnia *4 listopada 1914*.

Oficyał Chytry.

Składający wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Złożenie w urzędzie depozytowym.

Składający: *Jędrzej Wójcik, kupiec w Brzesku.*

składa na rzecz masy: *pupil. Ludwika Podgórskiego, ur. 4 czerwca 1912,* (nowej czy istniejącej)[2] *syna Anny Podgórskiej, służącej w Brzesku, opiekun Franciszek Podgórski w Brzesku (masa nowa).*

Urząd depozytowy przyjmie:

4% książeczkę kasy oszczędności m. Brzeska, nr. 21.692 opiewającą na 200 K.[3]

Złożenie następuje w myśl ugody zatwierdzonej uchwałą z 4 października 1914 P 27/12 3

Chytry, oficyał. *Jędrzej Wójcik.*

Uchwała.

Przyjąć.

4 listopada 1914.

S.

Doręczyć.

1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *J. Wójcik.*
3.

Ks. wpływu dep. poz. *380.*

Księga sieroca.

[Raptularz].

Zapiski urzędu depozytowego.

Weszło *4 listopada 1914.*

Pobrano *4 listopada 1914.* Art. dzien. dep. *597.*

Konto *67.*[4]

Nr. 102. [1]) Patrz uwagi ogólne do form. Nr. 102 i nast.

[2]) Jeśli składa się na rzecz masy już istniejącej, nie potrzeba tego zaznaczać, gdyż wynika to już z oznaczenia masy (rozp. z 9 marca 1900, Nr. 48 dz. p. p.).

[3]) W razie złożenia kosztowności należy podać ich wartość.

[4]) W tym wzorze przyjęto już za podstawę nowy sposób **kontowania na kartach.**

Nr. 103. (100)[1]

Złożenie w depozycie banku austryacko-węgierskiego.

(Rozp. z 21 czerwca 1893, Nr. 103 dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{A. I. } 299/12}{11}$

B. D. I. 19

Składający: *Dr. Zygmunt Cholewicki, adwokat w Krakowie, ul. Jagiellońska 3 (pełnomocnik właściciela depozytu).*

Składa na rzecz masy: *użytkowej Katarzyny Mrozickiej.*

Kwit depozytowy należy wydać:[2]) *składającemu.*

Odsetki należy *wypłacać Katarzynie Mrozickiej w Krakowie, Długa 6. Z gotówki uzyskanej za wylosowane listy zastawne gal. towarzystwa kredyt. ziem. należy kupować takie same papiery; składający oznaczy jak ewentualna reszta ma być ulokowana.*[3])

Bank austryacko-węgierski (oddział depozytowy zakładu głównego we Wiedniu) przyjmie w przechowanie i w zarząd:

17 sztuk austr. renty koronowej po 2000 K razem 34.000 K z kuponami od 1 września 1912; 5 listów zastawnych galic. towarzystwa kredyt. ziem. z kuponami od 1 stycznia 1913; 1 austr. los państwowy z roku 1860, S. 308, Nr. 16, V, wartości nom. 200 K z kuponem od 1 listopada 1912.

Przy depozycie należy zanotować, że stanowi własność Edwarda Jędrasińskiego, radcy skarbowego w Krakowie, Gertrudy 9, i że Emilia Krotyńska w testamencie z 16 listopada 1897 postanowiła co następuje:

Katarzynie Mrozickiej służy prawo dożywotniego użytkowania tych papierów wartościowych; gdyby wylosowano listy zastawne gal. towarzystwa kredyt. ziem., należy z uzyskanej gotówki zakupić takie same papiery wartościowe, a kupony wydawać nadal Katarzynie Mrozickiej; gdyby natomiast wylosowano austryacki los państwowy, nie z najniższą lecz wyższą wygraną, należy z gotówki zatrzymać tyle, by Katarzyna Mrozicka otrzymywała tytułem odsetek taką kwotę, jak przedtem ze spieniężenia kuponu, nadwyżkę zaś należy wydać Edwardowi Jędrasińskiemu.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *I.* dnia *16 czerwca 1912.*

S.[4])

Doręczyć:[5])

1. Bank austryacko-węgierski, oddział depozytowy zakładu głównego we Wiedniu.
2. *Jędrasiński — p. Dr. Z. Cholewicki.*

Rapt. *14 dni.*

Zapisek E. dep. bank.

Nr. 103. [1]) Patrz uwagi ogólne do form. Nr. 102 i nast.

[2]) Oryginalnego kwitu depozytowego nie należy składać w depozycie sądowym, lecz powinno się go wydać stronie, wyjąwszy, gdyby sąd w tym względzie miał szczególnie uzasadnione obawy. (rozp. min. spraw. z 1 stycznia 1898, Nr. 2 dz. rozp).

Oryginalny kwit depozytowy przesyła się bankowi austr.-węg. listem poleconym bez podania wartości, a nie listem pieniężnym.

[3]) Bank austr.-węg. nie przyjmuje wkładek oszczędnościowych, od gotówki nie płaci procentu, a za złożenie gotówki w kasie oszczędności policza prowizyę.

[4]) Odrębną pieczęć sądową, przepisaną w § 216 ust. 2 instr. sąd. należy wycisnąć nie tylko na uchwałach zarządzających wydanie, lecz także na uchwałach, któremi przenosi się własność depozytu na inną osobę, lub któremi nadaje się osobom trzecim inne prawa do depozytu. (rozp. min. spraw. z 4 listopada 1898, Nr. 33 dz. rozp.).

[5]) Po ustaniu przyczyny, dla której zarządzono przechowanie sądowe, życzą sobie często strony, aby depozyt pozostał nadal w banku austr.-węg. jako depozyt bankowy; o tem należy zawiadomić bank austr.-węg.

Nr. 104. (101) [1])

Przeniesienie do depozytu banku austryacko-węgierskiego.

(Rozp. z 21 czerwca 1893, Nr. 103 dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{P. 29/8}}{24}$

B. D. 4.

Urząd depozytowy przeniesie niżej wymienione papiery wartościowe w przechowanie i zarząd banku austryacko-węgierskiego (oddział depozytowy zakładu głównego we Wiedniu).

Przesyłka jest wolna od opłaty pocztowej.[2]) Taksę depozytową należy pobrać *od dr. Stanisława Taszyńskiego, c. k. notaryusza w Białej.*

1. Masa depozytowa: *kuratela Zygmunta Pomorskiego, właściciela dóbr w Leszczynach, konto Tom II str. 37.*
2. Masa bankowa: *jak wyżej, kurator dr. Mieczysław Pomorski, lekarz w Białej.*

Kwit depozytowy należy wydać: *dr. Mieczysławowi Pomorskiemu.*

Odsetki należy *wypłacać aż do odwołania dr. Mieczysławowi Pomorskiemu.*

Przedmiot przeniesienia i ewentualne uwagi:

2 listy zastawne c. k. uprzyw. gal. akc. banku hipotecznego po 10.000 K. S. D., Nr. 5570, 6101, z kuponami od 1 listopada 1912, 2 listy zastawne banku krajowego król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krak. po 2.000, S. IV, Nr. 13.802, 15.963, z kuponami od 31 grudnia 1912. Kupony płatne dnia 30 czerwca 1912 należy wydac przed przeniesieniem.

C. k. sąd powiatowy w *Białej*, Oddz. *I.* dnia *5 września 1912. S.*

Doręczyć:[3])
1. Urząd dep.
2. Bank austryacko-węgierski, oddz. dep. zakładu głównego we Wiedniu (dołączyć do exp 1).
3. *Dr. Mieczysław Pomorski.*

Księga sieroca.
Zapisek E. dep. bank.

Nr. 104. [1]) Patrz uwagi ogólne do form. Nr. 102 i nast.

[2]) Przesyłki depozytów, przechowanych w urzędzie depozytowym, do banku austr.-węg. wskutek polecenia sądu, są wolne od opłaty pocztowej; na przesyłce i na liście przesyłkowym należy jednak zamieścić uwagę: „Sprawa sądowo-depozytowa“ (dz. rozp. min. spraw. z r. 1912, str. 335).

[3]) Nie potrzeba dołączać wyciągu z księgi depozytowej, jeśli nie przenosi się ciążących na depozycie zastrzeżeń; w przeciwnym razie należy dołączyć ten wyciąg, a w uchwale ogólnikowo na niego się powołać. W stosunku z bankiem austr.-węg. potwierdzenie odbioru zastępuje drukowane awizo, które urząd depozytowy dołącza do przesyłek wysłanych do krajowych władz lub urzędów depozytowych; awizo takie po zwróceniu składa się do dziennika depozytowego jako załącznik.

Nr. 105. (110)[1])

Złożenie w kasie oszczędności.

Liczba czynności $\frac{\text{P. } 15/10}{3}$

C. k. sąd powiatowy w *Żywcu*, Oddz. *I. dnia 3 stycznia 1913.*

R. s. k. Ludwikowski.

Antoni Matuszek (*karta 4*) *wnosi, aby zapisaną jego pupilowi przez ś. p. Jana Orzechowskiego* (*A 304/12*) *kwotę ulokować jak niżej:*

Złożenie w kasie oszczędności.

Masa: *małol. Teresa Pawełek, ur. 19 września 1900, nieślubna córka Zofii Pawełek w Żywcu, ul. Kościuszki 3. Opiekun Antoni Matuszek w Żywcu.*

Art. dz. dep.[2]) — konto[3]) *nowa masa.*

Urząd depozytowy złoży na książeczkę wkładkową kasy oszczędności *m. Żywca*
na nazwisko *Zofii Pawełek*
kwotę *300 K*[4]) *(trzysta kor.)* i weźmie książeczkę w przechowanie.

O wykonaniu polecenia należy donieść.

Ludwikowski. *Antoni Matuszek.*

Zezwala się.
3 stycznia 1913. *S.*

Doręczyć:
1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę). *A. Matuszek.*
3. *A 304/12.*

Raptularz
Doniesienie 15 stycznia.

Nr. 105. [1]) Formularza tego można użyć do przeniesienia gotówki złożonej już w depozycie do kasy oszczędności, lub też w sposób przedstawiony we wzorze na spisanie protokołu i uchwały, jeśli strona składa gotówkę i równocześnie stawia wniosek ulokowania jej w kasie oszczędności.

[2]) Należy podać liczbę dziennika depozytowego, jeśli sądowi jest znana (np. z doniesienia urzędu dep. o złożeniu gotówki).

[3]) Zamiast „dep. ks. kont." użyto w formularzach wyrazu „konto", odpowiada on w obu wypadkach, czy masa jest zapisana w księdze kontowej. czy też nowym sposobem na karcie.

[4]) Jeśli sąd zarządza odrazu, aby urząd dep. gotówkę złożoną przez stronę lub władzę ulokował w kasie oszczędności lub zakupił za nią papiery wartościowe a następnie książeczkę lub papiery wartościowe wziął w przechowanie, wówczas nie opłaca się taksy depozytowej za tymczasowe przechowanie gotówki, mimo, że urząd dep. musi tę gotówkę uwidocznić w rubryce przychodu i rozchodu (rozp. min. spraw. z 5 marca 1900, Nr. 12 dz. rozp.).

Nr. 106. (110a) [1])

Złożenie w kasie oszczędności przez zamiejscowy urząd depozytowy.

Liczba czynności $\frac{\text{P } 15/11}{28}$

Masa: *Jana Wątorskiego z Liszek, ur. 15 grudnia 1907, pod opieką matki Heleny Wątorskiej w Liszkach, nr. 14 (nowa masa).*

Art. dz. dep. — [konto] *24.*

Urząd depozytowy podpisanego sądu prześle kwotę *1260 K 40 h (tysiąc dwieście sześćdziesiąt K 40 h)* urzędowi depozytowemu w *Krakowie.*

Urząd ten uprasza się, aby przesłaną kwotę złożył na książeczkę wkładkową *powiatowej* kasy oszczędności w *Krakowie,* na nazwisko *pupila,* a książeczkę przesłał urzędowi depozytowemu tego sądu.

Tutejszy Urząd depozytowy doniesie o wykonaniu polecenia.

C. k. sąd powiatowy *w Liszkach,* Oddz. *I.* dnia *6 kwietnia 1912*

S.

Doręczyć:
1. Urząd dep.
2. Urząd dep. w *Krakowie* (dołączyć do exp. I).
3. Wnioskodawca (odebrał uchwałę).
4.

Raptularz.
doniesienie 1 maja.

Nr. 106. [1]) Patrz rozp. min. z 12 listopada 1913, Nr. 236 dz. p. p. w uwagach ogólnych do form. nr. 102 i nast.

Nr. 107. (nowy)

Złożenie w papierach wartościowych.

Liczba czynności IV 287/97 22/X

(*Przyjęto za podstawę co następuje: Wykonawca testamentu złożył gotówkę zapisaną pupilowi. Zanim sąd polecił urzędowi depozytowemu przyjąć gotówkę, kurator podał wniosek, aby zakupić papiery wartościowe. Wniosek dotyczy także gotówki poprzednio złożonej, dotąd nie oprocentowanej.*)[1])

Masa: *Józef Foltycki.*

[Art. dz. dep.] – konto *T. V. str. 201.*

Urząd depozytowy

a) zakupi z przechowanej w tej masie gotówki następujące papiery wartościowe: *4% listy zastawne galic. towarzystwa kredyt. ziem. po 2000 K nom. wartości*;

b) resztę gotówki złoży na książeczkę wkładkową *powiatowej* kasy oszczędności w *Krakowie*
na nazwisko *pupila.*

Papiery wartościowe i książeczkę wkładkową należy wziąć w przechowanie i zdać sprawę o wykonaniu tego polecenia.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *X*, dnia *7 października 1912.*
S.

Doręczyć:

1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę).
3. **Raptularz.**
doniesienie 25 października.

Nr. 107. [1]) Aby strony nie opłacały należytości za przechowanie gotówki, powinien sąd zaraz po otrzymaniu doniesienia o złożeniu gotówki zarządzić jej ulokowanie; w razie wątpliwości co do sposobu lokacyi, należy przesłuchać opiekuna lub kuratora (patrz uwaga 4 do form. Nr. 105).

Nr. 108. (111)

Złożenie gotówki uzyskanej za kupony.

Liczba czynności P V. 321/1 34

(*Przyjęto za podstawę co następuje: Na rzecz pupila złożono papiery wartościowe; ponieważ gotówka za zrealizowane kupony nie jest na razie potrzebna, zarządza się jej ulokowanie*).

Masa: *kuratel. Jana Grodzkiego.*
Konto: *Tom III. str. 39.*

Urząd depozytowy spieniężyć kupony wymienionych niżej papierów wartościowych a to kupony już zapadłe zaraz, kupony zaś jeszcze niepłatne w miarę ich płatności. Uzyskaną gotówkę należy każdym razem złożyć na książeczkę wkładkową
powiatowej kasy oszczędności *w Krakowie*
na nazwisko *Jana Grodzkiego*
i wziąć książeczkę napowrót w przechowanie.

Uchwałę niniejszą należy zanotować i o tem, jak również o każdem spieniężeniu kuponów, zdać sprawę.

Kurator p. Józef Grodzki
ma zawiadomić urząd depozytowy o każdym terminie płatności.

Oznaczenie papierów wartościowych:
2 listy zastawne gal. akc. banku hipotecznego we Lwowie S. D. Nr. 5570, 6317, po 10.000 K.
3 akcye fabryki i rafineryi cukru towarzystwa akcyjnego w Chodorowie Nr. 00076, 00079, 00082 po 200 K.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *2 grudnia 1912.*
S.

Doręczyć:
1. Urząd dep. *2 egzemplarze.*
2. Wnioskodawca.
3.
Księga sieroca
Raptularz
Doniesienie 1 stycznia 1913.

Nr. 108. [1]) Patrz § 12, zdanie 2, i 5, § 14, zdanie 2, rozp. min. z 12 listopada 1913, Nr. 236 dz. p. p. w uwagach ogólnych do form. Nr. 102 i nast.; § 35 rozp. min. z 8 maja 1905, Nr. 75 dz. p. p., dotyczący cywilno-sądowego urzędu depozytowego we Lwowie pozostaje w mocy.

Strona może uniknąć zgłaszania się w urzędzie dep. w sprawie spieniężania kuponów, składając papiery wartościowe w pocztowej kasie oszczędności na książeczkę rentową (rozp. min. spraw. z 3 stycznia 1911, Nr. 2 dz. rozp.)

Nr. 109. (113)

Spieniężenie wylosowanego papieru wartościowego.

Liczba czynności $\frac{\text{No I. } 414/99}{16}$

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *I.* dnia *4 października 1912.*
R. s. k. Wroniecki.

P. Feliks Dziewicki jako dziedzic pierwszy (fiducyaryusz) i p. Józef Dziewicki jako dziedzic podstawiony wnoszą, aby wydać następującą uchwałę:

Masa: *powiernicza Stanisława Dziewickiego.*
Konto *Tom III. str. 83.*

Urząd depozytowy spieniężyy wylosowany papier wartościowy: *obligacyę galic. funduszu propinacyjnego S. 4604, Nr. 53, opiewającą na 1000 K w terminie płatności (1. stycznia 1913.)*, po odcięciu kuponu płatnego dnia *31. grudnia 1912.*[1]) *Za uzyskaną gotówkę należy zakupić austr. rentę kor. i wziąć w przechowanie, resztę gotówki zaś złożyć na książeczkę kasy oszczędności m. Krakowa nr. 85032. Zastrzeżenia dotyczące wylosowanego papieru odnoszą się także do papierów, które będą zakupione.*[2])

O wylosowaniu dowiedzieliśmy się z Gazety Lwowskiej.
Wroniecki. *Feliks Dziewicki.*
Józef Dziewicki.

Uchwała:
Dozwala się.
4 października 1912.
S.[3])

Doręczyć:
1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca *Feliks Dziewicki.*
3.

Raptularz.
Doniesienie 25 stycznia.

Nr. 109. [1]) Kupon ten stanowi oprocentowanie kapitału do dnia płatności; od tego dnia kapitał się nie procentuje. Jeśli więc przeoczono, że papier wartościowy został wylosowany i spieniężono dalsze kupony, kwota w ten sposób pobrana będzie strącona z kapitału, na jaki opiewa wylosowany papier wartościowy.

[2]) Zastrzeżenia dotyczące papieru wylosowanego można w ten sposób przenieść na papier zakupiony; należy jednak ponownie upoważnić do stałego pobierania kuponów, jeśli zakupiono papiery wartościowe innego rodzaju, jak papier wylosowany.

[3]) W trybunałach I instancyi nie potrzeba uchwały senatu, § 37, L. 9, ust. org.

Nr. 110. (104)

Wydanie z urzędu depozytowego.

Wzór I.

Liczba czynności $\frac{\text{P. } 27/15}{6}$ —

C. k. sąd powiatowy *w Niepołomicach*, Oddz. *I.* dnia *5 lutego 1920.*

Zofia Mika, matka i opiekun Franciszek Mika, obecnie w Bochni, proszą, aby wydać następującą uchwałę:

Masa: *mał. Jan Mika.*[1])
Konto: *29.*[2])
Uprawniony do odbioru:
(Nazwisko, stan, miejsce zamieszkania): *Zofia Mika, krawcowa w Niepołomicach.*
Przyczyna wydania: *sprawienie ubrania i bielizny małoletniemu.*[3])

Urząd depozytowy wyda osobie uprawnionej do odbioru *książeczkę wkładkową powiatowej kasy oszczędności w Krakowie Nr. 40.672, która opiewała dnia 8 sierpnia 1918 na 62 K 40 h.*[4])

Jan Mika ma być przyjęty bezpłatnie do zakładu Ks. Salezyanów w Oświęcimie, musi jednak mieć wyprawę wyliczoną w piśmie zakładu. Odsetki nie wystarczą na pokrycie tego wydatku.

Zofia Mika wykaże do końca marca br., że gotówki użyła na cel wymieniony.

S. *Zofia Mika.*
Franciszek Mika.

Uchwała.
Dozwala się.
Niepołomice, 5 lutego 1920.
S.[5])

Doręczyć:[6])
1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *Zofia Mika.*
3.

Księga sieroca (*zmiana adresu Franciszka Miki*).
Raptularz *31 marca.*

Do wiadomości: Gotówkę przesyła urząd depozytowy stronie pocztą zaraz po otrzymaniu uchwały, o ile w uchwale nie zarządzono inaczej. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe wartości do 20.000 K, kupony i dokumenta przesyła się pocztą wtedy, gdy uprawniony do odbioru zażąda tego i nadeśle urzędowi depozytowemu potwierdzenie odbioru. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe, mające wyższą wartość, jak również kosztowności, należy odebrać osobiście. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i potwierdzenie odbioru (kwit) oraz wykazać tożsamość osoby.

Nr. 110. (I) [1]) W uchwale zarządzającej wydanie z urzędu depozytowego nie podaje się zwykle bliższych szczegółów, dotyczących właściciela depozytu, gdyż już numer konta wystarczy, by oznaczyć dokładnie masę i uniknąć pomyłek. Z ostroż-

ności można zamieścić te szczegóły wtedy, gdy w gminie jest więcej osób tego samego imienia i nazwiska.

[2]) Przyjęto tu, że masa jest wpisana nowym sposobem na oddzielnej karcie (rozp. z 2 grudnia 1913, Nr. 39 dz. rozp. min. spraw. i uwagi ogólne II. 2 do form. Nr. 102 i nast.)

[3]) Należy wymienić przyczynę wydania, by urząd depozytowy mógł ocenić, czy nie zachodzi wyjątek od ogólnej zasady, że należy pobrać taksę depozytową przy wydaniu depozytu. Wysokość taksy depozytowej zależy od rodzaju depozytu; rodzaje te są następujące: 1. gotówka i kosztowności, 2. papiery wartościowe, 3. dokumenta prawne, 4. dokumenta. Książeczki kas oszczędności uważa się za dokumenta prawne, a taksa depozytowa wynosi 60 h. za każde 5 lat; gdyby jednak kwota złożona na książeczce była tak mała, że należytość stemplowa obliczona według skali II. wynosiłaby mniej aniżeli 60 h., uiszcza się tę mniejszą kwotę. Jeśli zarządzono podjęcie tylko pewnej kwoty z książeczki, a książeczka ma być nadal przechowana, uiszcza się taksę depozytową dopiero przy wydaniu książeczki. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1905, str. 200).

O wysokości taksy depozytowej orzekają wyłącznie władze skarbowe i to we wszystkich instancyach, a sąd ma jedynie podać okoliczności stanowcze dla oznaczenia tej taksy. Wobec tego zarządzenie sądu, że depozyt należy wydać „bez potrącenia taksy depozytowej" jest niewłaściwe i nie ma znaczenia (rozp. min. spraw. z 10 stycznia 1896 Nr. 3 dz. rozp.). Nie opłaca się taksy depozytowej między innemi: od kwot i przedmiotów wydanych na utrzymanie, wychowanie i naukę pupila lub na zapłacenie jego długów; od depozytów, złożonych na zabezpieczenie należytości od spadków, lub które mają być wydane skarbowi państwa, albo funduszowi przez skarb państwa dotowanemu; od kuponów papierów, znajdujących się w przechowaniu sądowem (dz. rozp. min. spraw. z r. 1907, str. 218).

[4]) Strona ma wręczyć urzędowi depozytowemu ostemplowane potwierdzenie odbioru. Osoby nie umiejące pisać, mają zamieścić znak ręczny obok podpisu 2 świadków; uwierzytelnienie podpisu nie jest wymagane (dz. rozp. min. spraw. z r. 1908. str. 80).

Potwierdzenie odbioru (kwit) należy zaopatrzyć stemplem na 1 K; gdyby jednak według skali II przypadała niższa należytość, należy uiścić stempel według tej skali; kwity na kwoty nie przenoszące 4 K są wolne od należytości stemplowej.

Przy wydaniu papierów wartościowych oblicza się należytość stemplową według wartości kursowej pieniężnej (niższej) w dniu wydania uchwały (dz. rozp. min. spraw. z r. 1896 str. 47).

Ponieważ nie wymaga się podpisu świadków na kwicie, należy w uchwale zezwalającej na wydanie dokładnie oznaczyć uprawnionego do odbioru i uchwałę doręczyć mu do rąk własnych, aby zapobiec nadużyciu.

Urząd podatkowy, wydając depozyt, nie odbiera od strony uchwały zezwalającej na wydanie, lecz zaznacza tylko na tej uchwale, że polecenie wykonano. (rozp. min. z 14 lutego 1901, Nr. 15 dz. p. p.).

[5]) Uchwałę zezwalającą na wydanie, ma podpisać jedynie sędzia samoistny, który ją wydał (dz. rozp. min. spraw. z r. 1900, str. 31); pieczątki używać nie wolno (§ 191 instr. sąd.); każda odbitka uchwały musi być osobno podpisana.

[6]) Jeśli depozyt ma być wydany dopiero po prawomocności uchwały, doręcza się uchwałę tylko stronom, a wygotowanie przeznaczone dla urzędu depozytowego zatrzymuje na razie kancelarya, która po prawomocności ma zaopatrzyć uchwałę klauzulą i przesłać ją urzędowi depozytowemu. Ażeby strony nie zgłaszały się przedwcześnie w sądzie lub urzędzie podatkowym, należy w uchwale

zaznaczyć, że wykonanie nastąpi po prawomocności, a sąd z urzędu stwierdzi prawomocność. Gdyby część polecenia urząd depozytowy miał wykonać zaraz, część zaś dopiero po prawomocności, doręcza się odrazu urzędowi depozytowemu uchwałę w której jednak należy zaznaczyć, że urząd depozytowy dodatkowo zostanie zawiadomiony o prawomocności. (rozp. min. spraw. z 6 lipca 1906, Nr. 18 dz. rozp.).

Nr. 110. (104)

Wydanie z urzędu depozytowego.

Wzór II.

Liczba czynności $\frac{\text{A. I. } 14/1}{20}$

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu*, Oddz. *I.* dnia *2 lipca 1913.*

Sędzia: Wolański.

P. Edward Wadowski wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Masa: *użytkowa Marcina Cholewickiego.*
Konto: *T. III. str. 329.*
Uprawniony do odbioru: (Nazwisko, stan, miejsce zamieszkania): *Edward Wadowski, ajent handlowy, Podgórze, ulica Skawińska 6.*
Przyczyna wydania: —

Urząd depozytowy wyda osobie uprawnionej do odbioru, *pomijając zanotowane zastrzeżenia, 6 sztuk austr. renty koronowej po 2000 K, opiewających razem na 12.000 K z kuponami od 1 września 1913 i talonami (pocztą).*[1])

P. Edward Wadowski podaje: Spadek po Adamie Wronieckim, przyznano mnie i mej siostrze Annie z Wronieckich Zatorskiej, która ustanowiła mnie pełnomocnikiem[2]) *(pełnomocnictwo uwierzytelnione pod 1). Użytkowca zmarł dnia 1 maja br. jak wynika z aktów A III. 5/13.*

Stronę, która prosi o przesłanie pocztą, stosownie pouczono.

Dozwala się. *Edward Wadowski.*
2 lipca 1913.
S.

Doręczyć:

1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę). *E. Wadowski.*
3. *Anna Zatorska, Kraków, Długa 7.*

[Księga sieroca.
Raptularz].

Do wiadomości: Gotówkę przesyła urząd depozytowy stronie pocztą zaraz po otrzymaniu uchwały, o ile w uchwale nie zarządzono inaczej. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe wartości do 20.000 K, kupony i dokumenta przesyła się pocztą wtedy, gdy uprawniony do odbioru zażąda tego i nadeśle urzędowi depozytowemu potwierdzenia odbioru. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe mające wyższą wartość, jak również kosztowności należy odebrać osobiście. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i potwierdzenie odbioru (kwit) oraz wykazać tożsamość osoby.

Nr. 110. (II). [1]) Przesyłka depozytów pocztą wprowadzona została rozp. min. z 28 grudnia 1911, Nr. 248 dz. p. p. i rozp. min. spraw. z 10 stycznia 1912 Nr. 3 dz. rozp.

To rozporządzenie zawiera nadto następujące zarządzenia:

Ustęp V. Ponieważ gotówkę (bez względu na wysokość) przesyła się pocztą, jeżeli w uchwale nie zarządzono inaczej, powinien sędzia w każdym wypadku rozważyć, czy nie należy odstąpić od ogólnej zasady i wydać inne zarządzenie; nadto należy w uchwale podać dokładnie nazwisko i miejsce zamieszkania uprawnionego do odbioru, gdyż wobec doręczenia przez pocztę urząd depozytowy nie może stwierdzić, czy nie zachodzi pomyłka.

Ustęp VI. Uchwały zezwalające na wydanie winny być stylizowane krótko i dokładnie; nie należy poleceń do urzędu depozytowego zamieszczać w różnych miejscach uchwały, a w ogóle należy dążyć do tego, by urząd depozytowy otrzymał tylko tę część uchwały, która zawiera zarządzenie wydania.

Ustęp VII. Ponieważ urząd depozytowy przesyła gotówkę zaraz po otrzymaniu uchwały, należy przestrzegać ściśle rozp. z 6 lipca 1906, Nr. 18 dz. rozp. min. spraw. (podane w uwadze 6 do form. Nr. 110 I.)

Ustęp VIII. Strony należy pouczyć, że zażądając przesłania pocztą depozytu, składającego się z papierów wartościowych i książeczek wkładkowych, oszczędzą sobie drogi do urzędu depozytowego i unikną potrzeby wykazania tożsamości osoby; w ten sposób ulży się także urzędom depozytowym zwłaszcza wówczas, gdyby depozyt miał być wydany za pośrednictwem innego urzędu depozytowego. Przesłania pocztą można zażądać w sądzie, we wniosku o wydanie, lub też pisemnie wprost w urzędzie depozytowym. Do tego pisma do urzędu podatkowego, które jest wolne od należytości stemplowej, należy dołączyć kwit. Urząd depozytowy przesyła depozyt listem nieopłaconym, obciążonym zaliczką w wysokości należytości za przechowanie (taksy depozytowej).

[2]) Depozyt może być wydany pełnomocnikowi osoby uprawnionej do odbioru tylko wówczas, gdy już w uchwale wymieniono nazwisko pełnomocnika (dz. rozp. min. spraw. z r. 1901, str. 253).

Nr. 110. (104)[1])

Wydanie z urzędu depozytowego.

Wzór III.

Liczba czynności $\frac{\text{E V. } 357/16}{36}$

Masa: *egzek. Ludwik Okoń.*

Konto: *432.*

Uprawniony do odbioru:

(Nazwisko, stan, miejsce zamieszkania): *patrz niżej.*
Przyczyna wydania: *wykonanie uchwały działowej.*

Urząd depozytowy wyda osobie uprawnionej do odbioru *a mianowicie:*

1. Aronowi Żywieckiemu, kupcowi, Kraków, Zwierzyniecka 28, 1028 (tysiąc dwadzieścia osiem) K 25 h.

2. Janowi Skoczylasowi, krawcowi, Kraków, św. Anny 7, 367 (trzysta sześćdziesiąt siedm) K 20 h.

3. Annie Bieleckiej, właść. real. w Tuchowie, 136 (sto trzydzieści sześć) K 50 h.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *V.* dnia *7 maja 1916.*

S.

Doręczyć:
1. Urząd dep.
2. [Wnioskodawca (odebrał uchwałę)].
3. *ark. dor. nr. 1–6.*

[Księga sieroca.
Raptularz.]

Do wiadomości: Gotówkę przesyła urząd depozytowy stronie pocztą zaraz po otrzymaniu uchwały, o ile w uchwale nie zarządzono inaczej. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe wartości do 20.000 K, kupony i dokumenta przesyła się pocztą wtedy, gdy uprawniony do odbioru zażąda tego i nadeśle urzędowi depozytowemu potwierdzenie odbioru. Papiery wartościowe i książeczki wkładkowe mające wyższą wartość, jak również kosztowności, należy odebrać osobiście. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i potwierdzenie odbioru (kwit), oraz wykazać tożsamość osoby.

Nr. 110. (III) [1]) Formularza tego można także użyć w sprawach egzekucyjnych na wydanie licytacyjnej ceny kupna za ruchomości lub nieruchomości (wykonanie prawomocnej uchwały działowej).

Nr. 111. (109) [1])

Upoważnienie do stałego pobierania kuponów.

(Rozp. z 12 listopada 1900, Nr. 194 dz. p. p., i z 3 stycznia 1911, dz. rozp. Nr. 2).

Liczba czynności $\frac{\text{P. II } 27/12}{7}$

(Podano pisemnie o upoważnienie do pobierania kuponów na pokrycie kosztów utrzymania pupila w zakładzie).

Masa: *kuratela Antoniego Bursztyna z Tarnowa.*
Konto: *Tom VII, str. 247.*

Urząd depozytowy będzie wydawał corocznie *Piotrowi Bursztynowi w Tarnowie, ul. Wałowa 4,* kupony od niżej wymienionych papierów

wartościowych, a to tak kupony płatne już w dniu wydania jak i te, które będą jeszcze płatne w odnośnym okresie rocznym (licząc rok od daty niniejszej uchwały).[2])

Zarządzenie to obowiązuje do *odwołania.*

Należy je zanotować i o tem donieść sądowi.

Oznaczenie papierów wartościowych:

3 listy zast. galic. towarzystwa kred. ziem. S. III, Nr. 197, 198, 199 po 2000 K, z kuponami od 30 czerwca 1913; 2 listy zast. uprzyw. gal. akc. banku hipotecznego we Lwowie S. D. Nr. 892, 7312 po 10.000 K z kuponami od 1 maja 1913, 4% los premiowy węgierskiego banku hipotecznego S 3826, Nr. 022 z kuponem od 1 lipca 1913.[3])

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie,* Oddz. *II.* dnia *5 stycznia 1913.*

S.

Doręczyć.

1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę).
3.

Księga sieroca.

Raptularz *5 stycznia 1914* (*wykazanie sposobu użycia.*)

Do wiadomości: Jeżeli uprawniony do odbioru życzy sobie, aby mu kupony przesyłano pocztą, powinien zawiadomić o tem urząd depozytowy i przed każdym terminem wydania przysłać potwierdzenie odbioru (kwit). Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i wykazać tożsamość osoby.

Nr. 111. [1]) Patrz uwaga 1 do form. Nr. 108.

[2]) W myśl rozp. min. z 12 listopada 1900, Nr. 194 dz. p. p., można upoważnić do stałego pobierania kuponów z masy pupilarnej wówczas, „gdy korzyść tego zarządzenia jest widoczna, kwota na jaką kupony opiewają, nie przewyższa znacznie potrzebnej sumy i nie ma obawy, aby naruszono prawa osob trzecich lub kupony źle przechowano, a gotówki użyto na cel niewłaściwy".

[3]) Papiery wartościowe nie mające bezpieczeństwa pupilarnego lub nie przynoszące odpowiedniego procentu należy spieniężyć; należy jednak zważać przytem na to, czy kurs tych papierów w chwili sprzedaży jest korzystny, oraz czy strata wynikająca z bezzwłocznej sprzedaży nie byłaby większą niż niebezpieczeństwo połączone z zatrzymaniem ich jeszcze przez pewien czas (§ 202 pat. niesp.).

Nr. 112. (106)

Wydanie z książeczki wkładkowej.

Liczba czynności $\frac{\text{P. XI 187/5}}{32}$

(Przyjęto co następuje: Zastępca pupila, pozwanego o ojcostwo i alimenta, prosi o wydanie kwoty potrzebnej na pokrycie kosztów sporu i zapadłych rat alimentacyjnych. Opiekun przystąpił do tej prośby).

Masa: *mał. Teofil Nizicki.*
Konto: *Tom IX, str. 14.*
Książeczka wkład. Nr. *93.674 powiatowej kasy oszczędności w Krakowie na nazwisko Teofila Nizickiego,*
opiewająca na *970 K 86 h (13 marca br.).*
Przyczyna wydania: *uiszczenie długu małoletniego.*

Urząd depozytowy podejmie — bez [–po–]¹) wypowiedzenia(u) z książeczki wkładkowej *kwotę 342 (trzysta czterdzieści dwie) K 78 h* i wyda *p. dr. Kaźmierzowi Orawskiemu, adwokatowi w Krakowie, Jagiellońska 7.*²)³)⁴)

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie,* Oddz. *XI.* dnia *2 kwietnia 1913.*

S.

Doręczyć.
1. Urząd dep.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *Dr. Orawski,*
3. *Adolf Zaremba (karta 41).*

Księga sieroca.
Raptularz.

Do wiadomości: Gotówka będzie przesłana uprawnionemu do odbioru pocztą zaraz po podjęciu, o ile w uchwale nie zarządzono inaczej. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i potwierdzenie odbioru (kwit), jak również wykazać tożsamość osoby.

Nr. 112. ¹) Kwestya, czy trzeba wypowiedzieć kapitał, zależy od statutu lub zwyczaju przyjętego przez kasę oszczędności. W uchwale należy zawsze wyrazić, czy gotówka ma być podjęta bez lub po wypowiedzeniu (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909, str. 257).

²) Urzędy depozytowe przesyłają stronie gotówkę przekazem pocztowym pod adresem wskazanym w uchwale, o ile sąd nie zarządził wypłaty w urzędzie. O każdej zmianie mieszkania winna strona zawiadomić urząd pocztowy, a w razie wypłat powtarzających się, donieść sądowi o stałej zmianie mieszkania. Przesyłka następuje na koszt i niebezpieczeństwo strony, a urząd depozytowy potrąca przytem należytość za przechowanie, tudzież należytość stemplową od kwitu, o ile nie przedłożono przedtem kwitu. (Do 40 K nie potrąca się należytości stemplowej od kwitu). Urzędy depozytowe mają na przesyłki wyżej 40 koron osobne blankiety przekazów pocztowych, które na odwrotnej stronie zawierają pokwitowanie. Jeśli strona uprawniona do odbioru ma konto czekowe w pocztowej kasie oszczędności, można wypłacić gotówkę przez wpis na to konto. W takim razie strona winna przesłać urzędowi depozytowemu potrzebny blankiet (przekaz poczt. kasy oszcz., Erlagschein), oraz kwit należycie ostemplowany, albo też zgodzić się na ściągnięcie należytości stemplowej od kwitu. Nazwisko właściciela konta, na które opiewa przedłożony przez stronę blankiet, musi zgadzać się z nazwiskiem strony wymienionej w uchwale sądowej.

Urzędy depozytów cywilno-sądowych (w Galicyi jest taki urząd tylko we Lwowie) przesyłają gotówkę stronom mieszkającym w granicach państwa z reguły za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności.

Na ten cel mają urzędy depozytów cywilno-sądowych osobne blankiety

t. zw. „przekazy płatnicze“ (Zahlungsanweisungen) i „przekazy na rachunek“ (Gustschriftsanweisungen); tych ostatnich należy użyć, gdy uprawniony do odbioru pozostaje w stosunku kliryngowym z pocztową kasą oszczędności i godzi się na ściągnięcie należytości stemplowej od kwitu (rozp. min. z 28 grudnia 1911, Nr. 248 dz. p. p.).

[3]) Polecenie, że urząd depozytowy ma przyjąć książeczkę wkładkową napowrót w przechowanie, byłoby zbędne (§ 12 rozp. min. z 12 listopada 1913, Nr. 236 dz. p. p.).

[4]) Nie opłaca się taksy depozytowej za chwilowe przechowanie gotówki, uzyskanej za spieniężone papiery wartościowe lub podjętej z książeczki wkładkowej, jeśli gotówka ta ma być wydana, a sąd zarządził równocześnie spieniężenie i wydanie (reskr. min. skar. z 20 lutego 1900, L. 44078/99 przy rozp. min. spraw. z 5 marca 1900, Nr. 12 dz. rozp.)

W myśl tego rozp. należy w uchwale zarządzającej wydanie gotówki, która ma być uzyskana z czynności obrotowej, polecić stronie, by gotówkę podjęła w ciągu dni 14 po zawiadomieniu jej o wykonaniu czynności obrotowej, gdyż inaczej zarządzi się przechowanie gotówki, a strona musiałaby ponownie prosić o jej wydanie. Rozp. to ma obecnie już tylko wyjątkowo praktyczne znaczenie, gdyż gotówkę z reguły przesyła się pocztą, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Nr. 113. (107) [1])

Wydanie z książeczki wkładkowej.

(Podjęcie gotówki przez zamiejscowy urząd depozytowy).

Liczba czynności $\frac{P\ 44/2}{9}$

C. k. sąd powiatowy *w Żabnie*, Oddz. *I.* dnia *8 maja 1912.*

Jan Dudzik wnosi:

Masa: *mał. Ignacy Dudzik.*
Konto: *Tom IV, str. 93.*
Książeczka wkład. Nr. *29.437 kasy oszczędności m. Tarnowa na nazwisko Ignacego Dudzika.*
opiewająca na *1.207 K 40 h (3 marca 1910).*
Przyczyna wydania: *zapłata grzywny.*

Urząd depozytowy podpisanego sądu prześle książeczkę urzędowi depozytowemu *w Tarnowie.*

Urząd ten uprasza się, aby — bez [—po—] wypowiedzenia (u) podjął z książeczki kwotę *20 K tj. dwadzieścia koron* i odesłał ją napowrót wraz z książeczką wkładkową.

Urząd depozytowy tego sądu wyda nadesłaną gotówkę *księdze pieniężnej podpisanego sądu (grzywna U 122/12)*, weźmie książeczkę wkładkową napowrót w przechowanie i zda sprawę o wykonaniu polecenia.

Jan Dudzik z Żabna powołuje się na akta U 122/12 i prosi, aby jego syna, który pracuje jako czeladnik stolarski w Krakowie, ul. Długa 3, wprost zawiadomić.

S. *Jan Dudzik.*

Dozwala się
8 maja 1912.
S.

Doręczyć.
1. Urząd dep.
2. Urząd dep. w *Tarnowie* (dołączyć do exp. 1).
3. [Wnioskodawca (odebrał uchwałę)] *Ignacy Dudzik.*

Księga sieroca.
Raptularz. *Doniesienie o wykonaniu 15 czerwca br.*

Do wiadomości: Gotówka będzie przesłana uprawnionemu do odbioru pocztą zaraz po nadejściu, o ile w uchwale nie zarządzono inaczej. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć tę uchwałę i potwierdzenie odbioru (kwit), jak również wykazać tożsamość osoby.

Nr. 113. [1]) Patrz rozp. min. z 12 listopada 1913, Nr. 236 dz. p. p., w uwagach ogólnych do form. Nr. 102 i nast., oraz uwagi do form. Nr. 110 i 112.

Nr. 114. (nowy)

Zastrzeżenie i wydanie książeczki kasy oszczędności z przechowania sądowego.

(Rozp. z 16 czerwca 1895, Nr. 13 dz. rozp.).

(Przyjęto za podstawę, że wykonawca testamentu Ludwiki Korbulowej złożył dla zapisobierczyni mał. Anny Pachównej książeczkę kasy oszczędności na 2000 K).

Liczba czynności $\frac{P\ 39/14}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie*, Oddz. *I.* dnia *24 lutego 1914.*

C. k. sędzia pow. Wątorski.

Rudolf Pach, stolarz w Tarnowie, wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Zastrzeżenie i wydanie książeczki wkładkowej kasy oszczędności.

Masa: *mał. Anna Pach, ur. 2 grudnia 1904.*
Konto: *20,* książeczka wkładkowa Nr. *37.296.*
kasy oszczędności *m. Tarnowa*
opiewająca na *2000 K, wystawiona na nazwisko Anny Pach.*
Urząd depozytowy przedłoży książeczkę wkładkową do wpisania

zastrzeżenia, a następnie wyda ją [1])[2])[3]) *Rudolfowi Pachowi, stolarzowi w Tarnowie.* O wykonaniu polecenia należy zdać sprawę.

Dyrekcyę kasy oszczędności uprasza się, aby przy tej wkładce wpisała zastrzeżenie, że wypłata kapitału — i odsetek — może nastąpić jedynie za zezwoleniem podpisanego sądu.

[Odsetki należy do]

Rudolf Pach, ojciec małoletniej oświadcza, że nie żąda wypłaty odsetek, gdyż w myśl testamentu Ludwiki Korbulowej odsetki powinny być o ile możności kapitalizowane.

S. *Rudolf Pach.*

Zezwala się.
Tarnów, 24 lutego 1914.

Doręczyć.

1. Urząd dep.
2. Kasa oszczędności
(dołączyć do exp. I).
3. Wnioskodawca *odebrał uchwałę 24/2, Pach*

Księga sieroca.

Raptularz *doniesienie 10 marca.*

Nr. 114. [1]) Aby zapobiec gromadzeniu się książeczek kas oszczędności w urzędach depozytowych i oszczędzić stronom kosztów połączonych z realizacyą tych książeczek, uzupełniło min. spraw. wewn. na wniosek min. spraw. § 20 statutu normalnego kas oszczędności jak następuje:

(§ 20a). „Wkładki złożone na rzecz pupilów należy zastrzec na polecenie sądu. Zastrzeżenie to, które należy uwidocznić w księgach kasy i w książeczce wkładkowej, ma ten skutek, iż wkładkę może podjąć jedynie osoba przez sąd uprawniona.

O upoważnieniu do podjęcia wkładki, jak również o uchyleniu zastrzeżenia, kasa musi być zawiadomiona uchwałą, zaopatrzoną podpisem sędziego, i pieczęcią sądu. Przy podjęciu wkładki lub odsetek uprawniony do odbioru musi okazać książeczkę wkładkową i uchwałę upoważniającą do podjęcia. Dalsze wkładki można składać na zastrzeżoną książeczkę bez zezwolenia sądu".

Wobec takiego uzupełnienia statutów, zarządziło min. spraw., że książeczek wkładkowych kas oszczędności ile możności nie należy przechowywać w urzędzie depozytowym, lecz należy postarać się o zastrzeżenie, a następnie wydać je opiekunowi lub kuratorowi, gdyż wobec zastrzeżenia nie ma obawy, aby wkładkę bezprawnie podjęto.

Zarządzenie takie nie byłoby wskazane tylko wówczas, gdyby sąd nie miał pewności, że książeczka należycie będzie przechowana.

Zastrzeżenie może dotyczyć tak kapitału i odsetek, jak tylko kapitału; w ostatnim przypadku należy zawiadomić kasę oszczędności, kto jest uprawniony do podejmowania odsetek i przez jaki czas.

Jeżeli pierwszą wkładkę ma złożyć zastępca pupila, może sam zgłosić się w kasie oszczędności i przedkładając uchwałę sądu, prosić o zastrzeżenie.

Zastrzeżenie książeczki przechowanej w depozycie sądowym następuje

w ten sposób, że sąd albo wydaje książeczkę zastępcy pupila i poleca mu, by postarał się o zastrzeżenie, albo przesyła książeczkę kasie oszczędności za pośrednictwem urzędu depozytowego (rozp. min. spraw. z 16 czerwca 1895 Nr. 13 dz rozp.) Doniesienie kasy oszczędności o wykonaniu zastrzeżenia jest wolne od należytości stemplowej (dz. rozp. min. spraw. z r. 1903 str. 55).

[2]) Niektóre kasy oszczędności przyjmują obecnie w przechowanie także zastrzeżone książeczki wkładkowe pupilów, a o każdej wkładce lub podjęciu zawiadamiają sąd opiekuńczy i zastępcę pupila wyciągiem z ksiąg. W ten sposób można uniknąć przechowywania książeczek w depozycie sądowym i połączonej z tem manipulacyi także wtedy, gdyby opiekun (kurator) nie chciał książeczki przechowywać u siebie, albo gdyby mu jej nie można było powierzyć z obawy zatracenia. Kasa oszczędności powinna odpowiednio uzupełnić swój statut czy regulamin, wymieniając także przechowywanie takich książeczek zastrzeżonych jako czynność objętą statutem (dz. rozp. min. spraw. z r. 1913, str. 124 i 362).

Wyciąg z ksiąg kasy oszczędności jest w takich wypadkach wolny od należytości stemplowej, a przesyłka do sądu wolna od opłaty pocztowej. (Na kopercie należy zamieścić uwagę „Na wezwanie sądu"). Ponieważ przesyłki do zastępcy pupila, zawierające wyciąg z ksiąg nie są wolne od opłaty pocztowej, jest wskazane zawiadamiać go tylko kartką korespondencyjną (dz. rozp. min. spraw. z r. 1914, str. 25).

[3]) Wiele kas oszczędności zrzeka się raz na zawsze korzystania z przepisu § 1335 ust. cyw., albo też zamieszcza na zastrzeżonych książeczkach pupilów dodatek: „Nie korzysta się z przepisu § 1335 ust. cyw." Jeśli kasa oszczędności nie złoży takiego oświadczenia, należy pilnować dopisywania odsetek w myśl punktu 6 rozp. min. spraw. z 28 czerwca 1898 Nr. 20 dz. rozp. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1900, str. 268).

Nr. 115. (99) [1])

Złożenie w kasie sierocej.

(Wzór I).

Liczba czynności $\frac{\text{P. 23/12}}{9}$

C. k. sąd powiatowy w *Leżajsku*, Oddz. *I.* dnia *9 kwietnia 1913.*

Sędzia: Lesiak.

Ludwik Jaroń wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Składający: *Ludwik Jaroń, gospodarz w Leżajsku, nr. 7, opiekun.*

Pupil (ka): *Jan Kowalik, ur. 2 maja 1907, nieślubny syn Anny Kowalik zam. Jaroń, Leżajsk nr. 7.*

(Nazwisko, mieszkanie, ewent. dzień i rok urodzenia)

Opiekun (ojciec, kurator): *jak wyżej.*

Konto: *nowe.*

(nowe – już istniejące)

Spólna kasa sieroca przyjmie kwotę *489 K 60 h.*[2])

Ludwik Jaroń oświadcza: Kwotę tę składam jako spłatę za objęty spadek po Annie z Kowalików Jaroniowej, i proszę o zatwierdzenie przedłożonego kwitu ekstabulacyjnego.

Bartłomiej Klocek, kupiec w Leżajsku nr. 19, jako kurator Jana Kowalika (A 40/8) przystępuje do wniosku i podpisuje dokument.

Uchwała: Przyjąć; dokument zaopatrzyć klauzulą i wydać Ludwikowi Jaroniowi (po złożeniu gotówki).

S. *Ludwik Jaroń.*
Bartłomiej Klocek.

Doręczyć.
1. Kasa sieroca.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *9/4, Ludwik Jaroń.*
3.

Ks. wpł. dep. poz. *437.*
Księga sieroca.
[Raptularz].

Zapiski kasy sierocej.

Weszło: *9 kwietnia 1913.* Przy wkładkach nowych
Pobrano: *9 kwietnia 1913.* Art. dz. k. s. *228.* kont. st. bier. *186.*

Nr. 115. (I) [1]) Patrz uwagi ogólne do form. Nr. 102 i nast.

[2]) Książeczki wpisowe (§§ 22, 23 i 24 rozp. z 24 czerwca 1859, Nr. 123 dz. p. p.) zostały zniesione rozp. z 13 września 1913, Nr. 206 dz. p. p. Książeczek wpisowych będących jeszcze w obiegu nie należy ściągać; spólna kasa sieroca potwierdza obecnie złożenie gotówki w sposób określony w § 4 rozp. z 15 marca 1898, Nr. 55 dz. p. p. (tj. wręcza stronie, uiszczającej wpłatę osobiście, a nie przez pocztę, nieostemplowane pokwitowanie).

Nr. 115. (99)

Złożenie w kasie sierocej.

(Wzór II).

Liczba czynności $\frac{\text{P. 14/16}}{14}$

Zakliczyn, 6 listopada 1916.[1])

Antoni Janik wykazał policą towarzystwa wzaj. ubezp. w Krakowie, Nr. 305.021, że kwotę, na którą był ubezpieczony dom w Zakliczynie nr. 26, podwyższono do 6000 K. Polecono mu, aby złożył w urzędzie podatkowym kwotę niżej podaną.

K.

Składający: *Antoni Janik, gospodarz w Zakliczynie.*
Pupil (ka): *Franciszek i Anna Janik z Zakliczyna*
(Nazwisko, mieszkanie, ewent. dzień i rok urodzenia) *(Anna wyszła za mąż za Piotra Paculę, rzeźnika w Zakliczynie, nr. 67).*

Opiekun (ojciec, kurator): *Krzysztof Janik.*
Konto: *159, 160.*
(nowe — już istniejące).[2])

Spólna kasa sieroca przyjmie kwotę *176 K, po 88 K dla każdego pupila.*

N. B. *Kwotę tę złożono jako odsetki od sched małoletnich za czas od 1 listopada 1915 do 31 października 1916.*

Uchwała: *Przyjąć. 6 listopada 1916.* *S.*

Doręczyć.
1. Kasa sieroca.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *6/11, Antoni Janik.*
3.

Ks. wpł. dep. poz. *280*
Księga sieroca.
Raptularz. *1/11 1917.*

Zapiski kasy sierocej.

Weszło: *6 listopada 1916.* [Przy wkładkach nowych
Pobrano: *6 listopada 1916.* Art. dz. k. s. *412.* kont. st. bier.].

Nr. 115 II. [1]) Zapiski w aktach z powodu złożenia odsetek od hipotecznie zabezpieczonych kapitałów pupilów są wolne od stempla, jeśli nie zawierają ani wniosku strony, by przechowano gotówkę, ani innego prawnie wiążącego oświadczenia. Gdyby spisano protokół, należy uiścić należytość stemplową.

[2]) Spólna kasa sieroca prowadzi dla każdego pupila, na rzecz którego złożono tam wkładkę, osobne konto w księdze stanu biernego.

Formularz księgi kontowej wprowadzony został rozp. min. z 29 marca 1876, Nr. 53 dz. p. p. i reskr. min. skarbu z 6 października 1878, L. 18024.

Strony (folia) księgi kontowej stanu biernego mają następujący napis: Stronica księgi stanu biernego . . . . . Oddan . . . . . w opiekę . . . . . z . . . . . urodz. dnia . . . . . będzie pełnolet . . . dnia . . . . . Opiekun . . . . . z . . . . . .

Rozp. z 24 lutego 1902, Nr. 8 dz. rozp. zarządziło min. spraw., aby sądy polecając utworzenie nowej masy, podawały zawsze kasie sierocej daty potrzebne do wypełnienia tego napisu, gdyż jedynie w ten sposób można uniknąć pomyłek co do właściciela konta, lub błędnych wpisów, a kasie sierocej umożliwi się sporządzenie z końcem każdego roku (obecnie między 1 a 15 grudnia) wykazu pupilów, którzy w roku następnym mają otrzymać odprawę. Księgi kontowe stanu biernego mają być założone wedle gmin (§ 11 instr. dla kas sierocych i reskr. min. spraw. z 14 maja 1860 L. 4078), wiele jednak urzędów podatkowych wpisuje konta w porządku chronologicznym, a księgi oznacza liczbami rzymskiemi. W myśl rozp. z 1 maja 1903, Nr. 106 dz. p. p. można składać gotówkę w urzędach depozytowych i w kasie sierocej za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności. W tym celu należy użyć czerwonych kwitów płatniczych (Einzahlungsschein), których można dostać po 2 h za sztukę w handlach sprzedających marki pocztowe (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909 str. 116).

Prócz gotówki należy przesłać urzędowi podatkowemu podanie, dotyczące złożenia, o ile sąd już przedtem nie wydał w tym kierunku polecenia urzędowi podatkowemu.

Gdyby urząd podatkowy do chwili zarachowania przesłanej kwoty nie otrzymał podania w sprawie złożenia, (naturalnie o ile takie podanie byłoby potrzebne), ma spisać krótkie przypomnienie urzędowe.

Gotówkę przesłaną w ten sposób urzędowi depozytowemu i kasie sierocej, uważa się za złożoną z chwilą, gdy rzeczywiście wpłynie do kasy urzędu podatkowego, pod warunkiem, że sąd zatwierdzi złożenie.

W myśl § 24 ust. 2, rozp. min. z 15 marca 1898. Nr. 55 dz. p. p., prowadzący księgę pieniężną odbiera przekazy pocztowe, potwierdza odbiór i przesyła odcinek przekazu z przypomnieniem urzędowem urzędowi podatkowemu; przypomnienie urzędowe nie podlega opłacie stemplowej, odcinek przekazu natomiast podlega opłacie tylko wówczas, gdy zawiera wniosek, który sąd musi rozstrzygnąć (dz. rozp. min. spraw. z r. 1904 str. 88).

Nr. 116. (105)

Wydanie z kasy sierocej.[1])

(*Wniesiono podanie o wydanie gotówki z kasy sierocej. Opiekun uprawniony do odbioru nie mieszka w siedzibie sądu; w podaniu nie wskazano sposobu wydania*).

Liczba czynności $\frac{\text{P. } 24/5}{27}$

Właściciel wkładki: *mał. Aniela Dowsilas z Niwki.*
Konto stanu biernego *97,*
i kwota wkładki: *3047 K 60 h z odsetkami od 1 stycznia br.*
Przyczyna wydania: *sprawienie wyprawy z powodu zamążpójścia.*

Spólna kasa sieroca wyda z wkładki *Kasprowi Zębatemu, piekarzowi w Szczurowej, kwotę 400 K (czterysta kor.)*[2])

W tym celu należy przedewszystkiem użyć narosłych odsetek.

Opiekun ma wykazać do 31 marca 1913, że gotówki użyto na cel wymieniony.

C. k. sąd powiatowy w *Radłowie,* Oddz. *I.* dnia *7 grudnia 1912.*

S.

Doręczyć.

1. Kasa sieroca.
2. Wnioskodawca [odebrał uchwałę]
3.

Księga sieroca.
Raptularz *31/3 1913.*

Do wiadomości: Kasa sieroca przesyła gotówkę uprawnionemu do odbioru pocztą, o ile sąd inaczej nie zarządził. Przy odbiorze osobistym należy przedłożyć kasie sierocej tę uchwałę i potwierdzenie odbioru, oraz wykazać tożsamość osoby.

Nr. 116. [1]) Potwierdzenie odbioru gotówki z kasy sierocej (kwit), należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 1 K (poz. tar. 47c ust. nal.), o ile według skali II nie przypada mniejsza należytość; natomiast potwierdzenia odbioru odsetek i kwot nie

przenoszących 4 K są wolne od należytości stemplowej (§ 61 rozp. z 16 listopada 1850. Nr. 448 dz. p. p. i § 15 ust. z 29 lutego 1864. Nr. 20 dz. p. p.)

[2]) W uchwale zarządzającej wydanie gotówki należy wypisać słowami kwotę, która ma być wypłacona. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909 str. 257).

Nr. 117 (108)

Upoważnienie do stałego pobierania odsetek z kasy sierocej.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{P. } 13/12}{21}$

C. k. sąd powiatowy w *Jaworznie*, Oddz. *I*, dnia *3 grudnia 1914*.

C. k. sędzia powiat. Dr. Kucharski.

Dorota Bałyk, w Jaworznie nr. 17, wdowa po Piotrze Bałyku, wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Właściciel wkładki: *mał. Zofia Bałyk z Jaworzna nr. 17.*
Konto stanu biernego: *Tom II, str. 43.*
i kwota wkładki: *2040 K.*
Przyczyna wydania: *pokrycie kosztów leczenia i utrzymania małoletniej.*

Spólna kasa sieroca ma aż do *31 grudnia 1916* wydawać odsetki narosłe od kapitału dnia 1 stycznia każdego roku *Dorocie Bałykowej w Jaworznie nr. 17.*

Tę uchwałę należy zanotować i zdać o tem sprawę.

Mał. Zofia licząca obecnie lat 12, jest bardzo słabo rozwinięta i potrzebuje odpowiedniego leczenia i odżywiania, jak wynika z przedłożonego poświadczenia lekarskiego. Proszę także zwolnić mnie od obowiązku składania rachunków.

Dorotę Bałyk pouczono, że ma zawiadomić kasę sierocą o każdym terminie wypłaty.

S. *Dorota Bałyk.*

Uchwała: W myśl wniosku. *S.*

Doręczyć.

1. Kasa sieroca.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę)
   3/12, Dorota Bałyk
3.

Księga sieroca.
[Raptularz].

Do wiadomości: Odsetki będą przesyłane pocztą uprawnionemu do odbioru po zgłoszeniu się, jeżeli sąd inaczej nie zarządził. Przy odbiorze osobistym powinien uprawniony do odbioru przedłożyć to upoważnienie, oraz nieostemplowane potwierdzenie od-

bioru i wykazać tożsamość osoby. Odsetki, których niepodjęto mimo tego upoważnienia, nie będą dopisywane do kapitału, ani też oprocentowane.

Nr. 117. [1]) Kasa sieroca oprocentowuje wkładki pupilów dopiero wówczas, gdy wkładka wynosi przynajmniej 10 K; od wkładek, które nie przenoszą 10 K, jak również od nadwyżki, która powstaje po podzieleniu wkładki przez 10, nie liczy się odsetek. Odsetki oblicza się według całych miesięcy i to od 1 dnia miesiąca następującego po złożeniu.

Z końcem roku rachunkowego oblicza się odsetki od wkładki, a jeśli odsetki te same dla siebie lub łącznie z wkładką nieoprocentowaną przenoszą 10 K, dolicza się kwotę przez 10 podzielną do wkładki oprocentowanej. Odsetki lub resztę odsetek poniżej 10 K wpisuje się na rok następny jako kapitał nieoprocentowany. W ciągu roku nie można doliczać odsetek do kapitału.

Oprocentowanie ustaje z końcem miesiąca poprzedzającego wydanie, a jeśli sąd w ciągu roku zezwolił na wydanie jakiej kwoty, należy na ten cel użyć przedewszystkiem odsetek. W razie przeniesienia wkładki pupila z jednej kasy sierocej do innej (np. przy delegacyi sądu), ma kasa sieroca, w której wkładkę pierwotnie złożono, obliczyć odsetki do dnia poprzedzającego dzień wydania, zaś kasa sieroca, do której wkładkę przeniesiono, oblicza odsetki od dnia następnego po dniu odebrania (dz. rozp. min. spraw. z r. 1905 str. 152).

Reskr. z 16 czerwca 1896 L. 897, oznaczył sąd kraj. wyższy we Lwowie stopę procentową od wkładek i pożyczek z kasy sierocej w Galicyi wschodniej na 4%, zaś reskryptem z 13 listopada 1894 L. 12728 sąd kraj. wyższy w Krakowie w Galicyi zachodniej na $4^1/_2$%.

Urzędy podatkowe jako kasy sieroce mają z końcem roku obliczyć odsetki od wkładek, odpisać $1^1/_2$% tytułem podatku rentowego i dopiero resztę wpisać na rachunek pupila. Podatek rentowy opłaca się bez względu na wysokość odsetek lub dochodów pupila. (ust. z 25 listopada 1896, Nr. 220 dz. p. p., rozp. min. spraw. z 27 listopada 1897, Nr. 42 dz. rozp.).

Nr. 118. (125)

Zastrzeżenie nowej wkładki w kasie oszczędności.

(Rozp. z 16 czerwca 1895, Nr. 13 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. X. } 207/11}{9}$

(*Stan. Kocoń oświadczył ustnie, że gotów jest złożyć bezzwłocznie kwotę niżej wymienioną, na to wygotowano następującą uchwałę:*)

Szanowną Dyrekcyę *powiatowej kasy oszczędności w Krakowie*
uprasza się, aby przyjęła od *Stanisława Koconia w Zielonkach*
wkładkę w kwocie *1260 K* na nową książeczkę wkładkową,
opiewającą na nazwisko *mał. Jana i Zofii Koconiów*,
oraz zanotowała zastrzeżenie, że wypłata kapitału [— i odsetek—] może nastąpić jedynie za zezwoleniem podpisanego sądu.

Nadto uprasza się Dyrekcyę kasy oszczędności

a) aby zastrzeżoną książeczkę wręczyła oddawcy tej uchwały;

b) aby zawiadomiła sąd o wpisie zastrzeżenia, wymieniając numer książeczki,

c) aby należne każdocześnie odsetki *aż do końca 1915 r. wypłacała Stanisławowi Koconiowi.*

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie, Oddz. X, dnia 15 kwietnia 1914.*

S.

Doręczyć.

1. Kasa oszczędności *powiat. w Krakowie.*
2. Wnioskodawca [odebrał uchwałę]. *15/4, St. Kocoń.*

Księga sieroca.

Raptularz. *Odpowiedź 15/5.*

Nr. 119. (127)

Wypłata z wkładki zastrzeżonej.[1])

(*Kurator prosił pisemnie o wypłatę z książeczki zastrzeżonej, znajdującej się w jego rękach*).

Liczba czynności $\frac{\text{P. II. } 2/9}{23}$

Szanowną Dyrekcyę *kasy oszczędności w Rzeszowie* uprasza się, aby z książeczki wkładkowej Nr. *43692, wydanej na nazwisko Zygmunta Charzyckiego,* opiewającej na *664 K 70 h (2 listopada 1914),* mimo zastrzeżenia wypłaciła kwotę *200 K (dwieście koron) p. Karolowi Schlangowi, właścicielowi realności w Rzeszowie, Rynek 3.*

P. Karol Schlang ma do 15 lutego 1915 wykazać, jak użył tej gotówki.

C. k. sąd powiatowy *w Rzeszowie,* Oddz. *II.* dnia *3 stycznia 1915.*

S.

Doręczyć.

1. Kasa oszczędności.
2. Wnioskodawca [odebrał uchwałę]
3.

Kasa sieroca.

Raptularz *15/2.*

Nr. 119. [1]) **Uchwałę taką należy doręczyć wprost kasie oszczędności i nie wolno wręczać stronie egzemplarza przeznaczonego dla kasy (dz. rozp. min. spraw. z r. 1909, str. 257).**

W uchwale przeznaczonej dla kasy oszczędności należy z reguły opuścić ustępy, zwłaszcza dłuższe, które jej nie dotyczą.

Nr. 120. (128)

Przekazanie odsetek od wkładki zastrzeżonej.

(Rozp. z 16 czerwca 1895, Nr. 13 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. 39/14}}{6}$

C. k. sąd powiatowy *w Tarnowie*, Oddz. *I.* dnia *17 kwietnia 1918.*

Sędzia powiat. Tomicki.

P. Rudolf Pach, stolarz w Tarnowie wnosi, aby wydać następującą uchwałę:

Do Szanownej Dyrekcyi *kasy oszczędności m. Tarnowa.*

Zarządzone uchwałą z *24 lutego 1914* zastrzeżenie co do książeczki wkładkowej *Nr. 37296 wystawionej na nazwisko Anny Pach* opiewającej na *2642 K* uchyla się odnośnie do odsetek. Uprasza się Dyrekcyę, aby zanotowała to częściowe uchylenie zastrzeżenia oraz, aby wypłacała *p. Rudolfowi Pachowi*[1]) *w Tarnowie* odsetki narosłe od *1 stycznia br.*, jak również odsetki, które w przyszłości narosną, aż do *odwołania.*[2])

Odsetek należy używać na utrzymanie i wychowanie pupila. Aż do dalszego zarządzenia zwalnia się opiekę od składania rachunków.

Rudolf Pach wykazuje świadectwem szkolnem, że córka uczęszcza do seminaryum nauczycielskiego w Krakowie, wskutek czego wzrosły koszta jej utrzymania.

Zezwala się.

17 kwietnia 1918.

S.

Doręczyć.

1. Kasa oszczędności.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *17/4 1918, Rudolf Pach.*

Kasa sieroca.

Nr. 120. [1]) Daty potrzebne do wypełnienia tego formularza wpisuje się na podstawie książeczki wkładkowej, którą strona ma okazać. Gdyby zezwolono na podjęcie odsetek, dopisanych już do kapitału, nie można ich określić jako „odsetki", lecz należy oznaczyć kwotę i zezwolić na podjęcie tej kwoty z kapitału.

[2]) Tylko wtedy należy polecić kasie oszczędności, by zdała sprawę, ile wypłacono, gdy uprawniony do odbioru ma wykazać sposób użycia gotówki, a sąd sam nie może obliczyć wysokości tej kwoty.

Nr. 121. (129)

Uchylenie zastrzeżenia co do książeczki wkładkowej. [1])

(Rozp. z 16 czerwca 1895, Nr. 13 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P 39/14}}{19}$

(Przyjęto za podstawę co następuje: Ojciec małoletniej prosił pisemnie, aby mu

wydano gotówkę małoletniej na sprawienie wyprawy; małoletnią przesłuchano na ten wniosek w myśl § 247 ust. cyw.)

Do Szanownej Dyrekcyi *kasy oszczędności m. Tarnowa.*
Zarządzone uchwałą z *24 lutego 1914* $\frac{P.\ 39/14}{2}$ zastrzeżenie co do książeczki wkładkowej *Nr. 37296 wystawionej na nazwisko Anny Pach* opiewającej na *2642 K* uchyla się.

Uprasza się Dyrekcyę, aby zanotowała w książeczce to uchylenie zastrzeżenia. Książeczkę wkładkową przedłoży strona.

P. Rudolf Pach ma do 31 grudnia 1923 wykazac, że gotówki użył na rzecz małoletniej.

C. k. sąd powiatowy w *Tarnowie*, Oddz. *I.* dnia *17 sierpnia 1923.*

S.

Doręczyć.
1. Kasa oszczędności *m. Tarnowa.*
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę)

Księga sieroca.
Rapt. *31/12 br.*

Nr. 121. [1]) W razie uchylenia zastrzeżenia nie potrzeba wymieniać w uchwale osoby uprawnionej do odbioru, gdyż zwyczajnie chodzi o odprawę pupila, który osiągnął pełnoletność, ma więc prawo dowolnie rozporządzać swym majątkiem. Postępując inaczej, zmusza się kasę oszczędności do stwierdzenia tożsamości osoby, co często może napotykać na trudności. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1904, str. 147).

Nr. 122. (110b)[1])

Złożenie gotówki na książeczkę pocztowej kasy oszczędności.

Liczba czynności $\frac{P.\ I.\ 130/8}{7}$

Imię i nazwisko pupila (ki): *mał. 1. Agnieszka Rojek, 2. Szymon Rojek.*
Zawód albo zatrudnienie:
Miejsce, miesiąc i rok urodzenia: *ad 1 Zakopane, 5 sierpnia 1900.*
ad 2 Zakopane, 9 września 1903.
Miejsce zamieszkania i adres: *Zakopane na Bystrem 3, przy matce Zofii Rojek.*

Zofia Rojek ma złożyć na rzecz pupila (ki, ów) w pocztowej kasie oszczędności jako wkładkę oszczędności *po 112 K 40 h.*

Uprasza się c. k. pocztową kasę oszczędności, aby zanotowała zastrzeżenie tej wkładki i książeczkę(i) wkładkową(e) wraz z książeczką wypowiedzeń przesłała *składającej Zofii Rojek.*[2])

C. k. sąd powiatowy *w Nowym Targu,* Oddz. *I.* dnia *13 listopada 1918.*

S.

Doręczyć.

1. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *Zofia Rojek.*
2.

Raptularz.

I/12. Zawiadomienie z P. K. O.

Nr. 122 [1]) Przy złożeniu pierwszej wkładki ma wkładający (Einleger) wymienić swoje imię i nazwisko, zawód albo zatrudnienie, miejsce, rok, miesiąc i dzień urodzenia, oraz miejsce zamieszkania i adres, gdyż daty te są potrzebne do wypełniania książeczki wkładkowej. Jeśli wkładkę składa kto inny, (składający, Erleger) ma on wymienić także swoje imię i nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania.

[2]) W razie przeniesienia do pocztowej kasie oszczędności gotówki, przechowanej w urzędzie depozytowym, nie wystawia się kwitu (bez względu na wysokość kwoty), choćby nawet nie wzięto potem książeczki wkładkowej pocztowej kasy oszczędności w przechowanie sądowe. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1911 str. 84).

Nr. 123. (110c)

Wypowiedzenie wkładki w pocztowej kasie oszczędności.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{P. I } 130/8}{11.}$

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Targu,* Oddz. *I.* dnia *8 maja 1920.*

Wypowiedzenie wkładki w pocztowej kasie oszczędności.

Obecni:

R. s. k. Pawlak. *Zofia Rojek, matka i opiekunka.*
Tomasz Krzeptowski, spółopiekun.

Zofia Rojek prosi o upoważnienie do podjęcia kwoty *60 K* z zastrzeżonej książeczki pocztowej kasy oszczędności Nr. *120.237.*

Przyczyna wydania:

Mał. Agnieszka otrzymała posadę kasyerki w spółce zakopiańskiej i potrzebuje czarnej sukni.

Ogłoszono uchwałę:

Zezwala się na wydanie kwoty *60 K.*

Wnioskodawcy wręczono kartkę z wypowiedzeniem, zaopatrzoną klauzulą.

S. *Zofia Rojek.*
Tomasz Krzeptowki.

Księga sieroca.
Raptularz.

Na odwrotnej stronie kartki z wypowiedzeniem (którą ma przedłożyć wnioskodawca) należy umieścić klauzulę: „L. cz. . . . . zezwala się na wydanie kwoty...“ (pieczęć przeznaczona na polecenia wypłaty).[2])

Nr. 123 [1]) Do każdej książeczki wkładkowej dołączona jest książeczka wypowiedzeń, których należy używać kolejno według wydrukowanych na nich numerów porządkowych.

Wypowiedzenie należy stosownie wypełnić i przesłać w przeznaczonej na to (żółtej) kopercie pocztowej kasie oszczędności; koperty wydają urzędy pocztowe.

Na odwrotnej stronie wypowiedzenia należy napisać klauzulę i wycisnąć pieczęć sądową przeznaczoną na polecenia wypłaty.

[2]) Ustęp ten nie stanowi istotnej części formularza i nie należy go wypełniać; ma on tylko przypomnieć treść klauzuli, którą umieszcza się na wypowiedzeniu.

Uwagi ogólne do form. Nr. 124—128.

Przy zakupnie papierów wartościowych dla pupilów pocztowa kasa oszczędności postępuje według następujących postanowień, wydanych w myśl ustawy z 15 września 1909, Nr. 198 dz. p. p. i rozp. min. z 15 września 1909, Nr. 199 dz. p. p. (Bestimmungen für den Geschäftsverkehr des k. k. Postsparkassen-Amtes, dz rozp. min. spraw. z r. 1911 str. 178; patrz uwagi ogólne do form. 102 i nast. na str. 193 i nast.).

Papiery wartościowe kupuje się za gotówkę, złożoną na książeczkę wkładkową; w tym celu można złożyć na książeczkę dowolną kwotę (zresztą zaś najwyżej 2000 kor.).

Jeśli pupil niema jeszcze wkładki w pocztowej kasie oszczędności, kupno papierów zarządza się na form. 124 (110f), w przeciwnym razie należy spisać wniosek na form. 125 i użyć druku, który wydają urzędy pocztowe; na odwrotnej stronie wniosku kupna zamieszcza sąd klauzulę, wyszczególnioną w form. 125 (110d). Do wniosku kupna należy dołączyć książeczkę wkładkową, oraz książeczkę rentową, o ile pupil już ją posiada.

Pocztowa kasa oszczędności wykonuje zlecenia kupna papierów państwowych z reguły po kursie notowanym na giełdzie wiedeńskiej w dniu nadejścia zlecenia; inne papiery wartościowe zakupuje komisowo, a na każde kupno wystawia rachunek.

Pocztowa kasa oszczędności przechowuje papiery wartościowe pupilów i zarządza nimi. Na złożone papiery wydaje „książeczkę rentową“, która opiewa na nazwisko i służy do zapisywania dat oraz wszelkich zmian depozytu; książeczkę rentową należy przesłać pocztowej kasie oszczędności, ilekroć zarządzono jakąkolwiek zmianę depozytu (dalsze kupno, sprzedaż itp.).

O ile sąd nie zarządzi inaczej, pocztowa kasa oszczędności przesyła książeczkę rentową stronie, a równocześnie notuje zastrzeżenie, że depozytem można rozporządzać jedynie za zezwoleniem sądu.

Przy rentach koronowych i podobnych papierach nieindywidualnych pocztowa kasa oszczędności odpowiada tylko za ilość i gatunek danych papierów wartościowych (np. 3 sztuki renty kor. po 1000 kor.), natomiast papiery podlegające losowaniu, lub opiewające na nazwisko są przechowywane indywidualnie i wtenczas kasa jest

obowiązana zwrócić ten sam papier, który jej oddano w przechowanie. Kasa spienięża bez wniosku kupony w terminie płatności, odnawia arkusze kuponowe, czuwa nad terminami losowania i spienięża papiery wylosowane. Gotówkę za spieniężone kupony przesyła osobie przez sąd wskazanej, albo dopisuje do wkładki pupila. O dopisaniu zawiadamia stronę przekazem kuponowym. Strona może w ciągu 2 miesięcy w każdym urzędzie pocztowym zażądać dopisania tej kwoty także w książeczce wkładkowej. Po 2 miesiącach należy przesłać w tym celu książeczkę wkładkową pocztowej kasie oszczędności.

O ile sąd nic nie postanowił, gotówkę za spieniężone kupony dopisuje się w książeczce wkładkowej. Jeśli gotówki za spieniężone kupony należy użyć w całości lub częściowo na dalsze zakupno papierów wartościowych, pocztowa kasa oszczędności zakupuje je na podstawie raz wydanego zarządzenia sądu, skoro tylko zbierze się odpowiednia kwota, i zawiadamia o tem tak sąd jak stronę, przesyłając im rachunek. W takim razie należy zostawić w przechowaniu pocztowej kasy oszczędności książeczkę rentową, i o ile możności także książeczkę wkładkową, (za potwierdzeniem odbioru).

O wylosowaniu papierów wartościowych zawiadamia pocztowa kasa oszczędności sąd i stronę, a w terminie płatności podejmuje gotówkę i dopisuje ją do wkładki, o ile sąd nie zarządzi inaczej.

Pocztowa kasa oszczędności przyjmuje w przechowanie także papiery wartościowe pupilów, które nie były kupione za jej pośrednictwem. Takie papiery wartościowe można złożyć wprost w pocztowej kasie oszczędności, lub przesłać je pocztą wraz z wykazem, w którym należy wymienić numera papierów podlegających wylosowaniu (patrz form. Nr. 127).

Nadto należy w takim wypadku reguły złożyć równocześnie na książeczkę wkładkową kwotę, którąby wystarczyła na pokrycie prowizyi i przesłać tę książeczkę z uchwałą zarządzającą przechowanie pocztowej kasie oszczędności. Gdyby gotówki takiej nie było, ściągnie pocztowa kasa oszczędności potrzebną kwotę z gotówki uzyskanej za spieniężone kupony.

Przeniesienie papierów wartościowych z depozytu sądowego do pocztowej kasy oszczędności zarządza się form. Nr. 127 (110g.)

Przechowanie i zarząd papierów wartościowych zakupionych bez pośrednictwa pocztowej kasy oszczędności odbywa się w sposób wyżej oznaczony.

Sprzedaż złożonych papierów wartościowych lub ich wydanie może nastąpić tylko za zezwoleniem sądu. Na zlecenia należy używać formularzy, które można otrzymać w każdym urzędzie pocztowym. Do zlecenia należy dołączyć książeczkę rentową, a książeczkę wkładkową wtedy, gdy gotówka ma być dopisana do wkładki.

Po sprzedaży lub wydaniu wszystkich papierów wartościowych kasa odbiera książeczkę rentową.

Austryackie papiery państwowe sprzedaje się z reguły po kursie notowanym na giełdzie wiedeńskiej w dniu nadejścia zlecenia; inne papiery sprzedaje się komisowo. Gotówkę uzyskaną za spieniężone papiery wartościowe albo wypłaca się uprawnionemu do odbioru, albo dopisuje się do wkładki, lub wreszcie zakupuje się za nią inne papiery wartościowe, stosownie do polecenia sądu.

Pocztowa kasa oszczędności kupuje, sprzedaje i przechowuje austryacką rentę koronową, zamienia papiery wartościowe na austryacką rentę koronową, oraz zarządza tymi papierami wartościowymi bezpłatnie; za kupno, przechowanie i zarząd innych austryackich papierów państwowych policza jednorazowo prowizyę w wysokości 2 per mille bez względu na czas trwania zarządu, wreszcie za sprze-

daż i spieniężenie papierów wylosowanych prowizyę w wysokości $^1/_4$ per mille, najmniej jednak 40 h.

Przy innych (nie państwowych) papierach wartościowych prowizya wynosi: za przechowanie rocznie $^3/_4$ per mille, najmniej jednak 50 h., za komisowe kupno lub komisową sprzedaż $^1/_4$ per mille, najmniej jednak 40 h, za spieniężenie wylosowanych papierów $^1/_4$ per mille. Prowizyę oblicza się od wartości nominalnej.

Wobec wątpliwości, jakie w praktyce powstały, oświadczyła pocztowa kasa oszczędności co następuje:

1. książeczka rentowa może być wydana także spólnie na rzecz kilku składających;

2. właściciel książeczki rentowej musi posiadać książeczkę wkładkową tylko wtedy, jeśli gotówka za spieniężone kupony ma być składana w pocztowej kasie oszczędności;

3. książeczki rentowa i wkładkowa opiewają na to samo nazwisko, lub tak samo są oznaczone. Użytkowcy wypłaca się kupony zazwyczaj gotówką przez pocztę a jeśli ma konto czekowe w pocztowej kasie oszczędności, dopisuje się na żądanie tę kwotę w jego koncie;

4. książeczki rentową i wkładkową przyjmuje kasa w przechowanie tylko wtedy, gdy sąd zarządził, że za gotówkę uzyskaną za kupony należy kupować papiery wartościowe;

5. tylko egzekucyjne prawo zastawu notuje się przy depozycie; natomiast nie notuje się umownego prawa zastawu;

6. udziela się zwłoki do zapłaty należytości za przechowanie, aż do chwili wydania depozytu, jeśli sąd tak zarządził i zezwolił również na późniejszą zapłatę należytości za przechowanie w depozycie sądowym (dz. rozp. min. spraw. z r. 1914 str. 24).

Złożenie papierów wartościowych w depozyt poczt. kasy oszczędności przedstawia zatem bardzo znaczne udogodnienia, tak dla strony jak i dla sądu. Kasa wykonuje zarząd i czynności obrotowe nader tanio, według zasad bankowych; wystarcza jednorazowa krótka uchwała sądu określająca sposób zarządu (Nr. 124, 125, 127); strona otrzymuje dochody z depozytu pocztą, oszczędza wydatków na stemple do podań i kwitów oraz znacznej stosunkowo należytości za przechowanie w depozycie sądowym.

Nr. 124. (110f)

Złożenie gotówki i zakupno papierów wartościowych przez pocztową kasę oszczędności.

Imię i nazwisko pupila (ki):

Zawód albo zatrudnienie:

Miejsce, miesiąc i rok urodzenia:

Miejsce zamieszkania i adres:

Kwotę należy złożyć na rzecz pupila w pocztowej kasie oszczędności jako wkładkę oszczędności i, o ile starczy, użyć jej na zakupno

Papiery wartościowe należy złożyć na książeczkę rentową.

Uprasza się c. k. pocztową kasę oszczędności, aby zanotowała zastrzeżenie w książeczce wkładkowej i książeczce rentowej i przesłała je z książeczką wypowiedzeń opiekunowi (kuratorowi).

Imię i nazwisko opiekuna: (kuratora)
Zawód albo zatrudnienie:
Miejsce zamieszkania i adres:
Kupony należy spieniężać i gotówkę przesyłać:
Imię i nazwisko:
Zawód albo zatrudnienie:
Miejsce zamieszkania i adres:

Do wiadomości: Uchwałę tę należy oddać urzędnikowi urzędu pocztowego przy złożeniu gotówki, a urząd pocztowy prześle ją z książeczką wkładkową i książeczką wypowiedzeń pocztowej kasie oszczędności. Urząd pocztowy ma wręczyć składającemu nieostemplowane poświadczenie, że złożono gotówkę i zatrzymano książeczkę wkładkową i książeczkę wypowiedzeń.

Nr. 125. (110d)

Kupno papierów wartościowych przez pocztową kasę oszczędności, złożenie na książeczkę rentową.

Liczba czynności $\frac{\text{P. I } 130/8}{9.}$

C. k. sąd powiatowy *w Nowym Targu*, Oddz. *I.* dnia *7 stycznia 1919.*

Obecni:

C. k. sędzia Koźmicz.

Zofia Rojek, gospodyni w Zakopanem na Bystrem 3, za zgodą spółopiekuna Tomasza Krzeptowskiego prosi, aby za gotówkę *mał. Szymona Rojka*, złożoną w pocztowej kasie oszczędności na książeczce wkładkowej Nr. *120.144*, kupić *2 sztuki 4% renty koronowej po 200 K* i złożyć na książeczkę rentową.[1])

Gotówkę za spieniężone kupony należy *dopisywać w książeczce wkładkowej. Książeczka rentowa ma być zastrzeżona. Zofia Rojek wyjaśnia, że*

ostatnia wkładka w kwocie 190 K pochodzi z własnych oszczędności małoletniego.

Ogłoszono uchwałę: Zezwala się w myśl wniosku.

Wnioskodawcy wręczono wniosek kupna zaopatrzony klauzulą.

S. *Zofia Rojek.*
Tomasz Krzeptowski.

Księga sieroca.
Rapt. 25/1 *doniesienie P. K. O.*

Na odwrotnej stronie wniosku kupna (który ma przedłożyć wnioskodawca) należy umieścić klauzulę: „L. cz. . . . . Zezwala się na kupno . . . . . i złożenie na zastrzeżoną książeczkę rentową. Gotówkę za kupony należy w terminie płatności przekazać . . . . . w . . . . . dopisać w książeczce wkładkowej". (Pieczęć przeznaczona na polecenia wypłaty).

Nr. 125 [1]) Jeśli wyjątkowo sąd zarządzi przechowanie książeczki rentowej w depozycie sądowym, należy ją wpisać w dzienniku depozytowym jako dokument (dz. rozp. min. spraw. z r. 1912 str. 151).

Nr. 126. (110e)

Sprzedaż papierów wartościowych przechowanych w pocztowej kasie oszczędności.

Liczba czynności $\frac{\text{P. I } 130/8}{19}$

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Targu*, Oddz. *I.* dnia *7 czerwca 1922.*

Obecni:

C. k. sędzia Koźmicz. *Zofia i Agnieszka Rojek,*
Tomasz Krzeptowski.

Zofia Rojek, gospodyni w Zakopanem, prosi, aby z depozytu *mał. Agnieszki Rojek*, złożonego na książeczkę rentową Nr. *8.468*, sprzedać papiery wartościowe a mianowicie: *1 sztukę 4% renty koronowej wartości nom. 200 K.*

Uzasadnienie: *Mam zamiar kupić* $^1/_4$ *morga gruntu dotykającego do mej realności, lecz do ceny kupna brakuje mi 200 K. Kwotę tę zwrócę do roku i złożę ją na książeczkę wkładkową mał. Agnieszki. Spółopiekun Tomasz Krzeptowski i Agnieszka Rojek przyłączają się do tej prośby.*

Ogłoszono uchwałę: Zezwala się w myśl wniosku.

Wnioskodawcy wręczono wniosek sprzedaży zaopatrzony klauzulą.

S. *Zofia Rojek.*
Agnieszka Rojek.
Tomasz Krzeptowski.

Księga sieroca.
Rapt. *10/6 1923. Zwrot 200 K.*
Okazanie książeczki wkładkowej P. K. O.

Na odwrotnej stronie wniosku sprzedaży (który ma przedłożyć wnioskodawca) należy umieścić klauzulę: „Zezwala się na sprzedaż . . . . . Gotówkę należy przekazać . . . . . w . . . . . Z gotówki należy . . . . . przekazać . . . . . w . . . . . resztę dopisać w książeczce wkładkowej“. (Pieczęć przeznaczona na wypłaty).

Nr. 127. (110g)[1]

Przeniesienie z depozytu sądowego do pocztowej kasy oszczędności.

Masa:
Konto:

Urząd depozytowy prześle papiery wartościowe wymienione na odwrotnej stronie oraz kwotę
z wygotowaniem tej uchwały c. k. pocztowej kasie oszczędności we Wiedniu. Taksę depozytową należy[2])

C. k. pocztową kasę oszczędności uprasza się:

a) aby potwierdziła odbiór urzędowi depozytowemu i złożyła gotówkę na książeczkę wkładkową, a papiery wartościowe na książeczkę rentową na rzecz pupila:

Imię i nazwisko:
Zawód lub zatrudnienie:
Miejsce miesiąc i rok urodzenia:
Miejsce zamieszkania i adres:

b) aby w książeczce wkładkowej i książeczce rentowej zanotowała zastrzeżenie i książeczki te wraz z książeczką wypowiedzeń przesłała pod adresem

Imię i nazwisko:
Zawód lub zatrudnienie:
Miejsce zamieszkania i adres:

oraz by o tem zawiadomiła sąd, podając numer książeczki wkładkowej i rentowej, oraz kwoty, na jakie opiewają;

c) aby gotówkę uzyskaną za kupony wypłacała:

Imię i nazwisko:
Zawód lub zatrudnienie:

Miejsce zamieszkania
i adres: (Odwrotna strona).

Rodzaj papierów wartościowych	Ilość sztuk	Wartość nominalna w koronach		Serya i numer papierów podlegających losowaniu	Dzień płatności pierwszego kuponu	Uwaga
		pojedynczo	razem			
1	2	3	4	5	6	7

Do wiadomości: Sąd ma zliczyć rubryki 2 i 4. W rubryce 7 urząd depozytowy ma wymienić, ile odliczono z gotówki na należytość za przechowanie.

Jeżeli należytości za przechowanie nie uiszczono przed przeniesieniem, należy ją wymienić pocztowej kasie oszczędności, która ściągnie tę należytość zależnie od polecenia sądu, albo z gotówki uzyskanej za pierwsze kupony albo przy wydaniu papierów wartościowych stronie.

Nr. 127 [1]) Można także zarządzić, aby pocztowa kasa oszczędności sprzedała natychmiast przesłane jej papiery wartościowe, a za uzyskaną gotówkę kupiła inne papiery np. (austryacką rentę koronową).

[2]) W razie przeniesienia papierów wartościowych z depozytu sądowego do pocztowej kasy oszczędności należy z reguły pobrać należytość za przechowanie, którą oblicza się do dnia odesłania papierów pocztowej kasie oszczędności.

Gdyby to napotykało na trudności, można udzielić zwłoki do najbliższego dnia płatności kuponów, a nawet do chwili wydania papierów wartościowych stronie. W tym wypadku ma urząd depozytowy wymienić wysokość należytości za przechowanie pocztowej kasie oszczędności, która to w księgach notuje, ściąga należytość z gotówki za najbliższe kupony i przesyła urzędowi depozytowemu.

Jeżeli należytości za przechowanie nie można ściągnąć z gotówki za kupony z powodu praw przysługujących osobom trzecim, ściąga się ją dopiero przy wydaniu papierów wartościowych. Sąd ma wymienić w uchwale, czy i kiedy należy ściągnąć należytość za przechowanie. (rozp. min. spraw. z 6 sierpnia 1912 Nr. 41 dz. rozp.)

Nr. 128. (nowy)[1])

Uchylenie zastrzeżenia co do książeczki rentowej.

(§ 6 rozp. min. z 2 grudnia 1909, Nr. 199 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. I. } 130/8}{23}$

Do c. k. pocztowej kasy oszczędności we Wiedniu.

Zarządzone uchwałą *z 7 stycznia 1919* $\frac{P\ I\ 130/8}{9}$ *(z 13 listopada 1918*

$\frac{P\ I\ 130/8}{7}$) zastrzeżenie co do książeczki rentowej *Nr. 8.469* i odnośnej książeczki wkładkowej *Nr. 120.144, wystawionych przez urząd pocztowy w Zakopanem na nazwisko Szymona Rojka,* uchyla się.

Właściciel tych książeczek może wypowiedzieć należytość, albo zażądać w którymkolwiek urzędzie pocztowym wymiany książeczek na książeczki niezastrzeżone.

C. k. Sąd powiatowy *w Nowym Targu,* Oddz *I.* dnia *23 września 1927.*

S.

Doręczyć:

1. Pocztowa kasa oszcz.
2. Wnioskodawca (odebrał uchwałę) *23/9 Szymon Rojek.*

Księga sieroca.

Nr. 128 [1]) **Formularza tego można użyć także wtedy, gdy pupil posiada tylko książeczkę wkładkową.**

Nr. 129. (94)

Wezwanie do oświadczenia się w sprawie użycia dalszych odsetek.[1])

Liczba czynności $\frac{P.\ X\ 123/16}{29}$

Upoważnienie do pobierania odsetek od papierów wartościowych w kwocie *37.000 K,* złożonych na rzecz *małol. Michała Bursztyna, w urzędzie depozytowym,* upłynęło.

Wzywa się Pana (nią), aby do dnia *8 września br.* oznaczył (a) pisemnie lub ustnie sposób użycia odsetek, które będą płatne w przyszłości.[2]) Jeśli Pan (ni) w tym terminie nie złoży oświadczenia, sąd zarządzi z urzędu aby gotówkę uzyskaną za kupony składano na książeczkę kasy oszczędności lub, o ile wystarczy, zakupywano za nią *austr. rentę koronową.*

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz *X.* dnia *15. sierpnia 1920.*

S.

Nr. 129 [1]) W myśl § 247 ust. cyw. może władza opiekuńcza małoletniemu, który ukończył 20 rok życia, pozostawić do własnego zarządu czystą nadwyżkę przychodów; wobec tego sądy zezwalają opiece zazwyczaj na używaniu przychodów bez składania rachunków tylko do czasu, gdy pupil ukończy 20 rok życia.

[2]) Zależy od uznania sądu, czy w wypadkach ważnych i wątpliwych należy przesłuchać przed zatwierdzeniem wniosków opiekuna lub kuratora, także obecnych najbliższych krewnych pupila i jego samego, o ile ma już własny sąd o swych sprawach.

Nr. 130. (114)

Wezwanie do odebrania majątku.[1])

(§ 217 pat. niesp. § 315, l. 3 instr. sąd.).

Liczba czynności P. $\frac{32/3}{47}$

Kasper Koźbiał, w Korbielowie nr. 47, uzyskał prawo samodzielnego zarządu majątkiem, wobec czego wzywa się go (ją), aby do dnia *25 kwietnia 1914* podał (a) wniosek wydania majątku, znajdującego się w przechowaniu sądu lub dnia *25 kwietnia 1914* stawił (a) się w tym celu w sądzie biuro Nr. *7*.

Piotr Krzyżowski ma jako opiekun (opiekunka) stawić się w sądzie równocześnie z osobą wymienioną, ażeby złożyć rachunek końcowy i odprawić pupila (kę).

C. k. sąd powiatowy w *Żywcu*, Oddz. *I.* dnia *30 marca 1914*.

S.

Doręczyć.

1. Kasper Koźbiał.
2. Piotr Krzyżowski.
Rapt. *25/4.*

Do wiadomości: Prośbę o wydanie majątku można wnieść ustnie także w sądzie powiatowym swego miejsca pobytu.

Nr. 130 [1]) Należy wezwać opiekuna i pupila także wtedy, gdy majątek pupila nie jest w przechowaniu sądu (jeżeli pupil posiada np. tylko nieruchomości, wierzytelności, zastrzeżone książeczki wkładkowe w ręku pupila). Wówczas należy objaśnić pupila, z czego składa się jego majątek, a opiekun wręcza pupilowi to, co się w jego rękach znajduje. W sądach powiat. na prowincyi odprawa powinna się z zasady odbywać ustnie przed sądem, nie drogą pisemną (p. uw. 1. do form. Nr. 131).

W myśl § 217 pat. niesp. sąd ma wydać majątek pupilowi, gdy ten uzyskał prawo samodzielnego zarządu swym majątkiem, o ile temu nic nie stoi na przeszkodzie.

Gdyby uprawniony nie zgłosił się w ciągu 3 miesięcy po odbiór majątku złożonego w kasie sierocej, wówczas należy mu oznaczyć w tym celu odpowiedni czasokres i zagrozić, że inaczej gotówka będzie złożona w depozycie sądowym bez oprocentowania. Jeśli miejsce pobytu pupila nie jest wiadome, wskazuje rozp. min. spraw. z 23 grudnia 1913, Nr. 43. dz. rozp. następujący sposób postępowania:

I. Jeśli nie można doręczyć wezwania z § 217 pat. niesp. pupilowi, który osiągnął własnowolność, lub kurandowi po ustaniu kurateli, ponieważ ich miejsce pobytu nie jest wiadome, należy uprawnionego wezwać edyktem do odebrania majątku.

Edykt należy wywiesić na tablicy sądowej i raz ogłosić w gazecie urzędowej; jeśli chodzi o kwoty drobne, wystarczy ogłosić edykt w sposób przyjęty zwyczajem miejscowym. Jeśli uprawniony się nie zgłosi, sposób przechowania i zarządu nie ulega zmianie, należy zatem nadal corocznie dopisywać odsetki do wkładki.

Gdyby uprawniony nie zgłosił się po odbiór majątku w ciągu lat 30 od chwili osiągnięcia własnowolności lub ustania kurateli, urząd podatkowy winien zawiadomić sąd o upływie tego terminu przy rocznym obrachunku; wówczas sąd ma konto zamknąć, a majątek przekazać na fundusz rezerwowy (po potrąceniu należytości za przechowanie).

II. Tak samo należy postąpić, jeżeli nieobecny w ciągu lat 30 od dnia złożenia, nie podjął gotówki złożonej dla niego w kasie sierocej.

III. Pretensya nieobecnego i jego następców prawnych nie gaśnie przez zarządzenia pod I. i II. wymienione.

Nr. 131. (116, 117)[1]

Wniosek wydania majątku.

Zapisek urzędowy: Liczba czynności $\frac{\text{P. 37/6}}{42}$

Należy odprawić *Ludwika Ziębę*, ur. dnia *27 kwietnia 1895.*

Majątek: $^1/_2$ *realności lwh. 372 w Wojniczu; w kasie sierocej konto 63 gotówka 367 K; w urzędzie dep. konto T. II, 43 skrypt dłużny Kaspra Mrozika z 4 maja 1905 na 3600 K na rzecz mał. Ludwika i Heleny Ziębów; w rękach opiekuna zastrzeżona książeczka kasy oszczędności w Tarnowie Nr. 73295.*

K. Wezwanie, form. 130
1. Adam Zięba.
2. Ludwik Zięba.

C. k. sąd powiatowy *w Wojniczu*, Oddz. *I.* dnia *6 maja 1919.*

Wniosek wydania majątku.

Obecni:

R. s. k. Batorski. *Adam Zięba.*
Ludwik Zięba
obecnie w Zakliczynie.

Ludwik Zięba przedkłada metrykę chrztu[2]) *i* oświadcza:

Osiągnąwszy własnowolność, upraszam o wydanie mego majątku, znajdującego się w przechowaniu sądu i o oddanie mi mienia nieruchomego do rozporządzenia (wykreślenie adnotacyi małoletności).

[Majątek, znajdujący się w przechowaniu sądu, ma być wydany za pośrednictwem]

Adam Zięba wręcza wnioskodawcy zastrzeżoną książeczkę wkładkową *kasy oszczędności w Tarnowie Nr. 73.295* opiewającą na *1164 K* (*27 listopada 1918*).

Odbierający wnosi, aby uchylono zastrzeżenie, zrzeka się złożenia

rachunku końcowego, [3]) udziela opiece absolutoryum, [—i potwierdza odbiór następujących rachunków z opieki wraz z załącznikami:]

Skrypt dłużny Kaspra Mrozika na 3600 K. proszę wydać Helenie Zięba, gdy osiągnie własnowolność.[4])

S. *Adam Zięba.*
Ludwik Zięba.

Uchwała.

Wykreślić adnotacyę małoletności wyk. hip. l. *372 gm. kat. Wojnicz.*[5])

Doręczyć.

1. Urząd dep. F. [110—]116.
2. Kasa oszczędności F. 121 [—128].
[3. Zapytanie F. 132].
4. Wioskodawca F. *116, 121* (odebrał uchwałę) *6/5 Ludwik Zięba.*

Księga sieroca.
Spis pupilów.
Księga gruntowa.

Nr. 131. [1]) W tym formularzu połączono dawniejsze formularze nr. 116 i 117 (wniosek wydania majątku przechowanego w depozycie sądowym i wniosek wydania wkładki z kasy sierocej). Formularza tego może użyć sąd opiekuńczy i sąd miejsca zamieszkania uprawnionego, jeśli uprawniony tam się zgłosił. Pojedyncze protokoły tego rodzaju spisuje kancelarya sądowa (§ 321 l. 1 instr. sąd.).

Biorącemu odprawę należy przedstawić, z czego składa się jego majątek, wypytać go (oględnie), czy może podnieść uzasadnione zarzuty przeciw zarządowi sprawowanemu przez opiekę i czy rości sobie z tego powodu pretensye do odszkodowania. W danym razie sąd powinien się starać o wyjaśnienie i ugodowe załatwienie nieporozumień, ażeby zapobiec późniejszym sporom. – Gdyby do porozumienia nie doszło, winien opiekun złożyć sądowi formalny rachunek końcowy z opieki; w tym wypadku należy ustęp końcowy formularza (uwolnienie od złożenia rachunku, udzielenie absolutoryum) odpowiednio zmienić.

[2]) Należy jednak żądać metryki chrztu tylko wówczas, gdyby na datach w aktach sądowych (rejestrze P) nie można polegać, lub jeśli to potrzebne dla stwierdzenia tożsamości osoby.

[3]) Patrz uwaga 1 do form. Nr. 101.

[4]) Należy dążyć do tego, by uprawnieni ze skryptu dłużnego już naprzód oświadczyli zgodnie, komu skrypt ma być wydany; uniknie się wszelkich trudności w tym kierunku, jeśli interesowani zgodzą się na wydanie dokumentu najmłodszemu pupilowi, skoro osiągnie własnowolność.

Sąd ma nadto zbadać, czy dług nie jest umorzony, gdyż wtedy należy wydać skrypt dłużnikowi.

[5]) Wydając majątek pupilowi, sąd ma zarządzić wykreślenie adnotacyi małoletności w księdze gruntowej, opierając się na datach zawartych w księdze sierocej lub w aktach sądowych; gdyby te daty były niepewne, należy zażądać wyjaśnienia od urzędu parafialnego. Jeśli sąd opiekuńczy nie jest sądem hipotecznym, należy wezwać sąd hipoteczny o wykreślenie; i w tym wypadku nie potrzeba metryki chrztu. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1906 str. 159).

Nr. 132. (121)

Anfrage an das Militärkommando wegen Ausfolgung des Mündelvermögens.

(§ 218 AbhP., MV. vom 3. März 1867, RGBL. Nr. 52, § 8).[1])

Geschäftszahl $\frac{P\ 40/13}{7}$

Anfrage wegen Ausfolgung des Vermögens.

An *das Kommando des k. u. k. Dragoner-Regiments Kaiser Ferdinand Nr. 7 in Żółkiew.*

Franz Skubel aus Moszczanica (pol. Bez. Żywiec) hat die Eigenberechtigung erlangt. Es soll ihm daher sein in gerichtlicher Verwahrung und Verwaltung befindliches Vermögen zur freien Verfügung ausgefolgt werden.

Da er als *Korporal des Regiments* präsent dient, wird angefragt, ob gegen die Ausfolgung eine Einwendung erhoben wird.

Das Vermögen besteht aus *einer Barschaft von 620 K.*

K. k. Bezirksgericht *Żywiec*, Abth. *I.* am *7 Juni 1916.* *R.*

Nr. 132. [1]) Osobom wojskowym szarży poniżej feldwebla, czyto w czynnej służbie, czy na urlopie. nie można wydać majątku bez zgody komendy wojskowej. Gdyby pozwolenia nie udzielono, należy postąpić z tym majątkiem jak z majątkiem małoletniego. (§ 218 pat. niesp.). Nie potrzeba zezwolenia władzy wojskowej na wydanie majątku żołnierzowi stale urlopowanemu lub rezerwiście (§ 8 rozp. min. z 3 marca 1867, Nr. 52 dz. p. p.)

Orz. plen. sądu najw. z 6 października 1891, L. 10024 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1891 str. 179,) stwierdza, że mimo zmiany normy jurysdykcyjnej i ustaw wojskowych § 218 pat. niesp. i rozp. min. z 3 marca 1867, Nr. 52. dz. p. p. nie zostały uchylone.

Nr. 133. (115)

Wezwanie do podjęcia dokumentu.

Liczba czynności $\frac{P\ 64/2}{13}$

Masa: *mał. Tadeusza, Maryi i Józefa Słowików z Wojnicza.*
Konto: *T. III, 92.*
Dokument przechowany: *skrypt dłużny Anny Słowikowej z daty Wojnicz 7 marca 1896 na schedy mał. Tadeusza, Maryi i Józefa Słowików po 500 K.*

Józefa Słowika wzywa się, aby podjął dokument ten do *20 lipca 1914*, gdyż inaczej złoży się go w registraturze sądowej bez ponownego zawiadomienia i od tej chwili ustanie wszelka odpowiedzialność sądu.

Jeżeli uprawniony do odbioru prześle potwierdzenie odbioru urzędowi depozytowemu, dokument będzie mu przesłany pocztą. Należytość depozytową i porto pocztowe ściągnie się przez pobranie.

C. k. sąd powiatowy *w Wojniczu*, Oddz. *I.* dnia *20 stycznia 1914.*

S.

Nr. 133. [1]) Jeśli pupil w ciągu 3 miesięcy po osiągnięciu własnowolności nie prosi o wydanie dokumentu, lub w tym terminie nie podejmie dokumentu, który sąd kazał mu wydać, wówczas należy wezwać go ponownie i zakreślić mu termin co najmniej 6 miesięcy do odbioru dokumentu, a następnie postąpić jak we formularzu podano. Wydanie dokumentu z registratury sądowej może nastąpić jedynie za zezwoleniem sądu, a podejmujący musi i w tym wypadku zapłacić zaległą należytość za przechowanie w depozycie sądowym ta należytość wynosi bez względu na treść i przedmiot dokumentu 60 h za 5 lat, najwyżej jednak 2 K 40 h).

Nr. 134. (120)

Oddanie dokumentu do registratury.

(Rozp. min. spraw. z 15 sierpnia 1859, Nr. 154 dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{P. 64/2}}{14}$

Masa: *mał. Tadeusza, Maryi i Józefa Słowików z Wojnicza.*
Konto: *T. III, 92.*

Urząd depozytowy ma wydać sądowi do rąk p. *Jana Pressera c. k. kancelisty sądowego* celem złożenia w registraturze dokument: *skrypt dłużny Anny Słowikowej z daty Wojnicz 7 marca 1896 na 1500 K*, uwidoczniwszy na dokumencie kwotę niezapłaconej należytości za przechowanie.

C. k. sąd powiatowy *w Wojniczu*, Oddz. *I.* dnia *2 sierpnia 1914.*

Doręczyć. *S.*

1. Urząd dep.
2. *Józef Słowik.*

Udzielić do wglądu kanc. Presserowi.

Nr. 134. [1]) Nie zawiadamia się innych uprawnionych, gdyż ci zgodzili się już dawniej na wydanie temu z pośród nich, który ostatni będzie brał odprawę.

Nr. 135. (123)

Pismo o zastrzeżenie sumy ubezpieczenia.[1])

(dz. rozp. min. spraw. z r. 1909 str. 63).

Liczba czynności $\frac{\text{A 35/15}}{5}$

Do *Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.*

Realność Nr. domu *15 w Podgórzu*
liczba wykazu hipot. *84*
gminy katastralnej *Podgórze*
w okręgu sądu powiat. *w Podgórzu*
jest według policy l. *65374 lit. A.* ubezpieczona w Zakładzie (Towarzystwie) od pożaru na *32.900 K.*

Ponieważ — na tej realności cięży wierzytelność [ta realność jest własnością] *małoletnich spadkobierców HelenyPrzetakowej w kwocie 45000 K,* uprasza się Zakład (Towarzystwo) ubezpieczeń, za zgodą ubezpieczonego dłużnika hipotecznego, który to pismo podpisał, aby wypłatę sumy ubezpieczonej zastrzeżono i odesłano sądowi załączone oświadczenie, podpisane w sposób przepisany statutem.

To oświadczenie jak również wszystkie doniesienia do sądu tem spowodowane są wolne od stempla i opłaty pocztowej; na kopercie należy jednak zamieścić dopisek „na wezwanie sądu – wolne od opłaty pocztowej". Gdyby list nadano w okręgu pocztowym, w którym ten sąd ma siedzibę, należy uiścić opłatę pocztową.

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu,* Oddział *I,* dnia *23 kwietnia 1915.*

S.

Nr. 135. [1]) Zastrzeżenie policy z w a l n i a sąd od obowiązku ciągłej kontroli nad opłatą premii asek., jest więc ułatwieniem, z którego sądy w interesie służby zawsze powinnyby korzystać patrz uw. 2 do form. Nr. 97, str. 167)

Nr. 136. (124) [1])

Oświadczenie zastrzeżenia sumy ubezpieczenia na rzecz małoletnich.

(dz. rozp. min. spraw. z r. 1909, str. 63).

Liczba czynności $\frac{3217/15}{2}$

Oświadczenie.

Realność l. *15* w *Podgórzu*
w okręgu sądu powiat. w *Podgórzu* wykaz hip. l. *84*
własność *Zygmunta Przetaka*
jest według policy l. *65374 lit. A* u nas ubezpieczona
od pożaru na *32.000 K.*

Obowiązujemy się niniejszem na wypadek, gdyby realność ta uległa uszkodzeniu przez pożar, wypłacić odszkodowanie jedynie za zezwoleniem c. k. Sądu powiatowego w *Podgórzu.*

Obowiązujemy się dalej:

1. najpóźniej cztery tygodnie przed wygaśnięciem umowy o ubez-

pieczenie, zawartej w myśl wymienionej policy — a w razie zawarcia umowy o ubezpieczenie na czas nieograniczony, natychmiast po jej wypowiedzeniu, — donieść o tem Sądowi;

2. bezzwłocznie zawiadomić Sąd o obniżeniu sumy ubezpieczenia jak również o każdej zwłoce w opłacie premii asekuracyjnej.

Premię uiszczono do dnia *27 stycznia 1917.*

Jeżeli zaległa premia nie będzie zapłacona najpóźniej do czterech tygodni po zawiadomieniu Sądu, wówczas zgaśnie obowiązek wynagrodzenia szkody przyjęty w myśl policy asekuracyjnej. Prawo żądania zaległej premii pozostaje mimo to w mocy.

Kraków dnia 7 maja 1916.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie

Podpis.

Nr. 136. [1]) Według okólnika austryacko-węgierskiego związku prywatnych zakładów ubezpieczeń, obowiązały się następujące towarzystwa ubezpieczeń do zastrzeżenia sumy ubezpieczenia według form. Nr. 136.

A. Towarzystwa akcyjne:

Assicurazioni Generali w Tryeście; austr. Towarzystwo ubezpieczeń „Dunaj“ w Wiedniu ;Erste oesterreich. Elementar-Versicherungs-Aktien-Gesellschaft w Wiedniu; Ungarische allgemeine Assekuranzgesellschaft w Budapeszcie; Foncière, peszteński zakład ubezpieczeń w Budapeszcie; Leipziger Feuerversicherungsanstalt; North British and Mercantile Insurance Company; towarzystwo ubezpieczeń „austryacki Phönix“ w Wiedniu; Runione Adriatica di Sicurtà w Tryeście; Ungarisch-Französische Versicherungs-Aktien-Gesellschaft w Budapeszcie; Wiener Versicherungsgesellschaft w Wiedniu.

B. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie; Assekuranzverein von Zuckerfabrikanten in der oesterreichisch-ungarischen Monarchie w Pradze; „Concordia“ Reichenberg — Brünner gegenseitige Versicherungsanstalt w Reichenbergu; „Croatia“, Versicherungsgenossenschaft w Zagrzebiu; „Dniestr“ towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń we Lwowie; „Slavia“, wzajemny bank ubezpieczeń w Pradze; Versicherungsverband für Montanwerke w Wiedniu; Versicherungsverband oesterreichischer und ungarischer Industrieller w Wiedniu; Versicherungsverband für Papierindustrie w Wiedniu; Wechselseitige Brandschaden — Versicherungs-Anstalt w Grazu.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie zastrzegło sobie, że w oświadczeniu, w ustępie zaczynającym się od słów „obowiązujemy się dalej“ ma być dodane „a w razie zawarcia umowy o ubezpieczenie na czas nieograniczony, natychmiast po jej wypowiedzeniu“. Dodatek ten uwzględniono w polskim nakładzie form. Nr. 136.

Nr. 137, 138.

(*Nie mają zastosowania w Galicyi.*)

(Nr. 139, 140 są wolne).

Różne sprawy niesporne.

Nr. 141. (130)

Dozwolenie dobrowolnej licytacyi nieruchomości.

(§§ 275 i nast. pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc X } 329/14}{1}$

Dozwala się dobrowolnej sądowej licytacyi nieruchomości oznaczonej (nych) w załączonym edykcie, wraz z przynależnościami, na zasadzie warunków licytacyjnych przedstawionych we wniosku i *uzupełnionych przez sąd w sposób niżej wyszczególniony.*

Licytacya odbędzie się dnia *24 października br.* o godz. *9* przedpoł. *w tym sądzie.*

Edykt ogłasza się na tablicy sądowej i w gminie (nach) *Zielonki, Tonie, Pękowice, Węgrzce.*

Dalsze wnioski co do ogłoszenia edyktu można postawić w kancelaryi sądowej.

Warunki licytacyjne przedstawione we wniosku *uzupełnia się jak następuje:*

Ponowna licytacya nie odbędzie się, jeżeli nabywca przed rozpoczęciem ponownej licytacyi złoży w gotówce zaległą cenę kupna, oraz koszta wniosku i przeprowadzenia ponownej licytacyi.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *X.* dnia *30 września 1914.*

S.

Nr. 141. [1]) Właściciel hipoteczny może żądać przeprowadzenia w sądzie dobrowolnej sprzedaży swej nieruchomości; jeżeli własność przysługuje więcej osobom, potrzeba zgody wszystkich spółwłaścicieli.

W toku postępowania należy stosować przepisy ordynacyi egzekucyjnej, o ile patent niesporny nie postanawia inaczej, i o ile pewne postanowienia ordynacyi egzekucyjnej w postępowaniu niespornem wogóle można uwzględnić.

W szczególności sposób postępowania jest następujący:

a) Wniosek dobrowolnej sprzedaży nieruchomości należy podać, o ile chodzi o dobra tabularne, w trybunale I instancyi, zresztą zaś w sądzie powiatowym, w którego okręgu nieruchomość jest położona (§ 117 nor. jur.).

Do wniosku powinny być dołączone warunki licytacyjne; gdyby warunków tych nie dołączono, należy zwrócić wniosek do uzupełnienia.

W warunkach licytacyjnych powinna być oznaczona najniższa oferta, właściciel może cenę sam oznaczyć albo prosić, by nieruchomość oszacowano sądownie.

Sąd ma czuwać nad tem, by warunki licytacyjne były wyrażone jasno i stanowczo, i nie zawierały postanowień zakazanych lub nieważnych; o ile sąd uważa, że przedłożone warunki licytacyjne nie odpowiadają przepisom ustawy, może je zmienić, z reguły jednak dopiero po przesłuchaniu podającego.

W edykcie licytacyjnym należy wymienić nazwisko sprzedającego, przedmiot sprzedaży i cenę wywołania, oraz zaznaczyć wyraźnie, że sprzedaż odbywa się na żądanie właściciela, wobec czego prawa zastawu i prawa rzeczowe wpisane na nieruchomości pozostają nienaruszone; o sprzedaży nie zawiadamia się wierzycieli hipotecznych.

Nadto należy w edykcie licytacyjnym wyrazić zawsze, co ma się stać z uzyskaną ceną kupna. Właściciel może zastrzec sobie prawo zatwierdzenia najwyższej oferty; przy spółwłasności z prawa tego mogą korzystać tylko wszyscy spółwłaściciele łącznie.

Po dopełnieniu warunków licytacyjnych przez nabywcę należy mu wydać dekret własności; własność nieruchomości przechodzi na nabywcę dopiero z chwilą wpisania go za właściciela w księdze gruntowej, przez przybicie targu nabywa on jedynie tytuł własności względnie posiadania (§§ 425, 320 ust. cyw.).

Rozdział licytacyjnej ceny kupna nie jest obowiązkiem sądu, chociażby realność należała do kilku spółwłaścicieli, jest jednak wskazane, aby sąd w razie nieporozumień starał się doprowadzić do zgody między spółwłaścicielami. Gdyby się to nie udało, czynność sądu jest skończona.

b) Przy oszacowaniu, o ile tego właściciel żądał, należy stosować analogicznie przepisy ordynacyi szacunkowej (rozp. z 25 lipca 1897, Nr. 175 dz. p. p.) a w szczególności §§ 1—20 o ustanowieniu i wyborze znawców i o ustaleniu wartości.

Najniższą ofertę można oznaczyć w sposób dwojaki:

1) albo przyjmuje się za podstawę wartość nieruchomości bez potrącenia ciężarów, a wówczas nabywca przejmuje wszystkie ciężary z wliczeniem w cenę kupna; gdyby zaś ciężary przewyższały cenę kupna, nabywca musi przejąć ciężary i odpowiadać za nie w całości; ograniczenie odpowiedzialności do kwoty ceny kupna jak przy sprzedaży egzekucyjnej nie ma tu miejsca, prawa wierzycieli nie mogą doznać zmiany.

2. albo też przyjmuje się za podstawę wartość nieruchomości po potrąceniu wszystkich ciężarów; ten jednak sposób oznaczenia najniższej oferty bywa niekiedy mniej praktyczny, gdyż nieraz trudno ustalić wysokość ciężarów w chwili zatwierdzenia warunków licytacyjnych, a zresztą obciążenie nieruchomości może się zmienić do terminu licytacyi.

c) Sprzedaż dobrowolna różni się od sprzedaży przymusowej głównie tem, że pozostają nienaruszone prawa zastawu i prawa rzeczowe osób trzecich wpisane na nieruchomości, bez względu na uzyskaną cenę kupna; nadto następujące przepisy ordynacyi egzekucyjnej nie mają zastosowania w toku tego postępowania:

§ 133 zdanie ostatnie — zawiadomienie uprawnionych do odkupu i wierzycieli hipotecznych o dozwoleniu sprzedaży, (kwestya, jak należy umożliwić uprawnionemu do odkupu wykonanie tego prawa, nie jest jednolicie traktowana; w szczególności chodzi o to, czy należy stosować przepis § 1076 ust. cyw,

iż uprawniony ma być tylko osobno do licytacyi wezwany, czy też przepis § 1075 ust. cyw., iż uprawniony ma być zawiadomiony po udzieleniu przybicia targu o najwyższej ofercie i może korzystać z tego prawa w ciągu dni 30 po tem zawiadomieniu); następnie §§ 134 ust. 2, 173 ust. 1, 183 ust. 3, o adnotacyi dozwolenia postępowania licytacyjnego, wyznaczenia terminu licytacyjnego i udzielenia przybicia targu § 139 o przystąpieniu do postępowania licytacyjnego, § 150 o przejęciu ciężarów, § 151 o najniższej ofercie, §§ 164–168 o tymczasowem ustaleniu ciężarów, §§ 170 l. 5, 171 i 172, o wezwaniu interesowanych tam wymienionych, §§ 182 i nast. o opozycyi przeciw przybiciu targu, §§ 195—199, o podkupie, § 200 ust. 1 o objęciu, § 201 o dozwoleniu zarządu przymusowego w miejsce licytacyi.

Adnotacya wdrożenia postępowania licytacyjnego lub przybicia targu nie miałaby praktycznego znaczenia, gdyż przepis § 72 ust. hip. w myśl § 183 ord. egz. i art. XXVI ust. wprow. do ord. egz. ma zastosowanie jedynie przy przymusowej sprzedaży nieruchomości.

Zastanowienie sprzedaży wogóle lub w myśl § 200 ust. 3 i § 151 ord. egz. nie ma miejsca; postępowanie może być w każdem stadyum na wniosek dowolnie przerwane i znów podjęte.

Jeśli sprzedaż dobrowolna zejdzie się ze sprzedażą przymusową, należy każde postępowanie prowadzić odrębnie, gdyż przeprowadza się je według różnych przepisów ustawowych i każda z nich zmierza do innego celu.

d) Strony przedkładają często warunki licytacyjne używane w postępowaniu egzekucyjnem, nie zwracając uwagi na różnice między sprzedażą dobrowolną a przymusową.

Ponieważ w §§ 272—280 pat. niesp. wymienione są tylko ogólne zasady, przeto warunki licytacyjne mogą być różne, zależnie od zwyczaju miejscowego; wobec tego nie zamieszcza się tutaj wzoru warunków licytacyjnych, lecz jedynie podaje się przykładowo najważniejsze postanowienia, jakie w warunkach mogą być zawarte.

1. Należy dokładnie oznaczyć nieruchomość, która ma być sprzedana i jej przynależności, wymienić nazwisko właściciela lub spółwłaścicieli, tudzież stosunek spółwłasności.

2. Właściciel może dowolnie oznaczyć wysokość wadyum; zwykle wynosi ono 10% najniższej oferty; złożenie wadyum jest zbyteczne, gdy nabywca ma natychmiast uiścić cenę kupna.

Oprócz osób wymienionych w § 147 ust. 2 ord. egz. mogą być zwolnieni od złożenia wadyum: wierzyciele hipoteczni (§ 147 ust. 3 i § 148 ust. 2 ord. egz.) i spółwłaściciele; w ostatnim wypadku należy zaznaczyć, że spółwłaściciele wolni są od złożenia wadyum, o ile obciążenie ich części nie zmieni się po dniu ustalenia warunków licytacyjnych (wydania wyciągu hipotecznego), w przeciwnym razie sędzia postanowi przed rozpoczęciem licytacyi, czy spółwłaściciel może być zwolniony od złożenia wadyum.

3. Cenę wywołania a zarazem najniższą ofertę stanowi kwota podana przez właściciela (ewentualnie wartość szacunkowa).

4. Można postanowić, że nabywca ma uiścić cenę kupna zaraz, lub w ratach, których wysokość i termin płatności zależy od woli właściciela.

Jeśli z wartości szacunkowej potrącono już naprzód ciężary, nabywca ma uiścić całą cenę kupna, w przeciwnym razie ma prawo potrącić ciężary i uiścić jedynie pozostałą resztę; od licytacyjnej ceny kupna, względnie od reszty po potrąceniu ciężarów, nabywca ma płacić odsetki od dnia przybicia targu, w wysokości podanej przez właściciela.

5. Należy zawsze zaznaczyć wyraźnie, że prawa zastawu i prawa rzeczowe osób trzecich wpisane na nieruchomości pozostają nie naruszone, bez względu na wysokość uzyskanej ceny kupna; nabywca przejmuje je od dnia przybicia targu pod warunkami umówionymi z właścicielem.

Jeśli nabywca przejmuje ciężary z wliczeniem w cenę kupna, należy dodać, że ciężary, które przewyższają cenę kupna ma przejąć bez wliczenia w cenę kupna. Nadto jest wskazane wymienić ciężary wpisane na całej realności lub na jej częściach, które muszą być przejęte bez wliczenia w cenę kupna.

6. Na wypadek, gdyby nieruchomość nabył jeden ze spółwłaścicieli, należy zastrzec, że ma uiścić jedynie cenę kupna przypadającą za części reszty spółwłaścicieli.

7. Można postanowić, że w razie nie uiszczenia ceny kupna naczas i w sposób należyty, nastąpi relicytacya na wniosek właściciela pod warunkami ustanowionymi w §§ 154 i 155 ord. egz.

8. Dochody i pożytki sprzedanej nieruchomości jak również niebezpieczeństwo przechodzą na nabywcę od dnia przybicia targu; oddanie w posiadanie następuje zwyczajnie po dopełnieniu warunków licytacyjnych, a własność nieruchomości przechodzi na nabywcę dopiero z chwilą wpisania go za właściciela w księdze gruntowej.

9. Można postanowić, że nabywca ma uiścić w całości podatki i daniny publiczne płatne z dołu po terminie licytacyjnym, lub też tylko część należącą się od dnia przybicia targu.

10. Właściciel może zastrzec sobie prawo zatwierdzenia najwyższej oferty w pewnym oznaczonym czasie; spółwłaściciele mogą prawo to wykonać tylko łącznie.

11. Jeśli kilka osób nabędzie nieruchomość, winni odpowiadać solidarnie za dopełnienie warunków licytacyjnych, bez względu na stosunek swych udziałów.

12. Należy oznaczyć, komu cena kupna ma być przez nabywcę uiszczona; ma to przedewszystkiem znaczenie wówczas, gdy cena kupna ma być uiszczona zaraz; można także postanowić, że cena kupna (raty) ma być złożona w sądzie.

d) Dobrowolnej sprzedaży nieruchomości żądają spółwłaściciele zwyczajnie wówczas, gdy chcą znieść spółwłasność. Gdyby nie było zgody między nimi, ten, który chce wystąpić ze spólności, musi wnieść przeciw innym skargę o zniesienie spółwłasności.

Na podstawie tytułu egzekucyjnego uzyskanego w sporze, można żądać dozwolenia sądowej sprzedaży. Postępowanie to należy do spraw egzekucyjnych, przebieg jest jednak prawie taki sam jak wyżej przedstawiono, gdyż w myśl § 352 ord. egz. mają tutaj zastosowanie §§ 272—280 pat. niesp. (Dokładne wskazówki w tym kierunku zawiera reskr. min. spraw. z 25 kwietnia 1905. L. 9244/5. zbiór. czerw. Nr. 575).

Uzupełnienie warunków licytacyjnych, które sąd uważa za konieczne, można wpisać w egzemplarzu warunków, przedłożonym przez stronę, jako „uzupełnienie przez sąd".

Przeprowadzenie licytacyi można poruczyć notaryuszowi jako komisarzowi sądowemu; licytacyę może także przeprowadzić sędzia pomocniczy, lecz nie można do tego użyć urzędnika kancelaryjnego (§ 56, ust. org.).

Strona może oznaczyć, w jaki sposób edykt licytacyjny ma być ogłoszony, gdyż jestto wyłącznie w jej interesie i ona ponosi koszta ogłoszenia.

Nr. 142. (131)

Dobrowolna licytacya nieruchomości.[1])

(§§ 277, 278 pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc X } 329/14}{1}$

Na żądanie właściciela (li) *Jana i Barbary Pietrzyków zastąpionych przez adw. dr. Szybowskiego w Krakowie*, będzie (ą) sprzedana (e) przez publiczną licytacyę nieruchomość (i) na końcu wymieniona (e) — z przynależnościami — za niżej oznaczoną cenę wywołania – dnia *24 października 1914* o godz. *9 przed*poł. Licytacya odbędzie się *w podpisanym sądzie.*

Oferty niżej ceny wywołania nie będą przyjęte. Prawa zastawu zaintabulowane dla wierzycieli na nieruchomości (ciach) zostają nienaruszone. Z ceny kupna należy uiścić gotówką tylko tę kwotę, jaka pozostanie po potrąceniu przejętych ciężarów.

Właścicielowi (om) służy prawo zatwierdzenia sprzedaży w ciągu *dni 8.*

Licytacyjną cenę kupna należy *wypłacić adw. dr. Hilaremu Szybowskiemu.*

Dalsze warunki sprzedaży i zapłaty można przejrzeć *w sądzie, biuro nr. 32 i u adw. dra Szybowskiego w Krakowie, Poselska 14.*

L. p.	Realność	Obszar	Cena wywołania
1	*wyk. hip. l. 92 księgi grunt. gm. kat. Zielonki składająca się*		
	z parc. bud. Nr. 66 z domem i szopą	*ar. 2 m² 92*	*3600 K*
	„ *gr.* „ *838 ogród*	„ *14*	*800* „
	„ „ „ *839 rola*	„ *19*	*200* „
	„ „ „ *860 łąka*	„ *12*	*160* „
	„ „ „ *861 las*	„ *88*	*600* „
	„ „ „ *862 rola*	„ *42*	*440* „
	„ „ „ *870 łąka*	„ *11*	*200* „

Przynależności, których wartość (400 K) w cenie domu nie jest objęta, a które razem będą sprzedane, stanowią: koń, krowa, wóz, pług, sieczkarnia ręczna.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *X*, dnia *30 września 1914.*

S.

Nr. 142. [1]) Każdy arkusz protokołu licytacyi, oraz warunków licytacyjnych, które stanowią integralną część protokołu, należy zaopatrzyć stemplem na 1 K, nadto od każdego przybicia targu należy się należytość stemplowa w kwocie 1 K.

Wierzytelny odpis protokołu i warunków licytacyi należy przesłać urzędowi wymiaru należytości.

Do nr. 141 i 142.

Dekret własności.

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. X. 329/14}}{4}$

Na wniosek właściciela (li) Jana i Barbary Pietrzyków sprzedano dnia 24 października 1914, przez dobrowolną publiczną licytacyę realność(i) objętą(e) wyk. hip. l. 92 ks. gr. gm. kat. Zielonki z przynależnościami, Kasprowi Cholewie, za cenę kupna w kwocie 6.800 K, pod warunkami zatwierdzonemi uchwałą z 30 września 1914. L. cz. $\frac{\text{Nc. X. 329/14}}{1}$.

Sąd poświadcza, że Kasper Cholewa dopełnił wszystkich warunków licytacyjnych na czas i w sposób właściwy, wobec czego może być zaintabulowany za właściciela tej (tych) realności.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *X.* dnia *9 grudnia 1914.*

S.

Doręczyć:

1. *Kasper Cholewa.*

Nr. 143. (131a)

Ogłoszenie przez gminę.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. X. 329/14}}{2}$

Zwierzchność gminy w *Zielonkach*
uprasza się o ogłoszenie dołączonego edyktu [według zwyczaju miejscowego] — przez wywieszenie na tablicy urzędowej. – Edykt ma być wywieszony [przez] *do dnia licytacyi tj. do 24 października b. r. włącznie* w miejscu przeznaczonem na ogłoszenia publiczne. Po upływie tego czasu należy go zdjąć i zwrócić sądowi z potwierdzeniem, iż ogłoszenia dokonano.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *X.* dnia *30 września 1914.*

S.

C. k. Sądowi powiatowemu w *Krakowie*
zwraca się dołączony edykt a zarazem potwierdza się, [—że edykt był ogłoszony dnia według zwyczaju miejscowego— —że był wywieszony na tablicy urzędowej w czasie od *3 października* do *24 października b. r.*

Zwierzchność gminy *Zielonki*, dnia *25 października 1914.*

(Podpis).

Nr. 143. [1]) Formularz ten wprowadzony został reskr. min. spraw. z 10 stycznia 1911, Nr. 5 dz. rozp.; należy go używać także w postępowaniu procesowem i egzekucyjnem (§ 117 proc. cyw., §§ 25, 71, 95, 171, 205, 342 ord. egz.).

Nr. 144. (132)

Uwierzytelnienie podpisów.[1])

Protokół roków sądowych Nr. *4.*[3]) [4]) Liczba czynności $\frac{G.\ 147/16\ ^{2})}{1}$

C. k. Sąd powiatowy *w Radłowie.*
Roki sądowe w *Szczurowej,* dnia *29 maja 1916.*
Sędzia *R. s. k. Serczyk.*

Uwierzytelnienie podpisu na dokumencie:

Przedmiot: *Kwit ekstabulacyjny Jana i Zofii małżonków Bosackich z 29 maja 1916.*

Wartość *4000 K.* Dokument zaopatrzony stemplem za *12 K 50 h.*

I. Wykazanie tożsamości:

[Proszący. . . . . jest (są) osobiście znany (ni) sądowi] — tożsamość *obojgu wystawców kwitów* potwierdzają świadkowie *Wawrzyniec Krupa, naczelnik gminy i Józef Kasprzak, policyant gminny* [wykazano dokumentami legitymacyjnymi, a mianowicie]

II.

Proszący [— podpisuje (ją) dokument własnoręcznie — umieszcza (ją) znak ręczny —] — uznaje (ją), że podpis [— znak ręczny —] na dokumencie pochodzi z jego (ich) ręki i prosi (szą) o uwierzytelnienie.[5])

[umieszcza obok znaku ręcznego . . . . . jego (jej) imię i nazwisko].

Dokument uwierzytelniony zwrócono stronie.

Wawrzyniec Krupa. *Jan Bosacki.*
Józef Kasprzak. *Zofia Bosacka.*
Serczyk.

Nr. 144. [1]) Co do uwierzytelnienia podpisów obowiązują następujące przepisy:

a) § 285 pat. niesp. „O potwierdzenie własnoręczności pisma lub podpisu na oryginalnym dokumencie należy prosić samemu w sądzie ustnie lub pisemnie. Sąd ma przesłuchać proszącego osobiście do protokołu, czy pismo lub podpis na dokumencie za swój uznaje. Sąd ma przez 2 zupełnie wiarogodnych świadków stwierdzić, że proszący jest tą osobą, za którą się wydaje. Poświadczenie należy wystawić w formie przepisanej dla innych dokumentów urzędowych, na samym dokumencie, przedłożonym do uwierzytelnienia. Jeżeli sędzia nie zna języka, w którym dokument jest wystawiony, należy do uwierzytelnienia przybrać tłómacza, który ma oznajmić sądowi istotną treść pisma.

b) Ustawa z d. 4 czerwca 1882, L. 67 dz. p. p.

§ 1. Wymaganiu ustawy, by podpisy na prywatnych dokumentach (§ 31 u. h.) służących do intabulacyi były sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione, stanie się zadosyć, jeżeli będzie stwierdzona prawdziwość podpisu tej osoby, której prawo ma być ograniczone, obciążone, uchylone, lub na inną osobę przeniesione.

§ 2. Jeżeli podpis wystawcy prywatnego dokumentu jest sądownie lub

notaryalnie uwierzytelniony, w takim razie nie potrzeba do intabulacyi podpisu świadków, wymaganego w §§ 434 i 445 kod. cyw., [§ 114 pow. u. sąd., § 182 zach. gal. ust. sąd. i w § 181 Regulamento giudiziario].

§ 3. Stwierdzenie prawdziwości podpisu na prywatnym dokumencie przez sądowne lub notaryalne uwierzytelnienie nie jest potrzebne, jeżeli dokument jest opatrzony przyzwoleniem władzy państwowej, krajowej lub powiatowej, powołanej do czuwania nad dobrem osoby, której prawo ma być ograniczone, obciążone, uchylone lub na inną osobę przeniesione.

§ 4. Jeżeli do sądowej legalizacyi potrzebną jest obecność świadków stwierdzających tożsamość osoby, to świadkowie ci muszą mieć najmniej dwadzieścia lat, muszą być zupełnie wiarogodni i sędziemu, który ma stwierdzić identyczność osoby, osobiście znani. Kobieta może być tylko drugim świadkiem tożsamości.

§ 5. Przywołanie drugiego świadka tożsamości jest przy sądowych i notaryalnych uwierzytelnieniach i przy innych notaryalnych poświadczeniach urzędowych natenczas zbyteczne, jeżeli ten, którego podpis ma być uwierzytelniony, przyniesie ze sobą papiery legitymacyjne, jako to: wyciągi z metryk urodzenia i zaślubin, dowody przynależności, paszporty, dekrety na otrzymane posady, dowody immatrykulacyi, świadectwa służbowe, urzędowe zawiadomienia i tym podobne, jeżeli posiadanie tych papierów przemawia za uznaniem identyczności okazującego je z tym, dla którego ten papier jest przeznaczony, i jeżeli przeciwko temu uznaniu tożsamości osoby nie nasuwają się wątpliwości.

Okazany papier legitymacyjny należy dokładnie opisać tak w protokole sporządzonym z powodu czynności urzędowej, jak i w poświadczeniu urzędowem.

c) W myśl ustawy z 5 czerwca 1890, Nr. 109 dz. p. p. w sprawach hipotecznych drobiazgowych sądowe lub notaryalne uwierzytelnienie podpisów dokumentu prywatnego, można zastąpić podpisaniem dokumentu przez 2 mężów wiarogodnych jako świadków, jeżeli intabulacya ma nastąpić w tym samym okręgu trybunału pierwszej instancyi, w którym dokument spisano. Świadkowie mają podpisać własnoręcznie swe imię i nazwisko, podać swój zawód lub zatrudnienie, miejsce zamieszkania i wiek, tudzież oświadczyć, że ten, którego podpis potwierdzają jako prawdziwy, jest im osobiście znany.

W myśl ustawy krajowej z 15 sierpnia 1895, Nr. 62 dz. ust. kraj. należy sprawy hipoteczne uważać za drobiazgowe wówczas, gdy w dokumencie prywatnym, na podstawie którego ma nastąpić wpis w księdze gruntowej, kwota wierzytelności, cena lub wartość nieruchomości lub prawa, które mają być przedmiotem wpisu w księdze gruntowej, są oznaczone i bez odsetek i należytości ubocznych nie przenoszą kwoty 100 K.

[2]) Do uwierzytelnienia podpisów służy rejestr G. (§§ 223 l. 1 i 239 instr. sąd.); wpis w rejestrze G. zastępuje protokół, o którym mowa w § 285 pat. niesp.

Reskryptem min. spraw. z 2 sierpnia 1902, Nr. 36 dz. rozp. rejestr G. został zmieniony w ten sposób, że w rubryce 6 oprócz rodzaju dokumentu i daty należy także wymienić (o ile możności jak najzwięźlej) przedmiot umowy lub interesu, wartość tego przedmiotu i wartość użytych znaczków stemplowych.

Jeśli uwierzytelniono podpis na rokach sądowych, należy spisać protokół, a następnie daty zawarte w protokole wpisać do rejestru G., powołując się na protokół roków sądowych. Tak samo należy postąpić w razie uwierzytelnienia podpisu poza budynkiem sądowym.

Protokół jest wolny od należytości stemplowej; na dokumencie należy nalepić znaczek stemplowy za 72 h i przepisać go klauzulą uwierzytelnienia.

3) Tę liczbę czynności należy wymienić w klauzuli.

4) Liczbę czynności rej. G. należy wpisać dodatkowo po wpisaniu protokołu do rejestru.

5) Należy odmówić uwierzytelnienia podpisu osób, które z powodu małoletności lub z innego powodu nie mają zdolności prawnej do zawarcia interesu prawnego, wyrażonego w dokumencie (dz. rozp. min. spraw. z r. 1902 str. 192).

Dalsze wypadki odmowy uwierzytelnienia są: jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie czynności karygodnej (lichwa, oszustwo), albo obejścia zakazu zawartego w § 37 ust. z 11 grudnia 1906, Nr. 246 dz. p. p., o sprostowaniu ksiąg grunt., który zabrania spisywania umów niezgodnych z rzeczywistym stanem posiadania. (Bliższe szczegóły w tym kierunku zawarte są w dodatku do działu „sprawy hipoteczne", gdzie jest zamieszczona treść tej ustawy).

W takich wypadkach urzędnik kancelaryjny, któremu poruczono uwierzytelnienie podpisów, winien zasięgnąć rozstrzygnięcia sędziego; na żądanie należy stronie wydać uchwałę pisemną określającą przyczyny odmowy.

Nr. 145. (135)

Upomnienie i zagrożenie karą.

(§ 19. pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. } 239/12}{9}$

Polecenia z dnia *5 lipca 1915*, które dotyczy *złożenia rachunków z zarządu majątkiem mał. Rudolfa i Anny Pachów*[1]) nie wykonano w terminie oznaczonym.

Opiekuna p. Antoniego Kołodzieja wzywa się ponownie, aby najpóźniej do *25 sierpnia b. r.* wykonał (a) to polecenie lub doniósł (ła), co przeszkadza wykonaniu, gdyż w razie przeciwnym nałoży sąd grzywnę[2]) w kwocie *5* K [lub karę aresztu[3]) przez dni]

Nadto ustanowionoby kuratora, aby wykonał tę czynność na koszt strony obowiązanej.

C. k. sąd powiatowy w *Zatorze*, Oddz. *I.* dnia *20 lipca 1915.*

S.

Nr. 145. 1) Należy wymienić sprawę, gdyż z samej liczby czynności strona nie może poznać, o co chodzi.

Środki przymusowe można zastosować nietylko przeciw stronie, lecz także przeciw jej zastępcy (rozp. min. spraw. z 5 listopada 1852, Nr. 227 dz. p. p. zdanie pierwsze).

2) Grzywna przypada funduszowi ubogich tej miejscowości, w której strona ma swoją siedzibę, lub funduszowi ubogich siedziby sądu, jeśli strona nie ma siedziby w kraju (dz. rozp. min. spraw. z r. 1899 str. 263).

3) Grzywny nałożone w postępowaniu niespornem ściąga się w myśl rozp. min. z 5 listopada 1852, Nr. 227 dz. p. p. (to rozp. zostało utrzymane w mocy art. XIII. ust. wprow. do ord. egz., o ile dotyczy ściągania i zamiany grzywien na areszt; tak samo postanowienie § 19 pat. niesp. o wdrożeniu egzekucyi z urzędu).

§ 4 rozp. z 5 listop. 1852 Nr. 227 dz. p. p. postanawia, że gdyby nie można ściągnąć grzywny z powodu ubóstwa w całości lub części, sąd ma postanowić, czy należy karę darować, czy też zamienić ją na areszt. Można jednak także już z góry zagrozić areszt obok grzywny.

Z reguły ma się orzec jeden dzień aresztu za 10 K grzywny, chyba że sąd uzna krótszy areszt za odpowiedni.

Nr. 146. (136)

Orzeczenie kary porządkowej. [1])

(§ 19. pat. niesp.).

Liczba czynności $\frac{\text{P. 239/12}}{10}$

P. Antoni Kołodziej nie zastosował(a) się do polecenia [wezwania –] z *20 lipca 1915* dotyczącego *złożenia rachunków z zarządu majątkiem mał. Rudolfa i Anny Pachów* w terminie oznaczonym *do 25 sierpnia b. r.*

Za to nakłada się Panu(ni) grzywnę w kwocie *5* K na rzecz funduszu ubogich *gminy Zator*, [a na wypadek, gdyby tej grzywny nie można było ściągnąć, wymierza się karę aresztu przez]

Polecenie należy wykonać w ponownym terminie do *20 września b. r.* Gdyby i tego terminu nie dotrzymano, nałoży sąd dalszą grzywnę w kwocie *15* K [albo karę aresztu przez]

C. k. sąd powiatowy w *Zatorze*, Oddz. *I.* dnia *28 sierpnia 1915.*

Doręczyć: *S.*

Antoni Kołodziej.
Ced. nal. po prawomocności.
Rapt. *20 września.*

Nr. 146. [1]) W myśl § 19 pat. niesp. można przeciw stronie, która nie zastosowała się do polecenia sądowego użyć środków przymusowych: nagany, grzywny lub kary aresztu.

Gdyby środki przymusowe nie skutkowały, można ustanowić kuratora na koszt strony i upoważnić go do wykonania polecenia. W toku egzekucyi można grzywnę, której nie udało się ściągnąć, zamienić na karę aresztu (§ 4 rozp. min. spraw. z 5 listopada 1852, Nr. 227 dz. p. p.), lub można w razie nieściągnięcia grzywny odrazu ustanowić kuratora.

Grzywny ściąga się cedułką należytościową, a sposób postępowania przedstawiony jest w §§ 104–113 instr. sąd.

Nr. 147. (138)

Wezwanie do prób pojednania.

(§ 104 ust. cyw., § 2 ust. z 31 grudnia 1868, Nr. 3/1869 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. XII 93/1}}{1}$

Tadeusz i Helena Tomiccy w sprawie o rozdział od stołu i łoża. [1])[2])

Do przepisanych ustawą trzechkrotnych prób pojednania mają małżonkowie stawić się osobiście dnia *2, 9 i 16 września b. r.* zawsze o godz. *9* przedpoł. w sądzie tutejszym, biuro Nr. *29.*

Jeżeli małżonkowie nie stawią się na jednej z tych audyencyi, przyjmie się, że odstępują od zamiaru rozdziału.

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Sączu*, Oddz. *XII.* dnia *20 sierpnia 1914.*

S.

Nr. 147. [1]) Przez rozdział od stołu i łoża rozumieć należy prawne tj. przez sąd dozwolone zniesienie spólności małżeńskiej; węzeł małżeński nie zostaje jednak rozwiązany, tak że żaden z małżonków nie może wejść powtórnie w związek małżeński za życia drugiego. Rozdział od stołu i łoża może być dobrowolny (za porozumieniem) i niedobrowolny (bez porozumienia). Jeśli oboje małżonkowie godzą się na rozdział od stołu i łoża, winni prosić o to ustnie lub pisemnie w sądzie powiatowym powszechnym małżonka (w sądzie, w którego okręgu ma on swoją siedzibę). Wskutek takiej prośby należy przedewszystkiem wyznaczyć audyencye do 3-krotnych prób pojednania w ośmiodniowych odstępach czasu (ust. z 31 grudnia 1868, Nr. 3 dz. p. p. z r. 1869, którą nałożony na małżonków w §§ 104, 107, 132 ust. cyw. obowiązek objawienia zamiaru rozdziału właściwemu duszpasterzowi został zniesiony). Wolno jednak małżonkom przedłożyć świadectwo właściwego duszpasterza, iż przedsięwzięte przez niego próby pojednania nie odniosły skutku, a wówczas sąd nie wyznacza już tych audyencyi.

Na audyencyach muszą w zasadzie oboje małżonkowie stawić się osobiście, nie przez pełnomocników i to równocześnie; z ważnych powodów, zasługujących na uwzględnienie, próby pojednania mogą się odbyć przed sędzią wezwanym. Form. Nr. 147. zawiera postanowienie, że jeżeli małżonkowie nie stawią się na jednej z audyencyi, przyjmie się, iż odstępują od zamiaru rozdziału; wprawdzie nie ma przepisu ustawowego, któryby zawierał to postanowienie, rygor taki jest jednak praktyczny, gdyż usuwa wątpliwość, jak należy postąpić, jeśli małżonkowie się nie stawią. W razie niestawienia się małżonków zastanawia się postępowanie, lecz małżonkom służy prawo ponowić prośbę każdej chwili; z ważnych powodów sąd może jednak uznać, że niestawienie się małżonków nie pociągnęło tego skutku.

Form. Nr. 147. nie wskazuje, jak należy postąpić, gdy tylko jeden z małżonków nie stawi się na audyencyi; przeważnie jednak sądy przy rozdziale dobrowolnym postępują w takim wypadku tak samo, jak gdyby oboje małżonkowie się nie stawili. Małżonka nie można zmusić do stawienia się na audyencye pojednawcze, nie można jednak wówczas także zezwolić na rozdział dobrowolny. Sąd może zezwolić na dobrowolny rozdział od stołu i łoża dopiero wówczas, gdy małżonkowie potwierdzą, że godzą się na rozdział i porozumieli się co do spraw majątkowych i co do utrzymania, przyczem nie należy badać co jest powodem rozdziału, ani też, w jaki sposób małżonkowie porozumieli się co do majątku i utrzymania. Gdy są dzieci, sąd jest obowiązany mieć o nie staranie, wobec tego nie wystarczy oświadczenie rodziców, iż w tej mierze przyszło do porozumienia, lecz małżonkowie muszą sądowi przedstawić treść układu, aby sąd mógł ocenić, czy porozumienie rzeczywiście istnieje i czy prawa dzieci należycie są zabezpieczone; gdyby małżonkowie chcieli uregulować kwestyę utrzymania dzieci dopiero później, nie można dozwolić dobrowolnego rozdziału (§ 7 rozp. min. spraw. z 9 grudnia 1897, Nr. 283 dz. p.p.).

Małżonek małoletni lub pieczy poruczony może samoistnie zgodzić się na rozdział, do układu co do majątku małżonków i utrzymania, jakoteż zaopatrzenia

dzieci potrzeba jednak zezwolenia ustawowego zastępcy i sądu opiekuńczego. Po zezwoleniu na rozdział przechodzi małoletnia małżonka napowrót pod władzę ojca ślubnego lub opiekuna.

O niedobrowolny rozdział od stołu i łoża, wbrew woli drugiego małżonka, należy wnieść skargę do trybunału I instancyi, w którego okręgu małżonkowie stale mieszkają.

Także w tem postępowaniu muszą się odbyć próby pojednania, a sąd może zezwolić na rozdział jedynie z ważnych przyczyn. (Przyczyny rozdziału nie są w § 109 ust. cyw. wyliczone taksatywnie, lecz tylko przykładowo). Również w postępowaniu spornem muszą w zasadzie oboje małżonkowie stawić się osobiście, nie przez pełnomocników i to równocześnie, na audyencyach do prób pojednania; tylko z ważnych powodów, zasługujących na uwzględnienie, próby pojednania mogą się odbyć przed sędzią wezwanym. Małżonka pozwanego nie można zmusić do stawienia się na audyencye pojednawcze; jeśli strona pozwana się nie stawi, przyjmuje się, że próba pojednania nie odniosła skutku; natomiast jeśli nie stawi się strona powodowa, przyjmują sądy, że odstępuje od skargi. Form. Nr. 147. może być użyty także w postępowaniu spornem. Jeśli po orzeczeniu rozdziału wyrokiem małżonkowie nie mogą się porozumieć co do wychowania dzieci, wówczas ma zastosowanie § 142 ust. cyw., według którego dzieci płci męskiej do ukończenia 4, dzieci płci żeńskiej do ukończenia 7 roku ma wychowywać matka, o ile z ważnych powodów nie trzeba zarządzić inaczej. Rozstrzyga o tem sąd opiekuńczy, droga sporu jest wykluczona.

Natomiast spór między małżonkami niedobrowolnie rozdzielonemi co do roszczeń majątkowych może być załatwiony jedynie w drodze procesu.

[2]) Także w tem postępowaniu można udzielić prawa ubogich.

Nr. 148. (140)

Protokół prób pojednania.

(§ 104 ust. cyw., § 3 ust. z 31 grudnia 1868, Nr. 3/1869 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. XII. } 98/14}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Sączu*, Oddz. *XII.*

Próby pojednania

z powodu wniosku o rozdział od stołu i łoża *małżonków Tadeusza i Heleny z Kotarbów Tomickich.*

Data i miejsce zawarcia małżeństwa	*Nowy Sącz, 7 lutego 1908.*
Obywatelstwo małżonków	*austryackie.*
Miejsce zamieszkania małżonków	*Nowy Sącz.*
Wiek, zawód (sposób zarobkowania, zajęcie) i wyznanie męża	*lat 42, rzym.-kat., malarz pokojowy.*

Wiek, zawód (sposób zarobkowania, zajęcie) i wyznanie żony	*lat 36, rzym.-kat, praczka.*
Czy zawarto umowę małżeńską	*nie.*
Które to jest z rzędu małżeństwo? Sposób rozwiązania poprzedniego małżeństwa *a*) męża, *b*) żony	*ad a) pierwsze.* *ad b) pierwsze.*
Liczba i wiek dzieci *a*) płci męskiej *b*) płci żeńskiej	*ad a) Henryk, lat 4.* *ad b) Katarzyna, lat 2.*

Pierwszy termin dnia: *2 września 1914.*

Obecni:

Sędzia: Dr. Grządziel. *Tadeusz Tomicki.*
Helena Tomicka.

Usiłowania sędziego, aby pojednać małżonków, nie odniosły skutku.

(*Podpisy stron.*)

Drugi termin dnia: *9 września 1914.*

Obecni:

Sędzia: Dr. Grządziel. *Tadeusz Tomicki.*
Helena Tomicka.

Ponowne usiłowania sędziego, aby pojednać małżonków, nie odniosły skutku.

(*Podpisy stron).*

Trzeci termin dnia: *16 września 1914.*

Obecni:

Sędzia Dr. Grządziel. *Tadeusz Tomicki.*
Helena Tomicka.

Ponowne usiłowania sędziego, aby pojednać małżonków, nie odniosły skutku.

Małżonkowie proszą, aby im zezwolić na rozdział od stołu i łoża.

Oświadczają, iż porozumieli się ze sobą co do spraw majątkowych i co do utrzymania. W sprawie wychowania i utrzymania małoletnich dzieci ułożyli się w sposób następujący—o ile sąd opiekuńczy zatwierdzi ten układ—:

Mał. Henryk, ur. 7 stycznia 1910 pozostanie przy ojcu;
mał. Katarzyna, ur. 3 maja 1912, pozostanie przy matce.

Helena Tomicka oświadcza, że sama poniesie koszta utrzymania i wychowania mał. Katarzyny.

Grządziel. *Tadeusz Tomicki.*
Helena Tomicka.

Nr. 149. (141)

Rozdział od stołu i łoża. (Referat).

(§ 105 ust. cyw.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. XII } 98/14}{5}$

Po bezskutecznych próbach pojednania, zezwala się na rozdział od stołu i łoża małżonkom *Tadeuszowi Tomickiemu, malarzowi w Nowym Sączu, i Helenie z Kotarbów Tomickiej, praczce w Nowym Sączu,* poślubionym dnia *7 lutego 1908* w *Nowym Sączu,* na podstawie ich zgodnej prośby i oświadczenia, że porozumieli się co do spraw majątkowych i co do utrzymania.

Gdyby małżonkowie powrócili do spólności małżeńskiej, mają donieść o tem sądowi.

W sprawie utrzymania i wychowania małoletnich dzieci przyjmuje się do wiadomości następujący układ rodziców: [zarządza się, co następuje:]

Mał. Henryk, ur. 7 stycznia 1910, pozostaje przy ojcu; mał. Katarzyna, ur. 3 maja 1912, pozostaje przy matce. Każde z rodziców poniesie koszta utrzymania i wychowania dziecka, oddanego jego pieczy.

Gdyby ojciec ponownie nadużywał trunków, wychowaniem mał. Henryka zajmie się matka na koszt ojca.

C. k. sąd powiatowy w *Nowym Sączu,* Oddz. *XII.* dnia *16 września 1914.*

S.

Doręczyć:

uchwałę 1. } *obu małżonkom.*
2. }

Wypełnić kartę liczebną.[1])

Zawiadomić [–prowadzącego metryki–]

Konsystorz biskupi.[2])

Nr. 149. [1]) Reskryptem min. spraw. z 15 listopada 1885, Nr. 76 dz. rozp. wprowadzone zostały karty liczebne w sprawach rozdziału od stołu i łoża, rozwodu i unieważnienia małżeństwa. Karty te należy corocznie w lutym względnie lipcu odsyłać c. k. centralnej komisyi statystycznej w Wiedniu (§ 399 instr. sąd.).

[2]) W myśl rozp. min. spraw. z 2 listopada 1893, Nr. 28 dz. rozp. mają sądy zawiadomić o dozwoleniu (dobrowolnego lub niedobrowolnego) rozdziału od stołu i łoża odnośnego prowadzącego metryki. Co do katolików wyznania rzymskiego, greckiego i armeńskiego, zawiadomienie takie należy przesłać konsystorzowi biskupiemu; jeżeli małżeństwo było mieszane, należy zawiadomić prowadzących metryki obu obrządków. Zawiadomienie ma zawierać: imię i nazwisko małżonków, nazwisko rodowe małżonki, wyznanie i miejsce zamieszkania małżonków.

Nr. 150. (139)

Wręczenie listu rozwodowego, uchwała rozwiązująca małżeństwo.

(§§ 133, 134 ust. cyw.).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc IX } 207/16}{2}$

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *IX.* dnia *2 czerwca 1916.*

Wręczenie listu rozwodowego.

Obecni:

R. s. k. Zagórzański.

Markus Kohn, handlarz skór w Krakowie, Stradom 13.
Rebeka Kohn, w Krakowie, Krakowska 7 i jej pełnomocnik.
Dr. Rafał Rubinstein.

Sędziemu przedłożono świadectwo rabina *dra Judy Wintera w Krakowie*, według którego nie zdołał on, mimo usilnych starań, odwieść małżonków od zamiaru rozwodu.[1]) Na pytanie, czy można spodziewać się ponownego połączenia małżonków i jak uregulowano stosunki majątkowe, stwierdza się, co następuje:

Małżonkowie od 3 miesięcy nie żyją w spólności małżeńskiej i oświadczają, że bezwarunkowo nie chcą żyć dalej razem. Co do stosunków majątkowych porozumieli się zgodnie.

[W sprawie opieki nad małoletniemi dziećmi małżonków stwierdza się, co następuje:]

Z małżeństwa nie ma dzieci.

Sędzia postanawia zaniechać rozdziału małżeństwa na próbę i zezwala, aby natychmiast wręczono list rozwodowy.

Małżonkowie oświadczają ponownie, że dobrowolnie postanowili wręczyć i przyjąć list rozwodowy.[2]) Stwierdzono, [—uznano—],[3]) że list rozwodowy zawiera oświadczenie rozwiązania małżeństwa, poczem nastąpiło wręczenie i przyjęcie listu rozwodowego w obecności sędziego. Odpis listu rozwodowego dołącza się.

Zagórzański.

Markus Kohn.
Rebeka Kohn.
Dr. Rafał Rubinstein.

Daty potrzebne do wypełnienia karty liczebnej.

Małżonek: lat 29, piekarz, obywat. austr.; małżonka: lat 21, szwaczka, obywat. austr.; małżeństwo zawarto w Krakowie, 15 stycznia 1914; umowy małżeńskiej nie zawarto; pierwsze małżeństwo małżonka; drugie małżeństwo małżonki; poprzednie rozwiązane przez śmierć; małżeństwo bezdzietne.

Rozwód.

Małżeństwo zawarte pomiędzy *Markusem Kohnem, handlarzem skór, w Krakowie, Stradom 13,* a *Rebeką z Goldlustów, dnia 15 stycznia 1914,* według metryki ślubów*) *gminy izraelickiej, Kraków T. 5 str. 106 w Krakowie,* uznaje się za rozwiązane, gdyż dnia *2 czerwca 1916* przed sądem podpisanym nastąpiło wręczenie i przyjęcie listu rozwodowego, który wobec wyrażonej przez obu małżonków dobrowolnej zgody należy uważać za ważny i obowiązujący.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *IX*, dnia *2 czerwca 1916.*

S.

Doręczyć:

1. *Markus Kohn.*
2. *Rebeka Kohn.*
3. c. k. Namiestnictwo we Lwowie (po prawomocności).[4])

Jeżeli małżeństwo zawarto I. za granicą (II. na Węgrzech)

I. Sprawozdanie do min. spraw. z uchwałą (rozp. min. spraw. z 18 maja 1900, Nr. 27 dz. rozp.).

II. (Węgry) Sprawozdanie jak pod I. z metryką (rozp. min. spraw. z 17 czerwca 1911, Nr. 31 dz. rozp.).

*) Jeżeli małżeństwo zawarto na Węgrzech, należy napisać uchwałę według wskazówek, zawartych w rozp. min. spr. z 17 czerwca 1911, Nr. 31 dz. rozp.).

Nr. 150. [1]) Za przedsięwzięcie czynności przydzielonych w §§ 132 i 133 ust. cyw. (tj. prób pojednania) rabinom lub nauczycielom religii, może izraelicka gmina wyznaniowa pobierać należytości; wysokość ich oznacza władza krajowa (§ 3 rozp. min. z 29 maja 1876, Nr. 76 dz. p. p.).

Próby pojednania ma przedsięwziąć rabin a nie sąd, gdyż ustawa z 31 grudnia 1868, Nr. 3/1869 dz. p. p. nie dotyczy rozdziału i rozwodu małżeństw żydowskich.

[2]) List rozwodowy może być spisany w języku hebrajskim a przy wręczeniu może być obecny rabin, jeżeli strony tego sobie życzą, nie należy jednak ani jednego ani drugiego uważać za istotny warunek rozwodu małżeństwa żydowskiego. (reskr. min. spraw. z 26 listopada 1899, L. 20.586).

[3]) Zwrot ten zamieszczony jest na wypadek, jeżeli list rozwodowy spisano w języku hebrajskim; wówczas strony (przedewszystkiem małżonka) muszą stwierdzić, że pismo zawiera list rozwodowy. Takie oświadczenie wystarcza i jest dla sądu decydujące; wręczenie listu rozwodowego jest tylko uroczystym aktem formalnym.

[4]) Rozwód i unieważnienie małżeństwa muszą być uwidocznione w metryce (§ 122 ust. cyw. i § 17 rozp. min. spraw. z 9 grudnia 1897, Nr. 283 dz. p. p.); zawiadomienie o uznaniu małżeństwa za nieważne lub o dozwoleniu rozwodu należy przesłać politycznej władzy krajowej (reskr. min. spraw. z 6 grudnia 1859,

L. 19317) i oznajmić dokładnie, jakie zmiany i dodatki mają być wpisane w metryce (dz. rozp. min. spraw. z r. 1904, str. 246).

Jeśli małżeństwo zostało zawarte zagranicą (z wyjątkiem Węgier i Rijeki), należy postarać się o uwidocznienie w metryce rozwodu lub unieważnienia małżeństwa za pośrednictwem min. spraw., któremu należy w tym celu przedłożyć wygotowanie orzeczenia (rozp. min. spraw. z 18 maja 1900, Nr. 27 dz. rozp.); w takim razie nie należy przesyłać orzeczenia politycznej władzy krajowej (dz. rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 145).

Co do małżeństw zawartych na Węgrzech postanawia reskr. min. spraw. z 17 czerwca 1911, Nr. 31 dz. rozp. co następuje:

W myśl § 29 art. XXXI. ust. z r. 1894 małżeństwo na Węgrzech i w mieście Rijece musi być zawarte przed urzędnikiem stanu cywilnego, a w myśl § 30 tej ustawy małżeństwo, które nie zostało zawarte w ten sposób, nie może być uważane za ważne.

Wobec tego orzeczone przez sąd austryacki unieważnienie lub rozwód małżeństwa zawartego na Węgrzech po wejściu w życie tej ustawy tj. po 1 października 1895, wówczas tylko może być uwidocznione w metrykach węgierskich, jeśli w uchwale lub wyroku wyraźnie stwierdzono, że małżeństwo zawarto przed urzędnikiem stanu cywilnego.

Sądy austryackie mają zatem zaznaczyć w uchwałach lub wyrokach, dotyczących rozwodu lub unieważnienia małżeństwa, że zostało ono zawarte przed urzędnikiem stanu cywilnego; natomiast niema już potrzeby dodawać, że małżeństwo zawarto według rytuału żydowskiego. Nadto zwraca się uwagę, że potrzeba dołączyć metrykę ślubu, jeżeli unieważnienie lub rozwód małżeństwa zawartego na Węgrzech orzeczony przez sąd austryacki, ma być wpisany w metrykach węgierskich; wreszcie, że orzeczenia sądów austryackich, o ile odnoszą się do małżeństw obywateli węgierskich, wogóle nie są notowane w metrykach węgierskich.

Dlatego też winny sądy do sprawozdań, które przedkładają w myśl rozp. z 18 maja 1900. Nr. 27. dz. rozp., o rozdziale lub unieważnieniu małżeństw zawartych na Węgrzech, dołączyć oprócz wygotowania uchwały lub wyroku także metrykę ślubu, a nadto mają w sprawozdaniu wymienić, którego państwa obywatelami byli małżonkowie w czasie zawarcia małżeństwa.

Nr. 151. (142)

Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego.[1])

(§ 24 ust. cyw., § 7 ust. z 16 lutego 1883, Nr. 20 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI}\cdot 7/14}{1}$

Zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego *Antoniego Trybuły.*

Antoni Trybuła, licząc lat 17, uciekł dnia 6 kwietnia 1881, z obawy przed karą, z domu rodziców Filipa i Heleny Trybułów, właścicieli realności w Krowodrzy i od tej chwili wszelki ślad po nim zaginął. W lecie 1883 nadszedł od niego list, nadany 2 miesiące przedtem w San Francisco, w którym doniósł rodzicom, że chwilowo jest kelnerem w hotelu Val-

ladolid, a w najbliższym czasie udaje się z innymi poszukiwaczami do kopalni złota. Na list, wysłany natychmiast do hotelu Valladolid, Antoni Trybuła nie odpowiedział; od tego czasu krewni nie mieli o nim żadnej wiadomości.

Gdy zatem można przyjąć, że zaistnieją warunki domniemania ustawowego z § 24, L. 2 ust. cyw., zarządza się na wniosek *p. Filipa Trybuły* postępowanie celem uznania wymienionej osoby za zmarłą, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby sądowi albo panu *dr. Kazimierzowi Osowskiemu, adwokatowi w Krakowie,* którego ustanawia się kuratorem, udzielano wiadomości o zaginionym (ej).

Antoniego Trybułę wzywa się, aby stawił(a) się przed sądem podpisanym lub w inny sposób dał(a) znać o sobie.

Po dniu *14 września 1915* sąd na ponowny wniosek orzeknie ostatecznie o uznaniu za zmarłego.

C. k. sąd krajowy *w Krakowie,* Oddz. *VI.* dnia *4 września 1914.*

S.

Doręczyć:

1. Wnioskodawca.
2. Kurator.
3. Tablica sądowa i 3-krotnie ogłosić.[2])

Należytość ściągnąć od *Filipa Trybuły.*

[wypłacić z funduszu kanc.].[3])

Nr. 151. [1]) Śmierć osoby z reguły można wykazać tylko dokumentem tj. metryką śmierci. Jeżeli śmierci nieobecnego nie można wykazać dokumentem publicznym, można prowadzić dowód śmierci przed sądem i uzyskać orzeczenie, że dowód ten należy uważać za ustalony. Od postępowania dla ustalenia dowodu śmierci, w którym chodzi o zastąpienie metryki śmierci orzeczeniem sądowem, należy odróżnić uznanie osoby nieobecnej za zmarłą. W szczególności § 24. ust. cyw. postanawia:

„W wątpliwości czy nieobecny lub ten, który zaginął, jest jeszcze przy życiu lub nie, jest domniemanie, że umarł, tylko wśród następujących okoliczności:

1. jeżeli od urodzenia jego upłynął okres lat 80, a miejsce jego pobytu pozostało od lat 10 niewiadome;

2. bez względu na okres czasu od jego urodzenia, jeżeli przez całych lat 30 pozostał niewiadomy;

3. jeżeli na wojnie został ciężko ranny, lub znajdował się na statku, który się rozbił, lub w innem niebezpieczeństwie blizkiej śmierci, i od tego czasu zaginął przez trzy lata. We wszystkich tych przypadkach można żądać uznania śmierci i wdrożyć je z zachowaniem określonych ostrożności".

Postępowanie dla uznania lub ustalenia dowodu śmierci nieobecnego unormowane jest ustawą z 16 lutego 1883, Nr. 20 dz. p. p. (Ringtheatergesetz); najważniejsze postanowienia tej ustawy są następujące:

„§ 1. Uznanie śmierci nieobecnego należy do trybunału pierwszej instancyi, w którego okręgu nieobecny w ostatnim czasie stale przemieszkiwał, a w braku stałego zamieszkania, w ostatnim czasie przebywał.

§ 4. Jeżeli zachodzi obawa, że stwierdzenie wydarzeń, mogących mieć

wpływ na wyjednanie uznania śmierci, stanie się przy dłuższej zwłoce niemożliwe, lub będzie znacznie utrudnione, można żądać tego stwierdzenia jeszcze przed żądaniem uznania śmierci w tym sądzie powiatowym, w którego okręgu dochodzenia mają być przedsięwzięte.

§ 5. Prośbę o uznanie śmierci można wnieść na rok przed upływem czasu, oznaczonego w § 24 ust. cyw.

Gdy jednak chodzi o wyjednanie uznania śmierci nieobecnego, który znajdował się w blizkiem niebezpieczeństwie śmierci, można wnieść żądanie uznania śmierci zaraz po wydarzeniu, w którem nieobecny był na śmierć narażony. Orzeczenie, wypowiadające uznanie śmierci, nie może w żadnym razie nastąpić przed terminem oznaczonym § 24 ust. cyw. (W ten sposób skrócony został czas postępowania).

§ 6. i § 7. postanawiają, że należy ustanowić kuratora dla nieobecnego, który ma czynić odpowiednie poszukiwania, i wezwać edyktem o udzielenie wiadomości o nieobecnym sądowi lub kuratorowi.

§ 8. Po upływie czasu, oznaczonego edyktem, orzeknie sąd na ponowne żądanie względem prośby o uznanie śmierci.

§ 9. Jeżeli nieobecny pozostawił małżonka, natenczas ten może żądać, by z uznaniem śmierci połączono także orzeczenie, że małżeństwo należy uważać za rozwiązane. W tym wypadku ustanowi sąd równocześnie z kuratorem także obrońcę węzła małżeńskiego.

§ 10. dotyczy dowodu śmierci nieobecnego; w postępowaniu tem należy stosować postanowienia wyżej podane z tą zmianą, że termin edyktalny wyznacza sąd według uznania (jednak nie krótszy jak 3 miesiące).

Uznanie śmierci nie jest nieodwołalne; orzeka ono jedynie, że zachodzi domniemanie śmierci nieobecnego, i każdej chwili może być pozbawione skutków prawnych, jeśli przeprowadzono dowód przeciwny. Na podstawie uznania śmierci nieobecnego można zarządzić postępowanie spadkowe do majątku zaginionego; gdyby zaginiony wrócił, może domagać się zwrotu swego majątku od dziedziców.

[2]) Wygotowania tego można użyć zarazem jako edyktu. Prośbę o uznanie śmierci należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 2 K (tylko pierwszy arkusz).

[3]) Także w tem postępowaniu można udzielić prawa ubogich; gdy zachodzą warunki potemu, może sąd wystawić świadectwo ubóstwa.

Nr. 152. (143)[1])

Zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci.

(§ 10 ust. z 16 lutego 1883, Nr. 20 dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI } 29/14}{1}$

Zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci *Kaspra Krupy.*

Kasper Krupa miał zgłosić się w sądzie karnym w Krakowie do odbycia kary 3 miesięcy więzienia. Dnia 23 października b. r. rano, po nieprzespanej nocy, wyszedł z domu silnie rozdrażniony, a żegnając się z rodziną oświadczył, że pójdzie do sądu, „o ile coś gorszego się nie stanie".

Żona Krupy, chcąc się przekonać, co on zamierza, wyszła potajemnie za nim; gdy to Krupa spostrzegł, zaczął uciekać i zniknął jej z oczu; od tej chwili nikt go nie widział. Dnia 16 listopada b. r. w Mogile wydobyto z Wisły częściowo ubrane zwłoki mężczyzny, a Aniela Krupowa, która je widziała, twierdzi, sądząc po bieliźnie i ubraniu, że były to zwłoki jej męża; twarzy nie można już było rozpoznać.

Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że osoba wymieniona poniosła śmierć, zarządza się na wniosek *p. Anieli Krupowej* postępowanie celem udowodnienia śmierci a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do dnia *28 lutego 1915* albo sądowi albo panu *dr. Zygmuntowi Galicy, adwokatowi w Krakowie, Grodzka 13*, którego ustanawia się kuratorem, udzielono wiadomości o zaginionym (ej).

Po upływie tego terminu i po przeprowadzeniu dowodów, sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

C. k. sąd krajowy *w Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *28 listopada 1914.*

S.

Doręczyć:

1. Wnioskodawca.
2. Kurator.
3. Tablica sądowa i 3-krotnie ogłosić.

Należytość ściągnąć od *Anieli Krupowej.*

[wypłacić z funduszu kanc.].

Nr. 152. [1]) patrz uwagi do form. Nr. 151.

Nr. 153. (144)[1])

Uznanie za zmarłego.

(§ 24 ust. cyw., § 8 ust. z 16 lutego 1883, Nr. 20 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI } 7/14}{4}$

Antoni Trybuła, urodzony w r. 1864, syn Filipa i Heleny Trybułów, właścicieli realności w Krowodrzy, w ostatnim czasie (1883) kelner w San Francisco, hotel Valladolid, zaginął od lat 30.

[Od jego (jej) urodzenia upłynęło przeszło lat 80. Zaginął (ęła) od . . . . . ., w którym to dniu był w niebezpieczeństwie bliskiej śmierci].

Wobec tego na wniosek *Filipa Trybuły* **uznaje się go (ją) za zmarłego (ą).**

Dzień 14 września 1915 należy uważać za dzień [śmierci], którego *Antoni Trybuła* nie przeżył.

C. k. sąd krajowy *w Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *25 września 1915.*

S.

Doręczyć:
1. Kurator.
2. Wnioskodawca.
3. [Sąd. pow. . . . . celem zarządzenia rozprawy spadkowej].

Nr. 153. [1]) Z reguły nie trzeba zamieszczać uzasadnienia w orzeczeniu uznania za zmarłego (§ 428 proc. cyw. i § 2. l. 8 pat. niesp.); uzasadnienie może jednak być dodane, jeżeli sąd uważa to za konieczne. W uchwale orzekającej uznanie za zmarłego nie powinno się zamieszczać orzeczenia o kosztach kuratora, gdyż uchwała o uznaniu za zmarłego ma charakter dokumentu.

Nr. 154. (145)[1])

Orzeczenie o dowodzie śmierci.

(§ 10. ust. z 16 lutego 1883, Nr. 20. dz. p. p.)

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI } 29/14}{9}$

Po przeprowadzeniu dochodzeń urzędowych i postępowania edyktalnego, na wniosek *Anieli Krupowej*, uznaje się za udowodnione, że *Kasper Krupa, krawiec w Zakrzówku nr. 9.*, zmarł [dnia . . . . .] i dnia *16 listopada 1914* nie przeżył.

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *7 marca 1915.*

S.

Doręczyć:
1. Kurator.
2. *Aniela Krupowa.*
3. Sąd pow. w *Krakowie*, celem zarządzenia rozprawy spadkowej.

Nr. 154. [1]) Patrz uwaga 1. do form. Nr. 153.

Uwagi ogólne do form. Nr. 155—162.

Umorzenie (amortyzacya) papierów wartościowych nie jest jednolicie unormowane; odnośne przepisy zamieszczone są w różnych ustawach.

W każdym razie postępowanie celem umorzenia oparte jest dotąd na przepisach §§ 201, 202, 203, procedury zachodnio-galicyjskiej (pat. ces. z 19 grudnia 1796, Nr. 329 zb. u. s.), które brzmią jak następuje:

§ 201. Jeżeli komu zaginął dokument, wówczas służy mu prawo, opisawszy dokładnie ten dokument, żądać od sądu polecenia każdemu, kto może go posiadać, aby o tem doniósł, gdyż inaczej dokument będzie uznany za pozbawiony wszelkiego skutku.

§ 202. Sąd odebrawszy takie podanie, winien przesłuchać stronę, odpowiedzialną za zobowiązanie z tego dokumentu, a jeżeliby ta strona nie przedstawiła żadnych gruntownych przeciw temu zarzutów, winien wezwać edyktem wszystkich, w których ręku dokument ten może się znajdować i polecić im, aby go w prze-

ciągu roku okazali, gdyż inaczej dokument będzie uważany za pozbawiony wszelkiej mocy.

§ 203. Wezwanie takie tak samo, jak każde inne publiczne wezwanie, ma być obwieszczone, a po bezskutecznym upływie okresu oznaczonego, dokument winien być uznany za umorzony.

Na tej podstawie dzieli się postępowanie celem umorzenia na następujące 4 części:

1. Prośba właściciela dokumentu. Właściciel musi uprawdopodobnić swe prawo własności, o ile nie chodzi o obligacye na okaziciela, i dokument, który ma być umorzony, dokładnie opisać.

2. Dochodzenia sądowe. Dotyczą one prawa własności i faktu utraty dokumentu, gdyż umorzenie ma wywrzeć skutek na ewentualne prawa osób trzecich, w których ręku dokument może się znajduje. W szczególności należy także przesłuchać tego, kto w dokumencie wymieniony jest jako dłużnik; co do papierów państwowych, publicznych papierów kredytowych i papierów wartościowych, wydanych przez osoby prywatne, należy zapytać władzę, zakład lub osobę, która te papiery wystawiła. Zapytanie ma na celu stwierdzić, czy nie zrealizowano dokumentu lub papieru wartościowego, a przy papierach wartościowych, podlegających losowaniu, czy papier nie został wylosowany.

3. Postępowanie edyktalne. Sąd zarządza postępowanie celem umorzenia dopiero wówczas, gdy dochodzenia wykazały, że twierdzenia podającego należy uważać za prawdopodobne; mianowicie, że ewentualny posiadacz papierów nie jest wiadomy. Postępowanie to ogranicza się do ogłoszenia edyktu, który ma zawierać treść określoną w § 202 proc. zach.-gal. Edykt należy wywiesić na tablicy sądowej i ogłosić 3-krotnie w dzienniku urzędowym. Czas umorzenia (termin edyktalny) jest różny, zależnie od jakości papieru, który ma być umorzony i kraju koronnego, w którym umorzenie ma nastąpić.

Termin edyktalny wynosi lat 3: przy państwowych lub na równi z nimi postawionych prywatnych zapisach długu, jeśli opiewają na okaziciela i nie są płatne w pewnym oznaczonym terminie; przy obligacyach indemnizacyjnych (Grundentlastungs-Obligationen) opiewających na nazwisko, z kuponami na okaziciela; przy papierach wartościowych opiewających na nazwisko, z kuponami na okaziciela, wystawionych przez spółki akcyjne, stowarzyszenia, przedsiębiorstwa i zakłady, pozostające pod nadzorem państwa, tudzież przez wszystkie inne stowarzyszenia, osoby fizyczne, lub gminy, wreszcie przy kwitach tymczasowych (Interimscheine) z kuponami.

Termin edyktalny wynosi jeden rok w Galicyi, Bukowinie, Solnogrodzie, Tyrolu, Voralbergu, Istryi i Dalmacyi, zaś jeden rok, 6 tygodni i 3 dni we wszystkich innych krajach koronnych, gdy chodzi o umorzenie:

a) jakichkolwiek państwowych lub na równi z nimi postawionych prywatnych papierów wartościowych, płatnych w pewnym oznaczonym terminie; termin ten biegnie od dnia płatności, a gdyby ten dzień już minął, od daty edyktu; tutaj należą: kupony odsetkowe i dywidendowe, papiery loteryjne (losy), listy zastawne banku austr.-węg.; (stąd pochodzi, że inny jest termin edyktalny co do samych papierów wartościowych, podlegających losowaniu, a inny co do kuponów tych papierów wartościowych),

b) papierów wartościowych, zastrzeżonych jako kaucya, opiewających na okaziciela,

c) państwowych lub z nimi na równi postawionych papierów kredytowych, wystawionych na nazwisko, bez kuponów na okaziciela,

d) na okaziciela opiewających kwitów tymczasowych (Interimscheine) dotyczących zakupna pożyczki państwowej,

e) kwitów na kaucye służbowe, kwitów depozytowych i kart zastawniczych,

f) wszystkich dokumentów prywatnych, nie postawionych na równi z publicznymi papierami kredytowymi (police).

W wypadkach pod b. — f. termin biegnie od daty edyktu.

Termin edyktalny wynosi 6 miesięcy przy książeczkach wkładkowych kas oszczędności (od daty edyktu), 45 dni przy umorzeniach banku austr.-węg., przy wekslach, kupieckich przekazach i dowodach zobowiązania, wreszcie 30 dni przy czekach.

4. Umorzenie. Tylko wówczas, gdy w terminie edyktalnym nikt nie zgłosił żadnej pretensyi, może sąd po upływie terminu edyktalnego i po ponownem zapytaniu odnośnej władzy lub zakładu, orzec, że dokument jako umorzony nie ma znaczenia. Orzeczenie wydaje sąd, nie czekając ponownego wniosku strony, wyjąwszy, gdy chodzi o papiery podlegające losowaniu.

Nie można umorzyć: kwitów loteryi liczbowej, losów loteryj państwowych na cele ogólnie pożyteczne lub dobroczynne, talonów, banknotów banku austr.węg. Postępowanie celem umorzenia książeczek wkładkowych pocztowej kasy oszczędności przeprowadza pocztowa kasa oszczędności a nie sąd (art. 14 ust. z 28 maja 1884).

Również postanowienia o właściwości sądów nie są unormowane jednolicie, gdyż właściwość sądu zależy od jakości dokumentu.

W myśl § 115 nor. jur. prośby o umorzenie obligacyj państwowych i na równi z nimi postawionych papierów kredytowych, należy wnosić w tym trybunale I. instancyi, w którego siedzibie prowadzone są odnośne księgi kredytowe.

Sądy handlowe lub senaty handlowe trybunałów I. instancyi są właściwe, gdy chodzi o umorzenie: weksli, kupieckich przekazów i dowodów zobowiązania, dowodów składowych, dowodów ładunkowych, (w sądzie miejsca płatności).

Umorzenie polic, wystawionych na okaziciela, przeprowadza trybunał I. instancyi, jeżeli nie trzeba wogóle badać legitymacyi okaziciela, zresztą zaś sąd powiatowy w siedzibie towarzystwa.

O ile nie mają zastosowania inne przepisy ustawowe, właściwy jest sąd powiatowy, który w czasie wniesienia prośby jest sądem powszechnym wnioskodawcy, a więc zwyczajnie sąd jego miejsca zamieszkania.

Nr. 155. (146)

Pierwsze zapytanie w sprawie umorzenia.

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI. 16/14}}{1}$

Do *Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu w Krakowie.*

P. Zygmunt Stanek, właściciel restauracyi w Krakowie, Długa 3, prosi o umorzenie papierów wartościowych, wymienionych poniżej [—w załączonem podaniu].

Sąd uprasza o wyjaśnienie, czy niema przeszkody przeciw umorzeniu

bądź z powodu częściowej wypłaty lub wycofania z obiegu, bądź z innej przyczyny, tudzież czy te papiery wartościowe są jeszcze wpisane w księgach tamtejszych.

Nadto uprasza się wymienić sądowi dzień płatności ostatniego kuponu, jaki wydano do tych papierów wartościowych.

Oznaczenie papierów wartościowych:

$4^1/_2$% listy zastawne banku S. A., Nr. 82 i 83 po 200 K z kuponami.

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *30 stycznia 1913.*

S.

Nr. 156. (147)

Zarządzenie umorzenia.

Liczba czynności $\frac{\text{T. IX } 29/14}{1}$

Umorzenie.

Na wniosek *p. Tomasza Pietrzyka, kierownika szkoły, w Czarnej wsi*, zarządza się postępowanie celem umorzenia wymienionych niżej papierów wartościowych, które miały zaginąć i wzywa się posiadaczy tych papierów, aby zgłosili swe prawa do *jednego roku od daty tego edyktu.* W razie przeciwnym uznałby sąd po upływie tego terminu te papiery wartościowe jako pozbawione znaczenia.

Oznaczenie papierów wartościowych:

Polica ubezpieczenia na życie towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie Nr. 29.367, opiewająca na 2000 K, płatna okazicielowi po śmierci Tomasza Pietrzyka.

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *IX. dnia 4 lutego 1914.*

S.

Doręczyć:

1. Wnioskodawca.
2. *Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.*
3. Tablica sądowa i 3-krotnie ogłosić.

Obowiązany do zapłaty: Wnioskodawca.

Nr. 157. (nowy)

Umorzenie weksla.

(art. 73 ust. weksl.).

Liczba czynności $\frac{\text{T. II } 227/14}{1}$

Umorzenie.

Na wniosek *firmy Wolfram & Riegel w Krakowie jako remitentki* zarządza się postępowanie celem umorzenia niżej oznaczonego weksla,

który miał zaginąć i wzywa się posiadacza tego weksla, aby go do dni 45 licząc od dnia *płatności tj. do dnia 30 stycznia 1915* przedłożył temu sądowi. W razie przeciwnym po upływie tego terminu uznałby sąd weksel za umorzony i bez znaczenia.

Weksel jest *wystawiony przez Arona Breita w Tarnowie na 677 K 40 h, przyjęty przez Judę Blumenkranza w Podgórzu, płatny dnia 16 grudnia 1914 w Krakowie u Chaskla Allrama na zlecenie wyżej wymienionej firmy.*

C. k. sąd krajowy jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *II*, dnia *1 grudnia 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Wnioskodawca.
2. *Juda Blumenkranz.*
3. *Aron Breit.*
4. Tablica sądowa i 3-krotnie ogłosić.

Obowiązany do zapłaty: Wnioskodawca.

Nr. 157. [1]) W postępowaniu celem umorzenia weksla, sądy nie przesłuchują zwykle przyjemcy ani przy zarządzeniu postępowania, ani bezpośrednio przed orzeczeniem umorzenia, opierając się na tem, że art. 73 ust. weksl. nie wymaga przesłuchania, a w edykcie wzywa się posiadacza weksla, aby go sądowi przedłożył.

Nr. 158.[1])

(*Nie ma zastosowania w Galicyi*).

Nr. 158. [1]) Form. Nr. 158 (zarządzenie umorzenia papierów państwowych) i Nr. 161 (drugie zapytanie w sprawie umorzenia papierów państwowych) nie będą drukowane w języku polskim, ponieważ co do papierów państwowych właściwym jest zawsze sąd krajowy wiedeński.

Nr. 159. (149)

Zarządzenie umorzenia papierów podlegających losowaniu. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI } 39/15}{3}$

Umorzenie.

Na wniosek *p. Adama Zabłockiego, kupca w Krakowie, Krupnicza 3,* zarządza się postępowanie celem umorzenia oznaczonych niżej papierów wartościowych podlegających losowaniu, wraz z kuponami, które miały zaginąć i wzywa się posiadaczy tych papierów wartościowych, aby zgłosili swe prawa.

W razie przeciwnym uznałby sąd te papiery wartościowe jako pozbawione znaczenia, a mianowicie:

a) same papiery wartościowe po upływie lat 3 od dnia płatności ostatniego wydanego kuponu, a gdyby papier tymczasem został wylosowany, po upływie 1 roku — od dnia płatności — od daty tego edyktu,

b) kupony po upływie 1 roku licząc od dnia ich płatności albo, jeśli ten termin już minął, od daty tego edyktu lub też od dnia, z którym według wyniku losowania oprocentowanie papieru miało ustać.

Wnioskodawca ma donieść sądowi, gdyby papiery wartościowe zostały wylosowane do wypłaty.

Umorzenie nie nastąpi, gdyby papier wartościowy przed upływem terminu wykupiono, lub na kogo innego przeniesiono, albo jeżeli podjęto nowy arkusz kuponowy.

Oznaczenie papierów wartościowych:

4% obligacye pożyczki m. Krakowa z r. 1909 S. B., Nr. 355 na 1000 K i S. E., Nr. 819 na 10.000 K.

C. k. sąd krajowy *w Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *25 marca 1915.*

S.

Doręczyć:

1. Wnioskodawca.
2. Tablica sądowa i 3-krotnie ogłosić.

Obowiązany do zapłaty: Wnioskodawca.

Rapt. 15 maja 1916.

Nr. 159. [1]) Ponieważ strona, po upływie terminu edyktalnego, nie musi ponownie prosić o umorzenie (wyjąwszy, gdyby papier, podlegający losowaniu, przed upływem terminu edyktalnego został wylosowany), należy zanotować w raptularzu koniec terminu edyktalnego. Jeśli w tej samej sprawie termina te są różne, najpraktyczniej będzie zanotować tylko termin najbliższy, a po upływie tego terminu znów tylko termin najbliższy.

Nr. 160. (150)

Drugie zapytanie w sprawie umorzenia.

Liczba czynności $\frac{\text{T. VI. 9/14}}{4}$

Do Dyrekcyi kasy oszczędności m. Krakowa.

Na zapytanie sądu z dnia *11 lutego b. r.* odpowiedziano pismem z dnia *12 lutego b. r. Nr. 237.*

Powołując się na to pismo, uprasza się o zawiadomienie, czy także obecnie przeciw umorzeniu oznaczonych niżej papierów wartościowych o co prosił (a) *Henryk Terlecki*, nie ma przeszkody z powodu uskutecznionej tymczasem zapłaty, wymiany lub z innej przyczyny.

Oznaczenie papierów wartościowych:

Książeczka wkładkowa Nr. 89327 opiewająca na 489 K 60 h. (dnia 31 grudnia 1911).

C. k. sąd krajowy w *Krakowie*, Oddz. *VI.* dnia *14 sierpnia 1914*

S.

Nr. 161.

(Nie ma zastosowania w Galicyi).

Nr. 162. (152)

Orzeczenie umorzenia. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{T. VIII. 36/14}}{4}$

Po bezskutecznym upływie terminu zakreślonego edyktem z *9 maja 1914.* $\frac{\text{T. 36/14}}{2}$ orzeka się na rzecz *Stanisława Buczka, kupca we Lwowie Akademicka 3*, zastąpionego (ej) przez uprawnionego do odbioru pieniędzy pełnomocnika *adw. Dra Zygmunta Haberfelda we Lwowie, Sykstuska 27*, że niżej oznaczone papiery wartościowe, niezrealizowane dotąd w instytucyi, która je wydała, są umorzone i pozbawione znaczenia:

Kupony od 4% obligacyi galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1908. S. D. nr. 28 na 10.000 K i S. E. nr. 37 na 20.000 K płatne dnia 1 sierpnia 1914.

C. k. sąd krajowy we *Lwowie*, Oddz. *VIII.* dnia *23 września 1915.*

S.

Doręczyć:

1) Wnioskodawca.
2) *Bank krajowy.*

Nr. 162 [1]) Jeżeli zgłosi się posiadacz papieru wartościowego, co do którego zarządzono postępowanie celem umorzenia, wówczas wyznacza się jedynie audyencyę celem okazania papieru i następnie zastanawia się postępowanie.

Nr. 163. (153)

Zapewnienie pożyczki ze spólnej kasy sierocej.

Liczba czynności Nc. $\frac{\text{I. 36/17 [1])}}{3}$

Sąd udziela [2]) p. *Antoniemu Dowsilasowi, w Żabnicy nr. 7.* — celem konwersyi [3]) długów w punkcie 5) wymienionych — ze spólnej kasy sierocej $4^1/_2$% pożyczki w kwocie *1800 K.* [4]) pod warunkami zawartymi w załączonym projekcie skryptu dłużnego [5]) oraz pod następującymi dalszymi warunkami:

1. Przy wypłacie pożyczki będą potrącone z góry odsetki za czas od 1 tego miesiąca, w którym wypłata będzie zarządzona [6]), aż do najbliższego terminu płatności. Wypłata pożyczki będzie zarządzona, skoro zostanie wykazane dopełnienie warunków, wymienionych w ustępach 3. 4. 5.

2. Kapitał i odsetki mają być opłacone w *101* półrocznych równych ratach po *45 K*. Pierwsza rata będzie płatną dnia *1 lipca b. r.* Z każdej raty przypada część na kapitał a część na odsetki. Jako ostatnią ratę należy uścić resztę kapitału w kwocie *11 K 90 h.* [7])

3. Na zabezpieczenie obowiązań ubocznych ustanawia się kaucyę w kwocie *180 K*.

4. Te części obciążonej realności, które są narażone na niebezpieczeństwo pożaru, należy ubezpieczyć na kwotę *1000* K i przedłożyć oświadczenie zakładu ubezpieczeń spisane na dołączonym formularzu, w którem zakład obowiązuje się nie wypłacać kwoty ubezpieczonej bez zezwolenia podpisanego sądu.

5. Pożyczkę należy zabezpieczyć hipotecznie na realności(ciach) *lwh. 66 i 321 gm. kat. Żabnica.*

Prawo zastawu dla pożyczki ma być wpisane z pierwszeństwem hipotecznem, [8]) *jakie przysługuje wierzytelności Hermana Nagla w kwocie 2336 K 40 h. z 6% odsetkami i 7% odsetkami zwłoki, która ma być skonwertowana, a z której pozostaje jeszcze do spłacenia kwota 1804 K. tytułem kapitału i odsetek. Nadto należy postarać się o wykreślenie wpisanego na realności lwh. 66. prawa zastawu dla wierzytelności Szymona Hufschmieda w kwocie 600 K z pn., która ma być już zapłacona.*

Pożyczka będzie wypłacona przed intabulacyą prawa zastawu i przed wykreśleniem długu, który ma być skonwertowany, jeśli Herman Nagel przedłoży przy wypłacie pożyczki kwit ekstabulacyjny a równocześnie wniesiona będzie prośba o potrzebne wpisy hipoteczne.

C. k. sąd powiatowy w *Milówce*, Oddz. *I.* dnia *2 marca 1917.*

S.

Doręczyć:

Antoni Dowsilas

Vid. Zapisek konwersyi długów.

Nr. 163. [1]) Z reguły nie spisuje się protokołu z powodu zgłoszenia o udzielenie pożyczki z kasy sierocej; należy jedynie wpisać nazwisko proszącego do spisu ubiegających się o pożyczki i wymienić wysokość żądanej pożyczki oraz realność, która ma służyć jako zastaw. Spis ten prowadzi naczelnik sądu, lub urzędnik sędziowski przez niego wyznaczony. Udzielenie lub odmówienie pożyczki należy uwidocznić w spisie. (§ 91 instr. sąd.).

Dla pożyczek udzielonych z kasy sierocej należy tworzyć akta w okładkach według osoby biorącej pożyczkę; do aktów tych składa się także pisma dotyczące pożyczek, udzielonych później temu samemu dłużnikowi. Akta te należy dalej prowadzić także wówczas, gdy realność, na której zabezpieczono pożyczkę,

przeszła w inne ręce; nazwisko nowego właściciela należy wymienić na okładce. W razie skargi lub egzekucyi o zwrot pożyczki lub zapłatę zaległych odsetek, tworzy się osobne akta procesowe lub egzekucyjne; akta te należy powołać w aktach pożyczki (§ 273 instr. sąd.).

2) Pożyczki z kasy sierocej muszą być zabezpieczone pupilarnie; wartość realności ustala się przez oszacowanie, lub na podstawie wysokości opłacanego podatku gruntowego i domowo-czynszowego; można także przyjąć jako wartość ostatnią cenę kupna sprzedaży. Oszacowanie należy przeprowadzić z reguły w sądzie a nie na miejscu. Jeśli wartość realności ustalono przez oszacowanie, należy mimo to zbadać ostatnią cenę kupna-sprzedaży, ewentualne oszacowanie w postępowaniu egzekucyjnem lub spadkowem i t. p., gdyż zdarza się często, że znawcy oceniając ten sam grunt, podają inną wartość przy spisaniu inwentarza, inną przy oszacowaniu egzekucyjnem, inną wreszcie (zwykle najwyższą) przy oszacowaniu zarządzonem przed udzieleniem pożyczki.

Ponieważ celem kas sierocych jest podniesienie rolnictwa i włościańskiego kredytu rolniczego, należy udzielać pożyczek przedewszystkiem na grunta włościańskie; wobec tego pożyczki nie powinny być zbyt wysokie, gdyż inaczej tylko mała liczba osób będzie mogła korzystać z kasy sierocej.

Pożyczki należy odmówić, jeżeli proszący o pożyczkę nie budzi zaufania, mianowicie, jeśli stwierdzono, że nie płaci regularnie podatków, dalej jeśli nie ma pewności, że będzie na czas płacił raty pożyczki i pożyczki użyje na cele gospodarcze, wreszcie jeśli jest obawa, że pożyczka będzie służyć na dalsze lichwiarskie pożyczki (reskr. min. spraw. z 28 grudnia 1905, L. 25602, zbiór czerwony Nr. 612). Nie można udzielać pożyczek urzędnikom sądowym, gdyż przez wzgląd na powagę sądu należy unikać wszelkiego pozoru, że popiera się własnego urzędnika, nadto wrazie nie zapłacenia raty pożyczki, sąd musiałby prowadzić egzekucyę przeciw własnemu urzędnikowi, co łatwo może pociągnąć za sobą różne niedogodności. (reskr. min. spraw. z 2 sierpnia 1900, L. 15784 zb. czer., Nr. 240).

3) W sprawie konwersyi obowiązują obecnie ustawy z 22 lutego 1907. Nr. 48 i 49. dz. p. p. i rozp. min. z 25 lutego 1907, Nr. 50. dz. p. p. Rozp. min. spraw. z 10 marca 1907, Nr. 9. dz. rozp. zawiera w tym kierunku następujące objaśnienia:

1. Ustawa z 22 lutego 1907, Nr. 48. dz. p. p. wprowadza tę nowość, że także wierzytelności prywatne mogą być skonwertowane, a to w ten sposób, że prawo zastawu dla nowej wierzytelności zostaje wpisane w miejsce prawa zastawu dla wierzytelności dawnej, z pierwszeństwem przysługującem tej wierzytelności.

2. Ulgi należytościowe przysługują same przez się i strona nie potrzebuje o nie prosić; mają one zastosowanie nietylko wówczas, gdy stopa procentowa obniżyła się conajmniej o $^1/_4\%$, lecz także, gdy skonwertowano wierzytelność, nie spłacalną w ratach amortyzacyjnych, lub którą tylko wierzyciel mógł wypowiedzieć, na wierzytelność spłacalną w ratach amortyzacyjnych, której wierzyciel nie może wypowiedzieć, jeżeli tylko przy konwersyi stopa procentowa nie została podwyższona.

3. Sądy opiekuńcze spełniając nadzór nad majątkiem pupilów, winny zwrócić opiekunom i kuratorom uwagę na konieczność konwersyi, jeśli realność pupila obciążona jest długami, zaciągniętymi na wysoki procent lub pod uciążliwymi warunkami.

4. Ustawa o konwersyi długów wywarła znaczny wpływ na działalność kas sierocych, które mają na celu podniesienie rolnictwa i włościańskiego kredytu rolniczego. Ponieważ kasy sieroce pobierają stosunkowo nizki procent, a pożyczki można spłacać ratami (amortyzacyjnemi lub zwykłemi), wypadki w których

konwersya powinna mieć miejsce, będą niezawodnie częste; sądy mają więc rozległe pole do działania, gdyż z jednej strony przyczynią się do zmniejszenia długów, ciążących na gospodarstwach włościańskich, z drugiej zaś strony ułatwią ulokowanie gotówki kasy sierocej. Wobec tego organa czuwające nad majątkiem kas sierocych powinny jak najdokładniej zapoznać się z nowemi ustawami i o ile możności jak najczęściej z nich korzystać.

5. Prawo zastawu dla nowej pożyczki może być wpisane z pierwszeństwem hipotecznem przysługującem dawnej pożyczce tylko wtedy, gdy nowa pożyczka nie przewyższa kwoty dawnej pożyczki z należytościami ubocznemi; dłużnik hipoteczny ma wymienić w skrypcie dłużnym wysokość niespłaconego kapitału i należytości ubocznych pożyczki, która ma być skonwertowana. Gdyby sąd stwierdził, że pożyczka ta lub jej niespłacona reszta jest faktycznie mniejsza, jak dłużnik podał, nie należy udzielać pożyczki konwersyjnej, gdyż inaczej wierzytelność kasy sierocej może być zaczepiona w myśl § 11. powołanej ustawy.

6. Wpis prawa zastawu dla pożyczki nowej z pierwszeństwem hipotecznem przysługującem pożyczce dawnej może nastąpić w dwojaki sposób:

a) albo wpisuje się prawo zastawu dla pożyczki nowej a równocześnie wykreśla pożyczkę dawną, albo

b) wpisuje się prawo zastawu dla pożyczki nowej, nie wykreślając prawa zastawu dla pożyczki dawnej, przyczem prawo zastawu wpisane na rzecz nowego wierzyciela będzie miało skutek tylko wtedy, gdy dawna wierzytelność zostanie wykreślona w ciągu 6 miesięcy. Termin ten można przedłużyć o dalsze 6 miesięcy.

Wobec tego udzielenie i wypłata pożyczki zależy w obu przypadkach od tego, aby nietylko prawo zastawu na rzecz kasy sierocej zostało zaintabulowane z pierwszeństwem przysługującem dawnej pożyczce, lecz także aby dawne prawo zastawu zostało wykreślone.

Będzie zależeć od umowy z biorącym pożyczkę, czy prawo zastawu zostanie wpisane w sposób pod *a*) lub *b*) podany i pod jakimi warunkami pożyczka zostanie wypłacona; w każdym jednak razie wypłata pożyczki nie może nastąpić przed wykreśleniem dawnego prawa zastawu.

Dla ułatwienia konwersyi może wprawdzie sąd udzielający pożyczki, o ile jest zarazem sądem hipotecznym realności stanowiącej zastaw, zarządzić wypłatę pożyczki przed uskutecznieniem potrzebnych wpisów hipotecznych i to w wypadku pod *a*) przed zaintabulowaniem prawa zastawu dla pożyczki kasy sierocej i wykreśleniem dawnego długu zaś w wypadku pod *b*) po wpisie prawa zastawu dla pretensyi kasy sierocej lecz przed wykreśleniem dawnej pożyczki, jednak tylko pod tym warunkiem, że wpisy hipoteczne i wypłata pożyczki nastąpią równocześnie.

W tym celu powinien sędzia w obecności dłużnika hipotecznego wypłacić pożyczkę dotychczasowemu wierzycielowi na zaspokojenie jego wierzytelności, odebrać od niego kwit ekstabulacyjny, a następnie spisać do protokołu wniosek o wykonanie potrzebnych wpisów hipotecznych; wogóle jest obowiązkiem sądów ułatwiać stronom przeprowadzenie konwersyi i przygotować wszystko, co w tym kierunku jest potrzebne.

Bezpośrednio przed wypłatą pożyczki należy zbadać, czy stan hipoteczny realności, która ma być obciążona, nie uległ zmianie; o wpis wykreślenia prawa zastawu może prosić także kasa sieroca. Strona biorąca pożyczkę ma wystawić kwit (nieostemplowany) kasie sierocej; nadto należy doręczyć kasie sierocej wygotowanie uchwały, którą zarządzono wykreślenie długu.

7. Na pierwszej stronie skryptu dłużnego i kwitów ekstabulacyjnych po-

trzebnych do konwersyi należy zamieścić uwagę: „ulgi należytościowe z powodu konwersyi“.

8. Sądy mają prowadzić dokładny dziennik (żurnal) konwersyi, którym przysługiwały ulgi należytościowe i wykazywać je półrocznie.

4) Każda zwyczajna (nie amortyzacyjna) rata pożyczki udzielonej w walucie koronowej powinna być w zasadzie podzielna przez 10 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1902 str. 255).

5) Wzory skryptów dłużnych i cesyi przy pożyczkach z kasy sierocej zamieszczone są w dodatku do rozp. min. z 8 marca 1896, Nr. 38 dz. p. p.; od tego czasu zostały częściowo zmienione: reskryptem min. spraw. z 9 marca 1899, L. 3254, z 20 października 1900, L. 13.876, z 10 marca 1907, Nr. 9. dz. rozp., i okól. min. spraw. dz. rozp. min. spraw. z r. 1909, str. 395.

6) Procent należy się od 1 tego miesiąca, w którym wypłatę pożyczki zarządzono (§ 9 ust. z 11 listopada 1889. Nr. 179 dz. p. p.); raty są płatne zawsze 1 stycznia i 1 lipca.

7) W myśl ustępu B. 4. rozp. min. spraw. z 8 marca 1896, Nr. 38. dz. p. p. otrzymały sądy 53 planów umorzenia pożyczek w ratach amortyzacyjnych; w razie udzielenia pożyczki spłacalnej ratami amortyzacyjnemi należy wkleić w książeczce wpisowej plan umorzenia kwoty 200 K.

8) Wierzyciel, którego wierzytelność ma być skonwertowana, nie potrzebuje ustępować pierwszeństwa hipotecznego, jak również nie potrzeba zezwolenia wierzycieli następnych; pierwszeństwo hipoteczne nabywa się bowiem przez samą konwersyę, a sąd stwierdza to w uchwale hipotecznej.

Nr. 164. (154)

Wpis prawa zastawu dla wierzytelności spólnej kasy sierocej.

Liczba czynności $\frac{300/17}{66 \text{ ks. gr. Zabnica}}$

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. *Żabnica wyk. hip. l. 66 i 321.*

I. Na podstawie skryptu dłużnego z *2 kwietnia 1917* wpisuje się *łączne* prawo zastawu dla wierzytelności spólnej kasy sierocej sądu powiatowego w *Milówce* w kwocie *1800 K*, z $4^1/_2\%$ odsetkami, 5% odsetkami zwłoki i dalszemi należytościami ubocznemi w kwocie *180 K.*

Wykaz hipoteczny na pierwszem miejscu wymieniony jest wykazem głównym.

II. *Na podstawie kwitu ekstabulacyjnego z 2 kwietnia 1917 intabuluje się wykreślenie łącznego prawa zastawu dla wierzytelności Hermana Nagla w kwocie 2336 K 40 h.*[1])

O tej uchwale otrzymują zawiadomienie:

1. *Antoni Dowsilas w Żabnicy nr. 7*, któremu (ej) zwraca się oryginał skryptu dłużnego.

2. spólna kasa sieroca do Nc. *I 36/17.*

3. c. k. urząd podatkowy. Skrypt dłużny spisany na 1 arkuszu *i kwit ekstabulacyjny* zaopatrzono stemplem [za] *po 1 K.*

[Należytość od wpisu — uiszczono w stemplach — należy wymierzyć].

4. Hermann Nagel w Zabłociu ad Żywiec Nr. 16.

5. Dyrekcya okręgu skarbowego w Wadowicach przy dołączeniu wierzytelnego odpisu skryptu i kwitu ekstabulacyjnego (konwersya). [2])

C. k. sąd powiatowy w *Milówce*, Oddz. *I.* dnia *2 kwietnia 1917.* [3])

S.

Nr. 164. [1]) Przyjęto, że prawo zastawu dla pretensyi Szymona Hufschmieda (patrz form. Nr. 163) zostało przedtem wykreślone.

[2]) Oryginały należy zaopatrzyć znaczkami stemplowymi po 1 K.; za odpisy sporządzone przez sąd należy uiścić po 1 K od arkusza. Protokół, obejmujący wniosek wykonania wpisów hipotecznych, należy zaopatrzyć stemplem za 3 K.

[3]) Dokumenty i uchwała mają tę samą datę, gdyż przyjęto, że wypłata pożyczki nastąpiła w obecności sędziego, który spisał równocześnie prośbę o potrzebne wpisy hipoteczne, oraz w obecności wierzyciela, który podpisał przygotowany kwit ekstabulacyjny.

Nr. 165. (155)

Wypłata pożyczki z kasy sierocej. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 36/17}{4}$

Urząd podatkowy przyjmie skrypt dłużny [2]) z dnia *2 kwietnia 1917* opiewający na kwotę *1800 K* [oraz] na nowe konto stanu czynnego kasy sierocej i wypłaci sumę pożyczkową w kwocie *1800 K* (*tysiąc osiemset koron*) po potrąceniu odsetek za czas od *1 kwietnia b. r. p. Antoniemu Dowsilasowi w Żabnicy nr. 7.*

C. k. sąd powiatowy w *Milówce*, Oddz. *I.* dnia *2 kwietnia 1917.*

S.

Nr. 165. [1]) W myśl ustępu C. 7. rozp. min. z 8 marca 1896, Nr. 38 dz. p. p. ma sąd wymienić w uchwale, zarządzającej wypłatę pożyczki z kasy sierocej, rodzaj, ilość i wysokość rat, tudzież kiedy spłata ma się rozpocząć. W tym przypadku daty te zawarte są w form. Nr. 163.

[2]) Kasa sieroca przechowuje skrypta dłużne i inne dokumenta, dotyczące pożyczek, w odrębnych okładkach (§ 33 instr. kas sier.)

Nr. 166. (156)

Upomnienie o zapłatę spólnej kasie sierocej. [1])

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 36/17}{9}$

Od pożyczki zaciągniętej w spólnej kasie sierocej zalegają następujące raty:

za I. półrocze 1920 — *45 K* za II. półrocze 1920 — *45 K.*
[za półrocze 19 za półrocze 19
koszta]

Wzywa się Pana(nią), abyś zapłacił(a) te kwoty z 5% odsetkami zwłoki do 6 tygodni i wykazał(a) to sądowi, gdyż inaczej bez wypowiedzenia i upomnienia wniesiona będzie skarga o zapłatę tak rat zaległych jak również reszty kapitału, która stała się płatna wskutek zwłoki.

C. k. sąd powiatowy w *Milówce*, Oddz. *I.* dnia *20 listopada 1920.*

S.

P. Antoni Dowsilas, Żabnica nr. 7.

Nr. 166. [1]) Kasa sieroca przedkłada sądowi wykazy dłużników kasy, a sąd ma ich upomnieć, potem zaś wnieść skargę. Wprawdzie w myśl instr. kas sier. należy wnieść skargę, jeżeli dłużnik w ciągu 6 tygodni po upomnieniu nie wyrówna zaległości, w praktyce jednak upomina się dłużników kilkakrotnie i w miarę okoliczności udziela się dłuższej zwłoki. Wykazy dłużników wpisuje się do rejestru Nc.

Nr. 167. (159)

Zezwolenie na spłatę pożyczki spólnej kasie sierocej bez wypowiedzenia.

(§§ 40, 41 rozp. min. z 24 czerwca 1859, Nr. 123 dz. p. p.). [1])

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 36/17}{15}$

Zezwala się na spłatę *kwoty 300 K 46* z pożyczki zaciągniętej skryptem dłużnym z *2 kwietnia 1917, spłacalnej w ratach amortyzacyjnych,* [2]) wynoszącej obecnie *1780 K 98 h,* konto stanu czynnego kasy sierocej *VIII* str. *157,* jednakże pod warunkiem, że kwota ta złożona będzie w kasie sierocej najpóźniej do *31 marca b. r.*

Spólna kasa sieroca ma przyjąć od dłużnika kwotę *300 K 46 h, zanotować tę spłatę w skrypcie dłużnym i książeczce wpisowej* [3]) *i wystawić kwit ekstabulacyjny na spłaconą częściową kwotę 319 K 48 h, z pierwotnej kwoty 1800 K po dostarczeniu przez dłużnika potrzebnych stempli.*

C. k. sąd powiatowy w *Milówce*, Oddz. *I*, dnia *2 marca 1919.*

S.

Doręczyć:
1. *Antoni Dowsilas.*
2. *Urząd podat.*

Nr. 167. [1]) Jeżeli dozwolono spłaty długu bez poprzedniego wypowiedzenia, spłata ma nastąpić conajmniej 3 miesiące przed następnym terminem płatności odsetek. W przeciwnym razie należy uiścić odsetki za 3 miesiące po najbliższym terminie płatności. Za zezwoleniem sądu kasa sieroca może przyjąć

od dłużnika częściową spłatę długu w kwocie podzielnej przez 10. W takim jednak razie odsetki zmniejszają się dopiero od terminu płatności odsetek, który poprzedza częściowa spłata przynajmniej o 3 miesiące. (§§ 40, 41. rozp. min. z 24 czerwca 1859, Nr. 123 dz.. p. p. We wzorze uwzględniono te przepisy w ten sposób, że zakreślono termin do uiszczenia spłaty na 3 miesiące przed 1 lipca).

[2]) Spłaty kapitału, nieprzewidziane w planie umorzenia, można przyjąć tylko w takich kwotach, które resztę kapitału zmniejszają do kwoty, przewidzianej w planie umorzenia.

[3]) Na każdą pożyczkę udzieloną z kasy sierocej należy wydać dłużnikowi książeczkę wpisową, w której wpisuje się wszystkie wpłaty. Po zupełnem spłaceniu pożyczki ściąga się książeczkę wpisową i równocześnie wydaje się dłużnikowi skrypt dłużny i kwit ekstabulacyjny. Gdyby dłużnik zagubił książeczkę wpisową, ma potwierdzić własnoręcznie odbiór skryptu dłużnego. Potwierdzenie jest wolne warunkowo od należytości stemplowej i ma zawierać przyczynę, dla której nie przedłożono książeczki wpisowej (§ 45. instr. kas sier., rozp. min. spraw. z 24 lutego 1894, L. 3821).

Nr. 168. (157 a)

Pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o zbędnej gotówce.[1])

(rozp. min. spraw. z 8 września 1912, Nr. 50. dz. rozp.).

Liczba czynności Nc $\frac{\text{I. } 107/16}{1}$

Do Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w *Krakowie.*

Podpisany sąd powiatowy donosi, że jego spólna kasa sieroca rozporządza gotówką w kwocie *2760 K*, której możnaby użyć na pożyczki dla innych kas sierocych.[2])

C. k. Sąd powiatowy w *Kalwaryi*, dnia *6. kwietnia 1916.*

S.

Liczba bieżąca *242.*

C. k. Sądowi powiatowemu w *Kalwaryi*

poleca się, aby z powyższej zbędnej gotówki przekazał jako pożyczkę

kwotę *2500 K* c. k. sądowi powiatowemu *w Zakliczynie*

[kwotę c. k. sądowi powiatowemu

kwotę c. k. sądowi powiatowemu]

Prezydyum c. k. sądu krajowego wyższego *w Krakowie*, dnia *12 kwietnia 1916.*

S.

Odwrotna strona.

Spólna kasa sieroca w *Kalwaryi*

dłużna jest kasie sierocej		ma do żądania od kasy sierocej	
w	koron	w	koron
		Zakliczynie	*1500*

Nr. 168. [1]) Form. Nr. 168 (157a) i Nr. 169 (157b) wprowadzone zostały rozp. min. spraw. z 8 września 1912, Nr. 50 dz. rozp.. które zawiera następujące postanowienia:

1. Spólne kasy sieroce są obowiązane od wypadku do wypadku, a nie (jak dotychczas) z początkiem każdego miesiąca, donieść prezydyum sądu krajowego wyższego, iż mają zbędną gotówkę, lub że potrzebują gotówki na odprawę pupilów, spłatę pożyczek, i wypłatę przyrzeczonych pożyczek.

2. Na sprawozdanie należy używać nowych formularzy Nr. 157a (obecnie Nr. 168, doniesienie o zbędnej gotówce, na papierze jasno zielonym) i Nr. 157b (obecnie Nr. 169, doniesienie o potrzebie gotówki, na papierze białym).

3. Sąd, który ma zbędną gotówkę, używa form. Nr. 168 i na tym samym formularzu otrzymuje odpowiedź, którym sądom ma udzielić pożyczki i w jakiej kwocie. Sąd, który potrzebuje gotówki, używa form. Nr. 169 i na tym formularzu otrzymuje odpowiedź, która kasa sieroca ma mu udzielić pożyczki. Bez dalszej korespondencyi winna kasa sieroca, rozporządzająca zbędną gotówką, udzielić pożyczki kasie sierocej, wskazanej przez prezydyum sądu krajowego wyższego.

4. Sąd, który ma zbędną gotówkę, winien ją zatrzymać przez dni 10, natomiast sąd, który doniósł o potrzebie pożyczki, musi ją przyjąć, jeśli w ciągu dni 10 otrzymał odpowiedź z prezydyum sądu krajowego wyższego. Przy obliczeniu terminu 10 dniowego uważa się dzień, wymieniony na sprawozdaniu sądu powiatowego do prezydyum sądu kraj. wyższego za pierwszy dzień. Po upływie dni 10 staje się sprawozdanie, na które sąd nie otrzymał odpowiedzi, bezprzedmiotowem. Gdyby w terminie 10 dniowym stosunki zmieniły się o tyle, że kasa sieroca albo sama może ulokować zbędną gotówkę, albo też nie potrzebuje już gotówki, ma o tem donieść prezydyum sądu kraj. wyższego najkrótszą drogą (w razie potrzeby telegraficznie lub telefonicznie), a prezydyum ma natychmiast zawiadomić kasę sierocą, czy poprzednie jej sprawozdanie uważa za bezprzedmiotowe, lub czy też kasa jest nim związana ze względu na wydane tymczasem zarządzenia. Aż do nadejścia tej odpowiedzi jest dana kasa sieroca w każdym razie związana swym wnioskiem.

5. Jeśli sąd, który doniósł o zbędnej gotówce, nie otrzyma żadnej odpowiedzi, może gotówką tą inaczej rozporządzić, lub złożyć ponownie sprawozdanie o tym zapasie.

6. Ponieważ zdarza się, że kasy sieroce w pewnych terminach rozporządzają znaczniejszą gotówką, prezydyum sądu kraj. wyższego nie zawsze będzie mogło znaleść przeznaczenie dla kwot zgłoszonych. Wobec tego doniesienie do

prezydyum nie zwalnia jeszcze w zupełności kasy sierocej od obowiązku starania się o ulokowanie zbędnej gotówki; przeciwnie kasa sieroca powinna także sama zapewnić sobie możność ulokowania gotówki na wypadek, gdyby w ciągu dni 10 nie otrzymała żadnej odpowiedzi.

7. Natomiast sąd, który doniósł o potrzebie gotówki, powinien starać się o pożyczkę gdzieindziej, jeśli nie otrzymał odpowiedzi, lecz może także złożyć ponownie sprawozdanie.

8. Oznaczając kasy sieroce, które mają otrzymać pożyczkę, należy w pierwszym rzędzie uwzględnić te, które potrzebują gotówki na odprawę pupilów.

9. Aby ułatwić obrachunki i kontrolę, należy kasie sierocej, potrzebującej gotówki, udzielić pożyczki o ile możności z tej kasy sierocej, z którą pozostaje już w stosunku kredytowym. W tym celu każda kasa sieroca ma oznajmić na odwrotnej stronie sprawozdania, której kasie jest co winna, lub ile od innej jej się należy. Kasa sieroca, która nic nie jest winna, lub której nic się nie należy, ma to wyraźnie zaznaczyć.

10. Sprawozdań na formularzach Nr. 168 i 169 nie wciąga się w prezyd. sądu kraj. wyższ. do dziennika prezydyalnego, lecz do zapisku i oznacza się je liczbami bieżącemi, które stanowią liczbę czynności odpowiedzi udzielonej sądowi powiatowemu.

11. Sąd, któremu zapewniono pożyczkę, ma natychmiast zawiadomić o tem urząd podatkowy i wymienić wysokość pożyczki.

12. Warunki pożyczek między kasami sierocemi są takie same, jak pożyczek udzielonych osobom prywatnym; kasy sieroce nie wystawiają sobie jednak nawzajem skryptu dłużnego i nie zabezpieczają pożyczki hipotecznie. (rozp. min. spraw. z 28 listopada 1883, L. 19529, ust. 2); skrypt dłużny zastępuje uchwała na form. Nr. 171; pożyczka nie może być spłacona ratami amortyzacyjnemi, może być jednak spłacona każdej chwili częściowo lub w całości bez wypowiedzenia (rozp. min. spraw. z 18 maja 1913, Nr. 17, dz. rozp.).

Nr. 169. (157 b)

Pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o potrzebie pożyczki.

(rozp. min. spraw. z 8 września 1912, Nr. 50 dz. rozp.).

Liczba czynności Nc $\frac{\text{I } 103/16}{1}$

Do Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w *Krakowie.*

Podpisany sąd powiatowy donosi, że jego spólna kasa sieroca potrzebuje na

1. odprawę małoletnich kwoty *2500 K.*

[2. spłatę pożyczek zaciągniętych w innych kasach sierocych kwoty]

3. wypłatę pożyczek osobom prywatnym kwoty *4000 K.* [1])

Sąd uprasza o oznaczenie spólnej kasy sierocej, któraby udzieliła potrzebnej pożyczki.

C. k. Sąd powiatowy *w Zakliczynie,* dnia *10 kwietnia 1916.*

S.

Liczba bieżąca *247.*

C. k. Sąd powiatowy w *Zakliczynie*
zawiadamia się, że polecono sądowi powiatowemu w *Kalwaryi*, aby na powyższy cel udzielił ze swej spólnej kasy sierocej pożyczki w kwocie *2.500 K.*

Prezydyum c. k. sądu krajowego wyższego w *Krakowie*,
dnia 12 kwietnia 1916. *S.*

Odwrotna strona.
Spólna kasa sieroca w *Zakliczynie*

dłużna jest kasie sierocej		ma do żądania od kasy sierocej	
w	koron	w	koron
Kalwaryi	*1500*		

Klauzula wejścia.

C. k. Urzędowi podatkowemu do przejrzenia.
Zakliczyn 13 kwietnia 1916. *S.*

Nr. 169 [1]) Nie udzielono pożyczki w kwocie 4000 K na wypłatę pożyczek osobom prywatnym, gdyż sąd powinien spłacić najpierw pożyczki zaciągnięte poprzednio w innych kasach sierocych; niejednokrotnie też zwracano sądom uwagę, że nie powinny przyrzekać pożyczek, gdy nie mają potrzebnej gotówki i muszą się starać o nią w innych kasach sierocych, zwłaszcza jeśli nie spłaciły jeszcze pożyczek zaciągniętych.

Nr. 170. (157)

Pożyczka między kasami sierocemi, udzielenie i wypłata.

(rozp. min. spraw. z 8 września 1912, Nr. 50. dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{No. I. } 109/16}{1}$

Spólnej kasie sierocej Sądu powiatowego w *Zakliczynie* udziela się wskutek zarządzenia Prezydyum wyższego sądu krajowego z *12 kwietnia 1916* ze spólnej kasy sierocej podpisanego sądu *4½%* procentowej pożyczki w kwocie *2500 K.*

Celem wypłaty tej pożyczki przekaże tutejszy c. k. urząd podatkowy kwotę *2500 K* (*dwa tysiące pięćset koron*) c. k. urzędowi podatkowemu w *Zakliczynie.*

C. k. sąd powiatowy w *Kalwaryi*, Oddz. *I.* dnia *14 kwietnia 1916.*

S.

Doręczyć.

1) Urz. pod. w *Kalwaryi.*
2) Sąd pow. w } *Zakliczynie.*
3) Urz. pod. w }

Nr. 171. (158)

Pożyczka między kasami sierocemi, odbiór pożyczki.

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 105/16}{1.}$

Art. dz. k. s. *92.*

C. k. Urząd podatkowy zaliczy w stanie biernym kwotę *2500 K*, jako pożyczkę udzieloną uchwałą z *14 kwietnia 1914 Nc. I.* $\frac{109/16}{1}$ ze spólnej kasy sierocej sądu powiatowego w *Kalwaryi.*

Odsetki od tej pożyczki za czas od *1 kwietnia do 1 lipca br.* mają być zapłacone zaraz — w przyszłości zaś półrocznie z góry.

C. k. sąd powiatowy w *Zakliczynie*, Oddz. *I.* dnia *16 kwietnia 1916.*

S.

Doręczyć.

1) Urz. pod. w *Zakliczynie.*
2) Sąd pow. w } *Kalwaryi.*
3) Urz. pod. w }

Nr. 172. (nowy)

Pożyczka między kasami sierocemi, zwrot pożyczki.

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 105/16}{4.}$

C. k. Sąd powiatowy w *Kalwaryi* udzielił uchwałą z *14 kwietnia 1916 Nc. I.* $\frac{109/16}{1}$ spólnej kasie sierocej tut. sądu pożyczki w kwocie *2500 K.*

Urząd podatkowy przekaże na *zupełne* umorzenie tej pożyczki kwotę *2500 K* (*dwa tysiące pięćset koron)* urzędowi podatkowemu w *Kalwaryi* dla tamtejszej spólnej kasy sierocej.

C. k. sąd powiatowy w *Zakliczynie*, Oddz. *I.* dnia *2 września 1919.*

S.

Doręczyć.

1) Urz. pod. w *Zakliczynie.*
2) Sąd pow. w } *Kalwaryi.*
3) Urz. pod. w }

Nr. 173. (160)

Pełnomocnictwo procesowe do ściągnięcia pożyczki kasy sierocej.

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. I. } 66/98}{7.}$

Mateusz i Ewa Anteccy nie zapłacili kwoty *250 K* tytułem zaległych *4 rat amortyzacyjnych* pożyczki w kwocie *2500 K*, zaciągniętej w spólnej kasie sierocej skryptem dłużnym z *30 kwietnia 1898*, zaintabulowanej na realności *lwh. 312 w Krzeszowicach.*

Podpisany sąd udziela *panu Piotrowi Sochackiemu c. k. kanceliście w Krzeszowicach*[1]) pełnomocnictwa procesowego do ściągnięcia tej zaległości. Należy wnieść skargę, jeśli do *30 marca b. r.* nie zostanie wykazane, że zaległość zapłacono.

Sąd zastrzega sobie zatwierdzenie ugody.

C. k. sąd powiatowy w *Krzeszowicach*, Oddz. *I.* dnia *2 marca 1914.*

S.

Doręczyć.

1. } dłużnicy.
2. }
3. Pełnomocnik procesowy.

Raptularz. *1. czerwca — wynik procesu.*

Nr. 173 [1]) W myśl reskryptu min. spraw. z 7 października 1865. L. 8953 prokuratorya skarbu nie jest obowiązana zastępować kas sierocych, zaś w myśl reskr. min. spraw. z 20 października 1900. L. 13876, zastępstwo kasy sierocej w sporach i w sprawach egzekucyjnych należy powierzyć urzędnikowi sądowemu, zwłaszcza gdy chodzi o kwoty drobne, o ile powierzenie zastępstwa adwokatowi w myśl ustawy lub z innych ważnych powodów nie jest konieczne.

Przy przyznaniu kosztów kasie sierocej należy stosować przepisy § 42. ust. 2. proc. cyw.; koszta sporu lub egzekucyi należy pokryć na razie z funduszu rezerwowego.

Sprawy hipoteczne.

Uwagi ogólne.

a) Rozstrzygnienia, zarządzenia i postanowienia w sprawach hipotecznych wydaje się w formie uchwały (§. 425, 427 proc. cyw.. §. 198 instr. sąd. i 98 ust. hip.); uchwały hipoteczne mają być ułożone zwięźle, jak tylko na to przepisana ich treść zezwala; sposób pisania powinien być dobitny, jasny i dla każdego zrozumiały. (§. 191 instr. sąd.).

Należy tego przestrzegać tem bardziej, ponieważ prowadzący księgi gruntowe przy wykonaniu wpisu musi trzymać się ściśle brzmienia polecenia sędziowskiego (§. 9 instr. do ust. hip.). W uchwałach zezwalających na wpis należy oznaczyć wykazy ksiąg gruntowych, w których wpis ma nastąpić i to tem samem oznaczeniem, jakie mają w księdze gruntowej; należy dalej wymienić dokumenta, będące podstawą wpisu (miejsce i dzień wystawienia), oznaczyć osoby, na rzecz których wpis ma nastąpić (imię i nazwisko, stan szlachecki lub przydomek), wreszcie wymienić przedmioty, na których wpis ma nastąpić i prawa, które mają być wpisane, wraz z istotnemi określeniami w tych słowach, jak mają być wpisane w księdze gruntowej (§ 98, 85, ust. hip., §. 191 ust. 2. instr. sąd.). Jeśli w tej samej gminie jest kilka osób tego samego imienia i nazwiska, należy w uchwałach dozwalających wpisu prawa rzeczowego wymienić przy nazwiskach męskich osób uprawnionych imię ojca lub numer domu, a przy nazwiskach żeńskich nazwisko rodowe, o ile te dane zawarte są w podaniu lub dokumencie.

Natomiast nie trzeba w tekście uchwały dodawać przy nazwiskach osób słów „pan, pani, panna“, dalej ich zawodu lub zatrudnienia, wreszcie wymieniać nazwiska właściciela nieruchomości, gdyż tego §. 98 ust. hip. nie wymaga, a w księdze gruntowej nie wpisuje się zawodu lub zatrudnienia osób.

Przepis, że w uchwale mają być oznaczone osoby, którym należy ją doręczyć i osoba, której wręcza się oryginalny dokument (§. 122 ust. hip.). został uchylony ces. rozp. z 1 czerwca 1914, Nr. 118 dz. p. p. obejmującem nowelę o uproszczeniu czynności w sądach („Gerichtsentlastungs-Novelle“).

W uchwałach hipotecznych nie należy także z reguły oznaczać karty, na której wpis ma nastąpić, gdyż w myśl § 4. instr. wyk. do ust. hip. należy udzielić prowadzącemu księgi gruntowe wskazówki w tym kierunku tylko wówczas, gdy mógłby mieć wątpliwość, na którem miejscu i jakiemi słowy należy wykonać wpis i potwierdzenie tego wpisu.

Również nie należy wymieniać takich czynności, które prowadzący księgi gruntowe ma uskutecznić w myśl instr. wyk. do ust. hip., np. uwidocznienie podziału parceli na karcie A. oddział pierwszy i drugi, złożenie odpisu do zbioru dokumentów, wrysowanie podziału w mapie, powołanie w wykazie głównym wykazów pobocznych, a w wykazach pobocznych wykazu głównego i t. d.

Przesłanie uchwały oddziałowi ksiąg gruntowych zastępuje polecenie uskutecznienia wpisu i nie potrzeba zamieszczać osobnego polecenia ani w uchwale, ani też wydawać go ustnie lub pisemnie przy przesyłaniu uchwały (§. 198 instr. sąd.). Wobec tego niepotrzebny jest zwrot w uchwałach hipotecznych „zarządza się i poleca oddziałowi ksiąg gruntowych". Uwaga na referacie uchwały hipotecznej „oddział ksiąg gruntowych" dotyczy wyłącznie kancelaryi sądowej, aby nie przeoczyła, że uchwałę należy przesłać oddziałowi ksiąg gruntowych; natomiast w myśl § 406. l. 5 instr. sąd., rozp. min. spraw. z 13 czerwca 1894. Nr. 22. dz. rozp. i § 9 rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899. Nr. 1. dz. rozp. należy na referacie zamieścić dodatek „zapisek wrysowań".

b) Formularze uchwał hipotecznych są ułożone przeważnie w ten sposób, że księga gruntowa i liczba wykazu hipotecznego wymienione są na czele uchwały i nie powtarza się już tego w dalszym tekście uchwały; właściwy tekst uchwały zaś zawiera zazwyczaj dosłownie to, co w księdze ma być wpisane „(np. intabuluje się, prenotuje się . . .", tak że prowadzący księgę ma już gotową formułkę wpisu; ponieważ ten sposób stylizacyi uchwał hipotecznych jest niezawodnie praktyczny, należy go o ile możności stosować także wówczas, gdy referat uchwały hipotecznej sporządzono nie na formularzu.

W myśl § 195 instr. sąd. mogą strony dla przyspieszenia załatwienia przedłożyć sądowi sporządzone przez siebie wygotowania uchwały, których należy użyć jako wygotowań sądowych, o ile do tego się nadają (po uzupełnieniu datą, podpisem i t. p.), zaś w myśl §§. 182 i 198 instr. sąd. należy referaty uchwał hipotecznych sporządzić o ile możności przez zakreślenie z podania strony. Wobec tego jest wskazane, aby sędziowie w sądach powiatowych wiejskich porozumieli się z miejscowym notaryuszem i adwokatem i skłonili ich do takiej stylizacyi wniosków hipotecznych, jak stylizowane są formularze w sprawach hipotecznych; w ten sposób uprości i ujednostajni się treść uchwał hipotecznych, a nadto ulży się oddziałom pisarskim, gdyż uchwały hipoteczne będą o wiele krótsze niż dotychczas.

c) Uchwały hipoteczne można sporządzać przez powielenie na maszynie do pisania, gdyż zakaz powielania uchwał przy użyciu papieru indygo, zawarty w reskr. min. spraw. z 23 maja 1902.L. 11086, został zniesiony rozp. min. spraw. z 4 stycznia 1911. Nr. 3. dz. rozp.

d) Oznaczenie aktów hipotecznych (księgi dóbr tabularnych, księgi górnicze, naftowe, kolejowe) stanowi równocześnie liczbę czynności i tworzy się z liczby dziennika hipotecznego i z 2 ostatnich cyfr liczby roku.

Akta hipoteczne (podania hipoteczne, protokoły, referaty i t. p.) należy przechowywać jako akta zbiorowe, o ile z powodu związku z inną sprawą nie mają być złożone do aktów egzekucyjnych lub procesowych.

Na akta hipoteczne nie należy używać okładek; dalej nie należy prowadzić przeglądu aktów lub składać jakichkolwiek kart z powołaniem się na podanie lub odpis dokumentu.

Akta hipoteczne należy przechowywać w registraturze uporządkowane według liczb czynności, rocznikami w pakietach, oddzielnie od odpisów dokumentów, względnie w ich miejsce zatrzymanych oryginałów dokumentów, oraz oddzielnie od dowodów doręczenia i recepisów zwrotnych.

Aktów, które w myśl § 81 ust. o org. sąd. były dotychczas przechowane według wykazów hipotecznych, nie należy rozdzielać, lecz trzeba je przechowywać nadal ułożone według wykazów. (punkt 12 ces. rozp. z 1 czerwca 1914, Nr. 118 dz. p. p.; § 23 rozp. min. spraw. z 2 czerwca 1914, Nr. 41 dz. rozp.).

e) O uchwałach hipotecznych należy zawiadomić z urzędu oprócz pro-

szącego (nabywającego jakieś prawo hipoteczne), także osoby, wymienione w § 123 ust. 1—5 ust. hip. Tylko osobom wymienionym w §. 123 ust. 1–4 ust. hip. należy doręczać do rąk własnych (§ 106 i nast. proc. cyw.), co do innych osób doręczenie do rąk własnych nie jest wymagane nawet wówczas, gdy z uchwałą doręcza się oryginalny dokument. Do doręczeń w sprawach hipotecznych służą recepisy zwrotne lub dowody doręczenia żółte (doręczenia do rąk własnych) i białe (doręczenie zastępcze, § 124 ust. hip., § 350 i 363 instr. sąd.); oznaczenie sposobu doręczenia należy do sędziego, który wydał uchwałę.

Ponieważ często zdarza się, że sądy używają wyłącznie żółtych recepisów zwrotnych i dowodów doręczenia w sprawach hipotecznych, wskazało min. spraw. w reskr. z 2 maja 1898. L. 10.505, punkt 1, te wypadki, w których należy używać białych a nie żółtych recepisów zwrotnych i dowodów doręczenia.

Uchwałę hipoteczną należy nadto doręczyć urzędowi skarbowemu powołanemu do wymiaru należytości (urząd wymiaru należytości, urząd podatkowy) w następujących wypadkach:

I. Jeśli dozwolono wpisu prawa rzeczowego (§ 47 ust. nal.); tutaj należy rozróżnić:

1. wpis prawa własności, używania i użytkowania nieruchomości i praw na równi z nimi stojących; wpisy takie są wolne od należytości intabulacyjnej, jeżeli akt prawny lub tytuł, na zasadzie którego wpis ma nastąpić, podlega należytości od przeniesienia między żyjącemi lub na wypadek śmierci.

Strona może albo sama zawiadomić urząd skarbowy o zawarciu interesu prawnego podlegającego należytości (w ciągu 8 dni), lub uczynić to za pośrednictwem sądu hipotecznego, który na żądanie strony przesyła wierzytelny odpis dokumentu urzędowi wymiaru należytości.

Jeśli w tym wypadku podanie o wpis hipoteczny wniesiono po upływie dni 8 od zawarcia umowy, należy to zaznaczyć, o ile daty nie są widoczne z klauzuli wejścia na napisie, na którym wygotowano uchwałę.

Gdyby strona sama zawiadomiła urząd skarbowy o zawarciu umowy, doręcza się mu jedynie uchwałę, w której należy wymienić daty urzędu skarbowego zamieszczone na dokumencie, oraz wartość znaczków stemplowych nalepionych na dokumencie.

2. wpis innych praw rzeczowych, jak praw zastawu, cesyi wierzytelności hipotecznych, praw najmu i dzierżawy; jeżeli przedmiot wpisu jest ocenny i przenosi wartość 200 K, należytość od wpisu wynosi $^1/_2\%$ z dodatkiem 25%. Należytość tę do wysokości 10 K. należy dołączyć do podania o wpis w znaczkach stemplowych. Gdy należytość przenosi 10 K., może strona albo złożyć ją w znaczkach stemplowych przy podaniu, albo czekać nakazu zapłaty władzy skarbowej i dopiero po otrzymaniu tego nakazu zapłacić należytość.

W każdym wypadku, gdy strona ma uiścić należytość intabulacyjną, należy doręczyć uchwałę władzy skarbowej.

Urzędnik biura podawczego ma przylepić znaczki stemplowe, złożone jako należytość intabulacyjną, na podaniu lub protokole, a gdyby nie było tam miejsca, na osobnym arkuszu papieru, oraz zużyć je w sposób przepisany. Jeśli znaczki stemplowe przylepiono na osobnym arkuszu papieru, należy w razie dozwolenia wpisu użyć tego arkusza na wygotowanie referatu uchwały, lub dołączyć go do egzemplarza uchwały, który ma być przechowany w aktach; jeśli wnioskowi odmówiono, składa się ten arkusz w aktach, a strona ma prawo żądać zwrotu gotówki za znaczki stemplowe od właściwej władzy skarbowej.

W tym celu sąd ma podać w uchwale odmawiającej wpisu, wartość zuży-

tych znaczków stemplowych i osobę uprawnioną do odbioru, a władza skarbowa wypłaca gotówkę po okazaniu tej uchwały i przedłożeniu niestemplowanego kwitu (rozp. min. spraw. z 21 czerwca 1909 Nr. 11 dz. rozp. i rozp. min. z 28 grudnia 1897 Nr. 306 dz. p. p.). Wskazane wyżej zużycie znaczków stemplowych należy do sądu, w którym wniesiono podanie, choćby sąd ten nie był sądem hipotecznym. (rozp. min. spraw. z 29 lipca 1899 Nr. 31 dz. rozp.).

II. Jeśli odmówiono wpisu hipotecznego, ma być jednak uiszczona należytość od interesu prawnego, a nie od wpisu hipotecznego. (rozp. min. spraw. z 2 lipca 1857 Nr. 125 dz. p. p.).

III. Uchwały zarządzające intabulacyę wykreślenia doręcza się władzy skarbowej tylko wówczas, gdy nie uiszczono należytości od dokumentu będącego podstawą wpisu, lub gdy wskutek wykreślenia służebności użytkowania lub mieszkania inna należytość stała się płatną (reskr. min. spraw. z 13. lutego 1854. Nr. 41. dz. p. p.).

IV. Wreszcie uchwały dozwalające wpisu lub wykreślenia prawa zastawu w razie konwersyi, o ile na dokumentach lub w podaniu zamieszczono notatkę, iż strona chce korzystać z ulg konwersyjnych. W uchwale należy zwrócić na to uwagę przez dodanie słowa „konwersya“ przy urzędzie podatkowym lub urzędzie wymiaru należytości. (rozp. min. spraw. z 10. marca 1907. Nr. 10. dz. rozp.).

Do doręczenia uchwał pod I. — IV. wymienionych służy księga doręczeń aktów wymiarowych (§§. 344, l. 5, 358. ust. 3. instr. sąd., rozp. min. spraw. z 26. grudnia 1897. Nr. 49 dz. rozp.).

Uchwały hipoteczne należy dalej doręczać ewidencyi katastru podatku gruntowego wówczas, gdy dozwolono odpisania lub dopisania (§. 123. ust. 5. ust. hip.), przeniesienia prawa własności, i wogóle, gdy tego potrzeba dla utrzymania zgodności katastru podatku gruntowego z księgami gruntowemi (§. 11 ust. z 23. maja 1883. Nr. 83. dz. p. p.).

Uchwały takie doręcza się ewidencyi katastru wprost a nie za pośrednictwem urzędu podatkowego (§. 17. rozp. z 6 stycznia 1899, Nr. 1. dz. rozp.) zapomocą spisu przepisanego w §. 378 instr. sąd. (form. Nr. 80. instr. sąd.).

W uchwałach obszernych należy zaznaczyć kolorowym ołówkiem te ustępy, które dotyczą ewidencyi katastru (rozp. min. spraw. z 2 lipca 1912 Nr. 37 dz. rozp.).

W końcu należy te uchwały, które doręcza się urzędowi skarbowemu, powołanemu do wymiaru należytości, doręczyć także władzy wymierzającej podatki (administracyi podatków, starostwu), jeżeli uchwały powielono w sposób mechaniczny (§. 271. ust. z 25. października 1896. Nr. 220. dz. p. p.).

W uchwałach przeznaczonych dla tych władz, należy dopisać adres i zatrudnienie osób, które nabyły lub pozbyły jakieś prawo majątkowe o ile tych szczegółów nie ma w tekście uchwały (rozp. min. spraw. z 27. czerwca 1902. Nr. 30 dz. rozp.).

Jeśli przy załatwieniu wniosku spółdziała kilka sądów (n. p. przy hipotecznym podziale nieruchomości, wpisie łącznego prawa zastawu, w postępowaniu egzekucyjnem i t. p.), sąd dozwalający nie doręcza uchwały stronom, lecz przesyła wszystkie wygotowania sądowi, który ma ją wykonać, a dopiero ten sąd doręcza tę uchwałę wraz z uchwałą przez siebie wydaną. Uchwały te należy doręczyć za jednym recepisem zwrotnym lub dowodem doręczenia, w którym jednak należy wymienić datę i liczbę czynności wszystkich doręczonych uchwał. Aby uwidocznić związek, w jakim uchwały te ze sobą pozostają, należy uchwały późniejsze napisać w dalszym ciągu uchwały pierwszej, lub je z sobą złączyć.

Sąd, który uchwałę doręczył, ma przesłać wierzytelny odpis dowodu doręczenia innym sądom (rozp. min. spraw. z 18. września 1897., Nr. 36. dz. rozp.)

W myśl reskr. min. spraw. z 30 stycznia 1874. l. 1173. ma sąd wezwany zawiadomić o odmówieniu wykonania wpisu nietylko sąd wzywający, lecz także strony interesowane.

f) Kancelaryi sądowej można poruczyć przygotowanie referatu w sprawach hipotecznych (ces. rozp. z 1 czerwca 1914. Nr. 118 dz. p. p., punkt 8), a uchwały hipoteczne podpisuje kierownik kancelaryi. (§ 10 pow. rozp.).

g) W myśl § 105 ust. hip. i art. XI ces. rozp. z 1 czerwca 1914, Nr. 118 dz. p. p. należy oryginalny dokument, na podstawie którego wpis nastąpił, zaopatrzyć potwierdzeniem, iż wpis uskuteczniono.

W potwierdzeniu, na którem należy wycisnąć pieczęć urzędową, należy wymienić uchwałę sądu, którą wpis zarządzono i wykaz hipoteczny.

W myśl § 16 instr. wyk. do ust. hip. należy zamieścić potwierdzenie na tym egzemplarzu uchwały, który ma być doręczony proszącemu o wpis wówczas, gdy nie było dokumentu, z którego można bezpośrednio wywieść roszczenie o dozwolony wpis.

We wszystkich wypadkach, w których potwierdzenie wpisu ma być zamieszczone na uchwale, potwierdzenie wpisu należy przedsięwziąć po wygotowaniu wszystkich egzemplarzy.

Wreszcie w myśl § 24 rozp. min. spraw. z 2 czerwca 1914, Nr. 41 dz. rozp. w przypadku, gdy wpis uskuteczniono na podstawie kilku dokumentów, które pozostają z sobą w związku, należy potwierdzenie zamieścić tylko na tym dokumencie, z którego bezpośrednio wynika prawo uprawnionego (§§ 22 i 23 ust. hip.)

Na wygotowanie potwierdzenia należy użyć pieczątki (wzór zamieszczony w § 24 rozp. min. spraw. z 2 czerwca 1914, Nr. 41 dz. rozp.).

Nr. 174. (161)

Prenotacya prawa zastawu dla danin publicznych. [1])

(§ 38 c. ust. hip.)

Liczba czynności 786/14

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. *Borzęcin* wykaz hip. l. *967 i 1342*:

Na podstawie odezwy *c. k. urzędu podatkowego w Radłowie z 26 kwietnia 1914. L. 839/14* prenotuje się *łączne* prawo zastawu dla wierzytelności *c. k. skarbu państwa, rej. B, poz. 273/14*, w kwocie *112 K 60 h* z *5%* odsetkami zwłoki [2]).

Wykaz hipoteczny na pierwszem miejscu wymieniony jest wykazem głównym.

C. k. sąd powiatowy *w Radłowie*, Oddz. *I.* dnia *3 maja 1914.*

Doręczyć. *S.*

1. władza skarbowa j. w.
2. *Jan Kozak w Borzęcinie Nr. 132.*
3. *do aktów A 96/14.*

Nr. 174. [1]) Wnioski o prenotacyę prawa zastawu dla danin publicznych, wpisuje się tylko do dziennika hipotecznego (a nie do rej. E), gdyż w myśl art. XIII. l. 5 ust.

wprow. do ord. egz. w postępowaniu celem hipotecznego zabezpieczenia tych wierzytelności, należy stosować przepisy ustawy hipotecznej. Natomiast wnioski o wpis przymusowego prawa zastawu na podstawie wykazów zaległości podatkowych, lub prawomocnych nakazów płatniczych, są wnioskami egzekucyjnemi. Gdy chodzi o wpis przymusowego prawa zastawu, obowiązany musi być identyczny z właścicielem hipotecznym, a wykaz zaległości lub nakaz płatniczy musi być zaopatrzony klauzulą wykonalności. Obecnie urzędy podatkowe same, a nie starostwa, zamieszczają na wykazach zaległości podatkowych klauzulę: „Ta zaległość jest wykonalna“ (dz. rozp. min. spraw. z r. 1913, str. 140).

[2]) W tych przypadkach nie zakreśla się terminu do usprawiedliwienia prenotacyi, gdyż usprawiedliwienie następuje przez samo przedłożenie prawomocnego orzeczenia władzy właściwej, które stwierdza istnienie zaprenotowanej wierzytelności. Brak terminu do usprawiedliwienia powoduje tylko, że nie można żądać wykreślenia prenotacyi z powodu nieusprawiedliwienia.

Nr. 175. (166)

Wykreślenie prawa zastawu dla danin publicznych.

Liczba czynności 1392/14

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. *Borzęcin* wyk. hip. l. *967 i 1342*:

Na podstawie odezwy *c. k. urzędu podatkowego w Radłowie z 27 sierpnia 1914 L. 1342/14*, intabuluje się wykreślenie *łącznego* prawa zastawu dla wierzytelności *c. k. skarbu państwa, rej. B, poz. 273/14*, w kwocie *112 K 60 h* z przynależytościami.

C. k. sąd powiatowy *w Radłowie*, Oddz. *I.* dnia *2 września 1914*.

S.

Doręczyć.

1. władza skarbowa j. w.
2. *Jan Kozak w Borzęcinie nr. 132.*

Nr. 176. (162)

Intabulacya — prenotacya — prawa zastawu.[1])[2])

Liczba czynności 3675/14

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. *Bronowice* wyk. hip. l. *312*:

1. Na podstawie skryptu dłużnego[3]) *z daty Kraków 27 listopada 1914* intabuluje [prenotuje][4]) się . . prawo zastawu dla wierzytelności *powiatowej kasy oszczędności w Krakowie* w kwocie *460 K* z $4^1/_2$ odsetkami, $5^0/_0$ odsetkami zwłoki i dla kaucyi w kwocie *40 K*, przeznaczonej na pokrycie należytości ubocznych, którym nie służy ustawowe prawo zastawu z kapitałem.

[Celem usprawiedliwienia należy wnieść skargę w ciągu dni 14 od doręczenia tej uchwały.]

2. *Na podstawie deklaracyi z daty Tarnów 22 listopada 1914 notuje się ustępstwo pierwszeństwa dla wierzytelności wymienionej pod 1 przed wierzytelnością w kwocie 600 K, wpisaną w poz. 2 karty C na rzecz Edwarda Krafta.* [5])

C. k. Urząd wymiaru należytości zawiadamia się, że dokument pod 1. jest spisany na 1 arkuszu, zaopatrzony znaczkiem stemplowym za *1 K 26 h.*, [zgłoszony do rej. B].

[Wierzytelny odpis skryptu dłużnego dla wymiaru należytości dołącza się.]

Należytość od wpisu w kwocie *3 K 13 h* uiszczono — [należy wymierzyć.]

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *30 listopada 1914.*

Doręczyć: *S.*

1. *Ignacy i Marya Kolicińscy w Bronowicach*
2. *ich pełnom. adw. dr. Przychocki* [6])
3. *Kasa oszcz. j. w.*
4. *Edward Kraft w Tarnowie, Rynek.*
5. *Urząd wym. należyt.*
6. [*Administracya podatków*] — *Starostwo.*

Nr. 176. [1]) Podania o wpis prawa zastawu dla wierzytelności do 100 K należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 1 K, do 200 K za 1 K 50 h, powyżej 200 K oraz wszelkie inne podania hipoteczne za 3 K (pierwszy arkusz).

[2]) Na podaniach hipotecznych ma biuro podawcze wymienić w klauzuli wejścia czas (godzinę, minutę) wniesienia. Jeżeli równocześnie wniesiono więcej podań, odnoszących się do tej samej nieruchomości, należy w klauzuli każdego podania powołać wszystkie inne podania równocześnie wniesione. Podania, które nadeszły tą samą pocztą w godzinach urzędowych, lub poza godzinami urzędowemi, uważa się za wniesione równocześnie. Protokoły, w których proszono o wpis hipoteczny, lub których załatwienie może spowodować taki wpis, przesyła się wprost oddziałowi ksiąg gruntowych celem wciągnięcia do dziennika hipotecznego. Protokoły takie należy z reguły spisywać w czasie, gdy biuro podawcze jest otwarte; gdyby protokół zakończono już po zamknięciu biura podawczego, należy go przesłać oddziałowi ksiąg gruntowych, gdy biuro podawcze znowu jest otwarte; w protokole należy uwidocznić dokładnie czas zakończenia protokołu.

Pierwszeństwo hipoteczne zależy wyłącznie od tego, kiedy wniosek wpisano do dziennika hipotecznego; wnioski pisemne wciąga się do dziennika hipotecznego w tym porządku, w jakim wpłynęły do biura podawczego, zaś wnioski ustne, według czasu, w którym protokół zakończono. Pierwszeństwo hipoteczne wniosków spisanych na rokach sądowych zależy od tego, kiedy je rzeczywiście wpisano do dziennika hipotecznego. Gdyby przeoczono przesłać podanie hipoteczne oddziałowi ksiąg gruntowych, należy to uczynić natychmiast, gdy pomyłka wyjdzie na jaw. (§§ 57 i 76 instr. sąd.).

[3]) Przepisy o uwierzytelnieniu podpisów zawarte są w uwagach do form. Nr. 144.

[4]) Prenotacyi można dozwolić, jeśli przedłożony dokument nie posiada wszystkich wymogów do intabulacyi, oznaczonych w §§ 31—34 ust. hip., ma jednak ogólne wymogi (§§ 26, 27 ust. hip.) potrzebne do wpisu hipotecznego (§ 35 ust. hip.). Gdy chodzi o prenotacyę prawa zastawu, wnioskodawca musi wykazać nietylko wierzytelność, lecz także tytuł prawa zastawu (§ 36 ust. hip.); dalsze wypadki, w których można dozwolić prenotacyi, zawarte są w §§ 37—39 ust. hip.

Usprawiedliwienie prenotacyi następuje w trojaki sposób:

a) na podstawie nadającego się do intabulacyi oświadczenia tej osoby, przeciw której uzyskano prenotacyę;

b) przez wykazanie, że orzeczenie sędziego lub innej władzy, które służyło za podstawę uzyskania prenotacyi, stało się prawomocne;

c) przez sądowe orzeczenie, uzyskane w drodze sporu; skarga ta jest dopuszczalna wtedy, gdy prenotacyę uzyskano na podstawie dokumentów, zawierających oświadczenie woli stron.

Skarga usprawiedliwiająca winna być wniesiona w ciągu dni 14 licząc od dnia doręczenia uchwały, zezwalającej na prenotacyę. Termin do wniesienia skargi należy wyrazić w uchwale dozwalającej prenotacyi; termin ten może być przedłużony z ważnych powodów. Skarga o usprawiedliwienie prenotacyi jest skargą o uznanie; powód prosi w tej skardze o orzeczenie, że służy mu prawo własności, służebności, zastawu i t. p., wobec czego prenotacya tego prawa jest usprawiedliwiona. Usprawiedliwienie prenotacyi nie następuje z urzędu lecz tylko na prośbę; według wzorów urzędowych wydanych w r. 1872 ma być usprawiedliwienie prenotacyi wpisane we formie intabulacyi.

[5]) Jest praktycznie dzielić uchwałę na ustępy, jak podano we wzorze; jeśli zamieści się całą uchwałę w jednym zdaniu, łatwo może stać się niejasną lub nawet niezrozumiałą.

[6]) Pełnomocnictwo w sprawach hipotecznych można uwzględnić wówczas, jeżeli albo opiewa na pewien oznaczony interes, albo w chwili wniesienia prośby o intabulacyę, nie upłynął rok od jego wystawienia (§ 31 ust. hip.).

Nr. 177. (163)

Intabulacya łącznego prawa zastawu w księgach gruntowych różnych sądów.[1])

(§ 108 i nast. ust. hip.)

Liczba czynności 794/14

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. *Świątniki* wykaz hip. l. *17:*

Na podstawie skryptu dłużnego z *2 maja 1914* intabuluje się prawo zastawu dla wierzytelności *Kaspra Cholewy* w kwocie *600 K*, z 5% odsetkami [od . . .], *7%* odsetkami zwłoki i dla kaucyi w kwocie *60 K*.

[Wykaz hip. . . . . jest wykazem głównym.]

O tem zawiadamia się c. k. Urząd podatkowy *w Podgórzu* [do rej. B poz. . . .] [Odpis dla wymiaru należytości dołącza się.] Skrypt dłużny jest spisany na *1* arkuszu i [pierwszy arkusz] zaopatrzony znaczkiem stemplowym za *1 K 88 h*, [zaś dalsze arkusze znaczkami stemplowymi

po 1 K.] Należytość od wpisu w kwocie *4 K* uiszczono — [należy wymierzyć.]

Celem załatwienia wniosku o dalsze wpisy przesyła się podanie z dokumentami w oryginale i odpisie oraz *3* wygotowaniami uchwały c. k. sądowi *powiatowemu w Skawinie.*

C. k. Sąd powiatowy *w Podgórzu,* Oddz *III.* dnia *13 maja 1914.*

S.

Doręczyć: [2])

1. Kasper Cholewa
2. Jan Grzybczyk } *dołączyć do eksp. 4.*
3. Zofia Grzybczyk
4. Sąd powiatowy w Skawinie z podaniem i załącznikami.
5. Urząd podatkowy.
6. Starostwo.

Nr. 177. [1]) Podanie należy zaopatrzyć tyle razy znaczkami stemplowymi po 3 K, 1 K 50 h, lub 1 K, ile będzie sądów hipotecznych.

[2]) Co do doręczenia, patrz uwagi ogólne, ustęp e.

Nr. 178. (164)

Adnotacya wykazu ubocznego.

Liczba czynności 896/14

Wskutek uchwały c. k. sądu *powiatowego w Skawinie z 11 czerwca 1914. L. cz. 896/14* zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Świątniki* wykaz hip. l. *17:*

Odnośnie do wpisanego na karcie C. poz. *3* prawa zastawu dla wierzytelności *Kaspra Cholewy* w kwocie *600 K* z przynależytościami, notuje się, że realność ta jest obciążona jako wykaz główny łącznie z realnością w. h. l. *163* ks. gr. gm. kat. *Skawina.*

C. k. sąd powiatowy w *Podgórzu,* Oddział *III,* dnia *15 czerwca 1914.*

Doręczyć:

1. *Kasper Cholewa*
2. *Jan Grzybczyk* } *w Swiątnikach*
3. *Zofia Grzybczyk*

Nr. 179. (176)

Wydzielenie nieruchomości bez przeniesienia ciężarów.

Liczba czynności 1897/15

Na podstawie kontraktu kupna-sprzedaży *z 1 sierpnia 1915* i dołą-

czonego planu sytuacyjnego [1]), kwitu ekstabulacyjnego *z 30 lipca 1915* i deklaracyi *z 9 lipca 1915*, dozwala się następujących wpisów w księdze gruntowej gminy katastr. *Zielonki:*

1. Intabuluje się wykreślenie prawa zastawu dla wierzytelności *Tomasza Bartelmusa w kwocie 400 K z przyn., wpisanego na realności w. h. l. 42;*

2. Wydziela się część parceli *grunt. l. 663, łąka* [oznaczoną na planie lit. *a b j g*] z wykazu hip. l. *42* bez przeniesienia ciężarów; wpisuje się tę część parceli jako parcelę *grunt.* Nr. *(663/2) łąka* w nowym wykazie hip. l. *809* i intabuluje się prawo własności na rzecz *Jana i Maryi Janików po połowie.*

Reszta parceli szczepowej jest oznaczona Nr. *(663/1).*

O tem zawiadamia się c. k. Urząd wymiaru należytości [c. k. Urząd podatkowy] *w Krakowie* do rej. B, poz. *1701/15.*

[Odpis kontraktu kupna sprzedaży do wymiaru należytości dołącza się.]

C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się przy dołączeniu kopii planu sytuacyjnego, aby wrysowała podział w mapie hip. i podała ostateczne oznaczenie parcel.

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *XXI.* dnia *2 września 1915.*

S.

Doręczyć.

1. Jan i Marya Janikowie przez adw. Dra Z. Staszeckiego z oryg. kontr. kupna, Kraków
2. Szymon Kaleta z resztą zał., Zielonki Nr. 42.
3. Tomasz Bartelmus, Krowodrza.
4. Tow. zal. i oszcz. w Łobzowie do rąk dyrekcyi.
5. Urząd wymiaru należyt. – Urząd podat.
6. Ewidencya katastru.
Wygotowanie – Administracyi podatków – Starostwu *w Krakowie.*
Zapisek wrysowań.

Nr. 179. [1]) Na planach sytuacyjnych, sporządzonych przez geometrów cywilnych, parcele powstałe z podziału nie muszą być oznaczone numerami; oznaczenie przez geometrę cywilnego nie wiąże sądu hipotecznego, który te numera zamieszcza w uchwale w nawiasie; strony mogą jednak przed wniesieniem podania przedłożyć plan sytuacyjny geometrze ewidencyjnemu celem stanowczego oznaczenia parcel numerami, a wtedy geometra po uzupełnieniu planu sytuacyjnego ma go podpisać i zaopatrzyć pieczęcią urzędową; także sąd może się postarać o to, lecz tylko w krótkiej drodze, nie przeprowadzając korespondencyi (rozp. min. spraw. z 14 sierpnia 1902. Nr. 40 dz. rozp.).

Gdy chodzi o parcelacyę większych obszarów, można naprzód przedłożyć plan parcelacyi ewidencyi katastru, która oznacza części wynikłe z podziału numerami i jeden egzemplarz planu zatrzymuje u siebie, a drugi przesyła sądowi wówczas strony mogą się powołać w podaniu na plan sytuacyjny już przedłożony (rozp. min. spraw. z 31 grudnia 1902. Nr. 57 dz. rozp.).

Nr. 180. (177)

Wydzielenie nieruchomości i przeniesienie ciężarów.[1])

(§ 1. ust. z 6 lutego 1869. Nr. 18. dz. p. p.)

Liczba czynności 1367/18

Na podstawie kontraktu kupna sprzedaży z *2 września 1918*, i dołączonego planu sytuacyjnego, dozwala się następujących wpisów w księdze gruntowej gminy katastr. *Węgrzce*: wydziela się części parcel l. *1440/1 i 1441.* [oznaczone na planie lit. *a, b, c, d, a i c, d, e, f, c,*] z wykazu hip. l. *109*; wpisuje się te części parcel, jako parcele *grunt.* l. *1440/6 i 1441/2 rola* w nowym wykazie hip. l. *795.* i intabuluje się prawo własności na rzecz *Antoniego i Anny Kasprzyków*; wreszcie przenosi się wszystkie ciężary, mianowicie prawa zastawu wpisane na realności wyk. hip. l. *109* jako hipotece łącznej do wykazu hip. l. *795* jako ubocznego.

Wykaz hip. l. *109* jest wykazem głównym.

Reszta parceli szczepowej l. 1441 oznaczona jest l. (1441/1).

O tem zawiadamia się c. k. Urząd wymiaru należytości [c. k. Urząd podatkowy] *w Krakowie* do rej. B. poz. *401/14.*

[Wierzytelny odpis kontraktu kupna sprzedaży do wymiaru należytości dołącza się].

C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się przy dołączeniu kopii planu sytuacyjnego, aby wrysowała podział w mapie hip. i podała ostateczne oznaczenie parcel.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *16 września 1918.*

S.

Doręczyć:

1. Antoni i Anna Kasprzykowie, Węgrzce Nr. 97 z oryg. kontr. kupna.
2. Tomasz Skubel
3. Katarzyna Skubel } *Węgrzce Nr. 109*
4. Pow. kasa oszcz. Kraków.
5. Maurycy Apfelbaum, Kraków, Grodzka 6.
6. Franciszek Dowsilas, Tonie Nr. 32.
7. Urząd wymiaru należyt. – Urząd podat.
8. Ewidencya katastr.

Wygotowanie – Administracyi podatków – Starostwu *w Krakowie.*

Zapisek wrysowań.

Nr. 180. [1]) **Zmiana ciała hipotecznego może nastąpić tylko przez hipoteczne odpisanie lub dopisanie; postępowanie w tym kierunku normuje ustawa z 6 lutego 1869. Nr. 18 dz. p. p.**

Jeśli realność szczepowa jest nieobciążona, odpisanie części nie nasuwa żadnych trudności; jeśli zaś jest obciążona, odpisanie może nastąpić w trojaki sposób:

1. albo przenosi się wszystkie ciężary z realności szczepowej do nowego wykazu hipotecznego, przyczem nie potrzeba zezwolenia wierzycieli hipotecznych, (form. Nr. 180) albo

2. osoby, mające prawa na realności szczepowej, zrzekną się tych praw co do części, która ma być wydzielona, (form. Nr. 179), albo wreszcie

3. strona, chcąc uzyskać odpisanie bez przeniesienia ciężarów, prosi o przeprowadzenie postępowania konwokacyjnego. Celem odpisania jest albo utworzenie z części odpisanej nowego ciała hipotecznego, albo dopisanie jej do innego ciała hipotecznego, lub wreszcie przeznaczenie jej na dobro publiczne. (form. Nr. 181).

Odrębny sposób postępowania przepisuje ustawa z 11 maja 1894, Nr. 126 dz. p. p., gdy chodzi o odpisanie gruntów pod budowę gościńców lub dróg publicznych, tudzież pod budowle wodne w interesie publicznym (form. do Nr. 181).

O odpisanie części nieruchomości i dopisanie jej do innego ciała hip. lub utworzenie z niej nowego wykazu, należy prosić w jednym podaniu. Jeżeli zmiana ma być przeprowadzona w księgach gruntowych 2 sądów, należy wnieść podanie do tego sądu, w którego księgach ma nastąpić odpisanie. Jeżeli nie ma przeszkody przeciw odpisaniu, sąd notuje odpisanie w odnośnym wykazie i odstępuje podanie sądowi, w którego księgach ma nastąpić dopisanie, zawiadamiając go, że nie ma przeszkód przeciw odpisaniu. Sąd hipoteczny, któremu odstąpiono podanie, zezwala na dopisanie lub utworzenie nowego ciała hip., o ile nie ma jakich przeszkód, i zawiadamia o tem sąd pierwszy, który przeprowadza ostatecznie odpisanie.

Osobne przepisy co do dopisywania części do ciał tabularnych, zawiera ust. kraj. z 2 stycznia 1894. Nr. 16 dz. ust. kraj.

Nr. 181. (178)

Wezwanie osób interesowanych w sprawie wydzielenia nieruchomości bez przeniesienia ciężarów.

(§§ 2. i nast. ust. z 6 lutego 1869. Nr. 18 dz. p. p.)

Liczba czynności 2785/14

Księga grunt. gm. kat. *Mogiła*, wykaz hip. l. *120.*

Notuje się, że *Wawrzyniec i Elżbieta Rubachowie* podał (a, li) wniosek, aby wydzielono bez przeniesienia ciężarów *parcelę l. 407. (łąka).*

Zawiadamia się strony, dla których wpisane są prawa rzeczowe na powyższej nieruchomości, o zamierzonem wydzieleniu jej bez ciężarów. Strony, które mają zamiar sprzeciwić się temu, powinny o tem zawiadomić sąd podpisany w terminie *6 tygodni.*

Jeśli tego nie uczynią, przyjmie się, że zezwalają na wydzielenie i że z chwilą wydzielenia zrzekają się swych praw co do nieruchomości, która ma być wydzielona.[1])

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *28 maja 1914.*

S.

Doręczyć:
Wygotowanie: 1. *Wawrzyniec Rubacha.*
2. *Elżbieta Rubachowa.*
3. *Grzegorz Rubacha, dożywotnik.*
4. *Aron Blumenkranz.*
5. *Kasa sieroca sądu pow. w Krakowie.*
6. *Szczepan Ogorzały, wzgl. kurator Dr. Kolb.*

żółte dow. dor.

Z wygotowaniem dla *6* równocześnie edykt form. Nr. 11 proc. cyw.
Obowiązany do zapłaty wnioskodawca.

Do wiadomości. Termin do wniesienia sprzeciwu biegnie bez przerwy od dnia następnego po doręczeniu tego wezwania i nie może być przedłużony. Dni biegu pocztowego nie odlicza się. Przywrócenie do pierwotnego stanu z powodu zaniedbania terminu jest niedopuszczalne.

Nr. 181. [1]) Jeśli w postępowaniu konwokacyjnem nie wniesiono sprzeciwu, sąd ma wystawić na prośbę strony interesowanej poświadczenie, które może brzmieć jak następuje:

„W sprawie wydzielenia . . . . . z realności wyk. hip. l. . . księgi gruntowej gminy katastr. . . . . bez przeniesienia ciężarów, mimo wezwania żadna z osób, na rzecz których zaintabulowane są prawa rzeczowe na tej realności, nie wniosła sprzeciwu w zakreślonym terminie".

Pierwszy arkusz tego poświadczenia należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 2 K, dalsze za 1 K.

Do nr. 181. [1])

W postępowaniu celem hipotecznego **wydzielenia gruntów pod gościńce lub drogi publiczne,** tudzież **pod budowle wodne**, przedsiębrane w interesie publicznym, wezwanie osób interesowanych winno brzmieć jak następuje:

Księga grunt. . . . wykaz hip. l.

Notuje się, że . . . podał wniosek, aby wydzielono bez przeniesienia ciężarów oznaczoną na planie sytuacyjnym część parceli grunt. l. . . . . obszaru . . . . potrzebną do budowy gościńca z . . . do . . .

Celem wysłuchania zarzutów osób, dla których wpisane są prawa rzeczowe na powyższej nieruchomości (wierzycieli hipotecznych), wyznacza się audyencyę w tym sądzie biuro Nr. . . . na . . . .

Podanie, plan sytuacyjny i obliczenie powierzchni można przejrzeć w sądzie, zaś kopię planu sytuacyjnego w urzędzie gminnym w . . . . .

Wierzyciele hipoteczni, którzy sądzą, że wartość kawałka gruntu, który ma być wydzielony, przenosi 100 K, albo, że ich prawo hipoteczne jest zagrożone przez wydzielenie, mają na audyencyi wnieść zarzuty, lub do tego dnia podać je pisemnie; inaczej przyjmie się, że zezwalają na wydzielenie

Zarzuty należy uzasadnić

C. k. sąd . . . . .

Doręczyć:

a) wierzyciele hipoteczni
1.

b) tablica sąd.
gminy.

Do wiadomości. Przywrócenie do pierwotnego stanu z powodu niestawienia się na audyencyi lub zaniedbania terminu do zarzutów jest niedopuszczalne.

Do Nr. 181. [1]) Uchwałę tę należy ogłosić. Podania, załączniki, protokoły, orzeczenia i wygotowania w tem postępowaniu są wolne od należytości stemplowej.

Nr. 182. (167)

Wykreślenie adnotacyi. (Referat).

(§§ 58, 101 ust. hip.).

Liczba czynności 1864/12

Sprawozdanie prowadzącego księgi gruntowe.

Wyk. hip. L. *7* księgi grunt. *Tonie.*

Odmowna uchwała z *28 maja b. r. L. cz. 598/12* stała się prawomocną.

[— Zakreślony uchwałą z termin do podania o wpis na podstawie zanotowanego pierwszeństwa hipotecznego upłynął bezskutecznie.]

Uchwała.

Zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Tonie* wyk. hip. l. *7*:

Wykreśla się adnotacyę *uchwały, że odmówiono intabulacyi prawa zastawu dla wierzytelności Franciszka Rączki w kwocie 1800 K z pn.,* wpisaną wskutek uchwały z *28 maja 1914 L. cz. 598/12.*

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie,* Oddz. *XXI.* dnia *15 lipca 1912.*

Doręczyć:

1. Franciszek Rączka, Grzegórzki Nr. 36.
2. Piotr Kurtyka, Tonie Nr. 7.

S.

Nr. 183. (165)

Adnotacya wybudowania domu.

Liczba czynności 1579/14

Zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Kraków,* wyk. hip. l. *2897*:

Na podstawie *konsensu na zamieszkanie z 20 kwietnia b. r. l. 8067* uwidocznia się, że na parceli l. k. *679 ogród*, wybudowano dom oznaczony liczbą kons. *415*.[1])

C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się, aby podała zmienione oznaczenie parceli i wrysowała zmianę w mapie hipotecznej[2]).

C. k. sąd powiatowy *w Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *31 maja 1914.*

S.

Doręczyć.

1. Juliusz Dörman z zał.

Ewidencya katastru.

[Urząd podat.] – Administr. podat.

[Starostwo].

Magistrat.

Zapisek wrysowań.

Nr. 183. [1]) Na karcie A (w pierwszym oddziale) danego wykazu hip. musi być wpisana liczba konskrypcyjna domu.

[2]) Wezwanie to należy skreślić, gdy zmiana została już wrysowana w mapie hipotecznej.

Uwagi ogólne do form. 184—188.

§ 11 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p. postanawia, że kataster podatku gruntowego z jednej, a księgi gruntowe, założone na podstawie operatów regulacyi podatku gruntowego z drugiej strony, należy utrzymywać stale w zgodności; w tym celu wszystkie zmiany ciała hipotecznego i zmiany oznaczenia poszczególnych przedmiotów lub wykreślenia ich (granic) na mapie mają być uwidocznione tak w katastrze, jak w księdze gruntowej.

Aby ten cel osiągnąć, winny sądy zawiadamiać ewidencyę katastru o wszystkich zmianach (§§ 13 i 40 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p., ustęp 1 rozp. min. spraw. z 27 września 1887, Nr. 31 dz. rozp.), nawzajem zaś sądy mają być zawiadamiane bezzwłocznie przez ewidencyę katastru (za pośrednictwem urzędu podatkowego) o zmianach, które stwierdził geometra ewidencyjny. O zmianach tych zawiadamia ewidencya katastru arkuszem zgłoszeń (§ 16, 19, 42 pow. ust., rozp. min. skar. z 11 lipca 1883, Nr. 91 dz. p. p.).

Jeśli kataster zgadza się ze stanem faktycznym, natomiast nie zgadza się z księgą gruntową, ewidencya katastru zawiadamia o tem sąd wykazem różnic (Differenzverzeichnis); badania te przeprowadza ewidencya katastru peryodycznie, wskutek zarządzenia generalnej dyrekcyi katastru gruntowego lub krajowej dyrekcyi skarbu.

Zmiany wykazane arkuszem zgłoszeń mogą być następujące:

1. zmiana posiadania (zamiana, kupno-sprzedaż, dziedziczenie i t. d.);
2. zmiana uprawy;
3. podział lub połączenie parcel;
4. niezgodność przedstawienia granic parceli na mapie ze stanem faktycznym;
5. trwała zmiana przedmiotu;

6. wybudowanie, dobudowanie lub zburzenie budynku.

ad 1. W myśl § 43 ust. 3 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83, dz. p. p. i § 3 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p. sąd ma wezwać stronę do uporządkowania stanu hipotecznego (Bliższe szczegóły podane w uwagach do form. Nr. 40).

ad. 2. § 16 ust. z 24 maja 1869, Nr. 88, dz. p. p. dzieli grunta ze względu na rodzaj uprawy na role (grunta orne), łąki, ogrody, winnice, pastwiska, lasy, jeziora, moczary, stawy i nieużytki (grunta nieurodzajne).

Rodzaj uprawy i dobroć gruntów, których nie można zaliczyć do żadnej z tych kategoryj, oznacza się na podstawie porównania (paryfikacyi) z gruntami sąsiednimi lub w pobliżu się znajdującymi (grunta paryfikacyjne — Parifikationsland). Obowiązek utrzymywania zgodności co do uprawy między katastrem a księgą gruntową nałożony został reskr. min. spraw. z 18 października 1896, Nr. 36 dz. rozp.; reskr. min. spraw. z 12 czerwca 1902, Nr. 26 dz. rozp. wskazuje, jak należy uwidocznić zasklepienie rzeki (i wogóle wód) w katastrze i księdze gruntowej.

ad 3. Podział następuje zwykle z powodu trwałej zmiany uprawy lub z powodu zmiany posiadacza. W myśl § 11 rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899, Nr. 1 dz. rozp. można, nie przeprowadzając dochodzeń, uwidocznić sam podział parceli w księdze gruntowej, o ile nie ma ważnych przeszkód lub wątpliwości; natomiast odpisanie i dopisanie parcel wywołane zmianą posiadacza może nastąpić dopiero na wniosek interesowanych.

ad 4. Zmiany granic i obszaru parcel można wrysować w mapie bez przeprowadzenia dochodzeń, jeśli parcele te należą do tego samego posiadacza, lub wszyscy posiadacze na to się zgodzili. (§ 10 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p., §§ 10 i 23 rozp. wyk. i dz. rozp. min. spraw. z r. 1892, str. 60).

ad 5. Za trwałe zmiany w przedmiocie należy uważać w myśl § 5 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p. następujące zmiany:

1. jeżeli grunta lub ich części uległy całkowitemu zniszczeniu lub stały się trwale nieurodzajnemi wskutek nadzwyczajnych wydarzeń żywiołowych (oberwanie się ziemi, zwalenie się skał, wymulenie, zmiana biegu rzeki i t. p.).

2. jeżeli parceli użyto na jeden z następujących celów, jako to:

a) na bagna, jeziora i stawy;

b) na drogi publiczne, ścieżki, gościńce, rynki, place, ulice, kanały, wodociągi;

c) na cmentarze publiczne;

d) pod budowę domów lub na dziedzińce;

3. jeżeli przez przymulenie, przez zmieniony bieg rzek, albo wskutek innych wydarzeń w przyrodzie powstaną nowe powierzchnie gruntowe.

4. jeżeli przedmioty wymienione pod 2, zmienią swoje przeznaczenie.

Utrwaliło się przekonanie (błędne, jak wynika z powyższego zestawienia), że zmiana przedmiotu ma miejsce tylko w razie użycia gruntu pod budowę lub zburzenia budynku; pochodzi to stąd, że zmiany takie rzeczywiście najczęściej się zdarzają.

ad 6. Ewidencya katastru ma donosić o zmianach rozmiaru budowli, choćby wskutek tego nie powstała zmiana przedmiotu; zmiany te należy uwidocznić jedynie w mapie.

W myśl § 43 ust. z 23 maja 1883, Nr. 83 dz. p. p., sposób załatwienia arkuszy zgłoszeń jest następujący:

Sąd hipoteczny ma porównać arkusze zgłoszeń z wpisami w księdze gruntowej. Jeżeli okaże się niezgodność obszaru ciała hipotecznego, oznaczenia parcel, lub wykreślenia w mapie, wówczas sąd ma postąpić w myśl ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych i przepisów wykonawczych do tych ustaw (§§ 35—37

rozp. min. spraw. z 18 maja 1874, Nr. 43 dz. u. kraj.). Jeżeli zaś z arkusza zgłoszeń wynika, że zaniedbano postarać się o wpis prawa rzeczowego w księdze gruntowej, wówczas sąd hipoteczny ma zarządzić postępowanie przepisane ustawą z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p.

Szczegóły postępowania są zawarte w rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899 Nr. 1 dz. rozp. i w reskr. min. spraw. z 27 września 1912, Nr. 52 dz. rozp.; tutaj zauważa się jedynie co następuje:

a) Pismo, którem urząd podatkowy przesyła arkusze zgłoszeń sądowi, nie zaś same arkusze zgłoszeń, wciąga się do rejestru Nc. Pod tą samą liczbą czynności składa się później przypomnienia urzędowe, wyciągi z arkuszy zgłoszeń, protokoły, podania i wogóle wszelkie pisma, których załatwienie nie wymagało bezpośrednio wpisu hipotecznego lub wrysowania w mapie; w przeciwnym razie akta takie należy wpisać do dziennika hipotecznego.

Jeżeli arkusz zgłoszeń obejmuje kilka zmian, można dla odróżnienia spraw od siebie do liczby czynności Nc. dodać dalsze oznaczenie, przez powołanie odnośnej pozycyi zapisku ewidencyjnego; w ten sposób powstaną w jednym akcie Nc. grupy aktów, dotyczące poszczególnych spraw, a wówczas można oznaczać akta w każdej grupie liczbami porządkowemi bieżąco, zaczynając od 1 (reskr. min. spraw. z 1 maja 1900, L. 8618).

b) T. zw. mapki, które ewidencya dołącza do arkuszy zgłoszeń są albo k o p i a m i z m a p y k a t a s t r a l n e j, które atoli mogą być sporządzone dopiero po wrysowaniu zmian w mapie katastralnej, albo s z k i c a m i o d r ę c z n y m i, które są sporządzone bez gwarancyi za dokładność przedstawienia linii podziału.

Od kopij mapy katastralnej i szkiców odręcznych odróżnić należy plany sytuacyjne, które sporządzają geometrzy cywilni. (nowela o dzieleniu parcel zamieszczona w dodatku).

c) Sądy prowadzą zapiski ewidencyjne Nr. I, II, III; zap. ew. I. lub A dotyczy wpisów hipotecznych, które z urzędu mają być uskutecznione na podstawie wyników rozprawy spadkowej; zap. ew. II. lub B dotyczy wypadków niezgodności wykrytych na podstawie arkuszy zgłoszeń, wreszcie zap. ew. III lub C obejmuje wypadki, w których nie można księgi gruntowej doprowadzić do zgodności z katastrem (§ 406 p. 3 i 4 instr. sąd.; p. 3 rozp. min. spraw. z 2 lipca 1889, Nr. 35 dz. rozp.; rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899, Nr. 1 dz. rozp.; §§ 2 i 3 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p.). Nadto należy prowadzić zapisek wrysowań (§ 406 p. 5 instr. sąd.; rozp. min. spraw. z 16 lipca 1912, Nr. 38 podaje, jak należy ułatwić wrysowania geometrze ewidencyjnemu).

Odrębny sposób postępowania celem doprowadzenia do zgodności księgi gruntowej i katastru przepisuje ust. z 11 maja 1894. Nr. 126. dz. p. p. na wypadek budowy lub odnowienia dróg publicznych i budowli wodnych. Dla uproszczenia postępowania wydało min. spraw. w czasie od r. 1894 do 1909 szereg rozporządzeń, które jednak zostały zniesione rozp. min. spraw. z 11 stycznia 1912. Nr. 6 dz. rozp.; to rozporządzenie łączy wskazówki w poprzednich rozporządzeniach zawarte. Bliższe szczegóły w tym kierunku przy form. Nr. 184 wzór IV.

d) Jeśli zmiana dotyczy wyłącznie dóbr tabularnych, należy odstąpić arkusz zgłoszeń trybunałowi I. instancyi; jeśli zaś dotyczy dóbr tabularnych i gruntów wiejskich, dochodzenia winien zarządzić ten sąd, który pierwszy dowiedział się o niezgodności i odstąpić je następnie drugiemu sądowi.

W myśl § 1 ust. z 2 stycznia 1894. Nr. 16. dz. ust. kraj., posiadłości nietabularne lub wydzielone z nich części składowe mogą być dopisane do wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej, jeśli wykazano, iż równocześnie z tem dopisa-

niem lub też wcześniej wydzielono z tej posiadłosci tabularnej taką część, z której roczna należytość w podatkach rządowych realnych nie wynosiła o wiele niższej kwoty od tej, jaka przypada z posiadłości nietabularnej, która ma być dopisana. Przed zezwoleniem na dopisanie sąd właściwy winien zasięgnąć opinii namiestnictwa i wydziału krajowego.

Nr. 184. (168)

Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego. [1])

(Wzór I).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. II 104/14 (zap. ew. II 53)}}{2}$

Wyciąg z arkusza zgłoszeń

l. *8/14* gminy katastralnej *Wesołów* dotyczący wyk. hip. l. *292.*

L. p.	Wyk. hip. l.	L. parceli	Nr. domu	Nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza	Rodzaj uprawy	Obszar ha	a	m²	Uwaga. Rodzaj i przyczyna zmiany	Uwagi prowadzącego księgi gruntowe
Stan dotychczasowy										
1	*292*	*740*	*16*	*Jan Sobel*	*łąka*	*1*	*16*	*31*	*Według oświadczenia stron zamiana; umowy nie spisano.*	*Własność Jana i Maryanny Soblów*
2	*tab. 473*	*722*	—	*Barbara Wesołowska*	*las*	*1*	*22*	*93*		*spis tab. obszarów dworskich*
Stan nowy										
1		*740*		*Barbara Wesołowska*	*łąka*	*1*	*16*	*31*		
2		*722*		*Jan Sobel*	*las*	*1*	*22*	*93*		*patrz wyżej*

Kraków, dnia 16 maja 1914.

K.

Przesyła się c. k. Sądowi krajowemu w Krakowie odpis arkusza zgłoszeń.

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *17 maja 1914.*

S.

Nr. 184 (I). [1]) Wyciągi z arkuszy zgłoszeń są wydrukowane na całym arkuszu; ma to tę korzyść, że do arkusza zgłoszeń można włożyć szkice i dalsze akta; można też na 3 stronie spisać krótki protokół lub zapisek itp.

Nr. 184. (168)

Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego.

(Wzór II).

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. 51/16 (zap. ew. II. 73)}}{2}$

Wyciąg z arkusza zgłoszeń

l. *37/12* gminy katastralnej *Piotrowice* dotyczący wyk. hip. l. *72.*

L. p.	Wyk. hip. l.	L. parceli.	Nr. domu	Nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza	Rodzaj uprawy	Obszar ha	a	m²	Uwaga — Rodzaj i przyczyna zmiany	Uwagi prowadzącego księgi gruntowe
Stan dotychczasowy										
1		*82*		*Marcin*	*bud.*		*2*	*13*		*Zgodnie*
2		*84*		*Czekan* $^2/_3$	*bud.*		*4*	*27*		
3	*72*	*953*	*72*	*Marya*	*łąka*	*1*	*15*	*92*	*Dział*	
4		*954*		*Kasprzyk* $^1/_3$	*rola*	*3*	*45*	*19*	*spadku*	
5		*955*			*ogród*		*17*	*98*		
Stan nowy.										
1		*82*		*W. Retmańska*	*bud.*	*jeszcze*				
2		*84*		*Józef Czekan*	*bud.*	*nie obli-*				
3		*953/1*		*W. Retmańska*	*łąka*	*czony*				
4		*953/2*		*Józef Czekan*	*łąka*					
5		*953/3*		*Rozalia Zając*	*łąka*					
6		*954/1*		*W. Retmańska*	*rola*					
7		*954/2*		*Józef Czekan*	*rola*					
8		*954/3*		*Rozalia Zając*	*rola*					
9		*955/1*		*W. Retmańska*	*ogród*					
10		*955/2*		*Rozalia Zając*	*ogród*					

(*Na trzeciej stronie arkusza*).

Wezwać: a) b) c) na 5 czerwca br. 9 p. p.[1])

Przedmiot przesłuchania: uporządkowanie stanu hipotecznego realności whl. 72 ks. gr. gm. kat. Piotrowice.

S.

Zapisek urzędowy, 5 czerwca 1912.

Wiktorya z Kasperczyków Retmańska oświadczyła, że Marcin Czekan zmarł przed około 30 laty; postępowanie spadkowe dotąd nie przeprowadzone; spadkobiercy: Rozalia Zającowa, na robotach w Danii i Józef Czekan w Ameryce; oboje powrócą do kraju w grudniu b. r. Spadek po Maryi Kasperczyk przyznany Wiktoryi z Kasperczyków Retmańskiej dekretem dziedzictwa tut. sądu z 19/11 1887 L. 6399. Oznajmiono, że audyencya do działu spadku będzie wyznaczona w styczniu 1913.

S. *Wiktorya Retmańska.*

Zap. ew. II. 73.
Rapt. 15/12. 1912.

Nr. 184 (II) [1]) Strony interesowane można wezwać na form. Nr. 14 instr. sąd.; wystarczy, jeśli sędzia oznaczy literami lub liczbami nazwiska osób, które należy wezwać.

Dawny form. Nr. 168b jest zniesiony, gdyż oświadczenie stron można zamieścić na 3 i 4 stronie wyciągu z arkusza zgłoszeń w formie zapisku urzędowego; w ten sposób uniknie się niepotrzebnej pisaniny i mnożenia aktów.

Nr. 184. (168

Wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego.

(Wzór III.)

Liczba czynności 450/17

Wyciąg z arkusza zgłoszeń

l. *36/17* gminy katastralnej *Poręby dymarskie* dotyczący wyk. hip. l. *20, 12, 17.*

L. p.	Wyk. hip. L.	L. parceli	Nr. domu	Nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza	Rodzaj uprawy	Obszar ha	a	m²	Uwaga — Rodzaj i przyczyna zmiany	Uwagi prowadzącego księgi gruntowe.
Stan dotychczasowy.										
1.	*20.*	*22.*	*20.*	*Aniela Książkowa*	*rola*	—	—	—	*zmiana uprawy*	
2.	*12.*	*192.*	*12.*	*Antoni Smolak*	*łąka*	–	–	–		*zgodnie* [1]
3.	*17.*	*135.*	*17.*	*Jan Matula*	*rola*	–	–	–		
Stan nowy[2]										
1.	*20.*	*22.*	*20.*	*jak wyżej*	*ogród*	–	–	–		
2.	*12.*	*192.*	*12.*		*pastwisko*	–	–	–		
3.	*17.*	*135.*	*17*		*las*	–	–	–		

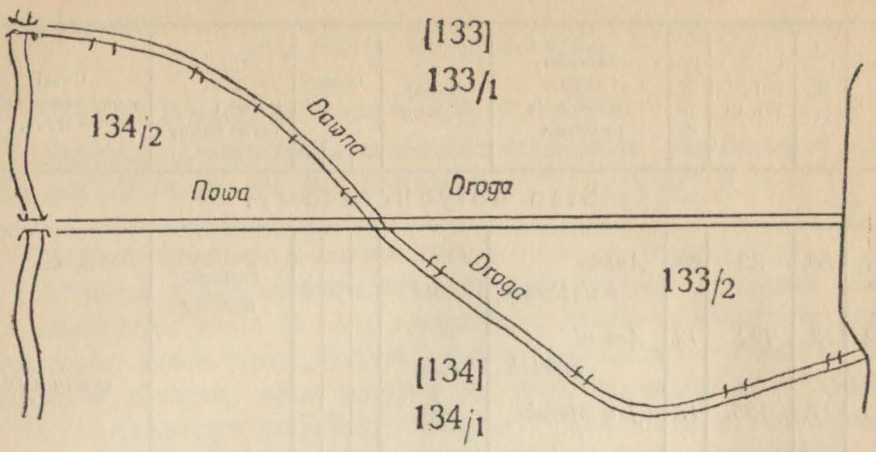
Nr. 184. (III) [1]) Jeśli daty zawarte w arkuszu zgłoszeń są zgodne ze stanem księgi grunt., nie potrzeba ich powtarzać w uwadze.

[2]) Załatwienie następuje na form. Nr. 187.

Nr. 184. IV. [1]) Dobrem publicznem są posiadłości państwa, kraju i gmin przeznaczone do powszechnego użytku (§§ 287, 288 ust. cyw.), a to publiczne place, publiczne drogi i publiczne rzeki. Dobro publiczne zazwyczaj nie jest przedmiotem praw prywatnych, wobec czego dobra publicznego nie wpisano do ksiąg gruntowych; ponieważ jednak księgi gruntowe powinny dawać zupełną i dokładną ewidencyę wszystkich nieruchomości położonych w odnośnej gminie, prowadzi się odrębnie „spis dobra publicznego“. (Sejm krajowy uchwalił z początkiem roku 1914 ustawę o wpisaniu dobra publicznego do wykazów ksiąg gruntowych. Ustawa ta nie jest jeszcze sankcyonowana).

W razie użycia gruntów pod budowę dróg publicznych lub pod budowle wodne, należy grunt ten odpisać z księgi gruntowej a wpisać do spisu dobra publicznego. (Po wejściu w życie uchwalonej przez sejm krajowy ustawy

Arkusz

dotyczący zmian posiadania i przedmiotu z powodu

(Reskr. min. spraw. z 11. sty-

Liczba porządkowa	Stan dotychczasowy					Oznaczenie zmiany, czas jej powstania, akt lub dokument, dotyczący zmiany	Stan					
	L. parceli	Rodzaj uprawy	Obszar ha	a	m²	Nazwisko i miejsce zamieszkania posiadacza	L. parceli	Rodzaj uprawy	Dotychczasowemu posiadaczowi pozostało ha	a	m²	Do parcel sąsiednich przyłączono ha	a	m²
1	2	3	4			5	6	7	8	9			10		
1	133	łąka	9	40	47	Ignacy Wróbel	Przełożenie drogi gminnej w Jeleśni							
								133/1	łąka	7	98	62			
								133/2	łąka	1	37	85			
2	134	łąka	5	23	46	Jan Soja	,,								
								134/1	łąka	4	17	38			
								134/2	łąka	1	—	02			
3	152	droga													
								152	droga						

Przyjęto następujący stan rzeczy:

Droga gminna I klasy prowadząca z Jeleśni do Sopotni małej została przełożona. Kopia z mapy katastralnej wykazuje zmiany zaszłe w gminie katastr. Jeleśni.

Parcele gr. 133 i 134 położone po obu stronach dawnej drogi zostały przecięte nową drogą.

Dawna droga zostaje złączona częścią z parcelą (133/2) a częścią z parcelą (134/2).

zgłoszeń
budowy drogi publicznej lub budowli wodnej.

cznia 1912. Nr. 6. dz. rozp.)

nowy						Uwaga urzędu podatkowego	Wyk. hip. l.	Właściciel hipoteczny	Ciężary hipoteczne	Uwaga
Pod nową drogę lub budowlę wodną użyto			Z dawnej drogi lub budowli wodnej wydzielono							
ha	a	m²	ha	a	m²					
11			12			13	14	15	16	17
	16	–		11	84		2	*Ignacy Wróbel*		
	12	05	–	8	44		27	*Jan Soja*	*Kasa oszczędności w Żywcu 6000 K z pn.*	
–	–	62								
	28	67								

można będzie grunta takie wpisać do wykazów ksiąg gruntowych zamiast do spisu dobra publicznego).

Sposób postępowania jest obecnie różnoraki*) a mianowicie:

1. Władza państwowa, krajowa, powiatowa lub gminna, która buduje drogę publiczną lub budowlę wodną, ma postarać się o własność gruntu potrzebnego pod budowę. Grunt ten może nabyć w drodze kupna sprzedaży, darowizny lub zamiany i t. d. i wtedy należy zawrzeć umowę pisemną zdatną do in. tabulacyi.

Gdyby między zarządem drogi lub budowli wodnej a właścicielem gruntu nie przyszło do porozumienia, może nastąpić wywłaszczenie (§. 365. ust. cyw.); postępowanie to dzieli się na 2 części:

a) władza polityczna orzeka o potrzebie, rozmiarach i dopuszczalności wywłaszczenia; b) następnie oznacza wynagrodzenie, jakie należy uiścić właścicielowi gruntu.

Jeśli strona interesowana czuje się pokrzywdzona wynagrodzeniem oznaczonem przez władzę administracyjną, może prosić o przeprowadzenie sądowego oszacowania (§. 4. ust. kraj. z 10. grudnia 1907. Nr. 155. dz. u. kr. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych niepaństwowych i §. 37. ust. wodnej z 14. marca 1875. Nr. 38 dz. u. kr.).

W tym wypadku orzeczenie władzy politycznej o wywłaszczeniu i poświadczenie o złożeniu odszkodowania w sądzie lub potwierdzenie zapłaty zastępuje dokument zdatny do intabulacyi.

Zdarza się także dość często, iż właściciel gruntu odstępuje bezpłatnie przestrzeń potrzebną pod budowę drogi, o ile ma małą wartość, lub gdy chodzi o przełożenie drogi, poprzestaje na odstąpieniu mu odpowiedniej przestrzeni z drogi zaniechanej, w zamian za przestrzeń użytą pod drogę nową.

2. Jeśli zarząd drogi publicznej lub budowli wodnej nabył potrzebny grunt pisemnym kontraktem kupna sprzedaży albo zamiany, a realność, do której grunt należy, n i e j e s t o b c i ą ż o n a, należy jedynie postarać się o odpisanie tego gruntu z księgi gruntowej.

W takim wypadku uchwała brzmi jak następuje:

Na podstawie . . . . . i planu sytuacyjnego wydziela się parcelę l. . . . . [część parceli l. . . . oznaczoną lit. . . . i podmalowaną kolorem . . .] jako dobro publiczne, mianowicie publiczną drogę państwową [krajową, powiatową, gminną].

3. Jeśli realność szczepowa jest obciążona, może zarząd budowy albo postarać się o zezwolenie wierzycieli hipotecznych na wydzielenie gruntu bez ciężarów — i wówczas uchwała będzie brzmieć jak powyżej, lecz należy w niej wymienić datę zezwolenia na wydzielenie bez ciężarów — albo też postawić wniosek na przeprowadzenie postępowania w myśl ust. z 6 lutego 1869 Nr. 18 dz. p. p. lub z 11 maja 1894 Nr. 126 dz. p. p. zależnie od tego, czy wartość kawałka gruntu, który ma być wydzielony, przenosi 100 K. lub nie.

Podstawę tego postępowania stanowi wniosek o wydzielenie bez ciężarów gruntu przeznaczonego pod budowę drogi publicznej lub pod budowlę wodną; wzór edyktu, jaki należy ogłosić w tem postępowaniu zamieszczony jest przy form. Nr. 181. (do form. Nr. 181), a uchwałę można ułożyć według wzoru Nr. 179; w uchwale należy jednak zaznaczyć, albo że nie wniesiono zarzutów, albo że sąd uznał zarzuty za nieuzasadnione.

*) Bardzo dobre wskazówki co do szczegółów postępowania zawiera książka „Bousek-Lihl, Verfahren der Bezirksgerichte zur grundbücherlichen Durchführung der durch öffentliche Weg und Wasserbauanlagen herbeigeführten Besitzveränderungen". Wien 1913 Manz.

Gdyby natomiast sąd uznał zarzuty za uzasadnione, lub w postępowaniu w myśl ust. z 11 maja 1894 Nr. 126 dz. p. p. stwierdził, że wartość gruntu, który ma być wydzielony z jednego wykazu hipotecznego przenosi 100 K., należy odmówić wnioskowi o wydzielenie bez ciężarów.

4. Często bywa, że władza budując drogę publiczną porozumiewa się z właścicielami przylegających gruntów jedynie ustnie zwłaszcza, gdy chodzi o przestrzenie małe, które właściciele odstępują bezpłatnie, lub w zamian za odpowiednią przestrzeń gruntu z drogi zaniechanej; z braku dokumentów zdatnych do intabulacyi nie może władza postawić wniosku o hipoteczne wydzielenie gruntu użytego pod budowę.

O takich wypadkach dowiaduje się sąd z arkusza zgłoszeń; rozp. min. spraw. z 11 stycznia 1912 Nr. 6 dz. rozp. zawiera wzór arkusza zgłoszeń, jakiego w takim razie ewidencya katastru ma użyć, oraz wskazuje szczegółowo sposób postępowania ewidencyi katastru; rozp. to łączy wskazówki w poprzednich rozp. zawarte. Do arkusza zgłoszeń musi być w tym wypadku dołączona dokładna kopia z mapy katastralnej, nie zaś tylko szkic odręczny.

Takiego arkusza zgłoszeń sąd nie powinien załatwiać poleceniem, aby strony interesowane uporządkowały stan hipoteczny, lecz należy spisać w sądzie umowy i oświadczenia, potrzebne w tym celu. Przedewszystkiem należy spisać umowę (kupna sprzedaży, zamiany, darowizny), którą właściciele hipoteczni zezwalają na użycie gruntu pod budowę; umowa taka może brzmieć jak następuje:

C. k. sąd powiatowy w . . . . . Oddz. . . . dnia . . . . . .

Obecni:

Sędzia: 1 . . . . . .
2 . . . . . .
3 . . . . . .
4 . . . . . .

Strony zawierają następującą

Umowę:

1. . . . . odstępują odpłatnie pod budowę drogi gminnej z . . . . . do . . . . . oznaczone na kopii z mapy katastralnej kolorem . . . . . części następujących parcel, objętych księgą gruntową gminy katastr. . . . . mianowicie:

a. . . . . część parc. l. . . . wyk. hip. l. . . . w obszarze . . . . . .

b. . . . . część parc. l. . . . wyk. hip. l. . . . w obszarze . . . . . .

i zezwalają na wydzielenie tych części bez przeniesienia ciężarów z wymienionych wykazów hipotecznych.

. . . . . imieniem . . . . . przyjmuje to oświadczenie do wiadomości.

2. Gmina . . . . . odstępuje w zamian na podstawie uchwały rady gminnej z . . . . . odpłatnie z parceli l. . . . . (zaniechana droga) części oznaczone na kopii z mapy katastralnej kolorem . . . . . właścicielom sąsiednich parcel, mianowicie:

a. . . . . część w obszarze . . . . . .

b. . . . . część w obszarze . . . . . .

i zezwala na dopisanie tych części w księdze gruntowej gminy katastr. . . . . .

3. Właściciele gruntów pod 1 . . . wymienieni i . . . . zastępcy gminy . . . . . oświadczają, że grunta zamienione są równej wartości, i zrzekają się prawa zaczepienia tej umowy z powodu pokrzywdzenia nad połowę wartości.

4. Należytość od przeniesienia własności, oraz koszta stempli i edyktu w postępowaniu sądowem poniesie wyłącznie gmina.

5. Wartość gruntów stanowiących przedmiot zamiany oznaczają strony po . . . . za sążeń².

Podpisy:

*

Wierzytelny odpis urzędowi podatkowemu do wymiaru należytości.

Radzie powiatowej [Wydziałowi krajowemu] do zatwierdzenia.

C. k. sąd powiatowy w . . . . . dnia . . . . . .

S.

Jeśli nie ma zamiany odpadnie ustęp 2 i 5, a ustęp 3 musi być odpowiednio zmieniony, natomiast należy dodać ustęp oznaczający cenę kupna i sposób zapłaty.

Protokół taki należy zaopatrzyć znaczkiem stemplowym za 1 K, a nadto od każdej zamiany przypada należytość stemplowa w kwocie 1 K. W razie odstąpienia gruntu pod budowę bezpłatnie, nie przypada żadna należytość stemplowa.

Dalszy sposób postępowania jest taki sam, jak pod 2 lub 3 zależnie od tego, czy realność, z której grunt wydzielono, jest obciążona lub nie obciążona.

5. Jeśli nastąpiła zamiana (taki wypadek przyjęto we wzorze) należy przeprowadzić odrębnie dwojakie postępowanie:

a) postępowanie celem odpisania z księgi gruntowej gruntu użytego pod budowę drogi publicznej lub budowli wodnej (w sposób wyżej wskazany).

b) postępowanie celem uzupełnienia księgi gruntowej przez dopisanie części drogi zaniechanej, odstąpionych na własność w zamian za grunta użyte pod nową drogę publiczną. Postępowanie celem uzupełnienia księgi grunt. jest przedstawione w form. Nr. 189, 190, 191, 192, 193; zwykle nie ma potrzeby zarządzać postępowania celem ustalenia; wzór protokołu dochodzeń zamieszczony jest przy form. Nr. 189.

Jeśli nie było zamiany, niepotrzebny grunt drogi w całości lub częściowo zaniechanej ma być sprzedany na korzyść funduszu budowy, lub przebudowy nowej drogi.

W tym celu wydział krajowy (drogi krajowe) lub wydział powiatowy (drogi powiatowe i gminne I i II klasy) ma zarządzić oszacowanie drogi zaniechanej i wezwać o zapłacenie ceny szacunkowej z reguły tych właścicieli, których grunta stykają się z drogą, w miarę ich stykania się z nią.

Jeżeli cena ta nie zostanie złożona w ciągu dni 30 od dnia wezwania, następuje sprzedaż przez publiczną licytacyę.

Wskutek przecięcia parcel drogą, pozostają czasem nieznaczne części (resztki) parceli po drugiej stronie drogi. Resztki takie przechodzą zazwyczaj na własność właściciela sąsiedniej parceli.

6. Jeśli nabycie gruntu potrzebnego pod drogę nastąpiło w drodze wywłaszczenia, a realność szczepowa była obciążona, można żądać odpisania wywłaszczonego gruntu bez zezwolenia wierzycieli, o ile przedłożono poświadczenie, że odszkodowanie zostało złożone do depozytu sądowego.

Przed postawieniem takiego wniosku można w myśl §§ 20 i 34 ust. o wywłaszczeniu z 18 lutego 1878 Nr. 30 dz. p. p. żądać adnotacyi prawomocnego orzeczenia o wywłaszczeniu i adnotacyi złożenia do depozytu sądowego wynagrodzenia za grunt wywłaszczony. Pierwsza adnotacya ma ten skutek, że nikt nie może powołać się na nieświadomość o wywłaszczeniu, zaś druga ma takie samo znaczenie, jak adnotacya przybicia targu.

Nr. 185. (170)

Zarządzenie wskutek arkusza zgłoszeń, parcele gruntowe.

Liczba czynności 1246/15

Uchwała.

Zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Piotrowice*, wykaz hip. l. *71*:

Na podstawie arkusza zgłoszeń l. *37/15*,[1]) uwidocznia się:

I. że parc. gr. l. *953/1 łąka* podzielono [2])
na parcele l. *953/1 łąka, 953/27 rola i 953/28 ogród,*

[II. że parc. gr. l. złączono
w parcelę l.

III. że sprostowano rysunek granicy między parc. gr. l.]

[C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się o wrysowanie [3]) [4]) zmiany w mapie hipotecznej].

C. k. sąd powiatowy *w Zatorze*, Oddz. *I.* dnia *29 września 1915.*

S.

Doręczyć: [5])

1. *Marcin Czekan* } *w Piotrowicach*
2. *Wiktorya Kasperczyk* }

Zapisek wrysowań.

Do wiadomości: Strony mogą w podaniach hipotecznych, zamiast przedkładać plan sytuacyjny, powołać się na podział parcel przeprowadzony na podstawie arkusza zgłoszeń. [6])

Nr. 185. [1]) Należy wymienić podstawę wpisu w myśl punktu 4. rozp. min. spraw. z 4 lipca 1896, Nr. 21, dz. rozp.; nadto dane te są potrzebne dla urzędnika ewidencyjnego, który ma uwidocznić sposób załatwienia w swoich zapiskach.

[2]) Należy unikać dzielenia parcel bez rzeczywistej potrzeby; strony nie mają prawa dzielić dowolnie swego gruntu, a podział i nowe oznaczenie w księdze gruntowej nie może nastąpić bez zgody ewidencyi katastru.

Również nie należy tworzyć bez uzasadnionej przyczyny z jednego wykazu hip. kilku wykazów hip.; przeciwnie w myśl reskr. min. spraw. z 16 marca 1903, L. 5403, sądy mają dążyć do połączenia kilku posiadłości należących do tego samego właściciela w jeden wykaz hip., o ile to w myśl § 5, ust. z 20 marca 1874, Nr. 29, dz. ust. kraj. jest dopuszczalne (bliższe szczegóły patrz zb. czerwony Nr. 412).

[3]) Urzędnik ewidencyjny jest obowiązany na żądanie sądu wrysować w mapie hipotecznej zmiany, które sam stwierdził, oraz zmiany wynikłe z planów sytuacyjnych przedłożonych przez strony (§ 22 rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899 Nr. 1, dz. rozp.).

W myśl rozp. min. spraw. z 16 lipca 1912, Nr. 38, dz. rozp. ma urzędnik prowadzący księgi gruntowe ułatwić tę czynność urzędnikowi ewidencyjnemu i w tym celu przygotować szkice odręczne, dołączone do arkuszy zgłoszeń i wszystkie potrzebne akta, ułożone według pozycyi zapisku wrysowań.

[4]) Nie należy żądać od stron planu sytuacyjnego, gdy chodzi o zmianę

uprawy, przedmiotu posiadania lub granic parcel, należących do tego samego wykazu hip. (§ 13, rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899, Nr. 1, dz. rozp.).

[5]) W postępowaniu celem sprostowania księgi gruntowej lub doprowadzenia jej do zgodności z katastrem, należy się opłata za doręczenie tylko wówczas, gdy uchwałę wydano wskutek podania lub wniosku strony; inne uchwały doręcza się bezpłatnie (dz. rozp. min. spraw. z r. 1905. str. 97).

[6]) Plany sytuacyjne sporządzone przez urzędnika ewidencyjnego lub geometrę cywilnego należy zaopatrzyć stemplem tak samo jak dokument, jeśli stanowią część integralną dokumentu; natomiast, jeśli są dołączone do protokołu, podlegają tej samej należytości stemplowej, jak załączniki (dz. rozp. min. spraw. z r. 1907, str. 208).

Nr. 186. (172)

Zarządzenie wskutek arkusza zgłoszeń, parcele budowlane.

Liczba czynności 491/16

Uchwała.

Zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Bachowice* wykaz hip. l. *69:*

Na podstawie arkusza zgłoszeń l. *2/16* uwidocznia się:

I. że z części parc. gr. l. *395 ogród* w skutek zabudowania powstała parcela budowlana l. *127.*

II. że parc. bud. l. *116* wskutek zburzenia budynku zniesiono i wcielono do parc. gr. l. *395.*

C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się o wrysowanie zmiany w mapie hipotecznej.

C. k. sąd powiatowy *w Suchej,* Oddz. *I.* dnia *7 lipca 1916.*

S.

Doręczyć:

1. *Franciszek i Maryanna Gębczykowie w Bachowicach.*
Zapisek wrysowań.

Nr. 187. (174)

Uwidocznienie zmian uprawy w księdze gruntowej.[1])

Liczba czynności 450/17

Uchwała.

Zarządza się następujące wpisy w księdze gruntowej gminy katastr. *Poręby dymarskie:*

Na podstawie arkusza zgłoszeń l. *36/17,* uwidocznia się następujące zmiany uprawy:

Wyk. hip. l.	Numer parceli	Uprawa dotychczasowa	Zmieniona na
20	*22*	*rola*	*ogród*
12	*192*	*łąka*	*pastwisko*
17	*135*	*rola*	*las*

C. k. sąd powiatowy w *Kolbuszowej*, Oddz. *V.* dnia *30 września 1917.*

S.

Doręczyć: [2])

1. *Aniela Książkowa.*
2. *Antoni Smolak.*
3. *Jan Matula.*

} *Poręby dymarskie.*

Nr. 187. [1]) W myśl reskr. min. spraw. z 28 października 1896, Nr. 36 dz. rozp. można jedną uchwałą zarządzić uwidocznienie zmiany uprawy parcel wchodzących w skład różnych wykazów hip.

[2]) Celem zawiadomienia ewidencyi katastru podatku gruntowego o przeprowadzeniu zmian w uprawie, wystarczy zanotować w oryginalnym arkuszu zgłoszeń, który zostaje zwrócony ewidencyi, że zarządzono przeprowadzenie tych zmian.

Nr. 188. (175) [1])

Polecenie [2]) uporządkowania stanu hipotecznego. [3])

Liczba czynności $\frac{\text{Nc. II. 104/14 (zap. ew. II. 53).}}{3.}$

Gmina kat. *Wesołów.*

Arkuszem zgłoszeń l. *8/14.* doniesiono sądowi, że *Barbara Wesołowska odstąpiła parcelę gr. l. 722. Janowi Soblowi w zamian za parcelę gr. 740.*

Po przesłuchaniu stron wyznacza się *Barbarze Wesołowskiej i Janowi Soblowi* do uporządkowania stanu hipotecznego po myśli § 3 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p., termin *6 tygodni.*

Gdyby zachodziła przeszkoda w uporządkowaniu stanu hipotecznego, należy o tem donieść sądowi i wykazać, jakie kroki poczyniono, ażeby ją usunąć.

Gdyby polecenia nie wykonano w oznaczonym terminie, nałoży sąd

na każdą z tych osób, do których wystosowano niniejsze wezwanie, grzywnę w kwocie *10 K.*

C. k. sąd powiatowy w *Krakowie*, Oddz. *XXI.* dnia *25 maja 1914.*

S.

Doręczyć:[4])

1—2 jak wyżej.

Zapisek ewidencyjny II.

Nr. 188. [1]) Formularza tego należy użyć tylko wtedy, gdy nie można było wydać polecenia ustnie.

[2]) Jeśli chodzi o kupno lub darowiznę a nie o zamianę, należy wezwać tylko nabywcę, aby uporządkował stan hipoteczny.

[3]) Protokoły i podania w tem postępowaniu (z wyjątkiem prośby o wpis hipoteczny) są wolne od należytości stemplowej (§ 3, ust. z 23 maja 1883, Nr. 82, dz. p. p.).

[4]) Urząd ewidencyjny należy zawiadomić o zarządzeniu postępowania (rubryka 21, ark. zgł.), a następnie o stanowczem załatwieniu.

Uwagi ogólne do form. 189—196.

W myśl § 38. ust. kraj. z 20 marca 1874. Nr. 29. dz. ust. kraj. w przypadku uzupełnienia księgi gruntowej przez wpisanie do niej posiadłości, która dotychczas nie była wpisaną do żadnej księgi, należy zasadniczo stosować to samo postępowanie, jak przy założeniu ksiąg gruntowych; wprowadzono tutaj jednak kilka uproszczeń rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889. Nr. 4. dz. rozp. i reskr. min. spraw. z 15 stycznia 1904. l. 25.007/3 (dz. rozp. min. spraw. z r. 1904 str. 45).

Uproszczenia te mają zastosowanie nie tylko wówczas, gdy chodzi o wpisanie do księgi gruntowej dobra publicznego, lecz także we wszystkich innych przypadkach uzupełnienia księgi gruntowej.

Szczegółowe wskazówki, jak należy postępować przy uzupełnieniu księgi gruntowej, podaje okólnik prez. sądu kraj. wyższ. w Krakowie z 10 kwietnia 1914 prez. 5587, który brzmi jak następuje:

1. Potrzeba uzupełnienia ksiąg gruntowych może zajść w tych wypadkach:

a) jeżeli przy zakładaniu ksiąg gruntowych pominięto w ogóle jakąś nieruchomość lub zamieszczono ją mylnie w spisie dobra publicznego, jakkolwiek już wówczas stanowiła własność prywatną,

b) jeżeli nieruchomość zapisana w spisie dobra publicznego, stała się z czasem własnością prywatną.

Jeżeli jednak nieruchomość była przedmiotem dochodzeń przy zakładaniu ksiąg gruntowych, a jedynie przez przeoczenie nie została wpisana do księgi gruntowej, wystarczy w myśl rozp. min. spraw. z 26 października 1894, Nr. 40 dz. rozp. nieruchomość tę dopisać w księdze. Jeżeli od czasu przeprowadzenia dochodzeń przy założeniu księgi gruntowej właściciel się zmienił, należy przesłuchać strony interesowane i ustalić tytuł przeniesienia własności w sposób ustawą hipoteczną przepisany. Należy zatem przed zarządzeniem dochodzeń w celu uzupełnienia księgi gruntowej zbadać przedewszystkiem dokładnie akta założenia ksiąg gruntowych i wynik tego badania zanotować w aktach.

2. Wedle §. 38 ust. z 20 marca 1874, Nr. 29. dz. u. kr. w postępowaniu

celem uzupełnienia księgi gruntowej należy stosować analogicznie przepisy tej ustawy. Analogiczne zastosowanie mają tu także przepisy rozp. min. z 18 maja 1874, Nr. 43. dz. u. kr. i przepisy ust. z 25 lipca 1871, L. 96 dz. p. p. a to z ułatwieniami w § 20 tej ustawy przewidzianemi. Pewne uproszczenia zawierają także rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp. i reskr. min. spraw. z 15 stycznia 1904 L. 25007/3, str. 45. dz. rozp. z r. 1904.

Co do planów sytuacyjnych obowiązują w zasadzie te same przepisy, które odnoszą się do planów mających służyć do intabulacyi.

3. Postępowanie w celu uzupełnienia ksiąg gruntowych jest postępowaniem z urzędu. Jeżeli zatem przy peryodycznem przeglądzie aktów hipotecznych i rejestrów hipotecznych przez naczelnika sądu w myśl § 42. instr. hip. i rozporządzenia min. spraw. z 8 marca 1911, L. 3978. (punkt 6. — reskr. prezyd. wyższego sądu kraj. w Krakowie z 31 marca 1911, prez. 3812), lub przy załatwieniu wniosku hipotecznego wyjdzie na jaw, że jakaś nieruchomość stanowiąca własność prywatną, nie została wpisana w księdze gruntowej, należy z urzędu zarządzić postępowanie dla uzupełnienia księgi gruntowej.

Pozatem powodem uzupełnienia księgi gruntowej może być wniosek strony lub arkusz zgłoszeń. Przeprowadzenie tej czynności należy do sędziego hipotecznego (§§ 5 i 7. ust. 3 nor. jur. i § 14 instr. sąd.).

4. Do przeprowadzenia tego postępowania co do nieruchomości położonych w miastach, będących siedzibą sądów kolegialnych, właściwe są sądy kolegialne, a czynności połączone z uzupełnieniem księgi gruntowej ma przeprowadzić członek trybunału jako sędzia samoistny. Zresztą postępowanie takie przeprowadza sąd powiatowy, w którego okręgu dana nieruchomość jest położona, a to nawet wówczas, gdyby nieruchomość ta miała być dopisana do majętności tabularnej.

W tym ostatnim wypadku sąd powiatowy zażąda od odnośnego sądu tabularnego potrzebnych wyjaśnień i sumarycznego wyciągu z kart A. i B. tego wykazu tabularnego, który ma być uzupełniony. — Również odniesie się sąd powiatowy zawczasu do Namiestnictwa i Wydziału krajowego, udzielając potrzebnych dat katastralnych, o nadesłanie oświadczenia przewidzianego w § 1. ust. kraj. z 2 stycznia 1894, L. 16. dz. u. kr.

5. Wniosek o uzupełnienie księgi gruntowej względnie arkusz zgłoszeń lub akt, dający powód do zarządzenia postępowania, należy wciągnąć do dziennika prezydyalnego (grupa 19, § 24. instr. sąd.) a to wtenczas, jeżeli dochodzenia przeprowadza się w oddziale sądowym naczelnika sądu.

Jeżeli dochodzenia przeprowadza inny oddział sądu powiatowego lub sąd kolegialny, należy wpisać akta uzupełnienia ksiąg gruntowych do rejestru Nc. (z dodaniem liczby oddziału sądowego).

Dla aktów należy założyć przegląd na form. 58 instr. sąd, a jeżeli można przypuszczać, że akta będą większej objętości, trzeba je wziąć w okładkę przeznaczoną dla aktów hipotecznych po sprostowaniu odpowiednio napisu (f. 57 c. instr. sąd.)

6. Wniosek o uzupełnienie księgi gruntowej (arkusz zgłoszeń), należy porównać z księgą i wynik badania zamieścić w uwadze hipotecznej.

W uwadze hipotecznej należy także stwierdzić, czy dana nieruchomość znajduje się w spisie dobra publicznego, gdyż okoliczność ta jest ważna ze względu na przepis § 20 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p. Należy także porównać plan sytuacyjny (kopię mapy katastralnej) z mapą hipoteczną i zbadać, czy przedstawione parcele mogą być wrysowane w mapie hipotecznej, aby w razie potrzeby zarządzić zawczasu sprostowanie planu.

7. Jeżeli nieruchomość odpowiada całej parceli w mapie hipotecznej — odpada dostarczenie planu sytuacyjnego (kopii mapy katastralnej). Pożądane jest jednak w tym wypadku dołączenie do aktów odręcznego rysunku danej parceli według mapy hipotecznej.

Jeżeli jednak chodzi o nieruchomość, która stanowi bądź całe parcele jeszcze niewrysowane w mapie hipotecznej, bądź też części dobra publicznego włączone do parcel będących już przedmiotem księgi gruntowej, jest potrzebny plan sytuacyjny względnie kopia mapy katastralnej.

Plan sytuacyjny, przez cywilnego geometrę sporządzony, musi odpowiadać przepisom § 1 ust. z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p., (przepis ten został zmieniony ces. rozp. z 1 czerwca 1914 Nr. 116 dz. p. p. obejmującem nowelę o dzieleniu parcel) rozp. min. z 7 lipca 1890, Nr. 149 dz. p. p. i z 9 lutego 1907, Nr. 29 dz. p. p., tudzież rozp. min. z 14 sierpnia 1902, Nr. 40 dz. rozp. Plan sytuacyjny cywilnego geometry musi być także zaopatrzony potwierdzeniem, że plan ten przez niego samego został sporządzony. (Reskr. min. spraw. wewnętrz. z 30 sierpnia 1905 L. 26964 przytoczony w reskr. min. spraw. z 27 września 1905, L. 21162, zamieszczonym w zbiorze czerwonym Nr. 601).

Jeżeli za podstawę uzupełnienia księgi gruntowej służyć ma arkusz zgłoszeń (a nie chodzi o całe parcele uwidocznione w mapie hipotecznej), musi być dołączona dokładna kopia mapy katastralnej (rozp. min. spraw. z 11 stycznia 1912, Nr. 6 dz. rozp. i rozp. min. spraw. z 27 września 1912, Nr. 52 dz. rozp.).

Tak w jednym jak i w drugim wypadku podane być muszą powierzchnie tych przestrzeni, które mają być dopisane do księgi gruntowej.

Jeżeli za podstawę dochodzeń służy plan sytuacyjny, sporządzony przez cywilnego geometrę, należy odnieść się do ewidencyi katastru z zapytaniem, czy oznaczenie nowych parcel może być zatrzymane, o ile okoliczność ta nie jest już na planie stwierdzona, i zażądać wyjaśnienia co do stanu katastralnego.

Szczegółowe postanowienia co do formy i treści arkuszy zgłoszeń w tych wypadkach, jeżeli chodzi o zmiany spowodowane budową lub rekonstrukcyą dróg publicznych i budowli wodnych, zawiera rozp. min. spraw. z 11 stycznia 1912, Nr. 6 dz. rozp. (patrz form. Nr. 184 wzór IV).

8. Przed rozpisaniem dochodzeń należy dokładnie oznaczyć, jakie przestrzenie mają być dopisane do księgi gruntowej. Jeżeli chodzi o części parcel liczbami oznaczone, wystarczy oznaczenie nieruchomości przez powołanie liczby parcel.

Jeżeli natomiast chodzi o części włączone z dobra publicznego lub w ogóle z parcel, nie będących przedmiotem księgi gruntowej, do parcel przychodzących w księdze gruntowej, zaleca się oznaczenie granic tych części nieruchomości literami, lub też podmalowanie ich na planie.

9. Do rozpisania dochodzeń służy form. Nr. 189 post. niesp.

Do dochodzeń wezwać należy posiadacza, tudzież w razie potrzeby osoby, któreby ze względu na położenie nieruchomości mogły rościć sobie do niej jakie prawa rzeczowe.

Nadto, o ile chodzi o dobro publiczne, należy wezwać władzę sprawującą nadzór nad tem dobrem publicznem.

Jeżeli zatem będzie chodzić o parcelę wodną, należy wezwać z reguły starostwo, a nadto o dochodzeniach trzeba zawiadomić prokuratoryę skarbu. Jeżeli chodzi o krajowe budowle wodne, wezwania i zawiadomienia należy przesyłać także Wydziałowi powiatowemu i Wydziałowi krajowemu, przedsiębiorstwu budowy i t. p., stosownie do natury budowli wodnej.

Jeżeli zaś chodzi o parcelę drogową, należy odróżnić:

1. drogi państwowe,
2. drogi krajowe,
3. drogi powiatowe,
4. drogi gminne I. klasy,
5. drogi gminne II. klasy,
6. publiczne dojazdy kolejowe.

Do dochodzeń odnośnie do dróg państwowych należy wezwać właściwą władzę polityczną. O drogach ad 2 do 5 a pod pewnymi warunkami także o publicznych dojazdach kolejowych traktuje ust. kraj. z 10 grudnia 1907, Nr. 155. dz. u. kr.

W myśl § 6 tej ustawy o pozbyciu zaniechanej drogi (względnie jej części) decyduje ad 2 Wydział krajowy, ad 3–5 Wydział powiatowy.

Zarząd techniczny i ekonomiczny dróg ad 2 prowadzi Wydział krajowy, ad 3–4 Wydział powiatowy, zaś ad 5 miejscowy zarząd drogowy, składający się z naczelnika gminy lub jego zastępcy i przełożonego obszaru dworskiego lub jego zastępcy.

Władzą nadzorczą co do dróg ad 5 jest Wydział powiatowy (zobacz zresztą §§ 21 do 26 cyt. ust. drog.).

Jeżeli chodzi o drogę gminną, należy zawsze ustalić, czy jestto droga gminna I. lub II. klasy, względnie, czy odnośna droga nie stanowi majątku gminnego (§ 288 ust. cyw.).

Rozpisując dochodzenia należy wezwać zwierzchność gminną o wydelegowanie do dochodzeń 2 mężów zaufania wybranych przez r a d ę g m i n n ą i o wymienienie ich nazwisk przed audyencyą.

Obwieszczenie dochodzeń należy wywiesić na tablicy sądowej, a nadto rozesłać urzędom gminnym i obszarom dworskim miejscowym (gdzie dana nieruchomość jest położona) i sąsiednim do ogłoszenia, z wezwaniem o zwrot obwieszczeń w swoim czasie z potwierdzeniem ogłoszenia. Zwrócone obwieszczenia należy dołączyć do aktów. Ogłoszenia edyktu w gazecie urzędowej można zaniechać prócz wypadków szczególnie ważnych.

10. Dochodzenia rozpocząć należy stwierdzeniem legitymacyi osób jawiących się. Za legitymacyę służyć może mężom zaufania stwierdzenie przez zwierzchność gminną, że wybór nastąpił przez radę gminną. Następnie należy przedstawić jawiącym się stan hipoteczny, treść wniosku względnie arkusz zgłoszeń i wskazać na planie przedmiot dochodzeń. Wzór protokołu dochodzeń, zamieszczony jest na str. 382, 383 dz. rozp. min. spraw. z r. 1912. (patrz uwaga 2. do form. Nr. 189.).

Protokół winien obejmować wyjaśnienie:

1. Czy nieruchomość, która ma być wpisana do księgi, stanowiła dobro publiczne? (§ 287 ust. cyw.)

2. kiedy i na jakiej zasadzie prawnej nieruchomość przeszła na własność osób prywatnych?

3. czy trzecim osobom przysługują jakie prawa rzeczowe? (okoliczność tę winni wyjaśnić przedewszystkiem mężowie zaufania).

Strona żądająca wpisu winna zarazem przedłożyć dokumenta, jeżeli je posiada.

Jeżeli nieruchomość jest sporna, należy zbadać ostatni stan posiadania, gdyż ten służyć będzie z reguły, o ile własność nie zostanie wykazana dokumentem wymaganym do wpisu przez ustawę hipoteczną, za podstawę ułożenia projektu uzupełnienia.

Dochodzenie roszczeń przez oponentów należy zostawić postępowaniu ustalającemu.

Należy także wezwać interesowanych do oświadczenia, czy dla danej nieruchomości ma być utworzony w księdze osobny wykaz hipoteczny, czy też nieruchomość ta ma być dopisana do istniejącego już wykazu hipotecznego.

Jeżeli władza, mająca nadzór nad dobrem publicznem, nie wyśle swego delegata, można zażądać od niej oświadczenia na piśmie i w miarę potrzeby udzielić jej akta w tym celu. Ustanowienie kuratora dla władzy lub jej delegata, jest bezwarunkowo niedopuszczalne.

11. W toku dochodzeń należy ustalić służebności gruntowe i domowe, obciążające daną nieruchomość. Pozatem nie należy rozciągać dochodzeń na inne prawa odnoszące się do karty C, gdyż dochodzenie tych praw należy do postępowania ustalającego.

12. Po ukończeniu tych pierwszych dochodzeń, należy ułożyć projekt uzupełnienia we formie wyciągu hipotecznego.

Pod tym względem zawiera pewne uproszczenia powołany wyżej reskr. min. spraw. z 15 stycznia 1904. L. 25007/3.

Odróżnić należy przedewszystkiem 2 wypadki:

a) jeżeli chodzi o utworzenie nowego wykazu hipotecznego, należy ułożyć projekt wykazu w tej formie, w jakiej projekt ten ma być wpisany w księdze gruntowej.

Po uzupełnieniu zatem nagłówka wpisuje się w I. oddziale karty A. kolejno parcele, które mają być dopisane, z podaniem kultury;

w II. oddziale karty A. zamieszcza się adnotacyę:

„Na zasadzie dochodzeń przeprowadzonych w myśl § 38 ust. z 20 marca 1874, Nr. 29 dz. u. kr. (kopii mapy katastralnej z dnia . . . . . .) i uchwały c.k. sądu krajowego wyższego z dnia . . . . . otwiera się ten wykaz dla parcel . . . powstałych z parceli gruntowej . . . zapisanych w spisie dobra publicznego (ewentualnie „nie będących dotąd przedmiotem ksiąg gruntowych"), ze skutkiem prawnym od dnia . . . . . ."

Na karcie B. zamieszcza się w podobny sposób projekt wpisu prawa własności.

Kartę C. wypełnia się tylko wtenczas, jeżeli służebność gruntowa lub domowa ma być wpisana.

Służebności te wpisuje się jako „dawne ciężary", które to określenie na karcie C. należy zamieścić w myśl § 40 rozp. z 18 maja 1874 Nr. 43 dz. u. kr.

b) jeżeli chodzi o dopisanie nieruchomości do istniejącego już wykazu hipotecznego. Tu zajść mogą dalsze 2 wypadki:

1. dopisanie do wykazu hipotecznego osobnej parceli,

2. dopisanie części włączonej do innej parceli, istniejącej już w wykazie.

W obu wypadkach należy dostosować projekt do istniejącego wykazu hipotecznego, który ma być uzupełniony.

W I. oddziale karty A. opuści się parcele, które nie ulegną zmianie i o tem uczyni się stosowną wzmiankę (np. poz. 1 – 10 pozostają niezmienione), a pod następną pozycyą wciągnie się parcelę, która ma być dopisana. Jeżeli chodzi o dopisanie części niestanowiącej odrębnej parceli, natenczas po opuszczeniu parcel nieulegających zmianom, zamieści się pod właściwą pozycyą odnośne parcele, które mają być zwiększone.

Adnotacya w II. oddziale karty A. w tych wypadkach będzie brzmieć podobnie jak adnotacya w wypadku ad a, a dotyczyć będzie dopisania do odnośnego wykazu bądź całej parceli, bądź też części parceli, do danej parceli włączonej.

Na karcie B. należy zamieścić ostatni obowiązujący wpis własności istniejący w wykazie, który ma się uzupełnić.

13. Po sporządzeniu projektu uzupełnienia należy akta wraz z projektem wyłożyć do przejrzenia w urzędzie gminy, gdzie odnośna nieruchomość jest położona (punkt 6 rozp. min. z 9 stycznia 1889. Nr. 4 dz. rozp.). Jeżeliby pod tym względem zachodziły trudności lub należało obawiać się uszkodzenia operatów, wyłożenie może nastąpić w sądzie hipotecznym, gdyż reskr. min. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp. ma na celu wprowadzenie uproszczeń a nie utrudnienie postępowania.

Zarazem należy wyznaczyć audyencyę w sądzie do zgłoszenia zarzutów

Obwieszczenie o ukończeniu dochodzeń, wyłożeniu operatu i o wyznaczeniu terminu do zarzutów (form. 190 post. niesp.) należy ogłosić w ten sposób, jak obwieszczenie o rozpoczęciu dochodzeń. Wygotowania obwieszczeń z potwierdzeniem ogłoszenia należy dołączyć do aktów.

Przesłanie operatu gminie do wyłożenia następuje osobnem pismem (form. 191 post. niesp.). Wynik audyencyi, chociażby zarzutów nie wniesiono, należy uwidocznić w aktach ewentualnie przez zamieszczenie notatki urzędowej.

Jeżeli wniesiono zarzuty, a chodzi o fakta, które nie były wiadome przy dochodzeniach, należy zarządzić co potrzeba w celu wyjaśnienia stanu rzeczy. Jeżeli zarzut okaże się uzasadniony, należy projekt odpowiednio sprostować.

W wypadkach prostych można już w obwieszczeniu o wdrożeniu dochodzeń oznaczyć i obwieścić zarazem czas wyłożenia operatu i termin do wnoszenia zarzutów. Przyspieszy to i uprości postępowanie, gdyż nie trzeba już powtórnego obwieszczenia.

Wzór takiego łącznego obwieszczenia załącza się pod 1/. (zamieszczony w uwadze 1, do form. 189).

Do wygotowania można użyć formularza Nr. 189 post. niesp. dodając 3 ostatnie ustępy o wyłożeniu operatu i wnoszeniu zarzutów.

14. Akta po uporządkowaniu należy przedłożyć prezydyum I. instancyi (form. 192 post. niesp.); w sprawozdaniu tem, jeżeli chodzi o parcelę (lub jej część) powstałą z dobra publicznego, należy oświadczyć, czy postępowanie ustalające ma być wdrożone.

15. Prezydyum I. instancyi zbada, czy dochodzenia zostały prawidłowo przeprowadzone, i w razie potrzeby zarządzi uzupełnienie dostrzeżonych braków. Akta dochodzeń, uznane za prawidłowe, przedłoży prezydyum I. instancyi sądowi krajowemu wyższemu, który oznaczy dzień, od którego uzupełnienie ma mieć skutki wpisu hipotecznego.

Zarazem postanowi sąd krajowy wyższy, czy postępowanie ustalające ma być zaniechane.

Zaniechanie postępowania dopuszczalne jest w wypadku przewidzianym w § 20 ust. 2 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.

Jeżeli postępowanie ustalające ma być wdrożone, rozpisuje wyższy sąd krajowy edykt i zarządza bezpośrednio ogłoszenie edyktu w gazecie urzędowej, poczem akta dochodzeń wraz z odpowiednią ilością wygotowań edyktu zwraca sądowi hipotecznemu.

Sąd hipoteczny zarządza wykonanie projektowanych wpisów w księdze (form. 195 post. niesp.) i zawiadamia o tem interesowanych, zarządzając jednocześnie ogłoszenie edyktu w gminach i obszarach dworskich i przybicie edyktu na tablicy sądowej.

Jeżeli zaniechano postępowania ustalającego, sąd hipoteczny zarządza jedynie wykonanie wpisów i zawiadamia interesowanych.

W spisie dobra publicznego nie notuje się zmiany kształtu lub podziału parcel; wystarczy sprostować oznaczenie parceli i dopisać nowo powstałe parcele (zobacz dz. rozp. min. spraw. str. 161 z 1912).

16. Jeżeli w terminie edyktalnym I. przez wyższy sąd krajowy zakreślonym, wpłyną jakie zgłoszenia, przeprowadzi sąd hipoteczny postępowanie przepisane w §§ 8 do 13 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.

Po upływie I. terminu edyktalnego sąd hipoteczny ma przedłożyć uzupełnione akta przy dołączeniu dowodów należytego ogłoszenia edyktu bezpośrednio wyższemu sądowi krajowemu z wyjaśnieniem, czy w I. terminie edyktalnym nie zgłoszono roszczeń tyczących się karty ciężarów. O ile to miało miejsce, rozpisze wyższy sąd krajowy w podobny sposób drugi edykt, a dalsze postępowanie w sądzie hipotecznym stosować się będzie do przepisów §§ 15 do 19 pow. ust.

Jeżeli w I. terminie edyktalnym nie zgłoszono roszczeń odnoszących się do karty ciężarów, wyższy sąd krajowy zaniecha wydania II. edyktu i zamknie postępowanie ustalające.

Nr. 189. (179, 180)

Zarządzenie dochodzeń w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej.[1])

(rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Prez. 23}}{19/18}$

Dochodzenia w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej gminy katastr. *Kopcie.*

Michał Kurpisz podał(a) wniosek, aby część parc. *l. 357/3,* zapisanej w spisie dobra publicznego jako *droga krajowa,* przenieść do księgi gruntowej.

Do zbadania stosunków posiadania i stosunków prawnych, dotyczących tego gruntu, wyznacza się audyencyę w tutejszym sądzie, biuro Nr. *8* na *3 marca 1918* godz. *9 przed*poł.[2])

Osoby, które roszczą sobie jakiekolwiek prawa rzeczowe do tej nieruchomości, mogą się stawić i przedstawić wszystko, co potrzebne do wyjaśnienia i strzeżenia ich praw.

Dokumenta, odnoszące się do tej sprawy, należy przynieść.

Plan sytuacyjny można przejrzeć w sądzie.

Zwierzchność gminy *Kopcie* wzywa się, aby wysłała na tę audyencyę dwóch mężów zaufania, wybranych przez radę gminną, a przed audyencyą oznajmiła sądowi ich nazwiska.

Wzywa się *Wydział krajowy* jako władzę zarządzającą wymienionem dobrem publicznem, aby albo na wyznaczonej audyencyi, albo przed audyencyą oświadczył(a) się na ten wniosek.

C. k. sąd powiatowy w *Kolbuszowej,* Oddz. *I.* dnia *31 stycznia 1918.*

S.

Doręczyć.

1. Wnioskodawca.
2. Zwierzchność gminna w *Kopciach.*
3. *Wydział krajowy.*

Obszary dworskie i gminy (z form. Nr. 143) *Dzikowiec, Werynia, Mechowice, Brzostowa góra, Hadykówka.*

Tablica sądowa.

Nr. 189. [1]) Wzór obwieszczenia zamieszczony w okól. prez. sądu kraj. wyż. w Krakowie prez. 5587 (patrz uwagi ogólne) łączy treść form. Nr. 189 i 190 w jedno obwieszczenie. W takim wypadku należy do form. Nr. 189 dodać na końcu następujące ustępy:

„Po ukończeniu dochodzeń będzie można przejrzeć akta i projekt uzupełnienia księgi gruntowej w urzędzie gminnym
w czasie od do włącznie.
Zarzuty przeciw wynikom dochodzeń należy zgłosić w tym sądzie oddział
do dnia ustnie lub pisemnie.
Tego dnia o godz. przedpoł. odbędzie się rozprawa nad tymi zarzutami".

C. k. Sąd Oddz. dnia 19

[2]) W dz. rozp. min. spraw. z r. 1912. str. 382, 383. zawarty jest następujący wzór protokołu dochodzeń:

C. k. sąd powiatowy . . . . . Oddz. . . . . dnia . . . . .

Obecni:

Sędzia: . . . . . .
Protokolant: mężowie zaufania wybrani przez radę gminną w . . . . . .
. . . . . .
imieniem [rady powiatowej] . . . . . .
wnioskodawca.

Przedmiot: dochodzenia celem uzupełnienia księgi gruntowej gminy katastr. . . . .

Sędzia przedstawia obecnym treść wniosku [arkusza zgłoszeń] i dokumentu nabycia, stan hipoteczny, wskazuje na mapie hip. przedmiot dochodzeń i udziela potrzebnych wyjaśnień.

Obecni, w szczególności mężowie zaufania, oświadczają zgodnie na pytania jak następuje:

1. Czy nieruchomość, która ma być wpisana do księgi gruntowej stanowiła dobro publiczne tj. służyła do użytku członków gminy?

(Parcela gr. l. . . . . , której część oznaczona w dokumencie ma być wpisana w księdze grunt. gm. kat . . . . była częścią drogi gminnej i odkąd pamiętamy, służyła do użytku członków gminy).

2. Kiedy i na jakiej zasadzie prawnej nieruchomość ta przeszła na własność prywatną?

(Wskutek przełożenia drogi gminnej w . . . . . 191 . . . . ta część drogi stała się na ten cel niepotrzebna. Wnioskodawca nabył ją od gminy za . . .)

3. Czy osobom trzecim służą jakie prawa rzeczowe na nieruchomości, która ma być wpisana w księdze grunt.?
(O ile wiemy — nie).

Podpisy:

Zapisek urzędowy:
Według protokołu dochodzeń przy zakładaniu księgi grunt. dla gminy kat. . . . . parcela gr. l. . . . . stanowiła już wówczas część drogi publicznej i została wpisana do spisu dobra publicznego na żądanie zastępców gminy.

S.

Nr. 190. (181)

Wyłożenie projektu uzupełnienia księgi gruntowej.

(rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Prez. 56}}{\text{23—19/18}}$

Ogłoszenie o uzupełnieniu księgi gruntowej gminy katastr. *Kopcie.*

Dochodzenia w sprawie przeniesienia do księgi gruntowej obszaru gruntu, który się ma wydzielić z parceli *l. 357/3, droga krajowa*, zapisanej w spisie dobra publicznego, ukończono.

Akta i projekt wykazu hipotecznego[1]) można przejrzeć w urzędzie gminnym w *Kopciach* w ciągu dni 14.

Zarzuty przeciw wynikom dochodzeń należy zgłosić w tym sądzie oddział *I* do dnia *2 kwietnia b. r.*

Tego dnia o godz. *9 przed*poł. odbędzie się rozprawa nad tymi zarzutami.

C. k. sąd powiatowy *w Kolbuszowej*, Oddz. *I* dnia *3 marca 1918.*

S.

Doręczyć:[2])

1. Wnioskodawca.
2. Urząd ewidencyjny.
3. Zwierzchność gminna *w Kopciach* (z form. Nr. 191).
Obszary dworskie i gminy *Dzikowiec, Werynia, Mechowice, Brzostowa góra, Hadykówka.*
4. Wydział krajowy.
Tablica sądowa.

Nr. 190. [1]) **Wyrażenie „projekt wykazu hipotecznego“ obejmuje wypadki utworzenia nowego wykazu hipotecznego i dopisania do istniejącego już wykazu hip.**
[2]) **Nie należy ogłaszać w dzienniku urzędowym w myśl rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp.**

Nr. 191. (182)

Przesłanie gminie aktów uzupełnienia księgi gruntowej.

Liczba czynności $\frac{\text{Prez. 56}}{23-19/18}$

Zwierzchność gminy *Kopcie* wzywa się:

1. aby dołączone 1/. ogłoszenie wywiesiła na tablicy urzędowej przez dni 14;

2. aby zezwoliła na przejrzenie w kancelaryi gminnej załączonych aktów i projektu wykazu hipotecznego każdemu, kto się zgłosi, w ciągu dni 14 po przybiciu ogłoszenia na tablicy.

Ogłoszenie i akta należy sądowi zwrócić.

C. k. sąd powiatowy *w Kolbuszowej*, Oddz. *I.* dnia *3 marca 1918.*

S.

Spis brak. aktów.

C. k. Sądowi powiatowemu w *Kolbuszowej* zwraca się ogłoszenie i akta, a zarazem potwierdza się, że ogłoszenie było wywieszone na tablicy urzędowej, a akta można było przejrzeć w czasie od *4 marca* do *20 marca b. r.*

Zwierzchność gminy *Kopcie*, dnia *21 marca 1918.*

(*Podpis*).

Nr. 192. (183)

Przedłożenie projektu wykazu hipotecznego prezydyum trybunału I. instancyi.

(rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889, Nr. 4 dz. rozp.).

Liczba czynności $\frac{\text{Prez. 69}}{23-19/18}$

Do Prezydyum c. k. Sądu obwodowego w *Rzeszowie.*

Gmina katastralna: *Kopcie.*

Przedkłada się do zbadania akta dotyczące przeniesienia do księgi gruntowej części parc. *l. 357/3* oznaczonej (ych) na planie sytuacyjnym karta *5 lit. a, b, c, d,* która (e) dotąd była (y) zapisana (e) w spisie dobra publicznego, oraz projekt odnośnego wykazu hipotecznego.

Zdaniem sądu postępowanie (a) celem ustalenia *nie należy zarządzać.*

C. k. sąd powiatowy *w Kolbuszowej*, Oddz. *I.* dnia *3 kwietnia 1918.*

S.

Spis brak. aktów.

Prez. 179
19/18

Przedkłada się c. k. Sądowi krajowemu wyższemu w Krakowie.[1])

Zbadałem, że dochodzenia przeprowadzono dokładnie, a projekt wykazu hipotecznego jest odpowiedni; wnoszę, aby zaniechać postępowania celem ustalenia.

Prezydyum c. k. sądu obwodowego w *Rzeszowie,* dnia *10 kwietnia 1918.*

S.

Nr. 192. [1]) Jest praktyczniej, zamieścić sprawozdanie do sądu kraj. wyższego wprost na form. Nr. 192, niż używać do tego osobnego formularza (dawny 183a).

Nr. 193. (183c)

Rozstrzygnienie sądu wyższego w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej, wdrożenie postępowania celem ustalenia.

Liczba czynności Nc. II. 70/14
1

Do c. k. Sądu powiatowego w *Nisku.*

Przedłożony projekt *wykazu hip. l. 1013 księgi gruntowej gminy katastr. Przędzel* wchodzi w życie dnia *10 marca 1914.*

Zarządza się postępowanie celem ustalenia.[1])

Załączony edykt należy ogłosić na tablicy sądowej i w gminie *Przędzel, Jastkowice, Staromienie, Chmielów.*

Ogłoszenie w dzienniku urzędowym zarządza się równocześnie.

Po upływie terminu zakreślonego w edykcie należy przedłożyć akta z dowodami ogłoszenia edyktu i podać, czy zgłoszono obciążenia w myśl § 7 lit. b. ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.

C. k. sąd krajowy wyższy w *Krakowie,* Oddz. *I.* dnia *1 marca 1914.*

S.

Nr. 193. [1]) Jeśli sąd krajowy wyższy nie zarządza postępowania celem ustalenia, należy skreślić 3 ostatnie zdania, a w zdaniu drugiem przed słowem „zarządza się“ dodać słowo „nie“.

Nr. 194. (183d)

Pierwszy edykt w postępowaniu celem ustalenia.

(§§ 5, 20 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.).

Liczba czynności Nc. II. 70/14
1

Edykt.[1])

W księdze gruntowej wpisano następujące nieruchomości, które dotąd nigdzie wpisane nie były:

1. *Sąd powiat. Nisko, gmina kat. Przędzel, parc. grunt. l. 2365/2 i 2366/2 (odsypisko), wykaz hip. l. 1013;*

2. *Sąd obwod. Rzeszów, gmina kat. Blizianka, parc. grunt. l. 948 (rola), 949 (pastwisko), 950 (rola), 951 (łąka), dopisanie do wykazu l. 95 majętności tabul. Blizianka II. część;*

3. *Sąd obwod. Jasło, gmina kat. Jasło, parc grunt l. 1220/4 (grunt. nieurodzajny), wykaz hip. 1149.*

Nowe (uzupełnione) wykazy wchodzą w życie dnia *10 marca 1914.* Od tego dnia nabycie, przeniesienie i zniesienie nowych praw własności, praw zastawu i innych praw hipotecznych, może nastąpić jedynie przez wpis do księgi gruntowej.

Celem ustalenia wykazów co do nieruchomości, które mają być nowo wpisane, zarządza się postępowanie w myśl § 20 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p. i wzywa się osoby

a) które na podstawie praw nabytych przed dniem wymienionym, żądają zmiany wpisu prawa własności,

b) które już przed tym dniem nabyły na tych nieruchomościach lub na ich częściach prawo zastawu, prawo służebności lub inne prawa, nadające się do wpisu hipotecznego, o ile prawa te jako ciężary dawne powinny być wpisane, lecz jeszcze wpisane nie zostały, aby do dnia *10 lipca 1914* włącznie, w *sądach wyżej wymienionych*, gdzie wykazy można przejrzeć, zgłosiły swe roszczenia; inaczej roszczeń tych nie możnaby już dochodzić przeciw osobom trzecim, które nabyły prawa hipoteczne w dobrej wierze, na zasadzie wpisów niezaczepionych.

Zgłoszenie konieczne jest także wtedy, gdy prawa te są widoczne z księgi dotychczasowej, wychodzącej z użycia, gdy są oparte na rozstrzygnięciu sądowem lub gdy o te prawa toczy się postępowanie sądowe.

Przywrócenie do pierwotnego stanu z powodu zaniedbania terminu edyktalnego i przedłużenie tego terminu dla poszczególnych stron, jest niedopuszczalne.

C. k. sąd krajowy wyższy *w Krakowie*, Oddz. *II.* dnia *1 marca 1914.*

S.

Nr. 194. [1]) Nie należy, o ile możności, układać edyktu w formie tabelarycznej, gdyż wtedy koszta druku są znacznie wyższe (reskr. min. spraw. z 30 lipca 1910, L. 20566). Kwestya kosztów druku edyktu może mieć stanowczy wpływ przy rozstrzygnięciu pytania, czy należy zarządzić postępowanie celem ustalenia, jeśli wartość nieruchomości jest stosunkowo zbyt mała (reskr. min. spraw. z 26 września 1908, L. 27753).

Nr. 195. (184)

Wpis nieruchomości w księdze gruntowej.[1])

Liczba czynności 706/18

C. k. sąd krajowy wyższy postanowił uchwałą z *17 kwietnia 1918 Nc. II 91/18* co następuje:

(pisać z uchwały sądu krajowego wyższego).

Wskutek tej uchwały zarządza się następujący wpis w księdze gruntowej gminy katastr. *Kopcie* [wykaz hip. l. . . .]:

I. Tworzy się nowy wykaz hip. *l. 226* dla parceli grunt. *l. 357/4* ze skutkiem prawnym od *25 kwietnia 1918* i intabuluje się prawo własności na rzecz *Michała Kurpisza.*

[II. dopisuje się parcelę grunt. . . . do parceli grunt. . . . ze skutkiem prawnym od . . . .]

[III. uwidocznia się przyłączenie części parceli l. . . . . do parceli grunt. l. . . . .]

C. k. Ewidencyę katastru podatku gruntowego wzywa się, aby wrysowała zmiany w mapie hipotecznej.

C. k. sąd powiatowy w *Kolbuszowej*, Oddz. *I.* dnia *20 kwietnia 1918.*

S.

Doręczyć:

1. *Michał Kurpisz z oryg. zał. Kopcie.*
2. *Wydział kraj.*
3. *Urząd podat.*

[Administracya podatków].

Starostwo.

Zapisek wrysowań.

Spis osobowy i rzeczowy.

Nr. 196. (184a)

Sprawozdanie w postępowaniu celem ustalenia po upływie pierwszego terminu edyktalnego.

(§§ 14, 20 ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.).

Liczba czynności $\frac{\text{Prez. 41}}{11-19/14}$

Do c. k. Sądu krajowego wyższego *w Krakowie.*

Do L. cz. $\frac{\text{Nc. } 70/14}{1}$

Po upływie terminu zakreślonego edyktem przedkłada się akta z dowodami doręczenia i donosi się, że *nie* zgłoszono ciężarów (y) w myśl § 7 ust. 1 lit. b. ust. z 25 lipca 1871, Nr. 96 dz. p. p.[1])

C. k. sąd powiatowy w *Nisku*, Oddz. *I.* dnia *14 lipca 1914. S.*

Nr. 196. [1])

Załatwienie sądu kraj. wyższego będzie brzmieć:

Do c. k. Sądu powiatowego w Nisku.

Do L. cz. Prez. 41/14.

Nie zarządza się ogłoszenia drugiego edyktu w postępowaniu celem ustalenia nowego wykazu hip. l. 1013, księgi grunt. gminy katastr. Przędzel.

C. k. sąd krajowy wyższy i t. d.

Jeśli ogłoszenie drugiego edyktu jest konieczne, załatwienie będzie brzmieć:

W księdze gruntowej . . . (itd. jak w form. Nr. 194).

Wzywa się osoby, które czułyby się pokrzywdzone w swych prawach przez wpis jakiegoś ciężaru lub przez stopień hipoteczny takiego wpisu, aby do . . . włącznie wniosły zarzuty; inaczej wpisy uzyskają skutek wpisów hipotecznych.

(Następują 2 ostatnie zdania z form. Nr. 194).

Dodatek.

I. Księgi naftowe.

W myśl § 3 powszechnej ustawy górniczej (pat. ces. z 23 maja 1854, Nr. 146 dz. p. p.) żywice ziemne (Erdharze) należą do regalu górniczego tj. do kopalin zastrzeżonych, podlegających systemowi nadań górniczych; wyjątkowo w Galicyi stanowią przynależność gruntu, i tu poszukiwać i wydobywać je może jedynie właściciel gruntu, albo osoba, na którą właściciel prawo to przeniesie.

Do żywic ziemnych zalicza ustawa naftę (olej ziemny, olej skalny, petroleum, ropę), wosk skalny (ozokeryt, wosk ziemny), asfalt, jakoteż minerały, które z powodu zawartości żywic ziemnych (bituminu) mogą służyć do użytku, z wyjątkiem bitumenicznych węgli kamiennych.

Ponieważ właściciele gruntu bardzo rzadko sami prowadzili kopalnie, okazała się potrzeba oddzielenia prawa poszukiwania żywic ziemnych od własności gruntu i odpowiedniego zabezpieczenia praw przedsiębiorców i ich wierzycieli.

W myśl ustawy z 11 maja 1884, Nr. 71 dz. p. p. można było odłączyć prawo wydobywania żywic ziemnych od prawa własności gruntu i utworzyć dla prawa wydobywania osobny wykaz w księdze naftowej, jeśli właściciel na to się zgodził, lecz dopiero wówczas, gdy starostwo górnicze poświadczyło, że żywice ziemne znajdują się w tym gruncie; wobec tego nie można było utworzyć nowego wykazu w księdze naftowej w porę, gdyż przedsiębiorcy już przy rozpoczęciu poszukiwań, które trwały nieraz lata, potrzebowali kredytu hipotecznego; drugim brakiem tej ustawy było, że nie można było nadać prawa poszukiwania na czas oznaczony lub pod warunkiem rozwiązującym.

Aby tym niedogodnościom zaradzić, poczęto w praktyce zamiast tworzenia wykazu w księdze naftowej, wpisywać w powszechnych księgach gruntowych prawa poszukiwania żywic ziemnych w formie dzierżawy, służebności, ograniczenia własności i t. p.; ta praktyka jednak nie usuwała niepewności i nie zabezpieczała należycie praw przedsiębiorców i ich wierzycieli, zwłaszcza od chwili, gdy najw. trybunał w orzeczeniu plenarnem z 13 grudnia 1905, praes. 215 wyraził zapatrywanie, że urządzenia wiertnicze, (nieraz bardzo kosztowne), nie stanowią przynależności prawa wydobywania żywic ziemnych, jak długo prawo to nie jest wpisane w księgach naftowych. Zmianę w tym kierunku wprowadza nowela naftowa, (ust. z 9 stycznia 1907, Nr. 7 dz. p. p.), która ułatwia tworzenie wykazów w księdze naftowej i dozwala odstąpienia praw poszukiwania na pewien okres czasu lub pod warunkiem rozwiązującym.

W szczególności do otwarcia wykazu w księdze naftowej (tzw. pola naftowego) potrzeba obecnie poświadczenia urzędu górniczego, albo że żywice ziemne w gruncie się znajdują albo też, że według układu geologicznego żywic tych należy się spodziewać. Zależnie od treści świadectwa nazywa się pole naftowe

w pierwszym wypadku „polem naftowem produkcyjnem“, w drugim wypadku „polem naftowem poszukiwawczem“, a wykazy pól naftowych należy oznaczać jako „wykaz naftowy produkcyjny“ lub „wykaz naftowy poszukiwawczy“. Gdyby urząd górniczy oświadczył, że nie można ani stwierdzić, ani przypuszczać istnienia minerałów żywicznych w danym gruncie, należy oznaczyć odnośny wykaz jako „niepotwierdzony“. Podział wykazów naftowych na produkcyjne, poszukiwawcze i niepotwierdzone ma zwrócić uwagę na ich rzeczywistą wartość i stworzyć zdrowe podstawy dla obrotu i kredytu.

Wykaz naftowy poszukiwawczy należy zamienić na wykaz naftowy produkcyjny, gdy przedłożono świadectwo urzędu górniczego, że w danem polu naftowem znajdują się żywice ziemne. Aby usunąć z powszechnych ksiąg gruntowych wpisy dotyczące praw naftowych, postanawia § 23 now. naft., że prawa wydobywania minerałów żywicznych, zapisane w chwili wejścia w życie tej ustawy w księgach gruntowych, należy przenieść do ksiąg naftowych.

Oprócz wymienionych wyżej ustaw obowiązują w Galicyi w sprawach naftowych: ust. kraj. z 17 grudnia 1884, Nr. 35 dz. ust. kraj. z r. 1886, i z 22 marca 1908, Nr. 61 dz. ust. kraj.

Postanowienia o zakładaniu i prowadzeniu ksiąg naftowych zawarte są w rozp. min. z 15 czerwca 1885, Nr. 36 dz. ust. kraj. z r. 1886, i z 15 kwietnia 1907, Nr. 107 dz. p. p.; główne zasady są następujące:

1) W trybunałach I. instancyi należy założyć dwie księgi główne, jedną dla pól naftowych odłączonych od dóbr tabularnych, drugą dla pól naftowych z posiadłości nietabularnych. W sądach powiatowych należy założyć jedną księgę główną dla wszystkich pól naftowych.

2) Każdy wykaz składa się z 4 kart oznaczonych literami A. B. C. D.

W nagłówku karty A. należy wymienić liczbę wykazu, oznaczenie wykazu (produkcyjny, poszukiwawczy, niepotwierdzony) tudzież uwidocznić, jeżeli kilka pól naftowych, zapisanych w różnych wykazach stanowi łącznie jedną kopalnię.

Karta A. składa się z 2 oddziałów; w pierwszym wpisuje się: nazwę i położenie topograficzne pola naftowego, numera parcel i części parcel, które obejmuje pole naftowe, oraz przynależności.

W razie podziału lub połączenia parcel, należy nowe oznaczenie uwidocznić w księdze gruntowej a następnie w wykazie naftowym i planie sytuacyjnym.

W drugim oddziale karty A. wpisuje się: odłączenie prawa wydobywania z przytoczeniem odnośnego wykazu księgi grunt. i z powołaniem się na dokumenta; przynależność kilku pól naftowych do siebie; uchwałę sądową, wskutek której następuje jakakolwiek zmiana wpisów, zawartych w nagłówku lub w pierwszym dziale; wreszcie prawa rzeczowe, połączone z prawem poszukiwania a przedewszystkiem służebności górnicze.

Karta B. służy do wpisania prawa wydobywania żywicy ziemnej (własności pola naftowego), ograniczeń co do czasu albo ograniczeń warunkami, tudzież dalszego przeniesienia tego prawa; termin końcowy ograniczonego co do czasu prawa wydobywania, tudzież każde przedłużenie tego terminu końcowego należy wpisać w przeznaczonej na to rubryce cyframi. Gdy właściciel nieruchomości przyznaje prawo wydobywania minerałów żywicznych osobie trzeciej, nie potrzeba, by prawo to było wpisane najpierw na niego, a następnie przeniesione na nabywcę, lecz może być w myśl § 22 ust. hip. wpisane wprost na nabywcę.

Prawa wydobywania, ograniczone co do czasu lub przyznane pod warunkiem rozwiązującym, należy uwidocznić w drugiej rubryce cyframi rzymskiemi, w sposób następujący:

Przy pierwszym wpisie należy wpisać cyfrę I, przy każdem dalszem przeniesieniu, nie wyczerpującem okresu prawa wydobywania, które przysługuje przenoszącemu, należy dopisać cyfrę bezpośrednio następującą.

Jeżeli kopalnia składa się z kilku pól naftowych rozmaitych właścicieli, należy wpisać na karcie B. istotne postanowienia kontraktu co do wzajemnego stosunku prawnego właścicieli pól naftowych, jednakże tylko w jednym wykazie, w innych zaś wykazach należy się powołać na ten wpis.

Na karcie B. wpisuje się także przeniesienie prawa powrotu, o ile przeniesienie jest dopuszczalne. Karta B. musi się składać najmniej z 6 stron.

Na karcie C. wpisuje się ciężary; przy wpisach odnoszących się do praw wydobywania żywicy ziemnej, które są ograniczone co do czasu lub warunkiem rozwiązującym, należy powołać zawsze w drugiej rubryce odnośną rzymską cyfrę karty B., dalej wpisuje się zobowiązania wzajemne z powodu dalszego przeniesienia pewnego zastrzeżonego prawa wydobywania (prawa powrotu), o ile to prawo nie jest wpisane na karcie D., gdyż wtedy przeniesienie należy uwidocznić na karcie D.

W kontraktach naftowych zastrzega sobie właściciel gruntu z reguły różnorodne wynagrodzenie a mianowicie:

a. jednorazową kwotę pieniężną za udzielenie prawa poszukiwania i wydobywania;

b. jednorazową kwotę pieniężną za każdy założony szyb;

c. czynsz roczny za zajęte przez przedsiębiorcę grunta pod urządzenia komunikacyjne, budynki, magazyny i t. d.

d. na wypadek, gdyby w terenie odkryto minerały żywiczne, lub też dziennie wydobywano pewną ich ilość, świadczenie pewnej procentowo oznaczonej części wydobytych produktów i to bądź w naturze bądź też ich wartości (według ceny targowej.) Udziały te otrzymuje właściciel gruntu bez obowiązku przyczyniania się do kosztów produkcyi; nazywają się powszechnie „procentami brutto".

Takie zobowiązanie uprawnionego do wydobywania należy wpisać w księdze naftowej jako ciężar realny; uprawnienia wynikające z ciężaru realnego można pozbyć lub obciążyć.

Karta D. (karta powrotu) służy na wpis, gdy właściciel nieruchomości przyznał prawo wydobywania żywicy ziemnej komu innemu tylko na pewien okres czasu lub pod warunkiem rozwiązującym. W takim razie przysługujące właścicielowi prawo powrotu należy wpisać na karcie D., wymieniając imię uprawnionego do powrotu; w przypadkach ustawą przewidzianych należy tutaj wpisać oprócz przeniesienia prawa powrotu także zobowiązania wzajemne nabywcy.

3. Zbiór dokumentów dla księgi gruntowej i dla księgi naftowej prowadzi się razem.

4. Przeniesienie z księgi gruntowej wpisów odnoszących się do stosunku prawnego naftowego, ma nastąpić w myśl zasady, że prawo wydobywania przedstawia się jako rzecz nieruchoma i należy je w księdze naftowej traktować na równi z prawem własności.

Wpisane w księdze gruntowej obciążenia nieruchomości, wyprzedzające prawo naftowe, należy w braku innej umowy, przenieść na pole naftowe z dodatkiem, że pole naftowe odpowiada za te ciężary jedynie posiłkowo o tyle, o ile wierzyciele nie znajdą zaspokojenia z nieruchomości (przytem analogicznie stosuje się ustawę z 6 lutego 1869. Nr. 18 dz. p. p.)

a. Wzór wykazu księgi naftowej.

Liczba wykazu księgi naftowej *15*
Dalsze części składowe tej kopalni w wykazach *8, 21, 43.*

Gmina katastr.: *Kołpiec.*
Powiat sądowy: *Drohobycz.*

Wykaz pola naftowego poszukiwawczego produkcyjnego.

A. Dział pierwszy.

Liczba pozycyi	Nazwa pola naftowego i jego części składowe:
1	*Pole naftowe „Karol", utworzone przez odłączenie prawa wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności parc. grunt. 275 276, 277, położonych w gminie kat. Kołpiec w niwie Dołhe, oznaczone na planie syt. z 15 marca 1908 L. 250 niebieską obwódką.*
2	*Przynależność tego pola naftowego stanowi magazyn kopalniany, wybudowany na parceli grunt. 275, oznaczony na powołanym w poz. 1 planie lit. M.*

A. Dział drugi.

Liczba pozycyi	Wpis
1	*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908.* *Na podstawie dochodzeń, kontraktu z 16 maja 1896 i planu syt. z 15 marca 1908 L. 250, kontraktu z 12 lipca 1897 i poświadczenia c. k. okr. urzędu górniczego w Drohobyczu z 7 maja 1908 L. 307, wreszcie kontraktu z 7 marca 1898, potwierdzonego uchwałą c. k. okr. urzędu górniczego w Drohobyczu z 15 maja 1898 L. 350:* *1. notuje się odłączenie prawa wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności parcel wymienionych w dziale pierwszym k. A poz. 1, objętych wyk. hip. l. 305 ks. grunt. gm. kat. Kołpiec,* *2. uwidocznia się, iż to pole naftowe i pola naftowe objęte wykazami l. 8, 21 i 43 do siebie przynależą,* *3. uwidocznia się połączone z tym prawem wydobywania prawo spółużywania torów żelaznych, mostów i kładek, należących do pola naftowego, objętego wyk. l. 16.* *Zbiór dokum. t. XXII. str. 563 i t. XXIII str. 801, dz. hip. L. 1027/98.*
2	*Dz. hipot. 2030, wn. 16 września 1908.* *Na podstawie poświadczenia c. k. okr. urzędu górniczego w Drohobyczu z 30 sierpnia 908, L. 1058 i planu syt. z 15 sierpnia 1908 L. 742 uwidocznia się przemianę tego wykazu pola naftowego poszukiwawczego na wykaz pola naftowego produkcyjnego.*

B.

Liczba poz.	Cyfra ograniczonej własności pola naftowego	Wpis	Końcowy termin ograniczonej własności pola naft.
1 v 3, 4	*I.*	*Dz. hip. L. 1425, wn. 8 lipca 1908. Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 16 maja 1896 wpisuje się objęte tym wykazem prawo wydobywania minerałów żywicznych na okres lat 30 na rzecz Michała Szybowskiego z tem ograniczeniem, że w razie nierozpoczęcia poszukiwań w ciągu lat 10 lub zaniedbania ruchu kopalni nawet w czasie późniejszym, prawo wydobywania gaśnie. Zb. dok. t. XXII str. 563.*	*16 maja 1926*
2		*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908. Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 12 lipca 1897 notuje się, że do ponoszenia kosztów produkcyi tj. poszukiwania, wydobywania, magazynowania i zbytu minerałów żywicznych z tego pola naft. i pól naft. objętych wyk. l. 8, 21 i 43, w jedną kopalnię złączonych, mają się przyczyniać: właściciel tego pola na t. w pięciu ósmych (5/8) częściach, zaś właściciele pól naft., objętych wykazami l. 8, 21 i 43 każdy w jednej ósmej (1/8) części, i że w tym samym stosunku mają uczestniczyć w dochodach z kopalni. Zb. dok. t. XXIII str. 801.*	
3 ad 1 v. C 3.	*II*	*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908. Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 30 kwietnia 1906 wpisuje się przeniesienie przysługującego według poz. 1 Michałowi Szybowskiemu prawa wydobywania na okres czasu 10 letni na rzecz Mechla Spinnera dz. hip. l. 979/6*	*30 kwietnia 1916*
4 ad 1 v. C 4	*ad I*	*Dz. hip. 1480, wn 26 lipca 1908. Na podstawie kontraktu z 27 czerwca 1908 wpisuje się przeniesienie przysługującego według poz. 1 i 3 Michałowi Szybowskiemu prawa powrotu na rzecz Chaskla Spiegla z ograniczeniem, że przeniesienie staje się skuteczne dopiero z nastaniem prawa powrotu tj. z 30 kwietnia 1916.*	

C.

Liczba poz.	Odnośna cyfra karty B	Wpis	Kor.	h
1		*Wykaz uboczny. Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908. (L. 5860, pod 15 marca 1895). Na podstawie dochodzeń przenosi się wpisane z mocy skryptu dłużnego z 12 marca 1895 l. rep. 820 prawo*		

Liczba pozycyi	Odnośna cyfra karty B	Wpis	Kor.	h
		zastawu dla sumy pożyczkowej tysiąca dwustu (1.200) koron na rzecz *Kasy oszczędności miasta Drohobycza* *jako do wykazu ubocznego. Wyk. hip. l. 305 ks. gr. gm. kat. Kołpiec stanowi wykaz główny, a pole naftowe odpowiada za tę wierzytelność jedynie posiłkowo, o ile wierzyciel nie znajdzie zaspokojenia z nieruchomości objętych wyk. hip. l. 305 ks. grunt. gm. kat. Kołpiec.* *Zb. dok. t. XXI. str. 705.*	*1200*	
2	*ad I. B*	*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908.* *(L. 7021, pod 20 maja 1896).* *Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 16 maja 1896 wpisuje się jako ciężar rzeczowy na rzecz* *Karola Wróbla* *obowiązek uprawnionego do wydobywania:* *a) płacenia dwustu (200) koron czynszu rocznego od każdego szybu ropodajnego;* *b) płacenia 20 h rocznie za każdy metr. kwadrat. przestrzeni zajętej na cele kopalni;* *c) wydawania w gotówce lub w naturze dwu (2) % udziału brutto, wolnego od kosztów produkcyi, z wszelkich wydobytych minerałów żywicznych.* *Zb. dok. t. XXII, str. 563.*		
3	*ad II B*	*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908.* *(Dz. hip. 826, wn. 5 maja 1906).* *Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 30 kwietnia 1906 wpisuje się jako ciężar rzeczowy na rzecz* *Michała Szybowskiego* *obowiązek wydawania czterech (4) % udziału brutto minerałów żywicznych, wydobytych w czasie trwania uprawnienia Mechla Spinnera, t. j. do dnia 30 kwietnia 1916.*		
4	*ad I B*	*Dz. hip. 1480, wn. 26 lipca 1908.* *Na podstawie kontraktu z 27 czerwca 1908 wpisuje się jako ciężar rzeczowy na rzecz* *Michała Szybowskiego* *obowiązek wydawania czterech (4) % udziału brutto minerałów żywicznych, wydobytych w czasie trwania uprawnienia Chaskla Spiegla z ograniczeniem, że ten obowiązek staje się skuteczny dopiero z nastaniem prawa powrotu t. j. z 1 maja 1916.*		

D.

Liczba pozycyi	Wpis	Kor.	h
1 *v. 2, 3.*	*Dz. hip. 1425, wn. 8 lipca 1908.* *Na podstawie dochodzeń i kontraktu z 16 maja 1896 wpisuje się prawo powrotu tego pola naft. w dniu 16 maja 1926 względnie w terminie wcześniejszym, w razie ziszczenia się warunku rozwiązującego, określonego w poz. 1 k. B. na rzecz* *Karola Wróbla.* *Zb. dok. t. XXII, str. 563.*		

Liczba pozycyi	Wpis	Kor.	h
	Stwierdzam, iż wpisy należycie wykonano. *Drohobycz, 20 lipca 1908.* *N. N. m. p.* *c. k. sędzia.*		
2 ad 1 3	*Dz. hip. 3201 wn. 25 października 1908.* *Na podstawie kontraktu z 16 września 1908 wpisuje się:* *przeniesienie przysługującego według poz. 1 Karolowi Wróblowi prawa powrotu na rzecz* *Mendla Zwiebla* *zobowiązania wzajemne Mendla Zwiebla na rzecz* *Karola Wróbla* *mianowicie:* *a) prawo zastawu dla kwoty dwu tysięcy (2.000) koron jako ceny ustępstwa płatnej jednorazowo z nastaniem prawa powrotu;* *b) obowiązek wydawania czterech (4)% brutto wydobytych minerałów żywicznych z ograniczeniem, że tak przeniesienie prawa powrotu (poz. 2) jak i zobowiązania wzajemne (poz. 3) stają się skuteczne dopiero z nastaniem prawa powrotu.*	*2000*	

b. Wzór uchwały zarządzającej przeniesienie prawa naftowego z księgi gruntowej do księgi naftowej.

Wykonano 14 lipca 1908
wykaz naft. 15—k. A. I. — 1, A II. — 1,
B 1, C 1, 2, D 1.
wyk. hip. L. 305 Kołpiec A 5, C, 9.

Lcz: Nc. IV. $\frac{52/7}{18}$

Dziennik hip. 1425/8.

Na podstawie kontraktu z 16 maja 1896, planu syt. z 15 marca 1908, L. 250 i poświadczenia c. k. okr. urzędu górniczego w Drohobyczu z 7 maja 1908, I. 307, odłącza się w myśl ustawy z 9 stycznia 1907. Nr. 7. dz. p. p. zaintabulowane na k. C. poz. 4. wyk. hip. Nr. 305 księgi grunt. gm. kat. Kołpiec prawo wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności parcel. grunt. 275, 276, 277 i tworzy się dlań w księdze naftowej osobny wykaz pola naftowego poszukiwawczego, oznaczony l. 15.

Po prawomocności tej uchwały wykonane będą w tym wykazie księgi naftowej następujące wpisy:

I. w pierwszym dziale karty A.

Pole naftowe „Karol", utworzone przez odłączenie prawa wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności parc. grunt. 275, 276, 277, położonych w gminie kat. Kołpiec w niwie Dołhe, oznaczone na planie syt. z 15 marca 1908, L. 250, niebieską obwódką.

II. w drugim dziale karty A.

Na podstawie dochodzeń, kontraktu z 16 maja 1896, planu syt. z 15 marca 1908, L. 250 i poświadczenia c. k. okr. urzędu górniczego w Drohobyczu notuje się odłączenie prawa wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności parcel, wyszczególnionych w dziale pierwszym k. A. poz. 1, objętych wyk. hip. L. 305 ks. grunt. gm. kat. Kołpiec. itd. (porównaj wzór wykazu*)

*) Po wydaniu wzoru urzędowego w r. 1909 okazało się, że jest najpraktyczniej, jeśli ustęp ten jest równobrzmiący z tekstem wykazu naftowego.

Zarządza się wykreślenie zaintabulowanego na podstawie kontraktu z 16 maja 1896 na k. C. poz. 4. wyk. hip. L. 305 ks. gr. gm. kat. Kołpiec prawa 30-letniej dzierżawy parcel 275, 276, 277, w celu poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i innych niezastrzeżonych minerałów żywicznych i zanotowanie na karcie A. powyższego wykazu hipotecznego, że prawo wydobywania minerałów żywicznych zostało odłączone od prawa własności wyszczególnionych tu parcel i do wykazu L. 15 księgi naftowej przeniesione, tudzież na karcie C. łączności hipoteki powyżej pod IV. (C. 1.) wyrażonej.

Drohobycz, dnia 2 czerwca 1908. S.

Doręczyć:

1. Michał Szybowski, właściciel realności w Drohobyczu;
2. Karol Wróbel, właściciel realności w Kołpcu;
3. Kasa oszczędności miasta Drohobycza do rąk adw. Dr. N. N. w Drohobyczu;
4. c. k. okr. Urząd górniczy w Drohobyczu;
5. c. k. Starostwo w Drohobyczu;
6. c. k. Urząd podatkowy w Drohobyczu;
7. Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie.

a to 4 do 7 dopiero po prawomocności.

Videat księga gruntowa

wykonać wpisy po prawomocności.

II. Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych
z 11 grudnia 1906, Nr. 246 dz. p. p.

Założenie ksiąg gruntowych, które w Galicyi nastąpiło na podstawie ust. kraj. z 20 marca 1874, Nr. 29 dz. ust. kraj., w czasie od r. 1874 do 1896, nie doprowadziło do zupełnej zgodności rzeczywistego stanu posiadania z treścią ksiąg gruntowych. Ponieważ z czasem stosunki jeszcze się pogorszyły, a obowiązujące przepisy ustawowe okazały się niewystarczające do usunięcia wadliwego stanu ksiąg gruntowych, potrzeba było nadzwyczajnych środków ustawowych, by zło istniejące usunąć i zapobiec powstaniu takich stosunków w przyszłości. Z tych powodów powstała ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych, obowiązująca jedynie w Galicyi i na Bukowinie od 25 grudnia 1906.

Ustawa ta dzieli się na IV rozdziały:

Rozdział I (§§ 1—27) normuje sprostowanie stanu hipotecznego takich nieruchomości, które tworzą w księdze gruntowej jedno tylko ciało hipoteczne, w rzeczywistości jednak są podzielone na części fizyczne i są w posiadaniu dwóch lub więcej osób, a to albo z przyczyny, że nieruchomość została podzielona w księdze grunt. na udziały idealne, w rzeczywistości zaś na części fizyczne, albo że w księdze grunt. nie przeprowadzono fizycznego oddzielenia części składowych ciała hipotecznego, lub wreszcie z innego powodu (zmiany w obszarze ciała hipotecznego).

Rozdział II. (§§ 28—31) dotyczy posiadłości, które tworzą jedno ciało hipoteczne, a są w faktycznem posiadaniu nie tych osób, które są wpisane w księdze gruntowej jako właściciele, lecz osób innych – niepodzielone lub podzielone w częściach idealnych (sprostowanie wpisu prawa własności).

Rozdział III. (§§ 32—36) zawiera postanowienia na wypadek zakładania nowych ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej.

Rozdział IV. obejmuje postanowienia końcowe, (§ 37—40), z których najważniejsze są przepisy §§ 37 i 38. § 37 postanawia, iż po wejściu ustawy w życie nie wolno stwierdzać dokumentami fizycznych podziałów gruntu w pozornej formie

spółwłasności, jeżeli taka niezgodność między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania nie zachodzi już w chwili spisania dokumentu. Nie wolno również uwierzytelniać podpisów na dokumencie, który sprzeciwia się temu zakazowi (p. uwagi do form. 144).

Ponieważ w praktyce stosowano różnie to postanowienie, wyjaśniło min. spraw. reskr. z 4 lipca 1908, L. 1533, (dz. rozp. str. 215/08), że zakaz ten ma zastosowanie tylko pod następującymi warunkami:

1. jeżeli dokument był spisany i uwierzytelniony po wejściu w życie ustawy (po 25 grudnia 1906);

2. zakaz dotyczy tylko takich nieruchomości, które w chwili spisania dokumentu nie są już pozornie zapisane w księdze gruntowej jako spółwłasność;

3. zamiarem stron musi być istotnie podział fizyczny, któremu w dokumencie niezgodnie z prawdą nadano formę spółwłasności.

Natomiast właściciel może swą fizycznie już wydzieloną nieruchomość, która w księdze gruntowej wpisana jest jako część idealna, odstąpić innej osobie w całości lub w części; można również dzielić na udziały idealne nieruchomości jeszcze nie podzielone, o ile tylko nie chodzi w rzeczywistości o podział fizyczny.

Wprawdzie sąd hipoteczny przed stanowczem załatwieniem podania tabularnego nie może wdrożyć osobnych dochodzeń (przesłuchań), czy przedłożony dokument nie sprzeciwia się treści § 37., jednakże w razie wątpliwości ma prawo zużytkować dokumenta, jakie się w sądzie znajdują, a które prawdziwy stan rzeczy mogą wyjaśnić.

W razie odmówienia prośbie sąd hipoteczny, który w ten sposób dowiedział się o niezgodności stanu hipotecznego ze stanem faktycznym, powinien dążyć do uregulowania stanu hipotecznego i wezwać ewidencyę katastru, aby stan faktyczny zbadała na miejscu i doniosła o tem arkuszem zgłoszeń; sąd ma czuwać, by arkusz został przedłożony (patrz także uwaga 5 do form. Nr. 144).

Przepis § 38 o dziale spadku, został omówiony w ustępie XII. uwag ogólnych do form. Nr. 33. Do tej ustawy wydane zostało rozp. wykonawcze (z 11 października 1907, Nr. 243 dz. p. p.), później zaś liczne reskrypta, które obecnie zebrane są w broszurze „Erläuterungen und Zusätze zu den Vorschriften über die Berichtigung der Grundbücher in Galizien und in der Bukowina (reskr. min. spraw. z 17 lutego 1912, L. 27527/11). Sprostowanie ksiąg gruntowych na podstawie omawianej ustawy przeprowadzają komisarze miejscowi (komisarze do sprostowania ksiąg gruntowych).

III. Ustawa o włościach rentowych
z 17 lutego 1905, Nr. 40 dz. ust. kraj.

Celem utrzymania i wytworzenia rolnych gospodarstw średnich rozmiarów, może Królestwo Galicyi i Lodomeryi, za pośrednictwem „galicyjskiej krajowej komisyi dla włości rentowych", udzielać pożyczek (rentowych), które winny być z reguły oprocentowane i umarzane przez opłatę rocznej renty (annuitety, raty amortyzacyjne) i zabezpieczone hipotecznie na posiadłości rolniczej.

Pożyczka rentowa może być udzielona: na spłatę wierzytelności hipotecznych ciężących na gospodarstwie; na spłatę spółdziedziców gospodarstwa; na spłatę ceny kupna lub części ceny kupna, w razie nabycia gospodarstwa lub w razie nabycia części gospodarstwa od innych spółwłaścicieli lub dokupienia gruntów; na wybudowanie potrzebnych budynków gospodarskich; na pokrycie kosztów melioracyjnych; na sprawienie martwego lub żywego inwentarza potrzebnego do prowadzenia porządnego gospodarstwa; wyjątkowo dla dostarczenia potrzebnego

kapitału obrotowego, jeśli kapitału tego nie można otrzymać w inny sposób na odpowiednich warunkach.

Gospodarstwo, które przez wpis prawa zastawu dla pożyczki rentowej staje się włością rentową, musi być gospodarstwem rolnem lub lasowem, nie może mieć mniejszej powierzchni jak 3 ha, ani też większej niż 60 ha, a czysty dochód katastralny musi wynosić najmniej 50 K, a nie więcej jak 1000 K.

Gospodarstwo musi dalej obejmować potrzebne budynki mieszkalne i gospodarcze, grunta do niego należące winny z reguły tworzyć nierozerwaną całość, mogą jednak leżeć w różnych gminach np. na ich granicy, ma ono stanowić jedno ciało hipoteczne i należeć do jednego tylko właściciela; stosunek spółwłasności między małżonkami nie wyklucza jednak udzielenia pożyczki rentowej.

Prawo zastawu dla pożyczki rentowej nie może być wpisane po prawie zastawu dla innych wierzytelności; zabezpieczenie pożyczki przez wpis łącznego prawa zastawu jest niedopuszczalne. Włości rentowe w zasadzie są niepodzielne a czynności prawne mające za przedmiot oddzielenie części składowej włości rentowej, potrzebują zezwolenia krajowej komisyi dla włości rentowych; również nie można obciążyć włości rent. bez zezwolenia komisyi.

Sąd hipoteczny może na podstawie kontraktu rentowego wpisać prawo zastawu dla pożyczki rentowej jedynie wówczas, jeżeli:

1. włość rentowa tworzy tylko jedno ciało hipoteczne, lub jeżeli nieruchomości, składające włość rentową, należą wprawdzie do kilku ciał hipotecznych, jednakże równocześnie mają być złączone w jedno ciało hipoteczne, a przeciw takiemu połączeniu nie ma przeszkody;

2. jeżeli gospodarstwo jest wolne od ciężarów, lub jeżeli ciężary będą równocześnie wykreślone, albo wreszcie jeżeli wierzyciele hipoteczni ustąpią pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki rentowej. Równocześnie z wpisem prawa zastawu dla pożyczki rentowej należy wpisać na karcie własności adnotacyę niepodzielności włości rentowej w sposób następujący: „Niepodzielna włość rentowa w myśl ust. z . . . i kontraktu z . . . między galicyjską krajową komisyą dla włości rentowych a . . . .

Adnotacyę tę należy wykreślić z urzędu przy wykreśleniu prawa zastawu dla pożyczki rentowej. Sądy hipoteczne mają prowadzić odrębny indeks włości rentownych (według wzoru udzielonego sądom reskr. prez. wyż. sądu kraj. w Krakowie z 24 listopada 1908. prez. 16.404.)

Kraj ma prawo wydawać listy rentowe opiewające na okaziciela, oprocentowane po 4% i 4½%, a pożyczkę wypłaca się jużto w listach rentowych według nominalnej wartości, jużto w gotówce uzyskanej ze sprzedaży tych listów na rachunek zaciągającego pożyczkę.

Ustawa o włościach rentowych weszła w życie 1. października 1906, a reskr. min. rolnictwa z 17. sierpnia 1906. L. 22876/5065. zatwierdzony został statut krajowej komisyi dla włości rentowych.

IV. Czynności agrarne.

Czynności agrarne mają na celu ulepszenie gospodarki rolnej lub lasowej w kraju; do nich należą:

1. Komasacya gruntów rolnych, przez którą rozumiemy taką wymianę gruntów, iż każdy z interesowanych otrzymuje za swój grunt inny grunt, tworzący o ile możności zaokrągloną posiadłość, nadającą się do prawidłowej gospodarki, z potrzebnemi drogami dojazdowemi;

2. podział gruntów spólnych i uregulowanie odnoszących się do nich spólnych praw użytkowania i zarządu;

3. wyłączenie obcych gruntów z lasów i zaokrąglenie granic leśnych.

ad 1. Komasacya unormowana jest ust. kraj. z 9. grudnia 1899. Nr. 18. dz. u. kr. wydaną na podstawie ust. z 7. czerwca 1883. Nr. 92 dz. p. p., i rozp. min. rol. z 18. stycznia 1903. Nr. 21. dz. u. kraj. Przedmiotem komasacyi mogą być w zasadzie tylko grunta rolne tj. role, łąki, pastwiska, ogrody w polu, chmielarnie, miedze, drogi, przegony, rowy, moczary i nieużytki bez różnicy, czy na tych gruntach są zasadzone drzewa lub nie; obszar, na który może rozciągać się komasacya, musi obejmować albo całą gminę katastralną, albo przynajmniej jeden lub kilka oddzielnych obszarów należących do jednej lub kilku gmin katastralnych, o ile obszary te odgraniczone są naturalnemi lub sztucznemi granicami, a z komasacyi można spodziewać się wydatnych korzyści dla kultury krajowej; komasacyę przeprowadza się, gdy tego zażąda przynajmniej połowa właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego, lub jeżeli ustawa krajowa zarządzi komasacyę dla odwodnienia lub osuszenia większych przestrzeni.

Każdy właściciel, bezpośrednio interesowany w komasacyi, ma prawo żądać wynagrodzenia (ekwiwalentu) z gruntów objętych komasacyą, a to stosownie do wartości swych gruntów, przyczem można nieznaczne różnice, zachodzące między gruntami przeznaczonymi do zamiany, a gruntami w zamian otrzymanymi, wyrównać w pieniądzach.

Władzami właściwemi w sprawach komasacyjnych są: zaprzysiężeni komisarze miejscowi, komisya krajowa przy krajowej władzy politycznej, komisya ministeryalna przy ministerstwie rolnictwa.

Przy komasacyi spółdziałają sądy w sposób następujący:

Skoro ustalono obszar komasacyjny, ma komisarz miejscowy wymienić sądowi hipotecznemu grunta włączone do czynności agrarnej; sąd hipoteczny ma wpisać do dziennika i wywiesić na tablicy sądowej to zawiadomienie i nadesłany równocześnie edykt, nadto uwidocznić zarządzenie postępowania w odnośnych wykazach hipotecznych.

Od nadejścia tego zawiadomienia aż do ukończenia postępowania należy wszystkie podania hipoteczne, dotyczące tych ciał hipotecznych, po wciągnięciu do dziennika, wpisywać bez wyjątku do osobnego wykazu; od tej też chwili nie może nastąpić w księdze gruntowej żaden wpis hipoteczny, któryby przeszkadzał komasacyi. W tym celu należy wszystkie podania hipoteczne, odnoszące się do obszaru czynności agrarnych, przed wykonaniem wpisu, przesłać z projektem uchwały sądowej komisarzowi miejscowemu do zaopiniowania; jeżeli ten oświadczy, że zamierzony wpis i projektowana przez sąd uchwała, zezwalająca na wpis, nie da się pogodzić z czynnością agrarną, winien sąd hipoteczny dodać do uchwały oznajmienie, że „dozwolony wpis wedle oświadczenia komisarza miejscowego jest sprzeczny z czynnością agrarną, przeto w razie jego przeprowadzenia, a utrzymania w mocy oświadczenia komisarza, wpis ten przy sprostowaniu księgi gruntowej będzie uważany jako nie mający skutku“, że jednak wolno stronie interesowanej przeciw temu oświadczeniu komisarza odwołać się do komisyi krajowej w ciągu dni 14. od dnia doręczenia.

Odwołanie ma być wniesione do sądu hipotecznego, który je prześle komisarzowi celem przedłożenia komisyi krajowej. Jeżeli postępowanie komasacyjne zakończone zostało przed sprostowaniem księgi gruntowej, sąd hipoteczny ma za pośrednictwem wyższego sądu krajowego zasięgnąć zdania komisyi krajowej co do dopuszczalności wpisu. Wpis należy wykonać w każdym razie, jednakże z wy-

mienionym wyżej dodatkiem, jeśli strona nie wniosła odwołania, lub odwołanie to nie zostało uwzględnione.

Komisarzowi należy przesłać urzędowy odpis każdego załatwienia, które nastąpiło wskutek podania, wciągniętego do wspomnianego wykazu, wymienić dzień ekspedycyi i doręczenia i zanotować to w osobnej rubryce wykazu. W razie otwarcia nowego wykazu hipotecznego winien sąd hipoteczny przesłać komisarzowi wyciąg z ksiąg gruntowych dotyczący tego wykazu i plan podziału dołączony do podania.

Skoro nadejdą akta od władz agrarnych, ma wyższy sąd krajowy udzielić wskazówek sądowi hipotecznemu, czy wyniki komasacyi mają być wpisane w dotychczasowej księdze gruntowej, czy też ma być założona nowa księga gruntowa. Prostując księgę gruntową, sąd hipoteczny jest obowiązany trzymać się dat, udzielonych przez władze agrarne.

Kwoty, które z tytułu kosztów postępowania mają zwrócić poszczególni uczestnicy, winien komisarz oznajmić sądowi hipotecznemu, celem uwidocznienia w księdze gruntowej. Wykreślenie tych wierzytelności może nastąpić po zupełnem spłaceniu, na podstawie kwitu ekstabulacyjnego wydanego przez wydział krajowy.

ad 2. O tych czynnościach agrarnych traktuje ust. kraj. z 9. grudnia 1899. Nr. 20. dz. u. kraj. i rozp. min. z 18. stycznia 1903. Nr. 22. dz. u. kraj., oparte na ust. z 7. czerwca 1883. Nr. 94. dz. p. p.

Grunta, co do których a) istnieje spólne prawo posiadania lub użytkowania pomiędzy byłemi zwierzchnościami (dominiami) i gminami albo dawnymi poddanymi, jakoteż między gminami, albo b) które użytkowane są przez wszystkich lub przez niektórych członków gminy lub części gminy lub przez spółki gospodarcze tytułem uczestnictwa osobistego lub z posiadaniem gruntu połączonego, równie jak grunta używane spólnie lub kolejno przez spółuprawnionych, mogą być podzielone, albo też może nastąpić regulacya spólnych praw użytkowania i zarządu tych gruntów.

Do gruntów tych zaliczają się także takie grunta, które następnie wskutek fizycznego podziału przeszły w posiadanie prywatne, jeżeli podział ten nastąpił bez zezwolenia właściwej władzy i w księgach gruntowych nie został przeprowadzony, oraz grunta wyżej wyliczone, które są zapisane w księgach gruntowych na rzecz każdoczesnych posiadaczy według idealnych części.

Można podzielić w sposób przepisany ustawą także grunta, które według pat. ces z 5. lipca 1853. Nr. 130. dz. p. p., zostały odstąpione do wspólnego użytkowania i wspólnego posiadania pewnej gminie, miejscowości lub ogółowi uprawnionych, tudzież grunta stanowiące dobro gminne i podlegające wspólnemu użytkowaniu.

Podział spólnych gruntów może być a) ogólny (generalny) tj. podział: 1. między byłemi zwierzchnościami a gminami lub byłymi poddanymi, między obszarami dworskimi a gminami lub częściami gminy, albo pomiędzy gminami a częściami gmin, pomiędzy obszarem dworskim, gminą lub częścią gminy a spółką gospodarczą z drugiej strony; między dwoma lub kilkoma spólnościami gospodarczemi; b) szczegółowy (specyalny) tj. dalszy podział spólnego udziału otrzymanego przy podziale ogólnym albo też w ogólności podział gruntu wspólnie używanego pomiędzy: dawnych poddanych, członków spólności gospodarczej, spółuprawnionych do użytkowania gruntów kolejno użytkowanych.

Podział następuje wskutek „prowokacyi"; podział ogólny na żądanie którejkolwiek ze stron, szczegółowy na żądanie przynajmniej połowy uprawnionych

do spólnego użytkowania. Jeżeli jednak wymiar udziałów uwidoczniony jest w księdze gruntowej, wystarczy żądanie jednej trzeciej części interesowanych, o ile ich udziały wynoszą więcej niż połowę wszystkich udziałów.

Od fizycznego podziału odróżnić należy regulacyę spólnych praw użytkowania, którą się przeprowadza: 1) przez dokładne określenie rozciągłości, miejsca i sposobu wykonywania tych praw, tudzież czasu, miary i trwania użytkowania; albo 2) przez oznaczenie udziału każdego z uprawnionych. Regulacya może nastąpić na żądanie (wskutek prowokacyi) lub z urzędu wówczas: 1. jeżeli co do gruntów lasowych ze względu na gospodarkę lub policyę lasową a co do innych gruntów ze względu na zagrożone interesa publiczne wskutek nieuregulowanego użytkowania lub zarządu, zostanie uznana za konieczną przez polityczną władzę krajową, albo 2) przy podziałach ogólnych, o ile dalszy podział szczegółowy nie ma miejsca.

Władze agrarne i obowiązki sądu hipotecznego są takie same jak przy komasacyi.

ad 3. Wyłączenie obcych gruntów z lasów i zaokrąglenie granic leśnych następuje na podstawie ust. z 7. czerwca 1883, Nr. 93. dz. p. p., rozp. min. z 5 lipca 1886, Nr. 109, dz. p. p. i ust. kraj. z 9. grudnia 1899, Nr. 19 dz. u. kraj. (ustanawiającej komisyę krajową dla tych spraw).

Ustawa nie zawiera żadnego przymusu do przeprowadzenia takich czynności agrarnych, przyznaje jedynie różne ulgi prawne i finansowe. Te czynności agrarne uskutecznia się zapomocą kontraktów zamiany, które muszą być zatwierdzone przez władzę agrarną.

Wszystkie powołane ad 1. 2. 3. ustawy krajowe weszły w życie 1. kwietnia 1903 (obwieszczenie namiestnictwa król. Galicyi z 10. marca 1903. L. 29802).

V. Drogi konieczne.

Ustawa z 7 lipca 1896, Nr. 140 dz. p. p., i z 9 stycznia 1913, Nr. 7 dz. p. p.

Właściciel może żądać ustanowienia drogi koniecznej dla nieruchomości, której brakuje połączenia z siecią dróg publicznych, potrzebnego celem porządnego zagospodarowania lub użytkowania nieruchomości bądź to dlatego, że niema wcale połączenia drogowego, bądź też, że istniejące jest niedostateczne. Przez drogę konieczną należy rozumieć tak drogę zbudowaną na stałe (utorowaną), jak również prawo przejazdu wykonywane bez istnienia drogi utorowanej.

Nie można żądać ustanowienia drogi koniecznej, jeśli korzyści drogi koniecznej nie przeważają szkody, jaka przez nią powstałaby dla nieruchomości obciążyć się mającej, dalej jeśli brak połączenia powstał wskutek oczywistego niedbalstwa właściciela gruntu, po wejściu w życie ustawy. Dla osiągnięcia jedynie krótszego połączenia od tego, które już istnieje, nie można ustanowić drogi koniecznej.

Droga konieczna może polegać na służebności przechodu, przegonu bydła i przejazdu, lub na rozszerzeniu istniejących już praw drogi; właściciel gruntu potrzebujący drogi koniecznej musi złożyć odpowiednie wynagrodzenie za szkodę, zrządzoną przez ustanowienie drogi koniecznej nieruchomościom obciążonym.

Do przeprowadzenia rozprawy, wydania orzeczenia i ustalenia odszkodowania powołany jest sąd powiatowy, w którego okręgu znajduje się nieruchomość potrzebująca drogi koniecznej, nawet wówczas, gdy sądem hipotecznym jest trybunał I. instancyi.

Rozmiar i kierunek drogi koniecznej, oraz bliższe warunki jej używania zależą od potrzeby nieruchomości, której brak drogi; jeśli chodzi o utworzenie

drogi utorowanej, właściciel obciążyć się mającej nieruchomości może żądać, aby właściciel potrzebujący drogi przejął na własność grunt potrzebny do utworzenia drogi. Dalsze warunki, pod którymi można ustanowić drogę konieczną, zawarte są w §§ 1—9 ustawy, zaś sposób postępowania wskazany jest w §§ 10—16 ustawy; o ile ustawa nie postanawia inaczej, należy stosować zasady postępowania niespornego.

Na podstawie przeprowadzonych dochodzeń sąd ma rozstrzygnąć uchwałą o drodze koniecznej i o odszkodowaniu, według swobodnego przekonania; w uzasadnieniu należy jednak przedstawić okoliczności, które sąd uważał za miarodajne. W uchwale należy opisać drogę konieczną jak najdokładniej, a w razie potrzeby powołać się na plan sytuacyjny. Termin do zapłacenia odszkodowania wynosi 4 tygodnie po prawomocności uchwały, sąd może jednak termin ten przedłużyć na prośbę obowiązanego. Również należy orzec w uchwale o ponoszeniu kosztów postępowania.

Wpisy hipoteczne na podstawie uchwały następują z urzędu i mogą być następujące:

1. wpis prawa własności gruntu, potrzebnego do utworzenia drogi koniecznej, o ile grunt ten stanowi osobny wykaz hipoteczny;

2. wydzielenie tego gruntu z realności obciążonej i dopisanie go do nieruchomości potrzebującej drogi;

3. wpis służebności prawa przechodu, przegonu bydła i przejazdu, lub służebności spółużywania istniejącej drogi prywatnej na realności obciążonej na rzecz każdoczesnych właścicieli nieruchomości, której brak drogi, lub wreszcie rozszerzenie istniejącej już służebności;

4. wpis prawa zastawu dla odszkodowania.

Wpisy te uskutecznia się w następujący sposób:

1. Jeśli nie przyznano odszkodowania, wpis należy zarządzić zaraz po prawomocności uchwały.

2. Jeśli odszkodowanie zostało przyznane, należy wyczekać 4 tygodnie i dopiero po upływie tego terminu dozwolić wpisu. Gdy strona wykazała, że zapłaciła odszkodowanie, należy to wyraźnie w uchwale zaznaczyć; w przeciwnym razie należy wpisać prawo zastawu dla odszkodowania na nieruchomości potrzebującej drogi i wyraźnie zaznaczyć, że kwota ta stanowi odszkodowanie za sądowe ustanowienie drogi koniecznej, oraz wymienić nieruchomość, dla której ją ustanowiono, wedle liczby katastralnej i wykazu hipotecznego.

W razie przymusowej licytacyi gruntu służebnego nabywca licytacyjny musi przejąć służebność drogi koniecznej bez wliczenia w cenę kupna, zaś prawo zastawu dla odszkodowania ma pierwszeństwo przed wszystkiemi wierzytelnościami, jednakże po podatkach i innych należytościach publicznych.

Ponieważ sprawy ustanowienia drogi koniecznej są częste, zamieszcza się wzór uchwały, ustanawiającej drogę konieczną i dozwalającej wpisu.

a. Ustanowienie drogi koniecznej.

Nc. XI. 751/13
6

Na podstawie przeprowadzonej rozprawy, oględzin miejsca i opinii c. k. starostwa w Krakowie, orzeka się:

1. na rzecz każdoczesnych właścicieli parcel gr. 920, 922, w Pleszowie, ustanawia się drogę konieczną, polegającą na służebności przechodu, przegonu i przejazdu po wschodniej stronie parceli gr. 918, stałym szlakiem dwa metry szerokim, licząc od miedzy istniejącej pomiędzy parcelą 896 i 897 z jednej a parcelą 918 z drugiej strony;

2. Wincenty i Maryanna Cyganowie winni zapłacić Józefowi i Janowi Kaszowskim do 4 tygodni od dnia, w którym uchwała ta stanie się prawomocna:

a) jednorazowe odszkodowanie za ustanowienie drogi koniecznej w kwocie 60 K, licząc po 1 K za sążeń²,

b) koszta postępowania w kwocie 21 K;

3. odmawia się wnioskowi małż. Cyganów o przyznanie im kosztów tego postępowania;

4. Wincenty i Maryanna Cyganowie mają ponieść należytość komisarza sądowego w kwocie 25 K 4 hal. i należytość znawców w kwocie 4 K.

Uzasadnienie.

Strony przyznały, że parcele 920 i 922 pozbawione są połączenia drogowego z siecią dróg publicznych, wobec czego porządna gospodarka na tych parcelach jest utrudniona.

Jak stwierdzono na miejscu, połączenie drogowe można uskutecznić tylko w dwojaki sposób: *a*) przez parcelę 918, jak proponowali Wincenty i Maryanna Cyganowie, *b*) w poprzek parcel l. 924/1, 924/2, 934, 935 i 936, jak proponowali Kaszowscy.

Sąd uznał za najodpowiedniejszą drogę prowadzącą wschodnim krańcem parceli 918, przez całą jej długość, począwszy od parceli 920 do parceli 916/1, gdyż droga ta nie pociąga znacznej szkody dla nieruchomości obciążonej.

Natomiast połączenie drogowe w poprzek parcel 924/1, 924/2, 934, 935 i 936 nie nadaje się do tego celu, gdyż przestrzeń, którą droga konieczna musiałaby być przeprowadzona, spada ku środkowi, wobec czego należałoby utworzyć nasyp do przejazdu, według orzeczenia znawców, kosztem 400 koron; nasyp ten byłby konieczny, gdyż parcele wymienione stale są zalane wodą, która często podchodzi do granicy parceli 918.

Połączenie drogowe, obrane przez sąd, wynosi 141 m. długości, a przez parcele 924/1, 924/2, 934, 935 i 936 wynosiłoby tylko 110 m.; różnica ta jest tak nieznaczna, że nie może wchodzić w rachubę.

Szerokość drogi ustalono stosownie do potrzeb gospodarczych, zgodnie z orzeczeniem znawców. Wynagrodzenie, które oznaczono na 1 K za 1 sążeń², odpowiada prawie wartości sprzedażnej parceli 918, a ustanowienie drogi koniecznej nie wywoła ani utrudnienia gospodarki, ani zmniejszenia wartości reszty parceli 918.

Nieuwzględniono zarzutu, że poprzednicy wnioskodawcy dopuścili się oczywistego niedbalstwa, gdyż sprzedając parcelę 918 przed około 20 laty, nie postarali się o odpowiednie połączenie drogowe dla parceli 920 i 922, albowiem zarzut ten dotyczy faktów, które miały miejsce przed wejściem ustawy w życie.

Orzeczenie o kosztach polega na przepisie § 25 ust. z 7 lipca 1896, Nr. 140 dz. p. p.

C. k. sąd powiatowy w Krakowie, Oddział XI. dnia 17 maja 1913.

S.

b. Wpis prawa drogi koniecznej.

2367/13

Dozwala się następującego wpisu w księdze gruntowej gminy katastr. Pleszów:

1. na podstawie prawomocnej uchwały z 17 maja 1913 Nc. $\frac{\text{XI } 751/13}{6}$ – i poświadczenia, że złożono wynagrodzenie w depozycie sąd. – intabuluje się na karcie C realności wyk. hip. l. 183 służebność przechodu, przegonu i przejazdu wschodnią stroną parc. gr. l. 918 przez całą jej długość, szlakiem 2 m. szerokim, licząc od miedzy, istniejącej pomiędzy parc. gr. l. 896 i 897 z jednej a parc. gr. 918 z drugiej strony, na rzecz każdoczesnych właścicieli parc. gr. l. 920 i 922, wchodzących w skład realności wyk. hip. l. 102, i notuje się tę służebność jako uprawnienie na karcie A realności wyk. hip. l. 102.

[2. intabuluje się prawo zastawu dla wierzytelności w kwocie stanowiącej wynagrodzenie za dozwolenie drogi koniecznej przez parc. gr. l. wchodzącą (e) w skład realności wyk. hip. l. na rzecz parc. gr. l. wchodzącej (cych) w skład realności wyk. hip. l.]

C. k. sąd powiatowy w Krakowie, Oddział XI. dnia 15 lipca 1913.

S

Doręczyć:

1 . . . . . .
2 . . . . . .

Prawo budowy.

Ustawa z 26 kwietnia 1912, Nr. 86. dz. p. p.; rozp. min. spraw. z 11 czerwca 1912 Nr. 28 dz. rozp.

1. Przez prawo budowy należy rozumieć rzeczowe, pozbywalne i dziedziczne prawo posiadania budynku na powierzchni lub pod powierzchnią gruntu. Prawo budowy ma na celu ułatwić budowę tanich i zdrowych domów własnych lub czynszowych, gdyż uprawniony może budować, nie kupując gruntu potrzebnego pod budowę.

Wprawdzie budynek po upływie czasu, na który ustanowiono prawo budowy, staje się własnością właściciela gruntu, jednakże do tego czasu budujący może korzystać z budynku jak właściciel, jak gdyby wybudował go na gruncie własnym. Z drugiej strony ustawa chce skłonić właścicieli gruntów, by więcej gruntu oddawali pod budowę domów mieszkalnych, gdyż przez czas istnienia prawa budowy pobierają stałą, chociaż nie wysoką rentę, a zachowując własność nie tracą korzyści z przyrostu wartości gruntu. W szczególności gminy mogą obecnie grunta swe przeznaczać na ten cel, nie zmniejszając majątku gminnego, który może być w przyszłości potrzebny na inwestycye ogólnie pożyteczne.

Ponieważ czynsz budowlany jest stale z góry oznaczony, a ustawa ustanawia prawo budowy w każdym razie conajmniej na czas potrzebny do amortyzacyi kosztów budowy, uprawniony do budowy może wykorzystać w zupełności przysługujące mu użytkowanie; nadto prawo budowy i budynek dają prawo korzystania z kredytu hipotecznego.

2. Prawo budowy powstaje przez wpisanie go do księgi gruntowej jako ciężaru gruntowego; na podstawie umowy nabywa uprawniony jedynie roszczenie prawa budowy. Przez budynki rozumie ustawa nietylko domy, lecz także inne budowle, jak np. mosty, piwnice, kanały, tunele i t. p.

3. Prawo budowy może się rozciągać nietylko na części gruntu potrzebne pod budynek, lecz także na części przydatne do jego używania. (ogród, podworzec, plac zabaw i t. p.). Prawo budowy może każdy nabyć, natomiast można je ustanowić tylko na gruntach, które są własnością państwa, kraju, powiatu, gminy lub funduszu publicznego. Kościoły, prebendy, zakłady lub związki kościelne, i związki o celach dobra powszechnego mogą ustanawiać na gruntach swoich prawo budowy, jeśli krajowa władza polityczna ustali, że to odpowiada celowi publicznemu.

O zezwolenie takie należy postarać się przed wniesieniem prośby o wpis hipoteczny. Ograniczenie koła osób, które mogą ustanowić prawo budowy na swym gruncie, ma na celu zapobiec spekulacyi gruntami, a ustawa przypuszcza, że wymienieni właściciele gruntów w interesie publicznym oznaczać będą nizki czynsz budowlany.

4. Aby zapobiec wytworzeniu się nowej formy własności podzielonej, prawo budowy może trwać najmniej 30 a najwięcej 80 lat, i nie może być ograniczone warunkiem rozwiązującym; można jednak postanowić, że prawo budowy zgaśnie, gdyby nie uiszczono czynszu budowlanego przez 2 po sobie następujące lata. Oznaczenie najkrótszego czasu ma na celu zapewnić uprawnionemu użytkowanie przez czas potrzebny do amortyzacyi kosztów budowy, zaś zakaz ograniczenia warunkami rozwiązującymi ma ułatwić mu kredyt hipoteczny. Prawo budowy może być przedłużone po latach 30, jednakże nie może nigdy trwać dłużej jak lat 80; w umowie czas trwania prawa musi być oznaczony, a termin ten liczy się od chwili wniesienia prośby o wpis hipoteczny.

Prawo budowy można ustanowić bezpłatnie lub odpłatnie; wynagrodzenie może być oznaczone w sposób dowolny tj. przez ustalenie kwoty ryczałtowej lub czynszu budowlanego; jeśli umówiono czynsz budowlany, musi być stale oznaczony i nie może zależeć od niepewnych wydarzeń (np. od każdoczesnej stopy procentowej). Wolno natomiast postanowić, że czynsz budowlany będzie się stopniowo zwiększał o kwoty, które wyraźnie muszą być wymienione. To postanowienie również ma na celu interes uprawnionego do budowy, który może z góry obliczyć rentowność budynku, i zdać sobie sprawę, jakie ciężary będzie musiał ponosić w przyszłości.

5. Prawo budowy powstaje przez wpis w księdze gruntowej w formie ciężaru gruntowego; nie można go ustanawiać na jakiejś części ciała hipotecznego; nie mogą go też wyprzedać żadne prawa zastawu i inne ciężary, których treścią są roszczenia pieniężne, lub sprzeczne z przeznaczeniem prawa budowy. Wobec tego należy odmówić wpisania prawa budowy, jeśli równocześnie nie proszono o wykreślenie ciężarów lub nie przedłożono deklaracyi ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego. Jeśli tylko część nieruchomości ma być obciążona pra wem budowy należy ją wydzielić i utworzyć dla niej nowy wykaz hipoteczny. Wydzielenie następuje według przepisów ustawy z 6 lutego 1869 Nr. 18 dz. p. p.; jeśli potrzeba planu sytuacyjnego, ma go dostarczyć wnioskodawca.

6. Równocześnie z wpisem prawa budowy należy utworzyć dla tego prawa osobny wykaz hipoteczny; w tym wykazie uskutecznia się wyłącznie wpisy przeciw właścicielowi prawa budowy a to: przeniesienie prawa budowy, obciążenie tego prawa, wdrożenie zarządu przymusowego tego prawa.

7. Prawo budowy, które jest ciężarem gruntowym, uważa się za nieruchomość, a budynek na podstawie tego prawa nabyty lub wybudowany, za przynależność prawa budowy; wobec tego do prawa budowy należy stosować te same postanowienia co do nieruchomości, o ile chodzi o przeniesienie tego prawa lub ustanowienie prawa zastawu, pozbycie prawa budowy, które należy do małoletniego, egzekucyę na prawie budowy i ustalenie właściwości sądów w sprawach o prawo budowy (§§ 431, 451, 232 ust. cyw.; 109, 81 nor. jur. 87 i nast. ord. egz.).

Ponieważ prawo budowy jest nieruchomością, mogą także instytucye kredytowe udzielać kredytu hipotecznego na prawo budowy, ponieważ zaś budynek jest przynależnością prawa budowy, prawo zastawu uzyskane na tym prawie, cięży także na budynku, jako przynależności (§ 457 ust. cyw.).

Właścicielowi prawa budowy służą na budynku prawa właściciela, na gruncie zaś prawa użytkowcy, o ile w umowie nie postanowiono inaczej.

8. Prawo zastawu ma na prawie budowli wówczas bezpieczeństwo pupilarne, jeśli wierzytelność nie przewyższa połowy wartości prawa budowy, a dług ma być umorzony najpóźniej w 5 roku przed wygaśnięciem prawa budowy w ratach amortyzacyjnych lub zwykłych, co najwyżej rocznych.

Z chwilą wygaśnięcia prawa budowy przez upływ czasu, na który zostało

ustanowione, gasną także prawa zastawu; jeśli jednak właścicielowi prawa budowy należy się wynagrodzenie za budynek po wygaśnięciu prawa budowy, prawa zastawu i inne prawa rzeczowe przechodzą na to wynagrodzenie; natomiast ustawowe prawo zastawu dla podatków i należytości przenośnych przechodzi na grunt.

9. Po wygaśnięciu prawa budowy przypada budynek właścicielowi gruntu. Jeżeli się nie umówiono inaczej, należy się właścicielowi prawa budowy odszkodowanie w wysokości $^1/_4$ części ówczesnej wartości budynku; strony mogą się jednak ułożyć, że budynek ma być zniesiony, a grunt uprzątnięty.

10. Przy egzekucyi na grunt, obciążony prawem budowy, należy stosować w odpowiedni sposób przepisy o egzekucyi na grunt, obciążony służebnością, a pretensye o czynsz budowlany należy uważać za przychody realności; ponieważ prawa budowy nie mogą wyprzedać inne ciężary, nabywca licytacyjny obciążonego gruntu musi zawsze przejąć prawo budowy bez wliczenia w cenę kupna; tak samo musi go przejąć w razie egzekucyi celem ściągnięcia należytości publicznych, którym służy ustawowe prawo zastawu lub prawo pierwszeństwa.

11. Jeżeli według stanu księgi gruntowej i przedłożonych dokumentów można dozwolić wpisu prawa budowy, należy najpierw zanotować prośbę w księdze gruntowej (adnotacya ta ma skutki z §§ 53–56 ust. hip.).

Równocześnie należy wezwać władze powołane do wymiaru i ściągania należytości publicznych, którym z ustawy służy pierwszeństwo przed innemi wierzytelnościami, aby zgłosiły swe pretensye w ciągu dni 14. Jeżeli nie zgłoszono żadnych pretensyi, należy podanie stanowczo załatwić; gdyby zaś pretensye takie zgłoszono, należy zawiadomić o tem wnioskodawcę; jeśli wnioskodawca wykaże w ciągu dni 60, że należytości te zapłacono lub zabezpieczono, można dozwolić wpisu; w przeciwnym razie należy wykreślić adnotacyę.

Nowela o dzieleniu parcel.*)

(ces. rozp. z 1. czerwca 1914 Nr. 116 dz. p. p.)

Art. I. § 1 ustawy z 23 maja 1883, Nr. 82 dz. p. p. zostaje zmieniony i ma brzmieć jak następuje:

§ 1. Podział hipoteczny parceli katastralnej może nastąpić tylko na podstawie planu geometrycznego (planu sytuacyjnego), sporządzonego przez geometrę cywilnego lub przez inżyniera cywilnego w zakresie jego zawodu, przez urzędnika pomiarowego katastru lub przez władzę państwową rozporządzającą organami techniczno-budowlanymi, w jej zakresie działania.

Plany sytuacyjne, sporządzone przez inne władze i urzędy do celów własnego zakresu urzędowania, mogą być drogą rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii interesowanych izb inżynierskich, uznane za nadające się, by służyć za podstawę hipotecznego podziału parcel, o ile organa tych władz i urzędów ze względu na techniczne wykształcenie dają dostateczną gwarancyę sporządzenia odpowiednich planów podziału.

Nadto mogą być w rozporządzeniu, po zasięgnięciu opinii interesowanych izb inżynierskich, oznaczone pewne obszary, w których Minister sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem robót publicznych może organa techniczne, posiadające wyższe wykształcenie szkolne w geodezyi i zupełną zdolność sporządzania planów podziału, uprawnić do sporządzania planów sytuacyjnych, któreby mogły służyć za podstawę hipotecznego podziału parcel w okręgu sądowym ich miejsca zamieszkania, a to tak długo, jak długo z braku odpowiedniej ilości geometrów cywilnych na miejscu będzie tego potrzeba do utrzymania zgodności

*) Tłómaczenie autora, gdyż odnośny numer dziennika praw państwa nie został jeszcze rozesłany.

księgi gruntowej z katastrem. Upoważnienie to może być tylko wówczas udzielone, gdy w odnośnym okręgu sądowym żaden geometra cywilny nie ma zawodowej siedziby, a gaśnie samo przez się, skoro geometra cywilny tam osiędzie. Upoważnienie może być każdej chwili odwołane.

Nie potrzeba planu, gdy chodzi o parcelę, której linie graniczne stanowią kwadrat lub prostokąt szerokości najwyżej 20 metrów, a podział ma być uskuteczniony według wielokrotnych części parceli. W takich wypadkach należy podział dokładnie opisać w dokumencie, który ma być podstawą wpisu.

Opis ten, jak również plany wymienione w poprzednich ustępach, muszą odpowiadać przepisom wydanym w drodze rozporządzenia dla ewidencyi katastru.

Oprócz oryginału planu strona winna przedłożyć uwierzytelnioną nieostemplowaną kopię do aktów sądowych, a gdyby plan nie był sporządzony przez właściwego urzędnika pomiarowego katastru, nadto drugą uwierzytelnioną nieostemplowaną kopię dla urzędnika pomiarowego katastru. Kopię przeznaczoną do aktów sądowych można zastąpić oryginałem.

Jeśli sąd hipoteczny otrzymał szkic podziału parceli katastralnej od urzędu katastralnego, strona może powołać się na ten szkic, wnosząc prośbę o przeprowadzenie podziału hipotecznego; wtedy odpada obowiązek dostarczenia planu i kopij.

Art. II. Pod warunkami niżej podanemi można sporządzać w sądzie dokumenta prawne dotyczące nabycia nieruchomości małej wartości.

Sporządzanie takich dokumentów jest dopuszczalne tylko w sądach hipotecznych, w których okręgu ani adwokat, ani notaryusz nie ma swej siedziby, tudzież w sądach, którym Minister sprawiedliwości na wniosek sądu krajowego wyższego rozporządzeniem na to zezwoli, ponieważ ułatwienie takie jest konieczne do utrzymania zgodności między księgą gruntową a katastrem ze względu na stosunki gospodarcze ludności i z powodu częstego zawierania interesów prawnych o nieruchomości małej wartości.

Sąd hipoteczny może spisać do protokołu umowy i oświadczenia dotyczące nabycia realności tylko wtedy, jeśli ich wartość, według obliczenia przyjętego za podstawę interesu prawnego, nie przenosi 200 K, a intabulacya ma nastąpić bezzwłocznie.

Jeśli interes prawny dotyczy innych praw rzeczowych, w szczególności prawa zastawu dla reszty ceny kupna, lub służebności, można spisać do protokołu sądowego także te oświadczenia prawne.

Prośbę o wpis hipoteczny można zamieścić w protokole, w którym spisano dokument.

Art. III. Dokument ma spisać do protokołu w sądzie hipotecznym na ustną prośbę urzędnik sędziowski, przybrawszy zaprzysiężonego protokolanta. Urzędnik, któremu strony interesowane nie są znane, ma stwierdzić ich tożsamość w myśl postanowień, które obowiązują przy sądowem uwierzytelnieniu podpisów.

Należy odmówić spisania dokumentu, jeśli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że strony zawierają interes pozorny, dla obejścia ustawy, lub aby bezprawnie pokrzywdzić trzeciego.

Art. IV. Po uskutecznieniu wpisu w księdze gruntowej należy protokół, w którym spisano dokument, zaopatrzyć potwierdzeniem wykonania wpisu w myśl § 105 ust. hip. i przechować w sądzie.

Art. V. W postępowaniu mandatowem należy zastąpić oryginał dokumentu, spisanego w sądzie w myśl art. II. tego rozporządzenia, wierzytelnym odpisem protokołu.

§ 550 proc. cyw. pozostaje niezmieniony.

Art. VI. Prośby hipoteczne, oparte na dokumentach nabycia nieruchomości, których oznaczona wartość (art. II.) nie przenosi 200 K, można wnieść ustnie także w trybunałach I. instancyi.

Art. VII. Sąd hipoteczny ma sporządzić bezpłatnie potrzebne dla urzędu wymiaru należytości odpisy dokumentów, spisanych w myśl art. II.

Art. VIII. Postanowienia art. II. do IV., VI. i VII. mają zastosowanie we wszystkich wypadkach zamiany gruntów, jeśli księga gruntowa dla nieruchomości stanowiących przedmiot zamiany prowadzona jest w tym samym sądzie, a wartość nieruchomości co do żadnej ze stron zamieniających nie przenosi najwyższej kwoty 200 K.

Art. IX. Art. II. do VIII. nie mają zastosowania w Tyrolu i Voralbergu.

Art. X. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Sprawy firmowe.

Uwagi ogólne.

1. Kupcem w rozumieniu kod. handl. jest, kto trudni się czynnościami handlowemi w sposób zarobkowy.

W myśl § 7, ust. wprow. kod. handl. i ces. rozp. z 11 lipca 1898 Nr. 124 dz. p. p. przepisy kod. handl. o firmach, księgach handlowych i spółkach handlowych, stosują się do wszystkich kupców, z wyjątkiem obnośców, którzy płacą rocznie tytułem bezpośredniego podatku zarobkowego bez dodatków:

w miejscowościach, o ludności nad 100.000 przynajmniej . . . . . 120 K
w miejscowościach, o ludności nad 10.000 do 100.000 przynajmniej . . . 80 „
wreszcie w miejscowościach, gdzie ludność dochodzi co najwyżej 10.000 50 „

Kupcy tacy nazywają się kupcami protokołowanymi (Vollkaufleute), inni kupcami nieprotokołowanymi (Minderkaufleute); nazwa ta pochodzi stąd, że przed zaprowadzeniem rejestru handlowego istniał t. zw. protokół handlowy.

Każdy kupiec opłacający podatek zarobkowy wyżej oznaczony musi postarać się o wpis swej firmy w rejestrze handlowym. Rejestr handlowy utrzymuje każdy sąd handlowy dla swego okręgu; przepisy o rejestrze handlowym zawarte są w rozp. min. z 9 marca 1863, Nr. 27, dz. p. p., zmienionem częściowo rozp. z 26 kwietnia 1906, Nr. 89, dz. p. p.

Obecnie utrzymują sądy 3 rejestry handlowe: rejestr A, firm pojedynczych, jawnych spółek handlowych i spółek komandytowych; rejest B, spółek akcyjnych i komandytowych na akcye; rejestr C, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością; nadto prowadzą sądy rejestr stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Ażeby kupcy, którzy powinni postarać się o wpis firmy w rejestrze handlowym, nie uchylali się od tego, mają władze podatkowe przesyłać sądom handlowym co miesiąc wykazy nowo zgłoszonych kupców, płacących podatek z § 7. ust. wprow. kod. handl. i donosić sądom o podwyższeniu podatku kupcom dotąd nie protokołowanym, o zmianach posiadaczy przedsiębiorstw, lub przedsiębiorstwa, siedziby przedsiębiorstwa i o zwinięciu przedsiębiorstwa, a sądy są obowiązane wezwać interesowanych, by postarali się o wpis lub wykreślenie firmy. (rozp. min. spraw. z 23 marca 1864, L. 2282 i z 22 grudnia 1887, Nr. 1, dz. rozp. z r. 1888). Również sądy, które w toku rozprawy spadkowej lub postępowania konkursowego dowiedzą się o faktach, które powinny być wpisane w rejestrze handlowym, mają o tem zawiadomić sąd handlowy; przedewszystkiem zaś, jeśli po zmarłym kupcu protokołowanym pozostały małoletnie dzieci (bliższe szczegóły w tym kierunku zamieszczono przy form. Nr. 5; § 13 ust. wprow. do kod. handl.; reskr. min. spraw. z 10 czerwca 1903, L. 12944, zb. czer. nr. 432).

2. Firma kupca jestto nazwisko, pod którem prowadzi handel i którem się w handlu podpisuje.

a) Kupiec, który trudni się handlem bez wspólników, albo tylko ze wspólnikiem niejawnym, może używać jako firmy tylko własnego nazwiska z dodaniem imienia lub bez niego; może jednak mieć upoważnienie także do używania nazwiska obcego (poprzednika) jako firmy.

Firma może zawierać nadto dodatki służące do bliższego oznaczenia osoby lub przedsiębiorstwa z wyjątkiem dodatku, któryby wskazywał spółkę; dodatki te muszą odpowiadać rzeczywistości.

b) W firmie jawnej spółki handlowej muszą być wyliczone nazwiska rodowe wszystkich spólników lub przynajmniej jednego z nich z dodatkiem wskazującym spółkę.

c) Firma spółki komandytowej musi zawierać nazwisko przynajmniej jednego spólnika osobiście odpowiedzialnego i dodatek wskazujący spółkę.

Natomiast nie może zawierać nazwisk komandytników lub cichego spólnika; również nie może nazywać się jawną spółką handlową, lub spółką akcyjną, choćby kapitał podzielony był na akcye; natomiast może w tym ostatnim wypadku nazywać się spółką komandytową na akcye.

d) Firma spółki akcyjnej winna być zazwyczaj wzięta z przedmiotu przedsiębiorstwa (firma rzeczowa – Sachfirma); nie wolno zamieszczać w firmie nazwisk spólników lub innych osób; nie dotyczy to jednak nazwisk historycznych lub mitologicznych; można zamieścić nazwisko osoby tylko dla oznaczenia przedsiębiorstwa, z którego spółka powstała (np. towarzystwo akcyjne dawniej Zygmunt Krupski i syn). Oznaczenie „spółka akcyjna“ nie musi być w firmie zawarte.

e) Nowa forma spółek handlowych mianowicie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wprowadzona została ustawą z 6 marca 1906, Nr. 58, dz. p. p.

Firma spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może być tylko firmą rzeczową, lecz wówczas musi być wzięta z przedmiotu przedsiębiorstwa; może także zawierać nazwiska wszystkich lub przynajmniej jednego ze wspólników z dodatkiem lub bez dodatku wskazującego przedmiot przedsiębiorstwa; firma ta musi zawsze zawierać oznaczenie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“ bez skrócenia słowa „spółka“. Nie można zamieszczać w firmie nazwisk innych osób oprócz spólników, z wyjątkiem nazwisk historycznych lub mitologicznych; można jednakże zatrzymać także firmę przedsiębiorstwa, z którego spółka powstała.

f) Firma stowarzyszenia zarobkowego i gospodarczego musi być wzięta z przedmiotu przedsiębiorstwa (firma rzeczowa), musi być prawdziwa i zawierać dodatek „stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną (nieograniczoną) odpowiedzialnością“. Brzmienie firmy musi być ustalone w statucie.

g) Każda nowa firma musi różnić się od firm w tem samem miejscu lub w tej samej gminie już istniejących i wpisanych do rejestru handlowego.

Jeśli kupiec ma takie samo imię i nazwisko, jak kupiec wpisany już w rejestrze handlowym, musi w swej firmie zamieścić dodatek, wyróżniający ją od firmy już wpisanej.

Kupiec może prowadzić kilka samoistnych przedsiębiorstw w tem samem miejscu lub w różnych miejscach, każde pod odrębną firmą; może także prowadzić je w ten sposób, że jedno będzie zakładem głównym, inne zakładami filialnymi. Zakład filialny musi mieć taką samą firmę jak zakład główny i być wpisanym w rejestrze handlowym sądu handlowego, w którego okręgu się znajduje; firma zakładu filialnego może być wpisana w rejestrze dopiero po wpisaniu zakładu głównego; w rejestrze handlowym, w którym wpisano zakład główny, notuje się

zakład filialny. Firma zakładu filialnego może zawierać dodatek dla oznaczenia jej jako filii; dodatek taki musi być zamieszczony, gdyby w tej miejscowości taka firma już istniała.

Za zakład filialny uważa się przedsiębiorstwo, gdzie zawiera się stale czynności handlowe; fabryka lub zakład, gdzie przerabia się surowy materyał, i magazyny nie są zakładem filialnym.

h) Handel istniejący można nabyć w drodze umowy lub spadku; przez nabycie handlu nie nabywa się jeszcze firmy, gdyż do tego potrzeba wyraźnego zezwolenia właściciela przedsiębiorstwa, dziedziców lub spółdziedziców; jeśli takiego zezwolenia udzielono, nabywca może używać dotychczasowej firmy z dodatkiem lub bez dodatku, wskazującego przejście praw. Samej firmy bez przedsiębiorstwa nie można przenieść na kogo innego.

Posiadacz firmy może także zmienić się częściowo, jeśli nowy spólnik przystąpi do handlu już istniejącego pod firmą pojedynczą, lub gdy nowy spólnik przystąpi do spółki handlowej lub wreszcie, gdy wystąpi spólnik ze spółki handlowej; we wszystkich tych wypadkach można używać dotychczasowej firmy, w ostatnim jednak wypadku za zezwoleniem spólnika, który wystąpił. W razie takich zmian może pierwotna firma pojedyncza być nadal firmą spółki handlowej, lub pierwotna firma spółki firmą kupca pojedynczego.

3. Kodeks handlowy zarządza wpisy w rejestrze handl. w art. 19–21, 25, 45, 86–88, 129, 135, 151, 152, 155, 156, 171, 176, 177, 179, 201, 210, 212, 214, 228, 233, 243 i 247; są one następujące:

Firma kupca pojedynczego:

a) wpis firmy; przedsiębiorstwo można zgłosić pisemnie lub osobiście do protokołu; zgłoszenie pisemne musi zawierać uwierzytelniony podpis posiadacza firmy i własnoręczny uwierzytelniony podpis, którego firma będzie używać; jeśli zgłoszono firmę ustnie, podpisy te kładzie się wobec sądu;

b) zmiana posiadacza firmy, zmiana i zgaśnięcie firmy;

c) udzielenie i zgaśnięcie prokury; zgłosić może tylko pryncypał, a zgłoszenie musi zawierać uwierzytelniony podpis prokurzysty i podpis firmy przez prokurzystę.

Jawna spółka handlowa:

a) zawiązanie spółki; treść zgłoszenia wskazana jest w art. 86 kod. handl. (form Nr. 200); podanie lub protokół obejmujący zgłoszenie muszą podpisać wszyscy spólnicy, a więc także ci, którzy nie są uprawnieni do zastępstwa; podpisy na podaniu muszą być uwierzytelnione; zgłoszenie musi nadto zawierać uwierzytelnione podpisy firmy spólników uprawnionych do zastępstwa; wszystkie daty, jakie zgłoszenie ma zawierać, muszą być wpisane w rejestrze handlowym i ogłoszone.

b) wszystkie zmiany stosunków, które zgłoszono przy zawiązaniu spółki;

c) wystąpienie lub wykluczenie spólnika, rozwiązanie spółki (także wtedy, gdy spółka kończy się przez sam upływ czasu, na który została zawarta); w razie rozwiązania spółki z powodu otwarcia konkursu, wpis następuje z urzędu; również z urzędu notuje się otwarcie konkursu; zresztą wpisy następują na wniosek, a sąd ma czuwać nad tem i w razie potrzeby zmusić do wniesienia podania karami porządkowemi.

d) ustanowienie i odwołanie likwidatorów w razie rozwiązania spółki, wystąpienie likwidatora lub zgaśnięcie jego pełnomocnictwa; podpisy likwidatorów muszą być uwierzytelnione, lub zamieszczone wobec sądu.

Spółka komandytowa:

a) zawiązanie spółki komandytowej mają zgłosić wszyscy spólnicy a więc

także komandytnicy; założenie zakładu filialnego mają zgłosić tylko spólnicy osobiście odpowiedzialni; treść zgłoszenia zawarta jest w art. 151. kod. handl. Wpisy należy ogłosić w całości; jednakże nie ogłasza się nazwiska, zawodu i miejsca zamieszkania komandytników, ani wysokości ich wkładek;

b) zmiana firmy lub siedziby spółki;

c) przystąpienie nowego komandytnika do spółki (zgłoszenie przez wszystkich wspólników);

d) rozwiązanie spółki, wystąpienie komandytnika z całą wkładką, lub zmniejszenie jego wkładki;

e) ustanowienie i odwołanie likwidatorów w razie rozwiązania spółki, wystąpienie likwidatora lub zgaśnięcie jego pełnomocnictwa; podpisy likwidatorów muszą być uwierzytelnione.

Spółka komandytowa na akcye:

a) do rejestru ma być wpisana umowa spółki i dokument zatwierdzający, a nie zawiązanie spółki; sąd musi zbadać, czy kontrakt spółki odpowiada przepisom; treść kontraktu spółki wymieniona jest w art. 175, treść ogłoszenia w art. 176 kod. handl.; wreszcie art. 177 kod. handl. wskazuje dokumenta, które muszą być dołączone do zgłoszenia; zgłoszenie muszą podpisać wszyscy spólnicy osobiście odpowiedzialni; umowa zmieniająca oraz pismo zatwierdzające tę zmianę muszą być tak samo jak umowa pierwotna wpisane w rejestrze handlowym i ogłoszone;

b) rozwiązanie spółki, o ile nie następuje wskutek otwarcia konkursu do majątku spółki; wpis musi nastąpić także wtedy, gdy spółka kończy się przez sam upływu czasu, na który była zawarta.

Spółka akcyjna:

a) do rejestru ma być wpisana umowa spółki i pismo zatwierdzające spółkę a nie zawiązanie spółki (dopóki wpis w rejestrze nie nastąpił, spółka akcyjna jako taka nie istnieje); treść umowy spółki i ogłoszenia podają art. 209 i 210 kod. handl. (zgłoszenie podpisuje zarząd); powstanie zakładu filialnego;

b) uchwała walnego zgromadzenia zmieniająca umowę spółki i pismo zatwierdzające tę zmianę;

c) wpis każdorazowych członków zarządu i zmiany członków zarządu;

d) rozwiązanie spółki, o ile nie następuje wskutek otwarcia konkursu do majątku spółki;

e) rozwiązanie spółki wskutek połączenia się z inną spółką akcyjną;

f) częściowy zwrot kapitału zakładowego spólnikom.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością:

a) wpis kontraktu spółki (§§ 2, 3, 9, 10, 11, ust. z 6 marca 1906 Nr. 58 dz. p. p.); treść ogłoszenia zawarta jest w § 12 pow. ust.; zgłoszenie musi być podpisane przez wszystkich zawiadowców (w myśl § 102 pow. ust. należy przesłać odpis zgłoszenia i załączników prokuratoryi skarbu);

b) wpis każdorazowych zawiadowców, zgaśnięcia lub zmiany uprawnienia do zastępstwa (§ 17 pow. ust.)

c) nazwiska członków rady nadzorczej i wszelkie zmiany w jej składzie (§ 30 pow. ust.)

d) zmiana umowy spółki (§§ 49, 51 pow. ust.), uchwała o podwyższeniu (§ 53 pow. ust.) lub zmniejszeniu (§ 55 pow. ust.) kapitału zakładowego;

e) powstanie zakładu filialnego (§ 59 pow. ust.)

f) rozwiązanie spółki przez sam upływu czasu, na jaki była zawarta, lub wskutek uchwały spólników, orzeczenia sądu, rozporządzenia władzy administracyjnej i otwarcia konkursu. (§ 88 pow. ust).

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze:

(wpisy następują w rejestrze stowarzyszeń, rozp. min. z 14 maja 1873 Nr. 71 dz. p. p.).

a) wpis umowy (statutu) stowarzyszenia (§§ 6, 9, 10 ust. z 9 kwietnia 1873. Nr. 70 dz. p. p.), zmiana umowy, założenie zakładu filialnego;

b) rozwiązanie stowarzyszenia przez sam upływ czasu oznaczonego w umowie, lub wskutek uchwały stowarzyszenia, otwarcia konkursu lub wskutek rozporządzenia władzy administracyjnej (§§ 36—40 pow. ust.).

4. Wpisy uskutecznione w rejestrze handlowym muszą być bezzwłocznie ogłoszone w pismach publicznych; wybór tych pism należy do naczelnika politycznej władzy krajowej po porozumieniu się z sądem handlowym. Wybór ten ogłasza sąd handlowy.

Od stycznia 1902 wydaje drukarnia nadworna pismo „Zentralblatt für die Eintragungen in das Handelsregister", w którym są ogłoszone wpisy w rejestrze handlowym wszystkich sądów handlowych w Austryi; w Galicyi zamieszcza się te ogłoszenia nadto w „Gazecie lwowskiej". (Sądy handlowe we Lwowie, Czortkowie, Kołomyi, Samborze, Tarnopolu i Złoczowie także w „Przeglądzie prawa i administracyi").

W reskr. min. spraw. z 10 grudnia 1901, Nr. 40, dz. rozp. zawarte są zarządzenia, w jaki sposób należy ogłaszać wpisy w „Zentralblatt".

Na ogłoszenia w „Zentralblatt" należy używać formularzy urzędowych. Dla zaoszczędzenia kosztów druku wprowadzone zostały pewne stałe skrócenia mianowicie: Inhaber — I, Zweigniederlassung — Zw. N. Gesellschafter — G, Firmazeichnung—F. Z.

Ponieważ z oznaczenia aktów nie zawsze można dojść, czy chodzi o firmę pojedynczą lub spółkową, należy na wygotowaniu przeznaczonem dla „Zentralblatt" zamieścić kolorowym ołówkiem literę E (Einzelfirma) lub G (Gesellschaftsfirma), gdyż od rodzaju firmy zależy wysokość należytości za ogłoszenie (rozp. min. spraw. z 10 grudnia 1901, Nr. 40, dz. rozp.); obok tych liter należy zamieścić w nawiasie należytość, której od strony zażądano. (dz. rozp. min. spraw. z r. 1906 str. 244).

Ogłoszenia należy przesyłać redakcyi „Zentralblattu" (i gazety urzędowej) po każdem posiedzeniu; wystarcza jednorazowe ogłoszenie. Egzemplarze nadsyłane sądowi należy przechowywać i oprawiać rocznikami. W razie pomyłki w ogłoszeniu należy zażądać natychmiast sprostowania (rozp. min. spr. z 22 listopada 1902, Nr. 52, dz. rozp.).

Sądy galicyjskie posyłają ogłoszenia do „Zentralblatt" i „Gazety lwowskiej" na formularzach polskich, które jednak zawierają skrócenia niemieckie.

Prawdopodobnie z braku porozumienia redakcya „Zentralblatt" zamieszcza obok skróceń tekst polski w całości, a więc posiadacz (I), spólnik (G) i t. d.

Skrócenia polskie nie są dotąd używane, a w ogłoszeniach zamieszczanych w „Gazecie lwowskiej" skrócenia wogóle nie mają zastosowania. Pochodzi to stąd, że „Gazeta lwowska" policza należytość za ogłoszenia według ilości słów bez względu na to, czy są wydrukowane w całości lub w skróceniu; przez skrócenie nie zmniejsza się więc należytość.

W języku polskim możnaby używać np. następujących skróceń: posiadacz (P.), Spólnik (S.), podpis firmy (P. F.), zakład filialny (F.).

W myśl reskr. min. spraw. z 26 kwietnia 1906, Nr. 13 dz. rozp. taryfa należytości za ogłoszenia w „Zentralblatt" i w „Gazecie Lwowskiej" ma być wyłożona w kancelaryi sądowej.

Należytość za ogłoszenia w „Zentralblatt“ należy przesyłać w połowie każdego miesiąca czekiem pocztowym na konto „Zentralhandelsregister“; równocześnie należy przesłać redakcyi spis liczb czynności ogłoszeń, za które przesłano należytość.

Na spisie należy zanotować, której należytości nie można było ściągnąć ($\frac{\text{Firm. 204}}{\text{Rg. A. I. 107}}$ uneinbringlich).

5. Od stycznia 1902 nie zawiadamia się odrębnie władz i zakładów o uskutecznionych wpisach w rejestrze handlowym, z wyjątkiem władz wymienionych w rozp. min. spraw. z 12 lipca 1892 Nr. 25, dz. rozp. i z 18 maja 1874, Nr. 67, dz. p. p.; w szczególności należy zawiadomić:

1. władzę skarbową powołaną do wymiaru podatków bezpośrednich (starostwo, administracyę podatków), jeśli ma być wymierzona także należytość do bezpośredniego uiszczenia, albowiem 5% podatku zarobkowego, przypadającego od wpisu przedsiębiorstwa wynosi więcej, niż stała należytość stemplowa w kwocie 15 K lub 20 K. (ust. z 24 lutego 1905. Nr. 32. dz. p. p.).

2. urząd wymiaru należytości (urząd podatkowy), gdy podano wniosek o wpis firmy spółkowej (także jawnej spółki handlowej) a nie wpisano umowy spółki; w takim razie w myśl poz. tar. 55 uw. 2, ust. o nal. prośbę o wpis uważa się za umowę spółki o ile chodzi o zapłatę należytości.

Sąd nie jest obowiązany przesyłać odpisów dokumentów władzy powołanej do wymiaru należytości, ani też ich uwierzytelniać, zwłaszcza, że przezto strona nie może uwolnić się od obowiązku zgłoszenia dokumentu do wymiaru należytości. Władza skarbowa ma wypełniać rubryki w katastrze podatku zarobkowego na podstawie ogłoszeń zawartych w „Zentralblatt“.

Sądy mają zawiadomić władzę przemysłową o odmówieniu prośbie o wpis jawnej spółki handlowej do rejestru handlowego. (rozp. min. spraw. z 28 maja 1901, Nr. 17, dz. rozp.).

Nr. 197. (185)

Wezwanie do zgłoszenia firmy. [1])

(Art. 19, 26 kod. handl., §§ 7, 10 ust. wprow. kod. handl.).

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 163}}{14}$

Pan *Wiktor Korzeniowski* trudni się według zawiadomienia c. k. *administracyi podatków w Krakowie*, z dnia *2 października 1914*, *przemysłem kuśnierskim*[2]) i ma opłacać od dochodów z tego przedsiębiorstwa wedle wymiaru podatku l. k. *297* państwowy podatek zarobkowy w kwocie *186 K 30 h* rocznie. Ze względu na wysokość opłacanego podatku należy zgłosić przedsiębiorstwo celem wpisania go do rejestru handlowego. (Art. 19 kod. handl. i § 7. ust. wprow. kod. handl.)

Wobec tego należy do dni 14 po doręczeniu tej uchwały albo zgłosić przedsiębiorstwo, albo wykazać, że wniesiono rekurs przeciw wymiarowi podatku.

Firmę można zgłosić albo osobiście do protokołu w kancelaryi oddziału *III.* tego sądu, albo też pisemnie. Zgłaszając firmę osobiście, należy

wykazać tożsamość osoby. Zgłoszenie pisemne musi zawierać uwierzytelniony podpis posiadacza firmy i własnoręczny uwierzytelniony podpis, którego firma będzie używać.

W każdym razie należy przedłożyć albo wymiar podatku albo pokwitowanie.

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.* dnia *8 października 1914.* *S.*

Do wiadomości. Należytość insercyjną (około 5 K) należy złożyć w księdze pieniężnej. Podania o wpis firmy pojedynczej lub jawnej spółki handlowej należy zaopatrzyć zazwyczaj stemplem za 15 K, wyjątkowo stemplem za 20 K (ust. z 24 lutego 1905 Nr. 32. dz. p. p.)

Nr. 197 [1]) Zwykle sądy nie sporządzają na razie osobnych zapisków urzędowych co do każdego kupca lub każdego przedsiębiorstwa przemysłowego, objętego wykazem władzy podatkowej, lecz wygotowują wezwania do zgłoszenia firmy wprost na podstawie wykazu; gdyby wykaz obejmował zbyt dużo nazwisk, można dla ułatwienia sporządzić spis alfabetyczny, który się niszczy, gdy nie jest już potrzebny. Gdy wniesiono prośbę o wpis firmy w rejestrze handlowym, należy dołączyć do aktów firmowych akta postępowania wstępnego, dotyczące tej firmy.

[2]) W razie wątpliwości, czy przemysłowca można uważać za kupca, czy też za rzemieślnika (§ 1 b ust. przem., art. 4 kod. handl.), należy zażądać wyjaśnienia od izby handlowej i przemysłowej, ewentualnie także od odnośnego stowarzyszenia rzemieślników. Sąd może jednak sam przeprowadzić potrzebne dochodzenia i nie jest związany opinią stowarzyszenia. Jako podstawę ocenienia, czy przemysł jest kupiecki, przyjmują sądy zwykle: prowadzenie ksiąg kupieckich i rodzaj podziału pracy.

Nr. 198. (186)

Zapytanie w sprawie rekursu przeciw wymiarowi podatku.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 273}}{14}$

Do c. k. Administracyi podatków [Starostwa] w *Krakowie.*

Wiktor Korzeniowski, kuśnierz w Krakowie, Grodzka 3, wezwany (a) do zgłoszenia firmy oświadczył (a), że wniósł (a) rekurs przeciw wymiarowi podatku zarobkowego [1]) [2]) z dnia *23 lipca 1914 l. k. 297.*

Podpisany sąd uprasza o zawiadomienie, czy twierdzenie to jest prawdziwe. Nadto uprasza się o zawiadomienie we właściwym czasie, jak rekurs został załatwiony.

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie,* Oddz. *III.* dnia *2 listopada 1914.* *S.*

Nr. 198 [1]) Obowiązek płacenia podatku rozpoczyna się od pierwszego dnia tego kwartału kalendarzowego, w którym rozpoczęto przemysł podlegający opodatkowaniu; w razie przesiedlenia opłaca się podatek w miejscu nowej siedziby zwykle

dopiero od następnego kwartału; nabywca przedsiębiorstwa już istniejącego opłaca zawsze podatek dopiero od następnego kwartału; wymiar podatku zarobkowego wyznacza się zazwyczaj na 2 lata, rozdzielenie między opodatkowanych następuje corocznie (§§ 65, 71, 72, 35, 51 ust. z 25 października 1896, Nr. 220. dz. p. p.)

[2]) Termin do rekursu wynosi dni 30; odwołanie przeciw wymiarowi stopy podatkowej rozstrzyga krajowa władza skarbowa.

Nr. 199. (187)

Zgłoszenie wpisu firmy pojedynczej, wykreślenia lub innych zmian.

(Art. 19, 21, 25, kod. handl., §§ 7 i nast. ust. wprow. kod. handl., § 21 rozp. min. z 9 marca 1863, Nr. 27 dz. p. p., § 321 l. 8 instr. sąd.)

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 92}}{\text{Rej. A. I. 272/1}}$

C. k. sąd krajowy jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.* dnia *2 lutego 1914.*

Zgłoszenie do rejestru handlowego.[1]) [2])

Obecni:

Jan Sotowicz, kanc.

Amalia Braun, właścicielka cukierni i jej mąż Zygmunt Braun, ajent handlowy, zamieszkali w Krakowie, Floryańska 9.

Sprawdzenie tożsamości:[3]) *Tożsamość stwierdza znany sądowi p. Antoni Zbroja, przedsiębiorca budowlany w Krakowie, Gertrudy 27; nadto przedłożono metrykę ślubu.*

Na podstawie dokumentów:[4]) *wymiaru podatku administracyi podatków w Krakowie z 26 stycznia 1914 l. k. 98, według którego Amalia Braun ma opłacać z dochodów przedsiębiorstwa cukierniczego podatek zarobkowy w kwocie 129 K 60 h.*, zgłasza się do wpisania w rejestrze handlowym, co następuje:

Siedziba firmy:[5]) *Kraków, Floryańska 9.*

Brzmienie firmy:[6]) *Amalia Braun.*

Przedmiot przedsiębiorstwa:[7]) *cukiernia.*

Posiadacz:[8]) *Amalia Braun.*

Prokurzysta: *Zygmunt Braun.*

Podpis firmy: *Posiadaczka będzie podpisywać:*

Amalia Braun.

P. Zygmunt Braun będzie podpisywać:

Amalia Braun

pp. Z. Braun.

Podpis własnoręczny:

Jan Sotowicz. *Amalia Braun.*
Zygmunt Braun.
Antoni Zbroja.

Nr. 199 [1]) Kancelarya może spisać ustne zgłoszenie firmy do rejestru handlowego jedynie na polecenie sędziego (§ 321. ust. 8. instr. sąd., § 55. ust. o org. sąd.)

[2]) Podania o wpis w rejestrze handlowym firmy, zmiany firmy, zmiany posiadacza, należy zaopatrzyć stemplem za 15 K, jeśli zaś firma posiada zakład filialny, stemplem za 20 K; jeśli 5% opłacanego podatku zarobkowego przewyższa tę kwotę, urząd wymiaru należytości ściąga nadwyżkę nakazem płatniczym (ust. z 27 lutego 1905, Nr. 32. dz. p. p.); podania o wpis prokury, likwidatorów i praw żony kupca z umowy małżeńskiej należy zaopatrzyć stemplem za 10 K (pierwszy arkusz).

[3]) W myśl § 21 rozp. min. z 9 marca 1863 Nr. 27 dz. p. p. należy przestrzegać ogólnych przepisów o uwierzytelnianiu podpisów.

[4]) Przedłożone sądowi dokumenta mają stwierdzać, że przedsiębiorstwo jest przedsiębiorstwem handlowem lub przemysłem handlowym, tudzież że od przedsiębiorstwa opłaca się podatek oznaczony ces. rozp. z 11 lipca 1898, Nr. 124. dz. p. p. Zwykle nie trzeba żądać od zgłaszającego karty przemysłowej, koncesyi i t. d., gdyż rodzaj przedsiębiorstwa wymieniony jest w wykazie władzy podatkowej lub w wymiarze podatku, a władza podatkowa jest obowiązana zbadać, czy osoba zgłaszająca przemysł do opodatkowania ma wogóle prawo trudnić się tym przemysłem.

Zdarza się, że ta sama osoba prowadzi w jednym lokalu kilka przedsiębiorstw, z których nie wszystkie są przedsiębiorstwami handlowemi; w takim razie obowiązek zgłoszenia przedsiębiorstwa do rejestru handlowego zależy od wysokości podatku opłacanego jedynie od przedsiębiorstwa handlowego (np. księgarnia i wypożyczalnia książek; tylko pierwsza jest przedsiębiorstwem handl.); ustawa o bezpośrednich podatkach osobistych zawiera w § 37 następujące postanowienie w tym kierunku:

„Jeżeli przedsiębiorca prowadzi w tym samym lokalu rozmaite rodzaje przedsiębiorstw, komisya (podatkowa) ma ustanowić łączną stopę podatku od całego przedsiębiorstwa; może jednak orzec, ile z tej stopy podatkowej przypada na każdy rodzaj przemysłu, na żądanie zaś jest obowiązana podział ten uskutecznić."

Zwyczajnie nie trzeba badać, czy zgłaszający przedsiębiorstwo do rejestru handl. ma prawo prowadzenia samoistnie przemysłu, gdyż ma to zbadać władza administracyjna, udzielając zezwolenia na prowadzenie przemysłu lub handlu. (§ 2. ust. przem.) Jeżeli małoletni prosi o wydanie mu karty przemysłowej, musi przedłożyć władzy administracyjnej zezwolenie prawnego zastępcy względnie władzy opiekuńczej na osobiste prowadzenie przemysłu (osobistego lub koncesyonowanego); małoletnim przed skończeniem 20 roku życia można wydać takie zezwolenie tylko z przyczyn szczególnie ważnych i po zbadaniu osobistych przymiotów i zdolności małoletniego (§ 174, 252. ust. cyw., reskr., min. z 19 marca 1860 L. 2712). Z ostrożności należy w razie przejścia firmy na spadkobierców stwierdzić, czy posiadacz firmy jest pełnoletni.

[5]) W większych miastach należy wymienić dzielnicę, ulicę i numer domu. Jeśli firma ma swą siedzibę w okręgu innego sądu, należy wymienić sąd ten w nawiasie (dz. rozp. min. spraw. z r. 1910 str. 260).

[6]) Spisując protokół należy zwracać baczną uwagę, aby nie zamieścić

w brzmieniu firmy takich dodatków, które nie odpowiadałyby woli stron. (III. l. 2. rozp. min. spraw. z 10 grudnia 1901. Nr. 40 dz. rozp.)

[7]) Należy o ile możności jak najdokładniej wymienić przedmiot przedsiębiorstwa; w razie potrzeby można zażądać urzędowego wyjaśnienia; zakres uprawnienia przemysłowego należy ocenić według treści karty przemysłowej lub koncesyi; w myśl § 37. ust. przem., każdy przemysłowiec ma nieograniczone prawo sprzedawać towary własnego wyrobu i jest obowiązany zgłosić samoistne przedsiębiorstwo handlowe dopiero wówczas, jeśli handluje także innymi towarami.

[8]) Nie należy skracać imion.

Nr. 200. (190)

Zgłoszenie firmy spółkowej.

(Art. 5, 88 kod. handl., § 7 ust. wprow. kod. .handl., § 21 rozp. min. z 9 marca 1863, Nr. 27 dz. p., § 321 l. 8 instr. sąd.).

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 96}}{\text{Rej. A. I 98/1}}$

C. k. sąd krajowy jako handlowy *w Krakowie,* Oddz. *III.*
dnia *12 czerwca 1914.*

Zgłoszenie do rejestru handlowego.

Obecni:

Józef Saturn kanc. — *Jan Kant i Leon Fischer, kupcy w Krakowie, ul. Wielopole 4.*

Sprawdzenie tożsamości:[1]) — *Tożsamość stwierdza Jan Syrop, woźny sąd. w Krakowie i Wiktor Surówka, budowniczy w Krakowie.*

Na podstawie dokumentów: *wymiaru podatku administracyi podatków w Krakowie z 4 marca 1914, l. k. 100, według którego opłacamy z dochodów przedsiębiorstwa „regulacya rzek" podatek zarobkowy w kwocie 141 K,* zgłasza się do wpisania w rejestrze handlowym, co następuje:

Siedziba firmy: *Kraków, ul. Pańska 4.*

Brzmienie firmy: *„Jan Kant i Leon Fischer".*

Przedmiot przedsiębiorstwa: *regulacya rzek.*

Rodzaj spółki: *jawna spółka handlowa.*

Spółka rozpoczęła swe czynności dnia: *1 lutego 1914.*

Spólnicy osobiście odpowiedzialni: *Jan Kant i Leon Fischer, przedsiębiorcy w Krakowie, ul. Wielopole 4.*

[Prokurzyści:]

Spólnicy uprawnieni do zastępstwa: *Obaj spólnicy zbiorowo.*

Podpis firmy: *Kant & Fischer, mianowicie Jan Kant ma wpisać nazwisko „Kant“, zaś Leon Fischer nazwisko „& Fischer“.*

Podpisy własnoręczne:

Saturn.

Jan Kant.
Leon Fischer.
Jan Syrop.
Wiktor Surówka.

Nr. 200 [1]) Ponieważ zgłoszenie przedsiębiorstwa do wymiaru podatku musi być podpisane przez wszystkich spólników, są oni wszyscy zwykle wymienieni w nakazie płatniczym. Gdyby tego nie było, może sąd i tak dozwolić wpisu w rejestrze handlowym, gdyż przedsiębiorca mógł także po wymierzeniu podatku zawrzeć spółkę z innymi.

Nr. 201. (188)

Wpis firmy pojedynczej.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 63}}{\text{Rej. A. I. 1021/1}}$

Wpis firmy pojedynczej.

Do rejestru wpisano dnia *4 marca 1914:*

Siedziba firmy: *Kraków, ul. Grodzka 3.*

Brzmienie firmy: *„Józef Gołąb“.*

Przedmiot przedsiębiorstwa: *spedycya i handel węglami.*

Posiadacz: *Józef Gołąb, spedytor kolejowy we Lwowie, ul. Sykstuska 9.*

Filia zakładu głównego[2]) *istniejącego pod firmą „Józef Gołąb“ we Lwowie, Sykstuska 9.*

Prokurę udzielono Antoniemu Strzałkowskiemu w Krakowie, Grodzka 3.

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie,* Oddz. *VIII.* dnia *4 marca 1914.*

S.

Doręczyć.

1. Ogłoszenie
   a) Zentralblatt — ogłoszono *9 marca*
   b) Gazeta lwowska — dnia *8 marca*
   c)

Należytość ma uiścić *Józef Gołąb.* Wpisano dnia *4 marca.*

2. [Administracya podatków – Starostwo] K.
3. Wnioskodawca z *zał.* Spis imienny.[4])
4. *Sąd kraj. jako handl. we Lwowie*[3]) Zapisek statystyczny.[5])

Nr. 201 [1]) Formularza tego należy użyć na referat, wygotowanie uchwały i edyktu. W formularzu zamieszczony jest zwrot „do rejestru wpisano dnia . . .“, albowiem w chwili doręczenia uchwały wpis rzeczywiście jest już wykonany.

[2]) Wpisy dotyczące zakładu filialnego muszą być takie same, jak co do zakładu głównego; wobec tego przy zgłoszeniu zakładu filialnego należy przedłożyć wyciąg z rejestru handl. odnoszący się do zakładu głównego; często jednak sądy wpisują udzielenie prokury, która nie jest jeszcze wpisana przy zakładzie głównym, jeżeli tylko prokura nie jest ograniczona w sposób w art. 43. kod. handl. wyszczególniony. Powszechnie nie wymaga się w praktyce, aby od zakładu filialnego opłacano podatek w kwocie przewidzianej w ces. rozp. z 11 lipca 1898, Nr. 124 dz. p. p. Ocena, czy przedsiębiorstwo prowadzone w innem miejscu należy uważać za zakład filialny, należy do sądu.

[3]) Postanowienia zawarte w §§ 59 i 60 ust. z 6 marca 1906, Nr. 58, dz. p. p. wskazują co do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, w którym sądzie handlowym należy zgłosić założenie zakładu filialnego i kiedy sąd handlowy, w którego okręgu znajduje się zakład filialny, ma zawiadomić o wpisie sąd handlowy, w którego okręgu znajduje się zakład główny; natomiast co do innych firm art. 21 kod. handl. postanawia tylko, że firmę należy zgłosić także w właściwym sądzie handlowym zakładu filialnego, w innem miejscu lub innej gminie założonego; zakład filialny powinien być także wpisany w rejestrze handlowym zakładu głównego, o co strona ma się postarać. Często jednak sąd zakładu filialnego zawiadamia sąd zakładu głównego o dokonanym wpisie i wykreśleniu firmy, a wtedy sąd zakładu głównego zarządza wpisy z urzędu.

[4]) W myśl § 16, rozp. min. z 9 marca 1863, Nr. 27, dz. p. p. należy prowadzić spis imienny wszystkich firm; wobec tego nie prowadzi się już spisu imiennego do dziennika spraw firmowych (§ 78 instr. sąd.).

[5]) W myśl § 400 instr. sąd. sądy handlowe mają przesyłać corocznie w lutym centralnej komisyi statystycznej wykaz wpisów, które dotyczą spółek akcyjnych, towarzystw zarobkowych i gospodarczych, tudzież dołączyć do tego wykazu sumaryczny spis ilości wpisów i wykreśleń firm handlowych, i to oddzielnie co do firm pojedynczych i co do spółek jawnych i komandytowych.

Reskr. min. spraw. z 23 października 1906, L. 18634 i z 2 lutego 1908 L. 2038 został wprowadzony taki wykaz także co do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Nr. 202. (nowy)

Wpis jawnej spółki handlowej.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 96}}{\text{Rej. A. I. 98/1}}$

Do rejestru wpisano dnia *14 czerwca 1914:*

Siedziba firmy: *Kraków ul. Pańska 4.*

Brzmienie firmy: *„Jan Kant i Leon Fischer“.*

Przedmiot przedsiębiorstwa: *regulacya rzek.*

Rodzaj spółki:[1]) jawna spółka handlowa od *1 lutego 1914.*

Spólnicy:[2]) *Jan Kant i Leon Fischer, przedsiębiorcy w Krakowie, ul. Wielopole 4.*

Spólnicy uprawnieni do zastępstwa:[3]) *obaj spólnicy zbiorowo.*

Podpis firmy:[4]) *obaj spólnicy, mianowicie Jan Kant słowem „Kant", zaś Leon Fischer słowami: „& Fischer".*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie* Oddz. *III.*
14 czerwca 1914. *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie.
   a) Zentralblatt
   b) Gazeta lwowska } ogłoszono *19 czerwca.*
   c) } dnia *20 czerwca.*

   Należytość ma uiścić *Jan Kant.*
2. [Administracya podatków — Starostwo]
3. [Urząd wymiaru należytości — Urząd podatkowy]
4. Wnioskodawca — [— z]
   a) Jan Kant z zał.
   b) Leon Fischer

Wpisano dnia *14 czerwca 1914.*
Spis imienny. *K.*
Zapisek statystyczny.

Nr. 202. [1]) Rodzaj spółki należy wyrazić w takich słowach, jakich używa kod. handl.

[2]) Dodatek (spólnik) „osobiście odpowiedzialny" należy zamieścić tylko przy spółkach komandytowych. Nazwiska komandytników wymienia się tylko w uchwale, nie zaś w ogłoszeniu.

[3]) Należy ściśle odróżniać uprawnionych do zastępstwa od zawiadowców; nazwisk zawiadowców nie należy wpisywać w rejestrze handlowym ani ogłaszać; uprawnienie do zastępstwa ogłasza się jedynie wówczas, jeśli różni się od typu normalnego ustawą przewidzianego (art. 86, ust. 4, kod. handl.).

[4]) W myśl rozp. min. spraw. z 16 kwietnia 1902, Nr. 18, dz. rozp. należy w razie wpisu do rejestru handlowego firmy spółkowej, lub zmian co do osób uprawnionych do zastępstwa spółki ogłosić, który spólnik i w jaki sposób będzie podpisywał firmę. W ogłoszeniu nie należy opisywać obrazu (facsimile) podpisu.

Nr. 203. (191)

Wpis firmy spółkowej.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 306}}{\text{Rej. B. I. 13/1}}$

Do rejestru wpisano dnia *15 czerwca 1914:*

Siedziba firmy: *Trzebinia.*

Brzmienie firmy: *„Galicyjska akcyjna fabryka sody amoniakalnej" po niemiecku: „Galizische Ammoniak-Soda-Fabriks-Aktiengesellschaft".*

Przedmiot przedsiębiorstwa: *zakupno i urządzenie maszyn i aparatów, służących do wytwarzania sody amoniakalnej, jakoteż wszelkich innych chemikaliów, wytwarzanie sody amoniakalnej, krystalicznej, gryzącej,*

zakupno lub dzierżawa innych, takiemu samemu lub podobnemu celowi fabrycznemu służących przedsiębiorstw i zakładów; udział w podobnych przedsiębiorstwach, uzyskanie i zużytkowanie patentów i przywilejów, odnoszących się do produkcyi lub użytku chemikaliów wszelkiego rodzaju.

Rodzaj spółki: *towarzystwo akcyjne; statuta zatwierdzone reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 1/5 1913, L. 5312 i dekretem c. k. Namiestnictwa we Lwowie z 19/4 1913 L. 5022.*

Czas trwania: *nieograniczony.*

Kapitał zakładowy: *1,500.000 K, podzielony na 7.500 sztuk akcyi po 200 K, opiewających na okaziciela.*

Podpis firmy: *Pod brzmieniem firmy w polskim lub niemieckim języku wyciśniętem stampilą, lub napisanem przez kogokolwiek, podpisze się dwóch członków rady zawiadowczej pełnem imieniem i nazwiskiem. Rada zawiadowcza składa się z czterech członków.*

Członkami rady zawiadowczej wybrani: Juliusz Soboń, prywatny w Trzebini, Józef Tracz, fabrykant w Krakowie, Krótka 3, Ignacy San, prywatny w Chrzanowie, Wiktor Nosek, inżynier w Krakowie, ul. Grodzka 12.

Ogłoszenia: *w „Wiener Zeitung“ i „Nowej Reformie“.*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.*

dnia *15 czerwca 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Zentralblatt
   b) Gazeta lwowska
   c) *Nowa Reforma*

   ogłoszono dnia *19 czerwca*, *19 czerwca*, *20 czerwca*

   Należytość ma uiścić: *adw. dr. Schindler.*
2. [Administracya podatków — Starostwo]
3. [Urząd wymiaru należytości — Urząd podatkowy]
4. Wnioskodawca z zał.

do rąk adw. Dra Schindlera.

Wpisano dnia *15 czerwca*

K.

Spis imienny.
Zbiór dokumentów.
Wykaz statystyczny.

Nr. 204. (nowy)

Wpis spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.[1])

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 534}}{\text{Rej. C. I. 40/1}}$

Wpisano do rejestru dnia: *18 marca 1914:*

Siedziba firmy: *Wieliczka.*

Brzmienie firmy: *„Wielicka Fabryka mydła F. Obtułowicz, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“.*

Przedmiot przedsiębiorstwa: *wyrób i sprzedaż mydła, świec, proszków do prania i innych produktów pokrewnych.*

Umowa spółki z dnia:[2]) *9 marca 1914 L. r. 10.233.*

Wysokość kapitału zakładowego: *122.000 K.*

Na kapitał wpłacono gotówką: *122.000 K.*

Zawiadowcy: *Franciszek Obtułowicz, przemysłowiec w Wieliczce i Czesław Obtułowicz, przedsiębiorca w Wieliczce.*

Prokurzyści: *Jan Saturn.*

Uprawnieni do zastępstwa: *obaj zawiadowcy spólnie lub jeden z nich spólnie z prokurzystą.*

Podpis firmy: Brzmienie firmy podpisywać będą wspólnie *obaj zawiadowcy początkowemi literami imion i nazwiskami, lub też jeden zawiadowca i prokurzysta, który podpisze się imieniem i nazwiskiem z dodatkiem: „p. pa“.*

Ogłoszenia następują przez *umieszczenie w jednym z dzienników krakowskich.*

Umowa spółki zawiera następujące postanowienia co do wkładek nie w gotówce (Apports): *Spółka obejmuje fabrykę mydła Franciszka Obtułowicza jako część kapitału zakładowego za kwotę 43.000 K.*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.*
dnia *8 czerwca 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Zentralblatt } ogłoszono dnia *23 czerwca*
   b) Gazeta lwowska } ogłoszono dnia *23 czerwca*
   c) *Nowa Reforma* } ogłoszono dnia *27 czerwca*

   Należytość ma uiścić: *F. Obtułowicz.*
2. [Administracya podatków – Starostwo]
3. Izba handlowo-przemysłowa[3])
4. [Urząd wymiaru należytości - Urząd podatkowy]
5. Prokuratorya skarbu z odpisem podania i załączników.[4])
6. Wnioskodawca z zał.
7. Wpisano dnia *18 czerwca*
   K.

Spis imienny.
Zbiór dokumentów.
Zapisek statystyczny.

Nr. 204. [1]) W myśl reskr. min. spraw. z 27 kwietnia 1907, L. 9963/7, należy na oznaczenie niemieckich wyrażeń „Gesellschaften mit beschränkter Haftung“ używać zawsze w języku polskim terminologii „spółki z ograniczoną odpowiedzialnością“, a nie „spółki z ograniczoną poręką“.

Wyraz „odpowiedzialność“ zamiast „poręka“ odpowiada lepiej także przy

stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych; wyrażenia „stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze z (nie) ograniczoną odpowiedzialnością“ używają również Rosenblatt i Wróblewski w polskim wydaniu kodeksu handl.

[2]) Jeśli spółkę zawarto na pewien oznaczony czas, należy zamieścić w ogłoszeniu odnośne postanowienie umowy.

[3]) Należy zawiadomić w myśl rozp. min. spraw. z 26 kwietnia 1906, Nr. 12 dz. rozp.

[4]) W myśl § 102, ust. z 6 marca 1906 Nr. 58, dz. p. p. należy przesłać prokuratoryi skarbu odpisy podania i załączników, gdy chodzi o wpis spółki, zmiany umowy spółki, podwyższenia lub zmniejszenia kapitału zakładowego; odpisów ma dostarczyć strona; odpisy przed przesłaniem należy porównać z oryginałami (rozp. min. spraw. z 26 kwietnia 1906, Nr. 12, dz. rozp.).

Nr. 205. (nowy)

Wpis stowarzyszenia.[1]) [2])

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 199}}{\text{Stow. IV. 135/1}}$

Wpisano do rejestru stowarzyszeń dnia *17 maja 1914:*

Siedziba stowarzyszenia: *Pogorzyce (sąd pow. Chrzanów).*

Brzmienie firmy: *„Ludowa Kasa zaliczkowa w Pogorzycach“*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością.

Przedmiot przedsiębiorstwa: *popieranie zarobku i gospodarstwa członków przez udzielanie kredytu.*

Umowa stowarzyszenia (statut) *z 5 lutego 1914.* (nie ogłaszać). Udział wynosi *5 kor.* i jest płatny *przy wstąpieniu.*

Każdy członek odpowiada swoim udziałem i *2* krotną kwotą udziału. Ogłoszenia następują przez *jednorazowe ogłoszenie w którymkolwiek dzienniku krakowskim.*

Zarząd składa się z *3* członków. Członkami zarządu są: *dr. Witold Sikorski, lekarz w Pogorzycach, Jan Drąg, wójt w Pogorzycach i ks. Jan Potok, proboszcz w Pogorzycach.*

Uprawnieni do zastępstwa: *dwaj członkowie zarządu spólnie.*

Podpis firmy: Brzmienie firmy podpisywać będą spólnie *dwaj członkowie zarządu.*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie,* Oddz. *III.*
dnia *17 maja 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Gazeta lwowska
   b) } ogłoszono dnia *17 maja*

Należytość ma uiścić *stowarzyszenie*

2. Namiestnictwo z odpisem statutu[3])
3. Starostwo – [Magistrat] [3])
4. Biuro patronatu spółek – [rolniczych] – oszczędności i pożyczek
5. Stowarzyszenie – z *zał.*
6. Doniesienie do Zentralblatt

Wpisano dnia *17 maja*

K.

Spis imienny.
Zbiór dokumentów.
Zapisek statystyczny.[4])
Zapisek rewizyi.[5])

Nr. 205. [1]) Przepisy o rejestrze handlowym i rozp. min. z 10 grudnia 1901, Nr. 40, dz. rozp. należy stosować jako uzupełnienie przepisów o rejestrze stowarzyszeń z 14 maja 1873, Nr. 71, dz. p. p.

[2]) Ust. z 21 maja 1873, Nr. 87, dz. p. p. przyznaje stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym utworzonym w myśl ust. z 9 kwietnia 1873, Nr. 70, dz. p. p. szereg ulg co do należytości stemplowych i należytości bezpośrednich; szczególne ulgi dla stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych zawiera ust. z 1 stycznia 1889, Nr. 91, dz. p. p.

[3]) Należy zawiadomić władzę polityczną w myśl reskr. min. spraw. z 29 kwietnia 1895, L. 5892. O wpisie firmy i zmianie statutów spółek budowlanych, opartych na wzajemności, należy zawiadomić także ministerstwo robót publicznych.

[4]) Przepisy o wykazach statystycznych zawarte są w reskr. min. spraw. z 14 października 1882, L. 8504 i z 25 stycznia 1910, Nr. 3, dz. rozp.

[5]) W myśl rozp. min. z 24 czerwca 1903, Nr. 134, dz. p. p. należy prowadzić zapisek rewizyi stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nr. 206. (192)[1])

Zmiany dotyczące wpisanej już firmy pojedynczej lub spółkowej.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 126}}{\text{Rej. A. I. 105/2}}$

Zmiany odnoszące się do firmy już wpisanej.

Dnia *19 czerwca 1914* przy firmie:
brzmienie: *Franciszek Krzyżanowski*
siedziba: *Bochnia*
przedmiot przedsiębiorstwa: *pracownia tapicerska*
wpisano w rejestrze następujące zmiany: [2]) *Zmiana brzmienia firmy na: „Franciszek Krzyżanowski & Kazimierz Karwin“*
Przystąpił: Kazimierz Karwin, tapicer w Bochni.

Forma spółki: jawna spółka handlowa od 2 czerwca 1914.

Spólnicy osobiście odpowiedzialni: Franciszek Krzyżanowski, tapicer i Kazimierz Karwin, tapicer, obaj w Bochni.

Upoważniony do zastępstwa spółki: [3]) *wyłącznie Kazimierz Karwin.*

Podpis firmy: pod brzmieniem firmy podpis Kazimierza Karwina początkową literą imienia i nazwiskiem.

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.*
dnia *19 czerwca 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Zentralblatt (*dodać: siehe 32 ex 1912*)[4]) } ogłoszono *19 czerwca*
   b) Gazeta lwowska } dnia *19 czerwca*
   c)
   Należytość ma uiścić *Kazimierz Karwin*
2. [Administracya podatków] – Starostwo.
3. Wnioskodawca z *zał.* Wpisano dnia *19 czerwca.*
4. Zbiór dokumentów. *K.*

Nr. 206. [1]) Najczęstsze wypadki użycia tego formularza są następujące: udzielenie i wykreślenie prokury; zmiana osób uprawnionych do zastępstwa; ustąpienie lub wybór nowych członków zarządu; zmiana brzmienia firmy przez zamieszczenie dodatku; zmiana siedziby przedsiębiorstwa (w okręgu tego samego sądu); zmiana posiadacza; zmiana firmy pojedynczej na firmę spółkową i odwrotnie.

[2]) W myśl art. 51, punkt 2, rozp. wyk. do ust. z 25 października 1896, Nr. 220 dz. p. p. należy przyjąć zmianę posiadacza lub zmianę firmy, gdy to samo przedsiębiorstwo jest prowadzone bez przerwy w tym samym lokalu przez następcę; natomiast gdyby następca rozpoczął prowadzić przedsiębiorstwo po dłuższej przerwie, lub zmienił rodzaj albo lokal przedsiębiorstwa, należy uznać, że powstało nowe przedsiębiorstwo.

W tym kierunku postanawia § 56, ust. przem. co następuje:

Po śmierci przemysłowca winien dziedzic lub zapisobierca zgłosić przemysł u władzy na swoje imię, jeśli chce go dalej prowadzić. Również potrzeba nowego zgłoszenia, jeśli zakład przemysłowy na mocy aktu między żyjącymi przejdzie na inną osobę. Jeśli przemysł jest koncesyonowany, natenczas w obu przypadkach potrzeba nowej koncesyi.

Jedynie na rachunek wdowy, przez czas jej wdowieństwa, lub na rachunek małoletnich dziedziców, póki nie osiągną pełnoletności, wolno prowadzić dalej przemysł koncesyonowany lub rzemiosło na podstawie starej koncesyi, względnie karty przemysłowej. Do dalszego prowadzenia przemysłu na rachunek masy podczas postępowania konkursowego lub spadkowego nie trzeba ani nowego uwiadomienia ani koncesyi. W tym i poprzedzającym wypadku, trzeba ustanowić zdolnego zarządcę w myśl § 55, jeśli tego natura przemysłu wymaga.

[3]) W razie wstąpienia lub wystąpienia jawnego spólnika, uprawnionego do zastępstwa, należy również ogłosić zmianę osób uprawnionych dotychczas do zastępstwa; jeśli wstępuje spólnik, który nie jest uprawniony do zastępstwa, należy powtórzyć ogłoszenie co do osób uprawnionych do zastępstwa.

[4]) Na końcu ogłoszenia o wykreśleniu i zmianach firmy istniejącej, lub o wykreśleniu firmy w rejestrze handlowym jednego sądu, a wpisaniu jej do rejestru

handlowego innego sądu, należy powołać liczbę bieżącą ostatniego ogłoszenia w „Zentralblatt“ dotyczącego tej firmy. Jeśli w tym samym numerze ogłasza się 2 wpisy, które pozostają z sobą w związku, należy to uwidocznić. Zmianę lub dodatek, który stanowi istotną treść wpisu, należy podkreślić.

Nr. 207. (nowy)

Zmiany dotyczące już wpisanego stowarzyszenia.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 132}}{\text{Stow. IV. 15/7.}}$

W rejestrze stowarzyszeń wpisano dnia *3 maja 1914*
przy stowarzyszeniu: *„Spółka oszczędności i pożyczek w Nowej wsi“*, stowarzyszenie zarejestrowane z *nie*ograniczoną odpowiedzialnością, następujące zmiany: *Wystąpił członek zarządu Jan Nieć, wybrany członkiem zarządu Józef Kowal.*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III*,
dnia *3 maja 1914*. *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Gazeta lwowska } ogłoszono
   b) } dnia *8 maja*
   Należytość ma uiścić *stowarzyszenie*
2. Stowarzyszenie
3. Wpisano dnia *3 maja*.

K.

Nr. 208. (nowy)

Likwidacya stowarzyszenia.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 345}}{\text{Stow. III. 12/6}}$

W rejestrze stowarzyszeń wpisano dnia *9 maja 1914*
przy stowarzyszeniu: *„Rolnicza spółka magazynowa w Bochni“* stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością:

Uchwałą walnego zgromadzenia z *dnia 5 kwietnia 1914*
rozwiązano stowarzyszenie i zarządzono jego likwidacyę.

Likwidatorzy: *Władysław Korzeń, oficyał rady powiat. w Bochni, Stanisław Surówka, właśc. dóbr w Bochni i Władysław Kosiba, urzędnik tow. zalicz. w Bochni.*

Firma likwidacyjna: *Rolnicza spółka magazynowa w Bochni, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością „w likwidacyi“*

Podpis firmy: Likwidatorzy będą wspólnie podpisywać firmę likwidacyjną.

(*Zarząd wzywa się, aby wykazał do 9 czerwca 1914, iż ogłoszono 3 krotnie likwidacyę stowarzyszenia w pismach do tego przeznaczonych i wezwano wierzycieli do zgłoszenia swych wierzytelności*).[1])

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.*
dnia *9 maja 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Gazeta lwowska } ogłoszono dnia *9 maja*
   b) }
   Należytość ma uiścić *Stow.*
2. Namiestnictwo
3. Starostwo – Magistrat
4. Stowarzyszenie (z wezwaniem, pieczątka)
5. Doniesienie do Zentralblatt

Raptularz *9 czerwca*

Wpisano dnia *9 maja*

K.

Wykaz statystyczny

Nr. 208. [1]) Ustęp ten zamieszcza się tylko na wygotowaniu przeznaczonem dla stowarzyszenia; można go wycisnąć pieczątką.

Nr. 209. (193)

Wezwanie o wykreślenie firmy.[1])

(Art. 25, 26, 19 kod. handl., § 10 ust. wprow. kod. handl.)

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 1327}}{\text{Rej. A. I. 10/5}}$

Według zawiadomienia c. k. *administracyi podatków w Krakowie* wymierzony Panu(i) podatek zarobkowy od *handlu towarami korzennymi został odpisany.*[2])

Wobec tego należy w myśl artykułu 25 kod. handl. zgłosić[3]) wykreślenie firmy, a to do dni 14 po doręczeniu tego wezwania.[4])

Wykreślenie można zgłosić albo osobiście do protokołu w kancelaryi *III.* oddziału tego sądu albo też pisemnie.

Zgłaszając wykreślenie osobiście, należy wykazać tożsamość osoby. Zgłoszenie pisemne musi zawierać sądownie lub notaryalnie uwierzytelniony podpis posiadacza firmy.[5])

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy *w Krakowie*, Oddz. *III.*
dnia *8 lipca 1914.* *S.*

Nr. 209. [1]) W razie przeniesienia przedsiębiorstwa do okręgu innego sądu handlowego, należy firmę w sądzie dawnej siedziby wykreślić, a w drugim wpisać jako nową; przeniesienie przedsiębiorstwa do innej miejscowości w okręgu tego

samego sądu handlowego uważa się jedynie za zmianę, którą należy wpisać w rejestrze handlowym.

[2]) Ust. z 25 października 1896. Nr. 220 dz. p. p. zawiera następujące postanowienia co do odpisania podatku:

§ 67. Podatek zarobkowy odpisuje się na prośbę opodatkowanego 1. gdy przemysł zostanie zaniechany, 2. w razie trwałego zupełnego zawieszenia przedsiębiorstwa.

§ 69. Odpisanie podatku zarobkowego zarządza się z urzędu, jeśli przedsiębiorstwo lub zatrudnienie podlegające podatkowi, zostało zawieszone, a opodatkowany umrze, lub miejsce jego pobytu dłużej niż od roku nie jest znane.

[3]) Sądy wykreślają firmę z urzędu, gdy nikt nie zgłosił się do spadku po przemysłowcu, lub gdy kilkakrotne wezwanie o wykreślenie firmy nie odniosło skutku, a grzywien nie można było ściągnąć. Redakcyę „Zentralblatt“ należy zawiadomić we wykazie miesięcznym, że należytości za ogłoszenie nie można ściągnąć.

[4]) Kary porządkowe nałożone z powodu nie usłuchania polecenia sądowego, przypadają funduszowi ubogich w siedzibie sądu handlowego; nie można ich zamienić na areszt.

[5]) Pouczenie to zgodne jest z praktyką.

Nr. 210. (194)

Wykreślenie firmy.

Liczba czynności $\frac{\text{Firm. 890}}{\text{Rej. A. I. 18/7}}$

Dnia *8 maja 1914* wykreślono w rejestrze wskutek *zwinięcia przedsiębiorstwa:* [1]) [2])

Siedziba firmy: *Kraków, Wolska 5.*

Brzmienie firmy: *Aleksander Zięba.*[3])

Przedmiot przedsiębiorstwa: *droguerya i perfumerya.*

C. k. sąd *krajowy* jako handlowy w *Krakowie*, Oddz. *III.*

dnia *8 maja 1914.* *S.*

Doręczyć:

1. Ogłoszenie
   a) Zentralblatt *(dodać: siehe 822/12)* } ogłoszono *14 maja*
   b) Gazeta lwowska } dnia *12 maja*
   c)

   Należytość ma uiścić *wnioskodawca*
2. Administracya podatków – [Starostwo]
3. [Urząd wymiaru należytości — Urząd podatkowy]
4. Wnioskodawca – z
5. Doniesienie do Zentralblatt

Wpisano dnia *8 maja*

K.

Zapisek statystyczny.

Nr. 210. [1]) **W uchwale i ogłoszeniu należy wymienić przyczynę wykreślenia.**

[2]) **Rozwiązanie spółki nie jest równoznaczne z wykreśleniem firmy. Rozwiązanie spółki może być tylko podstawą wpisów wyszczególnionych w art.**

129, 171, 243 kod. handl., podczas gdy wykreślenie firmy może nastąpić tylko w razie zastanowienia przedsiębiorstwa. Firma gaśnie, gdy zastanowiono przedsiębiorstwo, lub przedsiębiorstwo prowadzone jest pod nową firmą, która różni się od dotychczasowej firmy nie tylko dodatkiem lub jaką inną zmianą. (rozp. min. spraw. z 10 grudnia 1901. Nr. 40 dz. rozp. III 8).

3) Należy w ogłoszeniu jak najdokładniej oznaczyć firmę, która ma być wykreślona, dla odróżnienia od innych firm o podobnem brzmieniu.

Rejestr rzeczowy.

Liczby większe oznaczają numer formularza, liczby mniejsze numer uwagi; gdy przed liczbą większą dodane jest str., wówczas oznacza ona stronicę.

A.

Adnotacya dobrowolnej licytacyi nieruchomości, str. 242.
— wybudowania domu, 183.
— wykazu ubocznego, 178.
— wykreślenie adnotacyi, 182.
— wykreślenie adnotacyi małoletności, 80, 131[5].
Adopcya, rozstrzygnienie trybunału w sprawie adopcyi osoby zostającej pod opieką, 85.
— właściwość sądów w sprawach adopcyjnych, 85[1].
— obcokrajowca lub przez obcokrajowca, 85[5].
Akt zejścia, 4.
— po małoletnich, 4[3].
— spisanie aktu zejścia przez notaryusza, 4[2].
— uchwała po przedłożeniu aktu zejścia przez notaryusza, 5.
Archiwum notaryalne, zawiadomienie strony o złożeniu ostatniego rozporządzenia w arch. not., 14.
— pismo do arch. not. w sprawie ogłoszenia testamentu, 15.
Arkusz z pytaniami zastępcy z urzędu w sprawie o ojcostwo, 65.
— wymiaru należytości, 6[2], str. 28.
— zgłoszeń, uwagi ogólne, str. 293 - 296.
— wyciąg z arkusza zgłoszeń urzędnika ewidencyjnego, 184 I., 184 II., 184 III.
— zgłoszeń dotyczący zmian posiadania i przedmiotu z powodu budowy drogi publicznej lub budowli wodnej, str. 300, 301.

B.

Bank austryacko-węgierski, przepisy dotyczące banku austryacko-węgierskiego, str. 186–193.
— złożenie w depozycie banku austr. węg., 103.
— przeniesienie do depozytu banku austr. węg., 104.
Bezpieczeństwo pupilarne, spieniężenie papierów wartościowych, nie mających bezpieczeństwa pupil., 111[3].
Budowle wodne, 184 IV, str. 299–304.
Budowy prawo, str. 337–339.

C.

Cudzoziemcy, ustanowienie opiekuna dla cudzoziemca, 56.
— zawiadomienie władzy zagranicznej o ustanowieniu opiekuna dla cudzoziemca, 57.
— kuratela nad cudzoziemcem, 86[3].
Czynności agrarne, str. 331—334.
Czynności obrotowe banku austro-węgierskiego, str. 186–193.
— urzędów depozytowych i spólnych kas sierocych, str. 182–186.

D.

Dekret przyznania spadku, p. spadek.
Depozyt, zakaz rozporządzania i upoważnienie do przejrzenia dep., 12.
— potwierdzenie odbioru dep., 110. I[4].
— p. także czynności obrotowe, urząd depozytowy.
Dłużnik hipoteczny, p. odsetki.

Dobrowolna licytacya nieruchomości, dozwolenie, 141.
— warunki licytacyjne, 141[1].
— edykt licytacyjny, 142.
— dekret własności, do Nr. 141 i 142.
Dokument urzędowy do wpisu w księdze gruntowej, 42.
— do wykreślenia praw, które gasną ze śmiercią uprawnionego, 43.
Dokumenta, wydanie najmłodszemu pupilowi, skoro osiągnie własnowolność, 131[4].
— wezwanie do podjęcia dok., 133.
— oddanie dok. do registratury, 134.
— spis dokumentów, 4[3].
Doręczenie, w zamkniętej kopercie. 55[2], 60[1].
— uchwał hipotecznych, str. 280 – 283.
Dowód śmierci, zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci, 152.
— orzeczenie o dowodzie śmierci, 154.
Drogi publiczne, 184 IV. str. 299–304.
Drogi konieczne, str. 334.
— ustanowienie drogi koniecznej, str. 335.
— wpis prawa drogi koniecznej, str. 336.
Dział spadku, p. spadek.
Dzieci, odebranie dziecka, str. 131.
— pouczenie co do utrzymania pupila, wskazówki co do wychowania pupila, 50[1].
— dochodzenia w sprawie wychowania pupila, 76.
— spis stowarzyszeń i urządzeń, poświęconych opiece i dobru młodzieży, 50[1].
— sprawozdanie o wychowaniu pupila, 73.
— p. także ojciec, upełnoletnienie.
Dzieci nieślubne, spis dzieci nieślubnych, 59.
— wezwanie matki w sprawie opiekuńczej jej dziecka, 60.
— zarządzenie opieki nad dzieckiem nieślubnem, 61.
— wezwanie o przesłuchanie ojca nieślubnego, 62.
— ustanowienie opiekuna dla dziecka nieślubnego i wniosek o upoważnienie do wniesienia pozwu o ojcostwo, 63.
— upoważnienie do wytoczenia sporu o ojcostwo i świadectwo ubóstwa, 64.
— arkusz z pytaniami zastępcy z urzędu w sprawie o ojcostwo, 65.
— świadectwo ubóstwa, wydane przez sąd, sprawujący opiekę lub kuratelę, 66.
— ugoda co do ojcostwa dziecka nieślubnego, 68.
— jednorazowy datek na utrzymanie dziecka nieślubnego, 68[3].
— wniosek ugodowy co do ojcostwa dziecka nieślubnego, 69.
— wymiar datku, który płacić ma ojciec na utrzymanie dziecka nieślubnego, 70.
Dziedzice, edykt wzywający nieznanych dziedziców, 19.
— edykt wzywający dziedziców, których pobyt jest niewiadomy, 20.
— niestawiennictwo dziedzica do rozprawy spadkowej 33[2].
— postępowanie, gdy dziedzice przebywają za granicą, 20[2].
Dzielenie parcel, nowela o dzieleniu parcel str. 339–341, p. parcele.

E.

Edykt, termin przybicia edyktu, 19[4].
— ściągnięcie kosztów ogłoszenia edyktu, 19[4].
— wzywający nieznanych dziedziców, 19.
— wzywający dziedziców, których pobyt jest nie wiadomy, 20.
— wzywający wierzycieli spadku, 21.
— wezwanie dziedziców, zapisobierców i wierzycieli cudzoziemca, 22.
— oddanie pod kuratelę, uchwała i edykt, 88.
— prawne znaczenie edyktu o oddaniu pod kuratelę, 88[3].
— termina edyktalne w postępowaniu celem umorzenia papierów wartościowych, str. 261–262.
Egzekucya, ograniczenia przy egzekucyi na płace robotników i służby, 50[1].
Ewidencya katastru podatku gruntowego, doręczenie uchwał hipotecznych ewid., str. 282.

F.

Familijne i osobiste sprawy adresata, p. doręczenie w zamkniętej koperce.
Firmy, uwagi ogólne, str. 342—347.
— wezwanie do zgłoszenia firmy, 197.
— zapytanie w sprawie rekursu przeciw wymiarowi podatku, 198.
— zgłoszenie wpisu firmy pojedynczej, wykreślenia lub innych zmian, 199.
— zgłoszenie firmy spółkowej, 200.
— wpis firmy pojedynczej, 201.
— wpis jawnej spółki handlowej, 20
— wpis firmy spółkowej, 203.
— wpis spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, 204.
— wpis stowarzyszenia, 205.
— zmiany dotyczące wpisanej już firmy pojedynczej lub spółkowej, 206.
— zmiany dotyczące już wpisanego stowarzyszenia, 207.
— likwidacya stowarzyszenia, 208.
— wezwanie o wykreślenie firmy, 209
— wykreślenie firmy, 210.
— ogłoszenia wpisów w rejestrze handlowym, str. 346.
Formularze, najważniejsze formularze w toku rozprawy spadkowej, str. 60.
— treść układ i sposób użycia form. w sprawach depozytowych, str. 196.
— uchwał hipotecznych, str. 280.
Fundusz szkolny krajowy, wezwanie o uiszczenie opłaty na krajowy fundusz szkolny, 28.
— opłaty od spadku na rzecz krajowego funduszu szkolnego, str. 33—35.
— tabela wymiaru należytości spadkowych przez sądy 38—37.

G.

Gazeta lwowska, ogłoszenie wpisów w rejestrze handlowym w Gazecie lwowskiej, str. 346.
Gminne rady sieroce, organizacya gminnych rad sierocych, str. 133-135.
— sprawozdanie zwierzchności gminnej, rady opiekuńczej, rady sierocej lub męża zaufania o małoletnich lub osobach zostających pod opieką 74.
— dochodzenia w sprawie utrzymania majątku zakładowego i osobistych stosunków pupilów, 75.
Gminy, spółdziałanie gmin w ochronie dzieci i młodzieży 73[1], 74[1].

H.

Hipoteczne mapy, wrysowanie zmian w mapie hip., 185[3].
Hipoteczne podania, wpisanie do dziennika hipotecznego podań hip., 176[2].
Hipoteczne sprawy, uwagi ogólne, str 279—283, zresztą p. księgi gruntowe.
Hipoteczne uchwały, p. uchwały.

I.

Intabulacya z urzędu wyników rozprawy spadkowej, 44, 45,
— zawiadomienie o wpisie hipotecznym wyników rozprawy spadkowej, 40.
Inwentarz spadku, uwagi ogólne, str. 44—46.
— rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz, 33 I., 33 II.
— przyjęcie inwentarza i ustalenie należytości, 38.
— p. także rozprawa spadkowa.

J.

Jednorazowy datek na utrzymanie dziecka nieślubnego, p. dzieci nieślubne.
Jure crediti, oddanie spadku jure crediti, p. spadek.

K.

Karta sieroca, str. 134—135.
Kartka korespondencyjna z odpowiedzią, 77.
Kary porządkowe, upomnienie i zagrożenie karą, 145.
— orzeczenie kary porządkowej, 146.
— ściągnięcie i zamiana na karę aresztu, 145[3, 4], 146[1].
Kasy oszczędności, złożenie w kasie oszcz., 105.
— złożenie w kasie oszcz. przez zamiejscowy urząd dep., 106.

— złożenie gotówki uzyskanej za kupony, 108.
— wydanie z książeczki wkładkowej (podjęcie gotówki przez zamiejscowy urząd dep.), 113.
— zastrzeżenie i wydanie książeczki kasy oszczędności z przechowania sądowego, 114.
— zastrzeżenie nowej wkładki w kasie oszczędności, 118.
— wypłata z wkładki zastrzeżonej, 119.
— przekazanie odsetek od wkładki zastrzeżonej, 120.
— uchylenie zastrzeżenia co do książeczki wkładkowej, 121.
Kasy sieroce, zapewnienie pożyczki ze spólnej kasy sierocej, 163.
— wpis prawa zastawu dla wierzytelności spólnej kasy sierocej, 164.
— wypłata pożyczki z kasy sierocej, 165.
— upomnienie o zapłatę spólnej kasie sierocej, 166.
— zezwolenie na spłatę pożyczki spólnej kasie sierocej bez wypowiedzenia, 167.
— pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o zbędnej gotówce, 168.
— pożyczka między kasami sierocemi, doniesienie o potrzebie pożyczki, 169.
— pożyczka między kasami sierocemi, udzielenie i wypłata, 170.
— pożyczka między kasami sierocemi, odbiór pożyczki, 171.
— pożyczka między kasami sierocemi, zwrot pożyczki, 172.
— pełnomocnictwo procesowe do ściągnięcia pożyczki kasy sierocej, 173.
— złożenie w kasie sier., 115 I., 115 II.
— wydanie z kasy sierocej, 116.
— upoważnienie do stałego pobierania odsetek z kasy sierocej, 117.
— potwierdzenie odbioru gotówki z kasy sier., 116[1].
Kataster podatku gruntowego, p. księgi gruntowe.
Konkurs, otwarcie konkursu do majątku spadkowego, 21[3], 35[1].
Kontrakta małżeńskie, 15[1].
Konwersya pożyczek, 163[3].
Kopie z mapy katastralnej, str. 295.
Koszta pogrzebu, 33I[9].
Koszta utrzymania i leczenia zmarłego w szpitalu 25[1].
— w zakładzie obłąkanych 92[3].
Kosztowności, złożenie kosztowności w urzędzie dep., 102[3].
Kroacya, urzędy sierocińskie w Kroacyi, 57[2].
Książeczki rentowe, p. pocztowa kasa oszczędności.
Książeczki wpisowe na wkładki w kasie sier., 115 I[2].
— na pożyczki z kas sierocych, 167[3].
Księgi depozytowe, str. 181–182
Księgi gruntowe, uzupełnienie księgi gruntowej, uwagi ogólne, str. 308–314.
— zarządzenie dochodzeń w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej, 189.
— wyłożenie projektu uzupełnienia księgi gruntowej, 190.
— przesłanie gminie aktów uzupełnienia księgi gruntowej, 191.
— przedłożenie projektu wykazu hipotecznego prezydyum trybunału I. instancyi, 192.
— rozstrzygnienie sądu wyższego w sprawie uzupełnienia księgi gruntowej, wdrożenie postępowania celem ustalenia, 193.
— pierwszy edykt w postępowaniu celem ustalenia, 194.
— wpis nieruchomości w księdze gruntowej, 195.
— sprawozdanie w postępowaniu celem ustalenia po upływie pierwszego terminu edyktalnego, 196.
— utrzymanie ksiąg gruntowych w zgodności z katastrem grunt., uwagi ogólne, str. 293—296, 184 I., 184 II., 184 III., 184 IV., 185, 186, 187, 188.
— ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych, str. 329—330.
Księgi naftowe, str. 322—329
— wzór wykazu księgi naft., str. 325.
— wzór uchwały zarządzającej przeniesienie prawa naftowego z księgi grunt. do księgi naft., str. 328.
Księga wpływu depozytowego, str. 180.
Kupiec, pojęcie kupca, str. 342–343.

— załatwienie aktu zejścia po kupcu protokołowanym, str. 8—10.
Kupony, złożenie gotówki uzyskanej za kupony, 108.
— upoważnienie do stałego pobierania kuponów. 111.
Kuratela, rozstrzygnienie trybunału w sprawie oddania pod kurat., 86.
— orzeczenie trybunału po myśli § 109. nor. jur., 87.
— oddanie pod kuratelę, uchwała i edykt, 88,
— dekret kuratora, 89.
— założenie aktów z powodu ustanowienia kurateli, 90.
Kurator dziedziców, przebywających za granicą, 20[2].
— małoletniego z powodu kolizyi interesów, 33[3].
— prowizoryczny, 86[3], 92[4].
— mąż zaufania oddanego pod kuratelę, 86[4].
Kwartał pośmiertny, 33[9].

L.

Legitymacya dziecka, 61[4], 72[1].
— wezwanie o wyjaśnienie w sprawie legitymacyi dziecka, 47.
— wniosek rodziców o sprostowanie metryki wskutek późniejszego zawarcia małżeństwa, 72.
Licytacya dobrowolna, p. dobrowolna licytacya.
List rozwodowy, p. małżonkowie.

M.

Majątek, p. wydanie majątku.
— zakładowy, p. opiekun.
Małżeństwo, wniosek zezwolenia na zawarcie małżeństwa, 83.
— zezwolenie na zawarcie małżeństwa, 84.
— zezwolenie na zawarcie małżeństwa, wbrew oświadczeniu opiekuna 84[1].
Małżeńskie kontrakty, 15[1].
Małżonkowie, wezwanie do prób pojednania, 147.
— protokół prób pojednania, 148.
— rozdział od stołu i łoża, 149.
— wręczenie listu rozwodowego, uchwała rozwiązująca małżeństwo, 150.
Mapy hipoteczne, p. hipoteczne mapy.
Marnotrawstwo, p. kuratela.
Mąż zaufania, p. kurator.
Metryka chrztu, jako dowód pochodzenia ślubnego, 33[5].
— wniosek rodziców o sprostowanie metryki wskutek późniejszego zawarcia małżeństwa, 72.
— nie należy żądać metryki chrztu w razie wydania odprawy i wykreślenia adnotacyi małoletności, 131[2,5].
Międzynarodowe przepisy prawne dotyczące opieki, 56[1].
Młodzież, ochrona młodzieży, str. 130–136.
— oddanie młodocianych do zakładów poprawczych, str. 131.

N.

Należytość od spadków na rzecz skarbu państwa, str. 28.
— na rzecz skarbu państwa od spadków obdłużonych ponad wartość, str. 32.
— zawiadomienie sądu o wymierzeniu należytości od spadku na rzecz skarbu, str. 33.
— wymiar należytości od spadku przez sąd, str. 28.
— tabela wymiaru należytości spadkowych przez sądy, 36–37.
— ulgi należytościowe, gdy spadkodawca sam gospodarzył na realności spadkowej, 33. I[6].
— zabezpieczenie należytości spadkowych, 4[7], 12[1], 28.
— ustalenie nal. komisarza sądowego, 94[2].
— za przechowanie w depozycie sądowym, p. taksa depozytowa.
— od wpisu hipotecznego wyników rozprawy spadkowej 44[4].
— od wpisów hipotecznych, str. 281–282.
— p. także władza skarbowa.
Nieślubne dzieci, p. dzieci nieślubne.
Notaryusze, należytość not. za spisanie aktu zajścia, str. 4[14].
— ustalenie i ściągnięcie należytości, not. 37[2].

O.

Obcokrajowcy, p. cudzoziemcy.
Obrót depozytowy, uwagi ogólne, str. 176—186.
Ochrona młodzieży, str. 130–136.
Oddanie młodocianych, do zakładów poprawczych, str. 131.
Oddziały ochrony prawnej przy zakładach podrzutków, 61[3].
Odebranie dziecka, p. dzieci.
Odpisy, przy wpisie hipotecznym wyników rozprawy spadkowej, 33 I[13], 40, 44, 45.
Odprawa, wniosek upełnoletnienia i t.d. i odprawy. 80.
— wezwanie do odebrania majątku, 130.
— wniosek wydania majątku, 131.
Odsetki, wezwanie dłużnika hipotecznego, aby złożył odsetki i przedłożył policę asekuracyjną, 97.
— wezwanie ustawowego zastępcy, aby ściągnął odsetki i wykazał ubezpieczenie, 98.
— upoważnienie do stałego pobierania odsetek z kasy sierocej, 117.
— przekazanie odsetek od wkładki zastrzeżonej, 120.
— wezwanie do oświadczenia się w sprawie użycia dalszych odsetek, 129.
— obliczenie odsetek od stanu czynnego spadku, 13[2].
Ogłoszenia w sprawach firmowych p. firmy, Gazeta lwowska, Zentralblatt.
Ojciec, odebranie dziecka ojcu, str. 131.
— nadużycie władzy ojcowskiej, str. 130.
— wniosek zwolnienia z pod władzy ojcowskiej lub upełnoletnienia, 79.
— wniosek upełnoletnienia i t. d. i odprawy, 80.
— zwolnienie z pod władzy ojcowskiej, 81.
Ojcostwo dziecka nieślubnego, p. dzieci nieślubne.
Opieczętowanie spadku, p. spadek.
Opieka, prośba o objęcie opieki nad małoletnim przez towarzystwo opieki, 77.
— wezwanie matki w sprawie opiekuńczej jej dziecka, 60.
— zarządzenie opieki nad dzieckiem nieślubnem, 61.
— zbiorowa do Nr. 50.
Opiekun, wezwanie rady sierocej, zwierzchności gminy i t. p. o przedstawienie opiekuna, 48.
— dekret ustanowienia opiekunem, 50.
— dekret ustanowienia opiekunem dla opiekunów zbiorowych do Nr. 50.
— dekret ustanowienia współopiekunem, 51.
— dekret ustanowienia opiekunką, 52.
— złożenie przyrzeczenia przez opiekuna lub kuratora, 53.
— wezwanie o odebranie przyrzeczenia od opiekuna, 54.
— zawiadomienie o ustanowieniu opiekuna (współopiekuna), 55.
— ustanowienie opiekuna dla cudzoziemca, 56.
— zwolnienie opiekuna lub kuratora, 71.
— sprawozdanie o wychowaniu pupila, 73.
— dochodzenia w sprawie utrzymania majątku zakładowego i osobistych stosunków pupilów, 75.
— dochodzenia w sprawie wychowania pupila, 76.
Opłaty, od spadku na rzecz krajowego funduszu szkolnego, str. 33–35.
— na rzecz innych funduszów, str. 35.
Ordery, zawiadomienie w sprawie wstrzymania wypłaty poborów, zwrócenia odznaczeń i t. d., 8.
Ordynacya szacunkowa, zastosowanie ord. szac. w postępowaniu spadkowem, str. 47.
Ostatnie rozporządzenie, str. 50—51.
— wyjaśnienie treści ostatniego rozporządzenia, str. 51—54.
— ogłoszenie ost. rozp. przez delegata sąd., 4[5].
— zawiadomienie strony o złożeniu ost. rozp. w archiwum not., 14.
— pismo do archiwum not. w sprawie ogłoszenia testamentu, 15.
— ogłoszenie ost. rozp. sporządzonego u notaryusza, 16.
— ogłoszenie ost. rozp., 17.
— zawiadomienie o ost. rozp., 18.

P.

Papiery wartościowe, spieniężenie wylosowanego papieru wart., 109.
— p. także pocztowa kasa oszczędności.
Parcele, zabudowanie, podzielenie, złączenie, zniesienie, zmiana uprawy, zmiana granicy parcel 184 II., 184 III., 185, 186, 187.
— ostateczne oznaczenie parceli przez ewidencyę katastru, 179[1].
— nowela o dzieleniu parcel, str. 339—341.
Paryfikacyjne grunta, str. 294.
Paszporty zagraniczne, wydawanie paszp. zagr. małoletnim, str. 133.
Pełnomocnik, do przeprowadzenia pisemnej rozprawy spadkowej, 5[1].
Plany sytuacyjne, str. 295, str. 339.
Pobory, zawiadomienie w sprawie wstrzymania wypłaty poborów, 8.
Pobożne zapisy, p. prokuratorya skarbu, wykaz.
Pocztowa kasa oszczędności, przepisy dotyczące poczt. kasy oszczędności, str. 193—196.
— uwagi ogólne, str. 225—227.
— złożenie gotówki na książeczkę poczt. kasy oszcz., 122.
— wypowiedzenie wkładki w poczt. kasie oszcz., 123.
— złożenie gotówki i zakupno papierów wartościowych przez pocztową kasę oszczędności, 124.
— kupno papierów wartościowych przez poczt. kasę oszcz., złożenie na książeczkę rentową, 125.
— sprzedaż papierów wartościowych przechowanych w poczt. kasie oszcz. 126.
— przeniesienie z depozytu sądowego do poczt. kasy oszcz., 127.
— uchylenie zastrzeżenia co do książeczki rentowej, 128.
Podania hipoteczne, p. hipoteczne podania, hipoteczne sprawy, księgi gruntowe.
Podpisy, uwierzytelnienie podpisów, 144.
Podrzutki, właściwość sądów dla podrzutków, 61[3].
Pogrzeb, koszta pogrzebu, 33 I[9].
Police asekuracyjne, p. suma ubezpieczona, ubezpieczenie.
Postępowanie konwokacyjne, wezwanie osób interesowanych w sprawie wydzielenia nieruchomości bez ciężarów, 181, do Nr. 181.
— poświadczenie w postępowaniu konwokacyjnem w sprawie wydzielenia nieruchomości bez ciężarów, 181[1].
— celem ustalenia p. księgi gruntowe.
Potwierdzenie odbioru depozytu, p. depozyt.
— gotówki z kasy sierocej, p. kasa sieroca.
Pożyczka, z kasy sierocej, p. kasy sieroce.
— konwersya pożyczek, p. konwersya pożyczek.
Prawo ubogich, świadectwo ubóstwa, wydane przez sąd sprawujący opiekę lub kuratelę, 66.
— udzielenia prawa ubogich w sprawach niespornych, 67.
— w postępowaniu celem uznania za zmarłego, 151[3].
Prawo zastawu, prenotacya prawa zastawu dla danin publicznych, 174.
— wykreślenie prawa zastawu dla danin publicznych, 175.
— intabulacya, prenotacya prawa zastawu, 176.
— intabulacya łącznego prawa zastawu w księgach gruntowych różnych sądów, 177.
— usprawiedliwienie prenotacyi prawa zastawu, 176[4].
Prenotacya, p. prawo zastawu.
Próby pojednania, p. małżonkowie.
Prokuratorya skarbu, nie jest obowiązana do zastępstwa kasy sierocej, 173[1].
— zawiadomienie prok. skarbu o pobożnych zapisach 18[1].
Protokoły w postępowaniu niespornem 33 I.[1].
— w sprawach hipotecznych, 176[2].
— w sprawach depozytowych, str. 196.
Prowizoryczny kurator, p. kurator.
Przedsiębiorstwo, prowadzenie przed-

siębiorstwa na rachunek masy spadkowej 5[4].
Przekaz ruchomości spadkowych, w szpitalu pozostałych, 25.
— niepodjętego zaopatrzenia, 26.
Przekazy pocztowe, postępowanie z przesyłkami wart., które nadeszły do sądu zamknięte lub za przekazem, str. 179—181.
Przyjęcie spadku, str. 47—50.
Przymus szkolny, 50[1], str. 135.
Przyznanie spadku, p. spadek.

R.

Rachunki, wezwanie do złożenia rachunku, 100.
— załatwienie rachunku, złożonego przez opiekuna lub kuratora, 101 I., 101. II.
— spisanie rachunku przez kancelaryę sądową, 100[1].
— badanie rachunku złożonego przez opiekuna 101. II[1].
— zwolnienie od składania rachunku, str. 53.
— zwolnienie od składania rachunku tylko do 20 roku życia pupila 129[1].
— końcowe, 131.
Rejestr handlowy, rodzaje wpisów w rejestrze handlowym, str. 344—346.
Rentowe książeczki, p. pocztowa kasa oszcz.
Rozdział od stołu i łoża, p. małżonkowie.
Rozprawa spadkowa, uwagi ogólne, str. 41.
— właściwość sądów w sprawach spadkowych, str. 41.
— normy postępowania w sprawach spadkowych, str. 42.
— przebieg rozprawy spadkowej, str. 43.
— zakończenie rozprawy spadkowej, str. 59.
— najważniejsze formularze w toku rozprawy spadkowej, str. 60.
— zawiadomienie władzy skarbowej o zarządzeniu rozprawy spadkowej, 6.
— zawiadomienie zakładów publicznych o odstąpieniu aktu zejścia lub o zaniechaniu rozprawy spad., 7.
—wezwanie do spisania inwentarza i do rozprawy spadkowej, 10.
— wezwanie do rozprawy spadkowej w sądzie, 11.
— rozprawa spadkowa, ustanowienie opieki, przyjęcie spadku, zbadanie stosunków majątkowych i inwentarz, 33 I., 33 II.
— rozprawa spadkowa, 34.
— niestawienie się na audyencyi do rozprawy spadkowej, 33 I[2].
referat uchwały załatwiającej akta spadkowe, spisane przez komisarza sądowego, 37.
— p. także inwentarz, spadek.
Rozwiązanie małżeństwa, p. małżonkowie.

S.

Scheda, wypłata, oprocentowanie, zabezpieczenie, wypowiedzenie, 36, str. 57.
Senaty, sędziowie karni dla młodocianych, str. 132.
Skrypt dłużny, p. dokumenta.
Spadek, zapytanie celem ustalenia spadku, 13.
— opieczętowanie spadku, 4[7].
— zarząd spadkiem, 12[1]. str. 52—54.
— wykaz spadku, str. 29—32, str. 43—44.
— wzór wykazu spadku, str. 38—40.
— inwentarz spadku, str. 44—46.
— ustalenie wartości nieruchomości spadkowych, str. 46.
— przyjęcie spadku, str. 47—50.
— dekret przyznania spadku, uwagi ogólne, str. 81—85.
— referat dekretu przyznania spadku, 39 I., 39 II.
— doręczenie dekretu, 33[13].
— zrzeczenie się doręczenia dekretu str. 84.
— dział spadku, str. 54—56.
— zamieszczenie działu spadku w dekrecie, str. 81—85.
— układ spadkowy, 36.
— objęcie spadku, str. 54.
— oddanie spadku w miejsce zapłaty, protokół, 35.
— oddanie spadku w miejsce zapłaty, uchwała, 41.
— postępowanie w razie późniejszego

odnalezienia majątku spadkowego, lub ostatniego rozporządzenia, str. 60.
— p. także rozprawa spadkowa, należytość, opłaty, konkurs.
Spis wypadków śmierci 1.
— wezwanie o nadesłanie wykazu zmarłych, 2.
— wezwanie o nadesłanie spisu dzieci nieślubnych, 58.
— dzieci nieślubnych, 59.
Spis dokumentów, p. dokumenta.
Spis stowarzyszeń i urządzeń, poświęconych opiece i dobru młodzieży, 50[1].
Spółki handlowe, p. firmy.
Sprawozdania o wychowaniu pupila, p. dzieci, gminne rady sieroce.
Sprostowanie ksiąg gruntowych, ustawa o spr. ks. gr., str. 329—330.
Sprostowanie metryki, p. metryka chrztu.
Środki przymusowe, w postępowaniu niespornem, 146[1], p. także kary porządkowe.
Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, p. firmy.
Suma ubezpieczona, kiedy należy do majątku spadkowego, 4[9].
Świadectwo ubóstwa, dla osób pieczy poruczonych, 64, 66.
Szkice odręczne, str. 295.
Szkoły, zgłoszenie pupila do szkoły publicznej, 50[1].
Szpitale, przekaz ruchomości spadkowych, w szpitalu pozostałych, 25.

T.

Taksa depozytowa, wysokość taksy depozytowej, 105[4], 107[1], 110 I[3], 112[2,4], 133[1].
Tożsamość, stwierdzenie tożsamości przy wydaniu z urzędu depozytowego, 110 II[1].

U.

Ubezpieczenie od ognia, pismo o zastrzeżenie sumy ubezpieczenia, 135.
— oświadczenie zastrzeżenia sumy ubezp. na rzecz małoletnich, 136.
— wezwanie dłużnika hipotecznego, aby przedłożył policę asekuracyjną, 97.
— wezwanie zastępcy ustawowego, aby wykazał ubezpieczenie, 98.
— kiedy można zaniechać kontroli ubezpieczenia od ognia, 97[2].
— wezwanie o zapłatę zaległej premii asekuracyjnej, 99.
Uchwała, forma uchwał spadkowych, str. 44, str. 60.
— forma uchwał hipotecznych, str. 279 — 283.
— doręczenie uchwał hipotecznych, str. 281.
— uzasadnienie uchwał, 85[4], 86[2], 153[1].
Udowodnienie śmierci, zarządzenie postępowania celem udowodnienia śmierci, 152.
— orzeczenie o dowodzie śmierci, 154.
Ulgi należytościowe, p. należytość.
Układ spadkowy, p. spadek.
Umorzenie, uwagi ogólne, str. 260—262.
— pierwsze zapytanie w sprawie umorzenia, 155.
— zarządzenie umorzenia, 156.
— umorzenie weksla, 157.
— zarządzenie umorzenia papierów podlegających losowaniu, 159.
— drugie zapytanie w sprawie umorzenia 160.
— orzeczenie umorzenia, 162.
Umysłowo chorzy, zawiadomienie sądu właściwego o przyjęciu osoby umysłowo chorej do zakładu obłąkanych, 91.
— badanie stosunków osobistych i majątkowych osoby umysłowo chorej, 92.
— badanie małoletnich umysłowo chorych, 92[1].
— obowiązek gmin donoszenia o osobach umysłowo chorych, 92[1].
— wyznaczenie audyencyi do zbadania osoby umysłowo chorej, 93.
— protokół badania sądowo-lekarskiego osoby umysłowo chorej, 94.
— oznaczenie należytości za badanie osoby umysłowo chorej, 95.
— zawiadomienie sądu właściwego o zmianie w stosunkach osoby umysłowo chorej, 96.
Upełnoletnienie, wniosek zwolnienia

z pod władzy ojcowskiej lub upełnoletnienia, 79.
— wniosek upełnoletnienia i t. d. i odprawy, 80.
— zwolnienie z pod władzy ojcowskiej, 81.
— dekret pełnoletności, 82.

Upomnienie, p. kary porządkowe.

Uprawa, p. arkusz zgłoszeń, parcele.

Uprawnienie, p. legitymacya.

Urząd depozytowy, przepisy dotyczące urzędów depozytowych, str. 177–181.
— księga wpływu depozytowego, str. 180.
— urządzenie ksiąg dep., str. 181.
— dziennik depozytów sądowych, str. 181.
— czynności obrotowe urzędów depozytowych, str. 182—186.
— złożenie w urzędzie depozytowym, 102.
— przeniesienie do depozytu banku austryacko-węgierskiego, 104.
— złożenie w kasie oszcz. przez zamiejscowy urząd dep., 106.
— złożenie w papierach wartościowych, 107.
— złożenie gotówki uzyskanej za kupony, 108.
— spieniężenie wylosowanego papieru wart., 109.
— wydanie z urzędu dep., 110. I., 110. II., 110. III.
— przesłanie gotówki urzędowi dep. czerwonym kwitem płatniczym, 115. II[2].

Urząd wymiaru należytości, doręczenie uchwał hipotecznych urzędowi wymiaru należyt., str. 281–283.

Usprawiedliwienie prenotacyi, p. prawo zastawu.

Ustalenie wartości nieruchomości spadkowych, str. 46.

Utrzymanie pupila, p. dzieci, dzieci nieślubne.

Uwierzytelnienie podpisu, p. podpisy.

Uznanie za zmarłego, zarządzenie postępowania celem uznania za zmarłego, 151.
— uznanie za zmarłego, uchwała, 153.

Uzupełnienie księgi gruntowej, p. księgi gruntowe.

W

Węgry, przepisy prawne dotyczące opieki na Węgrzech, 56[1], 57[2].
— rozwód małżeństwa zawartego na Węgrzech, 150[4].

Wezwanie zastępcy ustawowego, aby ściągnął odsetki i wykazał ubezpieczenie, 98.
— wezwanie o zapłatę zaległej premii asekuracyjnej, 99.

Wierzyciele spadku, zgłoszenie wierzytelności do spadku, 13[1].
— edykt wzywający wierzycieli spadku, 21.

Władza ojcowska, p. ojciec.

Władza skarbowa, zawiadomienie władzy skarb. o zarządzenie rozp. spad., 6.
— zawiadomienie władzy skarb. o wymierzeniu należytości od spadku, str. 28.
— przesłanie uchwał hipotecznych władzy skarb., 281–283.

Właściwość sądów, w sprawach spadkowych, str. 41.

Włości rentowe, str. 330–331.

Wpis wyników rozprawy spad. p. intabulacya.

Wybudowanie domu, p. adnotacya.

Wychodźcy, uwzględnienie wychodźców w postępowaniu spadkowem, 20[2].

Wychowanie pupilów p. dzieci, gminne rady sieroce.

Wydanie majątku, wezwanie do odebrania majątku, 130.
— wniosek wydania majątku, 131.
— z kasy sierocej lub poczt. kasy oszcz., p. kasy sier., poczt. kasa oszcz.
— z urzędu depozytowego p. urząd dep.
— zapytanie komendy wojskowej w sprawie wydania majątku, 132.

Wydzielenie nieruchomości bez przeniesienia ciężarów, 179.
— nieruchomości i przeniesienie ciężarów, 180.
— wezwanie osób interesowanych w sprawie wydzielenia nieruchomości bez przeniesienia ciężarów, 181. do Nru 181.
— gruntów pod budowę dróg publicznych lub pod budowle wodne, 184 IV., 184 IV[1].
— p. także księgi gruntowe.

Wyjaśnienie, wezwanie o udzielenie wyjaśnienia z metryk urodzin, 46.
— wezwanie o wyjaśnienie w sprawie legitymacyi dziecka, 47.
Wykaz główny, poboczny, powołanie w wykazie głównym wykazów pobocznych, str. 279.
— wezwanie o nadesłanie wykazu dzieci nieślubnych, 58.
— dzieci nieślubnych, 59.
— spadku p. spadek.
— zapisów pobożnych, 18[1].
Wymiar datku, który płacić ma ojciec na utrzymanie dziecka nieślubnego, 70.

Z

Zabezpieczenie należytości i praw osób pieczy poruczonych, 4[7], 28.
Zachowek, str. 56–59.
Zagrożenie karą, p. kary porządkowe.
Zakłady, zawiadomienie zakładów publicznych o odstąpienie aktu zejścia lub o zaniechaniu rozprawy spadk., 7.
— poprawcze, p. młodzież.
— obłąkanych, p. umysłowo chorzy.
Zakupno, papierów wartościowych, p. pocztowa kasa oszcz., urząd dep.
Zamiana gruntów, 184 I., 188.
Zaopatrzenie, p. przekaz niepodjętego zaopatrzenia.
Zapiski ewidencyjne, I, II, III. str. 295.
— w sprawach opieki, 97[2].
— wrysowań, str. 280.
Zarząd spadkiem w toku rozprawy spadkowej. str. 52–54.
Zastawu prawo, p. prawo zastawu.
Zastępca strony, środki przymusowe przeciw zastępcy strony, 145[1].
— ustawowy, p. wezwanie zastępcy ustawowego.
Zastrzeżenie, i wydanie książeczki kasy oszcz. z przechowania sąd, 114.
— nowej wkładki w kasie oszcz. 118.
— wypłata z wkładki zastrzeżonej, 119.
— przekazanie odsetek od wkładki zastrzeżonej, 120.
— uchylenie zastrzeżenia co do książeczki wkładkowej, 121.
— uchylenie zastrzeżenia co do książeczki rentowej, 128.
— p. także ubezpieczenie od ognia.
Zentralblatt, ogłoszenie wpisów w rejestrze handlowym w Zentralblatt, str. 346.
Zeznanie majątku w miejsce przysięgi, str. 46.
Zezwolenie na zawarcie małżeństwa, p. małżeństwo.
Złożenie, w depozycie banku austr. węg. p. bank austr. węg.
— w pocztowej kasie oszcz. p. poczt. kasa oszcz.
— w urzędzie dep. p. urząd dep.
Zmiana uprawy, p. arkusz zgłoszeń parcele.
Zwolnienie, z pod władzy ojcowskiej, p. ojciec, upełnoletnienie.

SEMINARIUM PRAWNO-HISTORYCZNE Uniwersytetu Jagiellońskiego